

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJA
KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
KLAIPĖDOS UNIVERSITETAS
VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

Arvydas Kumpis

**JAPONIJOS KRAŠTUTINĖS DEŠINĖS
RAIDA IR FORMOS:
KONSERVATYVIŲ AKTYVISTŲ ATVEJIS**

Daktaro disertacija

Socialiniai mokslai, politikos mokslai (S 002)

Klaipėda, 2020

Disertacija rengta 2014–2020 metais Klaipėdos universitete pagal Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai, Kauno technologijos universitetui, Klaipėdos universitetui ir Vytauto Didžiojo universitetui Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-1019 ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. V-160 suteiktą doktorantūros teisę.

Mokslinis vadovas

doc. dr. Giedrius Janauskas (Vytauto Didžiojo universitetas, humanitariniai mokslai, istorija – H 005)

Turinys

GRAFIKŲ, LENTELIŲ IR PAVEIKSLŲ TURINYS	5
IVADAS	7
1. NACIONALIZMO IR KRAŠTUTINĖS DEŠINĖS JAPONIJOJE TEORINIAI ASPEKTAI	23
1.1. Nacionalizmo ir kraštutinės dešinės tyrimų teorinės prielaidos	25
1.2. Kraštutinės dešinės samprata	28
1.2.1. Interneto aktyvizmas	34
1.2.2. Konservatyvieji aktyvistai	37
1.3. Strateginio Veiksmo Laukų formavimosi teorinės prieigos	43
1.4. Dalyvavimo socialiniuose judėjimuose ir jungimosi motyvacijų modeliai	47
1.5. Kraštutinės dešinės pasakojimo ir galios pozicijos santykis	50
2. NACIONALIZMO IR KRAŠTUTINĖS DEŠINĖS JAPONIJOJE RAIDĄ	55
2.1.1. Iki Meidži restauracijos	56
2.1.2. Tarp Meidži restauracijos ir Penkiolikos metų karo (1868-1931)	58
2.1.3. 15 metų Karo laikotarpis 1931-1945 m.	64
2.1.4. Pokaris iki šaltojo karo pabaigos	68
2.1.5. Heisei era (1989-2019)	75
2.1.5.1. Istorinis revizionizmas	76
2.1.5.2. Tsukurukai	79
2.1.5.3. Nippon Kaigi	81
2.1.5.4. Jasukuni šventykla ir Jūšiūkan muziejus	83
3. MAKOTO SAKURAI TINKLARAŠČIO NARATYVO TYRIMAS	87
3.1. Tyrimo metodologija	87
3.2. Tinklaraščio chronologinė-tematinė analizė	89
3.2.1. Ankstyvasis Sakurai aktyvumo etapas (2005 04-2007 10)	90
3.2.2. Zaitokukai aktyvumo etapas (2007 11-2015 02)	93
3.2.3. Neapykantos kurstymo pažabojimo įstatymas ir persiorientavimas į politinę karjerą (2015 03-2016 06)	97
3.2.4. Rinkimai į Tokijo gubernatoriaus postą ir JFP aktyvumas (2016 07-2019 05)	99
3.3. Makoto Sakurai tinklaraščio naratyvo turinio analizė	107

3.3.1. Kraštutinės dešinės tematikų Sakurai tinklaraštyje analizė	107
3.3.1.1. Ksenofobijos raiška Sakurai tinklaraštyje	108
3.3.1.2. Istorinio revizionizmo apraiškos Sakurai tinklaraštyje	113
3.3.2. Žiniasklaidos kritika Sakurai tekstuose	114
3.3.3. Paguodos moterų įvaizdžio formavimas	118
3.3.4. Šinzo Abės įvaizdžio pokyčiai 2015-2019: nuo palaikymo iki kritikos	121
3.3.5. Imperatoriaus vaidmens pristatymas Sakurai tekstuose	125
3.3.6. Specialiosios Zainiči privilegijos: jų tipai, konstravimo principai ir pateikimas Sakurai tinklaraščio įrašuose	128
3.3.6.1. Lengvatinė socialinė rūpyba	131
3.3.6.2. Galimybė laisvai išvykti iš Japonijos ir į ją grįžti	135
3.3.6.3. Deportacijos už nusikaltimus nebuvimas	136
3.3.6.4. Japoniška vardo alternatyva	138
3.3.6.5. Mokesčių vengimas ir neteisėtas veiklų subsidijavimas	138
3.3.6.6. Balsavimo teisė	139
3.3.6.7. Galimybė užimti valstybės tarnybą	142
3.3.6.8. Rečiau aptinkamos specialiosios privilegijos	143
3.3.7. Santykiai su Pietų Korėja, Šiaurės Korėja ir Kinija Sakurai tekstuose	145
3.3.7.1. Kinijos įvaizdžio kūrimas	145
3.3.7.2. Neigiamų Pietų ir Šiaurės įvaizdžių pristatymas	148
3.4. Sakurai SVL raida	156
3.4.1. Zaitokukai vystymas ir įvaizdis Sakurai tinklaraščio įrašuose	156
3.4.1.1. Kioto Utoro korėjiečių mokyklos atvejis	171
3.4.1.2. 2011 m. kovo 11 d. Didžiojo Rytų Japonijos žemės drebėjimo ir cunamio reikšmė Sakurai diskurso kaitoje	174
3.4.2. Veikiantieji konservatyvieji: dviprasmiškas pateikimas ir Sakurai vaidmuo jo vystyme	179
3.4.3. „Japan First Party“ kaip Sakurai ambicijų tęsimo platforma	182
3.4.4. Sakurai oponentai ir pasipriešinimo judėjimai	185
IŠVADOS	199
LITERATŪROS SĄRAŠAS	203
ŠALTINIŲ SĄRAŠAS	217
PRIEDAI	245

Grafikų, lentelių ir paveikslų turinys

Grafikai

Eil. Nr.	Puslapis	Pavadinimas
1.	39	Kraštutinei dešinei priskiriamų grupių ir narių skaičiaus kaita 1965-2010.
2	42	Kraštutinių dešininių sukelti incidentai ir jų metu suimti asmenys 2012-2017 m.
3	92	Temų kaita Sakurai tinklaraštyje 2005 04-2007 10
4	96	Temų kaita Sakurai tinklaraštyje 2007 11-2015 02
5	98	Temų kaita Sakurai tinklaraštyje 2015 03-2016 06
6	101	Temų kaita Sakurai tinklaraštyje 2016 07-2019 05
7	147	2005 04-2007 10 temų ir Kinijos paminėjimų koreliacija
8	159	Zaitokukai narių skaičiaus augimas 2006 12-2007 10 pagal Sakurai tinklaraščio duomenis
9	159	Zaitokukai narių augimas 2007 11-2014 11 pagal Sakurai tinklaraščio duomenis
10	165	Dažniausiai minimos konservatyviųjų aktyvistų organizacijos Sakurai tinklaraštyje
11	166	Konservatyviųjų aktyvistų organizacijų paminėjimų dažnis Sakurai tinklaraštyje
12	167	Zaitokukai bendradarbiavimo su kitomis organizacijomis kaita tinklaraščio aktyvumo kontekste, 2007 gruodis-2016 gruodis

Lentelės

Eil. Nr.	Puslapis	Pavadinimas
1	103	2016 m. Tokijo gubernatoriaus rinkimų 5 daugiausiai balsų surinkę kandidatai
2	133	Kodairos miesto atvejo ir specialiųjų privilegijų įvardijimo palyginimas Sakurai tinklaraštyje 2007 11-2008 06

Paveikslai

Eil. Nr.	Puslapis	Pavadinimas
1	102	2016 m. Makoto Sakurai rinkiminio plakato dizainas
2	163	Sakurai kalba Zaitokukai demonstracijoje prie Jasukuni šventyklos. 2011 m. rugpjūčio 15 d.

Įvadas

Darbo aktualumas. XXI a. pradžia žymėjo kraštutinės dešinės nuotaikų augimą Japonijoje keliais skirtingais lygmenimis. Pirma, tai įvykiai politiniame valdžios lygmenyje ir vadinamasis Japonijos Liberalų demokratų partijos (LDP) vyriausybės pokrypis dešinėn. Ministro pirmininko Šinzo Abės pirmoji trumpa kadencija (2006-2007) neretai iliustruojama pagal jo knygos „Gražios šalies link (美しい国へ, *utsukushii kuni e*)“ pavadinimą, kas kritikų buvo traktuojama kaip nuoroda į stiprinamą patriotizmą. Abės grįžimas į valdžią su šūkiu „Susigrąžinkime Japoniją“ (日本を取り戻す, *Nihon o torimodosu*) 2012 m. vėl sukėlė nerimo bangą tarp Šiaurės Rytų Azijos regiono šalių. Išlikusi griežta linija Korėjos demokratinės liaudies respublikos (toliau tekste - Šiaurės Korėja) atžvilgiu (pagrobtųjų problema, raketų bandymai), atsakomybės už Antro pasaulinio karo įvykius neprisirišimas (tame tarpe ir pastangos deeskaluoti paguodos moterų problemą) rodė, jog Japonija bando kilti iš „Prarastųjų dešimtmečių“ stagnacijos – stiprinant japoniškumą ir įgyvendinant prieštaringas priemones, ypač 2015 m., kai buvo pakeista Japonijos pacifistinės konstitucijos 9-ojo straipsnio interpretacija. Aukšto rango Japonijos politikų vizitai prieštaringoje Jasukuni šventykloje (靖國神社, *Yasukuni jinja*) per Antrojo pasaulinio karo pabaigos minėjimus rugpjūčio 15 d. regione yra traktuojami kaip Japonijos valdžios nesiruošimas pereiti į derybines pozicijas švelninant tarptautinę atmosferą.

Antra, pokyčiai vyko ir Japonijos visuomenėje. Tai pirmiausiai matoma pagausėjus ksenofobijos išpuolių internetinėje erdvėje, išaugus antikorėjietiškos literatūros apimtimis. Tam įtakos turėjo ne tik Šiaurės Korėjos lyderio Kim Čen Iro pripažinimas, jog Šiaurės Korėjos slaptosios tarnybos grobė Japonijos piliečius 1970-80-aisiais, bet ir pasaulio futbolo čempionatas 2003 m., kai japonai Korėjos respublikos (toliau tekste - Pietų Korėja) rinktinės žaidimą laikė nešvarių, o korėjiečių sirgalių elgesį – provokuojančiu¹. Tuo metu interneto ryšio patobulėjimas Japonijoje sąlygojo, jog neapykanta korėjiečiams (o kartu ir kitiems Rytų Azijos regiono gyventojams šalyje) ėmė reikštis interneto portaluose² tarp vadinamųjų interneto dešiniųjų (ネットウヨク/ネット右翼, *netto uyoku* arba ネットウヨ, *neto uyo*).

Nuo 2006 m. fiksuojamas dar vienas virsmas kraštutinėje dešinėje, kai interneto dešinieji buvo pradėti mobilizuoti į demonstracijas gatvėse ir neapykantos kurstymas, buvęs anonimišku, ėgavo aiškų pavidalą ir formą. Žinomiausia šio etapo organizacija buvo Zaitokukai (在特会、在日特権を許さない市民の会, *Zainichi tokken wo yurusanai shimin no kai*, liet. Piliečių grupė, kuri nesutinka su Zainiči³ specialiosiomis privilegijomis), kuri žiniasklaidoje buvo vadinama „šių dienų Japonijos nuožmiausia ir pavojingiausia neapykantos kurstymo grupe“⁴, o tuo pačiu žinomiausia ir didžiausia tokio pobūdžio organizacija šalyje⁵. Jos įkūrėjas ir vadovas Makoto Sakurai (誠桜井, tikrasis vardas Makoto Takada, g. 1972 m.)⁶ yra žinomas kaip konservatyvusis aktyvistas, rašytojas, tinklaraštininkas, vei-

¹ Higuchi, N., 2011. Zaitokukai no ronri 6. Wa-do kappu ga kikkake to natta F-shi no baai. *Tokushima daigaku sougou kagakubu shakai kagaku kenkyuu*, 25 tomas, pp. 97-104.

² Sakamoto, R., 2011. 'Koreans, Go Home!' Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 9, issue 10, No. 2.

³ Zainiči reiškia „nuolatos esančius [Japonijoje]“ ir išimtinai apibūdina nenatūralizuotus nuolatinius Japonijos gyventojus korėjiečius.

⁴ McNeill, D., 2010. Sakurai: a very dapper demagogue. *The Japan Times*. 2010 m. gegužės 18 d. Nuoroda internete: <<https://www.japantimes.co.jp/community/2010/05/18/issues/sakurai-a-very-dapper-demagogue/>>, žiūrėta 2019 m. spalio 12 d.

⁵ Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. Trans Pacific press, Melbourne. P. 9.

⁶ Pats Sakurai nurodo esąs kilęs iš Fukuokos prefektūros, gyvena Tokijuje, yra „daugelio knygų“ autorius, kovojantis su užsieniečių nusikaltimais, siekiantis atstatyti tikrą (本来, *honrai*) konservatyvizmą ir padaryti taip, jog Japonija būtų šalis, kurią galima paprasčiausiai mėgti (「日本が好き」という感情を普通に持てる国にしたいです!, '*Nihon ga suki to iu kanjō wo futsū ni moteru kuni ni shitaidesu!*'), Doronpa, 2020. Sakurai Makoto san no purofairu pe-ji. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://profile.ameba.jp/ameba/doronpa01/>>, žiūrėta 2020 m. vasario 16 d.

Yamaguchi papildė Sakurai dosjė sakydama, jog Sakurai kurį laiką nepilnu krūviu dirbo savivaldybės klerku Tokijuje ir nėra baigęs aukštojo mokslo. Yamaguchi pridėdą, jog konservatyviojo aktyvisto veiklą Sakurai pradėjo nuo internetinių diskusijų portalų XXI a. pr., o priešinimasis viešajam diskursui žiniasklaidoje ir oponavimas paguodos moterims, sudarė Sakurai aktyvizmo ideologijos pagrindą; Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, Ultrnationalism, Sexism: Relations Between the Far Right and the Establishment Over the 'Comfort Women' Issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2. P. 202.

kiančiųjų konservatyviųjų (行動する保守運動, *kōdō suru hoshu undō*)⁷ bei Japan First Party⁸ (toliau – JFP) įkūrėjas bei dabartinis pirmininkas. Jo vadovaujama Zaitokukai reikšmingai prisidėjo prie Japonijos kraštutinės dešinės kraštovaizdžio keitimo. Tam daugiausiai įtakos turėjo Zaitokukai demonstracijų fiksavimas vaizdo įrašuose ir dalinimasis jais interneto svetainėse. Iš turimos medžiagos nebuvo galima suprasti, kaip interneto dešinieji *Netto uyoku* siejasi su Zaitokukai, nors retorikos panašumas, neapykantos taikinių atitikimas suponavo galimą tam tikrą persidengimą tarp narysčių⁹. Tačiau bene svarbiausią vaidmenį vaidino Japonijos įstatyminė bazė. Remiantis ja, tiek interneto dešiniųjų diskusijos, tiek ir Zaitokukai demonstracijos buvo traktuojamos kaip konstitucinės žodžio ir išraiškos laisvės, kurių negalima riboti¹⁰.

Konservatyviųjų aktyvistų demonstracijų gausa ir kontroversiškumas lėmė vis stiprėjantį tarptautinės bendruomenės spaudimą Japonijos vyriausybei imtis veiksmų ir suvaldyti situaciją. Galiausiai, 2015 m. buvo priimtas „Prieš Japonijos užsienio kilmės gyventojus nukreiptos neteisėtos diskriminacinės kalbos pažabojimo priemonių skatinimo įstatymas“ (toliau – Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymas)¹¹, pirmas toks Japonijos istorijoje. Nors ir netaikantis aiškių nuobaudų ar apribojimų, įstatymas suteikė galių vietos savivaldybėms priimti reikalingas priemones kovoti su neapykantos skleidimu. Atitinkamai, nuo 2015 m. pastebimas konservatyviųjų aktyvistų viešų demonstracijų skaičiaus sumažėjimas.

Šie išvardinti įvykiai rodo kraštutinės dešinės raidą Japonijoje per pastaruosius nepilnus 20 metų. Kraštutinė nacionalizmo forma arba ekstremalusis/radikalus/ultra-nacionalizmas ar ekstremali/radikali dešinė yra neretai sinonimiškai vartojami terminai, nors ir nėra tapatūs. Šiame darbe vartojama „kraštutinės dešinės“ sąvoka nėra neginčijamai teisingiausia, ypač, kai kalbama apie nevakarietišų tradicijų pagrindu surėdytas visuomenes. Kaip teigia Ethan Mark, egzistuoja trigubas barjeras, atribojantis pasaulį nuo Japonijos tyrimų – kalba, nepažinumas ir eurocentrizmas¹². Euro-

⁷ Plačiau apie tai žr. skyriuje 1.2.2.

⁸ 日本第一党, *Nippon Dai Ichi Tō*, liet. „Partija „Japonija Nr. 1“

⁹ Mie, A., 2013. Xenophobia finds fertile soil in web anonymity. *The Japan Times*. 2013 m. sausio 8 d. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2013/01/08/reference/xenophobia-finds-fertile-soil-in-web-anonymity/>>, žiūrėta 2019 m. lapkričio 3 d.

¹⁰ Ichikawa, M., 2015. Hyōgen no jiyū to heito supīchi. *Ritsumeikan hōgaku*. 2015 m. Nr. 2 (360). Pp. 122-134.

¹¹ 本邦外出身者に対する不当な差別的言動の解消に向けた取組の推進に関する法律, *honpō gaishusshinsha ni tai suru futōna sabetsuteki gendō no kaishō ni muketa torikumi no suishin ni kan suru hōritsu*. Japonijos Užsienio reikalų ministerija, 2016. *Honpō gaishusshinsha ni tai suru futōna sabetsuteki gendō no kaishō ni muketa torikumi no suishin ni kan suru hōritsu*. *Moj.go.jp*. Prieiga internete: <<http://www.moj.go.jp/content/001184402.pdf>>, žiūrėta 2020 m. vasario 9 d.

¹² Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. Columbia University Press New York. P. 9.

centrinių sąvokų vartojimas kitokios sąrangos atvejams turi kelialypę reikšmę. Pirma, sunkiai apibrėžiamą situaciją mes priartiname iki mums artimo suvokimo lygmens; tokiu atveju, konkrečius klausimus galime spręsti mums atpažįstamomis priemonėmis. Antra, tokiu būdu tarsi sutraukiame įvairovę ir supaprastiname ją, kas leidžia įsivaizduoti, jog egzistuoja tam tikri bendri šablonai, kurių pagrindu funkcionuoja visuomenės. Tai gali vesti prie tam tikra prasme iškreipto suvokimo ir neretai klaidingos interpretacijos apie nevakarietiškas visuomenes.

Darbe nagrinėjant Japonijos kraštutinę dešinę, buvo atsižvelgiama į aukščiau įvardintas problemas, tuo būdu siekiant adekvačiai pateikti šį reiškinį. Japonijos visuomenėje kraštutinės dešinės sąvoka turi savitą reikšmę, susiformavusią istorijos tėkmėje. Vadinamosios dešiniojo sparno grupės (右翼団体, *uyoku dantai*) yra matomos kaip pavojingos, su organizuotu nusikalstamumu ir netgi terorizmu siejamos organizacijos. Nors terminas *uyoku dantai* ir apima visus dešiniuosius aktyvistus (活動右翼, *katsudou uyoku*), tačiau aktyvistų veiklos laukas yra platus ir naujausios jų atmainos žymiai skiriasi nuo vadinamųjų tradicinių dešiniųjų (伝統右翼, *dentō uyoku*), kurie suformavo esamą kraštutinių dešiniųjų įvaizdį. Kartais aptinkamas terminas konservatyviosios piliečių grupės (保守派系市民団体, *hoshu hakei shimin dantai*), kuris tiksliau pozicionuoja aktyvistus Heisei eros visuomenėje, tačiau šis apibrėžimas dar nėra įsitvirtinęs mokslinėje literatūroje. Dėl tos priežasties liekama prie apibendrinto „kraštutinės dešinės“ termino, kuris tiek ideologiškai, tiek bendriausiais veiklos principais gali būti tapatinamas su analogiškėmis grupėmis globaliame kontekste. Nuo 2000-ųjų pradžios pastebima nauja kraštutinių dešiniųjų forma, dažniausiai literatūroje įvardijama kaip konservatyvieji aktyvistai. „Konservatyviųjų aktyvistų“ terminas kilo siekiant juos išskirti iš kitų dešiniųjų judėjimų, egzistavusių Japonijoje nuo XX a. vidurio.

Santykiai tarp kraštutinės dešinės, politinio elito, žiniasklaidos ir tautinių mažumų Japonijoje sudaro tam tikrą sąveikų junginį. Suvokus jo dalių tarpusavio ryšį, galima pažvelgti į Japonijos kraštutinės dešinės vystymąsi iš perspektyvos, leidžiančios naujai įvertinti tokius veiksnius, kaip tarpvalstybiniai santykiai Rytų Azijos regione, Japonijos vidaus politika, istorijos pateikimas ir interpretacija, socialinės žiniasklaidos ir kraštutinės dešinės grupių lyderių svarba. Tai reiškia, jog šioje disertacijoje yra pritaikoma tarpdiscipliniškumo prieiga, kurioje yra sujungti politikos, sociologijos, istorijos mokslai.

Darbo problema

Norint atsakyti į klausimą, *kaip kraštutinės dešinės grupių formavimasis ir raida yra susiję su kraštutinės dešinės socialiai įgudusių veikėjų kuriamu naratyvu*, reikalinga detaliai įsigilinti į kraštutinės dešinės Japonijoje raidos specifiką iš istorinės bei sociopolitinės pusių. Kraštutinės dešinės aktyvizmas Japonijoje atsekamas nuo XIX a. pab., kai slaptos grupuotės su vyriausybės žinia vykdė propagandos, destabilizacijos, dezinformacijos operacijas užsienyje, siekdamos paruošti dirvą būsimoms

teritorinėms invazijoms. Japoniško tipo pan-azianizmo ideologiją propaguojančios grupuotės vykdė teroro aktus, organizavo sąmokslus, siekiant nuversti partines vyriausybes ir pašalinti vakarietiškus politikos modelius iš imperinės Japonijos. Pokario kraštutinės dešinės grupės atvirai reiškė priešišumą komunizmui, vakarietiškam varotojiškumui ir vesternizacijai, nesibodėjo ryšių su nusikalstamo pasaulio atstovais. Tačiau nei viena iš šių atmainų tiesiogiai nesitaikė į kitataučius Japonijoje. Ksenofobiją ir rasizmą į kraštutinės dešinės ideologijos paletę įnešė konservatyvieji aktyvistai. Kas tapo jų taikiniu?

Bendriausia prasme, tai buvo Zainiči korėjiečiai¹³ – korėjiečiai Japonijoje, turintys nuolatinį gyventojų, o nuo 1991 m. – specialiųjų nuolatinį gyventojų (toliau – SNG) statusą. Jų istorijos pradžia siekia 1910 m., kai buvo okupuotas Korėjos pusiasalis. Dar iki tol korėjiečiai studentai vyko į Japonijos universitetus, tačiau apimtys nebuvo gausios¹⁴. Nuo 1919 m. išskiriamas darbininkų antplūdis, kurie vyko į salyną dėl geresnio užmokesčio už analogiškus darbus¹⁵. Pirmasis darbo migrantų antplūdis buvo institucionalizuotas, darbininkai atvykdavo terminuotam laikui dirbti pagal sutartis. Ilgainiui išsivystė nelegalus darbas, buvo delsiama išvykti iš salyno ir tokiu būdu ėmė kurtis korėjiečių Japonijoje etninė grupė, vietinių akyse – neigiama, besipriešinanti valdžiai, atstumianti¹⁶. 1938 m. prasidėjęs priverstinis mobilizavimas ir pramonės pajungimas karo reikmėms reiškė, kad į Japoniją iš Korėjos buvo priverstinai gabenami darbininkai, reikšmingai prisidėję prie korėjiečių tautinės mažumos augimo. Skaičiuojama, kad 1945 m. salyne jau buvo apie 2,3 mln. korėjiečių¹⁷.

Pasibaigus karui, atgabentiesiems buvo galima pasirinkti, ar grįžti į Korėjos pusiasalį, ar likti Japonijoje. Didesnioji dalis korėjiečių pasirinko pirmą variantą, o apie 600 000¹⁸ jų liko Japonijoje dėl čia susikurto gerbūvio bei egzistuojančių bendruomeninių saitų. Tačiau situacija pakito, kai po San Francisko sutarties 1952 m. buvusiems užimtų teritorijų gyventojams buvo panaikinta Japonijos pilietybė. Tai tiesiogiai susiję su tuo, jog užimtos teritorijos atgavo nepriklausomybę, taigi buvo traktuojama, jog jiems suteikiama atitinkama savo šalių pilietybė. Iki 1965 m. korėjiečiai Japonijoje buvo likę be pilietybės, nes diplomatinis santykių neturėjimas su pusiasaliu neleido teisiškai įtvirtinti korėjiečių pilietybės (nei Pietų, nei Šiaurės Korėjos). Tokiu būdu

¹³ 在日韓国・朝鮮人, *Zainichi kankoku/chōsenjin*, progresyvesnis variantas - 在日コリアン, *Zainichi Korian*; Lie, J., 2001. *Multiethnic Japan*. Harvard university Press. p. 146.

¹⁴ Yoon, I-jin, 2012. Migration and the Korean diaspora: a comparative description of five cases. *Journal of Ethnic and migration studies*. Vol. 38, No. 3. Pp. 413-435. P. 422

¹⁵ Lee, K-kyu, 2000. *Overseas Koreans*. Korean studies series no. 19. Jimoondang. P. 23-24.

¹⁶ Weiner, M., Chapman, D., 2009. *Zainichi Koreans in history and memory. Japan's minorities*. Red. M. Weiner, 2-as leidimas. Routledge. Pp. 162-187. P. 163

¹⁷ Yoon, I-jin, 2012. Migration and the Korean diaspora: a comparative description of five cases. *Journal of Ethnic and migration studies*. Vol. 38, No. 3. Pp. 413-435. P. 423

¹⁸ Kashiwazaki, Ch., 2000. The politics of legal status. *Koreans in Japan. Critical voices from the margin*, ed. By Sonia Ryang. Routledge. P. 20.

susiformavo vadinamoji Zainiči korėjiečių grupė, kuri turėjo iki 1910 m. egzistavusios Korėjos pilietybę, tačiau teisiškai nebuvo susieta su nei viena iš dviejų tuometinių Korėjų. Po 1965 m. santykių su Pietų Korėja normalizavimo sutarties, visi korėjiečiai Japonijoje buvo formaliai pripažinti Pietų Korėjos piliečiais, nebent buvo norima natūralizuotis arba buvo palaikoma Šiaurės Korėjos linija (šiuo atveju jų situacija nepakito ir jie liko nelegaliais užsieniečiais). Pasirinkę Pietų Korėjos pilietybę, Japonijoje jie gyveno nuolatinį gyventojų teisėmis ir buvo traktuojami kaip legalūs užsieniečiai. Taip susiklostė, jog nuolatiniai gyventojai nesiekė grįžti į tėvynę, o palaikė savo diasporą Japonijoje. Šiuo metu Japonijoje gyvena jau penkta Zainiči korėjiečių karta. Zainiči bendruomenė Japonijoje yra fragmentuotos tapatybės, kultūriškai, socialiai ir istoriškai nesusijusi su dabarties Korėjomis, tačiau teisiškai nėra pilnateisiai Japonijos visuomenės nariai.

Nuolatinio gyventojų statusui gauti, tarp kitų reikalavimų, yra reikalinga išbūti bent 10 metų Japonijoje ir bent 3 metus išgyventi santuokoje su Japonijos piliečiu (-te)¹⁹. Tačiau praktiškai rezidavimo šalyje reikalavimas yra labiau orientacinis, kadangi priklausomai nuo kitų faktorių, kiekvienas atvejis gali skirtis²⁰. 1991 m. patvirtinus Specialųjį migracijos įstatymą²¹, visiems buvusios imperinės Japonijos gyventojams, praradusiems turėtą Japonijos pilietybę, ir jų palikuonims, suteiktas SNG (特別永住者, *tokubetsu eijyuusha*) statusas²², kuris įsigaliojo 1992 m.²³. Didžioji dalis SNG statusą turinčių asmenų yra Zainiči korėjiečiai, mažesnioji dalis – taivaniečiai bei iš Pietryčių Azijos kilę žmonės.

Nuo 2000-ųjų pastebima tendencija, jog kasmet apie 9000-10000 Zainiči korėjiečių natūralizuojasi, priimdami Japonijos pilietybę²⁴. Vaikai, gimę Zainiči ir japono(-ės)

¹⁹ Immigration services agency of Japan, 2019. Guidelines for Permission for Permanent Residence. *MOJ.go.jp*. Prieiga internete: <<http://www.moj.go.jp/content/001241940.pdf>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

²⁰ Brophy, B., 2006. Permanent residency. You don't need an Oscar, but it helps. *The Japan Times*. 2006 rugsėjo 12. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/community/2006/09/12/issues/permanent-residency/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 11 d.

²¹ 日本国との平和条約に基づき日本の国籍を離脱した者等の出入国管理に関する特例法, *Nihonkoku to no Heiwa jyōyakuteki ni motozuki Nihon no kokuseki wo ridatsu shita kata nado no shutsunyōkoku kanri ni kan suru tokureiho*, Sakurai tekstuose figūroja kaip 入管特例法, *nyūkan tokureihō*, pilnas pavadinimas „Dėl taikos sutarties su Japonija pilietybę praradusių piliečių specialusis imigracijos ir emigracijos įstatymas“.

²² Japonijos Teisingumo ministerija, 1991. *Nihonkoku to no Heiwa jyōyakuteki ni motozuki Nihon no kokuseki wo ridatsu shita kata nado no shutsunyōkoku kanri ni kan suru tokureiho*. *E-gov.go.jp*. Prieiga internete: <https://elaws.e-gov.go.jp/search/elawsSearch/elaws_search/lsg0500/detail?lawId=403AC0000000071&openerCode=1>, žiūrėta 2019 m. gruodžio 5 d.

²³ Ryang, S., 2009. Introduction. *Diaspora without homeland*. Red. S. Ryang, J. Lie. P. 11.

²⁴ Weiner, M., Chapman, D., 2009. Zainichi Koreans in history and memory. *Japan's minorities*. Red. M. Weiner, 2-as leidimas. Routledge. Pp. 162-187. P. 181.

santuokoje, savaime gauna Japonijos pilietybę, tad SNG, o kartu ir Zainiči bendruomenė Japonijoje natūraliai mažėja. Jei 2002 m. buvo 485 000 SNG, 2003 m. suskaičiuota 471 000 SNG²⁵, o 2017 m. buvo apie 330 000 SNG²⁶ ir apie 150 000 naujų imigrantų, iš Korėjos atvykusių daugiausiai po 1988 m. ir negalinčių pretenduoti į SNG statusą. Vis dėlto, Sakurai diskurse visi korėjiečiai Japonijoje, nepaisant jų teisinės padėties, yra traktuojami kaip vienos grupės atstovai. Tai sudaro pagrindą kurti konkretaus ir lengvai identifikuojamo „priešo“ įvaizdį, kuriuo remiantis internete yra konstruojama Sakurai bendraminčių grupės tapatybė.

Dėl naujienų turinio kūrimo laisvės ir interneto suteikiamo interaktyvumo, socialiniai tinklai yra tapę populiaria terpe skleisti savo požiūrį ne tik pavieniams vartotojams, bet ir organizacijoms – tiek formalioms, tiek ir menamoms. Kai sociopolitinė, ekonominė, gamtosauginė ar bet kokia kita viešoji sfera yra kritikuojama, aptariama, analizuojama, tai galima laikyti pilietinių iniciatyvų požymiais. Kalbant apie demokratines visuomenes, jose požiūrių ir vertybių įvairovė yra itin didelė, todėl ir transliuojamos informacijos ideologinis turinys gali būti stipriai besiskiriantis. Socialiniai tinklai šiuo aspektu yra dėkinga terpė, kuriuoje prieglobstį sau gali rasti diametraliai priešingos pozicijos, kurios tuo pat metu gali būti visiškai teisėtai patalpintos ir koegzistuojančios.

Teigiama, kad internetas gali peržengti vietinį ar nacionalinį kontekstą ir sukurti translokalias ar transnacionalines (prieš)visuomenines erdves²⁷. Anot Sakamoto, ką interneto dėka ištis pavyko padaryti, tai sukurti globalų ryšį bei paskatinti idėjų keitimąsi, tačiau vargiai ar jam pavyko sukurti globalų demokratijos sąmoningumą²⁸. Ir tai yra viena priežasčių, kodėl nuomonės internete, kurios kritikuoja daugiatautiškumą, palaiko nacionalistines idėjas bei provokuoja tautinės politikos peržiūrą, taipogi gali būti laikomos pilietinės visuomenės požymiais. Bet koku atveju, yra ribos, kurios nurodo trapią skirtį tarp nesantaikos kurstymo ar pavojų keliančių situacijų ir nuomonės reiškimo.

C. Archetti teigė, kad nebūtinai tautinę nesantaiką kurstantis internetinis turinys veikia žmones tiesiogiai, kitaip sakant, verbuoja ir didina šalininkų gretas; Archetti

²⁵ Nozaki, Y., Inokuchi, H., Kim, T-Y., 2006. Legal Categories, Demographic Change and Japan's Korean Residents in the Long Twentieth Century. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. T. 4, leidimas nr. 9.. Prieiga internete: < <https://apjjf.org/-Yoshiko-Nozaki/2220/article.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

²⁶ Japonijos Teisingumo ministerija, 2017a. Zairyū Gaikokujin Tōkei 2017-nen-sue (Užsieniečių gyventojų statistika, 2017 m. birželio pab. duomenys). www.moj.go.jp. Prieiga internete: <http://www.moj.go.jp/housei/toukei/toukei_ichiran_touroku.html>, žiūrėta 2018 m. gegužės 12 d.

²⁷ Bailey, O. G., Cammaerts, B., Carpentier, N., 2008. Online participation and the public sphere: civil society mailing lists and forums. *Understanding alternative media*. Berkshire: McGraw-Hill. P. 97.

²⁸ Sakamoto, R., 2011. 'Koreans, Go Home!' Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. T. 9, leidimas nr. 10, Nr. 2.

savo tyrimu įrodė, jog džihadistų vaizdo įrašų žiūrėjimas gali padidinti prieš terorizmą ir ekstremizmą nusiteikusių asmenų masyvą, o ne atvirkščiai²⁹. Papildyti C. Archetti teiginį galima su prielaida, kad žinutės turinio interpretacija priklauso nuo žinutę skaitančiųjų konteksto – kultūrinio, ideologinio, socialinio ir pan. Socialinės žiniasklaidos laisvumas ir sudėtingas sankcionavimas leidžia skleisti žinutes be didelių apribojimų (su tam tikromis išimtimis). Tai yra viena ypatybių, kuria pasižymi socialiniai tinklai ir socialinė žiniasklaida, kaip alternatyvioji žiniasklaidos rūšis – tai tarsi „trečiasis balsas“ tarp valstybinių žiniasklaidos priemonių ir komercinių, o kartu ir tarsi pilietinės visuomenės organizacijos, veikiančios tarp valstybės ir rinkos³⁰. Bailey, Cammaerts ir Carpentier pastebėjo, jog pilietinės visuomenės veikėjų dalyvavimas žiniasklaidoje yra paremtas komunikacijos priemonių pritaikymu, taip paverčiant minėtuosius veikėjus žiniasklaidos dalimi³¹. Šis aspektas ypatingai aktualus kraštutinės dešinės grupėms ir atstovams, akcentuojantiems nepasitikėjimą tradicine žiniasklaida.

Jei „Twitter“³² ir vaizdo įrašų portalų, tokių kaip „You Tube“, administratoriai yra linkę riboti prieštaringo turinio įrašus, tai tinklaraščiai, suteikdami įrankius aktyvistams skelbti savo pačių turinį ir taip tapti alternatyvių žinių šaltiniu³³, gali būti traktuojami kaip netgi patogesnė forma reikšti pažiūroms dėl įprastai neribojamos įrašų apimties bei mažiau cenzūruojamo skelbiamo turinio. Pasirinkti Makoto Sakurai tinklaraštį „Doronpos monologas“ (Doronpaの独り言, *Doronpa no hitorigoto*) paskatino ir kitas veiksnys. Tinklaraštyje publikuodamas savo pastebėjimus, jis ne tik rašo asmenines žinutes, bet ir dalinasi savo atstovaujamų organizacijų informacija, neretai prisistato kaip konkrečių organizacijų vadovas ar atstovas. Tokiu būdu, „Doronpos monologe“ kuria-

²⁹ Archetti, C., 2015. Terrorism, Communication and New Media: Explaining Radicalization in the Digital Age, *Perspectives on Terrorism*. Vol 9, No. 1. Rasta: <<http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/413/pdf>>, žiūrėta 2016 gegužės 25 d. P. 49-59. P. 50

³⁰ Bailey, O. G., Cammaerts, B., Carpentier, N., 2008. Online participation and the public sphere: civil society mailing lists and forums. *Understanding alternative media*. Berkshire: McGraw-Hill. P. 97.

³¹ Ibid.

³² Jame Sakurai paskyra yra užblokuota dėl įtarimų skleidžiant neapykantą, tačiau JFP paskyra aktyvi ir iki 2018 m. gruodžio 20 d., per daugiau nei dvejus aktyvumo metus, oficialioje JFP paskyroje jau buvo paskelbta virš 13300 įrašų. 2020 m. sausio 13 d. įrašų kiekis jau buvo 23400. Tokia imtis suteiktų patogią duomenų bazę komunikacijos analizei, tačiau dėl vidinių „Twitter“ apribojimų, laisvai ir nemokamai peržiūrėti galima tik ne daugiau nei 3200 bet kurios pasirinktos paskyros įrašų. Tai daro išsamią JFP „Twitter“ komunikacijos analizę neįmanomą, nes 3200 įrašų publikuojama per maždaug 4 mėnesius. Nippon Dai Ichi Tō Kōshiki, 2020. Nippon Dai Ichi Tō Kōshiki. *Twitter.com*. Prieiga internete: <<https://twitter.com/nippondaiichi>>, žiūrėta 2020 m. sausio 13 d.

³³ Bailey, O. G., Cammaerts, B., Carpentier, N., 2008. Blogs in the Second Iraqi war: alternative media challenging the mainstream? *Understanding alternative media*. Berkshire: McGraw-Hill. P. 72.

mas pasakojimas tampa vertingu pirminiu šaltiniu, kurio medžiaga suteikia papildomą prieigą analizuoti pastarųjų 15 metų Japonijos kraštutinės dešinės aktyvizmo virsmus.

Kalbant apie su Sakurai siejamas organizacijas, reikšmingiausios transformacijos išskiriamos kelios. Pirmiausia, kai kurios Zaitokukai demonstracijos teismo buvo pripažintos pažeidžiančios žmogaus teises. Dėl to buvo paskirtos piniginės baudos, keli asmenys nuteisti laisvės atėmimo bausmėmis. Vėliau sekė judėjimo vadovybės kaita – 2014 m. gruodį Sakurai perleido pirmininko postą Yasuhiro Yagi, ilgamečiui Sakurai pavaduotojui Zaitokukai judėjime. 2016 m. gegužės 5 d. Japonijos parlamente priimtas Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymas įsigaliojo 2016 m. birželį ir padėjo teisinį pagrindą Zainiči korėjiečių apsaugai nuo verbalinio neapykantos kurstymo. Po to matomas žymus Zaitokukai aktyvumo sumažėjimas. Vėliau sekė naujo Sakurai darinio *Kōdō suru hoshu undō* (行動する保守運動, Veikiantieji konservatyvieji) išsiplėtimas bei JFP įkūrimas 2016 m. rugsėjo pradžioje.

Išvardinti įvykiai yra susiję tarpusavyje ir bendras vardiklis yra Sakurai buvimas socialiai įgudusiu veikėju. Šis terminas yra apibrėžtas Neil Fligstein ir Doug McAdam strateginio veiksmo laukų (toliau SVL) teorijoje³⁴. Pasinaudojant pozityvistine teorijos panaudojimo perspektyva, šiame darbe buvo siekiama patikrinti centrinę SVL teorijos dalį, išskirtą Fligstein ir McAdam – kaip socialiai įgudę veikėjai siekia formuoti ir palaikyti tvarką konkrečiuose SVL³⁵? Tai leistų teigti, jog socialiai įgudę veikėjai atlieka esminį vaidmenį socialinių judėjimų susiformavimo procese. Šią nuostatą iš dalies palaiko ir atliktų interviu su buvusiais Zaitokukai nariais medžiaga³⁶. Tai veda prie to, jog yra būtina išsiaiškinti, koku naratyvu, kurtu socialiai įgudusio veikėjo, buvo pritraukiami judėjimų dalyviai.

Šios disertacijos **objektas** yra kraštutinės dešinės grupių Japonijoje aktyvizmo raida ir formos.

Disertacijos **tikslas** – išanalizuoti kraštutinės dešinės Japonijoje raidą, strateginio veiksmo laukų formavimą(si), ideologines gaires, konservatyviųjų aktyvistų tapatybės bruožus ir aktyvaus veikimo raiškos formas.

Siekiant įgyvendinti tikslą, buvo išsikelti tokie **uždaviniai**:

1. Identifikavus nacionalizmo ir kraštutinės dešinės skiriamuosius bruožus Japonijoje, išnagrinėti konservatyviųjų aktyvistų ir kraštutinės dešinės aktyvizmo raidos ir veiklos formų ypatybes, išskiriamas nuo Meidži restauracijos iki Heisei eros pabaigos;
2. Naudojantis pasirinktomis socialinėmis teorijomis sudaryti jungimosi prie socialinių judėjimų modelį, paaiškinantį pasakojimo ir potencialių dalyvių prisijungimo motyvacijos sąryšį;

³⁴ Plačiau apie SVL teoriją žr. 1.5 skyriuje.

³⁵ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. Oxford University Press. P. 9

³⁶ Higuchi atliktuose interviu su medžiaga rodo, jog naršymas internete 2000-ųjų pradžioje buvo nauja laiko leidimo forma. Internetu patalpinti aktyvistų Hiroyuki Seto ir Makoto Sakurai pasisakymai lėmė kai kurių narių išaugusį susidomėjimą Zainiči klausimais ir galiausiai, prisijungimą prie konservatyviųjų aktyvistų judėjimų. Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. Trans Pacific press, Melbourne. P. 132-135.

3. Išanalizavus Makoto Sakurai pasakojimo turinį tinklaraštyje „Doronpos monologas“ ir nustačius jo ideologinę laikyseną, ištirti esminius pasakojimu formuojamos tapatybės bruožus ir jų santykį su kraštutine dešine Japonijoje.

Ginamieji teiginiai

Nepaisant atvirai reiškiamo atsiribojimo tarp Japonijos kraštutinės dešinės atmainų, jas vienija ne tik nekintantis buvimas visuomenės ir politinės dešinės marginaliojimo, bet ir vertybinis pagrindas, paremtas kultūriniu nacionalizmu.

Konservatyviųjų aktyvistų grupės yra socialiniai judėjimai, kurių susiformavimą, raidą ir palaikymą lemia įtikinamas naratyvas, kuriamas socialiai įgudusio veikėjo ir kuriame persipina kraštutinių dešiniųjų retorika, istorinis revizionizmas.

Konservatyviųjų aktyvistų, kaip kraštutinės dešinės atmainos, ideologiją apibrėžia ne tik rasizmas ir ksenofobija, bet ir regioninių aktualijų skatinamas nacionalizmas.

Tyrimo metodai

- Analitinis istorinių įvykių raidos tyrimo metodas. Naudojantis juo, buvo rekonstruojama įvykių raida nuo Meidži restauracijos iki dabartinės situacijos. Šis tyrimo metodas buvo pritaikytas aptariant nacionalizmo ir kraštutinės dešinės judėjimų raidą Japonijoje.
- Lyginamasis istoriografijos metodas. Naudotas patikslinti, sukonkretinti terminus, įvykius ir jų vertinimą skirtingose istoriografijos pozicijose. Įvykių vertinimas, pateikiamas mokslinėje literatūroje, yra neretai paveiktas politinės laikysenos ar ideologijos, todėl lyginamasis istoriografijos metodas suteikė priegą minimalizuoti autorių angažuotumą.
- Mokslinės literatūros analizė buvo pritaikyta renkant, sisteminant ir operacionalizuojant medžiagą, skirtą darbe aptariamiems reiškiniams – nacionalizmui, kraštutinei dešinei, rasizmui, socialiniam judėjimui. Mokslinės literatūros analizė įgalino iškristalizuoti esminius dėmenis iš mokslinių teorijų ir sukonstruoti socialinių judėjimo vystymo modelį, konceptualiai apjungiantį socialiai įgudusį veikėją, jo kuriamą naratyvą ir socialinį judėjimą.
- Kritinė diskurso analizė leidžia vertinti sukurto naratyvą, žvelgiant į tekstų autoriaus santykį su vyraujančia galios pozicija per vartojamus terminus. Ši prieiga leido įvertinti Makoto Sakurai pristatomą laikyseną politinio elito, vyraujančios žiniasklaidos, etninių mažumų atžvilgiu.
- Kiekybinė-statistinė tinklaraščio įrašų analizė leido sugrupuoti ir susisteminti gautus empirinius duomenis iš Makoto Sakurai tinklaraščio ir pateikti juos lentelių, grafikų pavidalais. Sukiekybinti duomenys tuo pačiu buvo pasitelkiami kaip pagalbinės pozicijos kritinės diskurso analizės metu.

Literatūros apžvalga

Žvelgiant į istoriografiją pastebima, kad nacionalizmas Japonijoje yra ištirtas įvairiais aspektais. Turbūt svarbiausiu autoriumi laikytinas Kevin Doak, kurio darbas „History of nationalism in Japan“³⁷ kritiškai pateikia nacionalizmo formavimąsi ir jo išteklis. Doak darbas laikytinas Japonijos nacionalizmo istorijos istoriografija ir pagrindiniu ištekliau, siekiant suvokti nacionalizmo formų kaitą. Neabejotinas Doak monografijos privalumas – japoniškų šaltinių ir autorių detalus aptarimas. Kitu kurtiniu darbu galima įvardinti Brian McVeigh „Nationalisms of Japan“³⁸. Daugiaaspektis požiūris į nacionalizmą įvairovę ir jų raišką daro šį darbą vienu parankiausiu įrankiu, žvelgiant į dabarties Japonijos situaciją. Reikšmingą indėlį į nacionalizmo tyrimų problematikos aptarimą ir kritinę perspektyvą pateikia Naoko Shimazu. Jos redaguotas publikacijų rinkinys „Nationalisms in Japan“³⁹ apima ne tik nacionalizmo tyrimų naujų prieigų paiešką, bet ir Japonijos nacionalizmo ištakų analizę, Taišio (大正, *Taishō*) laikų ir ankstyvųjų Šiovos (昭和, *Shōwa*) metų situaciją, istorinio revizionizmo atsiradimą. Pastarąją temą plačiai aptarė Yoshiko Nozaki knygoje „War memory, nationalism and education in Postwar Japan, 1945-2007“⁴⁰ bei autorių kolektyvas, kurį subūrė Tsuyoshi Hasegawa ir Kasuhiko Togo straipsnių rinkinyje „East Asia's haunted present“⁴¹. Vienas gausiausių atvirų internetinių išteklių, nuolatos talpinančių mokslines publikacijas japonistikos, o tame tarpe ir nacionalizmo, tema, yra „Japan Focus“⁴². Jame galima rasti svarbiausių dabarties autorių kritinius tyrimus – Tomomi Yamaguchi, Rumi Sakamoto, Jeff Kingston, Akiko Hashimoto, Tessa Morris-Suzuki, Sven Saaler, Akiko Takenaka ir kt.

Japonijos kraštutinių dešiniųjų judėjimų temos nagrinėjimas istoriografijoje iškilo santykinai neseniai, o tyrėjų kontingentą didžiąja dalimi sudaro sociologai. Kai D. Shibuichi pristatė savo disertaciją „Contemporary Japanese rightist movements“ 2005 m., tuo metu dar nebuvo pradėti sistemingi šio reiškinių tyrimai⁴³. Prielaidos, darytos tuo metu, šiomis dienomis yra išplėtos, patikrintos ir daugeliu atvejų priimtose kaip bendrosios žinios. Nors nuo tada įvyko reikšmingų pokyčių Japonijos visuomenėje, kraštutinei dešinei skirtų tyrimų skaičius suponuoja esant dar santykinai plačias perspektyvas šioje srityje. Ne tik kraštutinės dešinės, bet ir kraštutinės kairės aktyvizmą apžvelgia

³⁷ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. Brill, Leiden.

³⁸ McVeigh, B. 2004. *Nationalisms of Japan*. Lanham, Rowman and Littlefield.

³⁹ Shimazu, N. (red.), 2006. *Nationalisms in Japan*. Routledge, London and New York.

⁴⁰ Nozaki, Y., 2008. *War memory, nationalism and education in Postwar Japan, 1945-2007*. Routledge, New York.

⁴¹ Hasegawa, T., Togo, K., 2008. *East Asia's Haunted Present*. Praeger Security International, Westport, Connecticut, London.

⁴² Japan Focus, 2020. *The Asia-Pacific Journal*. Prieiga internete: <<https://apjjf.org>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁴³ Shibuichi, D., 2005. *Contemporary Japanese rightist movements*. Daktaro disertacija. National university of Singapore.

William Andrews⁴⁴, bet dėl reiškinų įvairovės, Andrews labiau supažindina su reikšmingesniais įvykiais, o ne juos analizuoja. Bene išsamiausiai Japonijos kraštutinių dešiniųjų veiklą iki II pasaulinio karo yra aptaręs R. Storry⁴⁵, kurio studija „The Double Patriots“ yra laikoma kertiniu šios temos darbu. Stokojant monografijų ar kitų veikalų, skirtų kraštutinių dešiniųjų istorijai po karo, kol kas daugiausia remiamasi atskiromis publikacijomis. D. Shibuichi yra publikavęs ir kitų darbų šia tema⁴⁶. Nippon Kaigi yra apžvelgę D. McNeill⁴⁷, T. Yoshifumi⁴⁸, bei vieną išsamiausių tyrimų atlikęs T. Sugano⁴⁹. Dešiniųjų grupių aktyvumą tyrė Yamaguchi⁵⁰, iš švietimo pusės problemą aptarė Y. Kitayama⁵¹ ir Y. Nozaki minėtame darbe „War memory, nationalism and education in Postwar Japan, 1945-2007“. Straipsnių rinkinys kraštutinių dešiniųjų grupių veiklai Japonijoje yra randamas specialiaame „Social Science Japan Journal“ leidime, kuriame savo tyrimus publikavo N. Smith⁵², T. Gill⁵³, T. Yamaguchi⁵⁴ ir kiti.

Interneto reikšmė šiuolaikinėje komunikacijoje jau yra nagrinėta – pažymėtini N. Carpentier⁵⁵ ir R. Schroeder⁵⁶ darbai, suteikiantys metodologines prieigas analo-

⁴⁴ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A history of Japanese radicalism from 1945 to Fukushima*. London, Hurst and Company.

⁴⁵ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. London: Chatto and Windus.

⁴⁶ Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the problem with hate groups in Japan. *Asian Survey*. Vol. 55, No. 4 (liepa/rugpjūtis), pp. 715-738;

Shibuichi, D., 2016. The Struggle Against Hate Groups in Japan: The Invisible Civil Society, Leftist Elites and Anti-Racism Groups. *Social Science Japan Journal*. Vol. 19, No. 1, pp 71–83.

⁴⁷ McNeill, D., 2015. Nippon Kaigi and the radical conservative project to take back Japan. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, Vol. 13, Issue 50, No. 4.

⁴⁸ Yoshifumi, T., 2017. What is the Aim of Nippon Kaigi, the Ultra-Right Organization that Supports Japan's Abe Administration? *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 15, Issue 21, No. 1.

⁴⁹ Sugano, T., 2016. *Nippon kaigi no kenkyū*. Tokyo, Fusosha.

⁵⁰ Yamaguchi, T., 2013. Xenophobia in Action: Ultranationalism, Hate Speech, and the Internet in Japan. *Radical history review*. Issue 117. Pp. 98-118.

⁵¹ Kitayama, Y., 2018. The rise of the far right in Japan, and challenges posed for education. *London Review of Education*, 16 (2). Pp. 250-267.

⁵² Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social Citizenship, Ethnicity, and Postwar Cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 1-23.

⁵³ Gill, T., 2018. The Nativist Backlash: Exploring the Roots of the Action Conservative Movement. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 175-192.

⁵⁴ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, Ultranationalism, Sexism: Relations Between the Far Right and the Establishment Over the 'Comfort Women' Issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193-212.

⁵⁵ Cammaerts, B., Carpentier N., (red.) 2007. *Reclaiming the Media. Communication rights and democratic media roles*. Chicago, Intellect; Carpentier, N., 2011. *Media and participation*. Chicago, Intellect; Bailey, O. G., Cammaerts, B., Carpentier, N., 2008. *Understanding alternative media*. Berkshire: McGraw-Hill.

⁵⁶ Schroeder, R., 2018. Social Theory after the Internet. UCL Press; Schroeder, R., 2019. Digital Media and the Entrenchment of Right-Wing Populist Agendas. *Social Media + Society*, October-December 2019. pp. 1–11,

giškiems tyrimams. Po to, kai Sakurai Japonijoje įtvirtino naujojo tipo kraštutinės dešinės judėjimų (konservatyviųjų aktyvistų) modelį, kuriame interneto naudojimas yra kertinis veiksnys, šių grupių komunikacija Japonijoje atkreipė tyrėjų dėmesį. Vis dėlto, reiškinių santykinis naujumas sąlygoja situaciją, jog tyrimų dar yra vos keli (R. Sakamoto⁵⁷, T. Morris-Suzuki⁵⁸, S. Aonuma⁵⁹, temą palietė ir M. Schreiber su W. Wetherall⁶⁰, J. Hall⁶¹ bei kiti), o tyrimai labiau pristato atskirus atvejus, o ne pateikia sistematinę reiškinių analizę.

Iš konservatyviųjų aktyvistų, daugiausia dėmesio yra sulaukęs etaloniniu laikomas Zaitokukai judėjimas. Praktiškai visos publikacijos – mokslinės ir žiniasklaidoje – skirtos Japonijos kraštutinei dešinei nuo 2010 m., mini Zaitokukai kaip pavyzdį. Tyrimai dažniausiai orientuoti į judėjimo reikšmę sociopolitiniame kontekste, aptariant teisinę ir diskriminacinę situacijas. Svariausias indėlis šios temos plėtojime yra sociologo Naoto Higuchi darbai. Iš japonų kalbos versta monografija „Japan’s Ultra-right“⁶² (originalas „*Nihon-gata haigaishugi*“, 2014; liet. „Japoniškas ekskluzivizmas“) plačiai aptaria teorinius modelius, skirtus paaiškinti kraštutinės dešinės aktyvistų motyvacijas, vėliau teoriją pritaiko Zaitokukai judėjimo narių atvejams, bandydamas paaiškinti konkrečias prisijungimo prie judėjimo bei pasitraukimo priežastis. Higuchi yra publikavęs ne vieną straipsnį, kuriame atskirai analizuoja atliktus interviu su Zaitokukai nariais⁶³ bei aptaria Japonijos kraštutinės dešinės judėjimus.⁶⁴ Higuchi oponuoja publicisto Koichi Yasuda darbo „*Netto to aikoku. Zaitokukai*

⁵⁷ Sakamoto, R., 2011. ‘Koreans, Go Home!’ Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 9, issue 10, No. 2.

⁵⁸ Morris-Suzuki, T., 2013. Freedom of Hate Speech; Abe Shinzo and Japan’s Public Sphere. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 11, issue 8, No. 1.

⁵⁹ Aonuma, S., 2014. In Search of Neto-Uyo’s Cure: A Critique of Nationalist-Chauvinist Rhetoric in Japanese-Language Cyberspace. *2014 National Communication Association Annual Convention*. Pranešimo tekstas. Prieiga internete: < https://www.academia.edu/20098983/In_Search_of_Neto-Uyo_s_Cure_A_Critique_of_Nationalist-Chauvinist_Rhetoric_in_Japanese-Language_Cyberspace>, žiūrėta 2020 m. sausio 21 d.

⁶⁰ Schreiber, M., Wetherall, W., 2017. Tabloid nationalism and racialism in Japan. *Press freedom in contemporary Japan*. Red. J. Kingston. New York: Routledge. Pp. 195-210.

⁶¹ J. Hall, 2018. Japan’s Right-wing YouTubers: Finding a Niche in an Environment of Increased Censorship. *Seoul National University Asia Review*. Vol.8, No.1. pp. 315-347.

⁶² Higuchi, N., 2016. *Japan’s ultra-right*. Trans Pacific press, Melbourne.

⁶³ Higuchi, N., 2011. Zaitokukai no ronri (1-7). *Tokushima daigaku sōgō kagakubu shakai kagaku kenkyū*. Nr. 25. Pp. 53-107; Higuchi, N., 2012. Zaitokukai no ronri (8-9). *Tokushima daigaku chiki kagaku kenkyū*. Nr. 1. Pp. 105-111; Higuchi, N., 2011-2012. Zaitokukai no ronri (10). *Asia taiheiyo kenkyū senta-nenpō*. Pp. 49-55; Higuchi, N., 2012. Zaitokukai no ronri (11-14). *Tokushima daigaku chiki kagaku kenkyū*. Nr. 2. Pp. 144-164; Higuchi, N., 2012. Zaitokukai no ronri (15-16). *Tokushima daigaku sōgō kagakubu shakai kagaku kenkyū*. Nr. 26. Pp. 159-201.

⁶⁴ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren; Higuchi, N., 2014. Japan’s Far Right in East Asian Geopolitics: The Ana-

,yami' wo oikakete"⁶⁵, kuris yra laikomas pirmuoju, skirtu plačiau aptarti Zaitokukai dalyvius. Tačiau dėl savo negilios ir santykinai subjektyvios analizės, kryptančios aprašymo link, publikacija yra tapusi labiau kritikos, o ne atsparos tašku. Bendrai paėmus, tyrimų, skirtų Zaitokukai, pastaruoju metu gausėja ir temos įvairėja. Analizuodama Zaitokukai veiksmus ir Kioto Utoro mokyklos atvejį, neapykantos kurstymą iš teisinės pusės aptarė A. Hatano⁶⁶. Tyrimuose Zaitokukai yra laikoma kaip prieiga motyvacijų ir poreikių įgyvendinimui, analizuojami atskiri aktyvistai, jų pozicijos. Galima susidaryti įspūdį, jog Zaitokukai yra pateikiama kaip savaime suprantamas darinys, kuriame aktyvistai veikia.

Tokiu būdu susidaro situacija, kurioje ignoruojamos Zaitokukai judėjimo atsiradimą lėmusios aplinkybės ir veiksniai. Makoto Sakurai reikšmė ne tik Zaitokukai judėjimo, bet ir konservatyviųjų aktyvistų veiklos kontekste lieka nuošalyje ir tai neleidžia detaliau suvokti judėjimų logikos. Sakurai veikla dar nėra išsamiau tirta bei publikuota, nėra rasta tyrimų, kurie būtų pažvelgę į Sakurai komunikacijos svarbą, formuojant ir palaikant ne tik Zaitokukai, bet ir kitas jo organizacijas (*Kōdō suru hoshu undō*, JFP). Informacija, skirta paaiškinti šiuos aspektus, randama Sakurai tinklaraštyje, kuris yra pagrindinis šio tyrimo šaltinis. Tinklaraštis „Doronpos monologas“⁶⁷ yra prieinamas laisvai visiems interneto vartotojams, kas sudarė galimybę juo naudotis tyrimo metu. „Doronpos monologas“ pradėtas pildyti 2005 m. balandžio 1 d., dar iki suburianč Zaitokukai ir įrašai jame publikuojami nuolatos⁶⁸. Visi įrašai yra publikuoti japonų kalba, suskirstyti į paties Sakurai išskirtas temas (žr. priedą Nr. 8). Publikuoti įrašai tinklaraštyje yra prieinami ieškant pagal temas ir pagal publikavimo datą, tad reikiamų įrašų paieškos procesas yra nesudėtingas. Tinklaraštis yra patalpin-tas populiariame Japonijos rinkos vartotojams pritaikytame tinklaraščių portale Ame-ba.jp. „Doronpos monologas“ neišsiskiria savo vartotojo sąsaja – dominuoja tekstinė informacija, nėra atraktyvaus animacijų naudojimo. Fono vaizdinė dalis nereguliariai

tomy of New Xenophobic Movements. *University of Tokushima, Social Sciences Research* 28(2014). P. 163-183; Higuchi, N., Matsutani, M., 2016. Support for the Radical Right in Japan: Converging to the European Politics? *Social theory and dynamics*. Vol. 1. Pp. 59-68.

⁶⁵ Yasuda, K., 2012. *Netto to aikoku. Zaitokukai ,yami' wo oikakete*. Tokyo, Kodansha.

⁶⁶ Hatano, A., 2018. The Internalization Of International human Rights Law: The Case Of Hate speech In Japan. *NYU Journal of International Law & Politics*. Vol. 50, Issue 637. Pp. 637-654.

⁶⁷ Doronpa yra internetinis Sakurai slapyvardis, taigi savo tikrąjį vardą Makoto Takada paslėpė dviem lygmenimis.

⁶⁸ Tinklaraštyje nuo 2005 balandžio 1 d. iki 2020 m. balandžio 30 d. buvo publikuota 2764 įvairios apimties įrašų japonų kalba. *Doronpa no hitorigoto*, 2020. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 13 d. Sakurai tinklaraščio dizainas nereguliariai keičiamas. Priede Nr. 12 pateikiamas pavyzdys 2019 m. birželio 20 d. užfiksuota tinklaraščio išvaizda su temų sąrašu kairėje, pagrindiniu tekstu per vidurį ir trumpa Sakurai informacija dešinėje ekrano pusėje.

keičiama, parenkant šoninių juostų užpildymo iliustracijas, nesusijusias su paties tinklaraščio turiniu (maisto produktų, daržovių, dekoratyvinių žuvyčių motyvai).

Formos prasme, įrašų ilgis svyruoja nuo kelių šimtų iki daugiau nei 2000 ženklų, priklausomai nuo įrašo tipo – kvietimai į renginius, demonstracijas ar susirinkimus dažniausiai trumpesni už poleminius įrašus, skirtus aptarti aktualijas, rastas žiniasklaidoje. Įvykusių renginių pristatymai skaitytojams neretai papildyti nuotraukomis bei nuorodomis į vaizdo įrašus, užfiksuotus renginių metu. Tinklaraščio įrašų skaitymas kėlė tam tikrų iššūkių, nes Sakurai tekstuose dažnai aptinkami žargoniški terminai, naujadarai. Taip pat aptinkama žodžių, kurie vartojami kita reikšme, nei yra įprasta norminėje kalboje.

Tyrimo nauda

Šiame darbe surinktą informaciją ir atliktą tyrimą galima pritaikyti keliais aspektais. Pirma, pateikta Japonijos kraštinės dešinės grupių istorinė raida leidžia susipažinti su šio reiškinių vystymusi ir atmainomis. Istorioografinis masyvas, panaudotas šiame darbe, didžiąja dalimi nebuvo reikšmingiau pristatytas Lietuvos tyrėjų darbuose. Tai sąlygojo tam tikrą temos nepažinumą, kurį tikimasi sumažinti šiuo darbu. Kadangi tokio pobūdžio tyrimas dar nebuvo atliktas, viliamasi padėti pagrindus tolimesniems darbams ir mokslinėms diskusijoms. Darbas taip pat papildė jau esamą Japonijos istorijos visetą lietuvių kalba.

Antras šio darbo panaudos aspektas slypi sukurtame modelyje, skirtame paaiškinti prisijungimo prie socialinių judėjimų motyvą. Nors šiame darbe ir buvo nagrinėti kraštinės dešinės judėjimai Japonijoje, šio modelio pritaikymas nėra apribotas geografiškai, kultūriškai ar ideologine prasme. Tai reiškia, kad jo patikrinimas yra įmanomas bet kokio socialinio judėjimo atveju. Tokiu būdu, šis modelis gali padėti tyrėjams, dirbantiems su organizacijų ir judėjimų raida, neapsiribojant judėjimų pakraipa ar tipais. Dėl tos pačios priežasties, darbas gali būti pritaikytas ir organizacijų kūrimo bei vystymo praktikose, konstruojant ir palaikant savo įvaizdį bei dalyvių grupinę tapatybę. Galiausiai, darbe atliktas tyrimas gali suteikti gaires, pagal kurias galima analizuoti ir globaliai kontekstualizuoti Japonijos kraštinės dešinės veikėjų naratyvą, taip sudarant sąlygas vykdyti platesnės apimties lyginamuosius tyrimus.

Darbo struktūra

Disertaciją sudaro 3 dalys. Pirmoji darbo dalis skirta nacionalizmo ir kraštinės dešinės moderniosios sampratos (nuo XXI a.) pristatymui bei koncepcinio modelio, naudojamo darbe, pateikimui. Pirmiausia pristatomos strateginio veiksmo laukų formavimo teorinės prielaidos bei aptariami įvairios prieigos, aiškinančios prisijungimą prie socialinių judėjimų bei dalyvavimą juose. Vėliau yra aptariamasi pasakojimo kūrimo teorinės prielaidos bei kraštutinių dešiniųjų komunikacijos ypatybės. Remiantis

šia medžiaga buvo sukurtas konceptualus modelis, skirtas paaiškinti prisijungimo prie socialinių judėjimų ir pasakojimo sąryšį.

Antroji darbo dalis skirta Japonijos nacionalizmo ir kraštutinės dešinės raidos analizei. Japonijos nacionalizmo ir kraštutinės dešinės formos yra savotiškos, tad norint šiuos reiškinius adekvačiai suvokti, juos reikia tinkamai įvertinti iš istorinės perspektyvos. Raida pristatoma penkiais etapais – nuo iki Meidži restauracijos iki Heisei eros pabaigos (2019 m. gegužės). Chronologiškai aptarta raida leidžia pažvelgti į šių reiškinių istoriją vientisame tekste, kurio iki šiol dar nebuvo publikuota.

Trečia darbo dalis yra skirta Makoto Sakurai tinklaraščio turinio analizei. Pristatant tyrimo metodologiją, pereinama prie chronologinės-tematinės įrašų analizės. Vėliau pristatoma kokybinė įrašų turinio analizė, suskirstyta pagal Sakurai pasakojime išskirtas ksenofobines, rasistines ir regioninių aktualijų skatinamo reakcingo nacionalizmo temas. Detaliau pristatomi reikšmingesni dariniai, sudarantys įrašų tematinę pagrindą – paguodos moterys, Zainiči korėjiečių specialiosios privilegijos, žiniasklaidos bei regiono šalių (Pietų ir Šiaurės Korėjų bei Kinijos) kuriami įvaizdžiai, santykiai su Japonijos ministru pirmininku Šinzo Abe bei imperatoriaus reikšmė. Galiausiai pateikiama atskirų Sakurai SVL raida ir ją pristatančio pasakojimo analizė. Darbas užbaigiamas išvadomis, literatūros ir šaltinių sąrašu bei priedais.

I.

Nacionalizmo ir kraštutinės dešinės Japonijoje teoriniai aspektai

Prieš pradėdant gilintis į nacionalizmo ir kraštutinės dešinės raidą Japonijoje, svarbu aptarti esminius terminus. Dėl istorinių, politinių, kultūrinių ir socialinių ypatybių terminologija japonų kalboje skiriasi nuo vartojamos Vakaruose. Nors japonų kalboje yra žodžiai, kuriuos galima versti kaip „nacionalizmas“ ir „kraštutinė dešinė“, tačiau dėl minėtų ypatybių tiesioginis terminų vertimas į lietuvių kalbą be paaiškinimo ir įkontekstinimo būtų netikslus ir įneštų bereikalingų neaiškumų.

Japonų kalboje yra keli terminai, verčiami kaip „nacionalizmas“. Tačiau jų vartojimas negali būti sinonimiškas dėl reikšmingų prasminių skirtumų, atsiradusių siekiant pavaizduoti skirtingas tautos susiformavimo ir santykio su valstybe prielaidas.

Minzoku (民族) – bendriausia prasme, etninė tauta. Marksistinės istoriografijos prioritetizuojamas terminas, ypač ankstyvaisiais pokario metais⁶⁹, o vėliau viešajame diskurse įsitvirtinęs iki Heisei eros pradžios. Atitikmenys anglakalbėje literatūroje yra „the nation“, „a people“, „ethnicity“, arba „civic“⁷⁰. *Minzoku* tarpukariu ir karo metais turėjo neigiamą konotaciją dėl populiarumo tarp kairiųjų aktyvistų ir politikų. Pokario *minzoku* reikšmė pakito⁷¹. Tam labiausiai įtakos turėjo pasikeitusi Japonijos valdymo

⁶⁹ Anderson Gayle, C., 2003. *Marxist history and postwar Japanese nationalism*. Routledge-Curzon, New York. P. 1

⁷⁰ Mizuno, H., 2009. *Science for the Empire. Scientific nationalism in modern Japan*. Stanford university press, Stanford. P. 5.

⁷¹ Anderson Gayle, C., 2003. *Marxist history and postwar Japanese nationalism*. Routledge-Curzon, New York. P. 2

sistema, kai iš daugiatautės imperijos, kurioje japonai buvo tik viena iš *minzoku*, buvo pereita prie norimai grynios, vienatautės valstybės su konkrečia *minzoku*⁷². Rašmenys nurodo „žmones“ 民 ir „šeimą“ 族, kas suponuoja neinstitucionalizuotą, nepolitinį, kultūrinį ir paprotinį ryšį tarp žmonių.

Kokumin (国民) – bendriausia prasme, pilietinė tauta. Dažniausiai naudojamas apibūdinti politizuotą, potencialiai multietninę tautą, turinčią kontekstinį ryšį su valdžios institucijomis. Pagal rašmenis „šalis“ 国 ir „žmonės“ 民 galima atsekti prasminį ryšį tarp valstybės ir joje gyvenančių žmonių. *Kokumin* buvo labiausiai propaguojamas imperiniu laikotarpiu, kai buvo poreikis kurti vieningą šalį, vienijamą ne kultūros, kilmės, rasės ar etniškumo, o santykio su valdžia. Dėl šio konteksto ankstyvuojų pokariu terminas stipriai diskredituotas kaip imperializmo ir militarizmo palikimas. Heisei eros pradžioje (XX a. pab.) grįžo į viešąjį diskursą kartu su valdžios siekiu aktyvinti politinį dalyvavimą, yra orientuotas į žmonių integravimą į vastybę, o ne į senovinių ryšių akcentavimą⁷³.

Prie *minzoku* ir *kokumin* terminų pridėjus *shugi* (主義, doktrina, ideologija), gauname du skirtingus nacionalizmo (*minzokushugi*, *kokuminshugi*) terminus. Abu jie japonų kalboje yra naudojami, tačiau turint omenyje skirtumus tarp *minzoku* ir *kokumin*, nacionalizmo reikšmė abiem atvejais taip pat skiriasi. Tai yra ypatingai svarbu aiškinantis nacionalizmo konotacijas atskiru laikotarpiu, atskirame kontekste ar atskiroje istoriografinėje tradicijoje. Esant sudėtingesnei situacijai, darbe yra nurodoma, kada nacionalizmas yra vartojamas *minzokushugi*, o kada *kokuminshugi* prasme. Trečias, rečiau vartojamas, bet kartais sutinkamas nacionalizmo variantas japonų kalboje yra *kokkashugi* (国家主義), tačiau jis paprastai verčiamas kaip steitizmas ir šiame tyrime jis nėra aptinkamas.

Kraštutinės dešinės terminas taip pat turi savitumų. Terminas *uyoku dantai* apibūdina visas į dešinę nuo centro politinėje ašyje krypstančias grupes. Šio fenomeno pradžia sietina su pokario laikotarpiu⁷⁴. Ilgainiui susiformavo daugybė *uyoku dantai* grupių, atstovaujančių skirtingus interesus. Terminas taip pat yra įgavęs kraštutinės dešinės prasmę ir tik iš konteksto galima suprasti, ar apie politinę dešinę, ar apie kraštutinę dešinę plačiąja prasme yra kalbama. Japonijoje kraštutinė dešinė gali būti apibūdinama kaip visuomenės grupės arba partijos, kuriuos pritaiko sau nacionalizmą ir šiek tiek natyvizmo, istorinio revizionizmo, tradicionalizmo, antikomunizmo aspektų ir tokiu būdu pastato save toli į dešinę nuo vyraujančių konservatorių⁷⁵.

Kartais literatūroje aptinkamas natyvizmo terminas. Jis yra populiariesnis JAV mokslininkų tarpe, tačiau pastebimas ir kitų šalių tyrėjų darbuose. Bendriausia prasme, natyvizmas

⁷² Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 251.

⁷³ ibid. P. 264.

⁷⁴ Morris, I., Extremes in Japanese Politics, *The World Today*, vol. 16, No. 11 (Nov.), 1960, p. 472.

⁷⁵ Naoto, H., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. Jens Rydgren. P. 3.

reiškia užsieniečių ir jų kultūros atmetimą visuomenėje⁷⁶ ir tai panašu į Art taikomą paaiškinimą, kuris natyvizmą apibrėžia kaip kultūrinį kraštutinės dešinės pokrypį⁷⁷. Nativizmo terminą vartoja ir Higuchi, kalbėdamas apie japonų ultradešiniųjų judėjimus, nukreiptus prieš korėjiečius⁷⁸. Iš japonų kalbos „nativizmas“ (国粹主義, *kokusuishugi*) verčiamas į anglų kalbą kaip „nacionalizmas, ultranacionalizmas“⁷⁹. Mudde cituoja John Higham (1955), kuris nurodė, jog „nativizmas yra stiprus nusiteikimas prieš vidinę mažumą“⁸⁰. Taigi, natyvizmas yra tam tikra ksenofobinio nacionalizmo atmaina.

Kraštutinės dešinės terminui japonų kalboje nėra vieno, aiškaus termino. Literatūroje galima sutikti terminus *u yoku* (右翼), *kyoku u* (極右), *u ha* (右派) ir jie visi yra sinonimai kraštutinei dešinei apibūdinti. Šalia to egzistuoja įvairūs kraštutinių dešiniųjų porūšiai, tokie kaip *kakushin uyoku* – dešinieji reformistai, palaikantys fašizmą, ypač Nakano Seigo⁸¹ ar *kannen uyoku* – dešinieji idealistai, atmetantys fašizmą ir bet ką, kas yra kildinama iš Vakarų⁸². Daugiau kraštutinės dešinės grupių atmainų aptariama kitame skyriuje.

Galiausiai, galima ir platesnės apimties diskusija dėl nacionalizmo Japonijoje išraiškos. Jei pacifizmas yra nurodomas kaip tautos simbolis ir atspindi japoniškumo esmę, tai galima teigti, kad pacifizmas yra tokia pat nacionalizmo išraiška kaip ir dešiniųjų akcentuojama šalies karinė jėga⁸³. Tačiau toks pasvarstymas yra labiau retorinis ir šiame darbe liekama prie kraštutinės dešinės puoselėjamo nacionalizmo.

1.1. Nacionalizmo ir kraštutinės dešinės tyrimų teorinės prielaidos

Nacionalizmas turi būti vertinamas įvairiai, priklausomai nuo konteksto. Neretai terminas naudojamas ir daugiskaitos formoje „nacionalizmai“, kadangi vienoje teritoriskai apibrėžtoje valstybėje gali būti išskiriamos bent kelios skirtingos nacionalizmo atmainos – politinis, ekonominis, istorinis, kultūrinis ar kiti⁸⁴. Nesiekiant nagrinėti skirtingų nacionalizmo atmainų, darbe vartojama vienaskaitinė termino forma ir laikomasi pozicijos, jog Japonijos kraštutiniai dešinieji aktyvistai nesirenka vienos

⁷⁶ Merriam-Webster, 2019. Nativism. *Merriam-Webster.com*. Nuoroda internete: <<https://www.merriam-webster.com/dictionary/nativism?>> žiūrėta 2019 m. sausio 21 d.

⁷⁷ Art, D., 2011. *Inside the radical right. The development of anti-immigrant parties in Western Europe*. Cambridge university press. P. 11.

⁷⁸ Naoto, H., 2016. *Japan's ultra-right*.

⁷⁹ www.jisho.org. Žiūrėta 2019 m. kovo 22 d.

⁸⁰ Mudde, C., 2007. *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge University press. P. 18

⁸¹ Willensky, M., 2005. *Japanese fascism revisited*. Stanford journal of East Asian affairs. Vol. 5, Number 1, winter. Pp. 58-77. P. 60.

⁸² *ibid.*

⁸³ Matthew Penney, Bryce Wakefield, 2008. Right Angles: Examining Accounts of Japanese Neo-Nationalism. *Pacific Affairs*, Vol. 81, No. 4 (Winter, 2008/2009), University of British Columbia. p. 539.

⁸⁴ McVeigh, B. 2004. *Nationalisms of Japan*. P. 5.

patogiausios nacionalizmo prieigos (pvz., nacionalizmo kaip jausmo, tapatybės, ideologijos, visuomeninio judėjimo ar kaip istorinio proceso⁸⁵). Tie, kurie yra laikytini praktikuojančiais nacionalistais (prilygintini praktikuojantiems primordialistams⁸⁶), paprastai neteorizuoja savo veiklos ir principų.

Neretu atveju terminas „nacionalizmas“ yra skirtas apibūdinti mažumos etninių grupių šalyje veiklą, nukreiptą prieš etninę daugumą. Šiame darbe nacionalizmas vartojamas priešingai – kaip etninės daugumos atstovų naudojamų priemonių, nutaikytų prieš etninę grupę, visuma. Šiam darbui nebuvo sukurtas naujas nacionalizmo apibrėžimas. Vietoj to, laikomasi modernistinės perspektyvos, teigiančios, jog dabarties nacionalistų ir jų kraštutinių atmainų aktyvizmas yra įmanomas dėl visuomenės įvykusios technologinės pažangos, suformuotų „savo“ ir „svetimo“ įvaizdžių, suvienodintos švietimo sistemos, naujausių istorinių įvykių bei politinio ir akademinio elito veiksmų. Šiam rinkiniui svarbus ir subjektyvus požiūris į nacionalizmo atsiradimą – jis remiasi į bendratautiečių tautiškumo įsisąmoninimo lygį, saviprisiskyrimą konkrečiai tautai⁸⁷. Visa tai kartu sudaro prielaidas palaikyti „įsivaizduojamos“ tautos bendrumą ir kovoti už ją kraštutinėmis priemonėmis.

Šioje kovoje komunikacija užima svarbią vietą. Jos pagalba galima atskirti „savus“ ir „svetimus“, nes komunikuojant tarpusavy suvokiami skirtumai. Vienas nacionalizmo studijų pradininkų Otto Bauer rašė, jog „Užsienio gyvenimo pažinimas yra būtina sąlyga visam tautiniam sąmoningumui“⁸⁸. Lyginant skirtumus aptinkamas siekis būti kitokiu, išaukštinti tai, kas yra kitaip „mūsuose“, kaip apie tai kalbėjo Fredrik Barth⁸⁹ bei David Campbell⁹⁰. Komunikacijos pagalba suvoktas kitoniškumas gali būti laikomas varančiąja jėga, skatinančia ieškoti skirtumų, pabrėžti juos ir taip pozicijuoti save kitų atžvilgiu.

„Savo“ ir „svetimo“ apibrėžtis yra tapatybės klausimas ir tai nurodo šią problemą esant modernistų tyrimo laukui. Taku Tamaki pastebi, kad jei tarptautiniuose santykiuose ignoruojame valstybių kaip darinių vidinį sudėtingumą ir, galiausiai, tapatybės dėmenį, sisteminė analizė būna vis dar įmanoma, tačiau bendras psichologinis klimatas pasidaro ypatingai tuščias ir bejėgis paaiškinti „abipusį kandumą“, slypintį tarptautiniuose santykiuose⁹¹. Bandant to išvengti, standartiškai pasirenkamos kons-

⁸⁵ Hearn, J., 2006. *Rethinking nationalism*. Palgrave Macmillan. P. 6-7.

⁸⁶ ibid. P. 46.

⁸⁷ Hroch, M., 2012. *Mažosios Europos tautos*. Vilnius, Mintis. P. 107-108.

⁸⁸ Bauer, O., 1996. The Nation. Pirmą kartą išspausdinta *Die Nationalitätenfrage und die Sozialdemokratie*, Vienna 1924. *Mapping the nation*. Red. Gopal Balakrishnan. Verso, London/New York. P. 61.

⁸⁹ Barth, F., 1969. Introduction. *Ethnic groups and boundaries. The social organization of culture difference*. Red. F. Barth. Little, Brown and Company, Boston. P. 9-38.

⁹⁰ Campbell, D., 1992. *Writing security. United States Foreign Policy and the Politics of Identity*. University of Minnesota press, Minneapolis. P. 92.

⁹¹ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. Palgrave Macmillan,

truktyvistinė arba poststruktūralistinė prielaida, kadangi jose tapatybė yra pozicionuojama kaip vienas esminių elementų⁹².

Tapatybės kilmės klausimas yra vienas iš kertinių šio darbo teorinių pagrindų. Pirmiausia (ir svarbiausia), nustačius pagrindinius tapatybės sąlygojančius veiksnius galima daryti prielaidas apie nacionalizmo stabilumą, kaitą, jo galimas formas. Antra, suvokus tapatybės formavimo procesą, galima bandyti jį paveikti ir tai gali būti taikoma kaip priemonė reguliuoti dėl kraštutinių dešiniųjų veiklos kylančius konfliktus.

Pastebėtina, kad tapatybės stabilumas yra konstruktyvistų ir poststruktūralistų viena esminių skirčių. Konstruktyvistas Alexander Wendt apibūdina tapatybę kaip „ypatybę, kuri sąlygoja sąmoningų veikėjų motyvacinius ir elgesio bruožus“⁹³. Prie to paties Wendt pažymi, kad tapatybė yra dvejopa – tokia, kokią suvokiame patys ir kokią suvokia kiti⁹⁴. Iš čia išplaukia bendravimo ir tarpusavio supratimo svarba. Wendt pažymi, kad pats sau vaidmens susikurti negali⁹⁵. Tik per socializacijos procesus ir bendravimą su kitais galima suvokti savo vaidmenį/tapatybę konkrečiu atveju. Jei turima tapatybė nėra pripažįstama aplinkinių, kyla konfliktas. Wendt teigia, kad nors tapatybės ir nėra linkusios lengvai kisti, tokia galimybė yra⁹⁶. Tamaki, analizuodamas valstybių tapatybes apibendrina, kad tapatybių stabilumas yra traktuotina kaip veikėjų siekiamybė⁹⁷, nors galiausiai tapatybės yra laikinos iš prigimties⁹⁸.

Poststruktūralistinė prieiga koncentruojasi į reikšmių kintamumą. Tokiu būdu, kadangi nėra stabilų reikšmių, negali būti ir stabilų tapatybių. Tamaki teigia, jog tapatybė pati savaime yra veikiamą politikos (t. y., neapsisprendžiamumo kiekvieną sprendimo akimirką) ir dėl to nėra nekintančių tapatybių⁹⁹. David Campbell, kalbėdamas apie poststruktūralistinę tapatybę, kaip pavyzdį pateikia modernistinį suverenios valstybės aiškinimą – jos tapatybė yra politinis projektas, skirtas išsaugoti autonomiją¹⁰⁰. Skirtingai, nei konstruktyvistai, poststruktūralistai laikosi nuomonės, kad tapatybė nesusiformuoja bendraujant su kitais, tartum ji laukė atradimo, būdama paslėpta – tapatybė kinta, kaip kinta ir reikšmių rinkinys, atsirandantis dėl nuolatinės interpretacijos, kaip bendravimo rezultato; tačiau priklausomybė nuo kitų išlieka, taip pat, kaip ir konstruktyvistinėje prieigoje¹⁰¹. Smith perfrazuoja Stanley Tambiah

New York. P. 20.

⁹² Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 20.

⁹³ Wendt, A., 1999. *Social theory of international politics*. Cambridge university press. P. 224.

⁹⁴ ibid.

⁹⁵ ibid. P. 227.

⁹⁶ ibid. P. 21.

⁹⁷ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 23.

⁹⁸ ibid. P. 24.

⁹⁹ ibid. P. 25.

¹⁰⁰ Campbell, D., 1992. *Writing security. United States Foreign Policy and the Politics of Identity*. University of Minnesota press, Minneapolis. P. 11.

¹⁰¹ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 25.

konceptus ir teigia, jog „etninė tapatybė sujungia primordialinę ir istorinę išskirtinumo argumentų semantiką su paskaičiuota pasirinkimo ir oportunistinio pragmatika į dinamiškus politinės ir ekonominės konkurencijos kontekstus tarp interesų grupių“¹⁰². Taigi, tapatybė iš esmės yra nuolatos kintantis darinys, keičiamas siekiant didžiausios galimos naudos. Panašiai apibendrina ir Tamaki, nurodydamas, kad tapatybė iš esmės yra nuolatinis vyksmas, kurį būtina palaikyti, jei norima ją išlaikyti¹⁰³.

Šiame darbe yra prioritetizuojama poststruktūralistinė prieiga dėl jos suteikiamo lankstumo formuojant tapatybes. Tai atitinka SVL teorijos siūlomo socialiai įgudusio veikėjo vaidmens reikšmę naujų tapatybių kūrimo procese, ko stokoja konstruktyvistinė, suponuodama santykinai stabilią tapatybę. Dinamiškoje nacionalizmo laukų sąveikoje stabilios tapatybės egzistavimas yra kvestionuotinas. Manytina, kad socialiai įgudę veikėjai yra suinteresuoti ir kuria savo lauko naujas tapatybes, priklausomai nuo besikeičiančių aplinkybių, poreikių ir pokyčių sąveikose su kitais laukais. Atsidūręs socialiai įgudusio aktorius dispozicijoje, nacionalizmo naratyvas yra keičiamas ir pritaikomas pagal poreikį, siekiant mobilizuoti savo lauko narius, siekiant bendro tikslo.

1.2. Kraštutinės dešinės samprata

Kraštutinė dešinė yra vienas iš svarbiausių šios disertacijos terminų. Turint omenyje šio reiškimo daugialypiškumą, būtina jį apžvelgti išsamiau ir aiškumo dėlei apibrėžti darbinę kraštutinės dešinės sąvoką. Šiame poskyryje yra aptariami pagrindiniai kraštutinės dešinės pateikimo aspektai, reiškimo sudedamieji elementai, raktažodžiai bei iššūkiai, su kuriais susiduriama pritaikant terminą teorijoje ir praktikoje.

Kalbant apie kraštutinės dešinės kaip termino apibrėžimą, mokslinėje literatūroje vieningo sutarimo nėra, tačiau Cas Mudde pastebi, kad tai netrukdo terminui būti įsitvirtinusiame ne tik moksliniame, bet ir politikų praktiniame diskurse¹⁰⁴. Kad būtų galima suvokti situacijos daugialypiškumą ir daugiaprasmiškumą, būtina aptarti termino „kraštutinė dešinė“ konstravimo metodus ir logiką.

Dešinės, kaip ideologiniame spektre priimto termino paaiškinimas, bendriausia prasme remiasi į priešišumą modernybei¹⁰⁵. Šiame kontekste modernybė tarsi prilyginama progresyvumui, esančiam politinio spektro kairėje pusėje, tačiau tik su tam tikromis išlygomis, pavyzdžiui, pramonės ar ekonomine prasme – Vokietijos nacionalsocialistai vykdė ekonomikos ir pramonės modernizavimą, tačiau abejotina, ar jų vykdytą tautinę-kultūrinę politiką būtų galima pavadinti „modernia“ ar „progre-

¹⁰² Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 243.

¹⁰³ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 27.

¹⁰⁴ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 10.

¹⁰⁵ Betz, H. G., 1994. *Radical right-wing populism in Western Europe*. P. 23.

syvia“. Taigi, kairės-dešinės spektro dešinės pusės vertybių rinkinys (neretai ne tik politinė, bet ir ekonominė, kultūrinė, socialinė ar etninė prasmėmis) yra kraštutinių dešiniųjų ideologinis pagrindas. Ant jo tada yra formuojama tolimesnė struktūra, besiplėtojanti palei spektro dešinį kraštą bei perlipanti jį (tą ir pateikia neretai vartojamas ekstremizmo terminas). Mudde teigia, kad kraštutinumui apibrėžti galima taikyti bendriausią „antisisteminį“ argumentą¹⁰⁶. Bet kuriuo atveju, tiek „priešiškusmas modernybei“, tiek „antisistema“ yra opoziciją suponuojantys terminai, kas pateikia kraštutinius dešiniuosius kaip reaguojančius į pokyčius, o ne išlaikančius tradiciją (kas iš esmės yra bendriausias dešiniųjų apibrėžimas). Mudde pastebi, tiek „kraštutinumo“, tiek ir „dešinės“ apibrėžimai priklauso nuo konteksto, kuriame šios jėgos veikia, tad siekiant aiškumo, šių terminų vartojimas kartu turi būti aiškiai apibrėžtas¹⁰⁷. P. Norris teigia, kad dėl tos pačios priežasties, kraštutinės dešinės tyrimai orientuojasi į atskirus atvejus, o ne į sistematinis lyginamuosius tyrimus, tad nėra pasiūlomi patikrintini teoriniai apibendrinimai¹⁰⁸. Kontekstualumo klausimui tyrėjai skiria nemažai dėmesio. Žemiau pateikiamos dažniausiai sutinkamos ir tradiciškai vyraujančios kraštutinės dešinės apibrėžtys.

Europoje kraštutinių dešiniųjų grupių egzistavimas yra sietinas su pokariu ir neonacių atsiradimu, o „kraštutinės dešinės“ terminas imamas naudoti apie 1970-uosius. Mudde pastebi, kad vyrauja sutarimas traktuoti kraštutinę dešinę bendriausia prasme kaip ideologiją¹⁰⁹, o jos pagrindą A. Polyakova, remdamasi Minkenberg, nurodo homogeniškos tautos mitą, romantinį ir populistinį ultranacionalizmą, nukreiptą prieš individualizmo ir universalizmo principus¹¹⁰. David Art naudoja „kraštutinės dešinės“ terminą apimti bet kokią politinę partiją, savanorišką asociaciją, ar neparlamentinį judėjimą, kurie skiria save nuo tradicinės dešinės (*mainstream right*)¹¹¹. Dar anksčiau, 1994 m., Betz teigė, jog kraštutinei dešinei priklausančios atmeta individo ir socialinę lygybę, priešinasi marginalizuotų grupių integracijai ir daro ksenofobiškus pareiškimus¹¹².

Vis dėlto, esti išskiriamos kelios kategorijos, pagal kurias galima apibrėžti kraštutinę dešinę. Pirma, tai – jau minėtos prieš pažangą/modernumą nusiteikusios jėgos. Toks apibrėžimas yra platokas, tačiau labiausiai kritikuojamas dėl to, kad tokiu būdu yra pabrėžiamas jų tariamas vieno atvejo priežastingumas, nors tai dažniausiai nėra

¹⁰⁶ Mudde, C., 2007. *Populist radical right parties in Europe*. P. 25

¹⁰⁷ ibid. P. 26.

¹⁰⁸ Norris, P., 2005. *Radical right*. p. 10.

¹⁰⁹ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 10.

¹¹⁰ Polyakova, A., 2015. *The dark side of European integration*. Ibidem press, Stuttgart. P. 25-26.

¹¹¹ Art, D., 2011. *Inside the radical right. The development of anti-immigrant parties in Western Europe*. P. 10.

¹¹² Betz., H. G., 1994. *Radical right-wing populism in Western Europe*. P. 4.

tiesa¹¹³. Tas pats pasakytina ir apie kraštutinių dešiniųjų nusiteikimą prieš imigrantus, būdingą daugeliui Europos šio pobūdžio partijų. Redukcinio modelio trūkumą akcentuoja ir David Art teigdamas, kad kai kurios partijos dėl savo nusistatymo etniniam skirtumams yra pateikiamos tiesiog kaip antiimigracinės (šalia nusistatymo prieš globalizaciją ir europinę integraciją)¹¹⁴, nors tai ir neatspindi esamos realybės.

Antroje autorių grupėje kraštutinės dešinės apibrėžimas eina konkretybių link naudojantis keletu raktažodžių. Bert Klandermans ir Nonna Mayer pastebi, kad kartais apsiribojama tiesiog ksenofobijos (Fennema, 1997) bei fašizmo, antidemokratijos ir antisistemos (Ignazi, 1997) priskyrimu, nors Ignazi apibrėžime ir stokoja aiškumo, kai kalbama apie fašizmo bei antisistemos apibrėžimus¹¹⁵. Macridis nurodo ją kaip ideologiją, grįstą rasizmu, ksenofobija ir nacionalizmu, o Backes ir Jesse nurodo kraštutinę dešinę kaip sudėtinį terminą polinkiui į antidemokratiją ir veiksmams, kurie tradiciškai pozicionuojami į kairės-dešinės spektro tolimąją dešinę pusę¹¹⁶. Kiti apibrėžimai, anot Mudde, yra žymiai platesni, panašūs į „pirkinių sąrašus“ – vienas tokių yra Falter ir Schumann (1988), kurie nurodo bent dešimt kertinių kraštutinės dešinės bruožų – esktrimalus/hiper nacionalizmas, etnocentrizmas, antikomunizmas, antiparlamentarizmas, antipliuralizmas, militarizmas, įstatymo ir tvarkos iškėlimas, stipraus politinio vadovo/lyderio siekis, antiamerikietiškumas ir kultūrinis pesimizmas, tuo pačiu teigiant, kad visus šiuos kriterijus privalu atitikti, norint priskirti reiškinį kraštutinei dešinei¹¹⁷.

Trečia, Mudde pateikia apibrėžimų analizę ir teigia, kad iš 26 skirtingų apibrėžimų, kuriuos jis rado publikacijose, bent po kartą buvo panaudoti 58 skirtingi raktažodžiai. Penkis iš jų visų naudojo bent pusė autorių – nacionalizmas, rasizmas, ksenofobija, antidemokratija ir stipri valstybė¹¹⁸. Vis dėlto, Mudde pastebi, kad ypatingai konkretūs ir griežti apibrėžimai nėra dažnai sutinkami literatūroje¹¹⁹.

Atkreiptinas dėmesys, kad patys kraštutiniai dešinieji nėra linkę savęs vadinti rasistais¹²⁰. Panašiai yra ir Japonijos kraštutinių dešiniųjų atveju, kai vietoj įprasto termino *uyoku dantai*, kas Japonijos kontekste yra tradicinė dešinė, nuo kurios norima atsiriboti, yra pasirenkamas „konservatyvių aktyvistų“ savivardis. Manytina, kad aktyvistai tokiu būdu nenori būti siejami su neigiamomis savybėmis (o būtent tokias konotacijas šie terminai ir suteikia), bandydami savo veiklą pateikti kaip naudingą ir

¹¹³ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 10.

¹¹⁴ Art, D., 2011. *Inside the radical right. The development of anti-immigrant parties in Western Europe*. P. 11.

¹¹⁵ Klandermans, B., Mayer, N., 2006. *Right-wing extremism as a social movement*. Extreme right activists in Europe. Red. B. Klandermans ir N. Mayer. P. 4.

¹¹⁶ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 10.

¹¹⁷ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 10-11.

¹¹⁸ ibid. P. 11.

¹¹⁹ ibid.

¹²⁰ Miles, R., 2003. *Theories of race and racism*. P. 4.

teigiamą visuomenei, kurios interesus gina, tačiau pasirinktos veiklos priemonės ir retorika liudija kitokią realybę.

Iš raktažodžių bei apibrėžimų gausos galima daryti prielaidą, kad kraštutinė dešinė yra „lankstus“ reiškinys. Lankstus ta prasme, jog kraštutinės dešinės etiketė gali būti klijuojama plačiam atvejų spektrui. Tačiau diskutuotinai atrodo siekis nurodyti itin griežtą ir tikslų kraštutinės dešinės apibrėžimą, bei kartu reikalauti, jog visi bruožai jame turi būti tenkinami, kaip tai matoma anksčiau minėtu Falter ir Schumann atveju. Pastebėtina, kad žiūrint iš platesnės perspektyvos, kai kurie kriterijai gali būti laikomi vienas kito sinonimais, kaip antai antiparlamentarizmas, antipliuralizmas, antidemokratija ir autoritarizmas. Įdomesnis atrodo antiamerikietiško ir antikomunizmo išskyrimas. Neabejotinai, autoriai išskyrė apibrėžimą itin konkrečiam to laikotarpio Vakarų Europos šalių atvejui – nei dabartinė kraštutinė dešinė JAV, palaikanti „America First“ liniją, nei daugeliu atvejų Europos kraštutinė dešinė (UKIP – Didžiojoje Britanijoje, FIDZS – Vengrijoje, PiS – Lenkijoje, AfD – Vokietijoje), kuriai būdingi panašūs į D. Trump'o politinės programos tikslai (anti-imigracinė, anti-globalistinė, pro-nacionalistinė politika) vargu, ar gali būti vadinami antiamerikietiškais. Tokių definicijų konstravimas patvirtina metodologinę poziciją, teigiančią, jog kiekvienas atvejis reikalauja aiškaus apibrėžimo ne tik geografiškai, bet ir laiko prasme.

Literatūroje galima pastebėti ir alternatyvių terminų, skirtų nurodyti kraštutinei dešinei. Mudde laikosi griežtos linijos ir teigia, kad neonacizmo ir neofašizmo terminai gali būti taikomi tik tiems judėjimams, kurie aiškiai nurodo savo siekį atkurti Trečiąjį Reichą ar Italijos socialistinę respubliką (neofašistų atveju) arba cituoja istorinį nacionalsocializmą ar fašizmą kaip savo ideologinį pagrindą programose¹²¹. Taip pat pastebima, kad (neo)marksistinės tradicijos literatūroje šiuolaikiniai kraštutiniai judėjimai gana dažnai yra vadinami (neo)fašistiniais/nacistiniais ir bandoma įrodyti jų istorinį tęstinumą¹²². Panašią tendenciją nurodo ir M. Willensky, sakydamas, jog 2005 m. (Willensky straipsnio rašymo metu) terminas „fašistinis“ buvo naudojamas kaip epitetas apibūdinti bet kokią reakcingą ar autoritarinę grupę, taigi, be pagrįstų sąsajų su istoriniu fašizmu¹²³.

Jei termino „fašizmas“ vartojimas yra nutolęs nuo pirminės reikšmės, tai termino „rasizmas“ vartojimas taip pat yra komplikotas. Kaip teigia Robert Miles, rasizmas sąveikauja su kitais socialiniais reiškiniais ir yra dinamiška, tamptariai su nacionalizmu susijusi ideologija¹²⁴. Miles taip pat pastebi, jog rasizmas yra vadinamas „nacionalizmo pertekliumi“ (*excess of nationalism*), nors kraštutinės dešinės termino ir nepavartoja. Kitais žodžiais tariant, rasizmas yra tolygus dešiniajam ekstremizmui,

¹²¹ Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. P. 12.

¹²² *ibid.*

¹²³ Willensky, M., 2005. *Japanese fascism revisited*. Stanford journal of East Asian affairs. Vol. 5, Number 1, winter. P. 61.

¹²⁴ Miles, R., 2003. *Theories of race and racism*. P. 93.

tačiau tokią analogiją taikant praktikoje būtina turėti omenyje, kokių socialinių reiškinių kontekste šie reiškiniai yra pateikiami. Galima teigti, kad rasizmo kontekstualumas yra tolygus kraštutinės dešinės kontekstualumui, ypač priimant Miles pasiūlytą persipynimo su nacionalizmu prielaidą ir turint omeny nacionalizmo bei kraštutinės dešinės tiesioginį ryšį.

Japonų kalboje randami terminai yra įvairūs ir nėra vieno žodžio, priimto tinkamiausiu rasizmui įvardinti. *Jinshu sabetsu* (人種差別) yra rasinė diskriminacija arba rasizmas. Taip pat randami terminai *reishizumu* (レーシズム, レイシズム) ir *jins-hushugi* (人種主義). Pirmasis turi du rašybos variantus ir abu yra skoliniai iš anglų kalbos, o *jins-hushugi* yra labiau teorinės prieigos įvardijimas, o ne praktinis rasizmas.

Taigi, kyla klausimas, ar korėjiečiai Japonijoje yra „rasė“? Pirmiausia, svarbu apibrėžti rasės terminą. Miles teigia, kad terminas „etniškumas“ yra tapęs politiškai korektišku „rasės“ pakaitu¹²⁵. Pradžiai pastebėtina, kad pastaruoju metu tiek gamtos, tiek socialiniai mokslai rasės termino stengiasi atsisakyti kaip nepagrįsto. Tačiau jis egzistuoja kasdieniame vartojime ir tai reikalauja aptarimo. Miles interpretuoja Balibar (1991) teiginį ir sako, jog istoriniai, kultūriniai, politiniai ir kiti tautą apibūdinantys elementai galiausiai apibrėžia „rasę“¹²⁶. David Theo Goldberg nurodo, jog „rasė“ turi biologinę ir socialinę (klasės, kultūrinės ar etninės grupės kontekste) konotacijas¹²⁷. Colette Guillaumin neigia rasę kaip konstrukta, tačiau pripažįsta paradoksą, kad teisi-niame ir politiniame diskurse rasė vaidina ypatingai reikšmingą vaidmenį pridėdama, kad rasė yra visada politiškai angažuotas ir niekada neutralus reiškinys¹²⁸. Traktuojant „rasę“ kaip tam tikrą socialinės stratifikacijos formą¹²⁹, korėjiečiai Japonijoje gali būti jai priskirti. Tokiu atveju, korėjiečių Japonijoje buvimas atskiru sluoksniu socialinėje Japonijos visuomenės schemoje yra politikos procesų rezultatas ir galiausiai gali būti laikoma rasizmu. Anot Miles, socialiai surasinta grupė priima jiems priskirtą etiketę, o ne atvirkščiai; „rasės“ apibrėžtį grupei priskiria kiti¹³⁰. Taigi, pagal Miles pateiktą apibrėžimą, grupė pati turi priimti šią idiomą ir pagal ją save identifikuoti, ypač kalbant apie jos atžvilgiu vykdomą diskriminacinę politiką¹³¹. Kitaip sakant, tam tikra grupė, pradėdama kalbėti apie diskriminaciją jos atžvilgiu, pirmiausia priima atskiros „rasės“ tapatybę ir tada per jos prizmę ima argumentuoti patiriamus sunkumus.

Viena rasė Japonijoje buvo kaip aksioma devinto dešimtmečio pabaigoje. To laikotarpio antikorėjietiškas nuotaikas ir patyčias pateikia N. Gottlieb¹³², o pastarųjų metu

¹²⁵ Miles, R., 2003. *Theories of race and racism*. P. 93.

¹²⁶ ibid. P. 10.

¹²⁷ Goldberg, D. T., 1999. *The semantics of race*. Racism. P. 362-377.

¹²⁸ Guillaumin, C., 1999. *The changing face of 'Race'*. Racism. P. 361.

¹²⁹ Miles, R., 2003. *Theories of race and racism*. P. 7.

¹³⁰ ibid. P. 6.

¹³¹ ibid.

¹³² Gottlieb, N., 2006. *Linguistic Stereotyping And Minority Groups In Japan*. P. 91.

situaciją iliustruoja žmogaus teisių aktyvisto Arudō Debito publikacija, kurioje pristatomas Zainichi korėjietės ieškinys prieš Zaitokukai, argumentuojant neapykantos kurstymą rasiniu ir lyties atžvilgiu¹³³. Ieškovei laimėjus, teismo sprendimas sukūrė precedentą, teigiantį, jog neapykantos kurstymas buvo vykdomas rasinias, o ne etniniais ar kultūriniais sumetimais¹³⁴. Tai yra dar vienas įrodymas, jog rasė kaip socialinis konstruktas yra tapęs apibendrinančiuoju kitoniškumo įvardijimu Japonijoje, bent jau teisiniu aspektu.

Apsibrėžiant šiame darbe vartojamą Sakurai aktyvizmo ideologiją, esminiais raktažodžiais buvo pasirinkti regioninių aktualijų skatinamas reakcingas nacionalizmas, ksenofobija ir rasizmas. Šie raktažodžiai buvo pasirinkti dėl keletos priežasčių. Pirmą, Mudde tyrimai parodė, jog nacionalizmas, ksenofobija ir rasizmas buvo vieni dažniausiai pasitaikančių kraštutinės dešinės raktažodžių. Antra, dar prieš atliekant tyrimą, buvo susipažinta su tam tikra dalimi Makoto Sakurai tekstų. Juose buvo pastebėta tendencija, jog savo įrašais jis kritikuoja tuos regioninius įvykius, kurie yra pateikiami tradicinėje populiariojoje žiniasklaidoje. Tai sudarė prielaidą manyti, jog Sakurai kuriamas pasakojimas yra iš nacionalizmo perspektyvos pateikta reakcija į aktualijas, arba, kitaip tariant, regioninių aktualijų skatinamas reakcingas nacionalizmas. Užbėgant už akių galima pasakyti, jog atlikus tyrimą, minėta prielaida pasitvirtino, kaip ir ksenofobijos bei rasizmo vyravimas tekstuose.

Fligstein ir McAdam institucionalistines teorijas linkę vadinti socialinio konstruktivizmo tipo, nes institucijų atsiradimą jie mato kaip sąveikos tarp konfrontuojančių veikėjų laukuose rezultatą¹³⁵. Šiuo atveju ne taip svarbu, kokiam teorijų tipui priskiriamas institucijos atsiradimas; svarbiau yra traktuotė, jog institucijos yra laukų sąveikos rezultatas. Darbo įvade minėta, jog kraštutinių dešiniųjų atsiradimas laikytinas konflikto išdava. Konflikto, kylančio iš įvaizdžių skirtumo ir iš aplinkos interpretacijos, pirmiausia, istorijos suvokimo ir tautinio naratyvo pateikimo. Laikant, jog kraštutinės dešinės grupės yra institucijos plačiąja prasme, jų egzistavimas, remiantis Fligstein ir McAdam, yra laukų sąveikos, arba, kitaip tariant, konflikto padarinys. Konflikto, atsiradusio iš priskyrimo tautai traktuotės, skirtingų kultūrų ir etninės kilmės toleravimo, sociokultūrinės įvairovės pripažinimo. Todėl kraštutinių dešiniųjų grupės dažniausiai lydi raktažodžiai nacionalizmas, rasizmas, ksenofobija, antidemokratija ir stipri valstybė, taip pastatant juos į reakcingų antimodernistų poziciją.

Kraštutinė dešinė, būdama tiesiogiai priklausoma ne tik nuo nacionalizmo traktuotės, bet ir nuo konkretaus aptariamo atvejo ypatybių, yra dinamiškas reiškinys.

¹³³ Debito, A., 2019. From new visas to a tourism backlash, the Top 10 issues that affected us in 2018 may forecast our future treatment. *Debito.org*. Prieiga internete: <<http://www.debito.org/?m=201901>>, žiūrėta 2019 m. lapkričio 15 d.

¹³⁴ ibid.

¹³⁵ Fligstein, N., 2008. Fields, power, and social skill: a critical analysis of the new institutionalisms. *International public management review*, 9(1). p. 229.

Dėl šitos priežasties, kiekvienu atskiru atveju kraštutinės dešinės apibrėžimas kinta, kaip kinta ir pačių kraštutinių dešiniųjų aktyvistų tapatybės bei tikslai. Ką tai suteikia socialiai įgudusiems veikėjams pagal SVL teoriją? Tai jiems duoda plačias galimybes pritaikyti reikiamus istorijos, visuomenės, politikos aspektus savo kuriamiems pasakojimams. Nacionalizmo įvairumas leidžia kurti naujas prasmes ir diskursus, formuoti tapatybes ir jomis manipuliuoti. Aptariant kraštutinės dešinės aktyvizmą, visa tai tampa konflikto atsiradimo ir jo palaikymo pagrindu.

Nacionalizmo ir kraštutinės dešinės kontekstualumas daro sisteminę ir lyginamąją reiškinių analizę itin sudėtingą. Dauguma esamos literatūros, skirtos kraštutinės dešinės aktyvistams, nagrinėja Europos atvejį, kur tokio aktyvizmo priežastys susiejamos su nacių ir fašistų veikla iki 1945 m. Taigi, pagrindas tirti kraštutinei dešinei priskiriamus reiškinius globaliame kontekste yra paimamas būtent iš europinių atvejų. Tai sąlygoja ne tik terminų vartojimą, bet ir įvaizdžių konstravimą.

1.2.1. Interneto aktyvizmas

Identifikuojant Japonijoje besivysčiusias nacionalizmo ir kraštutinės dešinės ypatybes būtina išskirti Heisei eros viduryje išaugusį interneto populiarumą. Interneto industrijos plėtimasis lengvai rado atgarsį Japonijoje ir greitai tapo įprastu kasdienos atributu. Nacionalizmui simpatizuojantys, bet nenorintys jungtis prie viešas demonstracijas rengiančių jau egzistuojančių tradicinių ar naujųjų dešiniųjų, rado patrauklią priebėgą virtualioje aplinkoje. Tai padėjo išsivystyti vadinamiesiems interneto dešiniams aktyvistams arba *netto uyoku* (trumpinys iš インターネット右翼, *intānetto uyoku*, liet. interneto dešinieji). Jie taip pat yra kartais vadinami *genron uyoku* arba kalbančiais dešiniasiais (remiantis Kondo ir Tanizaki, 2007)¹³⁶. Tai reiškia, kad savo pažiūras jie reiškia žodžiais, o ne darbais, taip priešpastatant juos tradiciniams ar naujesiems dešiniesiems, kurių veikla gatvėse su propagandos autobusiukais arba rengiant demonstracijas yra laikoma veikimu.

Interneto panaudojimas politinėms ir socialinėms pažiūroms reikšti yra nors ir santykinai naujas, bet globaliai aptartas reiškinys. Scott ir Street (2001, p. 46) išskyrė keturis privalumus, kuriuos judėjimuose suteikia internetas:

1. mezomobilizaciją (Gerhards ir Rucht 1992) – koordinaciją tarp judėjimo tinklų nepaisant sienų ir be transcendentinės hierarchinės organizacinės formos poreikio;
2. stiprų poveikį, kuriam pasiekti nereikalingi dideli ištekliai;
3. galimybę organizacijoms susigražinti turinio redagavimo ir išorinės komunikacijos kontrolę;

¹³⁶ Sakamoto, R., 2011. 'Koreans, Go Home!' Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 9, Issue 10, No. 2. P. 4.

4. priemonės organizacijoms apeiti valstybės kontrolę ir komunikuoti saugioje aplinkoje¹³⁷.

Šalia šių punktų, būtina paminėti ir anonimiškumą. Tai suteikia galimybę manipuluoti daugybe tapatybių, kurias priklausomai nuo diskusijų turinio dalyviai lengvai gali keisti ir tokie apribojimai, kaip socialinė padėtis, lytis ir kiti kriterijai praktiškai neturi įtakos. Taigi, *netto uyo* tapatybė yra konstruojama diskursyviai, kas reiškia, jog internete išsakoma nuomonė nebūtinai sutaps su ta, kurią *netto uyo* atstovai išsakytų kitomis aplinkybėmis¹³⁸.

Šie bruožai gana tiksliai atspindi aplinką, kurioje apie 2003-2004 m. išaugo interneto dešiniųjų aktyvistų gretos Japonijoje. Aptariamuoju laikotarpiu išryškėjo pakitusios ekonominės aplinkybės ir tai ženkliai apribojo jaunimą nuo stabilų darbų dideliose kompanijose – privalumo, kurį turėjo prieš tai buvusi karta. Vietoj to, vis daugiau mokslus pabaigusiujų buvo priversti ieškoti darbo blogiau apmokamoje ir nestabilioje aptaranavimo sferoje. Šie pokyčiai nusistovėjusioje darbo santykių tradicijoje lėmė, jog 2000-ųjų pradžioje matomas padidėjęs vadinamųjų NNMN (NEET) – neįdarbintų, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių – asmenų skaičius. Anot japonų sociologų, šios grupės atstovai neretai „evoliucionuoja“ į *hikikomori* – savanoriškai ir drastiškai nuo visuomenės atsirbojusius asmenis, pasirenkančius virtualią realybę internete¹³⁹. Bet net ir netapdami *hikikomori*, veikiami alternatyvios žiniasklaidos internete bei neturėdami pajamų ankstyvųjų 2000-ųjų jaunuoliai manomai buvo linkę internete išreikšti dešiniąsias pažiūras. Tačiau būtų klaidinga manyti, jog šis socioekonominis sluoksnis buvo linkęs tik į dešinę. Japonijos komunistų partija apie 2010 m. ėmė pritraukti jaunuomenę, ką tik praradusius darbą ir mažai uždirbančius¹⁴⁰. Situacija darbo rinkoje nuo 2000-ųjų pradžios reikšmingai nepakito, kaip ir socialinis užtikrintumas. Vadinasi, ekonominiai ir su darbo santykiais susiję aspektai nėra vieninteliai, lemiantys dešiniųjų palaikymą.

Kai išsakomi požiūriai ima palaikyti kraštutinumus bei skatinti nesantaiką, tokia situacija gali būti laikoma radikalizacija. Klandermans teigė, kad radikalizacija yra priemonė, kurios griebiasi tie, kuriems atrodo, jog yra grasinama jų kolektyvinėms tapatybėms¹⁴¹. Sekant istorinio revizionizmo gairėmis, prisidėjusiomis formuojant japonų

¹³⁷ Bailey, O. G., Cammaerts, B., Carpentier, N., 2008. Online participation and the public sphere: civil society mailing lists and forums. *Understanding alternative media*. P. 98.

¹³⁸ Sakamoto, R., 2011. 'Koreans, Go Home!' Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 9, Issue 10, No. 2. P. 5.

¹³⁹ ibid.

¹⁴⁰ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 106.

¹⁴¹ Klandermans, B., 2011. Radicalization. *Identity and participation in culturally diverse societies*. Red. A. E. Azzi, X. Chrysoschoou, B. Klandermans, B. Simon. Wiley-Blackwell, Chichester. P. 177-180. P. 177.

tapatybę, neigiančią karo atsakomybę ir pateikiančią Japoniją kaip auką tarptautinėje arenoje, XXI a. pr. aplinka yra matoma kaip grasinanti jaunimo kolektyvinėms tapatybėms. Aktyvūs judėjimai, palaikantys liberalią ir kritinę istorijos traktuotę, dešiniųjų grupuočių konfrontacija su kairiaisiais, Konstitucijos 9-ojo straipsnio interpretavimo ir pacifistų judėjimų priešprieša iliustruoja aplinką, kurioje tapatybės yra nuolat kvestionuojamos. Siekis savo pažiūras išreikšti su kuo mažesniais kaštais atveda žmones į internetą. Radikalizacija virtualioje erdvėje yra spartesnė, nei naudojant tradicines bendravimo priemones. Pastebėtina, kad radikalizacija nėra vykdoma pavienių žmonių – tai vyksta grupėje, kurioje yra palaikoma kolektyvinė tapatybė¹⁴², o internete lengvai formuojasi bendraminčių ratas, kur radikalizacijos stiprėjimas yra nuolatos skatinamas ir stiprėjantis¹⁴³. Šį aspektą yra aptaręs J. Hall, ištirdamas „YouTube“ internetinio kanalo „Channel Sakura“ atsiradimą, bendruomenės kūrimą ir jos ypatybes¹⁴⁴.

Anonimiškumas ir diskursyviai kintanti tapatybė panaikina galimybes objektyviai įvertinti interneto aktyvistų bendruomenės dydį. Nors bendruomenės narių suskaičiuoti neįmanoma, jų veiklos rezultatai bei diskursas yra lengvai pastebimi. *Netto uyoku* dažniausiai išreiškia ksenofobines, rasistines, istorinį revizionizmą ir atskirtumą skatinančias pažiūras. Dažniausios temos yra susijusios su Korėjomis – Pietų Korėjos kultūros atėjimas, Takešimos/Dokdo salų konfliktas¹⁴⁵, paguodos moterys,

¹⁴² ibid. P. 178.

¹⁴³ Van Stekelenburg, J., Oegema, D., Klandermans, B., 2011. No radicalization without identification: how ethnic Dutch and Dutch Muslim web forums radicalize over time. *Identity and participation in culturally diverse societies*. Red. A. E. Azzi, X. Chryssochoou, B. Klandermans, B. Simon. P. 256-274. P. 259.

¹⁴⁴ Hall, J., 2015. *Finding meaning online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*.

¹⁴⁵ Takešima (japoniškas variantas) arba Dokdo (korėjietiškas variantas) yra dvi uolėtos salės Japonijos/Rytų jūroje, 92 km nuo neapgyvendintos Korėjos Ulleungdo salos ir 157 km nuo Japonijos Oki salos. Tiek Japonija, tiek Pietų Korėja laikosi pozicijų, jog Takešima/Dokdo priklauso joms, tačiau faktinę salų kontrolę turi Pietų Korėja. Šalia paguodos moterų problemos, Takešima/Dokdo yra viena labiausiai akcentuojamų konfliktų Japonijos ir Pietų Korėjos santykiuose. Dėl oficialios pozicijos žr.: MOFA, 2014. Takeshima. *Mofa.go.jp*. Prieiga internete: <<https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/takeshima/index.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.; MOFA, 2013. Basic Position of the Government of the Republic of Korea on Dokdo. *Mofa.go.kr*. Prieiga internete: <http://www.mofa.go.kr/eng/wpge/m_5441/contents.do>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

Takešimos/Dokdo problema suvaidino reikšmingą vaidmenį konservatyviųjų aktyvistų raidoje 2005 m., kai Japonijos Šimanės prefektūra paskelbė vasario 22 d. Takešimos diena (竹島の日, *Takeshima no hi*), taip simboliškai pareiškiant salų priklausymą Japonijai. P. Korėjos atsakas vėl eskalavo istorinio revizionizmo skatinamos Japonijos politikos motyvą, kas sudarė sąlygas gilėti tarpvalstybinių santykių krizei. Pastebėtina, kad tais metais Sakurai pradėjo pildyti savo tinklaraštį. Daugiau apie tų metų politinės situacijos analizę žr.: Rozman, G., Lee, Sh-W., 2006. Unraveling the Japan-South Korea “Virtual Alliance”: Populism and Historical Revisionism in the Face of Conflicting Regional Strategies. *Asian Survey*, Vol. 46, No. 5 (September/October 2006), pp. 761-784.

taip pat Jasukuni šventyklos lankymas. Nors ir egzistuoja prieštaraavimai kai kuriuose atskiruose atvejuose, interneto dešinieji dėl šių bruožų yra priskirtini konservatyviųjų aktyvistų pakraipai.

1.2.2. Konservatyvieji aktyvistai

XX a. pab. iškilę Heisei eros aktyvistai apibendrinami skirtingais terminais. Higuchi juos vadina natyvistiniais trečio lygmens judėjimais¹⁴⁶, Shibuichi – neapykantos kurstymo grupėmis (*hate groups*)¹⁴⁷, kartais randama ksenofobinės dešinės arba liaudies kraštutinės dešinės judėjimų¹⁴⁸ terminas, Hall juos įvardina kategoriška konservatyviaja dešine (*Assertive Conservative Right*)¹⁴⁹, o japoniškoje istoriografijoje vis dažniau aptinkamas konservatyviųjų aktyvistų judėjimų terminas, kurį Yamaguchi verčia kaip „agresyvusis konservatyvusis judėjimas“¹⁵⁰. Kaip ir *netto uyoku* atveju, šie judėjimai atsiriboja nuo prieš tai vyravusių dešiniųjų pakraipų. Pridėdami „konservatyviųjų“ terminą, taip besivadinantys siekė parodyti atskirtį nuo tradicinės dešinės, kuri irgi kartais buvo vadinama *Kōdō uyoku* (veikiantieji dešinieji), tačiau kartu atskirdami ir nuo „neveikliųjų konservatyviųjų“¹⁵¹. Aptariamuoju laikotarpiu susikūrusių judėjimų veiklos spektras yra itin platus – apima nuo lobizmo ir istorinio revizionizmo skatinimo iki internetinės ksenofobijos ir neapykantos kurstymo gatvėse. Dėl tos priežasties skirtingi tyrėjai į savo pasirinktas apibrėžtis įtraukia skirtingas grupes. Siekiant atskirti iki Šiovos eros pabaigos egzistavusius vadinamuosius tradicinius ir naujuosius dešiniuosius, Heisei eroje susiformavusių judėjimų visuma darbe toliau vadinama konservatyviųjų aktyvistų terminu.

Higuchi konservatyviųjų aktyvistų iškilimą sieja su naujų istorijos vadovėlių kūrimo iniciatyvomis XX a. 10-ojo dešimtmečio pradžioje¹⁵², o jų veikloje labiausiai išskiria stiprų ksenofobijos demonstravimą¹⁵³. Matydami pavojų visose kaimyninėse

¹⁴⁶ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 5.

¹⁴⁷ Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the Problem with Hate Groups in Japan. *Asian survey*. Vol. 55, No. 4, pp. 715-738.

¹⁴⁸ Kitayama, Y., 2018. The rise of the far right in Japan, and challenges posed for education. *London Review of Education*, 16 (2). Pp. 250-267. P. 254.

¹⁴⁹ Hall, J. J., 2015. *Finding Meaning Online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*. p. 42.

¹⁵⁰ Yamaguchi, T., 2013. Xenophobia in Action: Ultrnationalism, Hate Speech, and the Internet in Japan. *Radical history review*. Issue 117. P. 113.

¹⁵¹ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 243.

¹⁵² Higuchi, N., 2012. Haigaishugi undo no mikuro doin katei: Naze Zaitokukai wa doin ni Seiko shitanoka. *Asia Taiheiyo Review*, no. 9. Pp. 2-16. P. 2.

¹⁵³ Higuchi, N., Matsutani, M., 2016. Support for the Radical Right in Japan: Converging to the European Politics? *Social theory and dynamics*. Vol. 1. P. 59.

šalyse, savo kritiką ir neapykantą jie nukreipia į atitinkamų šalių piliečius, kurie gyvena Japonijoje. Higuchi nurodo temas, pagal kurias regiono šalys kaimynės japonų konservatyviesiems aktyvistams tapo priešėmis: Kinija - dėl savo augimo ir tai sąlygojo istorinių, karinių, teritorinių ir ekonominių nesutarimų dingstimi¹⁵⁴. Šiaurės Korėja Šaltojo karo metu nebuvo pastebima, bet vėliau iškilo dėl pagrobtųjų problemos (拉致問題, *rachi mondai*)¹⁵⁵ ir branduolinės programos vystymo, kas sukėlė didelio masto susirūpinimą saugumu. 1987 m., po Pietų Korėjos tapimo demokratiška, išryškėjo Pietų Korėjos ir Japonijos istoriniai nesutarimai, ypač paguodos moterų problema (慰安婦問題, *ianfu mondai*)¹⁵⁶.

Anot T. Gill, iki maždaug 2006 m. kraštutinės dešinės grupės buvo savotiškame sąstingyje¹⁵⁷. Kaip matoma grafike Nr. 1, lyginant 7 deš. vid. ir Heisei eros pradžią, narių skaičius stipriai krito, nors grupių skaičius santykinai išaugo. Toks skirtumas gali būti dėl keleto priežasčių. Pirmą, po Šaltojo karo pabaigos tradicinių ir santykinai stambesnių grupių reikšmė nunyko, kaip ir joms priklausančių narių skaičius. Antra, įtakos galėjo turėti kraštutinės dešinės fragmentacija, sąlygojusi mažų grupelių kūrimąsi. Galiausiai, apie 2010 m. galima įtarti reikšmingus pokyčius visuomenėje, kurie iššaukė smarkų grupių skaičiaus pagausėjimą. Trečia, konservatyviųjų aktyvistų judėjimų (kaip ir *netto uyoku*) sudėtys yra kintančios, pastebimas priklausomumas kelioms organizacijoms vienu metu¹⁵⁸. Dėl tos priežasties nėra įmanoma tiksliai nurodyti aktyvistų skaičiaus ir *netto uyoku*, kurių apimtys į šią statistiką (Grafikas Nr. 1) nėra įtrauktos. Taip pat pastebėtina, kad policijos pateikiama statistika neskirsto *uyo-ku dantai* į smulkesnes kategorijas – ataskaitose tradiciniai, naujieji dešinieji bei konservatyvieji aktyvistai yra suliejami į vieną skaičių. Nuo 2010 m. Japonijos Nacionalinės policijos agentūra ataskaitose ima vartoti ir naują terminą – kraštutinės dešinės tipo piliečių grupės (右派系市民グループ, *uha kei shimin gurūpu*)¹⁵⁹, tačiau atskiros statistikos šiam apibrėžimui nepateikiama. Dėl to, judėjimams priskiriamų asmenų

¹⁵⁴ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 13.

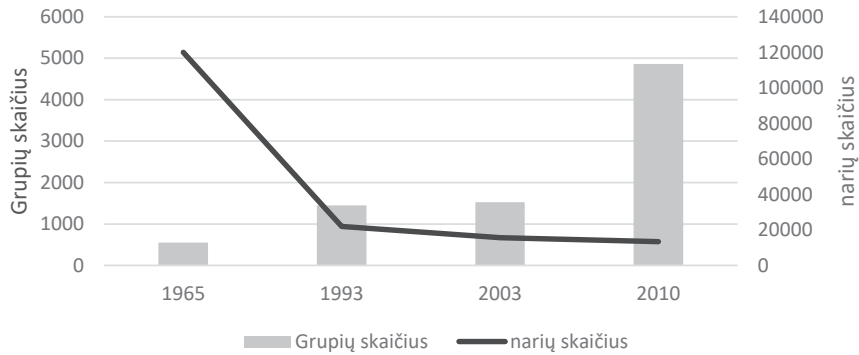
¹⁵⁵ 2002 m. rugsėjį Šiaurės Korėjos vadas Kim Jong-Il viešai pripažino, jog Šiaurės Korėjos slaptosios tarnybos 1977-1983 m. pagrobė 17 Japonijos piliečių, kuriuos panaudojo savo agentų mokymuose, tobulinant kalbos gebėjimus. MOFA, 2018. Abductions of Japanese citizens by North Korea. *Japonijos Užsienio reikalų ministerija*. Prieiga internete: <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/abduction/index.html>, žiūrėta 2020 m. sausio 18 d.

¹⁵⁶ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 13.

¹⁵⁷ Gill, T., 2018. The nativist backlash: exploring the roots of the conservative action movement. *Social science journal Japan*.. Vol. 21, No. 2, pp. 175-192. P. 175.

¹⁵⁸ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 254.

¹⁵⁹ Gill, T., 2018. P. 188.

Grafikas Nr. 1. Kraštutinių dešiniųjų (*uyoku dantai*) grupių ir jiems priklausančių narių skaičiaus raida 1965-2010. Pagal Japonijos Nacionalinės policijos agentūros duomenis pateikė T. Gill, 2018.

skaičius nekilo, tačiau grupių skaičius padidėjo. Imant viską domėn, grafiko Nr. 1 duomenys, ypač nuo 2003 m., turėtų būti vertinami kaip orientaciniai, o ne absoliutūs.

Ryškiausi pokyčiai dešiniųjų grupių aktyvisme, be *netto uyoku* atsiradimo, yra pažiūrų reiškimas nebe smurtu ar prievarta (kaip tai darė tradiciniai dešinieji ir kartais naujieji dešinieji), bet agresyvia ir neapykantą kurstančia kalba, kas padėjo sėkmingai mobilizuoti liaudį ir iš interneto išeiti į gatves. Tai yra itin reikšmingas pokytis, suteikęs naują kraštutinės dešinės judėjimų formą. Koordinuoti judėjimai, apėmę beveik visą Japoniją ir paprastų žmonių įsitraukimas į juos rodė, jog buvo pateikta aktuali priežastis jungtis į konservatyviųjų aktyvistų veiklą. Dėl žmonių mobilizacijos pajėgumų konservatyvieji aktyvistai save neretai vadina *shimin* (市民, pilietis) veiklos modeliu¹⁶⁰. *Shimin* yra panašus į *kokumin*, tačiau geografiškai siejamas su vietiniu lygmeniu – miestu, gyvenvieta, bendruomene, o istoriškai ir ideologiškai su kairiasiais judėjimais bei organizuotu nevalstybiniu sektorium – NPO, NGO, kitom savanoriškom organizacijom¹⁶¹, kurių iškilimą įprasta sieti su 1995 m. žemės drebėjimu Kōbėje. *Shimin* nariai suvokia savo politinį potencialą, tačiau naudojami juo vietiniame lygmenyje. Konservatyviųjų aktyvistų noras pritaikyti *shimin* terminą savo judėjimams gali būti platesnio palaikymo siekis. Tai iš vienos pusės pateisinama – burdami šali-

¹⁶⁰ *Shimin* dėmens populiarumą galima pastebėti konservatyviųjų aktyvistų grupių pavadinimuose, žr. Priedą Nr. 6.

¹⁶¹ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 246-247.

ninkus internete, jie neabejotinai sužadina liaudies ir vietinį lygmenį¹⁶². Smith tvirtino, jog *shimin* adaptavimo legitimumas konservatyviųjų aktyvistų veiklai apibūdinti yra neįtikinantis, ir laikėsi nuomonės, jog pastarieji yra labiau priskirtini *kokumin* tipo aktyvistams – valstybinio masto, palaikančio unikalios vienatautės šalies diskursą¹⁶³. Vis dėlto, žvelgiant į Ogawa pateiktą aiškinimą, kuriame nurodomos *shimin* veiklos formos (demonstracijos, eitynės, peticijos, pilietinis nepaklusnumas)¹⁶⁴, nesunkiai galima įžvelgti paraleles su konservatyviųjų aktyvistų išraiškos priemonėmis. Pilietinio nepaklusnumo dėmuo konservatyviųjų aktyvistų atveju yra priešingas, nes jų veiklose yra stipriai išreiškiamas įstatymų paisymas.

Žvelgiant plačiau, kraštutinė dešinė yra kintančių reikšmių konstruktas, kurio dinamišką vaidmenį dabarties sociopolitiniame kontekste galima įvertinti per daugybę aspektų, kasdienoje persipinančių, persidengiančių ir dėl to tampančių vieno reiškinio įprastai nedalomu vaizdiniu. Tačiau tai nėra savarankiškas reiškinys, veikiantis pagal savo logiką. Naudojantis diskursyvią ir dinamišką tapatybę suteikiančia kraštutine dešine, valdantysis elitas reguliuoja visuomenę iš pačių jos pagrindų, sukeliant įvairias aktyvumo formas. Taigi, kraštutinė dešinė Japonijoje turi dvejopą reikšmę. Tai yra 1) daugialypių procesų visuomenėje rezultatas, o kartu ir 2) ideologinis, konsolidacinis bei komunikacinis socialinių ir politinių veikėjų įrankis. Valdantiejiems patiems skleisti kraštutines dešines pažiūras nėra paranku, nes tai blogina jų įvaizdį visuomenėje. Nors oficialiai tai yra paneigiama¹⁶⁵, bet ryšys tarp vyriausybės ir kraštutinės dešinės grupių yra numanomas. Tą pastebėjo ir Yamaguchi, kuri konservatyviuosius aktyvistus mato kaip mediumą, per kurį valdantysis konservatorių elitas perduoda paguodos moteris neigiančią žinutę¹⁶⁶. Sekant Yamaguchi logiką, galima teigti, kad konservatyvieji aktyvistai yra ne tik paguodos moterų konkrečiai, bet ir istorinio revizionizmo bei kraštutinių idėjų bendrai transliavimo įrankis. Tai įgalina juos vadintis tautos balsu, nes tariamai išsako tai, ką apie kiti kalbėti vengia.

Žvelgiant iš pilietinio dalyvavimo perspektyvos, šiuolaikinės kraštutinės dešinės judėjimai Japonijoje yra pilietinių iniciatyvų visuomenėje pavyzdys. Jie ėmė aktyviai naudotis konstitucine išraiškos laisve, kuri praktiškai neriboja nuomonės raiškos viešumoje. Tai pasireiškia stiprios diskriminacinės leksikos vartojimu viešų demonstra-

¹⁶² ibid. P. 247.

¹⁶³ ibid P. 255.

¹⁶⁴ Ogawa, A. 2009. *The failure of civil society?* State University of New York Press, Albany. P. 153.

¹⁶⁵ Reuters, 2014. Japan minister denies ties to hate speech group, government says. *Reuters*. 2014 09 18. Prieiga internete: <<https://www.reuters.com/article/us-japan-politics-photos/japan-minister-denies-ties-to-hate-speech-group-government-says-idUSKBN0HD0KN20140918>>, žiūrėta 2020 m. vasario 27 d.

¹⁶⁶ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the 'Comfort women' issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193–212.

cijų metu. Santykinis atlaidumas tokiai veiklai buvo matomas iki 2016 m., kai buvo išleistas Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymas. Manytina, kad tokiu veiksmu Japonijos valdžia žengė simbolinį žingsnį suvaldyti aktyvizmą, kurį netiesiogiai skatino savo viešais pasisakymais ir politiniais veiksmais iki tol¹⁶⁷. Tačiau žvelgiant iš normatyvinės pusės, šie socialiniai judėjimai palaiko nuolatinę diskusiją, kas yra Japonijos visuomenė, kas jai turi priklausyti ir šioje diskusijoje itin reikšmingą vaidmenį suvaidino tokie socialiai įgudę veikėjai, kaip Hiroyuki Seto, Yasuhiko Aramakis ir Makoto Sakurai.

Konservatyviųjų aktyvistų veiklose interneto panauda yra keliapasmė. Be neapykantos kurstymo ir istorinio revizionizmo palaikymo, konservatyvieji aktyvistai išnaudoja internetą mobilizuoti dalyvius eisenoms, demonstracijoms ar kitoms akcijoms tiek viešai, tiek ir alternatyviais metodais (nenutrūkstantis skambučiai į įstaigą, elektroninių laiškų, fakso pranešimų srautas ar kiti darbą trikdančios išpuoliai). Tai atsispindi ir Makoto Sakurai veikloje Zaitokukai atveju, o vėliau ir veikiančiųjų konservatyviųjų judėjime, kai visi renginiai publikuojami viešame interneto kalendoriuje. Tokiu būdu, prie demonstracijų jungtis gali ne tik konservatyviųjų aktyvistų grupių nariai, bet ir jų veiklai simpatizuojantys pavieniai asmenys. Dėl mobilizavimo savybės Yamaguchi prilygina konservatyviuosius aktyvistus JAV vykusiams „Occupy“, „Alt-right“ ir Arabų pavasariui, kur socialiniai tinklai vaidino svarbų vaidmenį organizuojant renginius ir suburiant žmones¹⁶⁸. Zaitokukai ir veikiančiųjų konservatyviųjų atveju, socialiniai tinklai yra nustumiami į šoną, nes jų administravimo filtrai neretu atveju traktuoja konservatyviuosius aktyvistus kaip pažeidžiančius žmogaus teises. Todėl tam tikslui yra išnaudojami tinklaraščiai ir atskiros platformos, kurios yra mažiau cenzūruojamos.

Kraštutinių dešiniųjų aktyvumas Heisei trečią dešimtmetį atsispindi NPA statistikoje ir tai pavaizduota grafike Nr. 2. Šiuo atveju diferencijavimas tarp grupių taip pat nėra pateikiamas, bet 2017 m. ataskaitos tekste pažymima, jog *uyoku dantai* organizuoja demonstracijas gatvėse, kurių metu girdimi ksenofobiški šūkiai ir eskaluojamos istorinės problemos, taip pat atskirai įvardijama Zaitokukai grupuotė¹⁶⁹. Ši organizacija yra laikoma „pavyzdine“ konservatyviųjų aktyvistų judėjime. Toks išskyrimas ir atskiro dėmesio demonstravimas yra stiprus argumentas, kalbant apie Zaitokukai

¹⁶⁷ The Japan Times, 2013. Abe and his ministers give anti-foreigner rallies tacit green light. *The Japan Times*. 2013 08 19. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/community/2013/08/19/voices/abe-and-his-ministers-give-anti-foreigner-rallies-tacit-green-light>>, žiūrėta 2020 m. vasario 27 d.

¹⁶⁸ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the ‘Comfort women’ issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193–212. P. 194.

¹⁶⁹ National Police Agency, 2017. Kouan no iji to saigai taisaku. *National Police Agency*. Prieiga internete: <http://www.npa.go.jp/hakusyo/h29/pdf/pdf/09_dai5syo.pdf>, žiūrėta 2019 m. birželio 5 d. p. 185;

Grafikas Nr. 2. Kraštutinių dešiniųjų sukelti incidentai ir jų metu suimti asmenys 2012-2017 m. Duomenys paimti iš NPA statistinės ataskaitos www.npa.go.jp

reikšmę konservatyviųjų aktyvistų raidoje. Ataskaitoje minimi „ksenofobiški šūkiai“ yra aiški nuoroda į konservatyviuosius aktyvistus, nes, kaip yra aptariama 2.1.4 poskyryje, kitos dešiniosios atmainos ksenofobijos savo diskurse nevartoja. Todėl galima teigti, kad ataskaitoje naudojant *uyoku dantai* terminą, turimi omeny dominuojantys konservatyvieji aktyvistai, nors negalima atmesti ir kitų dešiniųjų atmainų, tokių kaip tradiciniai ar naujieji dešinieji.

Grafike Nr. 2 pateikti duomenys rodo, jog konservatyviųjų aktyvistų sukeltų incidentų ir jų metu suimtų asmenų skaičius palaipsniui kasmet mažėja. Nors incidentai negali būti prilyginami demonstracijoms, bet ir jų skaičius buvo fiksuojamas mažėjantis¹⁷⁰. Duotuoju momentu sunku įžvelgti 2016 m. gegužės 5 d. Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymo reikšmę, mat ryškaus pokyčio nesimato. Priežastys gali būti ne tik pačių judėjimų populiarumo menkimas, bet ir aktyvistų veiklos profilio pasikeitimas, iš viešumos ir demonstracijų gatvėse perkeltant pajėgas į virtualią erdvę, kuri nėra sankcionuojama įstatyme.

Viena pagrindinių temų, kurią kvestionuoja konservatyvieji aktyvistai, yra etninė Japonijos įvairovė. Didesniąją pokario dalį ignoruoti ir praktiškai neeskaluoti (išsky-

¹⁷⁰ 2013 m. buvo užfiksuota 347 demonstracijos, 2014 m. jų skaičius išaugo iki 378, o 2015 m. sausio-rugsėjo mėn. stebėta 190 viešos demonstracijos. Osaki, T., 2016. Diet passes Japan's first law to curb hate speech. *The Japan Times*. 2016 m. gegužės 24. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2016/05/24/national/social-issues/diet-passes-japans-first-law-curb-hate-speech/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 21 d.

rus ainu judėjimą nuo XX a. 9 deš. pab.) etninės Japonijos įvairovės klausimai buvo pradėti intensyviai kelti Heisei eros pradžioje. Nuo 1990-ųjų įtraukties į tautą apibrėžimas pasikeitė¹⁷¹ ir tai yra susiję su istorinio revizionizmo sustiprėjimu. Suvienodintos ir homogenizuotos tautos naratyvo įtikinta japonų dauguma mažai žinojo apie Zainiči korėjiečius, ainu etninę grupę, kitus imperinės istorijos įrodymus tautinės sudėties atžvilgiu, tad galima teigti, jog konservatyviesiems aktyvistams daugiatautė Japonija yra nauja ir ginčytina vertybė. Nors ir pastebima migracija iš naujosios dešinės į konservatyviųjų aktyvistų pusę¹⁷², bendrai sąsajos tarp atmainų buvo menkos, dažniau netgi paremtos priešingumu.

XX a. 9-ojo dešimtmečio pabaigoje Japonija viešajame diskurse dar buvo vienatautė. Tą įtvirtino tuometinis ministras pirmininkas Nakasonė savo teiginiu apie „vieną rasę/etniškumą (*minzoku*), vieną valstybę, vieną kalbą“¹⁷³. Bet Šaltojo karo pabaiga įnešė reikšmingų pokyčių. Pagal SVL teoriją, daugiatautiškumas Japonijoje nuo pat Heisei eros pradžios buvo laukas, kuriame dominavo specialieji nuolatiniai gyventojai ir juos proteguojantys įstatymai. Socialistų vyriausybės sudarymas 1993 m., Murayamos ir Kono pareiškimai sustiprino paramą pokario istoriniams ir socialiniams reliktais šalyje, tačiau tuo pat metu sudarė prielaidas atsirasti oponuojančioms grupėms. Istorinis revizionizmas, palaikomas vyriausybės politikos, buvo vienas reikšmingiausių faktorių, įgalinęs negatyvaus požiūrio apie specialiuosius nuolatinus gyventojus sklaidą.

1.3. Strateginio Veiksmo Laukų formavimosi teorinės prieigos

Ieškant teorinio pagrindo, kuris padėtų įvertinti Sakurai reikšmę konservatyviųjų aktyvistų veiklose, buvo pasirinkta SVL teorija. Ji yra sintetinė, integruojanti dėmenis iš įvairių mokslų ir todėl ji yra orientuota į visuminį suvokimą. Joje sujungiami tokie dariniai kaip kolektyvinis veiksmas, socialinė erdvė, kultūra, organizacija, valstybė, išteklų mobilizavimas ir tai nėra unikalūs bandymas kurti tokio tipo teoriją, tačiau žemiau išvardinti aspektai yra laikomi teorijos pagrindu:

1. Teorijos daugialypiškumas leidžia lengvai paaiškinti įvairių organizacijų (mezo-lygmens darinių, t.y., įvairaus dydžio bendruomenių, grupių, genčių ir pan., kurie SVL teorijoje yra vadinami strateginio veiksmo laukais), tame tarpe ir kraštutinės dešinės grupių, atsiradimo, vystymosi ir išnykimo priežastis. Anot autorių, SVL raidą sąlygoja veikėjų siekis pakeisti egzistuojančią situaciją, to-

¹⁷¹ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 250.

¹⁷² Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right.. P. 247.

¹⁷³ Lie, J., 2001. *Multiethnic Japan*. P. 1.

dėl SVL sudėtyje turi būti dominuojantis (*incumbent*) ir dominavimo siekiantis (*challenger*) dėmuo¹⁷⁴. Šis dualizmas yra varomoji jėga SVL viduje, o jų santykiai yra tiesiogiai susiję su artimais SVL. Tai padeda paaiškinti socialinį stabilumą ir kaitą, slypinčius sąveikose tarp skirtingų SVL.

2. Socialiai įgudusio veikėjo faktorius ir jo svarbos akcentavimas. Socialiai įgudęs veikėjas yra toks veikėjas, kuris ypatingai gerai kuria prasmes, pritaikydamas savo veiksmus prie esamos lauko būsenos. Fligstein ir McAdam socialiai įgudusius veikėjus vadina „instituciniais entrepreneuriais“, kurie išranda, propaguoja ir organizuoja SVL¹⁷⁵. Jie taip pat kuria *istorijas* (išskirta autorių), primentinas auditorijos tapatybei ir interesams, taip stengdamiesi pritraukti paramą savo pusėn bei naudodami tas pačias istorijas prieš savo oponentus¹⁷⁶. Naujų tapatybių kūrimas – socialiai įgudusių veikėjų atsakomybė.

Anot SVL teorijos, „egzistuoja posluoksninis mikropagrindas (Fligstein ir McAdam jį vadina „egzistencinėmis socialinių funkcijomis“), kuris padeda paaiškinti žmogiškojo socialumo esmę ir susijusio strateginio veiksmo mastą“¹⁷⁷. Savo ruožtu, šis mikropagrindas sąlygoja „socialinio įgūdžio“ koncepciją, reiškiančią gebėjimą intersubjektyviai mąstyti ir veikti, formuojant prasmės, interesų bei tapatybės sąlygas, orientuotas į bendruomenės gerovę¹⁷⁸. Pierre Bourdieu įtvirtintas *habitus* konceptas įspraudžia socialinį veikėją į struktūrą ir taip sumažina jo galimybes keisti aplinką¹⁷⁹. Fligstein ir McAdam teigia, jog savo intersubjektyvumu ir veikimu ne tik iš egoistinių paskatų, socialiai įgudę veikėjai turi galimybę keisti struktūrą, tačiau tam reikia kolektyvinio, koordinuoto veiksmo¹⁸⁰.

Oponuodami dominuojantiems lauke, socialiai įgudę veikėjai naudojami visais savo sugebėjimais, kad būtų pasiektas dominavimas ir taip pagerinta pozicija lauke¹⁸¹. Bet ar visada buvimas oponentu reiškia, jog norima užimti dominuojančiąją poziciją? Čia kyla klausimas apie paradoksali nuolatinį oponavimą – buvimas siekiančiu dominavimo sudaro opozicijos tapatybės pagrindą. Tapus dominuojančiais SVL, jų tapatybė taip pat galimai pakistų – būtų prarasta reikšminga dalis tapatybės formavimo argumentų. Fligstein ir McAdam teigia,

¹⁷⁴ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. P. 11

¹⁷⁵ *ibid.* P. 4

¹⁷⁶ *ibid.*, P. 50-51.

¹⁷⁷ *ibid.* P. 3-4

¹⁷⁸ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. P. 16

¹⁷⁹ Bourdieu, P., 2013. Structures, habitus and practices. *Outline of a Theory of Practice*. Cambridge University Press. P. 78-86

¹⁸⁰ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. P. 50.

¹⁸¹ *ibid.* P. 22.

kad jei nuolatinio oponavimo situacija duoda naudos abiem pusėms, ji tampa nesibaigiančiu procesu¹⁸².

3. SVL pritaikymo praktikoje lankstumas. Fligstein ir McAdam neapriboja taikytinos metodologijos – priklausomai nuo atvejo ir tikslų, įrankių pasirinkimas yra paties tyrėjo reikalas, galima rinktis tiek kokybinius, tiek kiekybinius įrankius¹⁸³. Teorijos autoriai siūlo dvi plačias perspektyvas, kaip pritaikyti SVL teoriją tyrimuose. Vienas būdas yra pozityvistinis, kitais žodžiais tariant, teorijos patikrinimo būdas. Sekant juo, turi būti surinktas atitinkamas empirinių duomenų kiekis ir pasinaudojant reikiama metodologija žiūrima, ar pasirinktu atveju SVL egzistuoja apskritai, ar gali būti identifikuojami SVL sudarantys dėmenys¹⁸⁴. Antrąjį atvejį Fligstein ir McAdam vadina realistine perspektyva – turint realią situaciją prieš akis, SVL teorija naudojama siekiant paaiškinti, kaip tiriamas darinys susiformavo, vystėsi, kito, išnyko ar tebesivysto¹⁸⁵.

Nors SVL teorija yra santykinai nauja, jau yra publikuota jos pritaikymų tyrimuose¹⁸⁶. Vienas jų – Japonijos kraštutinės dešinės aktyvistų internetinės veiklos tyrimas, kurį atliko J. J. Hall. Pasitelkdamas teorijos suteiktais judėjimų dekonstravimo įrankiais, J. Hall išanalizavo „Channel Sakura“ atvejį – šios organizacijos, vystančios ir palaikančios kraštutinės dešinės naratyvą, atsiradimą, jų pasakojimo kūrimą, socialiai įgudusio veikėjo reikšmę¹⁸⁷. Hall atlikto tyrimo išvados parodė, jog būtent socialiai įgudusio veikėjo identifikavimas ir situacijos analizė per šią prizmę buvo esminis momentas, leidęs ištirti šios konkrečios kraštutinės dešinės organizacijos atvejį – atsiradimo priežastis, vystymąsi. Sekant šiuo pavyzdžiu SVL teorija buvo pasirinkta kaip konceptualus situacijos tyrimo pagrindas.

Bet kokių atveju, būtina paminėti teorijos trūkumus ir pagrindinis jų yra teorijos abstraktumas. Kadangi šia teorija siekiama paaiškinti sąveikas tarp skirtingo dydžio ir lygmens organizacijų, ji iš esmės gali būti pritaikoma tiek socialiniams judėjimams, tiek institucijoms. Kultūrinės sociologijos kritikai atkreipia dėmesį į tai, jog Fligstein ir McAdam interpretuoja kultūrą ir kalbą kaip vienijančius veiksnius siekti bendro tikslo, nors vyraujanti nuomonė yra ta, kad kultūrinės reikšmės skaido, o ne vienija; taip pat kritikuojami SVL teorijos išskirtinimai (pvz., lauko savivaldos mechaniz-

¹⁸² ibid., P. 16.

¹⁸³ ibid. P. 164-199.

¹⁸⁴ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*, P. 185.

¹⁸⁵ ibid. P. 185.

¹⁸⁶ Pettinicchio, D., 2013. Strategic Action Fields And The Context Of Political Entrepreneurship: How Disability Rights Became Part Of The Policy Agenda. *Research in Social Movements, Conflicts and Change*, Volume 36, 79–106.

¹⁸⁷ Hall, J. J., 2015. *Finding Meaning Online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*. Daktaro disertacija. Tokijas, Waseda universitetas.

mai), kurie yra labiau orientuoti į ekonominę sociologiją ir visuomeniniuose judėjimuose vargiai randami¹⁸⁸.

Struktūros ir veiksenos santykis yra vienas iš esminių diskusinių momentų socialiniuose moksluose. Daugumoje atvejų laikoma, kad struktūra dominuoja veiksenos atžvilgiu – nors realybė yra socialiai konstruojama individo, galutinį vaizdą formuoja socialiniai, politiniai ir kultūriniai procesai¹⁸⁹. Remiantis Fligstein ir McAdam SVL teorija, veiksenos ir struktūros santykis lieka panašus, tačiau veikėjui suteikiama didesnė reikšmė keisti struktūrą, kuriant savo SVL. Nauji laukai yra sukuriama jau esamuose, o jų atsiradimą iš esmės lemia išoriniai veiksniai¹⁹⁰. Taip pat nėra ignoruojami ir vidiniai procesai, bet autoriai pirmenybę teikia impulsui iš išorės. Impulso arba sukrėtimo mastas gali būti įvairus – Fligstein ir McAdam juos lygina su akmenukais, metamais į tvenkinį. Skirtingi akmenukai sukelia skirtingas bangas, tad nebūtinai kiekvienas veiksnys iššauks vienodą atoveiksmį lauke. Po sukrėtimo lauke lieka tam tikra socialinė, teisinė santvarka, institucinė ir kultūrinė logika. Ši aplinka ir sukrėtimo atnešti pokyčiai yra pagrindas naujam SVL¹⁹¹. Vis dėlto, SVL kūrimo procese ypatingą vaidmenį atlieka socialiniai įgūdžiai, kurie apibrėžia veikėjo galimybes formuoti naujus SVL ir taip maksimizuoti atsiribojimą nuo struktūros sąlygotumų.

Šiame darbe tyrimo objektas yra Makoto Sakurai kuriamas pasakojimas. 2006 m. įkurta Zaitokukai dažnai pateikiama kaip konservatyviųjų aktyvistų etalonas, nes savo veikla aiškiai išsiskyrė iš tuometinio kraštutinės dešinės konteksto tiek veiksmis, tiek žodžiais, tiek organizacijos ypatumais. Tačiau Zaitokukai nėra vienintelis SVL, kurį sukūrė Sakurai. Atsiribojus nuo Zaitokukai, Sakurai ėmė puoselėti veikiančiųjų konservatyviųjų (*Kōdō suru hoshu undō*) veiklas, o 2016 m. įsteigta JFP žymi konservatyviųjų aktyvistų raidos vektorių iš socialinio judėjimo politikos sektoriaus link. Makoto Sakurai, kaip šių organizacijų įkūrėjas ir vadovas, įkūnija ir skatina kraštutinės dešinės Japonijoje raidą, tokiu būdu inicijuodamas idėjų sklaidos formų raidą bei pilietinio judėjimo kaitą.

Kaip tai nurodė Klandermans ir Meyer, visi socialiniai judėjimai turi savo atsiradimo bei veiklos logiką. Ne išimtis ir konservatyviųjų aktyvistų atvejis, kurio dėmesio centru tampa Makoto Sakurai iniciatyvos. Šiame tyrime į Zaitokukai, veikiančiuosius konservatyviuosius ir JFP yra žvelgiama kaip į Makoto Sakurai veiklos ir retorikos rezultatą, atsiradusį daugiasluoksnėje sociopolitinėje aplinkoje, ir tokiu būdu siekiama

¹⁸⁸ Jasper, J. M., 2014. A Theory of Fields. A review. *Cultural sociology*. 1-8. Sage Publications. P. 1-2

¹⁸⁹ Furlong, P., Marsh, D., 2010. A skin not a sweater: ontology and epistemology in political science. *Theory and methods in political science*. P. 190.

¹⁹⁰ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. P. 19

¹⁹¹ Pettinicchio, D., 2013. Strategic Action Fields And The Context Of Political Entrepreneurship: How Disability Rights Became Part Of The Policy Agenda. *Research in Social Movements, Conflicts and Change*, Volume 36, 79–106. p. 82

praplėsti esamą konservatyviųjų aktyvistų veiklos įvaizdį bei įsigilinti į asmenybių reikšmę judėjimuose. Kad tai būtų galima įgyvendinti naudojant empiriškai patikrinamus duomenis, būtina sukurti konceptualų modelį, paaiškinantį jungimosi prie socialinių judėjimų ir dalyvavimo juose logiką.

1.4. Dalyvavimo socialiniuose judėjimuose ir jungimosi motyvacijų modeliai

SVL savaime yra sudaryti iš asmenybių. Būtent toks požiūrio kampas ir laikomas esminiu šiame darbe. Siekiant aiškiau suvokti kraštutinės dešinės organizacijų susiformavimo priežastis, svarbu įvertinti žmonių jungimosi į judėjimus priežastis ir aplinkybes. Stebint Japonijos atvejį, konstatuotina, jog pilietinės iniciatyvos, lemiančios nevyriausybiinių organizacijų formavimąsi, yra ribotos¹⁹². Tačiau pirmiausia reikia apibrėžti, kas yra vadinama socialiniais judėjimais.

Klandermans ir Mayer, remdamiesi Tarrow (1998), teigia, jog socialinis judėjimas yra „bendrų tikslų vienijamų žmonių kolektyviniai veiksmai, pasireiškiantys nuolatine sąveika tarp elito, priešininkų ir valdžios“¹⁹³. Bendradarbiavimo svarbą su kitais politiniais ir socialiniais veikėjais pabrėžia ir McAdam¹⁹⁴. Anot Tilly ir Tarrow, socialinis judėjimas apima:

1. nuolatinį apeliavimą;
2. įvairias viešas manifestacijas, tokias kaip eisenos, susibūrimai, demonstracijos, specializuotų asociacijų sukūrimas, vieši mitingai ir pranešimai, peticijos, laiškų rašymas ir lobizmas;
3. pasikartojančius vertės (*worthiness*), vienybės, skaitlingumo ir įsipareigojimų demonstravimus naudojant tam tikros spalvos drabužius, disciplinuotą žygiovimą, tikslą reklamuojančius atributus, rodant ženklus, skanduojuant šūkius ir piketuojant prie viešų pastatų;
4. kliovimąsi organizacijomis, ryšiais, tradicijomis ir bendrumais, palaikančiais jų veiksmus, visa tai dar vadinant socialinio judėjimo pagrindu¹⁹⁵.

Toks socialinio judėjimo apibrėžimas yra išsamesnis nei Klandermans ir Mayer pateiktasis, o taip pat inkorporuoja ir McAdam akcentuojamą kooperaciją. Tad šiame darbe referuojant į socialinį judėjimą, pirmiausia yra turimas omeny Tilly ir Tarrow išskirtas apibrėžimas.

¹⁹² Reimann, K. D., 2010. *The Rise of Japanese NGOs*. Routledge, New York and London. P. 2.

¹⁹³ Klandermans, B., Mayer, N., 2006. Right-wing extremism as a social movement. *Extreme right activists in Europe*. Red. B. Klandermans ir N. Mayer. P. 7.

¹⁹⁴ McAdam, D., 1985. *Political Process and the Development of Black Insurgency 1930-1970*. P. 29-32.

¹⁹⁵ Tilly, Ch., Tarrow, S., 2015. *Contentious politics*. p. 11.

Žvelgiant į jį, galima teigti, jog socialiniam judėjimui gali būti priskiriama praktiškai bet kokia organizuota reakcinga veikla, kuri viešai demonstruoja savo pažiūras ir nėra izoliuota nuo kitų, panašaus tikslo vedamų, grupių. Reakcingumas yra raktinis terminas šiame teiginyje, nes būtent reakcija į susidariusią situaciją yra laikytina pagrindine motyvacija kurti judėjimą ar jungtis prie jau egzistuojančio. Imant anksčiau nurodytą kraštutinės dešinės aktyvizmo schemą, kurioje reakcingumas yra laikomas viena varančiųjų jėgų, kraštutinės dešinės aktyvizmo logika yra analogiška socialinio judėjimo logikai. Remiantis šiuo aiškinimu, konservatyvieji aktyvistai yra ne kas kita, o socialinis judėjimas.

Tačiau žmonių dalyvavimas socialiniuose judėjimuose Japonijoje verčia kelti klausimą, kas lemia, kad žmonės jungiasi prie jų? Konkrečiau kalbant, kas sąlygoja jungimąsi prie kraštutinių dešiniųjų judėjimų ir dalyvavimą jų veiklose?

Galima rasti keletą skirtingų modelių ir interpretacijų. Paprasčiausia į kraštutinės dešinės judėjimus žvelgti kaip į socialinius judėjimus. Barreto teigia, kad dalyvaudami judėjimuose, dalyviai siekia atlygio; kuo didesnis atlygis, tuo didesnė motyvacija būti judėjimo dalimi. Moralinis atlygis – būti pastebėtu, įvertintu. Kuo aukštesnis įvertinimo lygis, tuo geriau¹⁹⁶. Japonijos atvejis reikalauja Barreto schemą modifikuoti. Yra teigiama, jog kraštutinės dešinės judėjimai Japonijoje pirmiausia siekia atkreipti į save dėmesį, nevengia vadinamojo trikdžio arba „*meiwaku*“¹⁹⁷ ir dėl to dažnai būna pastebimi. Galima papildyti šį apibrėžimą ir konservatyviesiems aktyvistams pritaikyti „*ijime*“ (erzinimas, įžeidinėjimas) savybę, kas aiškiau apibrėžtų skirtį nuo tradicinių bei naujųjų dešiniųjų, kuriems *ijime* nėra būdinga. Sujungus abu konceptus, gaunamas triukšmingų įžeidinėtojų vaizdiny. Tokių savybių junginys prasilenkia su įprastai japonų visuomenę apibūdinančiais įvaizdžiais, kuriuose pabrėžiamas bendrumas, kolektyvinės vertybės, konformizmas. Tai leidžia manyti, jog konservatyvieji aktyvistai skatinančio įvertinimo japonų visuomenėje neturėtų tikėtis.

Toliau komplikuojant teorinį jungimąsi prie kraštutinės dešinės, pastebėtina, jog plataus masto, neelito nacionalizmas yra laikomas už logikos ribų¹⁹⁸. Tokia traktuotė siejasi su tautos, kaip virtualios bendruomenės palaikymu, o iš to kylančios prielaidos veda prie nekiekybinio reiškinių, kuriam negalima pritaikyti racionalaus pasirinkimo logikos. Taigi, nacionalizmas traktuotinas kaip emocinis, nematerialus bei tam tikra prasme iracionalus reiškiny, praktiškai be materialaus atlygio galimybės. Tai reikštų, kad dalyvavimas tokiuose judėjimuose taip pat yra nelogiškas. Klandermans ir Mayer prieštarauja tokiai traktuotei ir tvirtina, kad dalyvavimas kraštutinės dešinės aktyvizme yra tiek pat racionalus, kaip ir bet kokiame kitame judėjime ar organizacijoje¹⁹⁹.

¹⁹⁶ Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 74-75.

¹⁹⁷ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 276.

¹⁹⁸ Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 5

¹⁹⁹ Klandermans, B., Mayer, N., 2006. Right-wing extremism as a social movement. *Extreme right activists in Europe*. Red. B. Klandermans ir N. Mayer. Routledge, New York. P. 6-7.

Anot Klandermans ir Mayer, dalyvauti judėjimuose žmonės skatina trys veiksniai – 1) instrumentinis – noras pakeisti pasaulį, kuriame gyvena; 2) tapatybė – jie nori būti grupės dalimi ir 3) ideologija – jie nori suteikti savo pasauliui reikšmę ir išreikšti savo pažiūras²⁰⁰. Klandermans ir Mayer nurodo, kad organizacijos suteikiamos galimybės savo nariams išpildyti šias motyvacijas ir narių pasitenkinimas socialiniu judėjimu yra tiesiogiai susiję²⁰¹. Tai reikštų, jog potencialūs dalyviai, prieš prisijungdami prie socialinio judėjimo, turėtų įsitikinti, ar jų lūkesčiai bus išpildyti dalyvaujant veiklose. Pasidomėjimas organizacijos suteikiamomis galimybėmis prieš prisijungiant prie jos patvirtina Barreto pasiūlyto racionalaus pasirinkimo (teigiančio, kad žmonės dalyvauja nacionalistiniuose veiksmuose dėl egoistinių paskatų) modelį²⁰².

Bandant pritaikyti minėtus modelius Japonijos atvejui naudotina jų sintezė. Jei laikytume, kad japonų visuomenėje yra gausi grupės mentalitetas, tai racionalus pasirinkimas prisijungti prie judėjimo gali būti suprantamas paradoksaliai, mat dalyvavimas grupinėse veiklose yra laikoma įprasta praktika. Vis dėlto, Tiefenbach ir Holdgrün nurodo, kad dalyvavimas tokiose veiklose yra tiesiogiai susijęs su socialinio gerbūvio siekiu, kuris yra skatinamas vienišumo jausmo²⁰³. Nors Pekkanen savo studijoje nurodo, jog Japonijoje net ir kaimynystės bendruomenės yra tam tikra prasme politizuotos²⁰⁴, atrodytų, jog politinės veiklos patirties trūkumas nevidina didesnės reikšmės jungiantis į judėjimus ir būtent bendruomeniškumas yra reikšmingesnė priežastis. J. Hall tokį aktyvumą aiškina taip: „pagrindinė priežastis, kodėl žmonės nenutrūkstamai dalyvavo judėjimo [*Tsukurukai*] veikloje buvo ta, jog judėjimas sukūrė bendruomeniškumo ir solidarumo jausmą. Globalizacijos laikais gyvenantiems žmonėms, jaučiantiems silpnėjančius tradicinių visuomeninius ryšius, dalyvavimas tokiuose judėjimuose kaip *Tsukurukai* leido patirti malonų bendrumo jausmą, tuo pat metu jaučiantis patriotiškais piliečiais“²⁰⁵. Panašiai bendruomeniškumą sureikšmina ir Koichi Yasuda, apibendrinamas atliktus interviu su *Zaitokukai* aktyvistais²⁰⁶. Tačiau išanalizavęs savo surinktą medžiagą, bendruomeniškumo dėmenį neigia Higuchi, teigdamas, jog būtina atskirti įsijungimo į judėjimą ir tęstinio dalyvavimo jame stadijas²⁰⁷.

²⁰⁰ ibid. P. 7-8.

²⁰¹ Klandermans, B., Mayer, N., 2006. Right-wing extremism as a social movement. *Extreme right activists in Europe*. P. 10.

²⁰² Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 5

²⁰³ Tiefenbach, T., Holdgrün, Ph. S., 2015. Happiness Through Participation in Neighborhood Associations in Japan? The Impact of Loneliness and Voluntariness. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*. Vol. 26, No. 1, Civil Society and Happiness: Japan and Beyond (February 2015), pp. 69-97.

²⁰⁴ Pekkanen, R., 2006. Japan's Dual Civil Society – Members Without Advocates. Stanford University Press.

²⁰⁵ Hall, J. J., 2015. *Finding Meaning Online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*, p. 54-55.

²⁰⁶ Yasuda, K., 2012. *Netto to aikoku. Zaitokukai "yame" o oikakete*. P. 87.

²⁰⁷ Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. P. 20.

Skatinimas jungtis prie Sakurai sukurtų judėjimų vyksta tinklaraštyje „Doronpos monologas“. Jame tapti judėjimų nariais yra kviečiami visi asmenys ir organizacijos, be jokio patirties ar įgūdžių cenzo. Tinklaraštis šiame kontekste atlieka kelialypę reikšmę. Šalia kvietimų jungtis ir supažindinimo su judėjimais, Makoto Sakurai kuria istoriją – savitą pasakojimą arba naratyvą, kuriame persipina kraštutinių dešiniųjų retorika, istorinis revizionizmas, angažuotas aplinkos vertinimas. Šis pasakojimas yra išplėstas, fragmentuotas, tačiau nenutrūkstantis nuo pradžių iki galo. Tai tarsi kvietimas ginti, Anderson žodžiais tariant, įsivaizduojamą bendruomenę²⁰⁸. Todėl į jungimosi prie judėjimų (o kartu ir tęstinio dalyvavimo veiklose) motyvacijas svarbu pažvelgti per pasakojimo perspektyvą.

1.5. Kraštutinės dešinės pasakojimo ir galios pozicijos santykis

Fligstein ir McAdam teigia, kad SVL formuojami pasitelkiant istorijas arba pasakojimus/naratyvus (darbe šie terminai vartojami sinonimiškai). Istorijos kuria grupės tapatybę, taip konsoliduojant grupės narius ir sudarant galimybę jiems sietis su kažkuo konkrečiu, priimtinu. Istorija arba naratyvas yra tai, kas ne tik skatina naujus narius prisijungti prie judėjimo ir taip plėsti SVL, bet ir jame išlikti. Įtikinamas pasakojimas, kuriame žmonės randa dalelę savęs, yra geriausias įrankis. F. Polletta teigia, kad pasakojimas dėl savo lankstumo dabarties postmodernioje aplinkoje yra tapęs itin kinamesniu įrankiu, nei didieji naratyvai²⁰⁹. Tokiu būdu pasakojimas, kaip alternatyva didžiajam naratyvui, yra oponuojančiųjų įrankis – tų, kurie meta iššūkį nusistovėjusioms ir priimtoms tiesoms. Tokia yra ir Polletta idėja – pasakojimas palaiko grupę, kovojančią dėl reformų²¹⁰, o jos teiginį apie naujų kolektyvinių tapatybių kūrimą, dabarties veiksmų legitimumą grindžiant atitinkamai modifikuotais praeities ar ateities įvaizdžiais²¹¹ palaiko ir Barreto²¹².

Laikantis pozicijos, jog oponuoti galima būti ne tik įtvirtintiems požiūriams, bet ir kylančioms naujoms grėsmėms, reakcingo nacionalizmo patalpinimas šioje scheme yra organiškai ir logiškai paaiškinamas. Tai, kaip kraštutiniai dešinieji save pozicionuoja sociopolitinėje aplinkoje, yra paremta priešprieša liberaliai modernybei. Pastaroji perspektyva taip pat gali būti laikoma oponuojančiu pasakojimu, jei laikysime, jog iki 1945 m. vyrovusi vyriausybė imperialistinė pozicija buvo didysis naratyvas. Tokiu būdu, kraštutiniai dešinieji nuo pat pirmųjų pokario metų, palaikydami prieš tai vyrovusį didįjį naratyvą, modifikavo jį į pasakojimą, linkusį kisti kartu su nauja

²⁰⁸ Anderson, B., 2006. *Imagined communities*. 3-as, pataisytas leidimas. Verso, London.

²⁰⁹ Polletta, F., 2006. *It was like a fever. Storytelling in protest and politics*. P. 2.

²¹⁰ *ibid.* P. 3.

²¹¹ *ibid.*

²¹² Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 80

kraštutinių dešiniųjų banga. Pacifistinė Japonija tapo liberaliuoju didžiuoju naratyvu, stabiliai laikančiu savo pozicijas. Tuo tarpu nuo istorinio revizionizmo suaktyvėjimo 1990-ųjų viduryje, kova dėl naujo didžiojo naratyvo tampa vis intensyvesnė ir tai ypač pastebima ministro pirmininko Abės diskurse apie „Japonijos susigrąžinimą“ ir „Gražią šalį Japoniją“.

Vis dėlto, konservatyviųjų aktyvistų pasakojimai virsti į didžiuosius naratyvus nepretenduoja dėl kelių priežasčių. Pirmiausia, konservatyvieji aktyvistai apsirėžė siaurą pasaulio traktuotę. Kurdami savo pasakojimą remiantis pasipriešinimu, jie apriboja savo veiklą iki konkretybių, atsirandančių oponentų veikloje. Būdami reakingi, jie yra užprogramuoti į atsakomuosius žingsnius, kas veda prie pasakojimo, o ne didžiojo naratyvo kūrimo. Konservatyvieji aktyvistai, kaip ir kraštutiniai dešinieji bendrai, turi išlaikyti reakingumo dėmenį, nes to reikalauja pats apibrėžimas – anti-modernybė, anti-progresas. Net jei ir nustotų būti reakingi ir taptų vyraujančiais, atsiradusią laisvą erdvę užpildytų nauji reakingieji kraštutiniai dešinieji su naujomis vertybėmis. Taigi, procesas yra nebaigtinis.

Ties šia vieta pravartu prisiminti jungimosi prie judėjimų modelį, kuris buvo apibrėžtas anksčiau. Noras pakeisti pasaulį, kuriame gyvenama, noras būti grupės dalimi ir noras suteikti savo pasauliui reikšmę, išreikšti pažiūras ir daryti tai logiškai pasirinkus judėjimą yra tik trečias etapas judėjimų susikūrimo procese. Pirmiau turi egzistuoti pasakojimas, kuris aiškiai leidžia suvokti judėjimo tikslus ir motyvus. Vis dėlto, visko pagrindas yra konkreti daugialypė terpė, kaip pirmapradis chaosas, kuriame susipina istorinės, politinės, socialinės bei kultūrinės aplinkybės, kurias į pasakojimą išsikristalizuoja socialiai įgudę veikėjai.

Įtikinamos istorijos dažniausiai būna pagražintos. Tačiau ten, kur atsiranda fantazijos ir metaforų dėmenys, kyla grėsmė pasakojimams tapti priešprieša analizei ir argumentams²¹³. Tai neturėtų reikšti, kad visos istorijos, kurios yra paveikios, yra tik retorikos rezultatas, tačiau tai yra tendencinga praktika. Barreto nurodo, kad nacionalistų lyderiai gali imtis įvairių veiksmų, priklausomai nuo situacijos rimtumo, norint pakeisti politinę *status quo*. Jie gali užsiimti bendruomenės narių lobizmu, gali skleisti gandus ar netgi imtis ginklo²¹⁴.

Norint vystyti judėjimą pritraukiant narių, kuriamas pasakojimas turi atspindėti jungimosi prie judėjimo modelio motyvacijas ir tokiu būdu situacija atitiktų Klandermans ir Mayer teiginį apie potencialių judėjimo dalyvių pasidomėjimą, ar dalyvavimas jame atitinka jų lūkesčius. Ir vis dėlto, pasakojimo kūrimas nebūtinai yra lydimas iškart jį palaikančio judėjimo susiformavimo. Netgi priešingai, kol yra įsitikinama pasakojimo atitikimu potencialių dalyvių motyvacijoms, turi praeiti tam tikras laiko tarpas, per kurį galutinai išsikristalizuoja pasakojimo vektoriai ir galiausiai susikuria kritinė masė, leidžianti kurti institucionalizuotą socialinį judėjimą.

²¹³ Polleta, F., 2006. *It was like a fever. Storytelling in protest and politics*. P. 4.

²¹⁴ Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 80

Kalbėdamas apie etniškumo ir rasizmo formavimą kalboje, van Dijk pabrėžė, jog privilegijuotą poziciją šiame procese turi elitas, nes jis dominuoja viešosios komunikacijos erdvėje²¹⁵. Turėdamas šiuos galios svetus, elitas turi galimybę tiesiogiai ir netiesiogiai paveikti įvaizdžius visuomenėje ir inspiruoti norimus įvaizdžius²¹⁶. Tokia situacija turi dvilypę reikšmę kraštutinių dešiniųjų veiklai. Iš vienos pusės, laikantis van Dijk teiginio, būtų patvirtintas modelis, kuriame konservatyvieji aktyvistai Japonijoje yra laikomi valdančiojo elito įrankiu palaikant patogią įtampą tarp japonų ir kitataučių. Pagal van Dijk logiką, įvaizdžius, kuriais vadovaujasi konservatyvieji aktyvistai, sukūrė vyriausybei pavaldžios institucijos. Tai iš dalies matoma paguodos moterų atveju, kai neigiančią poziciją užimantys LDP atstovai skatina tokios pat nuomonės palaikymą ir konservatyviųjų aktyvistų tarpe. Tačiau trūksta duomenų, kurie patvirtintų Sakurai puoselėtą specialiųjų Zainiči privilegijų neigimą tarp elito atstovų. Iš kitos pusės, van Dijk teiginys patvirtina dešiniojo sparno populistų nepasitenkinimą masinėmis informavimo priemonėmis, kas sukelia konservatyviųjų aktyvistų anti-elitizmo nuotaikas. Nuomonės formavimo svertų stokojantys dešinės ir, konkrečiu šio tyrimo atveju, Japonijos konservatyviųjų aktyvistų, atstovai savo pasakojimu turėtų siekti tokios situacijos pakeitimo. Kadangi populiarioji žiniasklaida jiems yra nepalanki ir nepavaldi terpė dėl nepakankamo gaunamo dėmesio, imami naudoti alternatyvūs ištekliai, tokie kaip socialinė medija. Turint omeny interneto reikšmę XXI a. Japonijoje ir remiantis J. Hall tyrimo rezultatais²¹⁷, galima teigti, jog galios pozicijų formavimas internetinėje erdvėje turi potencialo.

Dar vienas aspektas, tiesiogiai susijęs su pasakojimo kūrimu, yra kalbinė raiška. Kalba, vartojama tinklaraščiuose, linkusi būti žargoniška, su specialybiniais terminais ir manoma, kad tai gali atbaidyti potencialius skaitytojus²¹⁸. Tokia galimybė egzistuoja, tačiau naudojami terminai yra kuriamos grupės tapatybės išraiška ir specifiniai žodžiai atspindi grupės tapatybę. Kraštutinių dešiniųjų aktyvistų tinklaraščiai yra nišinė literatūros forma, todėl įrašai skaitomi dažniausiai tų, kas domisi judėjimais ir jų reiškia pozicija (tai tiesiogiai susiję su prisijungimo prie socialinio judėjimo modeliu). Juose vartojama leksika turi daug panašumų ir Gottlieb savo studijoje pateikia keletą pavyzdžių, iliustruojančių pasitaikančius korėjiečių įvardijimus: *Sangokujin*, *bakachon*, *hokusen*²¹⁹, *chōsenjin*, *chonkō*, *chon*, *senjin* (*Chōsenjin*), *ninnikubara*, *kimuchi*²²⁰. Jie visi apeliuoja į korėjiečių kilmę, bando pateikti korėjiečius kaip žemesnės klasės asmenis, yra juokiamasi iš maisto vartojimo tradicijų. Tai reiškia, jog sim-

²¹⁵ Van Dijk, T. A., 1993. *Elite discourse and racism*. p. 12.

²¹⁶ *ibid.*

²¹⁷ Hall, J., 2015. *Finding Meaning Online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*.

²¹⁸ Yus, F., 2011. *Cyberpragmatics*. P. 107.

²¹⁹ *Hokusen* randama ir Sakurai tekstuose, Doronpa, 2017. Byōyomi ga kaishi sa reta Hokusen he no gunji kōdō!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12262247884.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

²²⁰ Gottlieb, N., 2006. *Linguistic Stereotyping And Minority Groups In Japan*. P. 92.

bolinės pajuokiančios ir atribojančios reikšmės yra priskiriamos objektams, kurie kitu atveju tokių reikšmių galimai neturėtų, taigi, nebūtų ir neigiamos konotacijos. Todėl manytina, jog Sakurai tinklaraštyje vartojama kalba ne atriboja skaitytojus, o priešingai – pritraukia, nes skaitytojai ieško bendrumų su savo pačių turima ideologija. Manytina, jog Sakurai kuria tą patį pasakojimą visuose savo veiklos baruose ir juose nei terminija, nei pasakojimo diskursas turėtų nekisti, nepriklausomai nuo jos pateikimo formos (tinklaraščio tekstai, kalbos demonstracijose, paskaitose ir kt.). Todėl galima manyti, jog tiek žargoniškumas, tiek ksenofobinės bei rasistinės terminijos vartojimas leidžia auditorijai susidaryti reikiamą įvaizdį apie Sakurai judėjimą ir jo palaikomas vertybes tiek išgirdus kalbas gatvėje, tiek peržiūrėjus demonstracijų vaizdo įrašus, tiek ir skaitant tinklaraščio tekstus.

Galiausiai, reikalingas trumpas populizmo pristatymas. Nors sutariama, kad nėra vieno apibrėžimo šiam reiškiniui²²¹, iškart pabrėžtina, jog šiame darbe populizmas yra traktuojamas komunikacinė priemonė, tuo pat metu turint omeny, jog egzistuoja ir kita populizmo traktuotė – populizmo kaip ideologijos²²². Bendriausias populizmo bruožas yra dichotomijos „gerieji (paprasti) žmonės“ ir „susitepusi valdžia/elitas“ kūrimas, ir tai savaime suponuoja, jog valdžios svertai turi būti grąžinami žmonėms, kartu demaskuojant korumpuotą elitą²²³. Anot Schroeder, kalbant apie dešiniuosius populistus, būtina įtraukti ir nusistatymą prieš žiniasklaidą²²⁴, tačiau būtina pastebėti, kad ne visos žiniasklaidos priemonės yra traktuojamos kaip blogos, kai kalbame apie Sakurai atvejį, o tik tos, kurios skleidžia liberaliąsias idėjas ir užima didesniąją rinkos dalį. Atitinkamai, mažiau populiarūs dešiniųjų laikraščiai ir alternatyvioji žiniasklaida yra laikomos „tinkamomis“. Turint omeny tai, jog šiame darbe populizmas yra traktuojamas kaip komunikacinė priemonė, tyrime yra žvelgiama į tai, kaip atitinkamos institucijos (valdantysis elitas, vyraujanti žiniasklaida, japonų liaudis) yra pristatomi Sakurai tekstuose – kokie epitetai yra vartojami ir kokiam kontekste tai yra pateikiama.

²²¹ Vaičekauskienė, G., 2019. *Lietuvos politinių lyderių retorikos projektavimas ir sugestyvumo išraiškos*. P. 70-71.

²²² Wettstein et al., p. 477–478.

²²³ Ernst, N., Blassnig, S., Engesser, S., Büchel, F., Esser, F., 2019. Populists Prefer Social Media Over Talk Shows: An Analysis of Populist Messages and Stylistic Elements Across Six Countries. *Social Media + Society*. January 2019. P. 2.

²²⁴ Schroeder, R., 2018. Digital media and the rise of right-wing populism. *Social Theory after the Internet*. P. 61-62.

II.

Nacionalizmo ir kraštutinės dešinės Japonijoje raida

Savitos sociokultūrinės ir sociopolitinės aplinkos paveikti reiškiniai įgavo tam tikras formas, būdingas tik Japonijai. Jas paaiškinti bendroji perspektyva nėra užtenkama. Pirmiausia, tam būtinas nacionalizmo ir kraštutinės dešinės Japonijoje istorinės raidos pateikimas, nurodantis ideologinį ir sociopolitinį pagrindą kraštutinės dešinės formavimuisi. Šioje darbo dalyje yra aptariami reikšmingiausi momentai, iliustruojantys nacionalizmo ir kraštutinės dešinės raidą Japonijoje. Ši raida buvo sąlygota reikšmingų įvykių tiek dėl šalies viduje, tiek tarptautinėje arenoje vykusių pokyčių. Laikantis pozicijos, jog kraštutinės dešinės judėjimų atsiradimas yra nuolatinio konflikto tarp skirtingų SVL padarinyų, šioje darbo dalyje yra pristatoma šių judėjimų įvairovė ir raida, pabrėžiant reikšmingiausius formavimosi veiksnius ir momentus.

Siekiant pateikti kuo aiškesnį nacionalizmo Japonijoje vaizdą, būtina atkreipti dėmesį į konkretaus atvejo savitumus. Šiame skyriuje pristatoma kraštutinės dešinės raida Japonijoje nuo vėlyvojo Edo laikotarpio iki Heisei laikotarpio pabaigos nacionalizmą skatinusių įvykių kontekste. Kadangi Japonijos kraštutinės dešinės istorija, apimanti tokį laikotarpį ir atidengianti skirtingų etapų sąsajas, dar nėra publikuota, šis skyrius yra svarbus siekiant suvokti reiškinio tęstinumą istorijos tėkmėje. Istorinė periodizacija suskirstyta į 5 laikotarpius – ikimodernioji Japonija iki Meidži restauracijos (1868 m.), nuo Meidži restauracijos iki karo Rytų Azijoje pradžios (1868-1931 m.), Penkiolikos metų karo laikotarpis (1931-1945), Pokaris iki Šiovos eros

pabaigos (1945-1989 m.) ir Heisei periodas (1989-2019). Periodizacija paremta vidaus politikos (imperatorių valdymo eros) ir tarptautinių įvykių (karo Rytų Azijoje) pagrindu. Nors konservatyvieji aktyvistai iškyla tik Heisei eros antroje pusėje, tačiau istorinio konteksto pateikimas yra būtinas siekiant adekvačiai suvokti net tik jų iškilimo aplinkybes, bet ir pasitelkiamus naratyvus, kurie susišaukia su istoriniais įvykiais. Darbe pateikiamas Japonijos istorijos skaidymas leidžia struktūruotai išanalizuoti ir įvertinti esminius įvykius, lėmusius dabartinę Japonijos kraštutinės dešinės situaciją. Iššūkiai kiekvienu atskiru etapu turėjo įtakos formuojant savitą nacionalizmo raišką, kurios kontekste vystėsi kraštutinės dešinės aktyvizmas, paveikęs ne tik Japonijos vidaus socialinę situaciją, bet ir tarptautinį įvaizdį.

2.1.1. Iki Meidži restauracijos

Nacionalizmo, o kartu ir kraštutinės dešinės, egzistavimas Tokugavų valdomoje Japonijoje Edo laikotarpiu yra diskusijų klausimas. Laikantis modernistų prieigos, feodalinio laikotarpio (Edo laikotarpis taip ir traktuotinas) japonai, kaip Japonijos salyne gyvenantys ir būdami faktinėje šoguno valdžioje asmenys nesiejo savęs su japonų tauta kaip vienijančiu reiškiniu. Remiantis E. Benner, tai buvo lokalaus patriotizmo ir vertikalios tapatinimosi (hierarchiškai, su institucijomis, valdžios organais) su tauta metas²²⁵. Taigi, jei nėra suvokimo apie tautą (bendrumo su to paties sluoksnio žmonėmis tos pačios valdžios valdomoje šalyje), negalima nurodyti ir nacionalizmo egzistavimo. Naudojantis E. Benner terminologija, tam reikalingas prisiskyrimo pokytis iš vertikalios į horizontalią trajektoriją, t.y., į vieną su kitais.

Iki pirmųjų kontaktų su Rusijos laivynu XVIII a. pab., sunku pasakyti, ar prisiskyrimo trajektorija pakito, tačiau po to galima stebėti Japonijos apibrėžimų augimą – 1786 m. Hayashi Shihei darbe „*Kaikoku heidan*“ (海国兵談, Karinė jūrinės valstybės gynyba) išreiškė Japoniją kaip vienį, apibrėžtą santykyje su „*užsienio šalimis*“ (išskirta Doak)²²⁶. 1801 m. į japonų kalbą išvertus Engelbert Kaempfer „*An Account of Japan*“ be kita ko reiškė, kad kažkas, kas vadinama „Japonija“, buvo apibrėžta turint bendrą priešą. Tai laikytina pirmuoju Japonijos, kaip vienos šalies, įvardijimu²²⁷. Toks žingsnis yra itin reikšmingas, nes Tokugavų valdymo metu vietinis administracinis vienetas buvo įvardijamas naudojant tą patį hieroglifą (国, *koku*), tad „šalių“ Japonijoje XIX a. pr. buvo apie 200.

Nacionalizmo atsiradimas sietinas su įtakingos Edo laikotarpio Mito mokyklos (水戸学, *Mito gaku*) mąstytojų darbais. Žymiausias jų buvo Aizawa Sekisai, 1825 m. parašęs „*Shin ron*“ (Naujasios tezes). Šiame traktate „Japonija“ apibrėžta kaip šalis su vienu valdovu, kurį

²²⁵ Benner, E., 2006. *Japanese national doctrines in international perspective*. Nationalisms in Japan, red. N. Shimazu. Routledge, London and New York. P. 10.

²²⁶ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 40.

²²⁷ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 40.

reikia palaikyti, o šalį saugoti nuo užsieniečių²²⁸. Toks suformuotas imperatoriaus įvaizdis atsikartoja per visą šiuolaikinę Japonijos kraštutinės dešinės istoriją; įvaizdis, kuris, Masao Maruyamos nuomone (XX a. 7 deš.), buvo pagrindinis Japonijos modernėjimo trikdys. Kitas Aizawa Sekisai nuopelnas nacionalizmo formavimėsi buvo ypatingas dėmesys etnokultūriniam švietimui ne tik tarp elito, bet ir tarp visų žmonių²²⁹. Buvo tikima, kad tokiu būdu pavyks sukurti stiprią tautinę dvasią, kuri bus pajėgi atsilaikyti prieš vakariečių atnešamas vertybes, nes ne užsieniečių ginklų, o ideologijų bei religijos buvo bijoma labiausiai²³⁰.

Vienu reikšmingesnių ikirestauracinio periodo įvykių, sužadinsusių nacionalistines nuotaikas, laikytinas JAV laivyno atvykimas į Japoniją su primygtiniu reikalavimu atverti uostus ir pasirašyti taip vadinamąją Laikinosios draugystės sutartį. E. Benner teigia, kad po šių įvykių sustiprėjo japonų etnocentrinis ir ekspansionistinis mąstymas²³¹, o Doak tvirtina, kad nors Perry laivams atplaukus momentinio pokyčio nebuvo, tačiau greitai prasidėjo valstietijos keitimasis į japonus²³². Priverstinį atsivėrimą ir nelygiavertę (dar vadinamą *Ansei*), sutarčių pasirašymą šalies valdžios kritikai matė kaip apgailėtiną būtinybę be alternatyvų, o jų šalininkai teigė, jog iš Vakarų galima gauti daug naudos, ypač tautinio valstybingumo formavime ir „civilizacijos“ kontekste²³³. Atsilaikyti prieš imperijas buvo galima tik sukūrus savo modernią, socialiai ir ekonomiškai progresyvią, suvienytą šalį ir tuo pat metu galinčią rimtai pasipriešinti oponentams²³⁴.

Imant E. Gellner poziciją „nacionalizmas kuria tautas“ ir L. Greenfeld požiūrį „tautos kuria nacionalizmą“, palaikytina Gellner pusė. Manytina, kad tautą sukūrė nacionalizmas, kurį sukūrė nedidelis ratas intelektualų, įtakingų asmenų, turėjusių prieigą prie masinių informavimo priemonių, švietimo sistemos kūrimo. Šį aiškinimą galima papildyti SVL teorijos terminais. Japonijos salyne vykstantys pokyčiai buvo paveikti įvykių išorėje – Rusijos atėjimas į Ezo (vėliau pervadintą į Hokaidą), JAV laivų pasirodymas inspiravo mąstymo progresą, kas pasireiškė poreikiu „sukurti“ Japoniją – apibrėžti jos nedalomumą, sureikšminti imperatoriaus instituciją. Toliau besivystantys įvykiai lėmė naujo SVL atsiradimą – Japonijos modernizavimo SVL. Konservatyvieji jame palaikė progresą užsidarius nuo pasaulio, o progresyvieji – atsivėrimą. Pastarųjų dominavimas lauke lėmė, jog Japonija priėmė nelygiavertę bendradarbiavimo sutartį su JAV ir Europos šalimis, o konservatyvieji pamažu įsitvirtino dominavimo siekiančiųjų pozicijoje, kas neįvyko iki pat ankstyvojo Šiovos periodo.

²²⁸ ibid.

²²⁹ Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 20.

²³⁰ ibid. P. 19.

²³¹ Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 22.

²³² Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 43-44.

²³³ Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 23.

²³⁴ ibid.

2.1.2. Tarp Meidži restauracijos ir Penkiolikos metų karo (1868-1931)

Meidži laikotarpio pradžia yra 1868 m., kai Tokugavų valdymas perversmo būdu buvo nuverstas su tikslu grąžinti imperatoriui faktinio valstybės valdovo poziciją. Šis staigus santvarkos pasikeitimas, nors ir atnešęs daug naujovių bei pokyčių šaliai, pats savaime traktuotinas kaip akivaizdžiai konservatyvus²³⁵. Meidži restauracijos duotas tonas liko ir ankstyvaisiais Meidži laikotarpio metais, iki 1890 m.. Tai iliustruoja tautokūros metodika, pritaikyta aptariamuoju laikotarpiu.

Vakarų šalių įtakoje galia buvo perkainota – pastebėtas Aizawos Sekisai akcentuoto išsimokslinimo ir teisingos valdžios poreikis. Tai buvo įprasminta Japonijoje pritaikius vokiško modelio konstituciją. Galimybė mobilizuoti žmones ekonomiškai, technine, intelektualine ar karine prasmėmis buvo nurodyta kaip Vakarų pranašumas. Taigi, gyventojų išsilavinimas ir gerovė buvo tautinės galios esmė, ką pabrėžė ir vienas svarbiausių reformatorių, pirmasis Japonijos ministras pirmininkas Ito Hirobumi²³⁶.

Reikšmingą vaidmenį šio periodo pradžioje pasyviai vaidino imperatorius kaip institucija. Meidži restauracija 1868 m. suteikė jai ypatingą svarbą, nes imperatorius, kuriam buvo sugrąžintas valstybės galvos vaidmuo ir suteikti valdžios svertai, tapo traktuojamas kaip valstybės simbolis. Daug reikšmės tokiai traktuotei turėjo XVIII a. pab. išvystyta *kokugaku* (国学, liet. „valstybinė mintis“) mąstymo kryptis, kuri akcentavo imperatorių kaip tarpininką tarp dievų ir žmonių, bei *kokutai* (国体, liet. valstybės santvarka, „šalies kūnas“), kuri buvo pagrįsta *kokugaku* idėjomis. Aizawa Sekisai naudojo *kokutai* terminą pagrįsti imperatoriaus teisėtą valdymą „dieviškoje žemėje“, kurią apima imperatoriaus valdžia²³⁷. T. Tamaki terminą *kokutai* apibrėžia kaip valstybės santvarką, kurioje imperatorius užima šeimos galvos poziciją, o valstybės gyventojai – jo vaikai²³⁸. Mitologizuota imperatoriaus figūra, persipynusi su konfucianistinėmis vertybėmis, išliko centriniu valstybės simboliu per visą Japonijos imperialistinį periodą iki 1945 m..

Pakeitus valdymo modelį, modernėjančiai Japonijai reikėjo tautą konsoliduojančio veiksnio. Tai, kas ikimoderniais laikais buvo tik siauro elito atstovų rato reikalas, XIX a. pab. buvo sujungta į nacionalizmo ideologiją, skirtą plačiajai visuomenei. E. Benner nurodo, kad „tvirtas vienijančių tradicijų stuburas“, garantuojantis japonų socialinę sanglaudą, buvo archajiniai, paternalistiniai mitai ir tam panaudota imperatoriaus institucija²³⁹. Taip susiformavo valstybinis šintoizmas – modernus ir poli-

²³⁵ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 160-161.

²³⁶ ibid. P. 24.

²³⁷ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 41.

²³⁸ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 63.

²³⁹ Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 26.

tizuotas vietinės japonų religijos variantas, kuriame susipynė senovės tikėjimai su mitologine istoriografija, sukurdami tautinį diskursą²⁴⁰.

Tautos konsolidavimo procesas buvo kelialypis. Remiantis H. Mizuno, procesas vyko imperiniame mitologizavime trijuose lygmenyse: 1) japonų sąmonėje ir savimonėje; 2) teisinėje bazėje (ypač konstitucijoje ir imperiniame Švietimo įsake); 3) politinėje programoje, kuri pagrindė ir pateisino japonų kolonizacinę politiką bei karinę mobilizaciją²⁴¹. Klampus, bet japonams įtikinamai skambėjęs mišinys, kuriame pagrindinis ingredientas buvo budizmo ir šintoizmo vertybės apimanti bei mitologizuota *kokutai* samprata, buvo įtvirtintas 1889 m. konstitucijoje, atsikartojo Imperiniame švietimo įsake 1890 m.²⁴² Pastarojo akcentavimas mokyklose buvo reikšmingas veiksnys formuojant jaunosios kartos japonų tautinę savimonę ir nacionalizmą, grįstą imperatoriaus asmenybe. Nors vyriausybė ir stengėsi formuoti pagarbą mitologizuotai valstybės santvarkai, 1915 m. statistika rodo, jog jaunų žmonių tarpe nei Jasukuni šventykla, nei Saulės deivė Amaterasu nebuvo plačiai žinomi²⁴³. Vis dėlto, švietimo sektorius turėjo ypatingą misiją. Kokias formas tai įgavo, galima pastebėti japonų folklore. Vienas anekdotinis pasakojimas iš 1929 m. nurodo buvus tokią situaciją, jog direktoriai iš degančių mokyklų labiausiai stengdavosi išnešti imperatoriaus portretus. Po keletos tokių atvejų, pasibaigusių pražūtingai, buvo svarstoma atsisakyti imperatoriaus portretų mokyklose, kurie kėlė pavojų personalo gyvybėms. Bet nebuvo rasta argumentų, kodėl šioje situacijoje turėtų būti aukojami portretai²⁴⁴. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, jog bandymai gilintis į imperatoriškąją giminę, tokių tyrimų publikavimas ar tuo pagrįsti teatro vaidinimai 1878 m. buvo uždrausti²⁴⁵.

XIX a. suformuotas imperatoriaus įvaizdis, vienijantis tautą ir valstybę, simbolizavo nenutrūkstamą istorijos tėkmę. Tai koreliuoja su kraštutinės dešinės apibrėžimu, pabrėžiančiu antimodernybę ir antiprogressą. Kitas dėmuo, pateiktas kaip ginamasis šios disertacijos teiginys, yra Japonijos kraštutinės dešinės buvimas reakciniu reiški-

²⁴⁰ Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, issue 20, Nr. 7. P. 2.

²⁴¹ Mizuno, H., 2009. *Science for the Empire. Scientific nationalism in modern Japan*. P. 2-3.

²⁴² O'Dwyer teigia, kad Imperinis švietimo įsakas didžiąja dalimi buvo sukurtas filosofo ir Tokijo universiteto profesoriaus Tetsujiro Inoue Inoue pastangomis. Inoue apjungė Mito mokyklos išplėtotą *kokutai* konceptą su konfucianistinėmis dorovės normomis ir tokiu būdu buvo aiškiai suformuota Imperinio švietimo įsako reikšmė visuomenėje, akcentuojant brolišką meilę ir besąlyginį atsidavimą tėvo simboliumi šeimoje (tarp visų Japonijos gyventojų) - imperatoriui. O'Dwyer, Sh., 2017. What's so bad about Imperial Rescript on Education anyway? *The Japan Times*. 2017 m. kovo 19. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/opinion/2017/03/19/commentary/japan-commentary/whats-bad-imperial-rescript-education-anyway>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

²⁴³ Gordon, A., 2003. *A modern history of Japan*. P. 137.

²⁴⁴ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 65.

²⁴⁵ Matsuda, K., 2018. *From Edo to Meiji*. Routledge handbook of modern Japanese history. P. 142.

niu. Ši savybė išryškėja iškart su Meidži restauracija. Laikant, jog *kokugaku* tradicijos ir *kokutai* vertybės buvo sukurtos kaip reakcija į išorės iššūkius, tai ir pati imperatoriaus institucija yra reakcinė, o jos ypatingas sureikšminimas ir politikos formavimas apie ją daro kraštutinę dešinę atžangiai reakcingą.

Japonijos modernėjimas, pasirenkant Vakarų valstybių gerąsias praktikas, nebuvo nekvestionuotas sprendimas. Ikirestauraciniame periode išskirtos grupės Japonijos modernizavimo SVL – konservatyvieji ir progresyvieji – ir toliau formavo Japonijos politinį kraštovaizdį. Progresyvieji, įvertinę Vakarų pranašumus, pasisakė už intensyvesnį bendradarbiavimą su užsieniu, spartesnį naujovių priėmimą ir savaiminį tradicinių regioninių vertybių nustūmimą į antrą planą²⁴⁶. Šios grupės atstovai aptariamuoju laikotarpiu dominavo parlamente ir politiniame gyvenime. Nuosaikesniosios, konservatyviosios stovyklos nariai, taip pat būdami susipažinę su vakarietiška kultūra, politikos bei socialinėmis ypatybėmis, pasisakė už japoniškų moralinių ir dvasinių vertybių išlaikymą, kritikavo vyriausybės pernelyg beatodairišką vaikymąsi vakarietiškų pavyzdžių. Jie būrė bendraminčių organizacijas, leido žurnalus ir laikraščius²⁴⁷. Tokiu būdu buvo padėti pagrindai reakcingos kraštutinės dešinės grupių formavimuisi Japonijoje, kurių prototipais laikomi dariniai pasirodė dar apie 1880 m., įkūrus *Genyōsha* bei 1901 m. suformavus *Kokuryūikai*. Šios organizacijos veikė slapta, propagavo pan-azijanizmą, kuriame Japonija buvo centrinė šalis. Kitaip tariant, imperinė *kokumin* traktuotė dešiniųjų diskurse įsitvirtino nuo šių grupių susiformavimo.

Laikotarpis tarp Meidži restauracijos ir Penkiolikos metų karo pradžios žymi keletą įvykių tarptautiniu lygmeniu, turėjusių reikšmės nacionalizmo vystymuisi. Pirmiausia, tai Japonijos pergalės karuose su Kinija (1894-1895) ir Rusija (1904-1905). Aiškus šalies apibrėžimas ir priešų identifikavimas motyvavo japonus, kaip vienos tautos atstovus, eiti į karą. Gordon²⁴⁸ ir Benner²⁴⁹ sutaria, jog tautinės tapatybės formavime šaukimas į kariuomenę buvo ypatingai svarbus, o natyvizmo suaktyvėjimą po Kinijos-Japonijos karo remdamasis Ubutaka (1978) nurodo Szpilman²⁵⁰. Kowner tvirtino, kad po šių karų japonų kaip rasės savivertė stipriai pakilo²⁵¹, o Shimazu teigė, jog būtent Japonijos-Rusijos karas buvo lūžinis momentas *kokumin* formavimosi procese, nors poveikis ir nebuvo momentinis²⁵².

²⁴⁶ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 162.

²⁴⁷ ibid. P. 162-163.

²⁴⁸ Gordon, A., 2003. *A modern history of Japan*. P. 66

²⁴⁹ Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 13.

²⁵⁰ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 170.

²⁵¹ Kowner, R., 2018. Race and racism. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 96.

²⁵² Shimazu, N., 2006. Reading the diaries of Japanese conscripts Forging national consciousness during the Russo-Japanese war. *Nationalisms in Japan*. P. 41.

Antra, Japonija pamažu buvo pradėta traktuoti kaip svarbi ir moderni šalis pasauliniu lygmeniu, nors ir nevisiškai lygi kitoms didžiosioms valstybėms. Japonijos santykinai menka praktika tarptautinėje politikoje su vakarų šalimis pirmiausia atsiskleidė Paryžiaus taikos konferencijoje 1919 m., kur Japonija nors ir buvo traktuojama kaip viena iš 5 didžiųjų valstybių, tačiau savo pozicijų šalies atstovai neapgynė²⁵³. Tai sukėlė visuomenės ir vyriausybės opozicijos nepasitenkinimą. Vėlesni įvykiai toliau skatino visuomenėje neigiamas nuotaikas partinių vyriausybių, liberalios modernizacijos ir valdžios santykinio pasyvumo atžvilgiu. Remiantis R. Storry, 1921 m. Anglijos-Japonijos sąjungos panaikinimas, 1922 m. Devynšalė sutartis, 1922 m. Japonijos atsitraukimas iš Sibiro, 1924 m. JAV „Nesikišimo“ politika, parengties būsenos kariuomenės sumažinimas 20%, japonų karinės misijos Šantunge 1927-1929 m. nutraukimas, 1928 m. Kellogg Briand pakto ratifikavimas ir 1930 m. Londono Jūrų sutarties sudarymas buvo esminiai įvykiai, iššaukę nacionalistų kritiką²⁵⁴. Šitoje situacijoje matomas tolimesnis konservatyviųjų grupių stiprėjimas Japonijos modernizavimo SVL ribose. Minėtieji tarptautiniai įvykiai už SVL ribų buvo pakankamai reikšmingi, tad kaip reakcija pastebimas žiniasklaidos panaudojimas reiškiant neapykantą modernizavimui bendrai ir tuometinei valdžiai konkrečiai. Nuolatinė Tautų lygos ir 1921-1922 m. Vašingtono konferencijos kritika konservatyviosios *Kokuhonsha* draugijos spaudoje yra tik keli iš tokių pavyzdžių²⁵⁵. Tokioje aplinkoje, nuosaikiųjų modernizuotojų pavyzdžiu sekdami, maždaug nuo 1919 m. nepolitiniai visuomenės ir kariuomenės veikėjai ėmė aktyviai kurti tai, kas ilgainiui tapo pripažinta kaip kraštutinės dešinės grupėmis. Taigi, šiame etape galima fiksuoti Japonijos modernizavimo SVL vystymosi fazę, kurioje ėmė ryškėti socialiai įgudusių veikėjų svarba.

Koks socialinis įgūdis buvo svarbiausias aptariamuoju laikotarpiu? Pirmiausia ir svarbiausia, tai buvo pasakojimo kūrimas. Šia savybe remiantis buvo galima aplinkiniams pateikti savą interpretaciją, kurioje romantizuotas pasaulis buvo paremtas iškreiptu praeities įsivaizdavimu, paveiktas sudievinto imperatoriaus įvaizdžio. Kita savybė buvo intersubjektyvumas. Jos dėka, savo sukurtą vaizdinį kraštutinių dešiniųjų atstovai pateikdavo aplinkiniams, akcentuodami savo patriotizmą, pasiaukojimą ir moralinius tikslus – tikslus, kurie buvo aktualūs žemdirbiams, ženkliai mažiau paveiktiems vakarietiško vertybių, lyginant su miestiečiais. Toks argumentavimas ilgainiui įtikino aplinkinius, kad teroristiniai išpuoliai prieš valdžios ir stambiojo verslo atstovus yra pilnai pateisinama priemonė kovoti su atitrūkusiomis nuo japoniškumo institucijomis²⁵⁶. Taigi, progresyviems modernistams buvo metamas vis stipresnis iššūkis dėl dominavimo lauke.

²⁵³ Goto-Shibata, H., 2006. *Internationalism and nationalism Anti-Western sentiments in Japanese foreign policy debates, 1918–22*. Nationalisms in Japan. P. 69-72.

²⁵⁴ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 21-22.

²⁵⁵ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 174.

²⁵⁶ Large, S. S., 2006. Japanese nationalist extremism, 1921–41, in historical perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 87.

Socialiai įgudę veikėjai, pasižymėję charizma, aplinkinių pagarba dėl pažiūrų, aktyvumo, moralinės galios ir politinės drąsos²⁵⁷, ilgainiui stiprino savo įtaką. Apie juos ėmė burtis kraštutinių dešiniųjų grupės, dažniausiai nedidelės. Jose socialiai įgudusio veikėjo, kurį šiame kontekste galima vadinti lyderiu, vaidmuo buvo ypatingai svarbus. Jis, kaip centrinė figūra, buvo atsakingas už idėjų sklaidą bei komunikaciją su kitomis grupėmis, finansinės paramos užtikrinimą²⁵⁸. Apie 750 įvairaus dydžio ir masto grupuočių egzistavo iki 1936 m., tačiau jos ilgai neišsilaikydavo. Finansinės paramos egzistavimas buvo viena pagrindinių priežasčių, kodėl aptariamuoju laikotarpiu grupių veikla greitai pasibaigdavo. Kitos grupių trumpalaikiškumo priežastys buvo vidiniai nesutarimai ir pavydas²⁵⁹. Tačiau žvelgiant iš visuomenės pusės, nepaisant darinių nestabilumo, dinamiškas ir įvairus kraštutinių dešiniųjų asortimentas traukė žmones, nes, kaip teigė S. Large, „kraštutiniai dešinieji savo retorikoje nurodė, kas negerai yra su tuometine Japonija ir kad paprasti žmonės yra *zaibacu* bei buržuazinės politikos atpirkimo ožiai“²⁶⁰. Pastebėtina, kad į smurtą linkę dešinieji nepatraukdavo masių į savo pusę. Išimtyms gali būti taikomos tik individualiems fanatikams, tapusiems įžymybėmis²⁶¹. Taigi, dominavimas liberaliųjų oponentų atžvilgiu lauke nebuvo įmanomas.

Kraštutinės dešinės aktyvumas sustiprėjo pasibaigus Taišio erai, dar vadinamai Taišio demokratija, ir tam svarbos turėjo ne tik minėti įvykiai tarptautinėje arenoje, bet ir situacija šalies viduje. Taip sutapo, kad pačioje Šiovos pradžioje, 1927 m., ištiko vadinamoji Šiovos bankų krizė, o 1929 m. pasaulyje prasidėjo Didžioji depresija. R. Storry nurodo, kad nei Didysis Kanto žemės drebėjimas 1923 m., nei šalies bankų krizė tiek nepakenkė, kiek Didžioji depresija ir jos poveikis Japonijos pramonei, ypač žemės ūkiui²⁶². Tamaki nuomone, elitas nusivylė netikrais kapitalizmo pažadais, nes Japonija nebuvo sukaupusi atsargų kovoti su stambaus masto ekonominiais iššūkiais, tačiau dėl to kaltinta būtent liberali aplinka. Tai galiausiai sąlygojo fašizmo iškilimą, kraštutiniams dešiniams ėmus akcentuoti *kokutai*, taigi, ir sužadinus konservatyvų revizionizmą²⁶³.

Klausimai apie japonų sąsajas su europiniu fašizmu buvo keliami dar 1923 m., įkūrus *Kokuhonsha* draugiją, gyvavusią iki 1936 m.²⁶⁴ Beje, *Kokuhonsha* programoje šalia kitų punktų buvo įvardinta, kad „(...) 4. nėra jokios sąsajos tarp japonų nacionalizmo ir europiečių fašizmo“²⁶⁵, kas suponuoja grupės narių susipažinimą su europiniu kontekstu. Tačiau tuo pat metu pastebėtina ir griežtėjanti vyriausybės pozicija

²⁵⁷ ibid. P. 87-88.

²⁵⁸ ibid. P. 88

²⁵⁹ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 26.

²⁶⁰ Large, S. S., 2006. Japanese nationalist extremism, 1921–41, in historical perspective. *Nationalisms in Japan*. P. 101.

²⁶¹ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 51.

²⁶² Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 22.

²⁶³ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 69

²⁶⁴ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 33.

²⁶⁵ ibid. P. 34-35.

nuomonių įvairovei viešumoje, kas liudija poslinkį iš santykinės demokratijos kraštutinių link. Po nepavykusio kairiųjų ekstremisto pasikėsinimo į sosto įpėdinį Hirohito²⁶⁶, 1925 m. buvo paskelbtas Taikos išsaugojimo aktas, baudžiamojon atsakomybėn patraukdamas tuos, kurie savo veiksmais grasino *kokutai* stabilumui²⁶⁷ ir ypač tuos, kurie propagavo socializmą²⁶⁸. 1928 m. aktas pataisytas, įtraukiant mirties bausmę. Priemonių drastiškumas rodo, jog valdžios sluoksniuose vyravo baimė gėlimai socialistinei revoliucijai ir tam kelias turėjo būti užkirstas iš anksto.

Ši situacija žymi jėgų pusiausvyros pokyčius. Nors konservatyviosios grupės atstovus vis dar buvo galima laikyti dominavimo siekiančiais, jų pačių tapatybė jau buvo pakitusi. Žiūrint į konservatyvius modernistus XIX a. pab. ir lyginant juos su Šiovos pradžios kraštutine dešine, galima pastebėti pakitusius tikslus. Japonijos modernizavimas jau nebebuvo veiklų sąrašas – jame dominavo oponavimas kairiosioms politinėms idėjomis, o labiausiai – socializmui. Ši socializmo baimė atėjo iš išorės, o jei konkrečiau – Rusijos, kurioje neseniai įvykusi revoliucija parodė, kokia gali būti stipri ideologijos vienijama žmonių masė. Tikslų pasikeitimas priartino kraštutinės dešinės grupes prie dešinės linkstančio valdančiojo elito, taigi, ir prie dominavimo lauke. Nuolatiniai iššūkiai valdančiajam elitui, pasireiškę kraštutinių dešiniųjų teroristiniais išpuoliais, galiausiai susilpnino liberaliąją grupę, dominavusią lauke iki tol. Tokioje aplinkoje prasidėjo vadinamasis Penkiolikos metų karas.

Laikotarpis tarp Meidži restauracijos ir 1931 m. žymi kraštutinės dešinės grupių Japonijoje atsiradimą ir spartų vystymąsi. Nuo pirmųjų konspiracinio tipo organizacijų, savo forma labiau primenančių slaptąsias tarnybas, išsivystė platus kraštutinės dešinės formų spektras. Formas galima išskirti į dvi stambias grupes – visuomenines ir kariuomenės. Visuomeninėse organizacijose dalyvavo švietėjai, verslininkai, visuomenės veikėjai. Savo pažiūras skleisti galėjo dėl išaugusių leidybos apimčių ir technologinės pažangos, tad kraštutinės dešinės žurnalai ir laikraščiai cirkuliavo liaudies tarpe. Kraštutinės dešinės idėjas skleisti padėdavo ir vietinės šintoistų maldyklos, kas vėliau tapo viena pagrindinių priežasčių uždrausti šintoizmą ankstyvaisiais pokario metais.

Kita kraštutinių dešiniųjų forma – kariuomenėje besikuriančios klikos. Iki 1920-ųjų karininkai šalinosi politikavimo, o vidinę visos kariuomenės drausmę palaikė ne tik Imperinis kariuomenės įsakas, bet ir senoji aristokratija, ypač princas Yoritomo Yamagata. Jo mirtis 1922 m. sutapo su anksčiau įvardintais tarptautiniais įvykiais, lėmusiais nacionalizmo nuotaikų stiprėjimą. Jos neaplenkė ir kariuomenės, kurioje jaunesnieji karininkai, dažniausiai iš vargingesnių Japonijos vietovių, ėmė jausti atsakomybę už politinę santvarką ir poreikį reikšti savo nuomonę. Tai lėmė, jog Penkiolikos metų karo laikotarpiu smarkiai padaugėjo bandymų surengti karinius valstybės

²⁶⁶ Bix., H. P., 2001. *Hirohito and the making of modern Japan*. P. 140-142.

²⁶⁷ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 175.

²⁶⁸ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 69

perversmus, kuriuos organizavo slaptosios kariuomenės klikos, neretai veikdamos išvien su visuomeninėmis kraštutinės dešinės organizacijomis.

2.1.3. 15 metų Karo laikotarpis 1931–1945 m.

Dar prieš įvykstant Mandžiūrijos incidentui 1931 m. rugsėjo 18 d., nepolitiniai kraštiniai dešinieji Japonijoje jam rengėsi. Vienas svarbiausių civilių kraštutinės dešinės veikėjų buvo Shumei Ōkawa (大川周明), įvairių organizacijų įkūrėjas (pvz., *Gyochisha*), narys bei pan-azianizmo ideologas²⁶⁹. Jo veikla tamptariai susijusi su garsiausia XX a. pirmos pusės dešiniųjų organizacija *Kokuryuukai*, su kuria sujungus *Gyochisha* buvo sukurta „Visos Japonijos patriotų jungtinės kovos bendrija“ – tik viena iš keletos kraštutinių dešiniųjų konfederacijų aptariamuoju metu²⁷⁰. Grupių jungimasi į didesnius darinius galima traktuoti kaip siekį sparčiau užimti dominuojančias pozicijas lauke, tačiau nesėkmės tą pasiekti dažniausiai siedavosi su asmenybių nesutarimais. Taigi, Ōkawą galima laikyti XX a. pirmos pusės kraštutinės dešinės socialiai įgudusiu veikėju, nors ir ne vieninteliu tokiu.

Ōkawos vienas didžiausių nuopelnų matosi jo veikloje, kurioje jis bandė suformuoti bendrąją visuomenės nuomonę apie Mandžiūriją. Jis nuo 1929 m. gegužės iki pat Mandžiūrijos incidento 85 skirtingose vietovėse perskaitė paskaitą apie Mančiūrijos svarbą Japonijai ir rodė propagandinius filmus²⁷¹. Po Mandžiūrijos incidento Ōkawa toliau skleidė propagandą, pateisindamas Kvantungo armijos įsiveržimą į regioną. Tuo tikslu Ōkawa perskaitė 55 paskaitas per 2 mėnesius, o šiuokart paskaitų ciklą jau atvirai rėmė Generalinis armijos štabas²⁷². Manytina, jog toks viešosios nuomonės formavimas turėjo reikšmingai paveikti liaudies požiūrį ir skatinti paramą armijai. R. Storry teigė, jog įvykęs Mandžiūrijos incidentas nenustebino nei vieno apsišvietusio Japonijos karininko²⁷³. Kadangi tuo metu propagandinių filmų rodymas buvo moderniausias būdas skleisti informaciją, Ōkawą galima laikyti gerai įvaldžiusiu technologijas. Šių dienų kontekste tai prilygtų vaizdo įrašų dalinimuisi atitinkamose interneto platformose.

Mandžiūrijos poreikio kūrimas visuomenės akyse gerai atspindėjo bendras XX a. pr. japonų nacionalizmo tendencijas, kurios buvo grįstos *kokumin* principu. Tai reiškia, jog yra pateisinama imperinės ekspansijos politika, o okupuotos tautos turėjo susivienyti su imperatoriumi centre. Toks kraštutinių dešiniųjų pan-azianizmas iš principo rėmė ekspansinės politikos liniją, tačiau dažnai naudodavosi smurtu, grasinimais, teroristiniais išpuoliais ir perversmais siekiant įvykdyti savo užmojus. Tai lėmė

²⁶⁹ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 39.

²⁷⁰ *ibid.* P. 72.

²⁷¹ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 72.

²⁷² *ibid.*

²⁷³ *ibid.* P. 74.

jų marginalizaciją visuomenėje. Bendrai, aptariamuoju laikotarpiu politikų žmogždystės, kurias organizavo kraštutinių dešiniųjų organizacijos arba karininkai, buvo tapę įprastu reiškiniu. Andrews pateikia, jog 1930-1945 m. policija užfiksavo bent 29 kariuomenės ar civilių organizuotus sąmokslus, kuriais buvo siekiama išvalyti Japoniją nuo korupcijos²⁷⁴. Toks teroras netgi sąlygojo termino „valdymas iki nužudymo“ (*government by assassination*) atsiradimą²⁷⁵.

Mandžiūrijos incidentas buvo reikšmingas įvykis ne tik regioninės politikos, bet ir Japonijos vidaus atmosferos pokyčiams, ypač kiek tai susiję su kraštutinių dešiniųjų grupių veikla. Teigiama, jog po Mančiūrijos incidento kraštutiniai dešinieji jau nebebuvo mažumos atstovai – ilgainiui net policija ėmė į juos žiūrėti palankiau²⁷⁶, o nacionalistinės nuotaikos japonų tarpe buvo stipriai sužadintos²⁷⁷. Kowner šioje situacijoje išvelgia rasistinius motyvus²⁷⁸. Žvelgiant iš nepilnavertiškumo komplekso perspektyvos, kurį japonams suformavo eilė įvykių nuo XIX a. vid. iki praktiškai aptariamojo laikotarpio, kiekviena karinė pergalė reiškė japonų (kaip rasės) pranašumo regione įtvirtinimą ir galios demonstravimą kaimynams.

Kraštutinių dešiniųjų aktyvumas informacijos sklaidos fronte buvo itin svarbus. Formuodami viešąją nuomonę apie visuomenės ir valdžios problemas, jie pateisino visas priemones toms problemoms spręsti. Tai aiškiai matoma 1932 m. buvusio finansų ministro Junnosuke Inoue ir Mitsui kompanijos direktoriaus Takuma Dan žmogžudysčių atveju, kurias įvykdė grupuotė Kraujo lyga arba *Ketsumeidan*²⁷⁹. Žudikai buvo greitai suimti, nes nusikaltimai buvo įvykdyti nesislepiant, viešumoje. Tačiau kol atėjo teismo diena, kaltininkai jau buvo tapę užuojautos objektu, nes nacionalistiniai postulatai, bylojantys partinių vyriausybių ir kapitalistų interesų pavojus šaliai, žmonėms pasirodė besantys tiesa²⁸⁰. Suimtieji save vaizdavo ne kaip keršto ar netgi ne kaip ištikimybės imperatoriui pavyzdžius, bet kaip tikros patriotiškos dvasios atstovus, žadinančius japonus iš pilietinio letargo miego ir abejingumo²⁸¹. Tiek žudikai, tiek ir jų aukos visuomenėje nuėjo į antrą planą, lyginant su žmogžudysčių motyvais²⁸². Kalbant SVL teorijos terminais, kraštutinių dešiniųjų pozicijos palaipsniui gerėjo, nors žvelgiant iš išteklių monopolio pusės (jėgos struktūros, pvz., policija, įstatymų leidžiamoji ir vykdomoji valdžios), dominavimas lauke vis dar priklausė

²⁷⁴ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 63.

²⁷⁵ Saaler, S., 2018. The military and politics. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 189.

²⁷⁶ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 73.

²⁷⁷ *ibid.* P. 37

²⁷⁸ Kowner, R., 2018. *Race and racism*. Routledge handbook of modern Japanese history. P. 98.

²⁷⁹ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 101.

²⁸⁰ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 102.

²⁸¹ *ibid.*

²⁸² *ibid.*

liberaliajai grupei. Kariuomenės pozicija šiame lauke lieka ginčytina, nes generalinis štabas buvo centrinės valdžios rankose, tačiau aptariamuoju metu Kvantungo armija, nors ir turėjusi ryšių su aukštais pareigūnais Tokijuje, jau buvo per daug savarankiška, kas pasireiškė ir Mančiūrijos incidento metu. Kariuomenės poziciją dar labiau komplikuoja tai, jog vidinės klikos, pastebimos nuo 1918 m., vis labiau linko į politiką, formavo aktyvistų grupes (pvz., *Sakurakai*)²⁸³.

E. Mark teigė, kad japonų fašizmo pradžia yra kariuomenės įsigalėjimas valdžioje kartu su Mančiūrijos incidentu²⁸⁴. R. Storry žvelgė giliau ir nurodė, kad „revoliuciniam fašizmui“ ir kraštutinių dešiniųjų grupių terorizmui atsirasti tiesioginės įtakos turėjo 1930-1932 m. Tohoku regione kilusi sumaištis žemės ūkyje²⁸⁵. Kadangi iš Tohoku buvo kilę daug jaunesniųjų karininkų, o jų šeimos buvo maži ir vidutiniai žemdirbiai, emocinis priežastingumas yra lengvai pastebimas²⁸⁶. Nors 1940 m. pab. ir buvo kilęs totalitarinės reformos pavojus²⁸⁷, aukščiausiu fašistinės konsolidacijos tašku E. Mark nurodė pirmuosius mėnesius po įsijungimo į Antrąjį pasaulinį karą, kada buvo pasiekta nemažai lengvų pergalių, taip sustiprinant imperatoriškos sistemos fašizmo palaikymą²⁸⁸.

Skirtingai nuo europinio konteksto, karo metų Japonijoje pradžią galima nurodyti ne 1939 m., o 1931 m. rugsėjo 18 d., kai prasidėję koviniai veiksmai vis labiau besiplėsdami tęsėsi iki karo regione pabaigos 1945 m. rugpjūčio 15 d., paskelbus Japonijos kapituliaciją. Penkiolikos metų karo terminas nėra neginčijamai nusistovėjęs vyraujančiame naratyve, kurį yra stipriai paveikęs istorinis revizionizmas, alternatyviai siūlantis 1941-1945 m. karo Ramiajame vandenyne (太平洋戦争, *taihei-yō sensō*) arba Didesniosios Pietryčių Azijos karo (大東亜戦争, *daitō A sensō*) terminus²⁸⁹. Vis dėlto, remiantis pokyčiais Japonijos politinėje bei rasinėje perspektyvoje²⁹⁰, šiame darbe Penkiolikos metų karo panaudojimas periodizacijoje yra parankesnis ir aiškiau parodantis susijusių įvykių raidos kontekstualumą.

Mokslinėje literatūroje įvairiai vertinamas 1931-1945 metų laikotarpis. Neretai nurodoma, jog šis laikotarpis ir ypač Antrojo pasaulinio karo metai buvo fašizmo įsigalėjimo Japonijoje laikai. Bet ar Japonija buvo fašistinė šalis, bendro sutarimo nėra prieita. Tuometinėje žiniasklaidoje terminas „*fuashizumu*“ (ファシズム) dažnai

²⁸³ Ibid. P. 42-43.

²⁸⁴ Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. P. 19.

²⁸⁵ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 99.

²⁸⁶ Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. P. 99

²⁸⁷ Szpilman, Ch. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 179-180.

²⁸⁸ Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. P. 20.

²⁸⁹ Hotta, E., 2007. *Pan-Asianism and Japan's war 1931-1945*. P. 3-6.

²⁹⁰ Kowner, R., 2018. Race and racism. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 98.

figūravo, tačiau karininkai ir politikos formuotojai neigė esą fašistais²⁹¹. Willensky randa daug bendrų taškų, kuriais galima apibūdinti Japoniją kaip fašistinę – stipriai nacionalistinę, rasistinę, militaristinę, imperialistinę²⁹²; sąraše trūksta tik vienpartinės totalitarinės vyriausybės ir visuomenės santvarkos, kurie iš esmės atsiranda po pokyčių 1940 m. Willensky, lygindamas japonų *kodo* (liet. „senasis kelias“) ir italų fašizmo postulatus teigia, kad idėjos yra identiškos²⁹³, tačiau prideda, jog vyraujantis naratyvas neigia imperialistinę Japoniją buvus fašistine²⁹⁴. Tiesa, Willensky kalba apie vyraujančią nemarksistinę naratyvą, nes būtent marksistinė istoriografija labiausiai palaiko fašistinės Japonijos įvaizdį.

Aptariamąjį laikotarpį „fašistiniu“ atsisakė vadinti Peter Duus ir keletas kitų, kurie akcentavo gynybinę militarizmo pusę²⁹⁵. Vis dėlto, Yoshiaki Yoshimi laikosi nuomonės, kad fundamentalūs panašumai su Europos tarpukario atveju yra pakankama priežastis taikyti fašizmo terminą Japonijos atvejui²⁹⁶. Yra teigiančių, jog fašizmas Japonijoje neabejotinai egzistavo jau 1937 m.²⁹⁷. Kaip ir nacionalizmo bei kraštutinės dešinės atveju, traktuotė tiesiogiai priklauso nuo to, kaip yra apsibrėžiamas reiškinys. Tetsuo Furuya apibrėžė fašizmą įtrauktį skatinančiu būdu, taip pagrįsdamas fašizmo Japonijoje egzistavimą. Anot Furuyos, fašizmas, kaip diktatūros forma, pasižymi masių suvienodinimu kasdienybės lygmenyje, pasipriešinimo priežasčių panaikinimu ir žmonių mobilizavimu esant valdžios poreikiui²⁹⁸. Tokiu būdu „antifašistinė“ kritika, nukreipta į tai, jog Japonijoje nebuvo plataus masto judėjimų ir valdžios paėmimo ginklu, buvo apeita.

Apibendrindamas Japonijos politikos pokrypį į kraštutinę dešinę Masao Maruyama, vienas reikšmingiausių pokario Japonijos politikos teoretikų ir istorikų, pagrindinė problema nurodo imperatoriaus figūrą, į kurią buvo sujungtos politinė ir religinė viršenybės, tokiu būdu neleidžiant Japonijos visuomenei toliau modernėti²⁹⁹. Kitais žodžiais tariant, *kokutai* sistema, sąlygojusi sparčią tautokūrą nuo Meidži eros pradžios, galiausiai vertintina kaip žalinga ir atvedusi iki imperijos griūties.

²⁹¹ Willensky, M., 2005. Japanese fascism revisited. *Stanford journal of East Asian affairs*. Vol. 5, Number 1, winter. Pp. 58-77. P. 63-64

²⁹² *ibid.* P. 64

²⁹³ Willensky, M., 2005. Japanese fascism revisited. *Stanford journal of East Asian affairs*. Vol. 5, Number 1, winter. P. 65.

²⁹⁴ *ibid.*

²⁹⁵ Saaler, S., 2018. The military and politics. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 189.

²⁹⁶ Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. P. 17.

²⁹⁷ Tansman, A., 2009. Introduction: the culture of Japanese fascism. *The culture of Japanese fascism*. P. 2

²⁹⁸ Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. P. 17-18.

²⁹⁹ Mark, E., 2018. Japan's 1930s. *Routledge handbook of modern Japanese history*. P. 239.

Lyginant dvi pagrindines kraštutinių dešiniųjų organizacijų formas – visuomeninius judėjimus ir karinius sluoksnius – esama panašumų emocijų ir logikos priešpriešoje. Tamaki teigė, kad ankstyvojo Šiovos laikotarpio karininkai buvo emociniai nacionalistai ir pažymi tame *kokutai* svarbą³⁰⁰. Gali būti, jog nacionalizmas kaip jausmas suvaidino svarbų vaidmenį tuometinio valdančiojo elito poslinkyje dar labiau į dešinę. Intensyvus ir plataus masto represinis aparatas atgrasė liberalus nuo noro dalyvauti politiniame gyvenime. Galiausiai, tiek suradikalėjusi biurokratija, tiek vyriausybė ir ekonomikos reguliavimas perėjo kariuomenės žinion. Nuo 1940 m. pabaigos, kai buvo panaikintos visos politinės partijos, Japonijoje įsitvirtino kraštutinių nacionalistinių pažiūrų karinė valdžia. Tai faktiškai lėmė iki tol egzistavusių politinę ir minties įvairovę simbolizavusių SVL išnykimą, nes galimybė oponuoti militaristinei vyriausybei buvo praktiškai panaikinta. Būtų galima teigti, kad kraštutiniai dešinieji įgavo reikalingų savybių, pagal kurias juos būtų galima traktuoti dominuojančiais lauke, tačiau faktinė situacija buvo kitokia. Konservatyvieji ankstyvojo Meidži laikotarpio modernizmo tradicijų tęsėjai, veikdami išvien su kraštutinių dešiniųjų grupėmis, sudarė sąlygas pasikeisti jėgų pusiausvyrą lauke, tačiau netapo pilnai dominuojančiais – šią poziciją užėmė kariuomenė. Šioje situacijoje galima pastebėti tai, ką Fligstein ir McAdam vadina hierarchine struktūra lauke³⁰¹. Kai lauke yra kelios skirtingos dominuojančios grupės su skirtinga galia, mažesnės ir ne tokios stiprios grupės, nors ir būdamos dominuojančiųjų pusėje, yra priverstos būti didesniųjų grupių įtakos zonoje. Militaristinė vyriausybė savo dispozicijoje turėjo išteklių monopolį, apėmusį visas galios struktūras bei įstatyminės bazės kontrolę, palaikomą biurokratijos. Tokią situaciją patvirtina ir beveik nerandama politinė opozicija aptariamuoju laikotarpiu, panaikinta įsivyravusio režimo.

2.1.4. Pokaris iki šaltojo karo pabaigos

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui Japonijos politinė ir socialinė santvarka buvo drastiškai pakeista. Išoriniai veiksniai, sąlygoję pokyčius, liko diskusijų objektu per visą likusį laikotarpį iki Heisei eros pabaigos. Plataus masto pokyčiai atsispindi ir mokslininkų diskusijose, kaip geriau vadinti naująją Japoniją – „pokarine“ ar „poimperine“, nes pokario laikai Japonijoje reiškė daugiau, nei karo pabaigą, o pats terminas tokios prasmės nesuponuoja³⁰². Apsibrėžus, jog karo pabaiga yra ataskaitinis taškas kompleksinių pokyčių visumos ir naujos sistemos atsiradimo pradžia, toliau darbe pasilieka prie „pokario“ termino.

³⁰⁰ Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. P. 70.

³⁰¹ Fligstein, N., McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. P. 15.

³⁰² McVeigh, 2004. *Nationalisms of Japan*. P. 7-8.

Situacija iškart po karo buvo pažymėta reformų, kurių ėmėsi JAV okupacinė valdžia. Pirmiausia buvo uždrausta apie 200 dešiniųjų partijų ir grupių³⁰³. Kiek vėliau buvo įvykdyta žemės reforma³⁰⁴, o konstitucija atskyrė iki tol buvusią apjungtą religiją ir valstybę. Nors iš pažiūros pokyčiai nesusiję, tačiau žinant ankstyvojo Šiovos laikotarpio šintoizmo ir ūkininkų sąsajas su militarizmo palaikymu, reformomis buvo siekiama nuo pat pradžių užkirsti kelią nacionalizmo galimam sustiprėjimui ir militarizmo atgijimui.

Nacionalizmo propagavimą buvo stengiamasi griežtai cenzūruoti, bet žiniasklaidos plėtra padėjo palaikyti tautiškumo jausmą³⁰⁵. Pats nacionalizmas nedingo, tik pakeitė formą³⁰⁶. Tą nurodo ir Doak – pokario laikotarpis, o ypač okupacijos metai, buvo kupini nacionalizmo apraiškų³⁰⁷. Tam įtakos turėjo okupacinės valdžios negebėjimas įvertinti japoniško nacionalizmo diskursą. Okupaciniu laikotarpiu japonai naudojo *minzoku* terminą, kurį amerikiečiai vertė ir suprato kaip rasę, o ne tautą – prie to daugiausia prisidėjo Ruth Benedict knyga „Chrizantema ir kardas“ bei kiti antropologiniai darbai³⁰⁸. Nesuvokdami *minzoku* termino reikšmės, amerikiečiai negalėjo stabdyti ar cenzūruoti japonų intelektualų diskusijų, tęsiančių prieškarinio ir karo laikų temas³⁰⁹.

Ši situacija sudarė galimybes grįžti į paviršių liberaliems nacionalistams, kurių veikla buvo uždrausta 1925 m. Taikos išsaugojimo aktu. Ankstyvąjį pokarį C. Anderson Gayle apibrėžė kaip marksistinės tradicijos mąstytojų ir istorikų įtakos, *minzoku* propagavimo, antiamerikietiško, prieššinimosi naujai sukurta Japonijos valstybinei santvarkai ir stiprėjančiai Japonijos „kolonizacijai“ bei socialistinės revoliucijos idėjos puoselėjimo laikus³¹⁰. Tačiau buvo ir atvejų, jog prisidengdami slapyvardžiais ir prisitaikę prie cenzūros taisyklių, šalia socialistų ir kraštutiniai dešinieji gavo galimybių publikuotis, iki kol būdavo susekami³¹¹.

Temos vyraujančioje literatūroje prisidėjo prie pokarinės visuomenės nuomonės ir naujos tapatybės formavimo. Pasikartojantys motyvai spaudoje ir knygose teigė, kad karo laikų Japonija buvo valdoma imperinio režimo, politinio, karinio ir ekonominio elito, nuasmenintų struktūrų, išnaudojusių ir išdavusių etninius japonus (*minzoku*). Galiausiai, Japonija buvo užpulta ir subombarduota, o japonai buvo išduoti savo pokario elito bei paniekinti užsienio karinės okupacijos. Paprasti žmonės struktūrų aki-vaizdoje buvo vaizduojami bejėgiai karo metu ir tai dar labiau sustiprinama atominių bombų numetimo. Tarptautinis Tolimųjų Rytų karinis tribunolas arba tiesiog Tokijo teismas įvardino ir nuteisė karo nusikaltėlius, tokiu būdu įtvirtinant teisingumą, va-

³⁰³ Hall, J., 2015. *Finding meaning online*. Daktaro disertacija. Vasedos universitetas. p. 34.

³⁰⁴ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 9

³⁰⁵ *ibid.* P. 4

³⁰⁶ McVeigh, 2004. *Nationalisms of Japan*. P. 5-7.

³⁰⁷ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 250.

³⁰⁸ *ibid.* P. 251.

³⁰⁹ *ibid.*

³¹⁰ Anderson, Gayle, C., 2003. *Marxist history and postwar Japanese nationalism*. P. 1

³¹¹ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 259.

dinasi, prasidėjo naujas etapas, kuris yra nesusaistytas su praeities problemomis. Carol Gluck tokį naratyvą vadina „istorija neveikiamąja forma“ (*history in the passive voice*)³¹². Tokiais šablonais buvo grįstas Japonijos pokaris.

1946 m. sausio 1 d. žymi kitą svarbų įvykį, tiesiogiai susijusį su kraštutinės dešinės ideologijos pagrindimu. Tądien imperatorius demistifikavo savo prigimtį, paskelbdamas viešai, jog yra tiesiog žmogus. Imperatoriui panaikinus mitą apie dieviškąją kilmę, kas tamptai siejasi su *kokutai* perinterpretavimu, imperatorius kaip institucija liko tautą vienijančiu simboliu. Šiame procese reikšmingas buvo ir Tokijo teismas. Jo reabilituojantis nuosprendis teigė, jog imperatorius nėra atsakingas už imperialistinės politikos vykdymą, tame tarpe ir už karo metu vykdytus nusikaltimus. Priešingai, buvo bandoma sudaryti įvaizdį, jog jis aktyviai siekė karo pabaigos³¹³.

Pokarinę visuomenę Smith apibrėžia kaip standartizuotą švietimo, įdarbinimo sistemos, pajamų vienodėjimo ir vartojimo įpročių prasme ir tai sukūrė plačią vidurinės klasės tapatybę, padėjusią maskuoti buvusius skirtumus³¹⁴. Naujoji, pacifistinė japonų tauta buvo suvienodinta tauta, kurioje nebuvo vietos etninei įvairovei. Iki 1945 m. akivaizdų daugiatautiškumą ir jį atspindintį *kokumin* pakeitė *minzoku* bei vienodinimo ir jungimosi simboliai, kurie veikė kaip kultūriniai ir socialiniai standartai. Tokiu būdu imperijos pabaiga buvo sukoncentruota į kuriamos vidurinės klasės kasdieną³¹⁵.

Tokiose aplinkybėse dešinieji buvo nustumti į „normalizuotas“ visuomenės pakraščius, kaip tai buvo ir Taišio laikais bei ankstyvuoju Šiovos laikotarpiu. Jie jautėsi demografiškai ir ekonomiškai nepritampantys. Kol okupacinė valdžia stiprino liberalias iniciatyvas, priešingoje pusėje kaupėsi nepasitenkinimas esama situacija. Tokijo teismas, kuris buvo vadinamas neteisingu (dešiniųjų diskurse kartais vadinamas „Nugalėtojų teismu“³¹⁶), vienašališku ir ignoravusiu JAV nusikaltimus, buvo tik vienas iš impulsų kauptis neigiamoms emocijoms³¹⁷. Dar labiau juos marginalizavo ideologinis aspektas – pokarinė visuomenė kratėsi imperinės Japonijos praeities, įsisavino karo traumą ir priėmė naujo tipo demokratiją³¹⁸. Pokario kraštutiniai dešinieji, anot Higuchi, buvo prieškarinių fašistinių organizacijų likučiai, kuriems svarbiausia buvo

³¹² Mark, E., 2015. Translator's introduction: the people in the war. Yoshiaki, Y., *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. P. 5.

³¹³ Bix., H. P., 2001. *Hirohito and the making of modern Japan*. P. 583-585.

³¹⁴ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 244
³¹⁵ ibid. P. 244-245

³¹⁶ Hiro Saito teigia, jog Tokijo teismo neteisingumas buvo priimtas tropas ne tik ankstyvojo pokario politinių lyderių Y. Shigeru, H. Ichiro, bet ir Shinzo Abės kalbose. Saito, H., 2017. *The history problem: the politics of war commemoration in East Asia*. P. 129.

³¹⁷ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 7

³¹⁸ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 244-245

nacionalizmas su imperatoriumi centre ir antikomunizmas³¹⁹. Andrews juos ideologiškai kildina iš dar anksčiau, iš XIX a. pab., kai buvo suformuota *kokutai* samprata³²⁰. Šių grupuočių, kaip ir tuometinių bei dabarties jakuzų³²¹, demografinė sudėtis taip pat atspindėjo imperinius Japonijos laikus. Jose buvo gausu ne japonų, tame tarpe ir korėjiečių³²². Tai gali būti viena priežasčių, kodėl ankstyvojo laikotarpio kraštiniai dešinieji bei jakuzos neskaito etninės bei rasinės neapykantos.

Ankstyvojo pokario dešinieji neturi išvirtinuso įvardijimo. Istoriografijoje jis varijuoja tarp „Senosios dešinės“ (Smith), „Pirmojo lygmens kraštutinių dešiniųjų“ (Higuchi), kartais randami „Tradicinių dešiniųjų“ ar „Veikliųjų dešiniųjų“ terminai. Šios organizacijos savo pažiūras demonstruodavo gatvėse. Tuo tikslu buvo pradėti naudoti vadinamieji propagandos automobiliai (街宣車, *gaisensha*) – dažniausiai juodi, aprašinėti šukiais, su dideliais garsiakalbiais bei Japonijos vėliavomis autobusiukai. Japonų karines dainas (軍歌, *gunka*) ir nacionalistinius šūkius garsiai leisdami ir važiuodami miestų gatvėse tradicinės dešinės atstovai ilgainiui tapo įprastu vaizdu. Imperinės kariuomenės uniformos buvo dažnai pastebimos demonstracijų metu. Būtent apranga ir karinės dainos yra likusios vienintelės užuominos į iki 1945 m. egzistavusią kraštutinių dešiniųjų organizacijų formą – kariuomenės klikas.

Tačiau nelikus kariuomenės klikų, kraštutinės dešinės formų įvairovė plėtėsi visuomenės lygmenyje. Tam daugiausia įtakos turėjo tamprios sąsajos tarp jakuzų ir ankstyvojo pokario kraštutinių dešiniųjų. Ideologiškai abiejų institucijų pažiūros buvo panašios – veikla buvo nukreipta prieš komunistus, o požiūris į JAV buvo teigiamas³²³. Dėl šio artumo, kraštutinių dešiniųjų veikloje buvo matomas politikų, žiniasklaidos, profesinių sąjungų ir kairiųjų judėjimų terorizavimas; ypač atkreiptinas dėmesys į išpuolius prieš Japonijos mokytojų sąjungą (日本教職員組合, *Nihon Kyōshokuin Kumiai*), kuri, jų manymu, skleidė antijaponišką propagandą ir komunizmo idėjas (cituojuant Lawson ir Tanaka 2010)³²⁴. Jakuzų palankumas daugiatautiškumui matomas kaip tam tikro garbės kodekso išraiška³²⁵, o buvusių karių, kurie „nelabai daugiau ką turėjo veikti“, priėmimas į šias organizacijas tapo įprasta praktika³²⁶.

³¹⁹ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 3.

³²⁰ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 63.

³²¹ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. p. 244.

³²² Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 239

³²³ Hall, J., 2015. *Finding meaning online*. p. 34-35.

³²⁴ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 3.

³²⁵ Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the Problem with Hate Groups in Japan. *Asian survey*. Vol. 55, No. 4, pp. 715-734.

³²⁶ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 6.

Kaip pastebėjo Andrews, jakuzų pagalba buvo naudinga verslui („išmušti“ komunistinius elementus iš kolektyvo) ir tai buvo pelningai apmokama, tačiau iš šono tokios organizacijos, susijusios su nusikalstamu pasauliu (ne tik jakuzomis, bet ir apsaugos reketavimu ir juodąja rinka), neatrodė patraukliai ir tai buvo viena priežasčių, kodėl kraštutinės dešinės grupės netapo visuomenės palaikomu reiškiniu³²⁷. Lygindamas su Japonijos kraštutiniais kairiaisiais, Andrews nurodo antrą nepopuliarumo priežastį – dešinieji liko susiskaldę. Veikdami mažomis grupėmis jie nepretendavo tapti politiniais judėjimais, nes pirminis jų siekis buvo naikinti korupciją ir atkreipti visuomenės dėmesį. Jie būrėsi aplink lyderius, ir liko pavieniais judėjimais, tapdami „žiniasklaidos satyros objektais“³²⁸. Apie 1960-uosius Japonijoje buvo apie 1000 skirtingų dešiniųjų grupių³²⁹.

Šituose bruožuose galima įžvelgti imperinės Japonijos kraštutinių dešiniųjų ideologinę ir formos tąsą. Anuometiniai aktyvistai kovojo prieš liberalias partines vyriausybes, papročių vakarėjų ir pelno siekimą. Tokių vertybių vaikymasis buvo sugedimo, korupcijos ir pataikavimo Vakarams liudijimas. Idėjų tvarumas ir pasipriešinimo tąsa susiję pirmiausiai su imperatoriaus institucija, kuri išliko nepakeista poste įvedus naują šalies konstituciją. Imperatoriaus palikimas soste turėjo būti saugiklis, turėjęs propaguoti konstitucinį demokratėjimą, nes auka tapusio imperatoriaus nušalinimas būtų paskatinęs dešiniųjų grupių aktyvumą. Vis dėlto, simboliu likęs imperatorius įkūnijo valstybę ir toliau vienijo tautą dešiniųjų akyse. Paraleles galima įžvelgti ir organizacijų formose – grupių gausa, jų kūrimasis apie pavienius lyderius, išpuoliai prieš oponentus, nors smurtiniai incidentai tapo mažuma tame skaičiuje.

Pookupacinis periodas Japonijoje pasižymėjo valstybės orientacija į ekonomikos stiprinimą. Tam padėti turėjo sutelktos, suvienodintos ir suvienytos japonų *minzoku* tautos naratyvas, tačiau kraštutinių dešiniųjų grupių tarpe įtampa neslūgo. Aktyvūs socialistai, remiantys studentus masiniuose protestuose prieš Japonijos-JAV saugumo sutarties (Anpo) pasirašymą ir rodantys palankumą Sovietų sąjungai, kėlė dešiniųjų nerimą. Didžiausias įtampos taškas buvo 1960 m., kai Japonijos socialistų partijos pirmininkas Inejiro Asanuma buvo nužudytas tiesioginių televizijos debatų metu. Tai padarė Otoya Yamaguchi, buvęs kraštutinės dešinės grupuotės „Didžiosios Japonijos patriotinė partija“ narys, po suėmimo pasikoręs kalėjimo kameroje, prieš tai palikęs imperatorių šlovinančią žinutę³³⁰. Asanumos incidentas buvo vienas iš priminimų plačiai visuomenei, kad kraštutinė dešinė neišnyko, nors kairiųjų aktyvumas buvo kur kas matomesnis.

Dešimtmetis po to buvo santykinai ramus nacionalizmo ir kraštutinės dešinės raidoje, tačiau 1970 m. Yukio Mishimos incidentas dar kartą atkreipė visuomenės dėme-

³²⁷ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 66.

³²⁸ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 66

³²⁹ ibid..P. 68.

³³⁰ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 59.

sį į dešiniųjų aktyvizmą. Po nepavykusio bandymo įvykdyti valstybės perversmą su asmenine kariuomene, tuo metu itin žymus kultūros veikėjas Yukio Mishima su pasekėjais užėmė Japonijos savigynos pajėgų būstinę Tokijuje. Mishima buvo motyvuojamas XIX a. imperatoriaus įvaizdžio, juo grindė savo nacionalistinius tikslus ir tikėjosi juos pateikti kuo platesnei auditorijai, kuo išraiškingesniu būdu. Tam nepavykus, Mishima pagal samurajų garbės kodeksą įvykdė ritualinę savižudybę³³¹. Šis incidentas yra laikomas impulsu naujos pakraipos dešiniųjų aktyvizmui. 8 deš. antroje pusėje ėmė ryškėti naujos formos grupės, kurias priimta vadinti naujaisiais dešiniais³³². Naujoji dešinė kilo iš studentų judėjimo, kurie save vadino *minzoku-ha*, kas reikštų japonistinės mokyklos atstovus arba tautinę/etnonacionalistinę frakciją³³³.

Naujieji dešinieji turėjo keletą bendrų bruožų su senąja dešine. Formos atžvilgiu, tai buvo tokios pat susikaldžiusios, nedidelės apimties grupės, o ideologiškai užėmė komunizmui oponuojančią poziciją. Vis dėlto, naujosios dešinės atsiradimas gali būti laikomas reakcija į senųjų/tradicinių dešiniųjų veiklos metodus ir pažiūras. Pirmiausia, *minzoku-ha* grupėms kairės ir dešinės poliškumas, matomas tradiciniame *uyoku* pavadinime, asocijavosi su vakarų politine schema³³⁴. Pasirinkdami *minzoku* kaip savo tapatybės pagrindą jie demonstravo savo santykį su kultūrine ir religine imperatoriaus figūra, o ne su valdžios struktūromis ar importuota politikos teorija. Kartais *minzoku-ha* ir naujoji dešinė yra sinonimiškai vartojami terminai³³⁵, bet vadinti *minzoku-ha* „dešiniais“ yra esminis prieštaravimas jų judėjimo logikai. Vis dėlto, *minzoku-ha* yra traktuojamas kaip nacionalistinis, taigi, dešinės pakraipos judėjimas.

Antra, *minzoku-ha* grupės buvo mažiau susijusios su organizuotu nusikalstamumu. Trečia, senoji dešinė rėmė pokario institucijas kaip mažesnę blogį kovoje su komunizmu ir kairiaisiais, o naujieji dešinieji kritikavo politinę korupciją, išnaudojimą versle ir JAV primestą pokario sistemą³³⁶ bei Japonijos vyriausybę, kuri nesipriešina tokiai JAV politikai³³⁷. Dėl tokios priešpriešos vyraujančiai valdžiai juos galima vadinti anti-elitistais ir antisisteminiais dėl kritikos pokario politinei sistemai. Naujoji dešinė taip pat siekė

³³¹ ibid. P. 68-74.

³³² Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 243.

³³³ Dixon, K., 1972. Right-wing student movements in Japan. *Asian survey*. Vol. 12, No. 11 (Nov., 1972). P. 954. P. 953-959.

³³⁴ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 246

³³⁵ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 277.

³³⁶ ibid. P. 278.

³³⁷ Shibuichi, D., 2007. The 'Uyoku Rōnin Dō'. Assessing the Lifestyles and Values of Japan's Contemporary Right Wing Radical Activists. *Electronic journal of contemporary Japanese studies. Discussion Paper 6 in 2007*. Prieiga internete: <<https://japanesestudies.org.uk/discussionpapers/2007/Shibuichi.html>>, žiūrėta 2020 m. kovo 10 d.

pakeisti konstituciją (nes jos egzistavimas yra traktuojamas Jaltos-Potsdamo sistemos įprasminimu Japonijoje), atsiimti Rusijos užimtas Šiaurines teritorijas (Kurilus), įsteigti savas gynybos pajėgas, nepriklausomas nuo JAV. Savo pažiūras reiškė ne su *gaisensha* autobusiukais, o su megafonais žmonių susibūrimo vietose. Vis dėlto, kartais buvo pavartojamas smurtas – prieš kairėn linkstančius „Asahi shimbun“ ar kitus leidėjus, kurie publikuodavo imperatorių kritikuojančius ar jo įvaizdį įžeidžiančius tekstus.

Imperatoriaus reikšmė bei etninės įvairovės neneigimas šalyje rodo, jog tiek naujieji, tiek senieji dešinieji Japonijos idealu iš esmės laiko ikikarinę Japoniją – daugia-tautę imperiją. Galbūt dėl to, kad pokario metais dešinieji buvo tokie pat marginalai, kaip ir korėjiečiai, burakumin (diskriminuojami, „nešvarūs“ žmonės, iki šių dienų išlikęs feodalinės struktūros rudimentas Japonijos visuomenėje), gangsteriai ir kiti. Visuomenės pakraščių poziciją Andrews aiškina dešiniųjų grupių buvimu radikalia subkultūra, kuri yra žinoma liaudies tarpe, bet nepopuliari – ją ignoruoti žmonėms buvo paprasčiau, nei su ja ginčytis³³⁸.

Naujosios dešinės susiformavimas chronologiškai beveik sutapo su kito reiškinio įsitvirtinimu viešajame diskurse. Aštuntame dešimtmetyje pseudomokslinė „japoniškumo teorija“ arba „diskusijos apie japoniškumą“ (日本人論, *nihonjinron*) jau buvo plačiai paplitęs žanras ir tai turėjo padėti stiprinti tautinę tapatybę³³⁹. Japoniškumo teorija buvo labai paveiki populiarioji literatūra, stipriai skatinusi japonų kultūros ir gyvenimo būdo išskirtinumo jausmą. Šią teoriją galima vadinti kultūriniu nacionalizmu su itin plačia kultūros traktuote. Žvelgiant iš platesnės perspektyvos, japoniškumo teorija, anot Yoshino, buvo skirta paaiškinti šiuos aspektus: tapatybės, kuriai grasina vakarietišku-mas, apsauga; staigus ekonominis pakilimas; socialinis visuomenės stabilumas ir kita³⁴⁰. Žvelgiant giliau, japonų unikalumas buvo grindžiamas nagrinėjant tokias „kultūrinės“ temas kaip verslo modeliai, virškinimas, švietimas, darbo etika ir kita. Doak tvirtina, kad teorijos susiformavimui reikšmės turėjo *minzoku* konceptas. Anot jo, *minzoku* at-skirtumas nuo valstybės ir nuo biurokratinės pokario šalies, valdomos LDP, kuri savo ruožtu buvo valdoma JAV, padėjo pabrėžti, kokie iš tikro yra japonai ir jų tapatybės, vertybės, tradicijos³⁴¹. *Minzoku* prieiga paaiškina, kodėl japoniškumo teorijos tekstai apėmė būtent nepolitines temas, kartu pateikiant stiprią nacionalizmo žinutę.

Japoniškumo teorija tam tikra prasme paaiškina ir kraštutinės dešinės veiklos mo-delius, ypač kalbant apie grupės viršenybę individo atžvilgiu³⁴². Panašumų tarp ja-poniškumo teorijos ir nacionalizmo galima įžvelgti ir iš tolimesnės laiko distancijos.

³³⁸ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Countercul-ture, from 1945 to Fukushima*. P. 276.

³³⁹ Dale, P., 1986. *Myth of Japanese Uniqueness*. P. 213.

³⁴⁰ Yoshino, K., 1995. *Cultural nationalism in contemporary Japan*. P. 137-147.

³⁴¹ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 262.

³⁴² Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A History of Japanese Radicalism and Countercul-ture, from 1945 to Fukushima*. P. 302.

Teiginiai, jog japonų tapatybei kelia pavojų vakarų ideologijos, buvo pastebimi ir anksčiau aptartuose Mito mokyklos mąstytojų darbuose XIX a. pr. Istorinės tautos, kurią akcentuoja kai kurie japoniškumo teorijos autoriai³⁴³, ypatybė taip pat pastebima ir *kokutai* formuluotėje. Iš šių pavyzdžių negalima griežtai teigti, jog japoniškumo teorija tik kartoja ir integruoja jau buvusius ir nacionalizmo praktikoje naudotus motyvus, tačiau galima pastebėti sąsajas tarp 8-to deš. autorių diskurso ir imperiniu laikotarpiu vyravusio *kokutai* akcentavimo mokyklose. Tai ypač išryškėja turint omeny imperinio švietimo įsako svarbą formuojant japonų kultūrinę tapatybę, besitęsiančią nuo mitologinių „neatmenamų“ laikų.

2.1.5. Heisei era (1989-2019)

Šiovos eros pabaiga sutapo su Šaltojo karo pabaiga, tad atskaitinė naujo etapo pradžia virtualiai sujungia tarptautinio ir šalies vidaus lygmens įvykius. Laikantis prielaidos, jog kraštutinė dešinė Japonijoje yra regioninių aktualijų skatinamas reiškinys, aiškinant nacionalizmo ir kraštutinės dešinės tęstinumą Japonijoje Heisei eros pradžia turi dvilypę prasmę. Galima teigti, jog Šaltojo karo pabaiga nacionalistams ir kraštutinės dešinės judėjimui Japonijoje buvo labiau ne globalaus masto, o regioninis pokytis, lėmęs jėgų perskirstymą ir ideologinės pusiausvyros pasikeitimą. Komunizmo nunykimas reiškė, jog požiūris į Sovietų sąjungą (ir į vėliau susikūrusią Rusijos Federaciją) pasikeitė, dingo jos akcentavimas žiniasklaidoje, o kartu ir iš kraštutinių dešiniųjų grupuočių diskurso. Šis pokytis galiausiai lėmė tradicinių dešiniųjų sumenkimą, ką Higuchi susiejo su diskursyvos galimybės išnaudojimu formuojantis naujoms kraštutinių judėjimų grupėms³⁴⁴. Vidaus situaciją erų pasikeitime lydėjo ekonominio burbulo sprogdymas 1991-1992 m., privertęs Japonijos piliečius perkainoti vertybes ir rinkimuose po 38 metų pirmą kartą laimėjo ne LDP. Ekonomikai smukus, iki tol reikšminga japoniškumo teorija prarado didžiąją dalį savo argumentų, nes japonų kultūrinis unikalumas ir ekonominis pakilimas XX a. 8-ame ir 9-ame dešimtmetyje buvo tampriai susiję – tai paveikė ir bendrą nuotaikų nuosmukį visuomenėje³⁴⁵. 1995 m. sausį sekė žemės drebėjimas Kobeje ir teroristiniai AUM *shinrikyo* išpuoliai. Ekonomiškai, politiškai ir socialiai prasidėjo sumaištis, kuri tam tikru lygmeniu tęsėsi per visą Heisei erą, todėl šis laikotarpis istoriografijoje dar vadinamas Prarastaisiais dešimtmečiais.

Sovietų sąjungos, kaip ilgalaikio ir ideologinio priešo, dingimas turėjo dvigubą pasekmę nacionalizmo raidai. Pirmiausia, šis pasikeitimas paveikė Japonijos nacionalinio

³⁴³ Yoshino, K., 1995. *Cultural nationalism in contemporary Japan*. P. 139.

³⁴⁴ Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. J. Rydgren. P. 9.

³⁴⁵ Asahina, Y., 2019. Becoming right-wing citizens in contemporary Japan. *Contemporary Japan*. Vol. 31. Issue 2. Pp. 122-140. P. 123.

saugumo politiką³⁴⁶. Antra, tai tiesiogiai sąlygojo krizę tapatybėje, kurią reikėjo perkurti. Ši problema atsispindi pirmiausia viešajame politikų diskurse, kai japonų tautos įvardijimui buvo pradėti maišyti *kokumin* ir *minzoku* terminai – pilietinė japonų tautos samprata pamažu įsitvirtino politinėje retorikoje³⁴⁷. Toks pokytis skatino visuomenę permąstyti japonų tautos sudėtį, atsigėžiant į regiono reikšmę demografiniai šalies situacijai.

Vis dėlto, negalima teigti, kad 9 deš. pab. žymi tik pokyčius. Nacionalizmas kaip sociopolitinis kontekstas vyravo toliau. Anot Winkler, japonų konservatoriška valdžia nesugebėjo dešiniams įtvirtinti karo atsakomybės ir susitaikymo politikos, nes per visą pokarį nebuvo išorės spaudimo, o pokario sistema, kaip priverstinis ideologinis importas iš JAV, buvo toliau neigiamas nacionalistų³⁴⁸. Šiame procese ypatingą vaidmenį suvaidino istorijos traktavimas. Viena šio reiškinių pusė gali būti vadinama Billig apibrėžto banaliojo nacionalizmo³⁴⁹ atmaina mažuoju nacionalizmu (*Petit nationalism*), kuris dažniausiai matomas tarp nerūpestingo jaunimo, demonstruojančio paviršutinišką meilę šaliai dėl nepakankamo susidomėjimo ryšiu tarp jų ir tautos istorijos³⁵⁰. Kita pusė įgavo istorinio revizionizmo formą, kuri buvo pastebima tiek įvairiuose visuomenės sluoksniuose, tiek ir valstybės politikoje.

Heisei eros pirmojo dešimtmečio pokyčiai švietimo sistemoje, tarptautiniuose santykiuose ir interneto vartojime padėjo tvirtus pagrindus nepasitikėjimui tradicine, liberaliąja žiniasklaida. Visuomeninės ir politinės iniciatyvos, išryškėjusios Heisei eroje, reikšmingai paveikė Makoto Sakurai ir kitų konservatyviųjų aktyvistų iškilimą bei ideologijos susiformavimą. Todėl svarbu kritiškai pažvelgti į didžiausią reikšmę turėjusius ir šio laikotarpio nacionalizmo kraštovaizdį kūrusius veiksnus.

2.1.5.1. Istorinis revizionizmas

Istoriniu revizionizmu yra vadinama visuma priemonių, skirtų pakeisti visuomenėje nusistovėjusius istorinius įvaizdžius ar susiformavusias nuomones. Šis reiškinys gali būti vadinamas tam tikro lygmens istorijos romantizavimu, pagrįstu tikslingu faktų atrinkimu ir jų interpretacija. JAV atveju, istorinis revizionizmas taikytas libertarianistų, oponuojant valstybės tariamam monopoliui švietimo sistemoje³⁵¹. Toks istorijos

³⁴⁶ Winkler, Ch., 2012. Consistent Conservatism in Changing Times: An Analysis of Japanese Conservative Intellectuals' Thought. *Social Science Japan Journal*. Vol. 15, No. 1. Oxford University press. pp 93–110. P. 97

³⁴⁷ Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. P. 263.

³⁴⁸ Winkler, Ch., 2012. *Consistent Conservatism in Changing Times: An Analysis of Japanese Conservative Intellectuals' Thought*. *Social Science Japan Journal* Vol. 15, No. 1. Oxford University press. pp 93–110. P. 103.

³⁴⁹ Billig, G., 2002. *Banal nationalism*. P. 6.

³⁵⁰ Penney, M., Wakefield, B., 2008. Right Angles: Examining Accounts of Japanese Neo-Nationalism. *Pacific Affairs*, Vol. 81, No. 4 (Winter, 2008/2009), p. 538.

³⁵¹ Gaither, M., 2012. The Revisionists Revived: The Libertarian Historiography of Education. *History of Education Quarterly*. Vol. 52 No. 4. Pp. 488-505. P. 491.

panaudojimas yra traktuojamas įprasta praktika tarp kraštutinių dešiniųjų³⁵², nes laikoma, jog revizionizmas iškilo kaip atsvara marksistinei historiografijai – pasinaudojant revizionizmu ieškota, kaip kitaip patalpinti politiką atitinkamuose socialiniuose ar kultūriniuose kontekstuose³⁵³. Japonijos atvejis atitinka šią traktuotę, nes istorinio revizionizmo Japonijoje Heisei eroje siekis yra demonstruoti teigiamus kolonijinės santvarkos aspektus, taip atitraukiant dėmesį nuo karo nusikaltimų³⁵⁴. Toks prioritetų sudėstymas, remiantis revizionizmo šalininkais, turi padėti sukurti tokią valstybinę istoriją ir pačią šalį, kuria būtų galima didžiulotis, taip panaikinant tariamai įsigalėjusį „mazohistinės istorijos“ naratyvą, kurtą kairiųjų autorių.

„Mazohistinė istorija“ yra įsitvirtinęs Japonijos revizionistų terminas, kuriuo apibūdinamas 1941-1945 m. karo laikotarpio aiškinimas³⁵⁵. Šis laikotarpis revizionistiniame diskurse yra vadinamas Didesniosios Rytų Azijos arba Ramiojo vandenyno karu. Revizionistai siekia, kad laikotarpis būtų traktuojamas kaip priverstinis savigynos veiksmas ir Azijos išvadavimo nuo vakariečių kova, kuri buvo ne okupacinė, o gelbstinti ir vienijanti. Penkiolikos metų karas revizionistų siūlomame diskurse neegzistuoja, nes šis terminas buvo sukurtas pokario metais ir reiškė agresyvų japonų karą regione³⁵⁶. Revizionistai taip pat neigia Nankino žudynes, paguodos moterų (karo laikų priverstiniu būdu tapusių prostitutėmis, „guodžiančiomis“ karius specialiuose punktuose) tinklą, priverstines Japonijos armijos karių savižudybes po Okinavos mūšio 1945 m.³⁵⁷. Revizionistiniame naratyve imperinės Japonijos pralaimėjimas yra traktuojamas kaip įvykęs ir neginčijamas šalies gynimo faktas. Tokiu būdu yra pateisinami oficialūs politikų apsilankymai Jasukuni šventykloje, pagerbiant už Japoniją kovojusius ir žuvusius karius, įskaitant ir Tokijo teisme nuteistus karo nusikaltėlius.

Mazohistinė istorija, anot revizionistų, žaloja šiuolaikinę visuomenę ir ypač jaunimą, kadangi ji verčia nešti atsakomybę už įvykius, kurie arba buvo neišvengiami, arba kvestionuojami, arba neįrodyti. Tokioje situacijoje buvo imtasi politinių priemonių,

³⁵² Postel-Vinay, K., 2017. The global rightist turn, nationalism and Japan. *The Asia-Pacific journal*. Vol. 15, Issue 10, nr. 4.

³⁵³ Burgess, G., 1990. On Revisionism: An Analysis of Early Stuart Historiography in the 1970s and 1980s. *The Historical Journal*. Vol. 33, Issue 03, September 1990, pp. 609 – 627. P. 612.

³⁵⁴ Kitayama, Y., 2018. The rise of the far right in Japan, and challenges posed for education. *London Review of Education*, 16 (2). Pp. 250-267. P. 254.

³⁵⁵ Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, issue 20, Nr. 7. P. 4.

³⁵⁶ Hotta, E., 2007. *Pan-Asianism and Japan's war 1931-1945*. P. 4-5.

³⁵⁷ Narusawa, M., 2013. Abe Shinzo: Japan's New Prime Minister a Far-Right Denier of History. *The Asia-Pacific journal*. Vol. 11, Issue 1, nr. 1. Prieiga internete: <<https://apjif.org/2013/11/1/Narusawa-Muneo/3879/article.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

kurias, perfrazuojant Sh. Abės rinkiminį šūkį „Susigražinti Japoniją“³⁵⁸, Postel-Vinay įvardina „susigražinti tautą susigražinant istoriją“³⁵⁹.

Istorinio revizionizmo suintensyvėjimo priežastis yra tam tikrų aplinkybių susiklostymas. 1993 m. vyriausias ministrų kabineto sekretorius Yohei Kono pareiškė apgailestavimą dėl paguodos moterų (vad. Kono pareiškimas, 河野談話, *Kōno danwa*)³⁶⁰. Po 2 metų, 1995 m., buvo paskelbtas tuometinio ministro pirmininko Tomiichi Murayama pareiškimas, skirtas 50 m. metinėms nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Jame Murayama išreiškė atsiprašymą visų, kurie nukentėjo nuo imperinės Japonijos agresijos karo metais³⁶¹. Murayama buvo Japonijos socialistų partijos narys ir atsiprašymas buvo paskelbtas valdant kairiųjų vyriausybei. Nors ir laikoma, kad šis pareiškimas yra oficiali Japonijos vyriausybės pozicija Antrojo pasaulinio karo atžvilgiu, pats pareiškimas vertinamas įvairiai. Takenaka teigia, kad tiek Kono, tiek ir Murayamos atsiprašymai buvo politinis atsakas į išorinį spaudimą³⁶², kuris buvo itin suintensyvėjęs po Šaltojo karo, o kairiųjų pergalė parlamento rinkimuose suteikė galimybę vystyti kompromisais grįstą užsienio politiką. Šalia to, dar 1997 m. Sh. Abė išreiškė abejones dėl Kono pareiškimo teisingumo³⁶³ ir tai rodo, jog dešiniųjų jėgų atstovai nepalaikė minėtų pareiškimų adekvatumo.

Atsiprašymai sukėlė dvejopą reakciją visuomenėje. Tie, kurie buvo įsisavinę aukos mentalitetą pokariu, reagavo teigiamai, nes vyriausybė dar kartą parodė, jog už karo laikus atsakingi ne paprasti žmonės, o valdžia. Tačiau matant nuolatinį neigiamą spaudimą iš regiono valstybių, atsakomybės neprisiimančios piliečiai išsivystė karo nusikaltimų neigimą ir istorinių įvykių perinterpretavimas buvo pradėtas liaudies lygmenyje³⁶⁴. Tokia situacija palaiko reakcinio nacionalizmo prielaidą. Istorinio revi-

³⁵⁸ Sh. Abės politinę retoriką plačiai nagrinėjo Chris G. Pope savo disertacijoje „*Bringing back 'Japan': Prime minister Abe's political rhetoric in critical perspective*“, kurią apgynė 2017 m. Sheffield universitete.

³⁵⁹ Postel-Vinay, K., 2017. The global rightist turn, nationalism and Japan. *The Asia-Pacific journal*. Vol. 15, Issue 10, nr. 5.

³⁶⁰ Kono pareiškimas yra 1993 m. rugpjūčio 4 d. padarytas pranešimas, kurio autorius liberaldemokratų atstovas ir tuometinis Japonijos ministrų kabineto kancleris Yohei Kono (河野 洋平, *Kōno Yōhei*). Pranešimu jis patvirtino paguodos moterų tinklo egzistavimą ir pateikė paguodos moterų tinklo aprūpinimo (prievarinės mobilizacijos) principus.

³⁶¹ Japonijos Užsienio reikalų ministerija, 1995. Statement by Prime minister Tomiichi Murayama „On the occasion of the 50th anniversary of the war's end“. www.mofa.go.jp. Žiūrėta 2019 m. kovo 15 d. Nuoroda internete <<https://www.mofa.go.jp/announce/press/pm/murayama/9508.html>>

³⁶² Takenaka, A., 2016. Japanese Memories of the Asia-Pacific War: Analyzing the Revisionist Turn Post-1995. *Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, Issue 20, No. 8. P. 6.

³⁶³ Togo, K., 2008. Comfort Women: Deep Polarization in Japan on Facts and on Morality. *East Asia's Haunted Present*. P. 143.

³⁶⁴ Takenaka, A., 2016. Japanese Memories of the Asia-Pacific War: Analyzing the Revisionist Turn Post-1995. *Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, Issue 20, No. 8. P. 7.

zionizmo įtaka labiausiai pasireiškė judėjimuose, tokiuose kaip Tsukurukai, Nippon Kaigi ir aiškiai atpažįstamas Jūšiūkan muziejaus veikloje.

2.1.5.2. Tsukurukai

1996 m. daugumą parlamente vėl gavo LDP. Anot C. Rose, kiekvienas LDP pozicijų valdžioje susigrąžinimas buvo lydimas istorijos vadovėlių, taigi, ir istorinio revizionizmo klausimų³⁶⁵. Tokie žingsniai buvo matomi 1950-aisiais, 1970-aisiais ir 1990-ųjų viduryje ir šie bandymai buvo vis skundžiami teismams³⁶⁶. Tuo metu, visuomenėje jau buvo galima pastebėti kylančias diskusijas dėl Murayamos pareiškimo, tad LDP ėmėsi politinių žingsnių. 1996 m. buvo įkurta Naujų istorijos vadovėlių sukūrimo asociacija (新しい歴史教科書作る会, *atarashii rekishi kyōkasho tsukuru kai*), paprastai vadinama Tsukurukai. Šios organizacijos ištakos yra vertinamos dvejopai – įžvelgiami tiek liaudies (įvardijami kaip „paprasti piliečiai“³⁶⁷), tiek ir valdžios dėmenys. Vis dėlto, anot Saaler, Tsukurukai vedliai buvo 1993 m. LDP viduje suformuoto Istorijos Vertinimo komiteto nariai ir tai patvirtina Tsukurukai politinį, o ne akademinį užmoį³⁶⁸.

Judėjimo tikslas buvo tuo metu naudojamų istorijos vadovėlių kritika ir naujų mokyimo priemonių sukūrimas, kuriuose būtų akcentuojama pasididžiavimo verta Japonija³⁶⁹. Tsukurukai siekis „Japonijos istorija japonams“ nereiškė, kad vadovėliuose galima kvestionuoti karo atsakomybės klausimą ar tautos moralę³⁷⁰. Dėl to Tsukurukai teigė, kad vadovėliai turi mokyti apie šalies didvyrius ir didmoteris, palaikyti „sveiką nacionalizmą“³⁷¹ ir su tokiu diskursu buvo referuojama į Masao Maruyamos išvystytą pokario kritiką. 1998 m. ir 1999 m. Švietimo ministerija išsakė tariamai ministro pirmininko padiktuotą poziciją, jog tuometiniai vadovėliai yra nesubalansuoti, trūksta dėmesio ir pagarbos tautos simboliams, ypač vėliavai ir himnui³⁷². Tai sustiprino ir palaikė Tsukurukai pozicijas.

³⁶⁵ Rose, C., 2006. The battle for hearts and minds Patriotic education in Japan in the 1990s and beyond. *Nationalisms in Japan*. P. 137.

³⁶⁶ Nozaki, Y., 2008. *War Memory, Nationalism, and Education in Postwar Japan, 1945–2007*. P. 72.

³⁶⁷ Yamaguchi, T., 2013. Xenophobia in Action: Ultranationalism, Hate Speech, and the Internet in Japan. *Radical history review*. Issue 117. P. 101.

³⁶⁸ Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, issue 20, Nr. 7. P. 4.

³⁶⁹ Nozaki, Y., 2008. *War Memory, Nationalism, and Education in Postwar Japan, 1945–2007*. P. 144.

³⁷⁰ Barnard, Ch., 2003. *Language, Ideology, and Japanese History Textbooks*. RoutledgeCurzon, London and New York. P. 161-162.

³⁷¹ Rose, C., 2006. The battle for hearts and minds Patriotic education in Japan in the 1990s and beyond. *Nationalisms in Japan*. P. 138.

³⁷² ibid. P. 140.

Tsukurukai judėjimas turėjo dvejopas pasekmes. Pirma, jis paveikė leidėjus. 2000–2001 m., drastiškai apribota teksto apimtis Heisei pradžioje pradėti aptarinėti paguodos moterų problemai. Taip pat panaikinta „Trijų visko“ (*Three Alls – kill all, burn all, loot all*, japoniška „Išdegintos žemės“ taktikos atmaina) dalis, karo laikų „agresija“ pakeista į „puolimą“, Nankino žudynės pavadintos incidentu, nebeminimas 731 būrys ar pasipriešinimo judėjimai okupuotoje Korėjoje bei kitose Azijos šalyse³⁷³. Tačiau visuotinis susirūpinimas ir oponentų lobizmas lėmė, jog pačių Tsukurukai sukurtas vadovėlis buvo imtas naudoti tik mažiau nei 1% mokyklų³⁷⁴.

Po vidinių nesutarimų Tsukurukai veikla nutrūko, organizacija susiskaldė, tačiau revizionizmas vadovėliuose ir švietime tęsėsi toliau³⁷⁵. Vadovėlių patobulinimo draugija (教科書改善の会, *Kyōkasho Kaizen no Kai*), įkurta 2007 m., leidžia istorijos ir visuomenės mokslų vadovėlius ir ypatingai pabrėžia mitologijos svarbą, nes tai atspindi tautos dvasingumą. Saaler mano, jog toks pokrypis švietime yra tarsi noras padaryti istoriją tikėjimų rinkiniu, o ne visumą, atvirą moksliniams metodams ir kritiškam mąstymui³⁷⁶.

Ilgainiui rinkoje vis labiau įsitvirtino vyrausybės remiami vadovėlių variantai. 2011 m. paguodos moterų tema jau buvo panaikinta visuose pagrindinių mokyklų istorijos vadovėliuose, nors 2016 m. nauja kompanija ėmėsi leisti vadovėlį su paguodos moterų aprašymu tekste; vadovėlio rinka tuo metu sudarė 0,5%³⁷⁷.

Jei Tsukurukai judėjimas pasižymėjo įvairove savo prigimtyje, žmonių įtrauktyje ir tą lėmusiu nestabilumu³⁷⁸, istorinis revizionizmas vyriausybinio lygmeniu turi savitas ir santykinai tvarias formas. Kaip minėta prieš tai, LDP būnant opozicijoje, jos vidinė grupė, įkurta 1993 m. (išformuota 1995 m.³⁷⁹), vėliau tapo Tsukurukai pagrindu. 1997 m., LDP jau būnant valdančiąja dauguma parlamente, buvo įkurta „Jaunų parlamentarų grupė svarstymui apie Japonijos ateitį ir istorijos mokymą“ (日本の前途と歴史教育を考える若手議員の会, *Nihon no zento to rekishi kyōiku wo kangaeru wakate giin no kai*) dėl paguodos moterų, o Shinzo Abe buvo vienas iš įkūrėjų ir vyk-

³⁷³ Nozaki, Y., 2008. *War Memory, Nationalism, and Education in Postwar Japan, 1945–2007*. P. 145.

³⁷⁴ Rose, C., 2006. The battle for hearts and minds Patriotic education in Japan in the 1990s and beyond. *Nationalisms in Japan*, P. 142.

³⁷⁵ Mullins, M. R., 2016. Neonationalism, Religion, and Patriotic Education in Postdisaster Japan. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 14, Issue 20, No. 5.

³⁷⁶ Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, issue 20, Nr. 7. P. 10–11.

³⁷⁷ Yamaguchi, T., 2017. The “Japan Is Great!” Boom, Historical Revisionism, and the Government. *The Asia-Pacific journal | Japan focus*. Vol. 15, Issue 6, No. 3. P. 3.

³⁷⁸ Mitani, H., 2008. The History Textbook Issue in Japan and East Asia: Institutional Framework, Controversies, and International Efforts for Common Histories. *East Asia's haunted present*. P. 87.

³⁷⁹ Hall, J., 2015. *Finding meaning online*. Daktaro disertacija. Vasedos universitetas. P. 49.

dantysis sekretorius³⁸⁰. Abe tuo metu buvo dar tik pradedantis karjerą politikas, tačiau uolus istorinio revizionizmo šalininkas. Saaler teigia, kad dėl savo aktyvumo kuriant, kuruojant ar suteikiant institucinę apsaugą istorinį revizionizmą skatinančioms bei palaikančioms organizacijoms Shinzo Abe yra centrinė dabartinio istorinio revizionizmo figūra³⁸¹. Vienas ryškiausių to pavyzdžių yra Japonijos konferencijos arba Nippon Kaigi (日本会議) sukūrimas.

2.1.5.3. Nippon Kaigi

Nippon Kaigi yra laikoma didžiausia nacionalistine organizacija Japonijoje. Jos principai:

- 1) Gerbti imperatoriškąją šeimą, suvienytos Japonijos centrą, ir ugdyti tautiškumą;
- 2) Siekti naujos konstitucijos, sukurtos tikraisiais tautos bruožais;
- 3) Saugoti Japonijos suverenitetą ir garbę ir vykdyti atsakingą politiką, tarnaujančią taikai ir tvarkai;
- 4) Atgaivinti tradicijas švietime ir ugdyti jaunąją kartą, kad ji augtų su didžiavimu, si ir meile savo šaliai;

5) Puoselėti tautos gynimo dvasią, kad jos galios užtektų išsaugoti tautos saugumą ir tai prisidėtų prie pasaulinės taikos;

6) Plėsti pasaulio suvokimą, akcentuojant į sugyvenimą ir prisidėti puoselėjant tautos reputaciją pasaulinėje bendruomenėje ir draugystę³⁸².

Nippon Kaigi yra laikoma lobistine organizacija. Dėl plataus tikslų sąrašo ir ypač švietimo akcentavimo, ji yra patraukli nacionalistams iš įvairiausių visuomenės sluoksnių. Šalia liaudies lygmens atstovų, Nippon Kaigi nariai arba su ja susiję asmenys yra buvę didelių korporacijų vadovai, universitetų rektoriai, Japonijos saviginos pajėgų (SDF, *Self-defence forces*) štabo vadai, keli partijų vadovai ir bent vienas buvęs vyriausias teisėjas³⁸³. Aukšto rango pareigūnų ir visuomenės veikėjų buvimas sudėtyje leidžia šią organizaciją vadinti elito konservatoriais³⁸⁴. Platus tinklas ir įtaka

³⁸⁰ Koo, Y., 2014. The Tsukurukai's networking with politicians: conservative Diet members groups in Japanese interest group politics. *Journal of East Asian studies*. No. 12, pp. 21-42. P. 29.

³⁸¹ Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, issue 20, Nr. 7. P. 5.

³⁸² McNeil, D., 2015. Nippon Kaigi and the Radical Conservative Project to Take Back Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 13, Issue 50, No. 4. P. 2.

³⁸³ The Economist, 2015. Right side up. *The Economist*. 2015 m. birželio 4 d. Nuoroda internete: <<https://www.economist.com/asia/2015/06/04/right-side-up>>, žiūrėta 2019 m. kovo 17 d.

³⁸⁴ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the 'Comfort women' issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193-212.

vyriausybėje lemia, kad Nippon Kaigi yra manomai tiesiogiai atsakinga už švietimo politikos formavimą, nors nominalią organizacijos įtaką sunku įvertinti³⁸⁵.

T. Yoshifumi atliko detalų Nippon Kaigi istorijos ir sudėties tyrimą. Anot jo, Nippon Kaigi ištakos siekia 1974 m., kai susikūrė Japonijos apsaugojimo asociacija (日本を守る会, *Nihon wo mamoru kai*)³⁸⁶. Tai buvo religinė grupė, susisiejusi su budistais ir šintoistais. Organizacija vėliau skilo, keitė pavadinimus, tačiau pradžioje atskilusi Piliečių konferencija (国民会議, *Kokumin kaigi*) 1997 m. gegužės 30 d. vėl buvo sujungta su pradine *Nihon wo mamoru kai* į Nippon Kaigi³⁸⁷. Kadangi tai nėra oficiali vyriausybėnė organizacija, nuslepianč politines dešiniąsias idėjas, vadovais buvo skiriami verslininkai, profesoriai, intelektualai³⁸⁸. Nevaldančiąją, tačiau oficialią specialiojo patarėjo poziciją užėmė Shinzo Abe. Šį ryšį galima pastebėti ir parlamente, kur yra įkurta vadinamoji Nippon Kaigi parlamento narių lyga. 2015 m. lapkritį ši lyga turėjo 281 narį, dauguma buvo iš LDP, o jos nariai sudarė stiprią koaliciją abiejuose rūmuose su beveik 40% iš 717 parlamento narių. Trečiajame Abės kabinete 16 iš 20 narių priklausė šiai lygai³⁸⁹.

Nippon Kaigi įtakos tinklas apima įvairias organizacijas, su kuriomis santykiai yra skirtingo tamprumo. *Nippon kaigi kokkaigiin kondankai* (Neformalus Nippon Kaigi parlamentarų sueiga), kurios dauguma narių priklauso ir *Shinseisen kokkaigiin kondankai* (Šintoistų politinė asociacija – Neformalus parlamentarų susirinkimas), kuri savo ruožtu yra administruojama *Shintō seiji renmei* (Šintoizmo ir politikos asociacija)³⁹⁰. Manoma, kad egzistuoja ryšiai tarp Nippon Kaigi, *Jinja honchō* (Šintoistinių maldyklų asociacija) ir esamos (2019 m.) vyriausybės ir nors ryšiai manomai nėra tvirti, jie yra strategiškai pagrįsti abipuse nauda³⁹¹. Nippon Kaigi taip pat turi ir dukterines organizacijas. Viena tokių – Piliečių draugija (国民の会, *Kokumin no kai*), įkurta 2014 m. rudenį. Piliečių draugija yra valstybinio lygmens organizacija, kuri turi stiprinti susirūpinimą „normalios šalies“ kūrimu ir adekvačios konstitucijos parengi-

³⁸⁵ Yoshifumi, T., 2017. What is the Aim of Nippon Kaigi, the Ultra-Right Organization that Supports Japan's Abe Administration? *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 15, Issue 21, No. 1. P. 9.

³⁸⁶ Ibid. P. 6.

³⁸⁷ Nippon Kaigi, 1997. Nippon Kaigi steigimo deklaracija. www.nipponkaigi.org. Nuoroda internete: <<http://www.nipponkaigi.org/about>>, žiūrėta 2019 m. kovo 17 d.

³⁸⁸ Yoshifumi, T., 2017. What is the Aim of Nippon Kaigi, the Ultra-Right Organization that Supports Japan's Abe Administration? *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 15, Issue 21, No. 1. P. 7.

³⁸⁹ Ibid. P. 5.

³⁹⁰ Chapman, D., 2019. Family Matters: Nippon Kaigi and Keeping Things Normal. *Japanese studies*. Prieiga internete: <https://www.academia.edu/40331401/Family_Matters_Nippon_Kaigi_and_Keeping_Things_Normal>, žiūrėta 2020 m. sausio 22 d. P. 2.

³⁹¹ Ibid.

mo poreikį vietiniame lygmenyje. Teigiama, jog judėjimo lyderiai tuo pat metu yra ir aukštas pareigas Nippon Kaigi užimantys nariai³⁹².

Nepaisant plataus tinklo tiek valdančiajame sluoksnyje, tiek ir visuomenėje, Nippon Kaigi ilgą laiką stokojo dėmesio viešajame diskurse bei tyrimuose. Yra užfiksuoti tam tikri konfliktai su konservatyviaisiais aktyvistais, kurie dėl lobistinio veiklos profilio ir nesiviešinimo kritikuoja Nippon Kaigi³⁹³, o daugiausia dėmesio sulaukęs T. Sugano tyrimas po jo išleidimo dėl vyriausybės spaudimo buvo papildomai recenzuojamas³⁹⁴. Nors organizacija yra laikoma įtakinga, tačiau matomi tik veiklos rezultatai valdžios įstatymų ir nutarimų išraiškoje. Galima teigti, kad Nippon Kaigi įtakos paveiktas istorinis revizionizmas aiškiausias formas įgavo Jasukuni šventyklos ir Jūšiūkan (遊就館, *Yūshūkan*) muziejaus atveju.

2.1.5.4. Jasukuni šventykla ir Jūšiūkan muziejus

Šintoistinė Jasukuni šventykla yra įkurta Tokijuje, netoli Imperatoriaus rūmų. 1869 m. pastatyta ir 1879 m., gavusi dabartinį vardą, ši šventykla yra išskirtinė tuo, jog joje yra įšventintos karų už Japoniją aukų sielos, kurių 2019 m. buvo apie 2 466 000³⁹⁵. Tokia aukų sielų sudievinimo praktika buvo įforminta dar Aizawos Sekisai XIX a. pr. įvairiuose tekstuose, tame tarpe ir *Shin ron*³⁹⁶. Jasukuni šventykla kelia įvairių prieštara-
ravimų ir yra vadinama nacionalizmo šventove, nes tarp visų sielų yra įšventinti ir 14 A kategorijos karo nusikaltėlių, kurie tokiais buvo pripažinti Tokijo teismo metu. Dėl to Jasukuni šventykla bei jos lankymas yra traktuojami pritarimu revizionistinės istorijos naratyvui, teigiančiam, jog 1941-1945 m. karas buvo gynybinis ir išlaisvinantis nuo Vakarų. Tai yra tiesiogiai susiję su tuo, kad aukšto rango politikų vizitai Jasukuni šventykloje kaskart sukelia diplomatinių ginčų ir regiono šalių atstovai juos kaltina militarizmo palaikymu. Nuo 1978 m., kai karo nusikaltėlių sielos tradicinės ceremonijos metu buvo perkeltos į šventyklą, imperatoriai joje nebesilanko, tačiau M. Selden

³⁹² Yoshifumi, T., 2017. What is the Aim of Nippon Kaigi, the Ultra-Right Organization that Supports Japan's Abe Administration? *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 15, Issue 21, No. 1. P. 16.

³⁹³ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the 'Comfort women' issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193–212. P. 199.

³⁹⁴ Japan Times, 2017. In a rare move, court suspends publication of the best-seller on Abe-linked conservative lobby group. *The Japan Times*. 2017 m. sausio 7 d. Nuoroda internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2017/01/07/national/rare-move-best-seller-abe-linked-nippon-kaigi-suspended-court>>, žiūrėta 2019 m. kovo 20 d.

³⁹⁵ Yasukuni Jinja, 2019. History. *Yasukuni.or.jp*. Nuoroda internete: <<http://www.yasukuni.or.jp/english/about/history.html>>, žiūrėta 2019 m. kovo 18 d.

³⁹⁶ Takenaka, A., 2015. Mobilizing Death in Imperial Japan: War and the Origins of the Myth of Yasukuni. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 13, Issue 38, No. 1. P. 8.

tai neįtikino. Jis teigė, jog ryšių tarp imperatoriaus institucijos ir Antrojo pasaulinio karo atsakomybės tai nenutraukia³⁹⁷.

Jasukuni šventykla yra tapusi ne tik nesusitaikymo su regionu simboliu³⁹⁸, bet politinio lobizmo įrankiu. Nuo 1985 m. Japonijos ministrai pirmininkai joje oficialiai nesi-lankė, tačiau Junichiro Koizumi 2001 m. rugpjūtį grąžino šią lankymosi (参拝, *sanpai*) praktiką³⁹⁹. Toks simbolinis veiksmas yra dalis visuomeninių grupių spaudimo, o ypač Izokukai (Nukentėjusių nuo karo draugija), mat savo programoje organizacija postuluo-ja imperatoriaus ir ministro pirmininko oficialų garbinimą ir jei ministras pirmininkas lankysis šventykloje, rinkimų metu bus palaikomas šimtais tūkstančių balsų⁴⁰⁰. Jasukuni šventyklą spaudimui naudoja ir Karių pensijų federacija (軍人恩給連盟, *gunjin onkyuu renmei*), Didvyrių sielų atminimo draugija (英霊にこたえる会, *eirei ni kotaeru kai*), Šinto šventyklų asociacija (神社本庁, *jinja honchō*).

Jei Jasukuni šventykla yra diplomatinių nesutarimų priežastis ir spaudimo įran-kis, tai tame pačiame komplekse esantis Jūšiūkan muziejus yra istorinio revizionizmo pavyzdys. Abi institucijos nėra valstybinės, jų finansavimas yra privatus, tačiau ide-ologinė linija atspindi vyriausybės diktuojamą atminties politiką. Jūšiūkan muziejaus tematika yra valstybingumo raida kovų kontekste. Kaip ir istorinio revizionizmo pa-veikti vadovėliai, taip ir Jūšiūkan muziejus savo ekspozicijoje vengia aptarti ir minėti imperinės Japonijos laikotarpiu vykdytos karinės ekspansijos metu vykdytų nusikalti-mų. 2002 m. atnaujintoje ekspozicijoje Nankino incidentas yra vadinamas pačių kinų išprovokuotu atoveiksmiu, o 731 būrio, Okinavos mūšio pabaigos masinių karių savi-žudybių bei paguodos moterų nėra minima visai. 1941-1945 m. karas yra pateikiamas iš aukos perspektyvos, kaip priverstinis žingsnis agresyvios Vakarų, o ypač JAV, poli-tikos kontekste⁴⁰¹. Sureikšminamas savižudžių lakūnų vaidmuo, vengiant detalizuoti jų prievartinį dalyvavimą tokiose misijose⁴⁰².

Tiek Jasukuni šventykla, tiek Jūšiūkan muziejus yra įrankiai, kuriais formuojama ir palaikoma kolektyvinė atmintis su tikslu vienyti tautą. A. Takenaka šiai situacijai

³⁹⁷ Selden, M., 2008. Japan, the United States and Yasukuni Nationalism: War, Historical Me-mory and the Future of the Asia Pacific. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 6, Issue 9. P. 9.

³⁹⁸ Tamaki, T., 2009. An Unholy Pilgrimage? Yasukuni and the Construction of Japan's Asia Imaginary. *Asian Politics & Policy*. Vol. 1, No. 1. Pp. 31–49. P. 34.

³⁹⁹ Japan Times, 2001. Koizumi visits Yasukuni shrine. *The Japan Times*. 2001 m. rugpjūčio 14 d.. Nuoroda internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2001/08/14/national/koi-zumi-visits-yasukuni-shrine>>, žiūrėta 2019 m. kovo 18 d.

⁴⁰⁰ Takahashi, T., 2006. The national politics of the Yasukuni shrine. *Nationalisms in Japan*, P. 156.

⁴⁰¹ Tamaki, T., 2009. An Unholy Pilgrimage? Yasukuni and the Construction of Japan's Asia Imaginary. *Asian Politics & Policy*. Vol. 1, No. 1. Pp. 31–49. P. 35.

⁴⁰² Ohnuki-Tierney, E., 2006. *Kamikaze diaries*.

paaiškinti naudoja Marianne Hirsch po-atminties (*post memory*) terminą⁴⁰³. Po-atminties konceptas remiasi į prielaidą, jog įvykių nemačiusi karta apie juos sužino iš pasakojimų, sukurtų iki jiems gimstant, suformuotų tų, kurie matė viską gyvai – traumuojančius ir neįmanomus nei suvokti, nei atkurti, įvykius. Kartais įvykių masiškumas, kaip holokaustas ar karas, sujungia buvusią kartą su dabartine ir sudaro įspūdį, jog gauta atmintis yra tolygi turimai, nors ir toliau būna keičiama aplinkos⁴⁰⁴. Tokioje situacijoje aplinka tampa atminties kūrėju. Aplinką valdantys ir joje dominuojantys veiksniai turi privilegiją pateikti stipriausius įvaizdžius, nustelbiančius alternatyvas. 1941-1945 m. karo atsiminimų formavimas vyksta mokyklose (privaloma literatūra), televizijoje (filmai, serialai), muziejuose. Kaip teigia Takenaka, atsiminimų moralas vienas – karas yra blogai ir turime platinti taikos žinutę, nors kaltininkas niekada nebuvo nurodomas – karas atėjo ir praėjo, kaip kokia gamtos nelaimė⁴⁰⁵. Suformavus tokį ideologinį pagrindą, toliau pasirenkamas arba aukos mentaliteto palaikymas, arba revizionistinė gynybinės kovos perspektyva. Tie, kurie savo akimis nematė karo, atsakomybę už jį laiko nesąžiningu reikalavimu. Jūšiūkan muziejus įprasmina abu naratyvus – aplinkybių aukų mentalitetas išlaisvina visus japonus nuo atsakomybės, o gynybinis karas pateisina to laikotarpio valdžios ir ypač imperatoriaus pozicijas.

Ankstyvosios Heisei eros nacionalistų ir kraštutinės dešinės veikėjų veikla yra tiesiogiai susiję su istoriniu revizionizmu. Tačiau istorinis revizionizmas nėra galutinis Heisei eros nacionalizmo raidos rezultatas. Jis traktuotinas kaip sociopolitinis kontekstas ir ideologinis pagrindas, kuriame iškilo konservatyvieji aktyvistai. Ksenofobiška nacionalizmo banga, įvardijama kaip konservatyvieji aktyvistai ir besiskirianti nuo tradicinių bei naujųjų dešiniųjų Šaltojo karo metais, yra dabartinio Japonijos kraštutinės dešinės kraštovaizdžio dominantė.

⁴⁰³ Takenaka, A., 2016. Japanese Memories of the Asia-Pacific War: Analyzing the Revisionist Turn Post-1995. *Asia-Pacific journal | Japan Focus*. Vol. 14, Issue 20, No. 8.

⁴⁰⁴ *ibid.*

⁴⁰⁵ *ibid.*

III.

Makoto Sakurai tinklaraščio naratyvo tyrimas

Atlikto tyrimo teorinis pagrindas buvo Fligstein ir McAdam SVL teorija, kurios vienas iš postulatų yra socialiai įgudusio veikėjo reikšmė kuriant SVL ir taip inicijuojant kaitą sociopolitinėje aplinkoje. Antroje darbo dalyje buvo pristatytas conceptualus modelis, apjungiantis socialiai įgudusių veikėjų kuriamą pasakojimą su socialinių judėjimų sukūrimu ir jų raida. Pagal modelį, naudodamiesi pasakojimu, socialiai įgudę veikėjai formuoja ir palaiko SVL, kurį sudaro pasakojimo įtikinti judėjimo dalyviai. Šioje darbo dalyje yra pristatomas atliktas tyrimas, kurio tikslas buvo dekonstruoti socialiai įgudusio veikėjo Makoto Sakurai sukurtą naratyvą, išskiriant esmines Sakurai sukurtų judėjimų vertybes, konsoliduojančias ir palaikančias judėjimus, manipuliuojančias grupės tapatybėmis.

3.1. Tyrimo metodologija

Pasakojimo kūrimas yra išskiriamas kaip viena svarbiausių detalių SVL kūrime. Socialiai įgudę veikėjai savo naratyvu padeda kurti SVL, tad siekiant išsiaiškinti Japonijos konservatyviųjų aktyvistų grupių formas ir raidą, Sakurai pasakojimo dekonstravimas yra esminis žingsnis. Japonijos kraštutinių dešiniųjų bendrai ir konservatyviųjų aktyvistų konkrečiai atvejai gali būti tiriama naudojantis įvairiomis priemonėmis, tačiau šiuo atveju pasirinkta mišri metodologija, apimanti kiekybinę bei kokybinę priemones. Kiekybinė prieiga skirta ištirti ir įvertinti Sakurai tinklaraščio apimtį,

chronologinį ir tematinį pasiskirstymą. Laikantis modifikuoto Klandermans ir Mayer jungimosi prie judėjimų modelio, laikoma, jog judėjimų atsiradimo ir vystymosi priežastis slypi įtikinamo naratyvo pateikime. Tai leidžia dalyviams įvertinti judėjimo tikslus, pasirinkti judėjimą pagal savo tapatybę ir prioritetus. Kokybinė tyrimo dalis skirta atsakyti į klausimus, kokiais būdais ir kokia grupės tapatybė yra kuriama, kas lemia judėjimų vystymąsi ir kaip tai atsispindi kuriamame Sakurai pasakojime.

Tyrimo objektas yra Makoto Sakurai sukurtas pasakojimas tinklaraštyje „Doronpos monologas“. Pagrindinis tyrimo klausimas: kaip Sakurai tinklaraštyje „Doronpos monologas“ atsispindi konservatyviųjų aktyvistų veiklos formos ir jų raida? Jis gali būti skaidomas į smulkesnes kategorijas:

- Koks yra įrašų turinys ir tikslas?
- Koks yra įrašais kuriamas pasakojimas?
- Kuo skiriasi ir kuo panašūs įrašai savo turiniu?
- Kaip įrašais Sakurai save pateikia visuomenei?
- Kodėl būtent tokia forma ir turinys yra pasirinkti viešinimui?

Pirmiausia, visi 2764 tinklaraščio įrašai buvo perkopijuoti į asmeninę duomenų bazę, kurioje jais buvo galima operuoti naudojantis paieškos sistema, generuoti lenteles, grafikus. Sudarytas įrašų chronologinės kaitos grafikas leido pavaizduoti Sakurai įrašų visumą kaip vientisą naratyvą, išskiriant atskirus aktyvumo periodus. Kiekybinė tyrimo dalis buvo skirta išskirti ir išanalizuoti statistinius rodiklius, tokius kaip raktažodžių vartojimas, įrašų kiekio sekimas pagal atskiras temas bei raktažodžius. Skaidymas temomis buvo atliktas naudojantis paties Sakurai išskirtais temų raktažodžiais.

Kokybinės-interpretacinės tyrimo dalies analizė yra pagrįsta antroje darbo dalyje sukurtu modeliu, kuriame įtikinamas pasakojimas yra laikomas svarbiausiu veiksnium, lemiančiu dalyvių prisijungimą prie socialinių judėjimų. Remiantis juo, Sakurai tinklaraščio įrašai buvo diskursyviai skaitomi, sisteminami ir analizuojami pagal nusistatytą schemą, kurią sudarė 3 etapai. Pirmiausia, analizuota įrašų kaita pagal dažnio grafike matomas ir iš konteksto išsiskiriančias kreivės viršūnes. Tai reiškia, kad jei įprastiniame dažnyje matomas ryškus temų pokytis, jis žymi tam tikrą įvykį, reikšmingą Sakurai. Jei reikšmingesnio pokyčio įrašų dažnyje nėra pastebima, tai taip pat yra svarbu, kadangi nekintantis arba nežymiai kintantis įrašų skaičius temose reiškia stabilų tematinės linijos laikymąsi.

Antra, pasakojimo diskursas buvo sekamas pagal anksčiau nusistatytą Sakurai ideologijos apibrėžimą, sudarytą iš:

1. ksenofobijos;
2. rasizmo;
3. regioninių aktualijų skatinamo reakcingo nacionalizmo.

Tai reiškia, jog skaitant tekstus buvo žiūrima, kaip šios temos yra vystomos, kokiais epitetais ir raktažodžiais yra naudojamosi pristatant įrašo temą ir ją vystant. Tokiu

būdu buvo sekami dažniausiai pasitaikantys raktažodžiai. Jų reikšmė, emocinis krūvis, vartojimo dažnis sudarė galimybes kelti klausimus apie kuriamų įvaizdžių stabilumą, pasakojimo nuoseklumą, taigi, ir formuojamų tapatybių dinamiką. Analizuojant tinklaraščio įrašų diskursą buvo remiamasi van Dijk nurodytomis kritinio diskurso tyrimo gairėmis⁴⁰⁶. Siekiant pristatyti aiškesnes įrašų sudarymo aplinkybes, Sakurai aprašomi įvykiai buvo pateikiami atitinkamu metu vyrausių aktualijų kontekste.

Galiausiai, įrašų tematinis dažnis, raktažodžių vartojimas ir Sakurai SVL akcentavimas buvo analizuojami SVL raidos kontekste. SVL raida traktuojama ne tik kaip fizinė organizacijos dydžio kaita narių skaičiumi, tačiau ir bendradarbiavimo intensyvumas su kitomis organizacijomis. SVL teorija teigia, jog kontaktai su išorės SVL yra neišvengiamas ir nuolatinis būvis. Taigi, kontaktavimo dažnis indikuoja SVL raidos vektorius. Daugėjant kontaktų galimai vystosi ir Sakurai SVL. Tokia prieiga įgalino daryti prielaidas apie galimą įrašų poveikį judėjimų vystymuisi. Taip pat žiūrima, kokie elementai veikloje gali būti priskiriami socialinių judėjimų apibrėžimui, nurodytam Tarrow ir Tilly⁴⁰⁷.

Tai, kaip Sakurai pateikia įvykius ir įkontekstina juos savo pasakojime likdamas ištikimu pačiam sau, yra prieiga tolimesniam narių aktyvumui ir jungimuisi prie judėjimų. Sakurai tekstai yra tarsi filtras, per kurį perėjusi informacija iš žiniasklaidos ir kitų šaltinių įgauna konkretų konservatyviųjų aktyvistų retorikai būdingą atspalvį. Sekant tinklaraštyje vyraujančias temas galima nustatyti ne tik stambesnius Sakurai veiklos etapus, bet ir išvelgti siekį pakreipti skaitytojų dėmesį konkrečiomis kryptimis.

Kalbant SVL teorijos terminais, pagal matomą tematinį įrašų pasidalijimą galima išskirti skirtingų SVL egzistavimo periodus Sakurai aktyvizme. Pirmasis ir trečiasis etapai suponuoja santykinę sumaištį, vienos krypties nebuvimą, tačiau po jų sekė Zaitokukai ir JFP susiformavimas. Tai iš dalies patvirtina teiginį, jog prieš susiformuojant judėjimams arba SVL, turi būti pasakojimo fazė, kuri leidžia suburti palaikymą bei susiformuoti pagrindinėms kito etapo idėjoms. Aptariamuoju laikotarpiu aiškiai matomas Zaitokukai SVL susikūrimas, vystymasis ir nykimas, o JFP atveju galima išskirti susikūrimo ir vystymosi stadijas, pastarąją vertinant su išimtimis. Remiantis tokiu suskirstymu, buvo atliktas Sakurai tinklaraštyje kuriamo pasakojimo dekonstravimas, analizuojant kiekvieną etapą atskirai ir galiausiai sujungiant jį į bendrą naratyvą.

3.2. Tinklaraščio chronologinė-tematinė analizė

Sakurai kuriama istorija tęsiasi per visą aptariamąjį laikotarpį nuo 2005 m. balandžio iki 2019 m. balandžio pabaigos⁴⁰⁸, tad logiška manyti, jog ji gali būti suskaidyta į kelias stambias dalis. Atlikus įrašų statistinę analizę, matomas chronologinis ir te-

⁴⁰⁶ Van Dijk, T. A., 2008. *Discourse and power*. P. 2-7.

⁴⁰⁷ Tilly, Ch., Tarrow, S., 2015. *Contentious politics*. p. 11

⁴⁰⁸ Teksto rašymo metu, kuris sutapo su Heisei eros pabaiga ir Reiwa eros pradžia.

matinis įrašų pasiskirstymas (žr. priedą nr. 7). Tinklaraštyje Sakurai išskiria 31 temą ir pagal atskirų temų dominavimą galima nurodyti 4 etapus:

1. 2005 m. balandis-2007 m. lapkritis; kuriame įrašų nėra daug, negalima išskirti akivaizdžiai dominuojančios temos;
2. 2007 m. lapkritis-2015 m. vasaris; etapo pradžioje (2007 m. pab.-2008 m. rugpjūtis) matoma santykinai daug Zainiči temos įrašų, tačiau Zaitokukai palaipsniui perima viršų. Zainiči temų gausa etapo pradžioje sietina su Zaitokukai judėjimo susiformavimu (2006 m. lapkričio mėn.), tačiau tuo metu Zaitokukai tema dar neturėjo atskiros žymos tinklaraštyje;
3. 2015 m. kovas-2016 m. liepa; nunykus Zaitokukai temai, kitų dominuojančių temų negalima išskirti; nuo 2011 m. gegužės (antrojo etapo piko) matomas laipsniškas įrašų skaičiaus mažėjimas, ši tendencija išlieka ir šiame etape; temų įvairovė primena pirmąjį etapą;
4. 2016 m. liepa-2019 m. balandis (imtinai); staigus šuolis įrašų skaičiuje ir palaipsniui susiformavęs kelių temų (Japonijos bei kasdienos aktualijos, JFP) dominavimas.

Turint tokį suskirstymą prieš akis, darytina prielaida apie motyvacijas, kuriomis grindžiamas Sakurai pasakojimas. Laikantis apibrėžimo, jog kraštutinių dešiniųjų aktyvizmą skatina regioninės aktualijos, manytina, kad Sakurai aktyvumas buvo ir yra paremtas siauru ratu interesų, turinčių potencialiai platų atgarsį visuomenėje. Tokiu būdu, fiksuojant ryškiausius aktyvumo proveržius Sakurai tinklaraštyje ir nustačius vyraujančias tematikas, tai turi būti vertinama regioninių įvykių kontekste. Toks modelis tiesiogiai siejasi su kraštutinių dešiniųjų reakcingumu, kas reiškia, jog jų veiksmai yra atsakas į aplinkos pokyčius.

3.2.1. Ankstyvasis Sakurai aktyvumo etapas (2005 04-2007 10)

Nuo 2005 m. balandžio 1 d. pradėtas pildyti Makoto Sakurai tinklaraštis pasižymėjo temų įvairumu (20 temų, Žr. grafiką Nr. 3). Žvelgiant statistškai, etapą sudaro 192 įrašai, beveik tolygiai pasiskirstę per pustrėčių metų laikotarpį, vidutiškai po 6 įrašus per mėnesį. Kai kurios temos („Asahi shimbun“, „Knygų apžvalga“, „Korėjos generalgubernatorius“, „Puslapio 2 metų jubiliejus“, „Santykių su Korėja normalizavimo sutartis“) turi tik po vieną įrašą. Likusios penkiolika temų kartojasi dažniau ir tai pamažu ima formuoti Sakurai pasakojimo pagrindą. Stabilios temos – „Zainiči“, „[nusistatymas] prieš Japoniją“, „Korėjos reikalai“ bei „Aktualijos“. Etapo pabaigoje iškyla „Japonijos reikalams“ skirtų įrašų skaičius.

Temų pavadinimai yra iškalbingi ir kai kurie jų aiškiai parodo Sakurai požiūrį į pristatomas problemas. Tą demonstruoja žodžių *Shina* (支那, しな, シナ) ir *shinajin* (支那人、シナ人), vartojimas. *Shina*, žvelgiant iš istorinės perspektyvos, buvo varto-

jamas imperinės Japonijos laikais, kalbant apie Kiniją kaip apie žemesnės klasės šalį ir tokiu būdu pateisinant Japonijos ekspansijos veiksmus⁴⁰⁹. Šių terminų vartojimas senosios dešinės aktyvistų tarpe yra nepriimtinas ir jie kritikuoja darančius kitaip, o ypač konservatyviuosius aktyvistus⁴¹⁰. Kita tema – „Karo lauko prostitutės“ ir ji yra skirta vadinamųjų paguodos moterų problemai. Taip susiklostė, jog apie šį klausimą Japonijoje nebuvo viešai diskutuojama iki 1990 m.⁴¹¹. „Karo lauko prostitutės“ kaip žargoniškas ir paniekinamasis terminas yra susiformavęs istorinio revizionizmo iškilimo laikotarpiu, 1990-ųjų pirmoje pusėje, kai ėmė kisti požiūris į Korėją ir korėjiečius Japonijoje.

Grafike Nr. 3 pastebimos 5 viršūnės, išskylančios iš bendro konteksto. Pirmiausia, tai 2005 m. gegužės-birželio mėnesiais vyravęs „Zainiči“ temos pristatymas.

2005 m. rugpjūtį santykinai padaugėjo Jasukuni šventyklai skirtų įrašų. Tai tiesiogiai susiję su Antrojo pasaulinio karo pabaigos minėjimu, vykstančiu kasmet rugpjūčio 14-15 dienomis ir pastebėtina, kad 2006 m. su šia tema nėra publikuota pranešimų. Tačiau skaitant įrašus matoma, jog Jasukuni šventyklos problemos yra kontekstualiai aptariamoms 2006 m. rugpjūčio 17 d.⁴¹², o 2007 m. temai priskiriamas vienas įrašas, publikuotas rugpjūčio 15 d.⁴¹³.

Trečia viršūnė susiformavo 2005 m. lapkritį-gruodį, dėl pagausėjusių įrašų su „Pranešimų“ tema. Šiai temai priskirtuose įrašuose kalbama apie knygos „嫌韓流 実践ハンドブック。反日妄言撃退マニュアル“ (*kenkanryuu jissen handobukku. Hannichi mōgen gekitai manyuuaru*, liet. Praktinis vadovėlis, kaip neapkęsti „Korėjos bangos“. Instrukcijos, kaip atsikirsti į beprasmius antijaponiškus komentarus“) rengimą. Juose Sakurai ne tik dalinasi knygos redagavimo problemomis, bet ir išreiškia džiaugsmą dėl itin gerų pardavimų. Pats Sakurai teigia, kad be kitų temų, ypatingai dėmesys

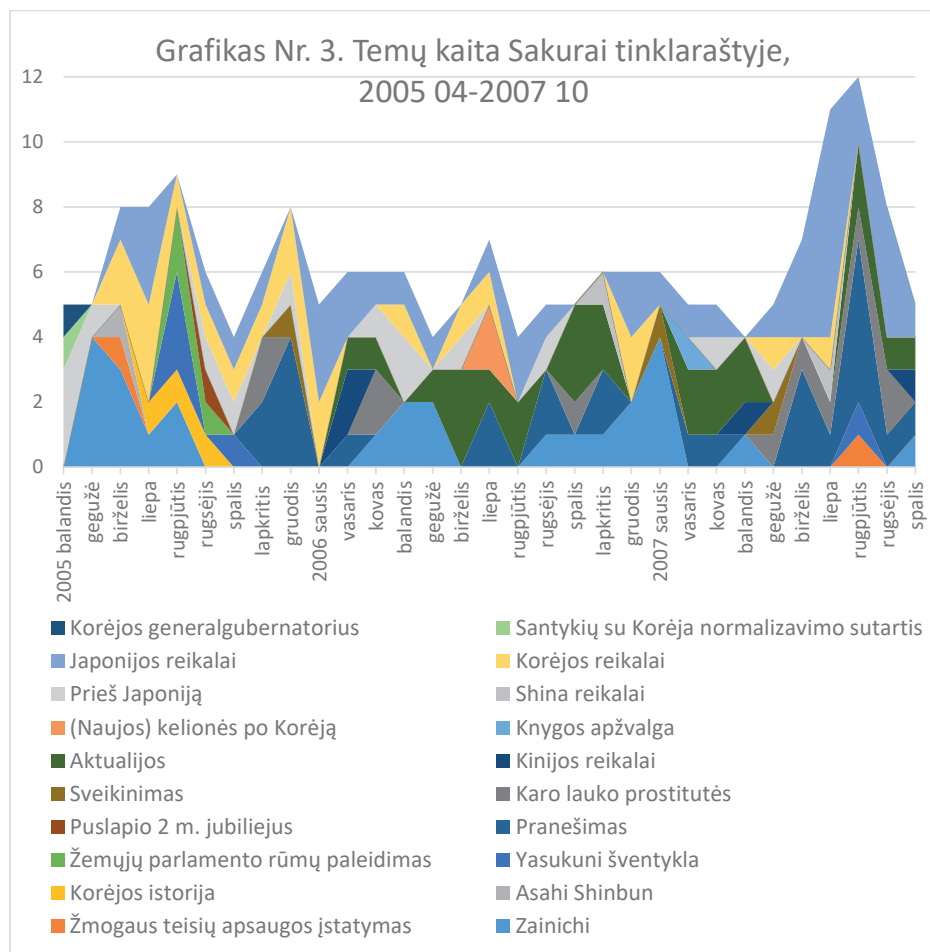
⁴⁰⁹ Termino „Shina“ vartojimas turi kelialypę reikšmę. Pirmą, Chūgoku, arba Centrinė šalis, yra pačių kinų preferuojamas terminas ir turi tam tikrą šovinistinę konotaciją. Dėl nenoro palaikyti Kinijos svarbos terminijoje, XIX a. buvo išpopuliarėjęs terminas Shinkoku, kas reiškė Čingų dinastijos šalį. Trečia, apeliuojant į dingusią Kinijos reikšmę šalių hierarchijoje, manyta, jog buvo būtina daryti aiškią skirtį tarp „Chūgoku“ ir „Shina“. Tanaka, S., 1996. *Japan's Orient: Rendering Pasts into History*. Berkeley, Calif: University of California Press. P. 5-6 Prieiga internete: <<http://ark.cdlib.org/ark:/13030/ft6b69p0fd/>>, žiūrėta 2020 m. vasario 13 d.

⁴¹⁰ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 245

⁴¹¹ Kimura, K., 2019. *The burden of the past. Problems of historical perception in Japa-Korea realtions*. P. 25, 31.

⁴¹² Doronpa, 2006. Kankoku kara no hihan ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10015951534.html>>, Žiūrėta 2019 sausio 9 d.

⁴¹³ Doronpa, 2007. 8 gatsu 15 nichi Yasukuni sanpai no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10043468925.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 20 d.

Grafikas Nr. 3. Temų kaita Sakurai tinklaraštyje, 2005 04-2007 10

skiriamas „karo lauko prostitutėms“⁴¹⁴ ir teigiama, jog yra numatytas antrasis, patai-
sytas knygos leidimas⁴¹⁵. Tai tarsi suponuoja, kad poreikis tokiai literatūrai yra didelis,
žmonės domisi susidariusia situacija ir yra susirūpinę dėl gausių kaltinimų japonams
iš korėjiečių pusės, o Sakurai šiame procese atlieka gelbėtojo vaidmenį.

⁴¹⁴ Doronpa, 2005. Han nichī mōgen gekitai manyuaru dainihan kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007355348.html>>. Žiūrėta 2019 birželio 7 d.

⁴¹⁵ ibid.

Ketvirtas temų išaugimas yra ties 2006 m. liepos mėn., sukeltas „(Naujų) kelionių po Korėją“ temos. Nors įrašai tik 2, tačiau bendrame kontekste to užtenka, kad matytųsi iškilimas. Pirmame įrašė Sakurai dalinasi įspūdžiais iš kelionės į Dalinimosi namus (나눔의 집, kor. *Nanum-ui jib*) – slaugos namus vis dar gyvoms paguodos moterims Korėjoje. Tačiau įrašai nėra kurti Sakurai – jis pasidalino Osamaus Koikės, Rytų Azijos problemų tyrimų draugijos (東亜細亜問題研究会, *higashi ajia mondai kenkyuukai*) nario, tekstais. Rytų Azijos problemų tyrimų draugija iki 2006 m. vasario 1 d. buvo Japonijos-Korėjos istorinių problemų tyrimų draugija⁴¹⁶ ir yra organizacija, besispecializuojanti antikorėjiškos informacijos skleidimu. Sakurai dalyvauja jos veikloje ir prisistato kaip atstovas (代表, *daihyō*).

Penkta viršūnė yra dėl 2007 m. rugpjūtį išaugusio „Pranešimų“ temos skaičiaus. Įrašai yra susiję su tinklaraščio komentarų ištrynimu be įspėjimo ir dėl to Sakurai keletą kartų išreiškė susirūpinimą dėl grėsmės žodžio ir išraiškos laisvei internete⁴¹⁷. „Zainiči“ kategorijoje įrašų pagausėjimas matomas 2007 m. sausio mėn., o tęstinis temos palaikymas matomas nuo 2006 rugsėjo, t. y., 5 mėnesius.

3.2.2. Zaitokukai aktyvumo etapas (2007 11-2015 02)

Lyginant su pirmuoju etapu, skirtumai yra keli – antrajame matoma aiški tematinė dominantė („Zaitokukai“), bendras įrašų kiekis stipriai išaugo, tačiau temų išskiriama 22, t. y., tik 2 temomis daugiau, nei pirmajame etape⁴¹⁸. Tokie pokyčiai gali reikšti, jog Sakurai aiškiau nusistatė veiklos vektorius, iškristalizavo pagrindines aktyvumo sritis (tematinę etapo kaitą tinklaraštyje žr. Grafiką Nr. 4). Tai gali būti padiktuota ir Zaitokukai judėjimo, nes kuo labiau jis vystėsi ir plėtėsi, tuo didesnio dėmesio reikalavo jo priežiūra bei administravimas, veiklos ataskaitos visuomenei. Pastarąjį aspektą palaiko ir išaugęs „Pranešimų“ skaičius, kuriais informuojama apie Zaitokukai

⁴¹⁶ Doronpa, 2006. Osen sareru Chūgoku no mizu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10008684351.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 14 d.

⁴¹⁷ Doronpa, 2007. Ameburo no gawa to no yaritori wo kōhyō shimasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10045052766.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁴¹⁸ Antrasis etapas trunka ilgiau už pirmąjį – 7 m. ir 4 mėn., jo metu sukurta 1548 įrašai, vidutiniškai po 17-18 įrašų per mėnesį (plg., pirmame etape buvo po vid. 6 įrašus). Didžiausias aktyvumas – 2011 m. balandžio-liepos mėn., kai praktiškai kasdien būdavo įkeliama po įrašą. Pirmajame etape galima išskirti keletą reikšmingesnių periodų. Etapo pradžioje dar vyravo Zainiči tema, bet nuo 2008 m. rugpjūčio iki 2009 m. balandžio matomas tiek Zainiči, tiek Zaitokukai temų panašus dažnis, ilgainiui peraugantis į Zaitokukai temos dominavimą. Per visą laikotarpį beveik nuolatos buvo publikuojami įrašai „Pranešimų“ tema (151 įrašas) bei „Japonijos reikalams“ (281 įrašas). Etapo viduryje (2010 lapkritis-2011 rugpjūtis) išryškėja „Aktualijų“ įrašai, nors šios temos įrašai sporadiškai matomi beveik visame aptariamajame laikotarpyje (bendrai 175 įrašai). Panašiai pateikiami ir Korėjos reikalų įrašai, tačiau jų kiekis ženkliai mažesnis (48 įrašai).

demonstracijas – tiek apie buvusias, tiek būsimas, ko pirmame etape praktiškai nepasitebima⁴¹⁹. Antrame etape yra 3 temos, kurioms skirta tik po 1 įrašą – „Žmogaus teisių apsaugos įstatymas“, „Veikiančiųjų konservatyviųjų judėjimas“ (行動する保守運動, *Kōdō suru hoshu undō*), „Japonijos-Korėjos santykių normalizavimo sutartis“, 2 įrašai skirti „Korėjos istorijai“.

Dėl laikotarpio ilgio ir įrašų gausos, antrajame etape įvairių kreivių viršūnių galima išskirti apie 20, tačiau žvelgiant iš platesnės perspektyvos, labiausiai išsiskiria penki reikšmingesni periodai. **Pirmąjį antrojo etapo periodą** (2007 m. lapkritis-2008 m. birželis) sudaro 10 skirtingų temų, kuriose labiausiai matosi „Zainiči“ ir „Pranešimų“ temoms skirti įrašai. Sakurai aptariamuoju laikotarpiu daugiausia dėmesio skyrė Kodairos miesto atvejui ir specialiųjų privilegijų problemos pristatymui⁴²⁰. **Antrasis antrojo etapo periodas** trunka nuo 2009 liepos iki 2010 vasario, kai pakaitomis dinamiškai išauga paguodos moterų („Karo lauko prostitučių“) ir užsieniečių (specialiųjų nuolatinių gyventojų) balsavimo problemų temos. **Trečiasis antrojo etapo periodas** išskiriamas 2011 m. kovo-liepos mėn. dėl ženkliai pagausėjusių „Aktualijų“, po kurių sekė kiek išaugęs „Zaitokukai“ temų kiekis. Tai lėmė vienas reikšmingiausių pastarųjų dešimtmečių įvykių Japonijoje – Didysis Rytų Japonijos žemės drebėjimas ir cunamis, paprastai vadinami „3 11“. Nuslūgus 3 11 skirtiems įrašams, Zaitokukai veiklai skirtų įrašų išaugimas matomas kaip grįžimas prie daugmaž įprasto aktyvumo tempų⁴²¹. Vis dėlto, žvelgiant plačiau, aptariamasis antrojo etapo trečiasis periodas buvo gausiausias įrašų, jei žiūrėsime į pirmus tris Sakurai tinklaraščio etapus (iki pat 2016 m. liepos mėn. tokių apimčių nebuvo pakartota). 2011 m. balandį, gegužę, birželį ir liepą buvo publikuojama po vidutiškai 30 įrašų, o rekordinį gegužės mėn. buvo paskelbta po įrašą kasdien, taigi, 31 pranešimas apie renginius, demonstracijas, užklausas dėl Asahi TV ar pačinko (パチンコ, *pachinko*) salonų⁴²² problemas. **Ketvirtasis antrojo etapo periodas** (2012 rugpjūtis-rugsėjis) išskiriamas santykinai išaugus „Zainiči“ ir „Pranešimų“ įrašų. Sakurai iki šio momento apie metus santykinai ignoravo tai, kas buvo Zaitokukai sukūrimo priežastis – Zainiči korėjiečius ir jų specialiąsias privilegijas. Grįžimas prie šių temų sudaro didžiąją dalį „Zaitokukai“ įrašų šiame periode. **Penktasis antrojo etapo periodas** (2014 12-2015 02) žymi etapo pabaigą. Nuo 2011 m. balandžio-liepos piko Sakurai tinklaraštyje įrašų palaipsniui mažėjo. Tai

⁴¹⁹ Iš 1548 įrašų, 1231 mini propagandą gatvėse (街宣, *gaisen*), 348 - veiksmus gatvėse (街頭活動, *gaitō katsudō*), 876 – eitynes, paradus (行進, *kōshin*), iš kurių 382 – didelės eitynės (大行進, *daikōshin*), 498 – protestus (抗議活動, *kōgi katsudō*), 44 – masinius protestus (大規模抗議, *daikiba kōgi*), 1268 – demonstracijas (デモ, *demo*). Šie veiklos būdai labiausiai apibūrina Sakurai propaguojamą Zaitokukai aktyvumą.

⁴²⁰ Išsamiau specialiosios Zainiči privilegijos analizuojamos šio darbo 3.3.6 skyriuje.

⁴²¹ Doronpa, 2011. Zaitokukai kara no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10851331504.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁴²² Dažniausiai Japonijos korėjiečių valdomi pramoginiai centrai, kuriuose žaidžiama azartiniais žaidimų automatais.

labiausiai pastebima dėl „Zaitokukai“ temai skirtų įrašų menkimo, mat praktiškai per visą antrąjį etapą „Zaitokukai“ temos įrašai buvo vyraujantys⁴²³. Šie pokyčiai susiję su tuo, jog 2014 m. lapkričio 11 d. Makoto Sakurai pranešė nebesieksiąs penktos dvimetės Zaitokukai vadovo posto kadencijos⁴²⁴. Naujuoju pirmininku tapo ilgametis pavaduotojas Yagi, su kuriuo Sakurai siejo būsimas permainas⁴²⁵. Tokiu būdu, Sakurai formaliai užbaigė Zaitokukai skirsnį savo karjere ir tinklaraščio naratyve.

Tematiškai nunykus Zaitokukai reikšmei matomas staigus „Japonijos reikalų“ įrašų iškilimas. Galima sakyti, kad šiai temai Sakurai priskyrė beveik viską, ką tuo metu publikavo. Dalis įrašų šioje temoje skirta artėjantiems rinkimams 2014 m. gruodžio 14 d. ir demokratijos akcentavimui⁴²⁶, ką Sakurai ne pirmą kartą tinklaraštyje aktyviai pristato, ragindamas visus dalyvauti rinkimuose ir pataria partijoms išjudinti 20-30 m. amžiaus tarpo jaunimą, kurie yra pasyviausi rinkėjai⁴²⁷. Šiuos rinkimus aiškia dauguma laimėjo LDP, kas garantavo Sh. Abei ministro pirmininko postą ateinančiai kadencijai⁴²⁸.

2015 m. situacija iš esmės nekinta – „Japonijos reikalų“ kategorijai priskiriamos publikacijos įvairuoja nuo Mindan ir Zainiči korėjiečių kritikos⁴²⁹ iki korėjiečio Cušimoje mirties aptarimo⁴³⁰ ar Chosen soren (sk. Čiosen soren)⁴³¹ būstinės

⁴²³ Paskutiniame antrojo etapo periode „Zaitokukai“ temai priskiriami įrašai yra tik 4 iš 47 (apie 8,5%), kai tuo tarpu visame antrame etape Zaitokukai įrašai sudarė 43.7% (677 iš 1548). „Zaitokukai“ temai skirtų įrašų iki 2019 m. gegužės mėn. daugiau neskiriama, bet „Zaitokukai“ ar „Zainichi token o yurusanai shimin no kai“ terminus Sakurai pavartojo dar 56 kartus, 5 kartus iš jų kalbėdamas apie akcijas ar demonstracijas.

⁴²⁴ Doronpa, 2014. Zaitokukai kaicho tainin no gohokoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11951299296.html>>. Žiūrėta 2019 balandžio 15 d.

⁴²⁵ Doronpa, 2014. Zaitokukai no henka wa nani wo motarasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11959561959.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴²⁶ Doronpa, 2014. [sōda! Senkyo ni ikō] Shakai henkaku wo unagasu ippyo no trumikasane. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11960916240.html>>, žiūrėta 2019 birželio 30 d.

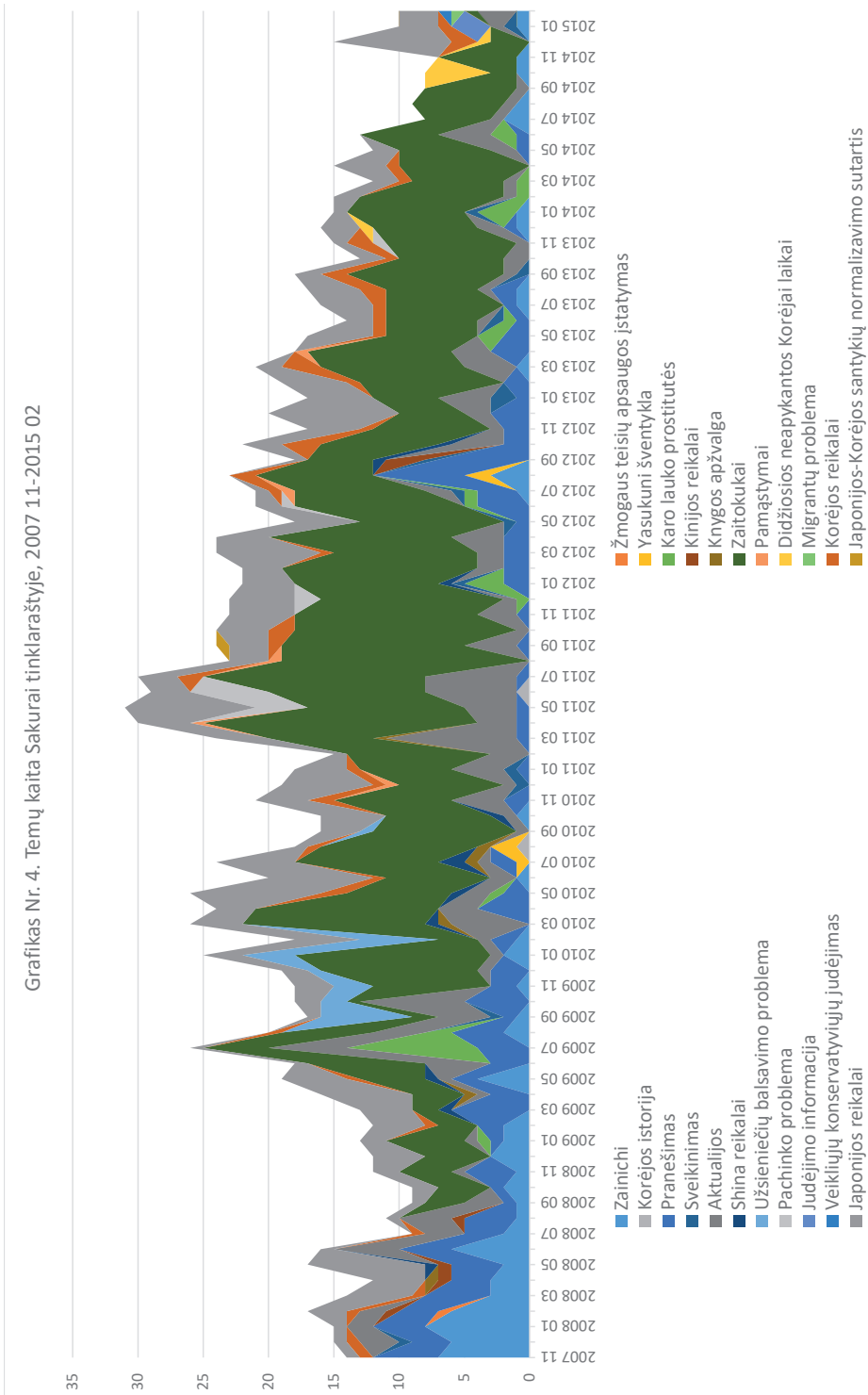
⁴²⁷ Doronpa, 2014. Seitō wa netto genron wo tōhyōkōdō ni musubitsukeru doryoku wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11961984541.html>>, žiūrėta 2019 birželio 30 d.

⁴²⁸ BBC, 2014. Japan election: Voters back Shinzo Abe as PM wins new term. *BBC.com*. 2014 m. gruodžio 14 d. Prieiga internete: <<https://www.bbc.com/news/world-asia-30444230>>, žiūrėta 2020 m. vasario 12 d.

⁴²⁹ Doronpa, 2015. Ware ga furinaosan Mindan O Gonte. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11971719205.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴³⁰ Doronpa, 2015. Tsushima de shinda kankokujin no kai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11972194880.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴³¹ Organizacija, vienijanti Zainiči korėjiečius, siejančius save su Šiaurės Korėja. Kartais vartojama santrumpa Chongryon (sk. Čiongryon, kor. *Chae Ilbon Chosōnin Ch'ongryōnhaphoe*). Japoniškai organizacija vadinasi Chosen soren (在日本朝鮮人総連合会, *Zai-Nihon Chōsenjin Sōrengōkai*, Generalinė Japonijos korėjiečių asociacija).

Grafikas Nr. 4. Temų kaita Sakurai tinklaraštyje, 2007 11-2015 02

perpardavimo⁴³². Nors ir vyrauja tematinis nenuoseklumas, įrašai iš esmės susiję su Zainiči korėjiečiais, kas liudytų jų neadekvatų priskyrimą „Japonijos reikalams“, o ne, pvz., „Zainiči“ temai.

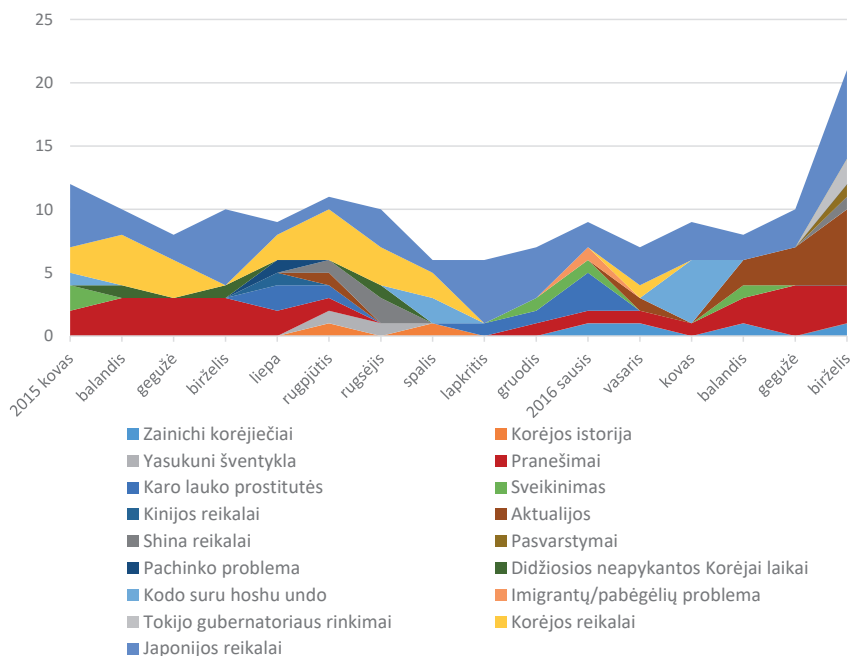
3.2.3. Neapdykto kūrystės pažabojimo įstatymas ir persiorientavimas į politinę karjerą (2015 03-2016 06)

Šis etapas Sakurai tinklaraštyje yra trumpiausias, trunka metus ir tris mėnesius. Galima sakyti, kad jame kartojasi pirmojo etapo bruožai – nėra vyraujančių temų, įrašų kiekis taip pat ženkliai sumažėjęs, lyginant su prieš tai buvusiu etapu⁴³³.

Šiame etape Sakurai palaikomas pozityvus ar bent jau neneigiamas santykis su JAV. Tokia Sakurai laikysena ideologiškai priartina jį tradicinės dešinės link, dar labiau nutolstant nuo Naujosios dešinės, kurios šalininkai priešinasi bendradarbiavimui su JAV. Tokiu būdu Sakurai pažiūrose galima išvelgti dvipolį pasaulio santvarkos modelį, kuriame Kinija perėmė buvusios Sovietų sąjungos vaidmenį kaip pagrindinis antagonistas, o JAV išlieka jos atsvara. Tuo pačiu keitėsi ir pats naratyvas – Zainiči korėjiečiai, etninių mažumų problemos, specialiosios privilegijos praktiškai nebesimato įrašuose. Veikdamas kaip Veikiančiųjų konservatyviųjų atstovas (nors įrašų turinys pristato Sakurai kaip vadovą), Sakurai bando orientuoti šį judėjimą platesniam veiksmui. Tai ypač pastebima Sakurai organizuojuose renginiuose, kuriuose

⁴³² Doronpa, 2015. Chōsen Sōren honbu tenbai no aya. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11981008749.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴³³ Trečiajame etape publikuota 153 įrašai, vidutiniškai po 9-10 per mėnesį. Įrašai suskaidyti į 18 temų, iš kurių 4 („Kinijos reikalai“, „Pamąstymai“, „Pačinko problema“ ir „Imigrantų/pabėgėlių problema“) turi po vieną įrašą, viena tema (Yasukuni šventykla) turi 2 įrašus. Gausiausia tema – „Japonijos reikalai“, kuriai paskirta 51 įrašas, kas sudaro daugiau nei ketvirtadalį visų temų. Antra pagal gausumą tema „Pranešimai“ atsilieka perpus – ją sudaro 27 įrašai. Lyginant su prieš tai buvusiais etapais, trečiasis turi mažiausiai temų (pirmajame 20, antrajame 22). Beveik visas etapas santykinai vienodas ir dominuojančias temas didžiojoje dalyje laikotarpio sunku išskirti (žr. Grafiką Nr. 6). Beveik kiekvieną mėnesį buvo publikuojama „Pranešimų“ ar „Japonijos reikalų“ įrašai, kurie sudaro tematinio stabilumo pojūtį. Tačiau galima pastebėti kelis atskirus momentus. Pirmą, išskirtiną „Korėjos reikalų“ įrašų masyvas. Pirmoje etapo pusėje Sakurai santykinai daug dėmesio skiria šiai temai. 2015 m. balandžio-gegužės ir liepos-spalio mėn. publikuota 18 iš 21 šios temos straipsnio trečiame etape. Per visą etapą besitęsianti „Japonijos reikalų“ serija turi tris laikotarpius, kai įrašų pagausėja – tai 2015 m. kovas, birželis ir lapkritis-gruodis. Taip pat 2015 m. rugpjūtis su 8 sirtingomis temomis suponuoja, jog būta skirtingų įvykių, kuriuos Sakurai norėjo pristatyti skaitytojams. Kitas ryškesnis temų pagausėjimas yra ties 2016 m. sausiu, kada daugiau įrašų skirta paguodos moterims. Tų pačių metų kovą padaugėja „Veikliųjų konservatyviųjų“ įrašų. Pakilimas ilgai netrunka, tačiau greitai po to seka dar viena viršūnė, kurią pradeda „Aktualijų“ pagausėjimas gegužę-birželį.

Grafikas Nr. 5. Temų kaita Sakurai tinklaraštyje, 2015 03-2016 06

Zaitokukai vietą pakeitė Veikiantieji konservatyvieji, tačiau pagalbininkai figūruoja tie patys, ypač Harukis Murata ir Hiroyukis Seto⁴³⁴.

Nuo 2016 m. gegužės ima gausėti „Aktualijų“ įrašai. Su tuo susiję įvairūs vietinės ir tarptautinės reikšmės įvykiai. Sakurai pirmiausia atkreipė dėmesį į pasiruošimą JAV prezidento rinkimams bei D. Trumpo nominaciją respublikonų partijos kandidatu⁴³⁵. Vietinėse aktualijose pažymima 2016 m. gegužės 25 d. įsigaliojo Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymas. Šis įstatymas buvo pirmas teisinis žingsnis šalies istorijoje, pagal kurį neapykantos kurstymas žodžiu prieš ne japonų kilmės Japonijos piliečius buvo įvardintas kaip netoleruotinas aktas. Iki tol nebuvo įstatymo, ribojančio rasinę, etninę, kultūrinę ar kitokios rūšies diskriminaciją, kai tai buvo nukreipta prieš

⁴³⁴ Doronpa, 2015. [orei] 6.22 Nikkan dankō wo motomeru kokumin daishūkai no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12040965942.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁴³⁵ Doronpa, 2016. Beikoku Kyōwatō daitōryō kōho Donarudo Toranpu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12157941578.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

žmonių grupę, o ne konkretų asmenį. Sakurai šį įstatymą vadina dažnai tekstuose sutinkamu epitetu – „pamišimas“⁴³⁶.

Žvelgiant į visą trečiąją etapą, labiausiai į akis krenta ne tik aptariamų klausimų įvairovė, bet ir santykio su valdžios elitu, o būtent ministru pirmininku Shinzo Abe, kaita. Ji matosi Sakurai tekstuose nuo palaikymo iki stiprios kritikos per visą aptariamąjį laikotarpį⁴³⁷. Tokią dinamiką galima bandyti paaiškinti remiantis Sakurai viltimis, kurias jis manomai dėjo į grįžtančią valdžion LDP. Lūkesčiai, susieti su stipraus, konservatyvaus šalies lyderio atėjimu lėmė, jog kiekvienas žingsnis, prasilenkiantis su Sakurai susidarytu Abe įvaizdžiu, buvo lydimas kritikos. Savo ruožtu, jei Abe veiksmas pateisindavo lūkesčius, Sakurai reaguodavo ir, neprimindamas prieš tai padarytų neatitikimų, palaikydavo premjero pozicijas.

Su tuo susietina ir pasiruošimo procedūra Tokijo gubernatoriaus auditui skelbti, kurioje dalyvavo ir pats Sakurai⁴³⁸; vėliau pranešta, jog Tokijo gubernatoriaus atsistatydino⁴³⁹, kas lėmė 2016 m. birželį staigiai išaugusią Tokijo gubernatoriaus rinkimų temą, nes Sakurai iškėlė savo kandidatūrą. Tad galima teigti, jog suintensyvėjusi kritika ministrui pirmininkui Sh. Abei yra susijusi su Sakurai veiklos modelio pokyčiais, perkeliančiais dėmesį į politinės karjeros vystymą, matomą JFP aktyvumo etape.

3.2.4. Rinkimai į Tokijo gubernatoriaus postą ir JFP aktyvumas (2016 07-2019 05)

Paskutinis etapas Sakurai tinklaraštyje išsiskiria tuo, jog jis nėra baigtinis⁴⁴⁰. Nustačius pabaigą ties Reivos eros pradžia, Sakurai veikla nenutrūko, tad šio etapo pa-

⁴³⁶ Doronpa, 2016. Kawasaki demo wa „Nihon wo torimodosu“ tatakai no hajimari! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12167968694.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.

⁴³⁷ Plačiau apie Abės įvaizdį Sakurai tekstuose žr. 3.3.4 skyriuje.

⁴³⁸ Doronpa, 2016. Tochiji Masuzoe Yōichi ni tai suru jyūmin kansaseikyū no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12160350611.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁴³⁹ Doronpa, 2016. Masuzoe Youichi zentochiji jishoku mondai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12171442003.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁴⁴⁰ Ketvirto etapo vidutinis mėnesio įrašų skaičius yra 25,6, trečiame - 9,5 įrašo kas mėnesį, antrame - 17,6 įrašo per mėn., o pirmas etapas buvo pasyviausias su vidutiniškai 6 įrašais per mėnesį. Interneto reikšmė, kurią Sakurai taip akcentuoja, jo viešojoje komunikacijoje pozicijų neapleido, o iškūrus JFP tik dar labiau sustiprino. Ketvirtas etapas yra ilgesnis už trečią (2 metai ir 10 mėn. palyginti su metais ir trim mėnesiais) bei turi daugiau temų – 21. Bendras įrašų skaičius yra 871, kas padaro šį etapą antrą pagal gausumą. Daugiausia šiame etape įrašų yra priskirta JFP temai – 290, antra populiariausia – „Aktualijos“ su 209 įrašais. Trečia pagal populiarumą – „Japonijos reikalai“, kuriems skirta ženkliai mažiau - 113 įrašų. Mažiausiai – po 1 – skirta „Knygos apžvalgai“ ir „Japonijos-Korėjos santykių normali-

baiga yra santykinė ir galutinių išvadų, susijusių su šiuo laikotarpiu, daryti negalima. Šis etapas įrašų formos prasme koreliuoja su Zaitokukai akyvumo etapu, nes Sakurai vėl susiejo save su konkrečia organizacija (JFP), kurios veiklą daugumoje atvejų ir pristato.

Žvelgiant į ketvirtąjo etapo dominavusias temas galima nubrėžti konkrečius vektorius, pagal kuriuos vystomas Sakurai diskursas. Labiausiai akcentuoti nesutarimai su Korėjomis, LDP politikos neatitikimas savo pačios ideologijai, Sh. Abės kritika, o etapo pradžioje aiškiai dominavo Tokijo gubernatoriaus rinkimams skirti įrašai. Vienkartinis (trukęs iš esmės tik 2016 m. liepos mėn., nes 2016 m. rugpjūtį publikuoti papildomi 5 įrašai šiuo atveju esminio skirtumo nesudaro) šuolis palydėtas „Japonijos reikalų“ masyvo (2016 rugpjūtis–2017 sausis). Gausiausia tema, skirta JFP, per visą etapą yra daugmaž vienodai pildoma, tačiau 2017 vasario–liepos mėn. išsiskiria gausa (15,6 įrašo per mėn. palyginti su 7,2 įrašo per mėn. likusiu laiku). Likusiu metu pastebimi „*Kōdō suru hoshu undō*“ (2017 rugsėjis) ir 2018 m. kovo „Japonijos reikalų“ temų šuoliai. Gausiausių temų dinamikoje išskirtina „Aktualijų“ kreivė. 2016 m. lapkritis, 2017 m. balandis, lapkritis, 2018 m. kovas, liepa ir gruodis sudaro 6 viršūnes, kuomet Sakurai ypatingai kreipė dėmesį į aktualijoms priskiriamus įvykius (žr. Grafiką Nr. 6).

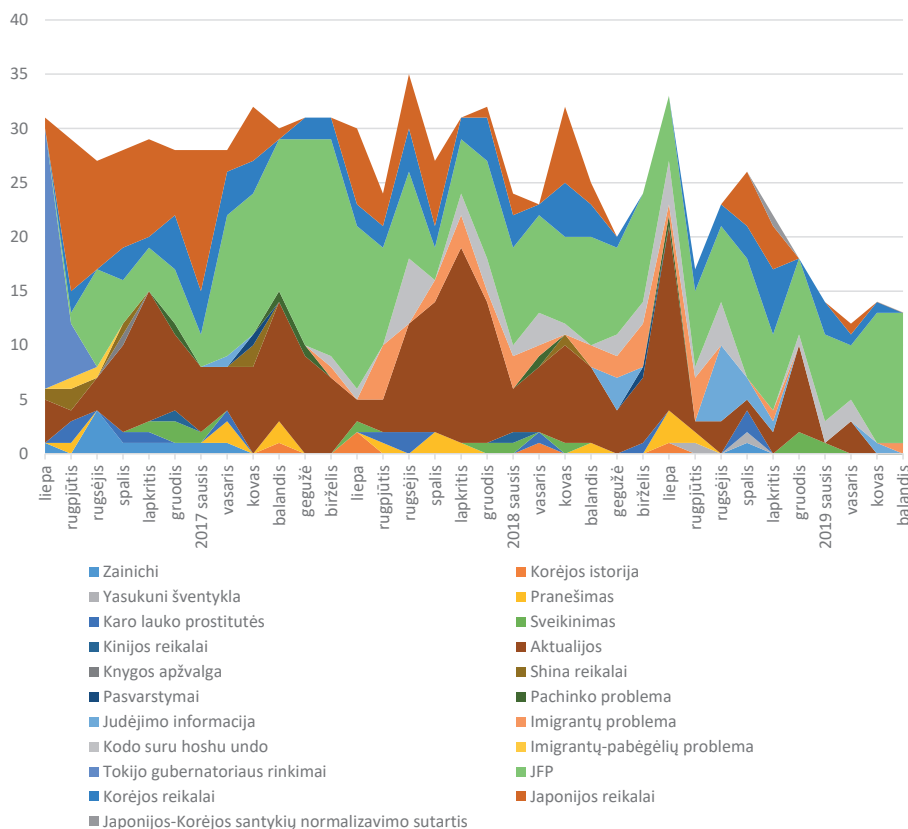
Grafike Nr. 6, kurioje pateikiama 2016 07–2019 05 etapo chronologinė–tematinė kaita, matosi ir ankstyvųjų temų nunykimas. Grafiko apatinėje dalyje išsidėsčiusios laužtės žymi nuo tinklaraščio pildymo pradžios egzistuojančias ir vis dar palaikomas temas („Zainiči“, „Karo lauko prostitutės“, „Kinijos reikalai“, „Jasukuni šventykla“). Kylant vertikalčiai išsidėsto naujesnės temos, atsiradusios vėlesniuose etapuose. Ketvirtajame etape aiškiai matomas atotrūkis tarp mažiau populiarių ankstyvųjų ir naujai pristatytų temų. Tiesa, „Aktualijos“ tinklaraštyje figūruoja nuo pat jo pildymo pradžios, tačiau tokį mastą pasiekė tik paskutiniame etape (nuo temos pristatymo 2006 m. vasarį iki JFP aktyvumo etapo šios temos įrašų buvo publikuojama maždaug 2–3 per mėnesį; ketvirtame etape dažnis padidėja beveik dvigubai ir siekia 6,7 per mėn.). Šis pokytis tam tikra prasme koreliuoja ir su JFP įkūrimu. Partija oficialiai įkurta 2016 m. rugpjūčio 29 d., o tinklaraštyje pristatyta to paties mėnesio 30 d. Pakeitus veiklos profilį ir tapus partijos vadovu, „Doronpos monologe“ taip pat pastebimas pakitęs Sakurai fokusas ir nuo orientavimosi į etninių grupių problemas pereinama prie platesnės problematikos.

2016 m. liepos mėnuo Sakurai tinklaraštyje buvo paskirtas „**Tokijo gubernatoriaus rinkimų**“ temai. Pirmieji tam skirti įrašai pasirodė birželio mėn. pabaigoje, kai paskelbęs savo kandidatūrą Makoto Sakurai pristatė savo 7 tikslų programą⁴⁴¹. Joje atsispindi Sakurai

zavimo sutarčiai“. 4 temos („Yasukuni šventykla“, „Kinijos reikalai“, „Pasvarstymai“ ir „Imigrantų-pabėgėlių problema“) turi po 2 įrašus. Likusios temos turi nuo 5 iki 73 įrašų.

⁴⁴¹ Doronpa, 2016. Tochiji senshutsuba no kisha kaiken nitsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12175662447.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.

3. Makoto Sakurai tinklaraščio naratyvo tyrimas

Grafikas Nr. 6. Temų kaita Sakurai tinklaraštyje, 2016 07-2019 05

iki tol postuliuoti teiginiai – socialinės pašalpos ne japonams nutraukimas; nelegalių gyven-tojų skaičiaus mažinimas (per 4 metus sumažinti perpus); atsakomybės įvedimas už neapy-kantos kurstymą japonų atžvilgiu, kai tai daroma remiantis sufalsifikuota istorija; teisinių priemonių ėmimasis prieš nelegalius lošimus pačinko salonuose; taip pat pabrėžiamas Cho-sen soren teisinio statuso reguliavimas, finansavimo korėjiečių etniniam švietimui pataisos bei Tokijo olimpiados 2020 projekto peržiūra. Jei pirmi 6 teiginiai yra Sakurai ilgalaikės ir nišinės veiklos atspindžiai, tai Tokijo olimpiados įtraukimas traktuotinas kaip duoklė ma-sėms ir orientuojamasi į neelito naudas, kitaip sakant, renginiui skirtas lėšas sumažinti, o alternatyviai paskirti jas tokijiečių gerbūviui.

Pristatydamas savo rinkiminės agitacijos plakatą (pav. Nr. 1), Sakurai turėjo ribotą erdvę rinkiminiams pažadams, tad vietoj minėtų 7 tikslų liko 3 – socialinės pašalpos

Pav. Nr. 1. 2016 m. Makoto Sakurai rinkiminio plakato dizainas.
Paimta iš M. Sakurai tinklaraščio.

užsieniečiams nutraukimas, teisinių reguliavimų įvedimas nelegaliems pačinko lošimams ir mokyklų korėjiečiams statybų nutraukimas⁴⁴². Plakate taip pat pridėtas šūkis „Metropolio valdžią grąžinti į piliečių (*kokumin*) rankas“ turi anti-elitistinių aspektą, tuo pačiu suponuoją ir revoliucijos siekį, apie kurį Sakurai kalbėjo ir ankstesniuose įrašuose. Plakatą pristatančio įrašo pabaigoje Sakurai išskiria du lozungus – „日本第一!“ bei „ジャパンファースト!“ kas reiškia „Pirmiausia Japonija“. Pirmas variantas yra japoniškas, o antras – angliško varianto „Japan first“ sujaponintas skaitymas. Tai akivaizdžiai rodo, jog D. Trump rinkiminė agitacija, sustiprinusi nacionalistines nuotaikas globaliai, neaplenkė ir Japonijos bei darė

tam tiesioginę įtaką. Pastebėtina, kad Tokijo gubernatoriaus rinkimų metu dar nebuvo įkurta JFP, tad aiškiai matoma, jog šio laikotarpio virsmai Sakurai retorikoje galiausiai peraugo į tokio paties pavadinimo atskiros politinės partijos įkūrimą.

Likę įrašai šioje temoje skirti agitaciniam maratonui. Galima susidaryti vaizdą, jog Sakurai liepos 15 - liepos 30 d. buvo užimtesnis, nei įprasta. Kasdien buvo publikuojama viešų kalbų bei susitikimų su tokijiečiais informacija bei dalinamasi išpūdžiais iš vykusių renginių. Sakurai visus kvietė naudotis internetu, ypačingai Twitter platforma, nes tokiu būdu greičiausiai pateikiama informacija ir renginių atnaujinimai.

Šio laikotarpio įrašuose Sakurai kartoja rinkiminės programos punktus⁴⁴³, aptaria įvykusius Japonijos parlamento Aukštutinių rūmų rinkimus⁴⁴⁴, pristato televizijos politinės agitacijos filmavimą⁴⁴⁵ ir pasiruošimą aktyviai agitacijai⁴⁴⁶. Kaip ir įprasta,

⁴⁴² Doronpa, 2016. Tochijisen junbi jōkyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177057716.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴³ Doronpa, 2016. „Nippon Dai Ichi“ „Jyapan fa-suto“ wo takaraka ni! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177909198.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴⁴ Doronpa, 2016. Sangiinsenkyo shūryō tochiijisen mikkamae! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12179371485.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴⁵ Doronpa, 2016. NHK seiken hōsō shūrokutan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12179580354.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴⁶ Doronpa, 2016. Honjitsu kara 17 nikkān, yume wo tsumugu tataakai ga hajimarimasu! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12180267947.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

Lentelė Nr. 1. 2016 m. Tokijo gubernatoriaus rinkimų 5 daugiausiai balsų surinkę kandidatai. Pagal Asahi.com duomenis sudaryta autoriaus. Prieiga internete: <http://www.asahi.com/senkyo/tochijisen/2016/vote/?y=2016>>, Žiūrėta 2019 m. spalio 20.

Kandidatas	Surinkti balsai
Yuriko Koike	2 912 628
Hiroya Masuda	1 793 453
Shuntaro Torigoe	1 346 103
Takashi Uesugi	179 631
Makoto Sakurai	114 171

Sakurai tekstuose kairiesiems aktyvistams yra paskiriama tam tikra teksto dalis – šios tradicijos Sakurai laikosi ir rinkiminės agitacijos aprašymuose, kuriuose kairieji oponentai yra vaizduojami kaip destruktiniai elementai. Vienaime įrašė jis pristato kairiųjų trukdymus rinkiminės kampanijos metu⁴⁴⁷, o dar dviejuose paviešina gautus 2 grasinimus susidoroti.

Kalbėdamas apie savo viešus pasisakymus, Sakurai akcentuoja jo komandos padėjėjų savanorystę, biudžeto neturėjimą. Naudodamasis hiperbolizacija, kuri yra tapusi mėgstama menine išraiška tekstuose, Sakurai nurodo, jog klausytojų ir palaikytojų būrys renginiuose vis auga, esą pralenkdamas gausa net kai kurių pagrindinių kandidatų renginius⁴⁴⁸. Tokiu naratyvu bandoma sukurti įspūdį, jog palaikymo mastas, žiūrint iš Sakurai perspektyvos, nėra ir negali būti matomas viešajame diskurse dėl vyraujančios žiniasklaidos pozicijos, kuri pasižymi mažesniųjų kandidatų ignoravimu⁴⁴⁹.

Pasibaigus rinkimams paaiškėjo, jog iš 21 kandidato⁴⁵⁰ Sakurai liko penktas su 114 171 balsų⁴⁵¹. Nuo vieno iš pagrindinių ir trečią vietą užėmusio Shuntaro Torigoe,

⁴⁴⁷ Doronpa, 2016. 7 gatsu 25 nichi Yūzeisaki no oshirase&hapuningu zokushutsu no Ueno, Ikebukuro, Shinjuku no yūzei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12183911733.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴⁸ Doronpa, 2016. 7 gatu 24 nichi Yūzeisaki no oshirase& netto kara kizon media he no sensen fukoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12183588524.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁴⁹ Doronpa, 2016. 7 gatsu 27 nichi yūzeisaki no oshirase&senkyo ni itte kizon media ni issshi mukuiyō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12184476993.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁴⁵⁰ Tōkyō to senkyō kanri iinkai, 2016. Heisei 28 nen 7 gatsu 31 nichi shikkō Tōkyō to chi-ji senkyō rikkōhosha ichiran. *Wayback machine* [PDF]. Prieiga internete: <https://web.archive.org/web/20160714134048/http://www.h28tochijisen.metro.tokyo.jp/pdf/candidates_tochijisen.pdf>, žiūrėta 2020 m. sausio 19 d.

⁴⁵¹ Doronpa, 2016. Yume wo tsumugu tatakai no owari... soshite, hajimari. *Doronpa no hito-*

Sakurai atsiliko kiek daugiau nei 10 kartų, tačiau bet koku atveju, toks pasiekimas laikytinas neblogu rezultatu, turint omeny Sakurai reputaciją visuomenėje ir tai, jog jis nebuvo remiamas jokių politinių partijų⁴⁵². Savo pranešime Sakurai dar kartą pabrėžė, jog žiniasklaidos nevienodas dėmesys visiems kandidatams buvo viena svarbiausių mažųjų kandidatų pralaimėjimo priežastis, tokiu būdu kviesdamas ir toliau tęsti kovą tarp interneto ir tradicinės žiniasklaidos⁴⁵³. Viename iš vėliau publikuotų įrašų buvo svarstoma Toshukai ateitis⁴⁵⁴. Šis darinys buvo Sakurai sukurtas prieš prasidedant rinkiminiam laikotarpiui į Tokijo gubernatoriaus postą⁴⁵⁵. Jos tikslai – dalyvauti administracinėse derybose dėl Tokijo reikalų, tarpininkaujant tarp miestiečių ir valdžios atstovų; rengti renginius ir būti organizaciniu pagrindu keliant Sakurai kandidatūrą į Tokijo gubernatorių bei renkant tam lėšas. Pastebėtina organizacijos pavadinimo sąsaja su Sh. Abės 2012 m. rinkiminės kampanijos šūkiu „Susigrąžinti Japoniją“, kas leidžia diskursyviai išlaikyti Sakurai artimoje distancijoje nuo politinio elito. Nors tinklaraščio įrašuose nefigūruoja Toshukai dydis ar veiklos, tačiau skaitytojais nuolatotos buvo prašomi paremti judėjimą finansiškai. Kitų įrašų, kuriuose būtų nurodoma prieš tai įvardinta Toshukai veikla, nėra. Iš to galima spręsti, jog organizacijos praktinė reikšmė buvo grandis tarp Japonijos piliečių ir Sakurai rinkiminės kampanijos, renkant aukas rinkinio laikotarpio veikloms. Pasibaigus rinkimams, dingo ir Toshukai reikšmė bei poreikis.

Ketvirtojo etapo dominuojanti tema yra JFP pristatymas ir partijos plėtra, tačiau pastebėtina, kad periodiškai iškyla „Aktualijų“ tema. Šis bruožas suponuoja, jog atitinkami laikotarpiai Sakurai pasakojime sulaukė išskirtinio dėmesio ir dažniausiai tai buvo susiję su D. Trump politika bei veiksmais. 2016 m. lapkričio mėn. Sakurai dėmesio centre buvo JAV prezidento rinkimai. Paaiškėjus, jog išrinktas D. Trump, Sakurai tai pavadina nacionalizmo pergale prieš globalizmą, kas Sakurai tekste yra

rigoto. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186113116.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁴⁵² Tiek Sakurai, tiek kitų mažųjų kandidatų biografijų pateikimas rodo, kad jie nebuvo adekvatūs kandidatai dėl savo pažiūrų ir pristatomų tikslų. Osaki, T., 2016. Lesser-known candidates in the Tokyo gubernatorial race make their case. *The Japan Times*. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2016/07/29/national/politics-diplomacy/lesser-known-candidates-tokyo-gubernatorial-race-make-case/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 19 d.

⁴⁵³ Doronpa, 2016. Yume wo tsumugu tatakai no owari... soshite, hajimari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186113116.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁴⁵⁴ Doronpa, 2016. Tosei wo kokumin no te ni torimodosu kai. Kaigō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12187896609.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁴⁵⁵ Doronpa, 2016. Tosei wo kokumin no te ni torimodosu kai (Tochijisen rikkōho yotei Sakurai Makoto shien dantai) hassoku no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12173965659.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.

vertinama teigiamai⁴⁵⁶. Vėliau, komentuodamas Trump pergalę, Sakurai akcentavo kairiųjų ir dešiniųjų pasidalijimą JAV, konservatyvizmo svarbą pasaulyje⁴⁵⁷.

Prezidento D. Trump retorikos įtaką galima pastebėti Sakurai tekstuose santykinai greitai po rinkimų. Lapkričio 24 d. kaip vieną iš aktualijų Sakurai nurodo priešinimąsi TPP (*Trans-Pacific Partnership*) ir pritarimą Trump, kuris paskelbė pasitrauksias iš TPP⁴⁵⁸. 2017 m. lapkričio mėn. D. Trump vizitas Japonijoje taip pat tapo viena iš Sakurai temų, įvardijamų kaip aktualija. Palankumas Trump politikai buvo aiškiai pastebimas Sakurai tekstuose nuo pat Trump išrinkimo, tad JAV prezidento vizitas buvo laukiamas ir teigiamai vertinamas tinklaraščio įrašuose.

2018 liepos mėn. aktualijose kurį laiką dominavo *Aum Shinrikyo* tema, nes šios religinės sekto nariams ir vadams buvo įvykdyta mirties bausmė⁴⁵⁹. Tai sudarė prielaidas aptarti europiečių ir japonų skirtumus bei religijos dėmenį, kaip vieną svarbiausių skirtybės lemiančių veiksnių⁴⁶⁰, dėl ko ir mirties bausmės traktavimas yra skirtingas⁴⁶¹. Sakurai polemikoje neišvengiamai išryškinama japonų savasties viršenybė ne tik pragmatiškume (mirties bausmės nebuvimas Europoje sunaudoja daugiau mokesčių mokėtojų pinigų, nes nusikaltėliai laikomi „viešbučiams prilygstančiuose“ kalėjimuose), bet ir požiūryje į žmogaus gyvybę (japonai policininkai esą vengia naudoti ginklus, o Europoje susišaudymų su policija metu nukauti nusikaltėlius nėra nieko keisto).

Šalia kritikos straipsnių, Sakurai patalpina ir kitokios emocijos tekstų. Įrašas pristatyti stichinius lietus ir nuošliaužas Kiūšiū saloje⁴⁶² buvo vienas retesnių atvejų tinklaraštyje, kai nebuvo tiesiogiai ar netiesiogiai kaltinami kairieji, korėjiečiai, kinai, LDP ar tradicinė žiniasklaida, o buvo išreiškiama užuojauta nukentėjusiesiems. Džiaugsmą Sakurai reiškė dėl Japonijos pasitraukimo iš IWC (International Whaling

⁴⁵⁶ Doronpa, 2016. Dai 45 dai Beikoku daitōryō Donarudo Toranpu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12217863923.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 09 d.

⁴⁵⁷ Doronpa, 2016. Ima koso towareru „Toranpu shokku“ ni kōsuru hoshushugi no arikata. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12221527197.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 25 d.

⁴⁵⁸ Doronpa, 2016. TPP kara Beikoku ridatsu!? Nihon seifu wa tomeru yūki wo mot-su beki! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12222357587.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 26 d.

⁴⁵⁹ Doronpa, 2018. Shikei shikkō: Asahara Shōkō ra ŌMU shikeishū 7 mei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12388851523.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.

⁴⁶⁰ Doronpa, 2018. Sō jinkō no 1% ika? Nihon ni netsukanai Kirisutokyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12388186538.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.

⁴⁶¹ Doronpa, 2018. Shikei seido no kahi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12389619768.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.

⁴⁶² Doronpa, 2018. Gō'u saigai ni awareta minasama e. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12389579138.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.

Commission) ir atnaujinamos banginių medžioklės, nes tai yra japonų tradicija ir nepaneigiama teisė⁴⁶³. „Aktualijoms“ buvo priskirtas ir įrašas, kuriame svarstoma apie Kalėdų reikšmę, šventės istoriją ir atsiradimą⁴⁶⁴.

Galiausiai, ketvirto etapo pabaigoje, nuo 2018 m. spalio, matomas temų bei įrašų mažėjimas. Šiuo laikotarpiu daugiausia dėmesio lieka JFP temai ir ši tendencija išlieka iki pat Heisei eros pabaigos, 2019 m. balandžio 30 d.

Kaip parodė chronologinė-tematinė tinklaraščio analizė, temos ir joms priskiriamų įrašų kiekis kito priklausomai nuo Sakurai veiklos pobūdžio kiekvienu iš 4 išskirtų laikotarpių. Pirmas etapas buvo pusantrų metų trukmės laikotarpis, kurio metu Sakurai dar neturėjo išsigryninęs veiklos kryptį, todėl tinklaraštyje nebuvo galima išskirti vyraujančių temų. Antrasis etapas, trukęs 7 metus ir 3 mėn., pasižymi aiškiu Zaitokukai temų dominavimu ir tai tiesiogiai susiję su Sakurai veikla užimant Zaitokukai pirmininko pareigas. Trečiasis etapas prasidėjo Sakurai apleidus pozicijas Zaitokukai ir imant organizuoti savo veiklas politinio aktyvumo link ir tai užtruko 1 metus ir 3 mėn.. Ketvirtasis etapas prasidėjo su bolatiravimusi į Tokijo gubernatoriaus postą ir politinės partijos „Japan First“ įkūrimu. Per visą 2 m. 10 mėn. laikotarpį aiški temų dominantė buvo JFP, su kartais išskylančia „Aktualijų“ tema, kurioje Sakurai tęsė nacionalizmo skatinimą, remdamasis žiniasklaida. Taip pat pastebėtina, kad dažnai figūruoja D. Trump pristatymas, kas suponuoja tam tikrą prielankumą prieštarigam lyderiui ir jo ideologijai. Šią savybę iš dalies patvirtina ir Sakurai partijos „Japan First“, rodantis tiesiogines sąsajas su „America First“, kurį iškėlė D. Trump. Ketvirtojo etapo galutinė riba (Reivos eros pradžia) nustatyta tik tyrimo patogumo dėlei, o ne pagal įrašų turinį, tad laikoma, jog etapo pabaiga diskurso vystymo prasme lieka neįrodyta.

Etapų išskyrimas Sakurai tinklaraštyje buvo esminis žingsnis, norint tęsti „Doronpos monologo“ analizę, nes tokiu būdu buvo įrodytos Sakurai SVL ir vystyto pasakojimo sąsajos. Atlikta chronologinė-tematinė „Doronpos monologo“ analizė taip pat parodė, jog Sakurai kuriamas pasakojimas pasižymi daugiaspektiškumu ir konkrečios vienos temos, vienijančios visą pasakojimą nuo 2005 iki 2019, nebuvimu. Atskiros dominantės iškildavo priklausomai nuo regionui reikšmingų įvykių eskalavimo žiniasklaidoje. Reakcija į šiuos įvykius ir jų komentavimas bei interpretacija pastebimi nuo pat tinklaraščio pildymo pradžios „Aktualijų“ temoje. Tai iš dalies patvirtino regioninių aktualijų skatinamo nacionalizmo egzistavimą Sakurai komunikuojamoje

⁴⁶³ Doronpa, 2018. Iwai! IWC dattai rainen yori no hogeai saikai ni mukete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427306803.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁴⁶⁴ Doronpa, 2018. Imasara kikenai “kurisumasu” no arekore. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427350423.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

ideologijoje. Kitame tyrimo etape buvo nustatyta, kaip ši savybė yra toliau vystoma kartu su kitais Sakurai ideologiją sudarančiais dėmenimis – ksenofobija ir rasizmu.

3.3. Makoto Sakurai tinklaraščio naratyvo turinio analizė

Sakurai tinklaraštis „Doronpos monologas“, pradėtas kurti nuo 2005 m. balandžio pr., yra vertingas informacijos šaltinis, kuriuo naudojantis kraštutinių dešiniųjų akimis galima žvelgti į įvairias kasdienybės temas. Kadangi tinklaraštis buvo pildomas praktiškai nuolatos daugiau nei 14 metų, jame pastebima daugybė vietinės ir regioninės reikšmės visuomenės virsmų, politinių įvykių, kultūros, sporto renginių pristatymų bei analizės. Sakurai pasakojimas yra kompleksinis darinys, kuriame persipina ideologija, statistika, politiškai angažuotos įžvalgos bei asmeniniai vertinimai, paveikti istorinio revizionizmo. Visa tai sukūrė savotišką naratyvą, atspindintį Japonijos kraštutinės dešinės grupių raidą ir formų radimąsi. Šiame poskyryje analizuojami atskirų tematikų raiška, pobūdis, ideologinis krūvis ir reikšmė formuojant kraštutinės dešinės tapatybę tarp tinklaraščio skaitytojų.

3.3.1. Kraštutinės dešinės tematikų Sakurai tinklaraštyje analizė

Sakurai ideologija, apibrėžta pagal ksenofobiją, rasizmą ir regioninių aktualijų skatinamą reakcingą nacionalizmą sudarė pagrindą, pagal kurį buvo bandoma atsekti kraštutinei dešinei priskiriamų tematikų vystymą. Tačiau tyrimo metu pastebėta, jog trys išskirtosios kategorijos nėra pakankamos, siekiant apibūdinti Sakurai ideologiją. Todėl buvo išskirti du patikslinimai. Pirmiausia, ksenofobija, rasizmas ir regioninių aktualijų skatinamas nacionalizmas yra per plačios adekvačiam Sakurai pasakojimo dekonstravimui ir įvertinimui. Todėl iš šių trijų tematikų buvo išskirtos konkrečios temos, daugiausiai aptarinėjamos tinklaraštyje.

Antras patikslinimas yra populizmo identifikavimas. Sakurai pasakojimas ilgainiui tapo kritikuojantis ne tik populiariąją žiniasklaidą, tačiau ir politinį elitą. Ypatingai populizmas pradėjo reikštis siekyje steigti JFP, jos įkūrimo ir po to sekusiame laikotarpyje. Sakurai pozicija LDP ir ypač ministro pirmininko Sh. Abės atžvilgiu atitinka tendencijas, fiksuotas Vakarų Europos atveju. Tokiu būdu, kalbant iš eurocentrinės pozicijos apie anti-elitistinį populizmą Japonijoje nėra gaunamas iškreiptas vaizdas.

Pastebėtina, jog skirstant temas į kategorijas, nėra pastebima aiškos takoskyros. Kai kurios išskirtos temos (Santykiai su Pietų ir Šiaurės Korėjomis bei Kinija, paguodos moterys, Zaitokukai, Specialiosios Zainiči privilegijos) dėl Sakurai diskurso kompleksiskumo gali būti bet kurioje iš trijų kategorijų. Tačiau ši savybė tik patvirtina ginamąjį teiginį apie Sakurai ideologijos pamatines vertybes.

3.3.1.1. Ksenofobijos raiška Sakurai tinklaraštyje

Simboliška, jog pats pirmas tinklaraščio įrašas yra skirtas prieš Japoniją veikiančioms korėjiečiams pristatyti. Įrašas tarsi įkūnija esmines konservatyviųjų aktyvistų savybes. Jame aiški ksenofobija (anti-japoniškas pamišimas (狂気の反日, *kyōki no hannichi*), bepročiai korėjiečių žvėrys (知性を失った獣韓国人们, *chisei o ushinatta kemono kankokujintachi*)) ir istorinis revizionizmas – Korėjos užpuolimas XX a. pr. yra vadinamas pakvaišusiais iškraipytu prasimanymu (虚偽歪曲捏造, *kyogi waikyoku netsuzō*), kurio moko [mokyklose] pateikiama istorija⁴⁶⁵.

Panašią stilistiką Sakurai išlaiko ir vėlesniuose įrašuose. Šie retorikos elementai apima ne tik ksenofobinius, bet ir regioninių aktualijų skatinamo nacionalizmo motyvus. Terorizmo ir saugumizacijos problemos suteikia papildomo svorio Sakurai žodžiams, tokiu būdu įpinant nuo anstvyvųjų 2000-ųjų vyraujančią Šiaurės Korėjos įvaizdį. Net ir 3 11 nelaimės akivaizdoje Sakurai akcentuoja, jog Japonijoje nekyla panika ir sumaištis, nes joje beveik nėra imigrantų⁴⁶⁶.

Skirtingai nuo Europos šalių situacijos, kur kraštutiniai dešinieji yra stipriai motyvuojami imigracijos (ekonominių) problemų⁴⁶⁷, Japonijoje šis aspektas nėra aktualus. Dėl tos priežasties, Sakurai žvelgė į šį klausimą labiau iš spekuliatyvinės pusės, kai 2008 m. kritikavo planą iki 2050 m. į Japoniją įsileisti apie 10 000 000 imigrantų, kurie padėtų sumažinti besitraukiančio Japonijos gyventojų skaičiaus problemas⁴⁶⁸. Sakurai iškart susiejo imigraciją su korėjiečiais ir kinais, kurie ir dabar sudaro didžiąją dalį ne japonų, o kartu pateikia ir visus to neigiamus aspektus – antijaponiškas nuotaikas, nusikalstamumo lygio padidėjimą bei pristato Europoje kilusias problemas dėl imigracijos – nedarbo lygio išaugimą bei saugumo iššūkius⁴⁶⁹. Tie patys argumentai pateikiami ir 2009 m.⁴⁷⁰ bei įrašuose po 2015 m. – tekstuose buvo pristatytas šalių skaidymas pagal požiūrį į imigrantų priėmimą⁴⁷¹, darbo jėgos akcentavimas, saugumas

⁴⁶⁵ Doronpa, 2005. Musō no naka ni ikiru Kankoku hitotachi no awarena han nichī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002175045.html>> . Žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁴⁶⁶ Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kaigaikeijiban „Nihon dewa naze ryakudatsu ga okinai no ka?“ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10833861825.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁴⁶⁷ Naoto Higuchi, „Japan’s Far Right in East Asian Geopolitics: The Anatomy of New Xenophobic Movements,” *University of Tokushima, Social Sciences Research* 28(2014). P. 163-183

⁴⁶⁸ Doronpa, 2008. Imin ukeire de Nihon no mirai wa dō naru? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10104481410.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁴⁶⁹ ibid.

⁴⁷⁰ Doronpa, 2009. Hanzai-sha ni menzaifu wo ataeru Hōmushō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10297317991.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁴⁷¹ Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyō, zenhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976624584.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

ir terorizmo grėsmė⁴⁷². Temos eskalavimas yra tiesiogiai susijęs su įvykiais Europoje, kur tuo metu pabėgėlių krizė buvo pasiekusi aukštos įtampos tašką. Reaguodamas į tai, Sakurai dažniau, nei iki tol, kvietė žmones į demonstracijas⁴⁷³, eisenas⁴⁷⁴, dalinosi Europos kraštutinių dešiniųjų tekstais apie situaciją konkrečiose šalyse⁴⁷⁵, publikavo antiimigracinę politiką palaikančius įrašus, siedamas pabėgėlius su terorizmu⁴⁷⁶.

Įvykiai Europoje Sakurai tinklaraštyje dažniau pateikiami ne kaip užsienio naujienos, o kaip įvykiai, keliantys pavojų Japonijai. Vienas tokių pavyzdžių buvo sėkmingas Didžiosios Britanijos referendumas dėl išstojimo iš Europos sąjungos. Sakurai įrašuose pastarųjų metų Europos aktualijos dažniausiai susiejamos su problemomis, kurias kelia išaugęs imigrantų skaičius. Nenutoldamas nuo šio motyvo, Sakurai savo komentare Didžiosios Britanijos sprendimą susieja su pabėgėliais Vokietijoje, esą pabėgėlių krizė paskatino britus persvarstyti buvimo ES narę prasmę ir tokiaime kontekste Sakurai bando projektuoti problemą Japonijos atvejui ir dar kartą iškelia pabėgėlių keliamas *galimas* grėsmes⁴⁷⁷.

Kitas atvejis supina kelias problemas į vieną – pabėgėlių krizę Europoje, imigrantų kvotos svarstymą Japonijoje ir prieššukumą TPP (Trans-Pacific Partnership). 2015 m. jo kritika nukreipta prieš 100 000 000 Japonijos gyventojų planą, nes būtent toks skaičius yra pateikiamas kaip optimalus mažiausias, vis dar palaikantis šalies socialinę sistemą⁴⁷⁸. Kad toks skaičius būtų išlaikytas, yra manoma, jog būtina kasmet įsileisti po 200 000 imigrantų į Japoniją, kas Sakurai diskurse yra vertinama itin neigiamai. Sakurai komentuoja Abės pastabas apie aukšto lygio specialistų kvietimąsi į Japoniją ir „išverčia“ jį į imigracijos skatinimo programą⁴⁷⁹. Standartiškai Sakurai remiasi Europos pavyzdžiu pateikti potencialias imigrantų gausėjimo sukeltas problemas. Galiausiai įrašuose yra teigiama, jog 30 mln. gyventojų (prognozė 2100 metams) nėra

⁴⁷² Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyō, chūhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976625193.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴⁷³ Doronpa, 2016. Masuzoe riko-ru demo shūryōgo no shokan&“nanmin ukeire zettai hantai! Kokumin daikōshin in Shinjuku“ no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12143419489.html>>, žiūrėta 2019 liepos 5 d.

⁴⁷⁴ Doronpa, 2015. 11.29 zenkoku issei imin (nanmin) ukeire zettai hantai kokumin daikōshin& kokumin daienzetsukai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12097547390.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁴⁷⁵ Doronpa, 2016. Yo-roppa wa moete iru ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118723653.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁴⁷⁶ Doronpa, 2015. Pari•tero jiken to nanmin mondai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12095724704.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁴⁷⁷ Doronpa, 2016. Eikoku shokku ga oshieru Nihon no mirai *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12174305956.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.

⁴⁷⁸ Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyo, kōhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976626865.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁴⁷⁹ Doronpa, 2015. Kōdo jinjai no ukeire = imin seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12002122555.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

blogai ir tai yra brandžios šalies rodiklis⁴⁸⁰. Imigrantų motyvas įpinamas ir kalbant apie TPP, kuriai Sakurai priešinas ir teigia, kad dėl šios sutarties išaugs imigrantų ir teroristų skaičius Japonijoje⁴⁸¹.

Jei imigrantai Japonijoje Sakurai tekstuose pirmiausia yra kinai, tai kalbant apie ne japonus, Sakurai pasakojime žodis „užsienietis“ turi platesnę reikšmę, nei įprasta manyti. Ja Sakurai naudojasi apibrėždamas ne tik užsienio šalių piliečius, bet ir Japonijos nuolatinčius bei specialiuosius nuolatinčius gyventojus, kurie nėra priėmę Japonijos pilietybės ir dauguma jų yra Zainiči korėjiečiai. Sakurai pasakojime jie yra suliejami į vieną grupę, tad ignoruojami etniniai, politiniai, kultūriniai skirtumai tarp Zainiči korėjiečių. Zainiči klausimą Sakurai iškelia viename pirmųjų įrašų „Penki teiginiai apie Zainiči“ („在日五箇条“, *Zainichi go kajyō*). Jame nurodo, kad (1) Zainiči yra užsieniečiai, (2) priverstinis pirmos kartos Zainiči atgabenimas į Japoniją yra melas, (3) gyvenimas Japonijoje yra ne teisė, o privilegija, (4) Zainiči yra sukūrę nusikaltėlių bendruomenę Japonijoje, (5) visi Zainiči turi grįžti į savo tėvynę⁴⁸². Šių teiginių dar negalima laikyti būsimos Zaitokukai veiklos pagrindu, tačiau su tokiu naratyvu pristatoma Zainiči bendruomenė tampa taikiniu etninių grupių kritikai. Penktąjį teiginį Sakurai greitai išvystė į „Deportacijos teoriją“ (送還論, *sōkanron*)⁴⁸³, kurią su pertraukomis primindavo iki 2012 m.⁴⁸⁴.

Zainiči korėjiečių įvardijimai iš esmės nesikeičia nuo pat pirmo etapo. Jie yra vadinami nusikalsti linkstančiais (犯罪を犯す, *hanzai o okasu*), nusikaltėliais (不逞, *futei*), privilegijuotais nusikaltėliais, „šaliai [Japonijai] priešiškais užsieniečiais“⁴⁸⁵, apsimetančiais aukomis, kvailiais (愚民), juokingais (滑稽, *kokkei*), keistais (不思議, *fushigi*)⁴⁸⁶, nusikaltėliais arba tariamai nepastebimais (犯罪ばかり起こす在日と、そ

⁴⁸⁰ Doronpa, 2015. Kōdo jinzai no ukeire = imin seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12002122555.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d..

⁴⁸¹ Doronpa, 2017. TPP henshūbyō ni rikan suru jimintō no usotsukidomo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12324277318.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 4 d.

⁴⁸² Doronpa, 2005. Zainichi go kajō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002228484.html>>, Žiūrėta 2019 sausio 8 d.

⁴⁸³ Doronpa, 2005. Zainichi no jitai wo arawasu futatsu no nyūsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10016737426.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁴⁸⁴ Nuo 2012 m. iki 2018 m. nebuvo nei vieno šio termino pavartojimo, tačiau 2018 m. sausio 25 d. jis yra įvardijamas kalbant apie Korėjos problemas ir Zainichi tame tarpe. Doronpa, 2018. Seijika ga atsukai ni komaru „Kōdō suru hoshu undō“. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12346985662.html>>, žiūrėta 2019 sausio 9 d.

⁴⁸⁵ Doronpa, 2006. Kankoku kara no hihan ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10015951534.html>>, Žiūrėta 2019 sausio 9 d.

⁴⁸⁶ *Fushigi* yra daugiareikšmis žodis ir gali reikšti „nuostabus“, „neįtikėtinas“, „stebuklingas“, bet ir „keistas“. Žinant įrašo kontekstą, kuriame korėjiečiai yra taip vadinami, Saku-

れを見て見ぬ振りをする在日), palaikomas žvėrių (獣, *kemono*) diskursas⁴⁸⁷, pvz., nebemąstantys žvėrys (考えることも止めた獣, *kangaeru koto mo tometa kemono*)⁴⁸⁸. Šalia šių epitetų, dažnai minimas terminas „užsieniečiai“. Kartais fiksuojamas įžeidžiantis žargonas *senjin* (鮮人) arba *chōsenjin* (朝鮮人) kas reiškia „korėjietis“, tačiau su neigiama konotacija. Kalbant apie su Šiaurės Korėja susijusius korėjiečius, kontekstualiai minimi epitetai yra *ōbō* (横暴, *ōbō*, liet. tironija, spauda, smurtas), neteisingumas, nenormalumas arba sutrikimas (異常, *ijō*), priešiškus (敵性, *teki-sei*), nusikaltėliai, prievartautojai, narkotikų prekeiviai, žmonių grobimai, terorizmas ir jo finansavimas, pastebimas ir „griūvančios šalies“ (亡国, *bōkoku*) vaizdinio vartojimas, kas siejama tiesiogiai su Japonijos griuvimu dėl Zainiči egzistavimo joje. Sakurai požiūris į korėjiečių mokyklas yra stabiliai neigiamas. Jos kaltinamos nusikaltėlių dangstymu, neteisėtu valstybės lėšų gavimu ir švaistymu, Japonijai priešiškos istorijos mokymu bei Šiaurės Korėjos vado kulto propagavimu⁴⁸⁹. 2016 m. Sakurai smerkė iniciatyvas panaikinti mokslo mokestį Chosen Soren mokykloms, argumentuodamas, jog jų santykiai su Šiaurės Korėja, tuo metu nuolatos vykdžiusia raketų bandymus ir neslėpdama savo agresyvumo, yra absoliučiai nepateisinami⁴⁹⁰. Šiame kontekste iš neigiamos pusės pavaizduojamas ir ministras pirmininkas Sh. Abė, kurio kalbose Sakurai įžvelgė prieštaravimą konstitucijai. Bet pačiam Sakurai svarbiau tai, jog mokesčių panaikinimas privačioms mokykloms atvertų kelius korėjiečių mokykloms piknaudžiauti susidariusia situacija⁴⁹¹.

Zainiči korėjiečių organizacijos Mindan ir Chosen soren yra vadinamos blogio įsikūnijimu (悪の権化, *aku no gonge*), o Zainiči bendruomenė yra supuvusi (腐りきった, *kusari kitta*) ir jai vietos Japonijoje nėra⁴⁹². Anot Sakurai, Korėjoje gyvenantieji korėjiečiai turi prastas sanitarines sąlygas, kas vasaromis sukelia nuolatinius dizinte-

rai galėjo turėti omeny ir pirmąsias žodžio reikšmes, tačiau su ironijos ar sarkazmo gaida.

⁴⁸⁷ Pirmajame etape korėjiečiai (tiek Korėjoje gyvenantys, tiek Zainiči) žvėrimis yra pavadinami 22 straipsniuose (žr. Priedą Nr. 17). Pastebėtina, kad šis dažnis koreliuoja su „Zainiči“ temai skirtų įrašų kiekiu (žr. Grafiką Nr. 3). Peržiūrėjus termino vartojimą straipsniuose taip pat pastebėta, kad „žvėrių“ epitetas taikomas beveik išimtinai tik korėjiečiams.

⁴⁸⁸ Doronpa, 2006. Makoto no „ken nichi ryū“. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10011290395.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 19 d.

⁴⁸⁹ Doronpa, 2011. Hokkaidō Chōsen gakkō e no jyūmin kansa seikyū ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10849586864.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁴⁹⁰ Doronpa, 2016. Chōsen gakkō wa Kitachōsen no kabu soshiki sonna soshiki wo mushōka suru nado zettai ni arienai! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12220321952.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 09 d.

⁴⁹¹ Doronpa, 2017. Kenpō 89-jō ihan!? Shigaku josei wo shuchō suru Abe sōri. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12317757569.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.

⁴⁹² Doronpa, 2006. Yoi Zainichi to iu gensō (kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10011582493.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 15 d.

rijos protrūkius⁴⁹³, o korėjiečių rašto sistema hangulis yra „kvailių abėcėlė“ (愚民の文字, *gumin no moji*)⁴⁹⁴. Įdomus Korėjos įvardijimas pasitelkiant mitologiją, aptinkamas 2006 m. gegužės 5 d. įrašė. Jame Korėja (朝鮮 *Chōsen*, abiejų dabarties Korėjų junginys, su nuoroda į ikiokupacinį darinį) vadinama upių ir kalnų piktyjų dvasių sąjunga (妖怪の魑魅魍魎連合, *yōkai no chimimōryo rengō*)⁴⁹⁵. Japoniška *yōkai* mitologija yra neatsiejama folkloro (ir šiuolaikinio) dalis, tačiau naudodamas tokias metaforas Sakurai grakščiai sujungia tai, kas išskirtinai japoniška su tuo, kas jo diskurse yra priešiška Japonijai.

Pirmajame tinklaraščio pildymo etape Sakurai teigia, esą jo tinklaraštį skaito daug korėjiečių⁴⁹⁶. Tokiu būdu antikorėjietiška retorika įgauna papildomą prasmę – savo teiginiais Sakurai ne tik buria bendraminčius, bet ir virtualiai kursto neapykantą prieš kitataučius jų akivaizdoje, ką ilgainiui perkėlė iš interneto į gatves. Visi kiti užsieniečiai matomi kaip pavojus dėl galimai kilsiančio nusikalstamumo lygio bei kaip grėsmė tautinei tapatybei, įsikšknijusiai homogeniškumo suvokime⁴⁹⁷.

Taigi, kalbant apie užsieniečių problemas, Sakurai tekstai turi būti suprantami kontekstualiai ir „užsieniečių kaip saugumo problemos“ motyvas įgauna papildomą reikšmę. Pastebėtina, jog kartas nuo karto pasitaikančiuose tekstuose išsakoma pozicija, jog neapykantos kurstymas, nukreiptas prieš japonus, yra toks pat nusikalstamas, kaip ir tas, kurį siekia suvaldyti priimtasis Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymas⁴⁹⁸. Tokiu būdu Sakurai pasakojime nusikaltėliais vaizduojami ne tik nuolatiniai Japonijos gyventojai korėjiečiai, kurie savo skundais žeidžia japonus ir tokio tipo neapykantos kurstymas nėra apsaugojamas jokiais įstatymais, bet ir patys japonai, palaikantys kairiųjų idėjas.

Sakurai tekstuose nacionalistas kartais įvardijamas kaip ナショナリスト (*nashonari-suto*), kas yra žodžio „nationalist“ sujaponintas variantas. Kaip buvo minėta anksčiau, japonų kalboje nacionalizmo reiškinys turi keletą skirtingų vietinių terminų, o tarptautinio termino adaptavimas dažniausiai pasitelkiamas tada, kai japoniški atitikmenys nebėra tinkami dėl konotacijų. Sakurai atveju, nacionalisto terminas vartojamas ignoruojant individo santykį su valstybe kaip politiniu dariniu. Papildomų akcentų įnešama šalia

⁴⁹³ Doronpa, 2005. Mindo naki kokka ni wa sakana mo yoritsukanai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002117294.html>> Žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁴⁹⁴ Doronpa, 2005. Hanguru jugyō wo oshisusumeta no wa akuratsu naru Chōsen sōtokufu? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002174767.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 7 d.

⁴⁹⁵ Doronpa, 2006. Jiji tsuredzure. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10012101559.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 7 d.

⁴⁹⁶ Doronpa, 2005. Horobi no inshi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002174972.html>> Žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁴⁹⁷ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. Willey-Blackwell, Oxford. p. 19.

⁴⁹⁸ Doronpa, 2017. „Nihonjin ga daikirai, Nihonjin wa kichigai...“ Hantenren no shuchō wo ze to suru Hōmukyoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339334000.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.

nacionalisto įvardijant „konservatorius“ (保守派, *hoshu ha*), kas suponuotų, jog Sakurai diskurse nacionalizmas ir konservatyvumas yra atskiri reiškiniai. Sakurai tekstuose praktiškai neįmanoma rasti aiškos skirties tarp šių dviejų terminų – pirmiausia dėl to, kad „nacionalistas“ nėra dažnas žodis įrašuose bei dėl to, kad vertybių rinkinys, priskirtinas „nacionalistui“ Sakurai tekstuose, praktiškai sutampa su „konservatoriaus“ rinkiniu. Vis dėlto, galima teigti, jog pavartodamas „nacionalisto“ terminą, Sakurai bandė įvardinti simbolinę skirtį į tarp japoniško ir globalaus nacionalizmo, nes ir pats samprotavimas buvo pateiktas tarptautinio dešiniųjų renginio pristatymo kontekste⁴⁹⁹.

Įdomią nacionalizmo raišką galima pastebėti ir Sakurai komentare interviu su „The Economist“, kur jis teigė, esą anglų kalba reikalinga tik vertėjams – Japonija yra viena iš tų retų šalių, kur anglų kalbos nemokėjimas visuomenei netrukdo⁵⁰⁰. Bendrai, rasizmo ir nacionalizmo apraiškos tekstuose yra persidengiančios, tačiau dėmesys šalies etninėms mažumoms kinta. Pavyzdžiui, su kandidatavimu į Tokijo gubernatorių galima susieti ir išaugusį nacionalizmo lygį. Į retoriką sugrįžo „Japonija japonams“⁵⁰¹, o trečiojo etapo pabaigoje adaptuotas „America First“ šūkis tapo vyraujančiu motyvu „Pirmiausia Japonija“. Galiausiai, nacionalizmą Sakurai įvardina „šalies svarbiausiu konceptu“ (国家最優先の思想, *kokka saiyuusen no shisō*)⁵⁰².

3.3.1.2. Istorinio revizionizmo apraiškos Sakurai tinklaraštyje

Turint omeny Japonijos konservatyviųjų aktyvistų diskurso ypatybes, prie kraštutinės dešinės tematikų būtina pridėti ir istorinį revizionizmą, kuris Sakurai įrašuose įvardijamas kaip (歴史修正主義, *rekishi shuuseishugi*). Jis Sakurai pasakojime pasireiškia įvairiomis formomis ir labiausiai paliečiamas paguodos moterų, Jasukuni šventyklos ir Antro pasaulinio karo temų kontekste, kur palaikomos gynybinio karo pozicijos, vykdytų karo nusikaltimų įvardijimas „incidentais“ (事変, *jihen*), pastebimas siekis „Japoniją grąžinti į normalios šalies būseną“ (日本を正常な国に戻す, *Nihon wo seijō na kuni ni modosu*)⁵⁰³, „teisingos istorijos“ mokymo poreikis⁵⁰⁴, o

⁴⁹⁹ Doronpa, 2016. Eikoku ensei ni tsuite hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12310380583.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.

⁵⁰⁰ Doronpa, 2016. „Imin mondai“ Eikoku „The Economist“ no shuzai wo ukete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12191830304.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁵⁰¹ Doronpa, 2016. Shinjitsu wa itsumo hitotsu!... are? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12176166404.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.

⁵⁰² Doronpa, 2016. Ōshū kiki kara hajimaru nashonarizumu no taitō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177240412.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁵⁰³ Doronpa, 2008. Hokkaidō•Oosaka kō'enkai wo oete (sono 2). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10099104160.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁵⁰⁴ Doronpa, 2008. Shimakura kyō'ikuchō (Shimonoseki shi) no hatsugen ni shiji wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10111409993.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

Antrasis pasaulinis karas vadinamas „Didesniosios Rytų Azijos karu“⁵⁰⁵. Japonijos konstitucijos tema taip pat gali būti priskiriama prie istorinio revizionizmo tematikos. Japonijos konstitucija, anot Sakurai, buvo sukurta amerikiečių ir nesilaikant tarptautinės teisės reglamentų, yra netinkama dabarčiai bei „nelegali“⁵⁰⁶. Vis dėlto, Sakurai pripažįsta, kad konstitucijos keitimas yra sudėtinga procedūra, o ir faktas, jog 70 metų galiojantis dokumentas išliko iki šių dienų, liudija žmonių tam tikrą palankumą⁵⁰⁷. Taigi, šiuo aspektu Sakurai susiduria su tam tikra dilema.

Tekstuose aptinkamas ir „mazohistinės istorijos“ (自虐史観, *jigyaku shikan*) motyvas. Tokia istorija įvardijama kaip „nieko neišsprendžianti, kaip ir pacifizmas“⁵⁰⁸, randami su tuo susiję kraštutinės kairės, Zainiči korėjiečių paminėjimai. Paminėjimai lydimi siekio papasakoti „tikrąją“ istoriją, ypač 20-30 metų žmonėms, kurie manomai labiausiai paveikti mazohistinės istorijos⁵⁰⁹. Kartais aptinkamas „istorijos įvertinimas iš naujo“ (再評価, *saihyōka*) yra aiški nuoroda į istorinį revizionizmą. Vis dėlto, nepaisant reto tiesioginio istorinio revizionizmo kaip reiškinio įvardijimo, kontekstualiai tai yra dažnas motyvas Sakurai pasakojime ir tai matoma iš istorijos revizionistams priskiriamų temų dažnio vien pirmajame etape. „Karo lauko prostitučių“ (戦地売春婦, 31 įrašas) vadovėlių (教科書, 20 įrašų), Takešimos/Dokdo (竹島, 19 įrašų) ir Jasukuni šventyklos lankymo (靖国 参拜, 26 įrašai) temos yra įvardijamos kaip „problemos“ (○○問題, *mondai*). Tai tarsi suponuoja, kad vadinamosios problemos, kurias tokiomis padaro kraštutiniai kairieji bei Japonijai priešiškos šalys, turi būti sprendžiamos. Sakurai siūlomas sprendimų būdas yra susijęs pirmiausia su priešiškų organizacijų panaikinimu, Kono pareiškimo atšaukimu⁵¹⁰, istorijos teisingu mokymu, užsieniečių (t.y. SNG statusą turinčių Zainiči korėjiečių) atsikratymu ir tautinės savigarbos atgavimu.

3.3.2. Žiniasklaidos kritika Sakurai tekstuose

Žiniasklaidos reikšmė Sakurai atveju yra dvejopa. Pirma, Sakurai yra aršus populiariosios žiniasklaidos kritikas – ji esą yra šališka ir kalbėdama apie diskriminaciją

⁵⁰⁵ Doronpa, 2011. [jisshi shōsai] Nihon bōtoku no han Yasukuni kiandoru demo ni ikari no kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10980183529.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.

⁵⁰⁶ Doronpa, 2016. Kenpō mukōron ~Beikoku ni yoru 70 nen mae no Nihonkoku kenpō seitei~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12188850879.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁵⁰⁷ ibid.

⁵⁰⁸ Doronpa, 2006. Nentō ni atari go aisatsu to onegai o. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10043468925.html>>, žiūrėta 2019 sausio 15 d.

⁵⁰⁹ Doronpa, 2006. Jiji tsuredzure. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10012101559.html>>, žiūrėta 2019 kovo 15 d.

⁵¹⁰ Doronpa, 2007. 8 gatsu 15 nichi Yasukuni sanpai no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007649101.html>>, žiūrėta 2019 birželio 11 d.

paviršutiniškai lipdo etiketes, neįsigilinant į kontekstą⁵¹¹. 2006 m. spalio 20 d., sakydamas, jog žiniasklaida neperteikia tiesos, tad norintiesiems sužinoti „tiesą“, Sakurai siūlo atkreipti dėmesį į tam tikras lengvai suprantamas publikacijas, kurias sukūrė Kinijos ir Korėjos tyrimuose besispecializuojantys rašytojai⁵¹². Sakurai palaiko kairiųjų jėgų samokslo teoriją, kurios priešakyje yra *Asahi* žiniasklaidos grupė⁵¹³. Ji vadinama „išdavikiška“, perdedanti (pvz., kalbant apie po Didžiojo Kanto žemės drebėjimo 1923 m. vykusias korėjiečių žudynes⁵¹⁴), o *Asahi* laikraščiuose platinamas nepasitenkinimas *netto uyoku* aktyvistais yra pateikiamas kaip įrodymas, jog internetinė erdvė yra laisva ir nepataikaujanti kairiųjų taisyklėms viešumoje⁵¹⁵. Taip pat Sakurai iškelia ignoravimo problemą. Tapęs nepriklausomu nevyraujančios politinės jėgos atstovu, Sakurai kaltina žiniasklaidos priemones rinkimų į Tokijo gubernatoriaus postą metu 2016 m. vasarą nesąžiningai skirstant dėmesį ir eterio laiką, prioritetą teikiant 3 pagrindiniams bei ignoruojant likusius kandidatus⁵¹⁶.

Tokijo gubernatoriaus rinkiminė kampanija nebuvo vienintelis atvejis, kai Sakurai tekstuose kritikuojama televizija. Kanalai NHK (nacionalinis Japonijos transliuotojas) ir *TV Asahi* pastebimi ir kituose kontekstuose. *TV Asahi* buvo kritikuojama 2011 m. balandžio pabaigoje, apeliuojant į rodytą dramą „Haganės moteris“ (ハガネの女)⁵¹⁷. Kadangi drama buvo sukurta Calderon šeimos įvykio motyvais, joje ne tik alegoriškai vaizduojami Zaitokukai nariai, aktyviai reiškęsi vaizduojamųjų įvykių metu, bet

⁵¹¹ Doronpa, 2015. Kōdō suru hoshu undō no mirai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12002112945.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁵¹² Doronpa, 2006. Shoseki shōkai & zainichi tokken o yurusanai tame ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10018481011.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁵¹³ Doronpa, 2018. Henkō hōdō no rekishi kizon media vs netto. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390927177.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 2 d.

⁵¹⁴ Doronpa, 2018. [Asahi no hanzai] Kantō daishinsai de Chōsen hito gyakusatsu o hikio-koshita no wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12392552418.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 5 d.

⁵¹⁵ Doronpa, 2018. „riberaru na Asahi“ baikoku shinbun saigo no otakebi!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391953952.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 5 d.

⁵¹⁶ Vienas iš pavyzdžių pateikiamas 2015 m. kovo 28 d. įrašė. Jame, ignoruodamas japoniškos darbo kultūros problemas, Sakurai dalinasi pastebėjimais apie vienos įmonės Pietų Korėjoje darbuotojų kasdienybę. Tai jis daro remdamasis vieno prancūzo, dirbusio Japonijoje ir Korėjoje, knyga. Imdamas generalizuotus pastebėjimus Sakurai bando pateikti šią nuomonę kaip įprastą praktiką visose kompanijose. Pastebėjimai yra pateikiami neigiami, tačiau Sakurai atveju tai neišsiskiria iš bendro konteksto. Doronpa, 2016. 7 gatsu 18 nichi Yūzei-saki no oshirase & shokan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12181565017.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

⁵¹⁷ Doronpa, 2011. Terebi Asahi he no kōgi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10873468919.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

ir morališkai palaikoma neteisėtai užsibuvusios Japonijoje Calderon šeimos pusė ir propaguojamas, anot Sakurai, „nusikaltimų pateisinimas“⁵¹⁸. Nors Sakurai iškelia lygumo prieš įstatymą principą, jo laikysena suponuoja, kad labiau priešinamasi ne imigrantams, o *TV Asahi*, kurią vadina „antijaponiška irštva (反日の巣窟テレビ朝日, *hannichi no sōkutsu terebi Asahi*)“⁵¹⁹.

NHK kritikuotas dėl tariamo susisaistymo su Kinijos politinėmis struktūromis, kurios cenzūroja Japonijos žiniasklaidą naudojantis dvišaliais susitarimais⁵²⁰. Anot Sakurai, tai lemia, kad japonų žiniasklaida ir netgi Japonijos vyriausybės finansiškai remiama NHK nepateikia objektyvių žinių apie Kiniją be pastarosios pritarimo⁵²¹. Tiesa, pasak Sakurai, tik vienintelis dešinės pakraipos *Sankei Shimbun* nesilaiko šio sutarimo, todėl jo žurnalistai Kinijoje yra nepageidaujami⁵²².

Antra, Sakurai savo tekstuose skiria nemažą dėmesį žiniasklaidoje randamos informacijos pristatymui ir kritikai. Žiniasklaidos panauda saviems tikslams išreiškiama nuo Sakurai veiklos pradžios. Sakydamas, jog su Zaitokukai pagalba apsiima būti kovotoju už specialiųjų privilegijų panaikinimą ir skleisti „teisingą“ informaciją apie besivystančią nelygybę, jis kritikuoja žiniasklaidą ir mato ją kaip pasyvią dalyvę, nors turėtų būti „piliečiams teisybę skleidžianti“ priemonė⁵²³.

Dauguma protesto akcijų, peticijų rinkimo iniciatyvų, nesantaiką skatinančių komentarų yra paveikti žiniasklaidoje pateiktų žinučių. Tai iš dalies atsispindi tematikų statistikoje. Tokios temos, kaip „Japonijos reikalai“, „Korėjos reikalai“, „Kinijos reikalai“, „*Shina* reikalai“ ir „Aktualijos“ pirmame etape sudaro 48% pirmojo laikotarpio įrašų (92 straipsniai). Žiniasklaidos komentarai sudaro 33% antrojo etapo įrašų (sumuojant „Kinijos reikalus“, „Aktualijas“, „*Shina* reikalus“, „Korėjos reikalus“ ir „Japonijos reikalus“). Taip pat pastebėtina, kad kartais Sakurai nebeseka savo paties nubrėžtomis gairėmis. Žiniasklaidos aptarimas pereina ir į kitas temas ir galiausiai tampa pagrindiniu šaltiniu, kuriuo Sakurai remiasi, vystydamas savo pasakojimą. To-

⁵¹⁸ Doronpa, 2011. Terebi Asahi he no kōgibun zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10874349718.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.

⁵¹⁹ Doronpa, 2011. [Dōga an'nai] 5.2 terebi Asahi honsha mae kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10879853155.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁵²⁰ Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 4 ~ Shina ni kuppuku suru Nihon no media ~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363620019.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.

⁵²¹ Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 4 ~ Shina ni kuppuku suru Nihon no media ~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363620019.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.

⁵²² ibid.

⁵²³ Doronpa, 2007. Sutoppu! Za Zainichi tokken no tame ni... 2007 12 02. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10058158559.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.

dėl norint atskleisti aktualijų reikšmę nacionalizmo skatinime, reikia skaityti įrašus nepaisant priskirtų temų, ieškant tarp eilučių slypinčios informacijos apie grėsmės kėlimą Japonijai. Ją Sakurai pateikia įvairiuose įrašuose, pvz., maisto produktų iš Kinijos nesaugumas (susijęs su pastaruoju metu užfiksuotais pažeidimais prekybos centruose)⁵²⁴, kinų gausėjimas Pietryčių Azijoje (ir kaip tai galimai kenkia Japonijos įtakai regione)⁵²⁵. Kalbant apie Pietų Korėją, neretai pasitelkiamas Takešimos/Dokdo atvejis, pabrėžiant abiejų šalių nesibaigiantį konfliktą⁵²⁶, o tęsiant teritorinių nesutariamų temą, iškeliamas Kinijos ir Japonijos Senkaku/Diaoyu konfliktas.

Trečiajame etape žiniasklaidos reikšmė auga. Iš 159 įrašų, „Kinijos reikalus“, „Aktualijas“, „Shina reikalus“, „Korėjos reikalus“ ir „Japonijos reikalus“ Sakurai aptarė 89-iose publikacijose, kas sudaro 58% nuo visų etapo įrašų. Lyginant su antru etapu (33%), matomas žymus pakilimas, tačiau žinant, jog antrame etape didesniąją dalį sudarė Zaitokukai tema, proporcinis pakilimas trečiame etape neturėtų stebinti. Ketvirtame etape pastebimas dar vienas pokytis – iš 871 įrašo, 404 priskirti minėtoms 5 temoms ir tai sudaro 48%, kas atitinka pirmojo etapo proporcijas. Ketvirtojo etapo dominantė yra JFP, tačiau šios temos dominavimas nėra toks ryškus kaip Zaitokukai tema antrame etape. Ryškus „Aktualijų“ iškilimas nuo 2016 m. liepos mėn. sietinas ir su Sakurai dėmesio perkėlimu į partinę veiklą. Kaip politinės partijos vadovas, Sakurai ima laikytis nuosaikesnės linijos ir daugėja tarptautinės situacijos analizės. Tam įtakos padarė įvykiai tarptautinėje arenoje – D. Trump išrinkimas prezidentu, 2015 m. gruodžio 28 d. Japonijos-P. Korėjos sutartis dėl karo laikų kompensacijų, Kinijos nuoseklus stiprėjimas regione ir globaliai. D. Trump įtaka pastebima ir terminijoje – 2017 m. gruodžio 5 d. įrašė pirmą kartą panaudota netikrų naujienų arba melagienų (*fake news*) sąvoka⁵²⁷. Nors ir nedažnai vartota, *fake news* vėliau atsikartoja tekstuose, taip neleidžiant atitrūkti nuo aktualijų ne tik kontekstualiai, bet ir išraiškos formomis. Melagienos, kaip alternatyvus terminas, suteikė Sakurai papildomų pretekstų išreikšti nepasitenkinimą *Asahi* ir *Mainichi* laikraščiais.

Žiniasklaidos reikšmė formuojant įvaizdžius lieka nepakitusi daugmaž per visą tinklaraščio kūrimo laikotarpį. Imdamas naujienas ir pranešimus, Sakurai juos pateikia iš savos perspektyvos, tad priklausomai nuo naudojamų straipsnių, kuriami skir-

⁵²⁴ Doronpa, 2008. Seikyō kyūdan Shina-san shokuhin no kikensei o uttaeru Shibuya demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10075278511.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.

⁵²⁵ Doronpa, 2008. Kōgi katsudō dōga matome & ki ni naru nyūsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10090196130.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁵²⁶ Doronpa, 2011. Nihon o kyōhaku suru Kankoku daitōryō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10966625160.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁵²⁷ Doronpa, 2017. Jimetsu ganbō? Asahi mainichi no feikunyūsu bokumetsu kyanpēn (wara). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12333776013.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 15 d.

tingi stereotipai. Visa tai sudaro tam tikrą simbiozę, kurioje žiniasklaida tampa Sakurai naratyvo pagrindu. Joje Sakurai kuria savo laukų tapatybes žiniasklaidos pagalba, kadangi ta dalis turinio, kuri nepristato renginių tvarkaraščių ar ataskaitų už juos, yra kuriama remiantis žiniasklaida. Tam panaudojamas ir oponuojančios, ir ideologiškai artimos žiniasklaidos turinys.

Kita ypatybė, kurią atskleidžia santykis su žiniasklaida, yra Sakurai populizmas. Žiniasklaidos kritika yra tiesiogiai susijusi su tuo, jog populistams joje nėra įmanoma gauti dėmesio tiek, kiek yra norima. Tad kovoje prieš politinį elitą ir nusistovėjusias struktūras, palaikomas žiniasklaidos, populistai naudojami skaitmeninėmis žiniasklaidos priemonėmis (socialiniais tinklais), kur dešinieji populistai gauna dėmesį, kurio negalėtų gauti vyraujančiose žiniasklaidos priemonėse⁵²⁸. Socialiniuose tinkluose paskleistos žinutės kartais būna naudojamos kaip priemonė su jomis patekti į vyraujančios žiniasklaidos eterį – kuomet labiau iššaukianti žinutė skleidžiama, tuo didesnė tikimybė, kad ji bus pastebėta žurnalistų ir net jei apie tai bus kalbama su neigiamą emociją, tai vis tiek yra dėmesys, kuris jiems ir yra siekiamybė – dėmesys, skirtas jiems, reiškia mažesnę dėmesį konkurentams⁵²⁹. Vis dėlto, kartas nuo karto pastebimas ir nepasitikėjimas socialiniais tinklais, ypač Facebook ir Twitter. 2018 m. kovo 3 d, įrašė Sakurai kaltino Facebook administratorius, esą jie yra korėjiečiai arba jiems palankūs, nes paskyros, kurios kritikuoja korėjiečius, yra įšaldomos⁵³⁰. Tokios sąmokslų teorijos apie „anti-socialius“ (反社会的, *hanshakaiteki*) socialinius tinklus yra įprastas būdas diskredituoti socialinę mediją,

3.3.3. Paguodos moterų įvaizdžio formavimas

Paguodos moterys Sakurai pasakojime yra integrali korėjiečių įvaizdžio dalis. Jos pristatomos įvairiuose kontekstuose, o ypač palaikant istorinio revizionizmo postulatą, aptariant santykių su Pietų Korėja vystymą, kritikuojant ministrą pirmininką Sh. Abę. Sakurai tinklaraštyje paguodos moterims yra sukurta atskira tema, įvardinta „Karo lauko prostitutės“ (戦地売春婦, *senchi baishunpu*). Ši tema yra viena pirmųjų, kurias Sakurai išskyrė ir iš to galima spręsti, jog paguodos moterų aptarimas buvo reikšmingas pačiam autoriui nuo pat veiklos vykdymo pradžios.

Žvelgiant į tinklaraščio statistiką galima susidaryti aiškesnę paguodos moterų svarbos vaizdą. Įrašų su „Karo lauko prostitučių“ tema yra publikuota 61, pradedant nuo 2005 m. lapkričio iki 2018 m. spalio. Žvelgiant į paties raktažodžio „戦地売春婦“

⁵²⁸ ibid. P. 79

⁵²⁹ Schroeder, R., 2018. Digital media and the rise of right-wing populism. *Social Theory after the Internet*. P. 79

⁵³⁰ Doronpa, 2018. Facebook nado SNS ni yoru genron tōsei ni taikō shiyou! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12356892152.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.

pavartojimus, randami 124 įrašai. Paieškos raktažodį pakeitus į viešajame diskurse įsitvirtinusį terminą „paguodos moterys“ (慰安婦, *ianfu*), randama 1210 įrašų. Patikslinus raktažodį į „paguodos moterų problema“ (慰安婦問題, *ianfu mondai*), pateikiamas kiek mažesnis rezultatas, 1063. Vienu ar kitu atveju, skaičiai yra santykinai dideli ir iš to galima suprasti paguodos moterų svarbą Sakurai pasakojime, nes paguodos moterys aptariamos beveik kas antrame įrašė. Svarbu pastebėti, jog paminėjimai apima ir Sakurai pasidalintus renginius, paskaitų ar vaizdo įrašų nuorodas ar kitą veiklą, kuri atrodė pačiam Sakurai aktuali ir reikalinga dalintis su savo skaitytojais.

Nors paguodos moterys ir dažnai figūruoja tinklaraščio tekstuose, išskirtini tik keli periodai, kada tema buvo Sakurai dėmesio centre, paskiriant santykinai daugiau įrašų šiai temai. Vienas jų – Mitakos miesto atvejis, pristatytas 2009 m. liepą. Tuo metu Mitakos bendruomenės centre buvo rengta paroda, skirta paguodos moterų istorijai. Įvykių pateikimas Sakurai tekstuose yra linkęs kisti, juos kaskart pristatant vis platesnės apimties probleminiuose kontekstuose ir susiejant į vieną vis daugiau tariamų pažeidimų ar moralės normų nepaisymo. Tokiu būdu sukuriamas išpūdis, jog problema, kurią yra bandoma pristatyti, yra žymiai didesnė, nei gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Tokią taktiką Sakurai pritaikė ir Mitakos miesto atveju. Pradžioje Sakurai parodą įvardino „pornografinė prostitučių paroda“⁵³¹. Priešinimasis renginiui vėliau buvo pavadintas vaikų apsauga nuo smurto, seksualinės prievartos ir prostitucijos, nes būtent tokie pavojai, anot Sakurai, tykojo parodos ekspozicijoje, tekstuose ir pristatomoje istorijoje⁵³². Pastebėtina, kad rašydamas „karo lauko prostitutės“, Sakurai skliausteliuose pridėdavo ir „paguodos moterys“ (戦地売春婦 (慰安婦), *senchi bais-hunpu (ianfu)*)⁵³³. Toks Sakurai vartojamo termino paaiškinimas suponuoja, jog ne visiems tinklaraščio skaitytojams ši terminija gali būti suprantama, tad kategoriškas istorinį revizionizmą atspindintis terminas buvo pateiktas ir plačiau visuomenei lengviau suprantamu būdu.

Mitakos atvejis užima įvykių virtinę ir trunka apie mėnesį – tiek, kiek ir pati paroda miesto bendruomenės centre. Įvykių pristatymas užsibaigia trijų dienų protesto akcijomis priešais paguodos moterų parodos vietą⁵³⁴. Organizacija, atsakinga už parodos rengimą, yra vadinama WAM (Women's Active Museum on War and Peace,

⁵³¹ Doronpa, 2009. „Mitaka shi ianfu tenjikai“ shūryō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10291441551.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁵³² Doronpa, 2009. Han'ichi kyoku u no seigyakutai kara kodomo-tachi o mamorou! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10307237316.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁵³³ Doronpa, 2009. Mitaka shiyakusho wa itsu ketsuron o kudasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10295364838.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁵³⁴ Doronpa, 2009. Mitaka shi no mikkakan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10313522551.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

戦争と平和資料館, *sensō to heiwa shiryōkan*)⁵³⁵ ir šią organizaciją Sakurai pamini 24-iose tekstuose – nuo 2008 m. sausio 8 iki 2009 m. gruodžio 31. Apibendrintina, jog Sakurai ir Zaitokukai veikla prieš šią organizaciją Mitakoje nebuvo itin sėkminga, nes „nuo sveiko proto atitrūkęs“ (一般常識から外れたもの, *ippan jyōshiki kara hazureta mono*) paguodos moterims skirtas renginys įvyko. Vienas iš būdų, kaip Sakurai ir jo vadovaujami Zaitokukai bandė oponuoti parodai, buvo siekis surengti alternatyvią parodą tame pat pastate, tuo pat metu. Nors ir buvo pateikti oficialūs prašymai, jie nebuvo patenkinti, argumentuojant galimo sąmyšio sukėlimu. Nesėkmingą Mitakos įvykių virtinę apibendrina tai, jog baigiamųjų demonstracijų metu buvo sužeistas Zaitokukai pirmininko pavaduotojas Yasuhiro Yagi⁵³⁶.

Nors Mitakos atvejis baigėsi oponentų pergale, jame aiškiai matyti SVL vykstantys procesai. Sakurai ir jo vadovaujama Zaitokukai, kaip iššūkį metanti SVL dalis, liko savo užimamose pozicijose, nes vyraujantieji lauke (WAM) apgynė dominuojančiųjų padėtį. Tam įtakos turėjo ištekliai, kuriais disponavo dominuojantieji – juos palaikė Mitakos miesto savivaldybė ir meras. Dominuojančiųjų pusėje buvo ir žiniasklaida, kas suteikė palaikymą iš šono dėl plačios informacijos sklaidos. Laukas, kuriame užfiksuotas Mitakos atvejis, turėtų būti vadinamas Paguodos moterų reprezentacijos lauku, nes problema, kurią kelia Sakurai, yra ne pačios paguodos moterys⁵³⁷, kurios yra garbaus 80-90 m. amžiaus⁵³⁸, o jų pristatymas visuomenei ir žinių apie jas sklaida.

2015 m. gali būti laikomi vienu iš lūžio taškų ne tik paguodos moterų temoje, bet ir visame Sakurai pasakojime. Tų metų rugpjūtį „Karo lauko prostitučių“ temai priskirtame įrašė Sakurai pristatė kiek anksčiau tamet Korėjoje rodytą dramą „Dēmėsys“ apie paguodos moteris⁵³⁹. Paneigdamas beveik viską, ką drama vaizdavo, Sakurai demonstruoja nekintančią savo poziciją istorinio revizionizmo atžvilgiu bei nurodo, jog po šios „180 laipsnių pasuktos ir perdėtos“ dramos Korėjoje nusiteikimas prieš

⁵³⁵ Chun, J-H., Choi, D., 2018. Japan's Foreign Policy on Postwar Issues Relating South Korea. *Pacific Focus*. Vol. XXXIII, No. 3 (December 2018). Pp. 455–477. P. 463.

⁵³⁶ Doronpa, 2009. Mitaka shi no mikkakan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10313522551.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁵³⁷ Pagal Aljazeera.com, 2019 m. buvo likusios 23 moterys, registruotos kaip paguodos moterys. Aljazeera, 2019. South Korean 'comfort women' activist dies at 93. *Aljazeera.com*. 2019 m. sausio 29 d. prieiga internete: <<https://www.aljazeera.com/news/2019/01/south-korean-comfort-women-activist-dies-93-190129105432629.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 7 d.

⁵³⁸ NBC News, 2019. Who are the 'comfort women,' and why are U.S.-based memorials for them controversial? *NBCNews.com*. 2019 m. gegužės 7 d. Prieiga internete: <<https://www.nbcnews.com/news/asian-america/who-are-comfort-women-why-are-u-s-based-memorials-n997656>>, žiūrėta 2020 m. vasario 7 d.

⁵³⁹ Doronpa, 2015. Ianfu dorama “chūmoku” ni nekkuyō suru gumin-tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12056080324.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

Japoniją tik dar labiau augs⁵⁴⁰. Tačiau tai buvo tik nežymus momentas Sakurai tinklaraštyje, nepalikęs žymesnio pėdsako. Didesnės reikšmės įvykis užfiksuotas 2015 m. pabaigoje, kai gruodžio 28 d. sudaryta Japonijos ir Pietų Korėjos sutartis dėl kompensacijų buvusioms paguodos moterims, pagal kurią Japonija pripažino paguodos moterų egzistavimą, o Sh. Abė atsiprašė šalies vardu ir skyrė finansines kompensacijas nukentėjusioms⁵⁴¹. Sakurai nurodo, jog Korėja niekada neapleis paguodos moterų temos, nes tai yra geriausias antijaponiškas įrankis santykiuose⁵⁴² ir imasi organizuoti demonstraciją prieš tokį Abės sprendimą⁵⁴³. Kitame įrašė Sakurai skelbia, kad sausio 10 d. vykusios demonstracijos būta sėkmingos – pagal jį, atėjo 300 žmonių, pagal policijos duomenis – 500, o „nesankcionuotų“ oponentų sulaukta apie 40⁵⁴⁴. Jei negalima pastebėti išaugusio įrašų skaičiaus „Karo lauko prostitučių“ temoje, tai diskursyviai pokyčiai yra pastebimi ir daugiausia tai susiję su ministro pirmininko Sh. Abės įvaizdžio pokyčiais.

3.3.4. Šinzo Abės įvaizdžio pokyčiai 2015-2019: nuo palaikymo iki kritikos

Dešiniuosius populistus vienija tie patys motyvai dėl nacionalizmo, anti-elitizmo, susikompromitavusio elito ir „tikresnio“ atstovavimo⁵⁴⁵. LDP ir Sh. Abės kritikoje aiškiai išsakoma susitepusio elito pozicija. Pastebėtina, jog kintantis Abės įvaizdis Sakurai tekstuose atspindi santykių su Korėja kaitą – kol nebuvo pastebima neatitiktimų Sakurai susikurtame Sh. Abės įvaizdyje su realiai vykdoma politika, tol Sakurai palaikė Abės pozicijas⁵⁴⁶. Pradėjus svyruoti konservatyvių idėjų pamatui dvišaliuose

⁵⁴⁰ ibid.

⁵⁴¹ Doronpa, 2016. 12.28 Nikkan gōi wo hoshu shugi-sha wa kyoyō shite wa ikenai! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12114276854.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁵⁴² Doronpa, 2015. Ianfu mondai no honshitsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12110002233.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁵⁴³ Doronpa, 2016. Ianfu mondai de no Nikkan gōi wo kyūdan suru kokumin dai kōshin no an'nai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12114282318.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁵⁴⁴ Doronpa, 2016. “Ianfu mondai de no nikkan gōi wo kyūdan suru kokumin dai kōshin” wo oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12116717260.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁵⁴⁵ Schroeder, R., 2018. Digital media and the rise of right-wing populism. *Social Theory after the Internet*. UCL Press. P. 62-63

⁵⁴⁶ Abė laikosi pozicijos, jog priverstinis paguodos moterų gabenimas į „Paguodos stotis“ neegzistavo. Pagal Togo, tai yra „institucinės prievartos“ pozicija, atimanti atsakomybę iš konkrečių asmenų. Kita pozicija, pagal Togo, yra „kariuomenės viešnamių“ idėjos palaikymas. Pagal šią interpretaciją, moterys eidavo dirbti į viešnamius, kad išsimokėtų skolas ir tokia veikla buvo nusistovėjusi socialinė norma. Togo, K., 2008. *Comfort Women*: Deep

Japonijos-Pietų Korėjos santykiuose, Sakurai pradėjo aršų Abės puolimą ir jo veiksmų kritiką. Vienaame straipsnių pristatomas 2015 m. vasarą paskelbsimas Abės pranešimas, skirtas išsivaduoti iš „pokario santvarkos“⁵⁴⁷. Būtent ši sąvoka tapo Sakurai kritikos objektu. Karo laikų atsakomybės atsisakymas yra vienas svarbiausių istorinio revizionizmo postulatų. Pokaris yra tiesioginė sąsaja su karu, taigi, Sakurai kritika yra paremta pirmiausia tuo, jog karas baigėsi prieš 70 metų ir toks diskursas neturi atgarsio šiuolaikinėje visuomenėje, kurioje beveik niekas nei karo, nei ankstyvųjų pokario metų neatsimena⁵⁴⁸. Birželio mėn. Sakurai pakeičia savo toną ministro pirmininko Abės atžvilgiu. Komentuodamas jo vizitą JAV, Sakurai teigia, jog, lyginant su pirmtakais, Abė yra labiausiai vertas vadintis konservatyviu⁵⁴⁹.

Kritika Abė atžvilgiu sugrįžo 2015 m. rugpjūtį, kai Sakurai publikavo LDP ir tuometinį ministrą pirmininką Sh. Abę kritikuojantį straipsnį dėl Pietų Korėją palaikančios retorikos. „Ar taip turi elgtis partija, save vadinančia konservatyvia?“ klausė Sakurai ir išsakė kritikos žiniasklaidai, kuri esą neatspindi visuomenės požiūrio į Korėją ir tokiu būdu klaidina skaitytojus, kuriant iškreiptą Korėjos įvaizdį⁵⁵⁰. Vis dėlto, situacija labiausiai pašlijo Abei paskelbus atsiprašymą ir kompensacijų suteikimą paguodos moterims 2015 m. gruodžio 28 d. bei pasirašius atitinkamą sutartį su Pietų Korėja. Tokį poelgį Sakurai keletą kartų įvardino kaip „protėvių veidų išpurvinimą“ ir kvestionuoja LDP konservatyviųjų idėjų laikymąsi⁵⁵¹. Vėlesniuose įrašuose įvykio atgarsiai vis atsikartoja tinklaraštyje, kas rodo nesusilpnėjusį Sakurai prieštaraimą satarčiai, o komentuodamas santykių su Pietų Korėja raidą, Sakurai vis primena, jog Abė buvo neteisus, bandydamas susitarti su Korėja. Tokią poziciją iliustruoja 2016 m. lapkričio 9 d. įrašas, kuriame 2015 m. gruodžio 28 d. sutartis vadinama „beprasme“ (役にも立っていないこと, *yaku ni mo tatteinai koto*), nes Korėjos spaudoje pasirodė informacija apie karo metais esą nužudytas 30 merginų, dirbusių paguodos

Polarization in Japan on Facts and on Morality. *East Asia's Haunted Present*. Praeger Security International, Westport, Connecticut, London. P. 143-147. Pagal „kariuomenės viešnamių“ interpretaciją, moterys pačios rinkosi paguodos moterų darbą ir tai konservatyviųjų aktyvistų diskurse tampa paprasčiausia prostitucija. Tiek pirmu, tiek antru atveju, atsiprašymai už paguodos moterų tinklą nėra reiškiami, nes nėra galimybės nustatyti atsakingus asmenis.

⁵⁴⁷ Doronpa, 2015. Abe danwa wa hitsuyō na no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996795802.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁵⁴⁸ ibid.

⁵⁴⁹ Doronpa, 2015. Kokka ni totte taisetsu na mono. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12033956017.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.

⁵⁵⁰ Doronpa, 2015. Dai ni no Achison rain. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12012124491.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.

⁵⁵¹ Doronpa, 2016. Kokka hyaku nen no taikēi o mi ayamatta nikkan gōi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118323163.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

moterimis⁵⁵². Tokia žinutė žiniasklaidoje esą iš esmės panaikina sutarties esmę, nes ji ir buvo skirta užbaigti paguodos moterų temos eskalavimą Korėjoje. Negana to, dėl šios sutarties Abe kaltinamas išdavyste (売国, *baikoku*)⁵⁵³ – kaltinimu, iki tol taikytu tik kairiesiems. Vis dėlto, sunku nuspręsti, ar Sakurai labiau kaltina Pietų Korėją dėl sutarties nesilaikymo, ar Sh. Abę dėl tokios sutarties sudarymo⁵⁵⁴.

Kritika tęsiama paskutiniame 2016 m. sausio straipsnyje, skirtame paguodos moterims, kuris vis dėlto labiau akcentuoja Shinzo Abę, o ne pačias paguodos moteris. Įrašė Sakurai teigia, jog šis aktas yra negebėjimas vykdyti užsienio politiką, o Abė buvo „apkvailintas, kaip ir kiti prieš tai buvę ministrai pirmininkai“, ėmęsi gerinti santykius su Korėja⁵⁵⁵.

Visuotiniai žemutinių rūmų rinkimai 2017 m. spalio 10 ir 22 d. buvo dar vienas Sakurai dėmesio centras, bet atkreiptinas dėmesys, kad laikotarpis skirtas aptarti labiau ne rinkiminėms kampanijoms, bet kritikuoti Shinzo Abės politiką pastaruoju metu. Sakurai nuomone, Abė yra per silpnas vadintis dešiniųjų pažiūrų politiku ir nuo šio laikotarpio Sakurai diskurse įtvirtinama LDP vyriausybei skirtas „centro kairės“ epitetas⁵⁵⁶.

Praėjus trims metams, 2018 m. gruodžio mėnesį, Sakurai vėl primena 2015 m. gruodžio 28 sutartį, kuri yra įvardijama kaip pastarųjų metų didžiausia klaida⁵⁵⁷. Teigiama, jog tai yra nesibaigiančio kompensacijų rato vienas iš ciklų, nes P. Korėjos žiniasklaidoje vis dar keliamas kompensacijų klausimas⁵⁵⁸. Pastebėtina, jog ir pačioje P. Korėjoje ši sutartis buvo vertinama nevienareikšmiškai ir sulaukė žemo visuomenės

⁵⁵² Doronpa, 2016. Jiji tsuredzure ~ Nippongun ga jūsatsu shita san jū mei no shōjotachi? Nado ~*Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12217566131.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 9 d.

⁵⁵³ Doronpa, 2016. Boku Kinhei taijin! Tsugi no daitōryō kōho to Nihon no torubeki gaikō seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12224051934.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

⁵⁵⁴ Doronpa, 2017. Sai kenshō himitsu gōi nikkan gōi haki dare no sekinin? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339644984.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.

⁵⁵⁵ Doronpa, 2016. Kokka hyaku nen no taikēi o mi ayamatta nikkan gōi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118323163.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁵⁵⁶ Doronpa, 2017. Chōsensensō saikai-ji ni Kitachōsen kara no tairyō nanmin ga Nihon ni oshiyoseru? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12328871267.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 5 d.

⁵⁵⁷ Doronpa, 2018. Kanzen ni hōkai shita `nikkan gōi` no atoshimatsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12393184466.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁵⁵⁸ Doronpa, 2018. Mugen rūpu! “Shazai to baishō” wo tachikuru ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12425617657.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

palaikymo dėl pačių nukentėjusiųjų neįtraukimo prieš priimant sprendimus⁵⁵⁹. Iš šito išvadų daryti neįmanoma, tačiau galima su tam tikromis išlygomis sutikti su Sakurai nuogastavimais dėl 2015 m. gruodžio 28 d. sutarties tikslingumo ir teigiamo poveikio trumpalaikėje perspektyvoje.

Sakurai santykis su Sh. Abe gali būti apibrėžiamas kaip grindžiamas neapykanta ne tik Abės asmeniui⁵⁶⁰, jo aplinkai⁵⁶¹, ypač Užsienio reikalų ministerijai (dėl negebėjimo reaguoti į Šiaurės Korėjos keliamus pavojus)⁵⁶² ir Finansų ministerijai (dėl mokesčių sistemos nevaldymo)⁵⁶³, bet ir visai LDP, kurios epitetas „apsiskelbę konservatyviais [bet tokie nesą]“ (自称保守政党自民党, *jishō hoshu seitō jimintō*) yra tapęs leitmotyvu aiškinant Japonijos vyriausybės užsienio politikos sprendimus ne tik pastaruoju metu⁵⁶⁴, bet ir nuo pat 1982 m. Pastaroji data žymi „Kaimyninių valstybių išlygos“ (近隣諸国条項, *kinrin shokoku jyōkō*) sudarymą, kuris, anot Sakurai, uždraudžia japonų vadovėliuose kritikuoti Kiniją ir Korėją ir šį susitarimą vadina didžiule LDP klaida⁵⁶⁵.

Neigiamai į Abę atsižvelgiama ir kalbant apie karinę pagalbą tarp JAV ir Japonijos. Sakurai viename įrašė Abę įvardija „Ištikimuoju JAV šunimi“ (忠犬アメ公 (安倍晋三), *chuuken Amekō (Abe Shinzō)*) dėl Abės tariamo palankumo suteikti lėšų karui JAV paprašius⁵⁶⁶. Kritikos vyriausybei, o ypatingai Abei, taip pat buvo išsakyta aprašant

⁵⁵⁹ Chun, J-H., Choi, D., 2018. Japan's Foreign Policy on Postwar Issues Relating South Korea. *Pacific Focus*. Vol. XXXIII, No. 3 (December 2018). Pp. 455–477. P. 459.

⁵⁶⁰ Doronpa, 2018. Kanzen ni hōkai shita 'nikkan gōi' no atoshimatsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12393184466.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁵⁶¹ Sh. Abės artimiausią aplinką Sakurai vadina *Abengers* (安倍ンジャーズ) – žodžių žaismas, kurį sudaro Abė ir „*Avengers*“ japoniškas skaitymas. Šis įvardijimas randamas įrašuose nuo 2017 01 08 iki 2018 12 23 (84 įrašai iš 606 tuo laikotarpiu įkeltų tekstų).

⁵⁶² Doronpa, 2017. Sayoku shintō “kibō no tō” chōroku ni hokusoemu chūdō saha seiryoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12317469383.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.

⁵⁶³ Doronpa, 2017. [Kakutō no kōyaku] Shōhizei zōzei wa sakerarenai? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12316192057.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.

⁵⁶⁴ Šis apibūdinimas, taikytas LDP, tekstuose figūruoja nuo 2009 07 23 d. iki 2019 04 10 d. ir randamas 111-oje įrašų. 2009 m. randami 3 įrašai, 2010 m. – 2, 2011 m. – 6, 2012 m. – 3, 2013 m. – 0, 2014 m. – 2, 2015 m. – 1, 2016 m. – 5. „Apsiskelbusių konservatyviais“ epitetas labiausiai vartotas 2017 m., kaip randami 64 įrašai (iš jų 44 kovo ir balandžio mėn.). 2018 m. randama 19 įrašų, o 2019 m. iki gegužės mėn. – 6.

⁵⁶⁵ Doronpa, 2018. Kinrin shokoku jōkō ni miru jigyaku kokka Nihon wo tachinaora seru ni wa... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391639471.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 3 d.

⁵⁶⁶ Doronpa, 2017. Kitachōsen mondai kaya no soto no Nihon to Beikoku no omowaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390464390.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.

Moryu Gakuen korupcijos skandalą⁵⁶⁷, tačiau ši tema nebuvo plėtojama. Nors Sakurai savęs nevadina antivyriausybininku, tačiau prieš Abės valdymą nukreipta nuolatinė kritika kulminuoja išreiškiant norą, kad Abė atsistatydintų⁵⁶⁸.

Abės kritika tęsiama ironizuojant, esą jis vadinamas „Šiaurės Korėjos specialistu“, o taip pat ir Pietų Korėjos žinovu, kurio rekomendacijomis rėmėsi JAV⁵⁶⁹. Kai 2018 m. kovo mėnesį pasklido žinia apie netikėtai planuojamą Kim Čen Uno susitikimą su D. Trump, didesnio dėmesio Sakurai tinklaraštyje tam skirta nebuvo. Tačiau nebuvo praleista progos sukritikuoti Japonijos vyriausybės siekį skubinti susitikimą su Šiaurės Korėjos atstovais⁵⁷⁰. Paskutiniame 2018 metų įraše Sakurai prognozuoja, kad kitais metais Japonijos-Korėjos santykiai dar labiau blogės ir tam įtakos turės ne tik P. Korėjos iškreipto įsivaizdavimo pozicijos, bet ir Sh. Abės negebėjimas vykdyti diplomatijos su šia šalimi (安倍晋三という無識な輩, *Abe Shinzō to iu mushiki na tomogara*, „nenuovokus vaikas Shinzo Abė“)⁵⁷¹.

Tačiau kritika Abei gali būti vertinama ir kaip simptomiškas Sakurai bruožas, nes jo pasakojime ypatingai daug kritikos buvo pateikiama ministro pirmininko pozicijai ir anksčiau. Antrajame etape Sakurai kritikavo LDP kairiosios frakcijos ministrą pirmininką Fukudą, o vėliau ir Hatoyamą, Kan. Jų palaikyta linija tiek vidaus, tiek užsienio politikos sferose buvo stiprus Sakurai tęstinės kritikos motyvacijos šaltinis. Kritika Abei gali būti laikoma ir kaip populistinės tradicijos tęsia. Kartu su žiniasklaidos kritika, prisidėjęs anti-elitizmas dar labiau sustiprina populistinį Sakurai pradą.

3.3.5. Imperatoriaus vaidmens pristatymas Sakurai tekstuose

Kaip simbolinė figūra, Japonijos imperatorius yra laikomas reikšmingu kraštutinės dešinės organizacijoms ir ši tradicija matoma nuo Meidži laikotarpio, kuriame mitologizuota imperatoriaus figūra buvo valstybės egzistavimo pagrindas. Nors oficialiai ir demistifikuotas, imperatorius liko svarbus kraštutinių dešiniųjų ideologijoje.

⁵⁶⁷ Doronpa, 2018. Moritomo bunsho kaizan jiken de yuragu seitō seiji e no shinrai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12360406628.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 20 d.

⁵⁶⁸ Doronpa, 2017. Sai kenshō, himitsu gōi, nikkan gōi haki dare no sekinin? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339644984.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.

⁵⁶⁹ Doronpa, 2018. [Chōsen no senmonka?] Bunseki wo ayamatta Beikoku no iradachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12425183764.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁵⁷⁰ Doronpa, 2018. Kitachōsen no ugoki ni aseru hitsuyō-nashi! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12364078753.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.

⁵⁷¹ Doronpa, 2018. Nihon gaikō no ronten Kankoku to dō mukiau ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12429330222.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 9 d.

Sakurai tekstuose imperatoriaus temai skiriama vietos santykinai nedaug ir tai sudaro pagrindą klausti, kiek reikšmingas yra imperatoriaus vaidmuo konservatyviųjų aktyvistų diskurse.

Žvelgiant į įrašus pastebima, jog Sakurai palaiko mitologizuotą imperatoriaus kilmę bei rodo prielankumą ir palaikymą imperatoriškosios šeimos politikai. Vienas tokių atvejų fiksuojamas pristatant būsimąjo įpėdinio klausimo nagrinėjimą, nes tikėtina, jog tai bus moteriškosios lyties atstovė. Reaguodamas į sumaištį spaudoje, Sakurai bando paaiškinti, kuo skiriasi imperatorienė nuo imperatorės, o būtent, kad pirmoji yra nebūtinai kilminga, o pastaroji palaiko kraujo liniją nuo legendinio Džinmu laikų⁵⁷². Taip pat laikomasi liberalios, tačiau imperatoriškąją šeimą palaikančios pozicijos, teigiant, jog ne visos praktikos, kurios buvo veiksmingos senovėje (sugulovių institutas, sosto perdavimas broliui ir pan.), yra priimtinos dabar⁵⁷³. Šalia argumentacijos, kodėl visiems japonams imperatoriškoji kraujo linija turi būti svarbu ir kodėl tuo reikia didžiulotis, Sakurai panaudoja žodį ルーツ (*rūtsu*, šaknys), kuris yra anglicizmas. Kalbėti apie išskirtinę japonišką savybę ir tam naudoti anglišką terminą atrodo kaip tam tikras kalambūras, ypač sekant ir žinant Sakurai diskursą. Taip pat pastebėtina, kas imperatoriaus Džinmu istorikai nelaiko realiai egzistavusia asmenybe⁵⁷⁴.

Vėlesniuose įrašuose imperatoriaus temą Sakurai vystė labai saikingai. 2009 m. lapkričio 13 d. įrašė jis kalba apie imperatoriaus 20-metį soste, bet iškart prideda detalės apie kraštutinių kairiųjų demonstracijas, bandant sugadinti šventę⁵⁷⁵. 2009-aisiais valdančioji jėga parlamente buvo kairio sparno Japonijos demokratų partija tad kritikuodamas jų veiksmus, Sakurai viename iš įrašų teigia, jog „Demokratų partija naudoja Imperatorių kaip „įrankį““⁵⁷⁶. Toks pareiškimas gali būti vertinamas dvejopai. Pirmą, Demokratų partija kaltinama nepagarbiu ir neprideramu elgesiu su imperatoriaus institucija, siekiant įgyvendinti savo užsienio politikos tikslus. Tačiau tuo pat metu jaučiamas ir imperatoriaus simbolinės padėties pripažinimas. Tokią pat žinutę Sakurai siuntė ir komentare apie imperatoriaus pranešimą dėl ketinimo atsisakyti sosto – įrašė išreiškiama pagarba imperatoriui, tačiau nesureikšminama jo pozicija, kalbant apie imperatoriaus prisiimamą „simbolinį vaidmenį“ (象徴としての「天皇」の役割, *shōchō toshite no „Tennō“ no yakuwari*, taip pat teks-

⁵⁷² Doronpa, 2005. Yuragu kōtō “nyokeiten’nō”. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10006012614.html>>, žiūrėta 2019 sausio 25 d.

⁵⁷³ ibid.

⁵⁷⁴ Saaler, S., 2016. Nationalism and History in Contemporary Japan. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*. Vol. 14 Issue 20, Nr. 7. Pp. 1-17. P. 3.

⁵⁷⁵ Doronpa, 2009. Rekishi ga toikakete iru koto. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10387359625.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁵⁷⁶ Doronpa, 2009. Ten’nōheika wo ‘dōgu’ ni tsukau Minshutō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10411150359.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

te paminimas ir 象徴天皇, *shōchō tennō*, simbolinis imperatorius)⁵⁷⁷. Imperatoriaus simbolinės padėties neneigimas priartina Sakurai ideologiją prie oficialios Japonijos pozicijos, kurią pateikia pokarinė konstitucija.

Pastebėtina, kad imperatoriaus gimtadienio proga sveikinimas publikuojamas pirmą kartą tik 2016 m. gruodžio 23 d. – praėjus 11 metų nuo tinklaraščio pildymo pradžios⁵⁷⁸. Tai galima sieti su pasikeitusiu Sakurai statusu – 2016 m. jis jau buvo politinės partijos pimininkas, o Imperatoriaus gimtadienis yra svarbi valstybinė šventė Japonijoje. Kitais metais, 2017, Sakurai dar kartą sveikina visus šia proga ir apgailestauja, jog ateinančiais metais bus paskutinė proga gruodžio 23 d. švęsti, nes naujojo imperatoriaus gimtadienis bus vasario 23 d.⁵⁷⁹. Paskutinį kartą su šia švente Sakurai sveikina 2018 m., tačiau tuo pačiu ir piktinasi P. Korėjos karinės žvalgybos veiksmais, kaltindamas juos agresijos kėlimu bei toliau ragina nutraukti santykius su jais⁵⁸⁰.

Įdomu tai, kad Imperatoriaus gimtadienis Sakurai tekstuose užrašomas pagal imperialistinę tradiciją – 天長節 (*tenchō setsu*), kuri buvo pervardinta 1948 m. į Imperatoriaus gimtadienį (天皇誕生日, *tennō tanjōbi*), bandant panaikinti buvusios tarpukarinės institucijos ideologinį palikimą. Tai įneša papildomo nenuoseklumo į Sakurai kuriamą tapatybę, kurioje, kalbant apie imperatorių, supinama ir mitologizuota imperatoriaus kilmė, ir jo simboliškumas valstybėje, ir liberalus požiūris į paveldėjimą bei imperialistinę terminiją.

Su imperatoriumi ir tautos savastimi susijęs ir kitas svarbus terminas – „*kokutai*“. Sakurai keletą kartų mini šį konceptą, tačiau plačiau apie tai nesiplėtoja. Tekstuose „*kokutai*“ yra pavojuje ir jai grąsina Hantenren⁵⁸¹ bei korėjiečiai šalies viduje ir Šiaurės Korėjoje. Įdomus ir imperatoriaus sistemos traktavimas. Sakurai kaltina Kominterną sugalvojus terminą „Imperatoriaus sistema“ ir nori tą sistemą panaikinti⁵⁸². Sakurai teigia, esą pagal kairiuosius, imperatoriaus valdymas yra „magiška sistema“, nors imperatorius ir jo valdymas egzistavo iki žodžiui „sistema“ atsirandant. Taip pat

⁵⁷⁷ Doronpa, 2016. 'Jōi' ni kansuru ten'nōheika no okotoba. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12188453538.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁵⁷⁸ Doronpa, 2016. Tenchōsetsu (Ten'nōtanjōbi) no oyorokobi, oiwai wo mōshiagemasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12230962572.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

⁵⁷⁹ Doronpa, 2017. Jiji tsuredzure "kyō wa tenchōsetsu" nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12338315591.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.

⁵⁸⁰ Doronpa, 2018. Tenchōsetsu tsuiki ari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427349012.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁵⁸¹ Doronpa, 2017. Kokutai hakai wo mezasu han ten ren to sore ni kōgi suru kōdō hoshu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12270099692.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.

⁵⁸² *ibid.*

Sakurai sunerimęs, nes terminą „Imperatoriaus sistema“ vartoja ne tik kairieji, bet ir kiti, net ir nežinodami, ką šis terminas reiškia. Deja, tekstuose nėra daugiau skiriama vietos „*kokutai*“ koncepto paaiškinimui pagal Sakurai supratimą, bet suponuojama, kad tai, bendriausia prasme, Japonijos valdymo sistema su imperatoriumi viršuje.

3.3.6. Specialiosios Zainiči privilegijos: jų tipai, konstravimo principai ir pateikimas Sakurai tinklaraščio įrašuose

Specialiąsias Zainiči privilegijas prasminga aiškinti per populizmo prieigą, tačiau jos turi ir rasizmo savybių⁵⁸³. Specialiosios privilegijos nėra teisinė ar socialinė kategorija, o Higuchi jas laiko internetine fikcija⁵⁸⁴. Specialiosios Zainiči privilegijos yra sukonstruotas konservatyviųjų aktyvistų naratyvo tropas, taigi, tai yra komunikacinis įrankis. Kraštutiniai dešinieji su savo komunikacija siekia pabrėžti aiškesnį priešpriešos jausmą tarp tų, kurie yra tautos dalis ir tų, kurie jos dalimi nėra, dėl to siekiama stiprinti socialinius pilietybės aspektus savo tautiečių naudai, lyginant juos su „kitais“, pvz., migrantais⁵⁸⁵. Tilly ir Tarrow tokį skirstymą politinėje plotmėje vadina „politinėmis tapatybėmis“⁵⁸⁶. Politinių tapatybių kūrimas Sakurai pasakojime labiausiai pasitebinimas specialiųjų Zainiči privilegijų atveju, pristatant nejaponams (t.y., nesaviems) teikiamas neteisėtas privilegijas, suteikiamas politikų sprendimais ir įstatymais.

2005 m. rugpjūčio 26 d. Sakurai pavartoja motyvą 特永者は国民ではありません (*tokueisha wa kokumin dewa arimasen*)⁵⁸⁷, kas reiškia, jog SNG nėra [Japonijos] piliečiai. Čia svarbus *kokumin* termino naudojimas. Tai suponuoja, jog kraštutiniai dešinieji, o ypač konservatyviesiems aktyvistams priskiriami Zaitokukai, kovoja dėl to, kas priklauso politinei tautai, o kas ne. Tą pačią ideją, bet šįkart konkrečiai įvardindamas etninę mažumą, Sakurai išsakė ir anksčiau, 2005 m. rugpjūčio 12 d. – „Japonija japonams, bet ne Zainiči korėjiečiams (日本は日本国民のための国家であり、在日のための国家

⁵⁸³ Specialiosios privilegijos, kaip išgalvotas sociopolitinis konstruktas, apibrėžiantis tam tikrą socialinę grupę, yra rasizmo išraiška. Ši traktuotė atitinka Miles modelį, kuriame pirma yra sukuriamas „rasės“ kategorija (šiuo atveju, Zainiči korėjiečiai), ir tik vėliau su šia kategorija save ima sieti konkreti grupė (korėjiečiai nuolatiniai gyventojai Japonijoje). Zainiči korėjiečiai priima „Zainiči“ kategoriją – jie jos nesukūrė, bet su ja sutinka, ką įrodo ir gausi lauko tyrimų medžiaga iš interviu su Zainiči korėjiečiais. Taigi, ir specialiosios privilegijos, taikomos Zainiči korėjiečiams, yra rasizmo pavyzdys.

⁵⁸⁴ Higuchi, N., 2015. *Explaining the Rise of Japan's Anti-Korean Movement: A Discursive Opportunities Approach*. Pranešimas konferencijoje „World Congress for Korean Politics and Society“, Gyeongju, Pietų Korėja. P. 15.

⁵⁸⁵ Schroeder, R., 2018. Digital media and the rise of right-wing populism. *Social Theory after the Internet*. P. 62

⁵⁸⁶ Tilly, Ch., Tarrow, S., 2015. *Contentious politics*. p. 12.

⁵⁸⁷ Doronpa, 2005. Zoku•Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003771539.html>> Žiūrėta 2019 sausio 8 d.

ではありません)⁵⁸⁸. Šie atvejai patvirtina Wimmer teoriją apie kovą dėl išteklių, kurioje teisę dalyvauti turi tik konkrečios tautos atstovai⁵⁸⁹. Apie išteklius ir Zainiči nepriklausymą tautai Sakurai kalba 2005 m. birželio 3 d. įrašė, kuriame korėjiečius Japonijoje pristato kaip nusikaltėlius, antijaponiško auklėjimo propaguotojus ir specialiųjų privilegijų naudotojus, eikvojančius japonų mokesčių pinigus⁵⁹⁰. Taigi, specialiosios Zainiči privilegijos Sakurai pasakojime veikia kaip institucija, ne tik kurianti tapatybes, bet ir padedanti paskirstyti išteklius. Sąlyga, jog valstybiniai ištekliai yra skirstomi neteisėtai ir neteisingai, sudaro pagrindą priešintis specialiosioms privilegijoms.

Jei „specialiojo nuolatinio gyventojų“ sąvoka nurodo į teisiškai apibrėžtą ir realiai egzistuojantį darinį, tai žvelgiant į specialiąsias Zainiči privilegijas laikytina, jog jos yra konservatyviųjų aktyvistų diskurse susiformavęs konstruktas. Jų pagrindu yra laikomas Specialusis migracijos įstatymas, kuriuo remiantis, buvimas SNG gali suteikti:

1. Galimybę dirbti viešajame sektoriuje;
2. Galimybę dirbti savivaldos organuose;
3. Galimybę dirbti mokyklose;
4. Mokestines lengvatas;
5. Išvykimo ir grįžimo į Japoniją procedūrų pakeitimus;
6. Deportacijos proceso pakeitimus;
7. Rinkimų teisę savivaldoje.

Nors šio sąrašo punktų praktinis įgyvendinimas gali skirtis⁵⁹¹, interpretuojant įstatymo tekstą ir prijungiant įvairius pastebėjimus iš kasdienos, ilgainiui išsivystė vadinamosios specialiosios Zainiči privilegijos. Konservatyviųjų aktyvistų argumentai dažniausiai neturi nuoseklumo ir pasižymi angažuota esamos politinės situacijos įtaka. Tai pastebima ir specialiųjų privilegijų formuluotėse, kurias tyrėjai išskiria tokias^{592,593}:

1. Lengvatinė socialinė rūpyba;
2. Migracijos procesų prilyginimas japonams;

⁵⁸⁸ Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁵⁸⁹ Wimmer, A., 1997. Explaining Xenophobia and Racism: A Critical Review of Current Research Approaches. *Ethnic and Racial Studies* 20, no. 1 (January 1997), pp. 17–41. P. 32.

⁵⁹⁰ Doronpa, 2005. Mindo naki kokka ni wa sakana mo yoritsukanai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002117294.html>> Žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁵⁹¹ Vietinės savivaldos turi tam tikrą laisvę konkrečių teisių suteikime. Weiner, M., Chapman, D., 2009. Zainichi Koreans in history and memory. *Japan's minorities*. Red. M. Weiner, 2-as leidimas. Routledge. Pp. 162–187. P. 180.

⁵⁹² Gill, T., 2018. The nativist backlash: exploring the roots of the conservative action movement. *Social science journal Japan*. Vol. 21, No. 2, pp. 175–192. P. 178–179.

⁵⁹³ Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. P. 58.

3. Deportacijos už nusikaltimus nebuvimas;
4. alternatyvaus japoniško vardo vartojimas;
5. Stojimo į universitetus palengvinimas dėl užsienio kalbos (korėjiečių) mokėjimo⁵⁹⁴;
6. Mokesčių vengimas bei nesąžiningo subsidijavimo pritaikymas;
7. Galimybė apeliuoti į japonų atsakomybę už karo laikų ir Korėjos aneksijos laikotarpius;
8. Balso teisė rinkimuose;

Sakurai tinklaraštyje buvo rasta daugiau punktų, papildančių iki šiol egzistavusį sąrašą:

9. Valstybės tarnautojo pozicijų užėmimas, nepriklausomai nuo pilietybės (一般職)
10. Palengvinta pilietybės gavimo procedūra (在日国籍取得特例法案)
11. Savų mokyklų (朝鮮学校・民族学校) turėjimas
12. Žmogaus teisių apsaugos įstatymas (人権擁護法案, *jinken yōgo hōan*)

Specialiosios Zainiči privilegijos turi ypatingą reikšmę Sakurai pasakojime. Jos ne-skirsto Zainiči korėjiečių pagal gyvenamąją vietą, socialinę padėtį ar kitas kategorijas. Sakurai naratyve visi Zainiči korėjiečiai yra vienos grupės atstovai ir jiems visiems yra būdingas specialiųjų privilegijų naudojimas. Sukurdamas Zaitokukai, jis paėmė specialias Zainiči privilegijas kaip probleminį pagrindą ir esminę judėjimo motyvą (kas atsispindi ir Zaitokukai pavadinime), kas sudarė sąlygas vėliau iškilti pačiam Sakurai ir palaikyti su šių privilegijų panaikinimu susijusių SVL raidą. Naudodamas įvairius Zainiči korėjiečių socialinius ir teisinius aspektus ir paversdamas savo pasakojime į specialiųjų privilegijų konstrukta, Sakurai kūrė unikalią savo sekėjų grupės tapatybę.

Priežastys, dėl kurių atsirado specialiosios Zainiči privilegijos, Sakurai pasakojime yra nurodomos kelios. Viena jų – pirmosios kartos Zainiči korėjiečių viktimizacija (在日一世被害者論, *zainichi issei higaisharon*)⁵⁹⁵. Tai, jog pirmosios kartos Zainiči korėjiečiai buvo pateikiami kaip kolonializmo aukos, tariamai iššaukė užuojautą tarp politikų ir buvo pradėtos taikyti įvairios lengvatos. Istorškai, specialiųjų Zainiči privilegijų pradžia Sakurai nurodo 1965 m. santykių su Pietų Korėja normalizavimo akta, kurį „neperdedant galima vadinti visų blogybių [specialiųjų privilegijų Zainiči korėjiečiams] šaltiniu“⁵⁹⁶.

⁵⁹⁴ Šią privilegiją išskiria T. Gill, tačiau įrašų su šios specialiosios privilegijos paminėjimais Sakurai tinklaraščio tekstuose nebuvo rasta.

⁵⁹⁵ Doronpa, 2005. Zainichi issei no fushigi na tabi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002307730.html>> Žiūrėta 2019 sausio 8 d.

⁵⁹⁶ Doronpa, 2007. Zaitokukai hossoku shūkai wo oete...(kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. 2007 01 26. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10024004544.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

Sakurai tekstuose specialiosios privilegijos pirmą kartą paminimos 2005 gegužės 20 d. Kartu su Zaitokukai aktyvumo pradžia, t.y., 2007 m. lapkričio mėn., įvardijimų apimtis išaugo ir palaipsniui kito (žr. Priedą Nr. 9). Pirmieji įvardijimai randami kalbant apie natūralizacijos procesų palengvinimą Zainiči korėjiečiams ir sakoma, jog tokios privilegijos yra diskriminacija kitų užsieniečių atžvilgiu⁵⁹⁷. Kovodamas su tokia situacija, Sakurai tarsi tampa kovotoju už lygybę Japonijoje – ne tik siekdamas panaikinti neteisingus įstatymus, bet ir užtardamas „nuskriaustuosius“. Tačiau iš tinklaraščio įrašų galima suprasti, jog ne dėl kitų užsieniečių kovoja Sakurai. Jo naratyve aukos yra japonai, kuriuos tokiais daro nelogiškų privilegijų prašantys antros, trečios bei vėlesnių kartų Zainiči korėjiečiai⁵⁹⁸.

Pats Sakurai specialiąsias privilegijas pateikia diskursyviai. Jo tekstuose taip pat nenurodomas aiškus sąrašas, kuriame visos taip vadinamosios specialiosios privilegijos būtų išskirtos. Kalbant apie tai, kas yra Sakurai kritikos objektas, neretai nėra vartojamas terminas ir „*token*“ (specialioji privilegija). Dėl to šių privilegijų įvardijimai tekste neretai turi būti suprantami iš konteksto. Tai daro Sakurai kuriamą pasakojimą ypatingai ištęstu pasipriešinimo specialiosioms privilegijoms argumentavimu, apipintu ištraukomis iš žiniasklaidos, interneto medžiagos ar politikų retorikos. Šias „specialiąsias privilegijas“ galima rasti ir JFP programoje, tačiau jos ten nėra įvardintos kaip *token*. Jos išvardintos kaip punktai, kuriuos JFP nori panaikinti, pakeisti, apriboti.

Tai, kaip Sakurai naudoja specialiąsias Zainiči privilegijas savo pasakojime, padeda geriau suvokti Zainiči korėjiečių įvaizdžio konstravimą. Socialiniai, politiniai ir istoriniai kontekstai, kuriuose pateikiamos specialiosios privilegijos, įprasmina ir tam tikra prasme legitimuoja Sakurai veiklą, nes vienpusiška kasdienybės interpretacija Sakurai pasakojime yra intensyviai ir neperiodiškai kartojama. Tokia ypatybė pasakojimui suteikia stabilumo pojūtį, ypač Zaitokukai aktyvumo periodu. Nors pasakojime pristatomi įvairūs probleminiai aspektai, specialiosios privilegijos suteikia ideologinį Sakurai tinklaraščio pagrindą.

3.3.6.1. Lengvatinė socialinė rūpyba

Jei Specialusis migracijos įstatymas suteikė galimybę Zainiči korėjiečiams gauti SNG statusą ir šio įstatymo panaikinimas yra *simbolinis* galutinis Sakurai suformuotos Zaitokukai tikslas, tai lengvatinės socialinės rūpybos pavyzdžiai *praktiškai* motyvuoja Sakurai veiksmui, nes tai susiję su lėšų ir išteklių paskirstymu tarp piliečių.

⁵⁹⁷ Doronpa, 2005. Zainichi mondai no konpon [futatabi zainichi wo kangaeru] . *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002128269.html>>, žiūrėta 2019 sausio 8 d.

⁵⁹⁸ Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

Todėl Sakurai savo tekstuose aiškiai kategorizuoja Japonijos gyventojus į tuos, kurie priklauso piliečių apibrėžimui ir tuos, kurie piliečiais negali būti vadinami.

Tekstuose apie lengvatinę socialinę rūpybą (福祉給付金, *fukushi kyūufukin*) galima susidaryti nuomonę, kad tai yra centrinė „specialiųjų privilegijų“ problema⁵⁹⁹, prie kurios buvo lipdytos kitos problemos ir suformuotas vadinamųjų specialiųjų privilegijų masyvas. Nors paminėjimų skaičius tinklaraštyje⁶⁰⁰ nusileidžia balsavimo teisės suteikimo privilegijai⁶⁰¹, tačiau kaip faktiškai egzistuojanti aplinkybė, lengvatinė socialinė rūpyba, skirta SNG, kelia daug susirūpinimo Sakurai. Zaitokukai formavimosi fazėje Sakurai apeliuoja į socialinės paramos gavėjų skaičių, kuris, jo akimis žiūrint ir nepateikiant statistikos šaltinio, yra 5 kartus didesnis, nei japonų⁶⁰². Tekste Sakurai nurodo, kad japonams skiriamos paramos kiekis vis mažėja, „žmonės miršta iš bado ir kariesi“, o daugiau privilegijų prašantys Zainiči giriasi savo gaunamomis socialinėmis išmokomis ir vis skundžiasi diskriminacija⁶⁰³. Savaip pateikdamas esamą situaciją, Sakurai sukūrė veltėdžių ir valstybės finansinės gerovės išnaudotojų įvaizdį, kaltindamas Zainichi korėjiečius nepelnytu ir neteisingu paramos gavimu. Svarbu tai, jog kalbėdamas apie pensijų sistemą SNG, taikytą tuo metu kai kuriose savivaldybėse, Sakurai panaudoja terminą *Zainichi tokken* bei prideda situacijai epitetą „ypatingai absurdiška“ (不条理極まりない, *fujyōri kiwamarinai*)⁶⁰⁴.

Kodairos miesto atvejis rodo ankstyvojo Sakurai periodo veiklos kryptis, kovojant su specialiosiomis privilegijoms, akcentuojant socialinę paramą SNG senjorams. Problemą Sakurai iškelia ir apibrėžia 2007 m. lapkričio 21 d. įrašė apie Kodairos miesto sprendimą skirti pensijas Zainiči korėjiečiams. Jame Sakurai teigia, jog tai yra nesąžininga, nes potencialūs pensijų gavėjai Zainiči korėjiečiai nebūtinai yra turintys reikiamą stažą arba mokėję papildomas įmokas pensijai gauti. Tokiu būdu yra diskriminuojami Kodairos miesto japonai, todėl Sakurai imsis organizuoti demonstracijas prieš tokį sprendimą⁶⁰⁵. Vėlesni temą vystantys įrašai kartoja tą pačią diskriminacijos argumentaciją, bet pastebimas virsmas, kai Sakurai ilgainiui ima kalbėti visų japonų

⁵⁹⁹ Doronpa, 2008. Zaitokukai gaitō katsudō no oshirase (Nagoya, Fukuoka). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10081658360.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁶⁰⁰ Paminėjimų dažnis pateikiamas priede Nr. 14.

⁶⁰¹ Paminėjimų dažnis pateikiamas priede Nr. 13.

⁶⁰² Doronpa, 2007. Mindan han'ichi demo e no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. 2007 11 07. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁶⁰³ ibid.

⁶⁰⁴ Doronpa, 2007. Sutoppu! Za zainichi tokken no tame ni... *Doronpa no hitorigoto*. 2007 12 02. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10058158559.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶⁰⁵ Doronpa, 2007. 11 gatsu 27 nichi (ka) ni Kodaira Shiyakushomae de gaitō katsudō wo okonaimasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10056519623.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

vardu, sakydamas, jog „būtina adekvačiai perduoti Kodairos miesto tarybai, jog japonų tauta (日本国民, *Nihon kokumin*) atsimena pyktį, sukeltą jų [Kodairos miesto tarybos] sprendimo“⁶⁰⁶. Tapatinimasis su tauta, kaip tam tikras leitmotyvas, yra matomas ir kituose įrašuose. Toks savęs pateikimas virtualiai sustiprina Sakurai vaidmenį kovoje su nepatenkinama esama situacija ar valdžios politiniais sprendimais.

Sakurai savo tekstuose nevengia neadekvačių hiperbolių, pavyzdžiui, nors prieš tai publikuotame tekste Sakurai mini, jog demonstracijoje dalyvavo net iš Hyogo prefektūros atvykę asmenys⁶⁰⁷, po trijų dienų jau skelbiama, kad prieš Kodairos miesto mero sprendimus protestuojama visoje šalyje⁶⁰⁸. Manytina, jog tuo norima išraiškingai parodyti, kaip sparčiai kyla susirūpinimas dėl ką tik eskaluotos problemos ir su tokia retorika yra akivaizdžiai skatinamas skaitytojų ažiotažas. Iš kitos pusės, nevietiniai dalyviai judėjimo pradžioje buvo dėmesio vertas įvykis, tad Sakurai noras tą paryškinti gali būti suprantamas ir pateisinamas.

Lentelė Nr. 2. Kodairos miesto atvejo ir specialiųjų privilegijų įvardijimo palyginimas Sakurai tinklaraštyje 2007 11-2008 06. Sudaryta autoriaus.

	Kodairos miesto atvejis	Specialiosios privilegijos
2007 11	3	7
2007 12	8	10
2008 01	6	7
2008 02	4	9
2008 03	3	11
2008 04	2	6
2008 05	0	4
2008 06	2	6

Tinklaraštyje Kodairos miesto problemos iškeliomos 2007 m lapkričio-2008 birželio mėnesiais. Žvelgiant į specialiųjų privilegijų (特権) paminėjimus pastebima, kad didžiausias aktyvumas fiksuojamas dviejų metų laikotarpyje – nuo 2007 m. lapkričio iki 2009 lapkričio (žr. priedą Nr. 9). Kodairos miesto atvejis šiame laikotarpyje apima pirmą trečdalį ir tai sutampa su didžiausio specialiųjų privilegijų paminėjimų aktyvumo periodu. Lente-

⁶⁰⁶ Doronpa, 2008. Zaitokukai yori Kodaira shimin ni muketa kinkyū apīru. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10057914799.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶⁰⁷ Doronpa, 2008. Mindan mae kougī katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10071544618.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶⁰⁸ Doronpa, 2008. Mindan mae no daikiba kōgi dōga dai ni dan no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10072061145.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

lėje Nr. 2 pateiktas įvardijimų dažnio sugretinimas. Žvelgiant į 2007 m. gruodžio atvejį matome, jog paskelbta 10 įrašų, kuriuose kalbama apie specialiąsias privilegijas. 8 iš jų aptarė Kodairos miesto atvejį. Panaši proporcija pastebima ir 2008 m. sausį, kai specialiosios privilegijos minimos 7 įrašuose, o 6 iš jų yra skirti Kodairos atvejui. Vėliau šis santykis mažėja. Bendrai, 2007 m. lapkričio-2008 m. birželio mėn. Kodairos miesto atvejui Sakurai paskiria 28 įrašus, o specialiąsias privilegijas minintys straipsniai dvigubai gausesni (60 įrašų). Nuo 2008 m. vasario-kovo mėn., kai Kodairos atvejo banga nuslūgo, specialiųjų privilegijų paminėjimai liko panašaus dažnio (žr. Lentelę Nr. 2). Tai susiję su Žmogaus teisių įstatymo pataisų svarstymu, o šis įstatymas Sakurai diskurse taip pat yra įvardijamas kaip specialioji privilegija. Tai rodo, jog aptariamojo laikotarpio aktyvumas buvo grįstas oponavimu specialiosioms Zainiči privilegijoms.

Vėlesniame, jau JFP egzistavimo, etape eskaluota kita problema, susijusi su lengvatinė socialine rūpyba. Sakurai atkreipė dėmesį į tai, kaip yra skirstoma socialinė pašalpa, kuri yra mokama ne tik japonams, bet ir nuolatiniais Japonijos gyventojams nejaponams, kurių didžiąją dalį sudaro korėjiečiai. Bandydamas sustiprinti poliarizaciją tarp skirtingų visuomenės grupių, Sakurai kviečia priešintis išmokų skyrimui „užsieniečiams“ ir tokiu būdu palaikyti savų piliečių gerbūvį – šioje kovoje JPF ir pats Sakurai prisidės prie piliečių idėjų palaikymo⁶⁰⁹. Šiame kvietime už socialinę teisybę Sakurai akcentuoja savo naująją organizaciją JFP, bet pirmiausia kviečia pačius žmones išsakyti savo nuomonę. Diskursyviai šis kvietimas, kaip ir pati akcentuojama problema, grąžina Sakurai prie jo veiklos ankstyvojo etapo. Atrodytų, jog tokiu žingsniu tinklaraščio skaitytojai vėl kviečiami susimąstyti apie problemas, kurios nebuvo išspręstos, o tarytum patogiai užmirštos. Iš kitos pusės, JFP programa įpareigoja tiek Sakurai, tiek ir visą partiją nuolatos bandyti spręsti šią situaciją.

Žvelgiant iš platesnės perspektyvos pastebima, jog dėl pritaikytų agresyvių neoliberalių šalies ekonomikos priemonių, Japonijos BVP po prarastojo dešimtmečio rodė teigiamus pokyčius, bet šias priemones savaip pajuto visuomenė, mat smarkiai išaugo socialinė atskirtis tarp uždirbančių daug ir uždirbančių mažai. Tai sąlygojo padidėjusį socialinės paramos poreikį, kas buvo itin retas reiškinys šalyje iki XX a. pab. Tokių pokyčių ekspertai nurodo atsiradus būtent dėl neoliberalių priemonių taikymo⁶¹⁰. Susiklosčiusios aplinkybės lėmė, kad didesnė dalis sunkiau pragyvenančių smenų buvo etninių grupių atstovai, tame tarpe ir Zainiči korėjiečiai, kuriems tiek stabilių darbų, tiek ir senatvės pensijos gavimas tapo apsunkintas⁶¹¹. Tačiau Sakurai pasakojime tokių socialinių iššūkių sprendimas yra išvykimas iš Japonijos, nes nebeesant Zainiči korėjiečių, nebėtų ir su jais susijusių problemų.

⁶⁰⁹ Doronpa, 2017. Seikatsu hogo ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12335201406.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.

⁶¹⁰ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 98.

⁶¹¹ Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. P. 58.

3.3.6.2. Galimybė laisvai išvykti iš Japonijos ir į ją grįžti

Išvykimo ir grįžimo į Japoniją procesų palengvinimą tiesiogiai apibrėžė Specialusis migracijos įstatymas 1991 m. Jame apibrėžtos papildomos lengvatos keliauti SNG, kas Sakurai diskurse tampa Zainiči specialiąja privilegija. Tokią poziciją Sakurai formuoja nuo pat pradžių, kai 2007 m. balandžio 13 d. įrašė teigė, jog „specialaus nuolatinio gyventojų statuso turėjimas pats savaime yra privilegija, suteikta Specialiojo migracijos įstatymo“⁶¹². Šio akto panaikinimas yra Sakurai išskirtas kaip Zaitokukai galutinis tikslas (在特会の最終的な目標, *Zaitokukai no saigo no mokuhyō*) yra tai aptinkama 48-iose tinklaraščio įrašuose bei JFP programoje⁶¹³.

Sakurai Specialųjį migracijos įstatymą mini 77-iose įrašuose nuo 2007 m. balandžio 13 d. iki 2018 m. spalio 19 d. Absoliuti dauguma straipsnių, kuriuose pasisakoma už įstatymo panaikinimą, buvo publikuota 2010 m. pirmame trečdalyje (sausio-balandžio mėn.) – 44 įrašai. Tai yra susiję su Kioto Utoro korėjiečių mokyklos atveju, kai žiniasklaida atkreipė dėmesį į Zaitokukai. Dėl to kas mėnesį (2010 m. vasario 13, kovo 13, balandžio 11) buvo organizuojamos paskaitos ir vieši renginiai, kuriuose buvo agituojama už Specialiojo migracijos įstatymo panaikinimą, o kvietimai į renginius sudarė didžiąją dalį paminėjimų. Pasibaigus renginiams, iniciatyva panaikinti įstatymą atsikartoja kur kas rečiau – randama po vieną įrašą 2011, 2014, 2018 metais. 2014 m. lapkričio 30 d. įrašė, kuriame Sakurai oficialiai pareiškia nebesieksiąs perrinkimo į Zaitokukai vadovo postą, yra minima, jog dėl Specialiojo migracijos įstatymo laikas imtis plataus masto administracinių derybų bei intensyvesnio kišimosi į politiką⁶¹⁴, kas gali būti užuomina į Sakurai planus kurti politinę partiją.

Kalbėdamas apie galimybę laisvai išvykti iš Japonijos ir į ją grįžti (kas yra tolygu Japonijos piliečiams turimai teisei), Sakurai teigia, jog turėjimas tokią teisę ir norėjimas daugiau privilegijų yra pakvaišimo viršūnė (狂気の沙汰, *kyōki no sata*)⁶¹⁵. Tame kontekste paminimas ir aukos faktorius, kurį yra įsisavinę japonai, bei imperinio kolonijinio laikotarpio aukų (korėjiečių) vaidmuo⁶¹⁶. Toks diskursas yra aiški nuoroda į istorinio revizionizmo poreikį grąžinant japonams pasitikėjimo savimi ir tikėjimo šalimi jausmą.

⁶¹² Doronpa, 2007. Zainichi kankokujin, chōsenjin he. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10030407532.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

⁶¹³ Japan First Party, 2020. Seisaku. *japan-first.net*. Prieiga internete: <<https://japan-first.net/policy/>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

⁶¹⁴ Doronpa, 2014. Kaichō tainin no aisatsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11958341149.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

⁶¹⁵ Doronpa, 2008. Jinken yōgo, gaikokuninjinseiken de tokken kaikyū o mezasu zainichi no akunaki yokubō *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10065948129.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

⁶¹⁶ ibid.

3.3.6.3. Deportacijos už nusikaltimus nebuvimas

Ši specialioji privilegija yra tiesiogiai susijusi su Specialiuoju migracijos įstatymu ir jame nurodytomis už nusikaltimus deportuojamų asmenų sąlygomis. Kalbėdamas apie nelegalių nuolatinių gyventojų iškeldinimą iš šalies Sakurai nesako, kad to nedarymas yra specialiosios privilegijos turėjimas. Tekstuose kartojama deportacija yra kaip įstatymo laikymasis, o jos nevykdymas nusikaltėliams užsieniečiams (犯罪外国人, *hanzai gaikokujin*) – suponuojamos privilegijuotos situacijos pademonstravimas, net kai to reikalautų esą padaryti nusikaltimai⁶¹⁷.

送還 *sōkan* reiškia repatriaciją, deportaciją⁶¹⁸, tačiau tai ne vienintelis terminas, skirtas šiai problemai įvardinti. Kiek rečiau aptinkamas priverstinis iškeldinimas (強制退去, *kyōsei taikyo*). Jis buvo vartotas Calderon šeimos atvejui pristatyti ir randamas 20-ye įrašų⁶¹⁹. Kitas užrašymo variantas (退去強制, *taikyo kyōsei*), pastebimas Sakurai įrašuose, yra vartojamas ir 22-ame Specialiojo migracijos įstatymo straipsnyje⁶²⁰. Jis Sakurai tinklaraštyje pavartojamas 13 kartų; pvz., pranešime apie Zaitokukai įkūrimą, praktinio deportacijos netaikymo atvejai Zainiči korėjiečiams Sakurai išskiriami kaip vieni iš punktų, su kuo siekiama kovoti⁶²¹.

Atkreiptinas dėmesys į žodžio „*tsuihō*“ (追放, *tsuihō*) vartojimą. Jis turi dvi reikšmes – panaikinimas ir deportavimas. Šis terminas Sakurai tinklaraštyje randamas 373-uose įrašuose ir absoliuti dauguma (365) buvo publikuoti Zaitokukai aktyvumo periodu, nuo 2007 lapkričio iki 2013 spalio. Tokią proporciją didžiąja dalimi lėmė kvietimai į renginius, kuriuose buvo bendradarbiauta su organizacija „NPO外国人犯罪追放運動“ (*NPO gaikokujin hanzai tsuihō undō*, liet. NPO „Judėjimas panaikinti užsieniečių nusikaltimus“). Tačiau pastebėtina, kad Sakurai savo tekstuose *tsuihō* vartoja ir antrąja reikšme, reiškiančia deportaciją, pvz., renginių pavadinimuose, pvz.: „Išsiųskime atgal

⁶¹⁷ Doronpa, 2006. Zainichi tokken yo yurusanai shimin no kai seishiki hossoku kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10020961316.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁶¹⁸ Terminas Sakurai tinklaraštyje paminimas 69 kartus – nuo 2005 m. gegužės iki 2018 m. lapkričio 25 d. Dalis įrašų su *sōkan* paminėjimu yra skirta aptarti imigrantų problemoms Europoje, tad termino vartojimas specialiųjų privilegijų kontekste matomas tik žvelgiant į įrašų turinį.

⁶¹⁹ Doronpa, 2008. Firipin hito kazoku no sokuji kokugai taikyo o! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10167818603.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁶²⁰ Japonijos Teisingumo ministerija, 1991. Nihonkoku to no Heiwa jyōyakuteki ni motozuki Nihon no kokuseki wo ridatsu shita kata nado no shutsunyūoku kanri ni kan suru tokureiho. *E-gov.go.jp*. Prieiga internete: <https://elaws.e-gov.go.jp/search/elawsSearch/elaws_search/lsg0500/detail?lawId=403AC0000000071#122>, žiūrėta 2019 m. gruodžio 5 d.

⁶²¹ Doronpa, 2006. Zainichi tokken yo yurusanai shimin no kai seishiki hossoku kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10020961316.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

nusikaltėjus *kitaicus*“ (凶悪シナ人追放, *kyōaku shinajin tsuihō*)⁶²², „Demonstracija už nusikaltėlių Šiaurės korėjiečių ištrėmimą, minint metų sukaktį nuo Šiaurės Korėjos agresijos (対北朝鮮攻勢一周年記念 北朝鮮追放デモ行進, *tai kita chōsen kōsei iss-huunen kin'en kita chōsen tsuihō demo kōshin*)“⁶²³ ir kt.

Šiame kontekste svarbi ir Sakurai išvystyta „Deportacijos teorija“, kuria siekiama išskeldinti visus Zainiči korėjiečius iš Japonijos⁶²⁴. 2012 m. rugpjūtį, Sakurai šią teoriją atgaivino trijų įrašų serijoje, kurioje vyrauja „priverstinio Zainiči perkėlimo į Japoniją mito“ neigimas ir viešas kvietimas apsvarstyti visų Zainiči deportaciją⁶²⁵. Teorija dar kartą primenama 2018 m. sausį, kai ji paminima šalia kitų priemonių, kaip galima išspręsti problemas, susijusias su Zainiči korėjiečiais⁶²⁶. 2018 m. liepos 20 d. įrašė Sakurai demonstruoja įprastą jam poziciją ir siekdamas panaikinti Specialųjį migracijos įstatymą kritikuoja LDP dėl iniciatyvos nesiėmimo (これがまともな政権政党でしょうか? *Kore ga matomo na shikken seitō deshō ka?* Liet. „Ar tai normali valdančioji partija?“), nes, anot Sakurai, Zainiči korėjiečiai ir toliau daro sunkius nusikaltimus, tačiau nėra deportuojami, nors įstatymas tą ir numato⁶²⁷.

John Lie tyrimai rodo, kad atmetant aplinkybę, jog Zainiči korėjiečių gimtinė yra Japonija, daugelis Zainiči nei moraliai, nei psichologiškai tėvynės neturi, mat buvimas Zainiči korėjiečiu (ypač trečios ir vėlesnių kartų) savaime suponuoja tėvynės neturėjimą⁶²⁸. Tokios neapibrėžtos tapatybės susidarymui reikšmės turėjo ir Japonijos

⁶²² Doronpa, 2008. Kankoku SBS no shuzai wo ukemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074365774.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶²³ Doronpa, 2010. [zenkoku 4 toshi] Chōsensōren Chōsengakkō kaitai demo kōshin no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10725843348.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶²⁴ Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶²⁵ Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen'in sōkanron“ dai ichibu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339071251.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.; Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen'in sōkanron“ dai nibu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339076213.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.; Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen'in sōkanron“ dai sanbu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339082673.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

⁶²⁶ Doronpa, 2018. Seijika ga atsukai ni komaru 'kōdō suru hoshu undō'. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12346985662.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶²⁷ Doronpa, 2018. [Dō sureba ii no?] Ōsakashi ikunoku de matamata zainichi hanzai hassei! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12412692765.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.

⁶²⁸ Lie, J., 2009. The End of the Road? The Post-Zainichi Generation. *Diaspora without homeland*. Red. S. Ryang, J. Lie. P. 168-180.

teisinė bazė. Pagal 1965 m. Santykių normalizavimo aktą, Pietų Korėja yra vienintelė teisėta politinė galia, įprasminanti nesuskaldytos Korėjos tęstinumą, nes diplomatiniai santykių su Šiaurės Korėja nebuvimas neleido padaryti atitinkamų išvadų ir pripažinti Šiaurės Korėjos pilietybę. Tai reiškia, kad teisiškai visų korėjiečių Japonijoje oficiali tėvynė yra Pietų Korėja. Vis dėlto, 1991 m. SNG statuso įteisinimas faktiškai suteikė galimybę niekada negrįžti į Korėjos pusiasalį deportacijos būdu.

3.3.6.4. Japoniška vardo alternatyva

Alternatyvus vardas (通名 *Tsūmei*, 通称名 *tsuushōmei*) yra japoniškai skambantis vardo variantas, kurį SNG gali naudoti viešumoje – dokumentuose, sutartyse ir kt. Sakurai tinklaraštyje rasti 6 įrašai, minintys šią specialiąją privilegiją – po vieną įrašą 2005 m. rugpjūtį, 2008 m. gegužę ir gruodį, 2013 gegužę, 2016 liepą ir 2017 lapkritį. Sakurai naratyve ši privilegija labiau randama kaip galimybė keisti japoniškai skambantį vardą neapribotai, tokiu būdu su nauju vardu „apgailėtina“ bandant išvengti baudžiamosios atsakomybės⁶²⁹. Sakurai nepripažįsta japoniškų vardų alternatyvų ir jų panaikinimas yra vienas iš ankstyvųjų Sakurai veiklos tikslų⁶³⁰, taip pat minimas JFP programoje. 2013 m. gegužės 20 d. įrašė kalbama apie tai, kad prieš alternatyvių japoniškų vardų naudojimą buvo surengta demonstracija Shin Ōkubo rajone, kurioje sudalyvavo apie 300 žmonių⁶³¹.

Japoniška vardo alternatyva nėra išimtinai vartojama tarp Zainiči korėjiečių. Dėl tapatybės kvestionuoti verčiančių priežasčių, tiek SNG, tiek po natūralizacijos procesų Japonijos piliečiais tapusių Zainiči tarpe yra tokių, kurie renkasi korėjietišką savo vardo variantą, o ne japoniškai skambančią alternatyvą⁶³².

3.3.6.5. Mokesčių vengimas ir neteisėtas veiklų subsidijavimas

Tai, ką Sakurai vadina mokesčių mokesčių vengimu bei neteisėtu mokesčių susimažinimu (不当な住民税減額, *futō na jyuuminzei gengaku*), yra atskirų savivaldybių patvirtintos mokesstinės lengvatos (免税, *menzei*) konkrečioms socialinėms grupėms. Žymesnis atvejis – Mie prefektūros Iga mieste egzistavusi mokesčių lengvatos pro-

⁶²⁹ Doronpa, 2008. Zainichi tokken nado arimasen! (Bō kōen-kai yori). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10105152291.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁶³⁰ Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.

⁶³¹ Doronpa, 2013. 5.19 Shin Ōkubo demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11533898474.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁶³² Lim, Y., 2009. Reinventing Korean Roots and Zainichi Routes. *Diaspora without homeland*. Red. S. Ryang, J. Lie. P. 81-106.

grama, aptarta tinklaraštyje 2007 m. ir įrašuose konkrečiai įvardinta kaip specialioji Zainiči privilegija.

Iga miesto atvejis buvo vienas pirmųjų, kuriuose Sakurai ėmėsi veikti prieš specialiąsias privilegijas. Tam paskirta kelių įrašų serija. Pirmas įrašas pavadintas „Skambinau į Mie prefektūros Iga miesto administraciją“⁶³³. Kitą dieną publikuotas straipsnis, pavadintas „Skambinau į Mie [prefektūros] Mindan centrinę būstinę“⁶³⁴ toliau tęsia „neteisėto mokesčių susimažinimo“ temą. Trečią dieną iš eilės tuo pačiu klausimu sekė skambutis į Vidaus reikalų ir komunikacijos ministerijos Vietinės savivaldos mokesčių poskyrį⁶³⁵. Pokalbių metu buvo sužinota, jog vietinė savivalda, o ypač miestų merai, turi teisę skirti mokestines lengvatas, taigi, kiekvienas atvejis, susijęs su mokestinėmis lengvatomis, yra individualus. Tačiau tokioje situacijoje Sakurai kelia klausimus apie biurokratijos nelogiškumą, nelygybę prieš įstatymą ir postuluoja tolimesnę kovą, pakartodamas kvietimą jungtis prie Zaitokukai ir priešintis esamai situacijai⁶³⁶.

2011 m. vasario 10 d. Sakurai pristato veiklos ataskaitą, kurioje nurodoma, jog Čibos mieste esančiai privačiai korėjiečių mokyklai buvo neteisėtai skirti biudžeto pinigai, o Zaitokukai Čibos padalinio veikla galimai paveikė tokio finansavimo tęstinumo nutraukimą⁶³⁷. Tai, jog šiomis lengvatomis naudojosi Zainiči korėjiečiai, Sakurai suteikė pretekstą susidariusią situaciją įvardinti kaip specialiąją Zainiči privilegiją.

3.3.6.6. Balsavimo teisė

Balso teisė užsieniečiams (外国人参政権, *gaikokujin sanseiken*; ne tik SNG, bet ir nuolatiniais gyventojams) buvo paversta į specialiąją privilegiją net neturint tam faktinio pagrindo (palyginimui, kitos specialiosios privilegijos buvo sukurtos imant realią situaciją, pvz., SNG migracijos palengvinimas yra apibrėžtas įstatymo, o socialinė parama Zainiči korėjiečiams buvo faktiškai skiriama tam tikrose savivaldybėse). Sakurai pradėjo eskaluoti šį klausimą, nes tuometinė naujoji Fukudos vyriausybė, suformuota kairiosios LDP frakcijos pagrindu, inicijavo diskusijas dėl teisės aktų,

⁶³³ Doronpa, 2007. Mie ken Iga shiyakusho he denwa o kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055137017.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁶³⁴ Doronpa, 2007. Mindan Mie honbu he denwa wo kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055299064.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶³⁵ Doronpa, 2007. Sōmushō jichi Hōmukyoku shichōson zeika e denwa o kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055423045.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶³⁶ ibid.

⁶³⁷ Doronpa, 2011. Zaitokukai Chiba shibu no Chōsengakkō hojokin mondai ni taisuru torikumi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10795593988.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 5 d.

pagal kuriuos nuolatiniai Japonijos gyventojai gautų balso teisę vietinės savivaldos lygmenyje. Šių teisės aktų svarstymo kontekste pavartojamas žodis *kyuukoku* (救国), kas reiškia „patriotas, atsidavęs tėvynės išgelbėjimui“ arba „tėvynės vaduotojas“. Tėvynės vadavimas šioje situacijoje gali būti trejopas – nuo „užsieniečių“, nuo galimos balsavimo teisės jiems bei nuo netinkamos naujosios vyriausybės. Pastebėtina, jog priešintis balso teisės suteikimui užsieniečiams Sakurai ima rengti bendras akcijas su kitomis konservatyviųjų aktyvistų organizacijomis, kas liudija prasidedantį naują veiklos Zaitokukai veiklos etapą⁶³⁸.

Balsavimo teisė užsieniečiams yra daug dėmesio sulaukusi problema Sakurai tinklaraštyje. Pasipriešinimas balso teisės užsieniečiams suteikimui matomas vartojamoje kalboje – Sakurai šią teisę vadina košmaru (悪夢, *akumu*)⁶³⁹ ir pavojumi (危険, *kiken*), o tokios teisės prašančius Zainiči korėjiečius ragina išvykti iš Japonijos, jei balso teisės neturėjimas jiems yra diskriminacija⁶⁴⁰. Tačiau šios privilegijos reikšmė Sakurai pasakojime labiausiai atsiskleidžia dedikuotų įrašų skaičiuje. Savo piką ši specialioji privilegija pasiekė 2009 m. (randama 124 įrašuose iš 209 tais metais paskelbtų įrašų, kai tuo tarpu likusiame laikotarpyje 2007-2017 m. (neskaiciuojant 2009 m.) minima 137 įrašuose, žr. priedą Nr. 13). Įdomu tai, jog nors įrašuose „balso teisė užsieniečiams“ kaip specialioji privilegija vienokiu ar kitokiu dažniu figūruoja nuo 2007 m. gegužės iki 2017 m. spalio, atskira temos žymė Sakurai tinklaraštyje naudojama tik 2009 m. rugsėjį-2010 m. vasarį ir su tokia žyma yra pažymėti 23 įrašai (bei vienas įrašas 2010 m. rugsėjį) (žr. priedą Nr. 8). Disproporcija tarp įrašų, mininčių „balso teisės užsieniečiams“ problemą bei realaus tam klausimui skirtų įrašų skaičiaus atsirado dėl to, jog Sakurai savo įrašuose dažnai dalinasi įvykių pranešimais. Jų tarpe aptariamuoju laikotarpiu buvo ženklus kiekis demonstracijų ir renginių (pvz., 勉強会, *benkyōkai*, liet. paskaitų/seminarų) minėti problemai pristatyti. Tad nors Sakurai apie tai savo tekste nekalba, įrašo turinys užsieniečių balsavimo problemą vis tiek apima.

Vis dėlto, atskiros temos sukūrimas gali reikšti, jog Sakurai įvertino būsimą dėmesio fokusą artimoje perspektyvoje. Agitacija prieš galimą balso teisės suteikimą specialiųjų nuolatinių gyventojų statusą turintiems asmenims Sakurai tekstuose ir darbotvarkėje greitai užėmė dominuojančią poziciją. Demokratų partijos buvimas valdžioje buvo tiesioginė grėsmė tariamosios privilegijos tapimui realybe⁶⁴¹, tad aktyvus šios,

⁶³⁸ Doronpa, 2007. Hoshu kei shi dantai gōdō kikaku no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054317719.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁶³⁹ Doronpa, 2008. Gaikokujin sanseiken no akumu ga iyoiyo genjitsu ni... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10088252831.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶⁴⁰ Doronpa, 2007. Mindan han'nichi demo e no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁶⁴¹ Doronpa, 2009. Gaikokujin sanseiken danko hantai! Zenkoku rirē demo kaisai no os-

naujai eskaluojamos, problemos akcentavimas buvo vienas būdų, kaip sėkmingiau reabilituotis po nesėkmingų demonstracijų Mitakos mieste. Sakurai skelbė, jog kas savaitę visą mėnesį skirtinguose Japonijos miestuose bus organizuojamos demonstracijos, tuo tarsi bandydamas parodyti Zaitokukai judėjimo dydį ir mobilizavimosi galimybes⁶⁴². Pristatydamas pirmąjį tokį renginį Sapporo mieste, Sakurai nevengė pabrėžti susirinkusiųjų draugiškumo, šiltos atmosferos grupės viduje, motyvacijos dalyvauti renginyje, nes dalyvavo ne tik vietiniai, bet ir iš įvairių Honšiu salos vietovių atvykę asmenys⁶⁴³. Kaip ir po kiekvieno renginio, Sakurai pasidalino demonstracijų vaizdo įrašais, publikuotais NicoVideo bei YouTube svetainėse⁶⁴⁴. Pastebėtina, jog jei YouTube blokuoja šį turinį, NicoVideo jokių apribojimų netaiko ir leidžia peržiūrėti Sakurai įrašus nekliudomai.

2010 m. vasario 1 d. Sakurai pranešė „vilties spindulį“ (希望の光、*kibō no hikari*) atnešančią žinią, jog pagrindinis balso teisės užsieniečiams šalininkas, DPJ (Democratic Party of Japan) pirmininkas Ozawa buvo pašalintas iš posto partijoje dėl pažeidimų organizuojant paramą rinkimų metu⁶⁴⁵. Tai sąlygojo šio teisės akto svarstymo atidėjimą, tačiau Sakurai dar rengė protestus vasario pradžioje⁶⁴⁶, pristatinėjo vietines diskusijas šiuo klausimu iki 2010 m. vasario 26 d.⁶⁴⁷, kada parlamente turėjo būti svarstytas įstatymas. Kaip teigiama žiniasklaidoje, dėl vidinių partijos nesutarimų ir susivienijusios opozijos, svarstymas neįvyko⁶⁴⁸, kas lėmė ir temos nunykimą Sakurai tinklaraštyje. Nors ir žinant papildomas aplinkybes parlamente ir pačioje DPJ, negalima teigti, kad Sakurai organizuota Zaitokukai veikla prieš įstatymo priėmimą galiausiai buvo nereikšminga. Sakurai mini, jog vietinės savivaldybės ėmė teikti pe-

hirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10339321736.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁶⁴² Doronpa, 2009. Gaikokujin sanseiken danko hantai! Sapporo demo o oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10342462752.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁶⁴³ ibid.

⁶⁴⁴ Doronpa, 2009. [Dōga an'nai] Sapporo kōen-kai & demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10343195854.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁶⁴⁵ Doronpa, 2010. Wazuka mietekita kibō no hikari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10448398854.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁶⁴⁶ Doronpa, 2010. Gaikokujin sanseiken ni taisuru Zaitokukai sandankamae. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10456587151.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁶⁴⁷ Doronpa, 2010. Ichikawa shigikai de dai 2 raundo kaishi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10467759469.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁶⁴⁸ Aoki, M, 2016. On the campaign trail for the foreign right to vote. *The Japan Times*. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2016/07/02/national/politics-diplomacy/campaign-trail-foreign-right-vote/#.XQx2aYj7TIU>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

ticijas prieš įstatymą, tuo tarsi bandydamas pasakyti, jog tam įtakos turėjo Zaitokukai renginiai ir kita aktyvistų veikla⁶⁴⁹.

Nors valstybės lygmeniu diskusijos dėl nuolatinų gyventojų balso teisės nebuvo eskaluojamos, vietos savivaldybėse tokie klausimai buvo nagrinėjami. Vienas tokių atvejų fiksuotas – 2015 m. gruodžio 9 d. Akashi mieste. Svarstymai suteikti balso teisę nuolatiniais gyventojams⁶⁵⁰ trumpam grąžino Sakurai prie Zainiči korėjiečių specialiųjų privilegijų tematikos.

3.3.6.7. Galimybė užimti valstybės tarnybą

Galimybė užimti valstybės tarnybą Sakurai tekstuose atsiranda iš miestų savivaldybių sprendimo, pagal kurį tam tikras pareigybes gali užimti asmenys, nepriklausomai nuo pilietybės ir tai įvardinama kaip 在日公務員 (*zainichi kōmuin*)⁶⁵¹. Žinomiausias atvejis – Kavasakio miesto Užsieniečių gyventojų atstovaujamoji taryba, kurioje trumpai kadencijai gali būti pilnamečiai Kavaskio miesto gyventojai⁶⁵². Būtent Kavasakio atvejis yra aptariamas šešiuose Sakurai įrašuose nuo 2007 m. gruodžio 7 d. iki 2012 m. balandžio 3 d. Kalbėdamas apie šią specialiąją privilegiją, Sakurai nurodo, jog Kavasakio miestas visada pasižymi sprendimais, prieštaraujančiais logikai (社会常識に反する解決法, *shakai jōshiki ni han suru kaiketsu hō*)⁶⁵³. Sakurai prieštaravimas tokios situacijos egzistavimui argumentuojamas tuo, jog valstybės tarnautojais gali tapti tik japonai, nes ir pats pavadinimas rodo, kad jis dirba valstybei, todėl ir turi būti tos valstybės pilietis⁶⁵⁴.

Sakurai pasakojime galima aptikti dar vieną ypatybę – specialiosios privilegijos yra sujungiamos į masyvus. Tai jas pateikia kaip institucionalizuotą darinį ir skaitytojams sudaro įvaizdį, jog kiekviena jų yra naudojama visų Zainiči korėjiečių. Vienas tokių pavyzdžių matomas 2008 m. kovo 3 d. įrašė. Jame pateikiamas specialiųjų privilegijų kompleksas, prieš kurį kviečiama veikti – lengvatinė socialinė rūpyba-valsty-

⁶⁴⁹ Doronpa, 2010. X de- no yukue. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10468820098.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁶⁵⁰ Doronpa, 2015. Hyōgo-ken Akashi-shi no jūmin tōhyō jōreian ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12102732403.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁶⁵¹ Doronpa, 2008. [Hōkoku] Zainichi tokken danko hantai! Kokumin dai kōshin in Kōdaira-shi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10077015447.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁶⁵² Green, D., 2013. Local Foreign Suffrage in Kawasaki City. *Electronic journal of contemporary Japanese studies*. Vol. 13, Issue 1. Prieiga internete: <<https://www.japanesestudies.org.uk/ejcs/vol13/iss1/green.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁶⁵³ Doronpa, 2007. Zainichi ni nokisaki kashite omoya o nottora reyou to shite iru Kawasaki-shi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10058867951.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶⁵⁴ *ibid.*

bės tarnyba Zainiči korėjiečiams-balso teisė užsieniečiams-žmogaus teisių įstatymas (福祉給付金-在日公務員-外国人参政権-人権擁護法案, *fukushi kyuuufukin-zainichi kōmuin-gaikokujin sanseiken-jinken yōgo hōan*)⁶⁵⁵, kas pakartojama ir po dviejų metų, bet jau be Žmogaus teisių įstatymo⁶⁵⁶.

3.3.6.8. Rečiau aptinkamos specialiosios privilegijos

Nereikalingas kaltės jausmas (必要の無い罪悪感, *hitsuyō no nai zaiakukan*), kuris suteikia Zainiči korėjiečiams moralinę viršenybę apeliuoti į specialiųjų privilegijų gavimą⁶⁵⁷. Tokios situacijos atsiradimą Sakurai kildina didžia dalimi iš pačių japonų, kurie klausosi „primestų sufabrikuotų mitų“⁶⁵⁸. Tokiame kontekste specialiųjų privilegijų traktuotė yra slidi – negalima teigti, kad istorinės aplinkybės yra pačios savaime specialiosios privilegijos, tačiau tokių aplinkybių buvimas veda prie specialiųjų privilegijų kaip vienio, suteikimo.

Palengvinta pilietybės gavimo procedūra (在日国籍取得特例法案) kaip privilegija įvardinama 2008 m. kovo 10 d. įrašė⁶⁵⁹. Nors tekste kalbama apie pilietybės gavimo įstatymo keitimą, Sakurai iš karto priskiria šį klausimą specialiųjų privilegijų rinkiniui.

Savų mokyklų turėjimas. Ši specialiosioms privilegijoms priskirtina aplinkybė įvardijama kontekstualiai ir itin retai. Šalia kitų specialiųjų privilegijų ji minima 2005 m. rugpjūčio 12 d. tvirtinant, jog etninės korėjiečių mokyklos turi būti nepripažįstamos kaip mokymo įstaigos (朝鮮学校・民族学校を学校としては認めない, *chōsen gakkō/minzoku gakkō wo gakkō toshite wa mitomenai*)⁶⁶⁰. Anot Sakurai, savų mokyklų turėjimas ir etninis švietimas jose sukuria galimybes Zainiči korėjiečiams mokytis prieš Japoniją nukreiptos istorijos ir taip teršti Japoniją⁶⁶¹. „Nelegalios“ ir pavojų keliančios mokyklos įstatymiškai nėra uždaromos ir taip Sakurai savo tekstais sudaro

⁶⁵⁵ Doronpa, 2008. [Hōkoku] Zainichi tokken danko hantai! Kokumin dai kōshin in Kodaira-shi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10077015447.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶⁵⁶ Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure / dorobō ga daijin o tsutomeru kuni hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10470834620.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

⁶⁵⁷ Doronpa, 2006. Sōren to Mindan to futeisenjin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10012617590.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 5 d.
⁶⁵⁸ ibid.

⁶⁵⁹ Doronpa, 2008. [Zainichi kokuseki shutoku tokurei hōan danko hantai!] Kōgi katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10078847994.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁶⁶⁰ Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.

⁶⁶¹ Doronpa, 2005. Kyokō no rekishi ni ikiru zainichi o kangaeru. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002128286.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.

įvaizdį, jog etninės mokyklos yra privilegijuotos. Antijaponiškas švietimas yra dažnai pasikartojantis motyvas Sakurai įrašuose⁶⁶².

Žmogaus teisių apsaugos įstatymas. Šis įstatymas kaip specialioji privilegija nebuvo užfiksuota iki šiol publikuotuose tyrimuose. Tai, jog įstatymas naudojamas su tokia traktuote ir nepakeičiant pavadinimo, parodo Sakurai lankstumą adaptuojant viešąjį diskursą savo pasakojimo reikmėms. Kaip specialioji privilegija, įstatymas pirmą kartą paminimas 2008 m. kovo 7 d. įrašė tarp kitų privilegijų⁶⁶³. Pirmas įrašas su šiuo įstatymu paskelbtas 2005 m. birželio 24 d., o bendras įrašų kiekis yra 113, tačiau ne kiekviename įrašė terminai „Žmogaus teisių apsaugos įstatymas“ ir „specialioji privilegija“ yra minimi kartu.

Ieškant tekstų, kuriuose įstatymas pateikiamas specialiųjų privilegijų kontekste, randami 47 įrašai, pradedant nuo 2007 m. rugsėjo 28 d. įrašo iki 2013 m. rugpjūčio 23. Nuo pat pradžių Sakurai priešinosi Žmogaus teisių apsaugos įstatymo pilnam ratifikavimui dėl neapykantos kurstymo⁶⁶⁴, nes jo nuomone, įstatymas yra skirtas apsaugoti Zainiči korėjiečius, o ne japonus⁶⁶⁵. Diskusijose apie šio įstatymo pataisas Sakurai lai-

⁶⁶² Terminas „Prieš Japoniją nukreiptas švietimas“ (反日教育, *han 'nichi kyōiku*) tinklaraštyje pavartotas 73-uose įrašuose.

⁶⁶³ Tekste Sakurai nurodo, jog jei planuojamas Kodairos miesto biudžetas bus patvirtintas, tai Sakurai eis protestuoti priešais Soka Gakkai būstinę, nes ši organizacija yra laikoma Zainiči privilegijų (lengvatinė socialinė rūpyba, balso teisė užsieniečiams, žmogaus teisių apsaugos įstatymas) iniciatore. Doronpa, 2008. Zainichi tokken no rensa o tachikiru tame ni. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10077904578.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.

⁶⁶⁴ Nors Japonija ir buvo ratifikavusi Jungtinių Tautų Visų rasinės diskriminacijos formų panaikinimo konvenciją, tačiau buvo susilaikyta ties 4-to straipsnio A ir B subparagrafais, teigiančiais, jog bus imtasi visų priemonių panaikinti neapykantos kurstymą. Japonijos vyriausybei JT Rasinės diskriminacijos panaikinimo komiteto buvo siunčiami nuolatiniai raginimai keisti situaciją, tačiau oficialūs atsakymai nurodydavo, jog Japonijoje nėra neapykantos kurstymo, o pernelyg konkretus neapykantos kurstymo apibrėžimas gali apriboti konstitucines žodžio ir išraiškos laisves. Tai buvo pakartota visose Japonijos vyriausybės ataskaitose. MOFA, 2008. *Third, Fourth, Fifth and Sixth Combined Periodic Report on the Implementation of the International Convention on Elimination of Racial Discrimination Japan*. P. 14. Prieiga internete: <https://www.mofa.go.jp/policy/human/race_rep3.pdf>, žiūrėta 2020 m. vasario 2 d.; MOFA, 2013. *Seventh, Eighth, and Ninth Combined Periodic Report by the Government of Japan under Article 9 of the International Convention on Elimination of All Forms of Racial Discrimination*. P. 20. Prieiga internete: <<https://www.mofa.go.jp/files/000023045.pdf>>, žiūrėta 2020 m. vasario 2 d.

2017 m. ataskaita jau įtraukė Diskriminacijos kurstymo pažabojimo įstatymą kaip aktyvią priemonę, skirtą kovoti su neapykantos kurstymu. MOFA, 2017. *Tenth and Eleventh Combined Periodic Report by the Government of Japan under Article 9 of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*. P. 26-27. Prieiga internete: <<https://www.mofa.go.jp/files/000272982.pdf>>, žiūrėta 2020 m. vasario 2 d.

⁶⁶⁵ Doronpa, 2005. Jinken yōgo hōan to iu na no zainichi yōgo hōan no kiken-sei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002471534.html>>, žiūrėta 2020 vasario 2 d.

kosi pozicijos, jog savų piliečių saugumas yra svarbiau, nei svetimšalių, tad žmogaus teisių įstatymo pataisos negali būti suteiktos tam tikroms etninėms grupėms⁶⁶⁶. Agituodamas prieš šį įstatymą, Sakurai organizavo demonstracijas, eitynes, skaitė paskaitas, teikė peticijas⁶⁶⁷. Tai pastebėtina 2008 m., kai balandžio-birželio mėn. Kodairos miesto atveį Sakurai įrašuose pakeitė problemų junginio „Specialiosios Zainiči privilegijos, balso teisė užsieniečiams, žmogaus teisių įstatymas“⁶⁶⁸.

3.3.7. Santykiai su Pietų Korėja, Šiaurės Korėja ir Kinija Sakurai tekstuose

Korėjų ir Kinijos įvaizdžiai Sakurai tinklaraštyje kuriami nuo pat pradžių. Tai galima apibendrinti paties Sakurai citata, kai su nujaučiama aliuzija į Martino Liuterio Kingo kalbą Sakurai rašo: „Aš turiu svajonę apie Aziją be Korėjos ir Kinijos“⁶⁶⁹. Santykių su regiono kaimynėmis pristatymui Sakurai skiria reikšmingą dalį tinklaraštyje, o nagrinėjamos temos neišsiskiria iš bendro konteksto. Dažnu atveju kaimyninių šalių pristatymą inspiruoja žiniasklaidoje pateikiamos aktualijos, kurias komentuodamas Sakurai naudoja ksenofobijos, nacionalizmo, istorinio revizionizmo kontekstus, taip patvirtinant ginamąjį disertacijos teiginį apie regioninių aktualijų skatinamo nacionalizmo reikšmę Sakurai ideologijoje.

3.3.7.1. Kinijos įvaizdžio kūrimas

Kinija yra itin svarbi Sakurai kuriamame pasakojime. Jos įvaizdžiai atsikartoja praktiškai per visą tinklaraščio kūrimo laikotarpį. Kinai juose yra vadinami kvailiais (愚民 *gumin*), nenaudinga šiukšlių krūva, priešiškais svetimtaučiais (kalbant apie kinus, gyvenančius Japonijoje) ir pan. Pagal mąstymą, jie yra prilyginami korėjiečiams ir pavojingoms antijaponiškoms kraštutinių kairiųjų organizacijoms. Todėl negalima sakyti, kad Sakurai ar Zaitokukai veikla yra nukreipta tik prieš Korėjas ar korėjiečius, nors portalas „The Japan Times“ Zaitokukai mini kaip antikorėjietišką organizaciją (žr. priedą Nr. 1). Kalbėdamas apie Kiniją, Sakurai tęsia daugmaž vienodą pasakojimą – komunistų partijos despotija, blogis, tironija, žmogaus teisių laužymas, dėl korupcijos potencialiai žlunganti šalis, nors tuo pat metu ir bijoma Kinijos ekonomi-

⁶⁶⁶ Doronpa, 2008. Ochanomizu ekimae oyobi Hōmushō zen gaitō katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074665835.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

⁶⁶⁷ *ibid.*

⁶⁶⁸ Doronpa, 2008. [sokuhō] Shūkanshinchō „Zainichi to kakarete manga ga „kenkanryū“ wo uttaeta „ori-hara jōji““. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10083494983.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁶⁶⁹ Doronpa, 2007. Ajia no yume. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10028011238.html>>, žiūrėta 2019 balandžio 7 d.

nės galios. 2018 m. liepos mėnesį kalbėta apie jūrinių valstybių sąjungos konceptą, nukreiptą prieš Kinijos dominavimą regione⁶⁷⁰. Taip pat pastebima momentų, kai akcentuojamas Tibeto kovos už nepriklausomybę atvejis, ypač per Hu Jintao vizitą 2008 m gegužės pradžioje. Ekologinė situacija Kinijoje irgi iškeliamą Sakurai tinklaraščio tekstuose. 2015 rugpjūtį pranešama apie išaugusį oro užterštumą Pekine, tačiau tuo pat metu sudaromas išpūdis, jog tai nėra nieko stebėtino – ne tik oras, bet ir nuo branduolinių bandymų smėlis yra užterštas dykumose⁶⁷¹.

Pirmame etape įrašų su Kinijos ir kinų įvardijimu palaipsniui vis daugėjo ir ši kaita nekoreliuoja su etapo tendencijomis (raudona kreivė Grafike nr. 7). Grafike Nr. 7 pastebimas įdomus pasiskirstymas tarp Kiniją mininčių įrašų ir pirmojo etapo temų. Pagal gautus duomenis galima teigti, jog Kinijos tema buvo prisimenama tada, kai visos kitos temos sumenkdamo; įrašai apie Kiniją tarsi užpildydavo tarpus tarp kitų temų dominavimo. Tačiau vėliau Kinijos paminėjimų daugėjo, nevengiant staigių šuolių dažnyje. Pagal juos galima sekti lūžinius taškus santykiuose tarp japonijos ir Kinijos, kaip tą matė Sakurai (žr. priedą Nr. 10). Pastebėtina, jog Kinijos paminėjimų skaičius iš esmės koreliuoja su bendru tinklaraščio suskaidymu. Kai Sakurai tinklaraštyje vyravo įrašų skaičiaus nuosmukis trečiajame etape, Kinijos temos taip pat krito, o staiga išaugus įrašų kiekiui ketvirto etapo pradžioje (2016 liepos mėn.), Kinijos paminėjimų taip pat padaugėjo.

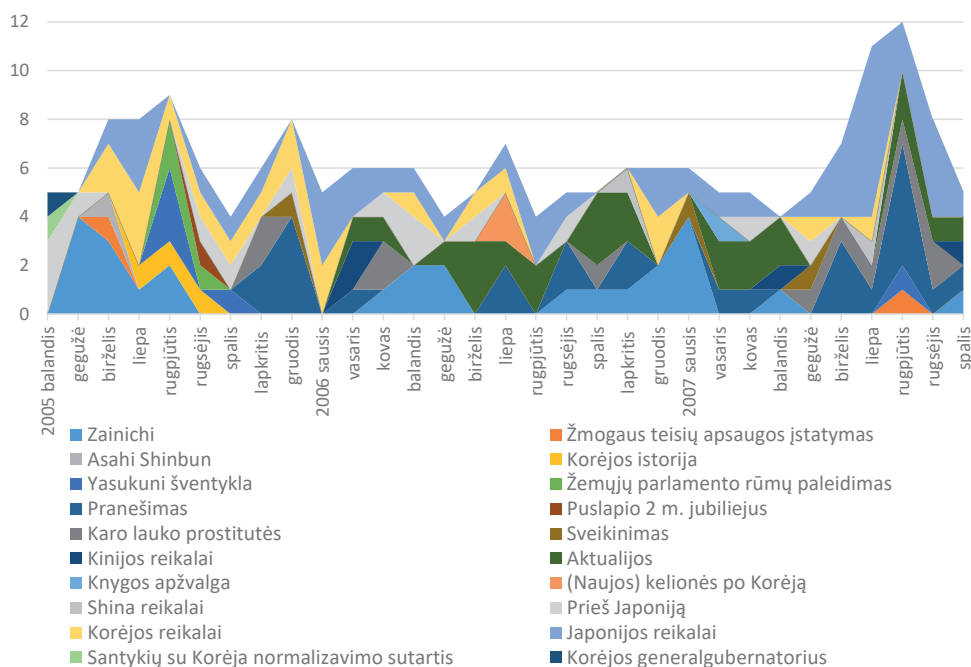
Valstybės institucijų elgesys su kinais, Sakurai vertinimu, taip pat buvo iliustracija, kaip yra diskriminuojami japonai. Toks atvejis užfiksuotas 2008 m. gegužės 28 d., pristatant rezonansinio įvykio atomazgą. Įrašė pristatoma, jog vienas policininkas Tokijuje, nustumtas nuo platformos ant traukinio bėgių, buvo sužalotas traukinio ir pagrindinis įtariamasis buvo „žiaurus“ (凶悪, *kyōaku*)⁶⁷² kinas. Galiausiai, kaltinamasis buvo paleistas už užstatą ir tokiam kontekste Sakurai kalba apie „absoliučią japonų diskriminaciją iš kinų pusės“ (日本人がシナ人によって完全に差別されている, *nihonjin wa shinajin ni yotte kanzen ni sabetsu sarete iru*)⁶⁷³. Šis įvykis susisieja kontekstualiai su Zainiči korėjiečių vertinimu ir padeda toliau vystyti pasakojimą, kuriame japonų tautinę grupę reikia ginti nuo užsieniečių pavojaus, kuris yra nuolatatos egzistuojantis. Tai iliustruoja ir Kinijos tariamai keliamo pavojaus pateikimas

⁶⁷⁰ Doronpa, 2018. Tai Shina hōi-mō Ajia no `Kotsuki kairō` de taikō o! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12387879979.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.

⁶⁷¹ Doronpa, 2015. Osen busshitsu ni shizumu toshi `Pekin`. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12056079953.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

⁶⁷² Doronpa, 2008. Kyōaku Shinajin Ri kokorozashi saiban bōchō-ki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10100966409.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.

⁶⁷³ Doronpa, 2008. 5 gatsu 28 nichi kōgi katsudō no oshirase to 6 gatsu no katsudō yotei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10100468935.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.

Grafikas Nr. 7. 2005 04-2007 10 temų ir Kinijos paminėjimų koreliacija

vėlesnio laikotarpio (2016 m.) įrašė, kuriame Kinija įvardijama kaip ruošianti planą pamažu užtimti Okinavą, tad japonai turi ruoštis šalies gynybai⁶⁷⁴. Šie atvejai demonstruoja, jog būtent japonai yra užsieniečių aukos – ne tik perkeltine prasme, bet ir tiesiogiai. Tokiu būdu Sakurai tarsi pateisina save ir savo veiklą, kurios vienas iš tikslų yra balanso grąžinimas į visuomenę.

2012 m. rugsėjo mėn. Sakurai ima akcentuoti kinų ir Kinijos problemas, rengdamas „didžiausią iki šiol demonstraciją“ prieš kinus⁶⁷⁵. Šią demonstraciją Sakurai paskiria Japonijos ir Kinijos diplomatinių santykių atkūrimo 40 metų sukakties minėjimui. Naudodamasis tokia proga, Sakurai stengėsi priminti visas neigiamas Kinijos ir kinų savybes keturių straipsnių serijoje. Tarp kitų epitetų, kinai pristatomi kaip orga-

⁶⁷⁴ Doronpa, 2016. Senkaku ni oshiyoseru Shina Chūkyō Nihon no mirai wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189242735.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁶⁷⁵ Doronpa, 2012. [Jōhō kakusan kibō] 9.29 shijō saidai no hanchū demo! Shina han'nichi bōdō ni ikari no kokumin dai kōshin in Ikebukuro. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11358921652.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

nizuoto nusikalstamumo lyderiai Japonijoje (ypač Tokijo centre)⁶⁷⁶ ir kaip daugiausia nusikaltimų darantys ne japonai⁶⁷⁷.

Pastebėtina, kad Kinija praktiškai visuose šią šalį mininčiuose įrašuose yra vadinama pajuokiančiu žodžiu *Shina* ir tai aiškiai demonstruoja nekintančią Sakurai poziciją Kinijos atžvilgiu (žr. priedą Nr. 10). Terminas *Chuugoku* (中国), kas norminėje kalboje reiškia „Kiniją“, taip pat vartojamas, bet keliolika kartų rečiau⁶⁷⁸. Tačiau toks terminų pasidalijimas gali būti svarbus ir komunikacine prasme. Didžioji dalis *Chuugoku* (中国) termino pavartojimų kontekstualiai nurodo į to paties pavadinimo Japonijos regioną, o ne Kiniją. Tad renkantis diskriminacinį *Shina* įvardijimą mažinama nesusipratimų galimybė.

3.3.7.2. Neigiamų Pietų ir Šiaurės įvaizdžių pristatymas

Nors Kinija tinklaraštyje minima dažnai, tačiau žvelgiant į Sakurai pateiktą skirstymą temomis, Korėjoms ir su jomis susiję įrašai stipriai lenkia Kinijai skirtų įrašų kiekį. „*Shina* reikalai“ ir „Kinijos reikalai“ kartu sudaro 38 įrašus, Korėjoms skirtos temos („Korėjos istorija“, „(Naujos) kelionės į Korėją“, „Korėjos reikalai“) turi 176 įrašus. Žvelgiant į įrašų turinį pastebėtina, jog Sakurai skirstymas tik iš dalies atspindi realų įrašų, skirtų Korėjų-Japonijos santykių aptarimui, kiekį. Pavyzdžiui, Takešimos/Dokdo salų problema, kuri Sakurai tekstuose minima 801 įrašė, neturi atskiros kategorijos Sakurai tinklaraštyje. Kitas dažnas motyvas yra „Santykių su Korėja nutraukimas“ (日韓断交, *Nikkan dankō*)⁶⁷⁹. Korėja įrašuose pateikiama kaip nereikalinga, apsunkinanti ir netgi žalinga dalis dvišaliuose santykiuose, tad „reikia imtis ryžto ir nutraukti 70 m. trunkantį Šaltąjį karą, nutraukiant santykius su Korėja“⁶⁸⁰. Šis Sakurai leitmotyvu tapęs padažnėjo po 2015 m. gruodžio 28 d. Japonijos-Pietų Korėjos sutarties dėl kompensacijų paguodos moterims, o piką pasiekė 2016 m. liepos-rugpjūčio mėnesiais, kai Sakurai vykdė rinkiminę kampaniją į Tokijo gubernatoriaus postą⁶⁸¹.

⁶⁷⁶ Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 2 ~ Shina Mafia no jittai ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363615539.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.

⁶⁷⁷ Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 3 ~ gekizō suru Shina hito hanzai ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363616985.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.

⁶⁷⁸ Tinklaraštyje fiksuojami 179 įrašai su 支那 įvardijimu ir 332 įrašai su シナ.

⁶⁷⁹ Santykių su Pietų Korėja nutraukimo siekis pakartotas 418-oje tinklaraščio įrašų, nuo 2012 m. birželio 24 d. iki 2019 m. vasario 15 d. Ieškant tekstų su „(tarpvaltstybinių) santykių nutraukimo“ (断交, *dankō*) raktažodžiu, randama 461 įrašas, tačiau pastebėta, jog kontekstualiai vis tiek kalbama apie santykių nutraukimą su Pietų Korėja, o ne su kitomis šalimis.

⁶⁸⁰ Doronpa, 2015. Torikaeshi no tsukanai Kankoku no han'ichi kyōiku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064231227.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁶⁸¹ Per 2016 m. publikuota 113 įrašų, kuriuose kalbama apie santykių su Pietų Korėja nutraukimą. 2016 m. birželio mėnesį paskelbta 21, o liepos – 31 įrašas, kas reiškia, jog šis

Taip pat pastebėtina, jog tiek Takešimos/Dokdo, tiek santykių su Korėja nutraukimo įrašai yra pasiskirstę „Aktualijų“, „Zaitokukai“, „Veikliųjų konservatyviųjų“ ir kitose temose, tad Korėjų įvaizdžio formavimas Sakurai pasakojime yra vystomas nuolatos.

Dėl aptariamų problemų įvairovės ir gausos, jos čia pateikiamos ne visos. Jų atranka buvo vykdoma pagal tai, kas labiausiai išsiskyrė savo paminėjimų gausa konkrečiais laikotarpiais, žvelgiant į skirstymą Sakurai tinklaraščio temomis. Dalis jų susijusios su kitomis nagrinėtomis temomis, tad išskirtose kategorijose esantys įrašai papildo bendrą Korėjų įvaizdį.

Istorinių problemų aptarimas

Korėjų įvaizdžiai yra pristatomi iš skirtingų perspektyvų. Viena jų – istorija. Įrašai, priskirti šiai temai, dažniausiai atspindi istorinio revizionizmo įtaką Sakurai pasakojimui. Pavyzdžiui, pristatydamas Hirobumio Ito, pirmojo Japonijos ministro pirmininko, vaidmenį aneksuojant Korėjos pusiasalį, Sakurai jį reabilituoja ir aneksiją vertina kaip didžiulių investicijų bei pusiasalio gerbūvio gerinimo laikotarpį, nepaisant didelių iššūkių Japonijai⁶⁸². Prie istorijos aptarimo priskirtinas Japonijos ir Korėjos diplomatinės istorijos aptarimas, ypač 1965 m. Santykių normalizavimo sutartis. Kingston akcentuoja jos svarbą septintame dešimtmetyje, dedant pirmus žingsnius susitaikymo link, tačiau pastebimas ir kontroversiškumas šiais laikais, nes Pietų Korėjos vyriausybė 2005 m. pavišino originalius sutarties dokumentus ir tai, kas kalbama apie kompensacijas⁶⁸³. Sakurai taip pat atkreipė dėmesį į tuos pačius aspektus, tačiau 1965 m. Santykių normalizavimo sutarties problemą praplečia įtraukdamas 1991 m. Specialųjį migracijos įstatymą ir naujausią Japonijos finansinę paramą Korėjai⁶⁸⁴, taip parodydamas istorinių nesutarimų tąsą.

Istorinio revizionizmo palaikymas išreiškiamas straipsniuose apie Takešimos/Dokdo problemą. 2012 m. rugsėjį pranešimais buvo kviečiama į Takešimai skirtas demonstracijas⁶⁸⁵, kurias iššaukė Pietų Korėjos prezidento Myung-Bak Lee apsilankymas Takešimos/Dokdo salose 2012 rugpjūčio 10 d., o 2015 m. Makoto Sakurai

motyvas buvo kartojamas kasdien visą mėnesį. Rugpjūčio mėn. paskelbta 15 tokių įrašų, o paskui jis nebefigūravo – per likusius mėnesius paskelbti 4 įrašai su šiuo motyvu, vienas lapkričio ir 2 gruodžio mėn. Rezultatai pagal metus: 2012 m. – 33, 2013 m. 91, 2014 m. 49; 2015 m. – 81, 2017 m. – 25, 2018 m. – 56, 2019 m. – 13.

⁶⁸² Doronpa, 2015. Itō Hirobumi no yūtsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064226110.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

⁶⁸³ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 11

⁶⁸⁴ Doronpa, 2018. Kita Chōsen e no keizai shien-gaku wa ichi chō-en? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391880303.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 4 d.

⁶⁸⁵ Doronpa, 2012. [Katsudō kokuchi] 9.8 Takeshima o mamore! Zenkoku tōitsu kinkyū kōgi katsudō in Sapporo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11346678585.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

jau išreiškė džiaugsmą, jog naujuosiuose Japonijos istorijos vadovėliuose yra aiškiai įrašyta, jog nors ir užimta Korėjos, Takesima priklauso Japonijai⁶⁸⁶.

Socialinių aspektų problematizavimas

Šiai kategorijai priskirtini įrašai, kurie kritikuoja tam tikras ekonominių, politinių, sociokultūrinių sferų problemas, iškeltas Sakurai. Jų tarpe akcentuojami Korėjos-Kinijos santykiai (2015 m. balandį⁶⁸⁷ ir 2015 m. liepą⁶⁸⁸), Korėjos prezidento reitingų priklausomybė nuo to, kaip intensyviai demonstruojamas priešiškas Japonijai (2015 m. rugpjūčio 25 d.⁶⁸⁹ ir 28 d.⁶⁹⁰). Pastarasis aspektas išryškėjo dėl tuo metu neseniai atliktos reitingavimo apklausos. Aptardamas jos rezultatus, Sakurai reziūuoja, jog tik kritiška valstybės vadovų pozicija Japonijos atžvilgiu gali padėti išlaikyti ar pakelti reputaciją Korėjos piliečių akyse, todėl reguliariai užaštrinama situacija Korėjoje yra tartum politinių lyderių išlikimo instinktas.

Kritikos Korėjai Sakurai turėjo ir regioninės politikos srityje. Tam paskirti du straipsniai, kaltinantys korėjiečių statybos kompaniją dėl skubotų darbų, pasibaigusių sugriuvusia užtvanka Laose ir žmonių žūtimi⁶⁹¹. Šiai kategorijai priskirtini ir įrašai apie karo įvykius Vietname, kai korėjiečių kariai esą žudė vietinius ir už tai neatsiprašoma, o patys korėjiečiai reikalauja japonų atsiprašyti už okupacijos laikotarpį, kuris buvo korėjiečiams naudingas⁶⁹². Tai sudarė pretekstą Sakurai toliau vystyti Korėjos neigiamumo diskursą, stiprinant Korėjos dviveidiškumo ir nepatikimumo įvaizdį.

Sociokultūriniai aspektai paliečiami įvairiais kaltinimais: korėjiečiai Jungtinėse Amerikos valstijose smerkiami, esą jie teršia japonų maisto tradicijų įvaizdį⁶⁹³, o ko-

⁶⁸⁶ Doronpa, 2015. Takeshima wa wagakuni koyū no ryōdo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12038011344.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁶⁸⁷ Doronpa, 2015. Kankoku no o sake ga urenai no wa naze? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12005477062.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁶⁸⁸ Doronpa, 2015. Nanbasen `Shina` kara nigedaseru ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12047534993.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁶⁸⁹ Doronpa, 2015. Boku Kin-kei no gosan shiji-ritsu to han'nichi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064232456.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁶⁹⁰ Doronpa, 2015. Nikkan tsūka suwappu shūryō wa Kankoku ni dono yōna ketsumatsu o motarasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064229272.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁶⁹¹ Doronpa, 2018. Sen wazawai Raosu damu kekkai yukue fumei-sha sū hyaku-mei hisai-sha 6600-mei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12393397387.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

⁶⁹² Doronpa, 2018. Kankoku-gun heishi no bankō ni taishite tōji kuni ni shazai shinai bun zai Tora. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12363657647.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.

⁶⁹³ Doronpa, 2015. Kanjin washoku no osoroshiki menyū. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12049062361.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

rėjiečiai Korėjoje – už japoniškų tradicijų ištakų savinimąsi⁶⁹⁴. Korėjietiško alkoholio vartojimo pokyčiai japonų tarpe pristatomi argumentuojant, jog jo importas sumažėjo dėl negebėjimų atitikti japoniškų kokybės standartų ir skonių įvairovės poreikio⁶⁹⁵, tą patį kalbėdamas ir apie užpilamų makaronų importo smukimą⁶⁹⁶. Tai gali pasirodyti kaip nereikšmingas pastebėjimas, tačiau toks Sakurai komentaras atspindi japoniškumo teorijos (*nihonjinron*) postulatus apie išskirtinius japonų poreikius ir skonio suvokimą. Pastebėtina, kad japoniškumo teorija jau nebeteri tokio populiarumo, kaip 8-ame ar 9-ame dešimtmetyje, tačiau dešiniųjų retorikai buvo padaryta reikšminga įtaka, kuri pastebima iki šiol.

Socialines problemas Sakurai aptaria ir turizmo situacijos kontekste. 2017 m. rugsėjo 12 d. Sakurai aptarė Cušimos atvejį, kur išaugęs korėjiečių turistų srautas šioje saloje (nuo 80 000 per metus 2006 m. iki 300 000 2017 m.) „Doronpos monologe“ pateikiamas kaip neigiamas reiškinys dėl korėjiečių netinkamo elgesio, nors ir pripažįstama, jog vietiniams verslininkams pajamos iš turizmo yra reikalingos⁶⁹⁷. 2018 m. liepos mėnesį Sakurai polemizavo, kodėl kinai ir korėjiečiai nemėgsta Japonijos, bet esą masiškai važiuoja ten paturistauti ir apsipirkti⁶⁹⁸, o vėliau įitariai apžvelgė Korėjos turizmo statistiką apie japonų turistų skaičiaus augimą Korėjoje, nes esą tik Pyongchang žiemos olimpiada sulaukė japonų dėmesio⁶⁹⁹. Turizmo disproporcija, kurią pateikia Sakurai, susitiprino Japonijos viršenybės įvaizdį kultūros, prekių kokybės, gyvenimo lygio aspektais. Atitinkamai, japonų nenoras keliauti į Korėją yra paaiškinamas tuo, jog pastaroji nusileidžia minėtais aspektais.

Saugumo problemų aktualizavimas

Reikšmingą dalį Korėjų įvaizdžio formavime sudaro saugumo temų pristatymas. Į jas įeina tokios problemos kaip terorizmas, Šiaurės Korėjos karinės galios demonstravimas, Zainiči korėjiečių veikla Japonijoje, pagrobtųjų asmenų problema (拉致

⁶⁹⁴ Doronpa, 2015. 'Sakura' wa Kankoku kigen? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12074369031.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁶⁹⁵ Doronpa, 2015. Kankoku no wo sake ga urenai no wa naze? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12005477062.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁶⁹⁶ Doronpa, 2015. Urenai!? Kankoku shokuhin jijō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12025693213.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.

⁶⁹⁷ Doronpa, 2017. Kokkyō no shima, Tsushima no ima Kankokujin wo kyohi suru jimoto no hito-tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12309714486.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.

⁶⁹⁸ Doronpa, 2018. Nihon ni tairyō shūrai suru Shinajin, kangokujintachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390218047.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.

⁶⁹⁹ Doronpa, 2018. Kankoku o hōmon suru nihonjin kankōkyaku wa hontōni fute iru no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12392954681.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

問題, *rachi mondai*)⁷⁰⁰ ir kt. Pagal atliktus tyrimus yra teigiama, jog Šiaurės Korėjos įvaizdžio Japonijoje konstravimas yra vyriausybės prižiūrimas projektas⁷⁰¹, todėl neturėtų stebinti ir Sakurai tekstuose naudojamas Šiaurės Korėjos stereotipizavimas. Šalis įvardijama kaip teroristinė 2008⁷⁰², 2010 m.⁷⁰³ ir 2017 m.⁷⁰⁴.

Nuo 2007 m. pastebėtina, jog apie neegzistuojančius reiškinius Sakurai vis dažniau ima kalbėti kaip apie keliančius krizę⁷⁰⁵ ir pavojų. Keldamas sąmyšį savo tekstais jis bando suaktyvinti savo skaitytojus ir priversti juos veikti, tačiau toks istorijos pasakojimo metodas iš esmės atitinka anksčiau minėtąjį Barreto gandas grįsto naratyvo kūrimą. Jei laikysime, kad tikslas pateisina priemones, Sakurai metodai internete niekuo neišsiskiria. Tokią neigiamų emocijų sureikšminimo schemą žiniasklaidoje pristato ir Bednarek⁷⁰⁶. Pastebėtina, kad tokia retorika niekur nedingsta per visą tinklaraščio pildymo laiką ir tai rodo, jog tiek Sakurai, tiek ir masinė žiniasklaida veikia pagal tuos pačius dėsnius.

Tekstuose randama įvardijimų „pavojaus pagrindas“⁷⁰⁷, o pavartojus epitetą „užsieniečiai teroristai“ (外国人テロリスト, *gaikokujin terorisuto*), nors ir nenurodoma tautybės, tačiau kontekste nuolatos figūruoja Šiaurės Korėją palaikantys Zainiči korėjiečiai. Terorizmas iškyla ir kalbant apie pačinko žaidimų salonus⁷⁰⁸, kurių didžiąją jų dalį valdo Zainiči korėjiečiai. Tai leidžia Sakurai daryti prielaidas apie surinktų lėšų siuntimą į Šiaurės Korėją palaikyti teroristinį režimą⁷⁰⁹. Tokį stereotipizavimą susti-

⁷⁰⁰ Doronpa, 2015. Abe seiken kara Kita Chōsen he jūdai na messēji. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12035141585.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁷⁰¹ Hook, G. D., Mason, R., O'Shea, P., 2015. *Regional risk and security in Japan*. London ir New York, Routledge. P. 89.

⁷⁰² Doronpa, 2008. Ochanomizu ekimae oyobi Hōmushō zen gaitō katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074665835.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

⁷⁰³ Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure/ Chōsen kōmin shisetsu ni okeru Chōsenjin-gawa no bōkyo ni kanshite hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10478719392.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷⁰⁴ Doronpa, 2017. Beikoku ga Kitachōsen o tero shienkokka ni sai nintei!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12330421509.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷⁰⁵ Doronpa, 2009. 10.10 Ōsaka demo shōsai kettei! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10344455233.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷⁰⁶ Bednarek, M., 2006. *Evaluation in media discourse: analysis of a newspaper corpus*. P. 17.

⁷⁰⁷ Doronpa, 2016. Semari kuru Kita Chōsen no kyōi! Sonotoki, wagakuni seifu wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12193326117.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.

⁷⁰⁸ Doronpa, 2016. Kitachōsen ni yoru dandō misairu ga tsuini Nihon no haitateki keizai-suiiki ni! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186845771.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁷⁰⁹ Doronpa, 2011. 5.21 Zenkoku issei pachinko haishi demo no jōhō kakusan no onegai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10896181677.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.

prino pranešimai apie raketų bandymus⁷¹⁰, kurie tęsėsi ir 2017 m. balandį. Sekdamas žiniasklaidoje publikuotais pranešimais, Sakurai pritaikė jų pateikimą ir savo tinklaraštyje – tokiu būdu didžiausio atgarsio sulaukę įvykiai buvo priskirti „Aktualijų“ temai. Šiuose tekstuose Sakurai aptaria ne tik raketų bandymus⁷¹¹, bet ir interneto bei *netto uyo* svarbą konservatyviųjų aktyvistų judėjimo (*Kōdō suru hoshu undō*) palai- kyme⁷¹², ypač aptariamuoju metu, Šiaurės Korėjos agresijos akivaizdoje. Abu šiuos judėjimus esą yra būtina testuoti, o kad visuotinis nusiteikimas būtų dar rimtesnis, Saku- rai sumodeliuoja keletą galimų branduolinio karo scenarijų^{713, 714} bei rekomenduoja tinklaraščio skaitytojams nepulti į paniką, jei prasidės vienokie ar kitokie kariniai veiksmai⁷¹⁵. Tokios žinutės buvo pateiktos Sakurai tikint neišvengiamai įvyksiančiu kariniu konfliktu tarp JAV ir Šiaurės Korėjos. Kartais net ir pats abejojamas tokių įvykių galimumu, Sakurai tęsė Šiaurės Korėjos temą su gaudais apie Kim Jeong Ino pasitraukimą į užsienį, jei prasidėtų kariniai veiksmai⁷¹⁶. Šiaurės Korėjos branduolinio ginklo grėsmė trumpam tapo leitmotyvu, su pertraukomis atsikartojančiu iki 2017 m. pabaigos. Į šį kontekstą buvo įpinti praktiškai visi su Šiaurės Korėja ir korėjiečiais susieti elementai – ne tik politiniai, bet ir terorizmo grėsmių, migracijos, ekonominiai, švietimo, istorinių nesutarimų problemos.

Grėsmė saugumui Sakurai tekstuose yra ne tik terorizmas, įkūnytas Šiaurės Ko- rėją palaikančiuose Zainči korėjiečiuose, bet ir potencialūs politiniai sprendimai, to- kie kaip balso teisė užsieniečiams, imigracijos skatinimo programa. Net ir būdami nepriimti, jie Sakurai pasakojime buvo priešpastatomi šalies saugumui ir japonų ra-

⁷¹⁰ Doronpa, 2016. Kita Chōsen ni yoru dandō misairu ga tsuini Nihon no haitateki keizai- suiki ni! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186845771.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁷¹¹ Doronpa, 2017. Byōyomi ga kaishi sareta Hokusen he no gunji kōdō!? *Doronpa no hitori- goto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12262247884.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

⁷¹² Doronpa, 2017. Hokusen dōran chokuzen!? Minaosare hajimeta “kōdō suru hoshu undō” zenpen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12263161509.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

⁷¹³ Doronpa, 2017. Hantō dōran ni okeru sensō shinario sono 1. *Doronpa no hitorigoto*. Priei- ga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264381268.html>>, žiūrėta 2019 spa- lio 23 d.

⁷¹⁴ Doronpa, 2017. Hantō dōran ni okeru sensō shinario sono 2. *Doronpa no hitorigoto*. Priei- ga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264382743.html>>, žiūrėta 2019 spa- lio 23 d.

⁷¹⁵ Doronpa, 2017. Chōsensensō saikai ni sonaeru beki nihonkokumin hitorihitori no ko- korogamae. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264983038.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.

⁷¹⁶ Doronpa, 2017. Hokusen dōran urutora shī no kaiketsusaku “kanemasa on bōmei” saku- sen!? *no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12266646171.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.

mybei. Saugumo argumentais Sakurai naudojasi kalbėdamas ir apie balso teisę užsieniečiams. Anot Sakurai, galimybė užsieniečiams išsirinkti savo atstovus valdžioje galiausiai reikš, kad ir patys valdžios atstovai bus užsieniečiai, o tai savaime ves prie „Japonijos sunaikinimo“⁷¹⁷. Tame pačiame įrašė apeliuojama į Japonijos ateitį, kai-riųjų užvaldytą prokuratūrą, galiausiai apibendrinant, kad konservatyviesiems aktyvistams tenka kovoti prieš „didžiulį priešą“ (巨大すぎる敵, *kyōdai sugiru teki*)⁷¹⁸, o DPJ vadinama „vėžiu“, kurį reikia visiškai pašalinti iš Japonijos kūno⁷¹⁹. Didindamas įtampą, Sakurai palaipsniui telkė tinklaraščio skaitytojų dėmesį, ruošdamasis parlamento balsavimui dėl užsieniečių balso teisės įstatymo, kuris manomai turėjo įvykti 2010 m. sausio 24 d., bet galiausiai, taip ir neįvyko.

Sakurai tinklaraštyje pristatė ir platesnės aprėpties kritikos, kuri nepriskirtina minėtoms kategorijoms. Tarp tokių paminėtina Korėjos švietimo sistemos kritika⁷²⁰, Japonijos vėliavos įvaizdžio korėjiečių akyse pristatymas⁷²¹ taip pat socialinės temos – korėjiečių moterų padėties istoriniais laikais kritika⁷²², komentarai apie prostituciją Korėjoje⁷²³ ir prostitucijos eksportą į regiono šalis⁷²⁴.

Jei chronologinė-tematinė analizė buvo atlikta remiantis paties Sakurai išskirtomis temomis, tai įrašų turinys buvo vertinamas remiantis įvade išsikelta prielaida, jog Sakurai ideologija yra paremta ksenofobija, rasizmu ir regioninių aktualijų skatinamu nacionalizmu. Įrašuose buvo ieškoma šias tris kategorijas atspindinčių raktažodžių ir stebima, kokiame diskurse jie yra pateikiami, koks yra socialinis bei politinis įrašo pateikimo kontekstas. Tai padėjo sekti Sakurai tinklaraštyje kuriamo pasakojimo raidą. Šios tyrimo dalies metu buvo pastebėta, jog Sakurai pasakojimo kūrimui didelės reikšmės turi nau-

⁷¹⁷ Doronpa, 2009. Gaikokujin jūmin kihon hōan ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10381515621.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷¹⁸ ibid.

⁷¹⁹ Doronpa, 2009. Semari kuru gaikokujin sanseiken jōtei no hi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10389969121.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷²⁰ Doronpa, 2015. Torikaeshi no tsukanai Kankoku no han'ichi kyōiku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064231227.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

⁷²¹ Doronpa, 2015. Kyokujitsu hata to kankokujin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12067724013.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁷²² Doronpa, 2015. Chōsen josei no hiai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12084143679.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁷²³ Doronpa, 2015. Kangokujin to sei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12084144750.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

⁷²⁴ Doronpa, 2015. Kankokujin baishunpu no dentō-gei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12025676220.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.

jienos, kurios buvo komentuojamos, kritikuojamos ir interpretuojamos pagal Sakurai susikurtą vertybinę prizmę. Pastebėtina, jog tokiu būdu Sakurai perima naujųjų dešiniųjų veiklos metodus, kurie, anot Shibuichi, buvo paremti skandalų paieška ir jų akcentavimu protestų metu⁷²⁵. Vis dėlto, skirtumas tarp naujųjų dešiniųjų ir Sakurai naudojamų metodų yra tas, jog Sakurai pirmiau pateikdavo informaciją savo tekstuose internete, o paskui pagal juos organizuodavo protesto akcijas. Šiame procese reikšmingas istorinis revizionizmas, kuris buvo pradėtas aktyviai puoselėti Japonijos švietimo sistemoje nuo XX a. paskutinio dešimtmečio. Istorinio revizionizmo sudaryti įvaizdžiai padarė lemiamos įtakos Sakurai pasaulėžiūroje, kurioje kairiojo sparno organizacijos yra kaltinamos dėl Japonijos nesugebėjimo atsikratyti aukos mentaliteto ir „mazohistinės istorijos“. Šie reiškiniai, anot Sakurai, sudarė sąlygas priimti įstatymus, kurie sukūrė specialiąsias Zainiچی privilegijas. Jų panaikinimo siekis tapo reikšminga dalimi Sakurai aktyvumo ir tai atsispindi Zaitokukai organizacijos puoselėjime, specialiųjų Zainiچی privilegijų įvardijimuose, JFP programoje ir tiksluose.

Traktuojant rasę ne kaip biologinį, o socialinį konstrukta, korėjiečiai Japonijoje sudaro atskirą rasę su savo socialinėmis, kultūrinėmis, bedruomeninėmis normomis. Tokiu būdu Sakurai įrašuose yra akivaizdžiai palaikomas prieš Zainiچی korėjiečius nukreiptas rasistinis naratyvas. Tai liudija nuolatinis Zainiچی korėjiečių įvaizdžio menkinimas, jų traktavimas ne teisiškai (specialieji nuolatiniai gyventojai), o redukuotai (užsieniečiai), vystomas ir palaikomas vientiso Zainiچی etnoso naratyvas, kuriame visiems Zainiچی korėjiečiams pritaikomi teroristų, nusikaltėlių ir Japonijai kenkiančių asmenų epitetai.

Su šia savybe tampriai susijęs ir ksenofobijos palaikymas. Sakurai pasakojime užsieniečiais laikomi Zainiچی korėjiečiai, o imigrantais – kinai. Šios šalies gyventojai yra tiesiogiai tapatinami su Kinijos vyriausybės politika. Tokiu būdu visi kinai Sakurai pasakojime yra pateikiami kaip korumpuoti komunistai, nusikaltėliai, nepaisantys žmogaus teisių. Panašūs įvaizdžiai nuolatos taikomi Šiaurės Korėjai, kuri yra laikoma teroristine, pavojinga, o Zainiچی korėjiečiai pristatomi kaip Šiaurės Korėjos režimo finansiniai rėmėjai, siunčiantys pinigus iš pačinko žaidimų salonų. Aktyvus priešinimasis imigracijos politikos pokyčiams Sakurai tekstuose yra paremtas neadekvačiomis paralelėmis su Europos imigrantų krize ir aplinkybių, pateiktų žiniasklaidoje, spekuliacijomis.

Kita reikšminga Sakurai pasakojimo dalis yra paguodos moterų problema. Sakurai savo tinklaraštyje paguodos moterų temai paskyrė santykinai nedaug, 61 įrašą, tačiau realus įrašų kiekis, kuriuose yra pavartojamas šis raktažodis, yra 1210 (iš 2764) ir tai sudaro beveik 44% nuo visų publikuotų įrašų. Paguodos moterys, kurių įvaizdis suformuotas remiantis istorinio revizionizmo pagalba, Sakurai tekstuose ypatingą reikšmę įgavo po 2015 m. gruodžio 28 d. sutarties tarp Japonijos ir Pietų Korėjos. Sutartis turėjo reikšti, jog paguodos moterų tema daugiau nebus akcentuojama, o kaip

⁷²⁵ Shibuichi, D., 2007. Shibuichi, D., 2007. The 'Uyoku Rōnin Dō'. Assessing the Lifestyles and Values of Japan's Contemporary Right Wing Radical Activists. *Electronic journal of contemporary Japanese studies. Discussion Paper 6 in 2007*.

kompensaciją Japonija sumokėjo Pietų Korėjai 1 milijardą jenų. Šis įvykis lėmė, jog Sakurai naratyvas tapo nukreiptas prieš ministrą pirmininką Sh. Abę ir Japonijos liberaldemokratų partiją. Remiantis Schroeder prielaidomis apie dešiniųjų populistų vystomą naratyvą, kuriame politinis elitas negeba tinkamai atstovauti liaudžiai⁷²⁶, Sakurai suintensyvėjusi kritika Sh. Abei turėtų būti sietina su paties Sakurai vadovaujama JFP. Kaltindamas Sh. Abę konservatyviosios linijos nesilaikymu, Sakurai pateikia savo partijos alternatyvą potencialiems rinkėjams, kuriems Sh. Abės veiksmai galėjo būti potencialiai atgrasantys nuo palaikymo.

3.4. Sakurai SVL raida

Kalbėti apie SVL galima iš kelių skirtingų perspektyvų. Fligstein ir McAdam palieka laisvę kiekvienam tyrėjui apsispręsti, kokie dariniai turėtų būti įtraukti į konkretų SVL kiekvienu atskiru atveju. Kalbant apie Sakurai SVL, reikia turėti omeny ne tik organizacijas, bet ir atskirus individus. Būtent nuo atskirų sekėjų ir „Doronpos monologo“ skaitytojų prasidėjo Sakurai SVL raida. Kita perspektyva leidžia analizuoti SVL raidą ne tik žvelgiant į fizinę organizacijos dydžio kaitą narių skaičiumi, tačiau ir į bendradarbiavimo intensyvumą su kitomis organizacijomis. SVL teorija teigia, jog kontaktai su išorės SVL yra neišvengiamas ir nuolatinis būvis. Taigi, kontaktavimo dažnis indikuoja SVL raidos vektorius, o augantis kontaktų skaičius nurodo SVL plėtrą. Šiame poskyryje Sakurai SVL raidos aspektai išsamiai analizuojami per plėtros prizmę, imant Zaitokukai, Veikiančiųjų konservatyviųjų, JFP ir oponuojančių judėjimų atvejus.

3.4.1. Zaitokukai vystymas ir įvaizdis Sakurai tinklaraščio įrašuose

Zaitokukai yra sukuriami pirmajame etape, tačiau tuo metu Sakurai šiai organizacijai atskiros temos įrašuose nepriskyrė⁷²⁷. Pilnas pavadinimas, kaip ir idėja steigti šį judėjimą, pirmą kartą paminėtas 2006 m. spalio 20 d. tekste⁷²⁸. Apie steigiamąjį Zaitokukai susirinkimą Sakurai pranešė 2006 m. lapkričio 10 d.⁷²⁹ Gruodžio 3 d. oficialiai pristatomas organizacijos pavadinimas, Sakurai pradeda įsivardinti kaip Zaitoku-

⁷²⁶ Schroeder, R., 2019. Digital Media and the Entrenchment of Right-Wing Populist Agendas. *Social Media + Society*, October-December 2019. P. 4.

⁷²⁷ Zaitokukai interneto puslapis buvo blokuojamas nuo 2018 m., tačiau 2020 m. jis vėl buvo pasiekiamas. Pagrindinio puslapio dizainą žr. priede Nr. 16.

⁷²⁸ Doronpa, 2005. Shoseki shōkai & zainichi tokken o yurusanai tame ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10018481011.html>> , žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁷²⁹ Doronpa, 2006. Zainichi tokken wo yurusanai shimin no kai (kashō) junbi kaigō & shoseki shōkai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10019667490.html>> , žiūrėta 2019 sausio 7 d.

kai pirmininku⁷³⁰, o gruodžio 15 d. buvo pranešta, kad Zaitokukai jau priklauso 100 narių⁷³¹. Pastebėtina, kad atskirą žymę Zaitokukai temoms Sakurai tinklaraštyje ima naudoti tik 2008 m. rugsėjį, taigi, praėjus beveik 2 metams po Zaitokukai įkūrimo (žr. priedą Nr. 8). Per pirmąjį etapą (2005 04-2007 10) pilnas organizacijos pavadinimas „在日特権を許さない市民の会“ paminėtas 20-yje įrašų.

Zaitokukai reikšmė Sakurai naratyve išauga antrajame etape, kai didžioji dalis įrašų buvo skirta šiai organizacijai. Įvardinant Zaitokukai kaip socialinį judėjimą išvengiama įvairių politškai angažuotų vertinimų apie Zaitokukai veiklos moralę. Kaip socialinis judėjimas, Zaitokukai su savo veiksmais užpildė tam tikrą nišą Japonijos visuomenėje, suteikdami išraiškos priegią tam tikrai visuomenės daliai. Kalbėdamas apie Zaitokukai, Sakurai nuolatos kūrė bendruomeniškumo įvaizdį, akcentavo struktūrinį susiskirstymą.

Žvelgiant į 1.5 poskyryje aptartas Tilly ir Tarrow išskirtas socialinių judėjimų ypatybes⁷³², jos tampriai koreliuoja su Zaitokukai atveju. Veiklos metodai Sakurai diskurse apėmė nuolatinį apeliavimą, kas leido Zaitokukai dėti žingsnius veikiant kaip socialiniam judėjimui. Spaudimą valdžios įstaigoms Sakurai demonstravo įvairiais būdais, pvz., teikiant peticijas Zaitokukai pirmininko vardu Teisingumo ministerijai, LDP dėl kai kurių jos narių pasisakymo už balso teisę užsieniečiams⁷³³, siekiant nušalinti protokolo nevykdantį teisėją⁷³⁴, priešinantį žmogaus teisių įstatymo pataisoms⁷³⁵, organizuojant demonstraciją priešais LDP būstinę⁷³⁶, renkant parašus uždrausti Taivano politikai Kao Chin Su-mei įvykti į Japoniją dėl jos aktyvios antijaponiškos veiklos⁷³⁷ ir kt.

⁷³⁰ Doronpa, 2006. Zainichi tokken wo yurusanai shimin no kai Seishiki hossoku kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10020961316.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁷³¹ Doronpa, 2006. Zaitokukai kaiin 100 mei toppa! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10021586626.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.

⁷³² Tilly, Ch., Tarrow, S., 2015. *Contentious politics*. p. 11.

⁷³³ Doronpa, 2010. [Hōkoku] 2.3 Jimintō he no kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10450013851.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁷³⁴ Doronpa, 2008. Tōkyō chisai Yamaguchi Masataka saibankan no himen o motomeru seikyū-jō o teishutsu shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10101133848.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁷³⁵ Doronpa, 2008. Ochanomizu ekimae oyobi Hōmushō zen gaitō katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074665835.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

⁷³⁶ Doronpa, 2008. Jimintō zen kinkyū kōgi katsudō no oshirase hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10079652636.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

⁷³⁷ Doronpa, 2009. Kōkinsobai no nyūkoku kinshi wo motomeru shomei-bo teishutsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10325492603.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

Zaitokukai vietą *uyoku dantai* kontekste padeda nurodyti ideologinis pasidalinimas tarp tradicinių, naujųjų dešiniųjų ir konservatyviųjų aktyvistų. Atskirtį nuo anksčiau judėjimų Sakurai pateikia supriešindamas kalbančiuosius konservatyviusius (語る保守, *kataru hoshu*, paprastai moksliniuose darbuose įvardijamiems tradicine kraštutine dešine) su veikiančiais konservatyviaisiais (行動する保守, *Kōdō suru hoshu*)⁷³⁸. Šis vidinis pasidalijimas lėmė Sakurai veiklos raidos kryptis, nes jo saviidentifikacija buvo su pastarąja grupe. Lūžiniu momentu, nuo kada Sakurai prisiskiria veikiantiesiems konservatyviesiems, galima vadinti Mindan (民団)⁷³⁹ organizuotą demonstraciją⁷⁴⁰. Po šio įvykio Sakurai sakosi nusprendęs imtis aktyvių veiksmų kovoti su blogėjančia situacija šalyje, kurią lėmė pasyvi kitų dešiniųjų laikysena⁷⁴¹. Reakcingumas kaip Sakurai aktyvumo priežastis matomas nuo pat pradžių – reaguodamas į Zainičių korėjiečių aktyvumą, jis suvokė atsakomųjų veiksmų poreikį. Ši situacija, o taip pat ir žiniasklaidos reikšmė Sakurai tekstų kūrimui patvirtina kraštutinės dešinės ir jiems priskiriamų konservatyviųjų aktyvistų veiklos reakcingumą. Taigi, Sakurai SVL atsiradimas bei vystymasis taip pat yra skatinamas išorės veiksnių, taip patvirtinant Fligstein ir McAdam teiginį apie įvykių už konkrečių SVL ribų reikšmę formuojant bei transformuojant SVL bei sąveikas jo viduje.

Nuo 2007 liepos Sakurai pradeda viešinti šios organizacijos narių skaičių. Tai leidžia susidaryti gana detalų vaizdą apie SVL plėtrą. Iki tol duomenys apie organizacijos dydį buvo pateikiami kartkartėmis, o 2007 m. balandžio-birželio mėnesiais atnaujinimai nepateikti išvis. Iš turimų duomenų galima teigti, kad žmonių skaičiaus augimas Zaitokukai organizacijoje yra daugmaž tolygus (žr. Grafiką nr. 8), ryškiausių pokyčių išskiriant pačioje pradžioje (2006 m. gruodžio-2007 m. sausio mėn., prisijungus 470 narių) bei 2007 m. vasario-kovo mėnesiais, kai įsiregistravo apie 300 naujų narių.

Sakurai SVL vystymasis gerai matomas žvelgiant į du esminius parametrus – žmonių skaičių judėjime ir bendradarbiavimo intensyvumą. Zaitokukai narių skaičiaus augimą Sakurai operatyviai pateikė iki 2014 m. gruodžio, kai jis nustojo eiti organizacijos pirmininko pareigas. Pagal šiuos įrašus galima atkurti registruotų narių (登録会員, *tōroku kai in*) kaitą. Pirmame etape pradėtas Zaitokukai narių viešinimas buvo nereguliarus, tačiau antrajame etape siekis parodyti augančią grupę gali būti suprantamas kaip tam tikros galios demonstravimas, nuolatos pabrėžiant, jog Zaitokukai yra pirmoji ir didžiausia veikliųjų konservatyviųjų organizacija.

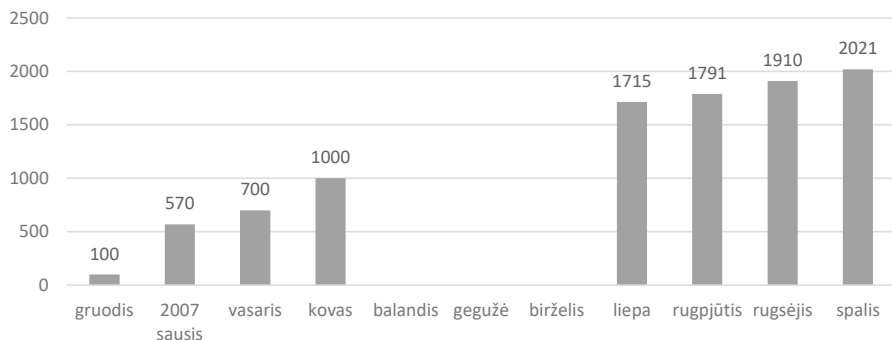
⁷³⁸ Doronpa, 2007. Hoshukei shi dantai gōdō kikaku “Gekiron batoru! Gaikokujin sanseiken no zehi wo tou”. 2007 11 16. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055589684.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁷³⁹ Mindan (pilnas pavadinimas: 在日本大韓国民団, *Zai Nihon daikanmin kokumindan*), su Pietų Korėja besitapatinančių Zainičių korėjiečių organizacija Japonijoje.

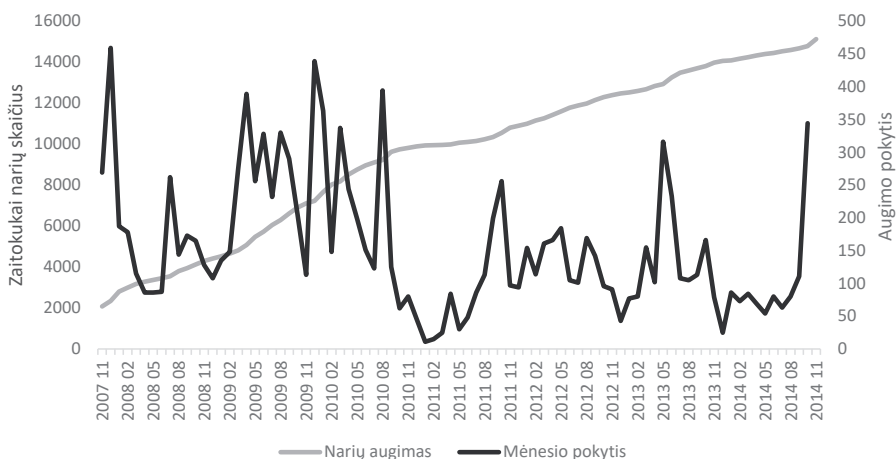
⁷⁴⁰ Doronpa, 2008. Mindan han’nichi demo he no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.

⁷⁴¹ *ibid.*

3. Makoto Sakurai tinklaraščio naratyvo tyrimas

Grafikas Nr. 8. Zaitokukai narių skaičiaus augimas 2006 12-2007 10 pagal Sakurai tinklaraščio duomenis

Grafikas Nr. 9. Zaitokukai narių augimas 2007 11-2014 11 pagal Sakurai tinklaraščio duomenis

Grafike Nr. 9 pateikta grafinė Zaitokukai narių kaitos reprezentacija. Joje yra dvi kreivės – mėlyna rodo bendrą narių kiekį, o oranžinė – to mėnesio augimo pokytį. Toks pavaizdavimo būdas suteikia galimybę įvertinti kritinius laikotarpius Zaitokukai plėtroje. Pirmiausia pastebėtina, kad narių skaičius nuolatos augo – mėlyna kreivė visą laiką kilo. Taigi, nebuvo nei vieno mėnesio, kai narių skaičius būtų sumažėjęs. Iš to galima spręsti, kad susidomėjimas Zaitokukai veikla išliko pozityvus per visą aptariamąjį laikotarpį. Artėjant Sakurai užsibrėžto tikslo – 10 000 narių – link, Sakurai

ėmėsi judėjimo administravimo optimizavimo. Tokius siekius rodo reorganizacijos planai, pagal kuriuos kiekvienoje prefektūroje turėtų būti įkuriama po atskirą padalinį, tačiau 2010 m. sausio mėn. apsiribota 15 atskirų padalinių įkūrimu⁷⁴². Sakurai pirminis planas pasiekti 10 000 narių išsipildė 2011 m. balandį – tuo periodu, kai naujų narių įsijungimas buvo pasiekęs žemiausią aktyvumą, manomai dėl 3 11 įvykių.

Oranžinės kreivės šokinėjimas aiškiai atspindi laikotarpius, kada susidomėjimas Zaitokukai kisdavo. Žvelgiant į šią kreivę, reikia turėti omeny, jog duomenys rodo konkretaus mėnesio pokytį. Vadinasi, to mėnesio (bei ankstesni) įvykiai turėjo įtakos žmonių kiekio augimui. Pvz., 2009 m. gruodžio mėn. viršūnė staigiai kyla iki 439, tai tikėtina, jog to mėnesio ir prieš tai buvę įvykiai sąlygojo narių kiekio išaugimą. Kadangi šis momentas sutampa su išskirtu antrojo etapo antru laikotarpiu, galima atsekti paraleles – 2009 m. lapkritį prasidėjo aktyvi agitacija prieš balso teisės suteikimą nuolatiniams gyventojams. Renginiuose kartu dalyvavo ir kitos konservatyviųjų aktyvistų grupės, tad žinia apie Zaitokukai plito sparčiai. Tai galėjo sąlygoti intensyvesnį naujų narių įsijungimą. Tiesa, 2009 m. gruodį vyko ir demonstracija prie Kioto korėjiečių mokyklos. Sunku pasakyti, kiek įtakos Zaitokukai augimui turėjo šis įvykis, tačiau momentinis žiniasklaidos dėmesys platino judėjimo ir Sakurai vardą, kas galėjo lemti nemažą prisijungusiųjų skaičių (363) ir 2010 m. sausio mėn.

Jei kai kurie įvykiai teigiamai koreliuoja su Zaitokukai skaičiaus augimu, tai tam tikri etapai nurodo neigiamą koreliaciją. Tai ypatingai matosi didžiausio Sakurai aktyvumo metu 2011 m. balandžio-liepos mėn., kai protesto eitynės dėl branduolinės energetikos ir pačinko salonų buvo tapę pagrindiniu Sakurai ir Zaitokukai veiklos fokusu. Tuo periodu prie Zaitokukai prisijungusių skaičius yra itin žemas, lyginant su kitais etapais. Galima teigti, jog tuo metu kurtas naratyvas ir diktuojamos veiklos kryptys nerado atgarsio visuomenėje. Užtat iškilimas 2011 m. spalio mėn. gali būti siejamas su 5 dienų demonstracijų maratonu Kansai regione, kurį Sakurai paskyrė atkreipti dėmesį į taip vadinamą „neteisėtą“ institucijų elgesį su korėjiečių etninėmis mokyklomis, suteikiant tam tikras mokestines lengvatas. Dėmesio Sakurai pelnė ir demonstracijomis prie Kinijos ambasados po konflikto prie Senkaku/Diaoyu salų 2010 rugsėjį. Analogišką tyrimą, tačiau apimdamas kiek trumpesnę chronologiją (iki 2013 m. spalio imtinai) aptarė ir N. Higuchi⁷⁴³. Savo monografijoje Higuchi teigia, kad 2009 m. balandžio viršūnė (kai prisijungė 389 nauji nariai) yra inspiruoti protestų prieš imigrantų filipiniečių, nelegaliai užsibuvusių Japonijoje, Calderon šeimą⁷⁴⁴. Jų iškeldinimas sulaukė didelio visuomenės dėmesio⁷⁴⁵, o Zaitokukai nariai dažnai pasirodydavo demonstracijose. Įdomu tai, kad

⁷⁴² Doronpa, 2010. Zaitokukai dai ichi jishibu saihen no oshirase nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10432648052.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁴³ Higuchi, N, 2016. Japan's ultra-right. P. 9-11.

⁷⁴⁴ ibid. P. 11.

⁷⁴⁵ Mindan, 2014. Report on the issue of Racism and Hate Speech in Japan. *The Committee on the Protection of Human Rights of the Central Head Office of the Korean Residents*

Sakurai savo tinklaraštyje nesukūrė atskiros temos apie tai ir santykinai stokojo dėmesio jai. 2013 m. gegužės viršūnė, kuri žymi 316 naujų narių prisijungimą, anot Higuchi, yra susiję su neapykantos kurstymo problematizavimu visuomenėje⁷⁴⁶. Šių diskusijų mastas gerai matomas istoriografijoje – 2013 m. Japonijoje buvo gausiai leidžiamos knygos bei publikuojami straipsniai, skirti šiai temai.

Remiantis Tilly ir Tarrow socialinio judėjimo apibrėžimu, itin svarbus yra santykių su kitais judėjimais dėmuo keliais aspektais. Pirmiausia, tai nurodo konkretaus judėjimo padėtį bendrame kontekste. Antra, tai gali suponuoti problemos, prieš (arba už) kurią yra organizuojamas judėjimas, paplitimas visuomenėje. Panašaus tikslo vienijamų judėjimų skaičius gali suponuoti tos problemos svarbą žmonių tarpe.

Bendradarbiavimas su kitomis konservatyviųjų aktyvistų organizacijomis pastebimas dar iki sukuriant Zaitokukai. Pirmieji kooperavimąsi liudijantys įrašai pasirodė 2005 m. lapkritį, kai Sakurai pristatė renginius, organizuotus kartu su populiaraus kraštutinės dešinės kanalo „Channel Sakura“ (チャンネル桜) pagalba⁷⁴⁷. „Channel Sakura“ ir Sakurai kooperavimasis sporadiškai pasikartoja per aptariamąjį laikotarpį – iš viso fiksuojama 26 „Channel Sakura“ paminėjimai, o Sakurai žodžiais tarient, jis pasirodė „keliose laidose“ iki 2007 m. kovo 11 d.⁷⁴⁸ Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis ne toks intensyvus, tačiau jau 2006 m. sausio 10 d. įrašė minima, jog rengiamas forumas su Asociacija, besipriešinančia užsieniečių balsavimo teisei (外国人参政権反対の会, *gaikokujin sanseiken hantai no kai*) bei Tottori širdies ir ateities grupe (鳥取のココロと未来, *Tottori no kokoro to mirai*)⁷⁴⁹.

Manytina, jog ėjimas į viešumą ir reiškimasis konkrečioje terpėje turėjo reikšmės išvystyti organizuotą ir plataus masto Zaitokukai aktyvizmą. Žinant „Channel Sakura“ populiarumą kraštutinių dešiniųjų tarpe, bendraminčių pritraukimas (tiek asmenų, tiek ir organizacijų) manomai palengvėjo ir paspartėjo. Tą galima suprasti ir iš paties

Union in Japan. P. 13. Prieiga internete: <https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CERD/Shared%20Documents/JPN/INT_CERD_NGO_JPN_17699_E.pdf>, žiūrėta 2020 m. vasario 8 d.; BBC, 2009. Girl chooses Japan over parents. *BBC.CO.UK*. 2009 m. balandžio 14. Prieiga internete: <<http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7998048.stm>>, žiūrėta 2020 m. vasario 8 d.; McNeill, D., 2009. 'A battle for Japan's future'. *The Japan Times*. 2009 m. balandžio 14 d. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/community/2009/04/14/issues/a-battle-for-japans-future>>, žiūrėta 2020 m. vasario 8 d.

⁷⁴⁶ Higuchi, N, 2016. Japan's ultra-right. P. 11.

⁷⁴⁷ Doronpa, 2005. "Fōramu nikkan hyaku-nen no kōsatsu" no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10005721348.html>>, žiūrėta 2019 sausio 15 d.

⁷⁴⁸ Doronpa, 2007. Chan'neru sakura sai shuppatsu ni yosete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10027693780.html>>, žiūrėta 2019 kovo 5 d.

⁷⁴⁹ Doronpa, 2006. Fōramu-go no tsuredzureki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007888571.html>>, žiūrėta 2019 sausio 15 d.

Sakurai žodžių, kai metų galo pranešime jis dėkoja „Channel Sakura“ už galimybę sutikti tiek daug įdomių ir svarbių konservatyvaus sparno asmenų⁷⁵⁰.

Platesnio masto bendradarbiavimas prasidėjo kartu su Zaitokukai aktyvumo periodu. Tuo metu Sakurai pasakojime galima išskirti keletą skirtingų klausimų, kurie motyvavo judėjimo egzistavimą – specialiosios Zainiči privilegijos, paguodos moterys, imigracijos problematizavimas, pagrobtųjų asmenų problema ir kt. Tai lėmė, jog Sakurai pristatomame Zaitokukai partnerių sąrašė galima rasti skirtingų tikslų siekiančių organizacijų, tačiau visos jos gali būti priskiriamos konservatyviesiems aktyvistams. Tai rodo, jog Sakurai veikla sudaro reikšmingą dalį bendrame konservatyviųjų aktyvistų kontekste. Iš atliktos analizės galima teigti, kad Sakurai turėjo platesnį bendraminčių ratą, nei manyta iki šiol. Neskaitant pačių Zaitokukai, Sakurai tinklaraštyje⁷⁵¹ minimos iš viso 126 organizacijos, vienaip ar kitaip susijusios su Zaitokukai (žr. priedą Nr. 6). Šis skaičius nurodo ne tik bendradarbiavimo mastus, bet ir pačių konservatyviųjų aktyvistų įvairovę.

Kooperavimasis su kitomis organizacijomis buvo svarbi dedamoji Sakurai SVL ribų plėtroje. Konservatyviųjų aktyvistų parama buvo viena iš priežasčių, kodėl pirmojoje Zaitokukai „didelio masto“ protesto akcijoje priešais Mindan būstinę 2008 m. vasario 9 d. sparčiai susirinko nuo 50 iki 100 protestuotojų; Sakurai įrašė teigiama, kad dauguma dalyvių priklausė keturioms organizacijoms, su kuriomis buvo rengtos demonstracijos pernai [2007 m. lapkritį]⁷⁵². 2008 m. kovo 30 d. akcijai jau buvo numatyta, jog atvyks 2000 žmonių⁷⁵³, nors galiausiai tądien dalyvavo 437⁷⁵⁴. Turint omeny tai, jog minėtos akcijos buvo surengtos Zaitokukai aktyvizmo pradiniam etape, tokie dalyvavimo mastai liudija intensyvią informacijos sklaidą ir santykinai sparčią dalyvių įtrauktį bei susidomėjimą.

Nors nuo 2010 m. pab. matomas ryškus bendradarbiavimo su kitomis organizacijomis sumenkimas (žr. Grafiką 13), Sakurai toliau tęsė pilietinio spaudimo veiklas, pavyzdžiui, organizavo apeliacijos teikimą Tokijo Viešojo saugumo skyriui dėl išduoto leidimo kraštininiams kairiesiems rengti demonstraciją priešais Jasukuni šventyklą⁷⁵⁵.

⁷⁵⁰ Doronpa, 2005. Burogu dokusha no minasama he kotoshi ichinen no kansha wo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007541284.html>>, žiūrėta 2019 gegužės 12 d.

⁷⁵¹ Konservatyviųjų aktyvistų judėjimą apjungianti Sakurai prižiūrima svetainė kōdōhosyū.info ir jos paskyra <http://www.koudouhosyū.info/calender.html> taip pat talpina informaciją apie vykusius ir vyksiančius renginius.

⁷⁵² Doronpa, 2008. Mindan zen kōgi katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10071544618.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁷⁵³ Doronpa, 2008. Taisetsu ni omou mono o mamoru tame ni tachiagarō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10080915586.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁷⁵⁴ Doronpa, 2008. Nihon o mamorō! Kokumin dai shūkai dai kōshin no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10084386357.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁷⁵⁵ Doronpa, 2011. 8 gatsu 15 nichi ni kansuru seishiki komento & shijō saidai no kauntā kokuchi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10983312740.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.

Pav. Nr. 2. Sakurai kalba Zaitokukai demonstracijoje prie Jasukuni šventyklos. 2011 m. rugpjūčio 15 d. Kadras iš <https://www.nicovideo.jp/watch/sm15323021>. Žiūrėta 2019 m. birželio 27 d.

Yra manoma, kad dėl savo kraštutinių pažiūrų Sakurai vadovaujama Zaitokukai nebuvo patrauklus partneris bendradarbiavimui. Ypatingai ryšius su Zaitokukai neigė Nippon Kaigi⁷⁵⁶ bei aukštas pareigas užimantys valdininkai⁷⁵⁷. Galima spėti, jog neigimas yra abipusis, nes viename įrašė Sakurai neigia žurnalisto Richard Koshimizu gandus, kad esą su Sakurai susijusi organizacija gavo finansinę Nippon Kaigi paramą ir pasidalino bendraminčio Shuhei Nishimura žodžiais apie „internetinį terorizmą“⁷⁵⁸. Nepaisant to, Sakurai savo tinklaraštyje bent trijuose renginiuose kaip bendradarbiaujančią organizaciją nurodė Nippon Kaigi Hokaido būstinę⁷⁵⁹. Situacija vertintina įvairiai, tačiau faktas, jog tretieji asmenys iškelia galimus ryšius tarp Nippon Kaigi ir konservatyviųjų aktyvistų organizacijų gali reikšti, jog neformalus ryšiai buvo įmanomi. Tai reikštų, jog santykis tarp LDP ir kraštutinių dešiniųjų grupių buvo, taigi, yra įmanomas ir politinės bendradarbiavimo schemos perbraižymas.

Tarp tų, kurie neneigė bendradarbiavimo su Zaitokukai ir Sakurai, dažniausiai nurodomi Suvereniteto atgavimo siekiančiųjų draugija (主権回復を目指す会, *Shuken*

⁷⁵⁶ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the ‘Comfort women’ issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 198.

⁷⁵⁷ Japan Times, 2016. High court rejects Inada appeal over magazine defamation case. The Japan Times. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/crime-legal/high-court-rejects-inada-appeal-over-magazine-defamation-case>>, žiūrėta 2019 04 16.

⁷⁵⁸ Doronpa, 2009. Kinkyū kōgi katsudō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10353553913.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷⁵⁹ Renginiai vyko 2009 05 02, 2009 06 06 ir 2010 12 04. Žr. priedą Nr. 2.

Kaifuku o Mezasu Kai), Užsieniečių balsavimo teisėms besipriešinančiųjų draugija (外国人参政権に反対する会, *Gaikokujin Sanseiken ni Hantai suru Kai*), Užsieniečių nusikaltimus išgrūsti siekiančiųjų draugija (外国人犯罪撲滅協議会, *Gaikokujin Hanzai Bokumetsu Kyōgikai*), Tautą ginančių patriotų bendrija (護国志士の会, *Gokoku Shishi no Kai*), Japonijos užpuolimo nepripažįstančiųjų tautiečių asociacija (日本侵略を許さない国民の会, *Nihon Shinryaku o Yurusanai Kokumin no Kai*), Naujos visuomenės judėjimas (新社会運動, *Shin-Shakai Undō*), Atsinaujinimo partija „Naujasis vėjas“ (維新政党新風, *Ishin Seitō Shinpū*)⁷⁶⁰, bei Japonijos moterų asociacija „Švelnus vėjelis“ (日本女性の会・そよ風, *Nippon jyōsei no kai - soyo kaze*).

Sakurai tinklaraštyje išskiriamos 5 bendradarbiavimo formos:

- 協賛 (*kyōsan*) bendri organizatoriai;
- 共催 (*kyōsai*) bendri organizatoriai;
- 応援 (*ōen*) – palaikymas iš šono;
- 協力 (*kyōryoku*) bendradarbiavimas;
- 主催 (*shusai*) pagrindinis organizatorius.

Kyōsan, *kyōsai*, *ōen* ir *kyōryoku* gali būti vartojami sinonimiškai, kadangi jie visi reiškia vienokį ar kitokį bendradarbiavimą organizuojant ir vykdant demonstracijas. Visos organizacijos ideologiškai turi bendrą tašką su Zaitokukai vien dėl to, kad tai yra kraštutinių dešiniųjų konservatyvieji aktyvistai. Tačiau ilgalaikį bei intensyvių ryšių galima pastebėti tik keliuose atvejuose. Organizacijos, kurios Makoto Sakurai diskurse su Zaitokukai bendradarbiavo daugiau nei kartą, yra 56. Iš jų labiausiai išsiskiria dešimt grafike Nr. 10 pateiktų organizacijų.

Kalbant apie reikšmingesnius judėjimus, galima atsekti aktyvesnius veikėjus, aplink kuriuos šie judėjimai kūrėsi ir per kuriuos judėjimai persidengė. Hiroyuki Seto savo karjerą pradėjo *Isshin seito Shinpuu* partijoje, kur užėmė vicepirmininko poziciją. Kaip atskiras veikėjas, renginiuose Seto atstovavo savo tinklaraštį „*Nihon yo doko e*“, taip pat buvo nurodomas kaip Zaitokukai narys⁷⁶¹, vėliau įvardijamas JFP vyriausioju patarėju (最高顧問, *saikō komon*). *Isshin seito Shinpuu* narys buvo ir Shuhei Nishimura, vėliau (2006 m.) įkūręs *Shuken Kaifuku o Mezasu Kai*⁷⁶², kurį laiką intensyviai bendradarbiavusią su Zaitokukai⁷⁶³, bet vėliau tapęs Sakurai kritiku⁷⁶⁴. Tai iš

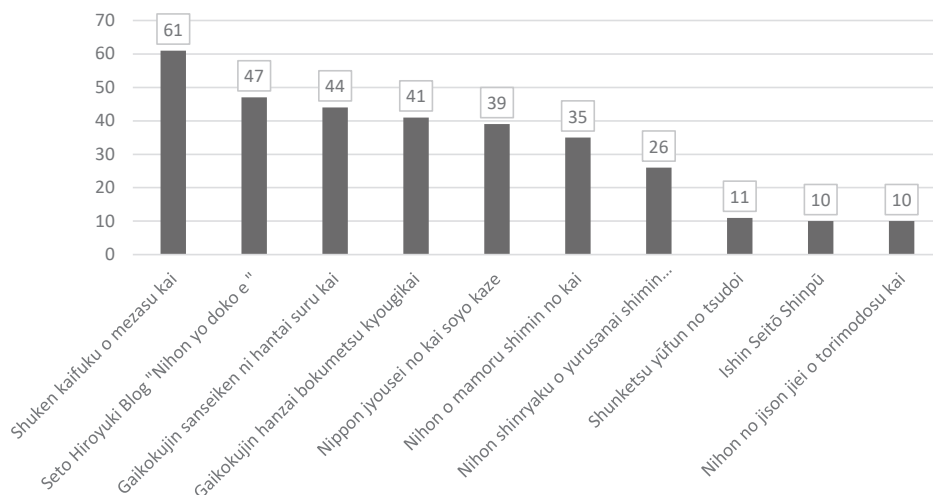
⁷⁶⁰ Gill, T., 2018. The nativist backlash: exploring the roots of the conservative action movement. *Social science journal Japan*. Vol. 21, No. 2, pp. 175-192. P. 176.

⁷⁶¹ Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kodomo teate wa hontōni hitsuyō ka? *Doronpa no hitorigoto*. Nuoroda internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10845528688.html>> žiūrėta 2019 birželio 22.

⁷⁶² Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the Problem with Hate Groups in Japan. *Asian Survey*, Vol. 55, No. 4. pp. 715-738. P. 730.

⁷⁶³ Doronpa, 2007. Kōdō suru hoshu e no satsugai yokoku ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Nuoroda internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10407018680.html>> žiūrėta 2019 birželio 19.

⁷⁶⁴ Nipponism, 2017. „zaitokukai“, tsukurareta kyozeu to sono kekka! *Nipponism.net.*, prieiga internete: <<http://nipponism.net/wordpress/?p=34162>>, žiūrėta 2020 m. sausio 28 d.

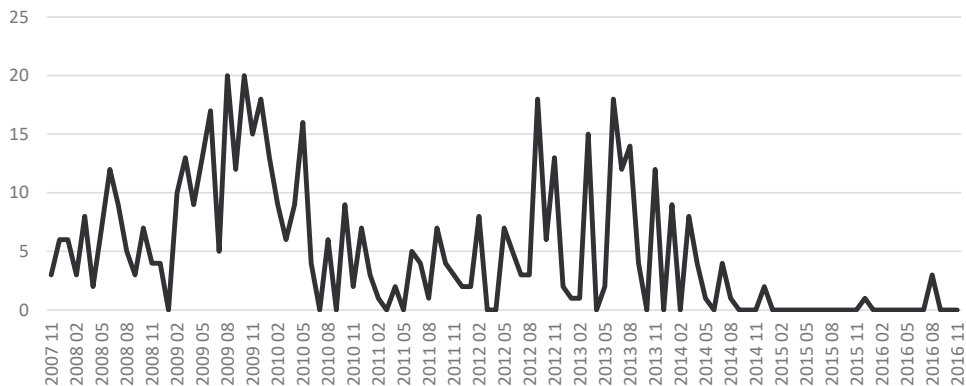

Grafikas nr. 10. Dažniausiai minimos konservatyviųjų aktyvistų organizacijos Sakurai tinklaraštyje

dalies patvirtina teiginį, jog konservatyviųjų aktyvistų formavimasis yra tokio paties principo, kaip ir vėlyvojo Meidži-ankstyvojo Šiovos laikotarpio grupuočių – paremtas asmenybėmis, dinamiškai kintantis ir dažniausiai neilgalais.

Svarbu pastebėti, kad ne kiekvienas renginys, kurio informacija buvo pasidalinta tinklaraštyje, buvo oficialiai organizuotas kartu su Zaitokukai pagalba. Tačiau tai, kad Sakurai dalinasi tokiais renginiais, nurodo tam tikrą bendradarbiavimo lygį ir priežastingumo ryšį. Viešinimas ir dalinimasis informacija, siekiant pritraukti kuo didesnę visuomenės dėmesį, yra laikoma viena svarbiausių tinklaraščio funkcijų, vedančių prie konservatyviųjų aktyvistų tikslų, kurie, anot Andrews ir Barreto, bendriausia prasme yra visuomeninio gyvenimo trikdžiai (*meiwaku*) ir dėmesys iš aplinkos. Tokiu būdu, Sakurai savo įrašais prie to sistemingai stengėsi prisidėti, plėsdamas informaciją ir suteikdamas galimybę kuo platesniam žmonių ratui prisidėti prie *meiwaku* sukėlimo.

Žvelgiant chronologiškai, bendradarbiavimo aktyvumas pasiskirsto tarp 2007 lapkričio ir 2016 m. antros pusės (žr. Grafiką Nr. 11). Grafike pateikta kreivė rodo, su kiek organizacijų Sakurai bendradarbiavo aptariamuoju laikotarpiu. Duomenys apima visas bendradarbiavimo formas, kurios buvo priskirtos prie konkrečių renginių. Tai reiškia, kad jei per mėnesį buvo surengta viena demonstracija, kurioje dalyvavo 15 organizacijų (kaip tai įvyko 2013 m. kovo mėn.), tai kreivės viršūnė yra ties 15 pada-la; jei per mėnesį įvyko 8 demonstracijos ir jose vienokiu ar kitokiu statusu dalyvavo

Grafikas Nr. 11. Konservatyviųjų aktyvistų organizacijų paminėjimų dažnis Sakurai tinklaraštyje

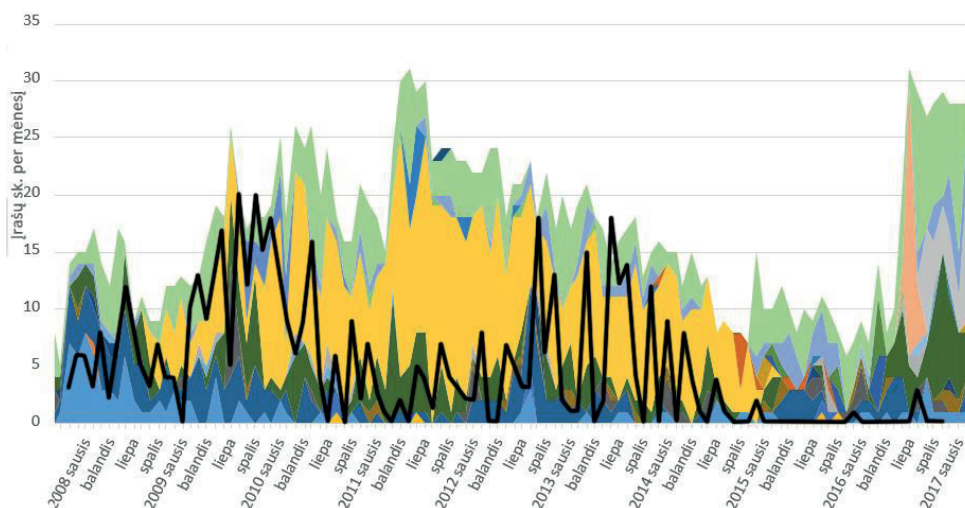
20 organizacijų (2009 spalį), kreivės viršūnė yra ties 20 padala. Taigi, kuo daugiau demonstracijų per mėnesį, tuo didesnė galimybė, kad ta pati organizacija dalyvauja daugiau nei 1 renginyje⁷⁶⁵. Grafike nebuvo žymimas Zaitokukai ar antrinės Sakurai organizacijos *Kōdō suru hushu undō* aktyvizmas.

Grafike Nr. 11 matomą pasiskirstymą galima vertinti įvairiai. Natūralu, kad pirminė stadija yra santykinai ramesnė, mat Zaitokukai kaip organizacija buvo dar tik kurianti savo reputaciją. Per pirmus grupės gyvavimo metus nebuvo užfiksuota bendradarbiavimo įvardijimų rengiant demonstracijas. Praėjus maždaug dviems metams nuo Zaitokukai įkūrimo, 2009 m. pr. pastebimas spartus bendradarbiaujančių organizacijų įvardijimo pagausėjimas ir šis pakilimas tęsėsi iki 2010 m. vidurio.

2010 m. viduryje matomi pokyčiai ir staiga sumažėja bendradarbiavimo įvardijimų. Santykinis sumažėjimas trunka iki 2012 m. rudens ir per šį laikotarpį išskiriama keletas reikšmingesnių momentų. Zaitokukai organizacijai išsiplėtus ir įkūrus padalinius atskirose prefektūrose, vidiniai pajėgumai išaugo ir tai leido organizuoti demonstracijas nesiremiant pagalba iš šalies. Vietiniai padaliniai su Sakurai priežiūra rengė eitynes ir kitus renginius, telkė žmones, o Sakurai savo tinklaraštyje operatyviai dalinosi informacija. Tokiu principu, užimčiausiu laikotarpiu (2010 m. vasara-2012 m. ruduo) Sakurai vertėsi be išorės paramos ir galėjo vystyti savo užsibrėžtus tikslus nesiekiant kitų organizacijų paramos.

2011 m. pastebima keletas netiesioginių konfliktų tarp konservatyviųjų aktyvistų ir Sakurai dėl veiklos metodų. Zaitokukai ir *Shuken Kaifuku o Mezasu Kai* santykiai pašlijo dėl kritikos, kurią pastarosios vadovas išsakė Sakurai organizuotoms akci-

⁷⁶⁵ Tikslūs organizacijų dalyvavimo duomenys pagal dalyvavimo pobūdį pateikti prieduose Nr. 2, 3, 4, 5 ir 6.

Grafikas Nr. 12. Zaitokukai bendradarbiavimo su kitomis organizacijomis kaita (juoda linija) tinklaraščio aktyvumo kontekste, 2007 gruodis-2016 gruodis. Duomenys pagal Sakurai tinklaraštyje pateikiamą informaciją.

joms⁷⁶⁶. Manoma, kad tais pačiais metais Zaitokukai ir Sukuukai nustojo rengti bendras demonstracijas⁷⁶⁷. Sakurai tinklaraštyje *Shuken Kaifuku o Mezasu Kai* minimas paskutinį kartą paminėta 2010 04 18, o Sukuukai 2011 06 05.

Kalbėdamas apie Zaitokukai demonstraciją 2010 m. sausio 24 d., Smith pateikė naujosios dešinės atstovo Hariya Daisuke įrašą-komentarą, kuriame jis reiškė nepasitenkinimą Zaitokukai veiksmais⁷⁶⁸. Teigiama, jog komentaras susilaukė aršaus nepalaikymo tarp aktyvistų, tad Hariya paskui parašė dar vieną komentarą, sakydamas, jog jis irgi nepritaria užsieniečių balsavimo teisei, bet taiki demonstracija ir ėmimasis smurto yra du skirtingi dalykai⁷⁶⁹. Hariya kritikos buvo galima tikėtis, nes naujieji dešinieji neeskaluoja etninių grupių klausimo bei vengia organizuoti akcijas prieš jas. Bet pastebėtina, kad Hariya ginčas su Zaitokukai buvo labiau monologas, nes Sakurai savo tinklaraštyje jokio oficialaus pranešimo apie tai nepateikė bei kitų konservatyviųjų aktyvistų pozicijos taip pat nekommentavo. Šioje situacijoje galima kelti klausimą

⁷⁶⁶ Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the Problem with Hate Groups in Japan. *Asian Survey*, Vol. 55, No. 4. pp. 715-738. P. 731.

⁷⁶⁷ Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the Problem with Hate Groups in Japan. *Asian Survey*, Vol. 55, No. 4. pp. 715-738. P. 732.

⁷⁶⁸ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal* Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 247-249

⁷⁶⁹ ibid. P. 250

apie tai, ką Sakurai reiškė kitų judėjimų lyderių nuomonė, tačiau žinant santykinai nemažą konservatyviųjų aktyvistų grupių kiekį, kiekvienos iš jų sekimas internetinėje erdvėje gali būti sunkiai įmanomas.

Nors tiek Sakurai, tiek tradicinės dešinės atstovai priskirtini kraštutinės dešinės ideologijai, jų santykiuose pastebimas ideologinis neatitikimas, kaip ir Hariya kritikos atveju. Skirtumas tas, jog Sakurai netiesiogiai kaltina juos (o kartu ir save), nes neaktyvumas atvedė prie situacijos, kai kraštutiniai kairieji vėl „atgimė“⁷⁷⁰. Atsiribojimas nuo tradicinės dešinės pakartojamas ir kituose įrašuose, pvz., 2011 m. liepos 17 d. įrašė tradicinę dešinę yra įvardijama kaip „negalinčios vykdyti veiklų pasenusios konservatyviosios grupuotės“ (行動を起こせない旧態保守陣営, *Kōdō o okosenai kyūtai hoshu jin 'ei*)⁷⁷¹ taip įtvirtinant poziciją, jog su jais Sakurai ir jo judėjimas vis dar neturi bendrų taškų.

Pastebėtina tendencija, jog bendros demonstracijos, kuriomis Sakurai dalinasi 2012 m. rugsėjį–2014 m. kovą tampa pavienėmis, tačiau sutraukė santykinai dideles palaikymo pajėgas⁷⁷². Kita šio laikotarpio bendrų renginių savybė yra plačios aprėpties tikslas. Zaitokukai palaikymo neturėjo savuose renginiuose, skirtuose paremti atominę energetiką, tačiau pradiniam etape sulaukdavo pagalbos netgi Sakurai knygų pristatymuose. Vėlesniame etape bendri renginiai pastebimi tik organizuojant suvažiavimus⁷⁷³, su rugpjūčio 15 d. susijusiose demonstracijose⁷⁷⁴ arba eitynėse prieš

⁷⁷⁰ Doronpa, 2008. Jinken yōgo hōan hantai shūkai hōkoku nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10073562969.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

⁷⁷¹ Doronpa, 2008. 7.11 Tenjinmae gaitō enzetsu-kai he no osasoī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10954434223.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁷⁷² 2012 m. rugsėjo 29 d. demonstracijoje prieš Kiniją dalyvavo 15 skirtingų grupių, Doronpa, 2012. [Jōhō kakusan] 9.29 Shijō saidai no hanchū demo! Shina han'ichi bōdō ni ikari no kokumin daikōshin in Ikebukuro. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363608811.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.; 2012 m. lapkričio 4 d. proteste prieš korėjiečių paminklą „Gunmos miške“ dalyvių sąrašė buvo 10 grupių, Doronpa, 2012. [katsudō annai] 11.4 'Gunma no mori' Chōsen hito tsuitōhi no tekkyo wo! Kōgi gaisen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11381159246.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.; 2013 m. kovo 17 d. Shin Ōkubo rajone organizuota „Zaitoku Pavasario šventė – kampanija deportuoti nusikaltėlius *senjin* 'us“ sulaukė 15 grupių palaikymo, Doronpa, 2013. [katsudō annai] Haru no Zaitoku matsuri futeisenjin tsuihō kyanpēn demo kōshin in Shin Ōkubo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11491506046.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.; 2013 birželio 1 d. veikiančiųjų konservatyviųjų suvažiavime dalyvavo 17 grupių, Doronpa, 2013. [shūkai annai] 6.1 Kōdō suru hoshu daikaigi zen'in shūgō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11540185394.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁷⁷³ Doronpa, 2013. [shūkai annai] 6.1 Kōdō suru hoshu daikaigi zen'in shūgō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11540185394.html>>, žiūrėta 2019 liepos 2 d.

⁷⁷⁴ Doronpa, 2013. [katsudō annai] 8.10 Han Yasukuni, han tennō, han genpatsu kyokusa kyandorudemo he no kauntā. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11589779512.html>>, žiūrėta 2019 liepos 2 d.

skandalingą politiką Taro Yamamoto⁷⁷⁵. Šie įvykiai atitiko bent 8 organizacijų interesus, kas leido suvienyti jėgas. Taipogi, matoma tam tikra koreliacija tarp Sakurai įrašų kiekio ir bendradarbiavimo įvardijimų kiekio. Galima apibendrintai teigti, jog bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis atsirado kartu su Zaitokukai aktyvizmu, augo kartu palaipsniui⁷⁷⁶, o Zaitokukai išsiplėtus, bendradarbiavimo poreikis sumažėjo. Ilgainiui, sumenkus Zaitokukai veiklai, nunyko ir bendradarbiavimo įvardijimai, kurių daugiau nebeaptinkama nuo ketvirtojo etapo (JFP įkūrimo) pradžios. Pats Sakurai, nors ir nebebūdamas Zaitokukai nariu, trečiojo etapo pradžioje tęsia bendradarbiavimą šia organizacija kaip kviestinis lektorius renginiuose ir seminaruose⁷⁷⁷.

Nors teigiama, kad Zaitokukai turi seksistinio judėjimo bruožų⁷⁷⁸, tačiau Sakurai rodo ir paramą moterų judėjimams. Paguodos moterų problemos nepripažinimas yra neabejotinai nukreiptas prieš moteris ir paveiktas nacionalizmo bei istorinio revizionizmo teiginių, tačiau tuo pat metu Sakurai palaiko japonių konservatyviųjų aktyvisčių judėjimus Japonijoje⁷⁷⁹, džiaugiasi jų atėjimu į Zaitokukai demonstracijas⁷⁸⁰, dalinasi naujų grupių įsikūrimo pranešimais⁷⁸¹. Vis dėlto, 2016 m. lapkričio 20 d. kalbėdamas apie lyčių lygybės politiką Japonijoje, Sakurai ją kritikuoja ir teigia, jog moterų dalyvavimas darbinuose santykiuose yra priežastis, kodėl mažėja natūralus gyventojų prieaugis. Dėl tos priežasties jis siūlo persikirstyti lyčių lygybės programos lėšas šeimos rėmimui⁷⁸². Pastebėtina, kad jis kalba ne savo, o partijos vardu ir kviečia visus jungtis prie JFP – partijos, kuri „kuria pasididžiavimo vertą šalį ateities

⁷⁷⁵ Doronpa, 2013. [katsudō annai] 11.23 Kokuzoku Yamamoto Tarō jishoku yōkyū kokumin dai kōshin in Suginami. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11710039560.html>>, žiūrėta 2019 liepos 2 d.

⁷⁷⁶ Zaitokukai galimai turėjo įtakos ir kitų judėjimų kūrimuisi. Morris-Suzuki atkreipia dėmesį į *Shinshakai undo* (Naujosios visuomenės judėjimą, 4 paminėjimai Sakurai tinklaraštyje) – savo pažiūromis panašų į Zaitokukai, tik atsiradusį vėliau, apie 2012 m. Morris-Suzuki, T., 2013. *Freedom of Hate Speech; Abe Shinzo and Japan's Public Sphere*. The Asia-Pacific Journal. Japan Focus. Volume 11, Issue, Number 1. P. 5.

⁷⁷⁷ Doronpa, 2015. 3.7 Fukuoka kōen-kai sankasha e no orei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996812499.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁷⁷⁸ Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, ultranationalism, sexism: relations between the Far Right and the Establishment over the 'Comfort women' issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2, pp. 193–212.

⁷⁷⁹ Doronpa, 2008. 25 nichi ~26 nichi ni kakete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10091690101.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁷⁸⁰ Doronpa, 2010. [Hōkoku] 2.21 Fukuoka ensei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10465470941.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁷⁸¹ Doronpa, 2011. Nihon shinryaku wo yurusanai kokumin no kai hōsoku kinen shūkai he no osasoī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10939956107.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁷⁸² Doronpa, 2016. Danjo kyōdō sankaku wa kuni wo horobosu shōshika wo maneku dake. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12220845879.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 25 d.

kartoms⁷⁸³. Tokią situaciją sunku vertinti vienareikšmiškai, tad šio atvejo prieigą galima įvardinti kaip selektyvų seksizmą.

Po pirmųjų protestų prieš Mindan 2008 m. vasarį, Sakurai iškart įkėlė demonstracijų vaizdo įrašus į interneto svetaines YouTube, NicoNico bei Ameblo. Tyrėjai sutaria, jog būtent aktyvus dalinimasis vaizdine medžiaga sąlygojo spartų judėjimo populiarumą⁷⁸⁴, nes viena yra išgirsti apie įvykį, o kita – stebėti ir patiems įvertinti, kas ir kaip buvo pasakyta. Vaizdo įrašų platinimas gali būti vertinamas kaip siekis betarpiškai parodyti susidomėjusiesiems įvykio eigą, pristatyti kalbėtojus ir pagrindinius aktyvistus, taip mažinant simbolinę atskirtį tarp organizatorių ir eilinių dalyvių, ką patvirtina ir pats Sakurai⁷⁸⁵. Disertacijos rengimo metu dauguma vaizdo įrašų YouTube buvo nebeprieinami dėl neapykantos kurstymo turinyje arba dėl įkėlėjo paskyros suspendavimo (žr. Priedą Nr. 11, pav. 1 ir pav. 2), nors NicoNico svetainėje jie daugeliu atvejų prieinami. Interneto, kaip alternatyvos vyraujančiai „vienpusei“ žiniasklaidai, svarbą Sakurai akcentavo sakydamas, jog tai yra būdas kovoti su propaganda⁷⁸⁶. Vėliau Sakurai ne kartą pabrėžė, jog būtent Zaitokukai pradėjo tiesiogines transliacijas iš renginių, bei kai tai prisidėjo prie judėjimo plėtros.

Plečiantis judėjimui, pastebima Zaitokukai trintis su vietos savivaldybės institucijomis. Kalbant SVL teorijos terminais, šiuose santykiuose Sakurai ir Zaitokukai nebuvo dominuojantys – atmetas prašymas rengti tariamą parodą prieš paguodos moteris Mitakoje, tuo pat metu ir toje pat vietoje, kai turėjo vykti paguodos moteris palaikantis renginys. Sakurai tai įvardino kaip kraštutinių kairiųjų įtakos demonstravimą ir įsigalėjimą⁷⁸⁷. Panaši situacija užfiksuota ir Fukuokoje, kai į Sakurai argumentus prieš Zainiči korėjiečius buvo atsakyta, jog Fukuoka yra atviras miestas visiems. Šie įvykiai demonstruoja Sakurai bandymus mesti iššūkį dominuojantiems lauke – jais buvo vietos savivaldybės. Bandymas mesti iššūkį miestų savivaldybėms matomas nuo pat Sakurai veiklos pradžios Igos mieste iki Kavasakio miesto įvykių, kuriuose protes-

⁷⁸³ ibid.

⁷⁸⁴ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal* Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 237; Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, Ultrnationalism, Sexism: Relations Between the Far Right and the Establishment Over the 'Comfort Women' Issue. *Social Science Japan Journal*. Vol. 21, No. 2. P. 194 ir kt.

⁷⁸⁵ Doronpa, 2010. Shuzai to iu kihon sura wasureta media no chōraku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10427544312.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁸⁶ Doronpa, 2008. Fukuoka de no Zaitokukai kōgi katsudō no hōkoku (mōgen media kyūdan-hen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10108071505.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁷⁸⁷ Doronpa, 2009. "Chūgakusei no tame no ianfuten" kanzen shūryō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10300065714.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

tuojama prieš vietinių įsakų, skirtų pažaboti neapykantos kurstymą, paskelbimą. Kad situacija SVL nekinta, galima suprasti iš nesibaigiančio apeliavimo. Tai reiškia, kad jėgų pusiausvyrą nepakeista ir dominavimas lauke vis dar savivaldybių pusėje.

Priedo Nr. 9 grafike matome specialiųjų privilegijų paminėjimus tekstuose. Galima teigti, jog specialiųjų privilegijų motyvas buvo svarbus ne tik lauko formavimosi, bet ir vystymosi stadijoje. Nunykimo metu, kurį žymi Kioto teismo nuosprendžio įsigaliojimas dėl išmokų korėjiečių mokyklai, specialiosios privilegijos nebefigūruoja ir tai koreliuoja su tekstų, skirtų Zaitokukai temai, skaičiaus smukimu. Vis dėlto, sporadiški specialiųjų privilegijų paminėjimai, besitęsiantys iki 2018 m. rodo, jog Sakurai pasakojimo stabilumą, o jo gairės, lėmusios Zaitokukai vystymąsi, perkeliama ir į JFP etapą, tačiau šiam aspektui vystyti nebeteikiama tiek dėmesio, kiek anksčiau.

Trečiajame etape Sakurai tęsia užsimezgusių santykių vystymą ir kai kuriuos renginius organizuoja su ilgamečiais bendraminčiais. Nors tuo metu Sakurai atstovavo jau nebe Zaitokukai, o savo kitą judėjimą *Kōdō suru hoshu undō*, asmeniniai kontaktai buvo naudojami toliau. Vienas tokių atvejų buvo 2015 m. rugpjūčio 2 d. rengtos eitynės Ginzoje, skirtos palaikyti būsimą Saugumo įstatymo svarstymą. Sakurai nurodo, kad 300 žmonių pritraukusią demonstraciją padėjo įgyvendinti Hiroyuki Seto ir Haruki Murata⁷⁸⁸, su kuriais Sakurai puoselėja ilgalaikius ryšius.

Per rinkiminės kampanijos į Tokijo gubernatoriaus postą laikotarpį Sakurai mini įvairius krašutinės dešinės grupių atstovus, dažniausiai konservatyvius aktyvistus, kurie palaiko Sakurai ir atvyksta į jo viešas kalbas. Bendradarbiavimą su kitomis konservatyviųjų aktyvistų organizacijomis ketvirtajame etape Sakurai išreiškė demonstracijų prie Jasukuni šventyklos metu, kai pasidalino organizuojamų eitynių informacija⁷⁸⁹. Įrašė minimi Hiroyuki Seto, *Hokori aru Nihon no Kai* (誇りある日本の会), *Rachi higai sha dakkan kokumin taikō shinmi'iki iinkai* (拉致被害者奪還国民大行進実行委員会), Zaitokukai vadovas Yasuhiro Yagi ir kiti aktyvistai.

3.4.1.1. Kioto Utoro korėjiečių mokyklos atvejis

Zaitokukai žinomumo visuomenėje zenitą pasiekė ne kovodami prieš balso teisę užsieniečiams, o 2009 m. gruodžio 20 d. po demonstracijų prie Kioto Utoro (ウトロ, *Utoro*) rajono korėjiečių mokyklos. Utoro rajonas yra žinomas kaip beveik išimtinai korėjiečių apgyvendinta Kioto miesto dalis, kurios apstatymas yra laikomas nelegaliu. Įvairios problemos, susijusios su korėjiečių teisėmis Japonijoje, neretai būna refe-

⁷⁸⁸ Doronpa, 2015. “Anpo hōan o shiji suru kokumin dai kōshin in Ginza” sankasha no minasama e orei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12057726385.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

⁷⁸⁹ Doronpa, 2016. 8.14 kara 8.15 ni kakete no kōdō suru hoshutachi no tatakai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12190146565.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

ruojamos į šią teritoriją, ypač Pietų Korėjos žiniasklaidoje⁷⁹⁰. Demonstracija sulaukė reikšmingo žiniasklaidos, visuomenės ir tarptautinės bendruomenės dėmesio, o po jos pradėti teisminiai procesai pristabdė Zaitokukai veiklos plėtrą. Žiūrint plačiau, šis įvykis gali būti traktuojamas kaip Zaitokukai nykimo pradžia. Apie būsimą demonstraciją Sakurai pranešė 2009 m. lapkričio 26 d.⁷⁹¹, daugiau apie pasiruošimą įrašų publikuota nebuvo – didesnį dėmesį Sakurai skyrė Tsushimos ekspedicijai, vykusiai kelios dienos prieš tai. Tačiau įvykus demonstracijai prie Kioto korėjiečių mokyklos, kitą dieną sekė neįprastai trumpas Sakurai pranešimas, teigiantis, jog buvo pateiktas pareiškimas policijai iš korėjiečių pusės ir nuo šiol gali būti pastebima „nenumatytų situacijos pasikeitimų“⁷⁹². Gruodžio 23 d. Sakurai pateikė išsamesnę eigos ataskaitą, tačiau joje vyravo „viskas vyko, kaip numatyta“ (スムーズに, *smūzu ni*) motyvai pridėdant, kad „neįsivaizduojamai ekstremistiškas kairuolis“ (極まりない極左, *kiwamarinai sayoku*) bandė trukdyti, vaikų akivaizdoje protestuotojams rodydamas vidurinį pirštą, bet demonstracija įvyko sėkmingai⁷⁹³.

Demonstracijos prie Kioto Utoro korėjiečių mokyklos motyvai pateikiami standartiškai. Sakurai teigia, jog ji buvo surengta priešinantis pinigų, surinktų mokesčių mokėtojų „krauju, prakaitu ir ašaromis“, švaistymui, o užsieniečių subsidijavimas, kai patiems japonams reikia paramos, yra neteisinga⁷⁹⁴. Kad Utoro korėjiečių mokyklos problema atrodytų reikšmingesnė ir aktualesnė platesniam ratui, Sakurai sureikšmino šalimais esančio bendruomenės parko infrastruktūros priežiūros pažeidimus ir juos įvardino administracinėmis miesto erdvių planavimo ir panaudojimo problemomis. Jos Sakurai naratyve tapo „korėjiečių nelegaliai naudojama ir pavojinga gyvybei vieta“ miesto parke su nelegaliais statiniais⁷⁹⁵.

⁷⁹⁰ Mc Neill, D., Hipin, A., 2005. *A fight to the death*. The Japan Times. 2005 liepos 12. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/community/2005/07/12/issues/a-fight-to-the-death>>, žiūrėta 2020 sausio 4 d.

⁷⁹¹ Doronpa, 2009. 12.20 shijō hatsu! Kyōto Utoro demo kōshin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10396742775.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

⁷⁹² Doronpa, 2009. 12.21 Zaitokukai wa Kyōto Chōsengakkō-gawa o kokuhatsu shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10416775651.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹³ Doronpa, 2009. Zaitokukai Kyōto Utoro ensei hōkoku (sono 1). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10417562276.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹⁴ Doronpa, 2009. Zaitokukai Kyōto Utoro ensei hōkoku (sono 2). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10417566120.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹⁵ Doronpa, 2009. Chōsensōren no danmatsuma. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10407817955.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

Tokia retorika yra beatodairiško puolimo pavyzdys, nepaliekantis vietos kompromisams. Vis dėlto, Sakurai tarp eilučių tartum pripažįsta, kad Zaitokukai elgesys Kiote galimai turėjo ir neigiamų momentų:

Bet kokių atveju, jei palyginsime Zaitokukai veiklą su visus nusikaltėlius remiančia žiniasklaida ir banditiškomis Zainiči organizacijomis, tai nors ji ir menka, bet žalos pastarosioms neabejotinai palaipsniui daro.⁷⁹⁶

Negalima griežtai teigti, jog toks įvaizdžių pateikimas buvo su mintimi reabilituoti nusikalstamus Zaitokukai veiksmus. Vis dėlto, tame pat sakinyje kalbant apie savos organizacijos veiklą ir minint nusikaltėliškus poelgius galima pajauti ir sugretinimą su neigiama Zaitokukai veikla.

Be abejo, Sakurai pats neigia, kad Zaitokukai yra diskriminacinis (差別主義, *sabetsushugi*) ar ksenofobinis (排外主義, *haigaishugi*) judėjimas. Nors Kioto Utoro mokyklos demonstracijoje buvo pavartotas jautriai traktuojamas tautovardis *Chōsenjin*, kas reiškia „korėjietis“, Sakurai neprisipažįsta skatinantis diskriminaciją ar vystantis ksenofobiją⁷⁹⁷.

Sakurai pasakojime Utoro mokyklos įvykio dalinė atomazga pastebima 2010 sausio 10 d. įrašė, kuriame dalinamasi apie nelegalių objektų (žaidimų aikštelės inventoriaus) pašalinimą iš viešo parko. Sakurai įrašė pažada, kad veikiantieji konservatyvieji toliau tęs kovą su „apsileidusiais korėjiečiais“⁷⁹⁸, tartum suponuojant, jog šitas etapas jau yra tam tikra pergalė. Tačiau tęsiant temą, vėliau seka susirašinėjimo su institucijomis pristatymas. Sakurai tuo metu instensyviai komunikavo su Kioto teisininkais, dirbančiais su neapykantos skleidimu demonstracijos metu⁷⁹⁹, Kioto prefektūros administracija⁸⁰⁰ ir Nagasakio laikraščio redakcija. Savo įrašuose Sakurai parodo, kad nuolatos imasi priemonių spręsti esamą situaciją, nujaučiamai nepalankią tiek Zaitokukai, tiek ir jam pačiam, nes minėtos institucijos, laikydamosis liberalios pozicijos, smerkė Zaitokukai veiksmus. Outsiderio vaidmuo prideda papildomos vertės Sakurai kovoje, mat naratyvas yra pagrįstas bemaž beprasmiškos kovos motyvais – valdžios

⁷⁹⁶ Doronpa, 2009. Heisei 21-nendo wo furikaette (kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10422987071.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹⁷ Doronpa, 2010. Chōsen hito wa sabetsu yōgo by Nagasaki shinbun. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10430897951.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹⁸ Doronpa, 2010. [Sokuhō] Kanjinbashi jidō kōen kara ihō setchi-mono ga tekkyo sa reta moyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10431655601.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁷⁹⁹ Doronpa, 2010. Kyōto bengoshikai ni taisuru hanron seimei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10438133176.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁸⁰⁰ Doronpa, 2010. Kyōto-fu chiji kara no kaitō-sho. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10445967505.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

atstovai nieko konkretaus neatsako, teisininkai tiria bylą neskubėdami, valdininkai nuo atsakymų išsisukinėja argumentuodami procedūromis, o kairiųjų žiniasklaida palaiko vienpusį pasakojimą, palaikantį korėjiečius, bet ne Zaitokukai. Tokiu būdu kovotojo už teisybę įvaizdis sukelia silpnesciojo arba *hōganbiiki* empatiją, randamą literatūros kūriniuose ir plačiai aprašytą Andrews, kalbant apie visuomenės požiūrį į Japonijos radikalus⁸⁰¹.

2011 m. balandžio 23 d. pranešama, kad Zaitokukai pralaimėjo teismo bylą dėl Kio-to korėjiečių mokyklos įvykių. Įrašė publikuojamas vieno iš keturių teistųjų ir teisme pralaimėjusiųjų aktyvistų, Zaitokukai nario, Dairyō Kawahigashi (川東大了) laiškas, kuriame kaip argumentai dažnai vartojamos istorinio revizionizmo nuorodos, jomis apeliuojama į japonus, kaip vieningos „gražios šalies Japonijos“ (美しい国、日本) piliečius, kurių kovos dvasia yra prisnūdusi, bet tikimasi, kad ji atsibus ir nebedarys gėdos protėviams⁸⁰².

2014 m. gruodžio 12 d. paskelbta žinutė, kurioje Sakurai paviešina, jog pagrindiniai demonstracijų dalyviai, protestavę prie Kioto korėjiečių mokyklos, išlieka kalti, nes prieš tai buvusio nuosprendžio apeliacija buvo atmesta⁸⁰³. Tai reiškia, jog nepanaikinamos mokėti priteistos kompensacijos, sudarančios apie 12 mln. jenų (apie 83 000 Eur. to laiko kursu). Taip pat šis sprendimas pateikė precedentą, pagal kurį rasinė ir etninė neapykanta nebebuvo traktuojama kaip išraiškos laisvė.

3.4.1.2. 2011 m. kovo 11 d. Didžiojo Rytų Japonijos žemės drebėjimo ir cunamio reikšmė Sakurai diskurso kaitoje

Vienas reikšmingiausių pastarųjų dešimtmečių įvykių Japonijoje – 2011 m. kovo 11 d. Didysis Rytų Japonijos žemės drebėjimas ir cunamis (įprastai šis gamtos nelaimių junginys vadinamas tiesiog 3 11). Šiai temai per pirmas dvi savaites nuo įvykio Sakurai paskiria 10 straipsnių. Pirmajame Sakurai praneša, jog iškart įvykus žemės drebėjimui, kurio stiprumas yra neįprastas regionui, jis užsiregistravo kaip pagalbą teikiantis savanoris ir iškart išvyko padėti tvarkyti padarinių Tokijuje⁸⁰⁴. Tokiu įrašu Sakurai nutolsta nuo iki tol palaikyto diskurso; pirmosiomis dienomis po nelaimės,

⁸⁰¹ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 21.

⁸⁰² Doronpa, 2011. Kyōto Tokushima jiken isshinhanketsu wo ukete no seimei (Kawahigashi Dairyō fukukaichō). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10869783676.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁸⁰³ Doronpa, 2014. Kyōto Chōsengakkō saiban ni saikōsai no hanketsu ga orimashita! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11963357522.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁸⁰⁴ Doronpa, 2011. Saigai-ji shien borantia to shite no katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10827915403.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

jis demonstruoja pavyzdį visiems, kaip turėtų elgtis piliečiai – padėti kitiems, paisyti institucijų nurodymų, organizuotai elgtis ir nekelti sumaišties. Kitame įrašė Sakurai kritikuoja tuos, kurie neprotingai šluoja parduotuvių lentynas, nesivadovaudami 72 valandų taisykle (teigiama, jog apsipirkti produktų reikia tik 72 valandoms, nes per tiek laiko vėliausiai atvyksta gelbėjimo komandos) ir tokiu būdu keldami papildomą paniką⁸⁰⁵. Prie to paties pridėdama, jog pačinko salonai turi būti kuo greičiau uždaryti vyriausybės įsakymu, kad nenaudotų taip reikalingos elektros energijos⁸⁰⁶.

Pastebėtina, kad 3 11 Sakurai tekstuose ilgainiui tapo papildomu argumentu, palaikančiu iki šiol kurtą naratyvą. Vienas tokių pavyzdžių yra ne japonų elgesys po nelaimės. Sakurai teigia, jog po nelaimės išvykstantys iš šalies japonai yra įrodymas, kad tokiems neištikimiams žmonėms negalima teikti valstybinių lengvatų⁸⁰⁷, o pačinko salonai ir toliau buvo kaltinami dėl *galimo* elektros energijos trūkumo ateinančią vasarą bei žiemą⁸⁰⁸.

3 11 yra tapęs lūžiniu tašku įvairiose sferose. Visuomeninių judėjimų, gamtosaugos, energetikos, saugumo ir kitos studijos dalinamos į „iki 3 11 ir po 3 11“. Toks dėmesys šiai temai buvo matomas iškart po nelaimės, kai žiniasklaidoje dėl savaime suprantamos priežasties 3 11 buvo dėmesio centre. Tai sudarė situaciją, vadinamą diskursyvia galimybe. Diskursyvi galimybė – viešojo diskurso aspektai, kurie apibrėžia žinutės galimybes plisti viešumoje. Tai suteikia socialiniams judėjimams matomumą, rezonansą ir legitimumą, taigi, skatina judėjimų veiksmus⁸⁰⁹. 3 11 Sakurai tekstuose yra būtent tokia diskursyvi galimybė, nes itin išaugęs 3 11 pristatymas žiniasklaidoje suteikė prieigą ir Zaitokukai temų pateikimui. Naudodamasis 3 11 kaip leitmotyvu, Sakurai ją pateikdavo savo naratyve pagal jam pačiam naudingą interpretaciją, taip sustiprindamas savo žinutės aktualumą. Tam buvo pasitelkiamos apeliacijos į šalies lygmens iššūkius, kaip antai atsistatymo kaštai, elektros energijos trūkumas, parama nukentėjusiems regionams. Tokiame kontekste problemos, kurias Sakurai iki tol akcentavo (neteisėta socialinė parama Zainiči korėjiečiams, etninio švietimo rėmimas, pačinko salonų veikla ir kita), įgavo naują atspalvį ir buvo pristatomos kaip „po 3 11“ iššūkiai, į kuriuos turi atkreipti dėmesį visi.

⁸⁰⁵ Doronpa, 2011. Fuyō fukyū no kaishime wo tomeyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10830276090.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁸⁰⁶ Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kaigai keijiban `Nihonde wa naze ryakudatsu ga okina no ka?` *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10833861825.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.

⁸⁰⁷ Doronpa, 2011. Minshushugi no daishō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10837072042.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.

⁸⁰⁸ Doronpa, 2011. Ihō tobaku pachinko hantai posutā (daiichidan). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10862997136.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁸⁰⁹ Higuchi, N., 2018. The Radical Right in Japan. *The Oxford Handbook of the Radical Right*, red. Jens Rydgren. p.12

Atskiuro nagrinėjimo vertas pačinko salonų klausimas. Aktyviai pradėtas vystyti nuo elektros energijos eikvojimo, savo piką pasiekė 2011 m. gegužės-birželio mėn. Tą rodo ir pokyčiai Sakurai tinklaraščio temose, nes buvo įtraukta nauja kategorija „Pačinko problema“ (パチンコ問題, *Pachinko mondai*). Galima pamanyti, jog Sakurai desperatiškai ieškojo būdų, kaip pažaboti šį verslą, nes galiausiai buvo pradėta apeliuoti į Rytų Japonijos geležinkelių Rytų Japonijos (JR East) atitinkamus padalinius dėl pačinko salonų reklamos traukiniuose. Sakurai iškėlė argumentą, jog pačinko yra nelegali veikla ir yra tiesiogiai atsakinga už savižudybes, sukeltas dėl priklausomybės žaidimui. Laikydamasis tokios pozicijos, telefoninių pokalbių ir tiesioginių susitikimų metu jis bandė priversti JR East atsaikingus asmenis atsiprašyti ir atšaukti leidimą reklamuoti pačinko salonus. JR East, vienos didžiausių Japonijos transporto kompanijų padalinio, teigiamas atsakymas buvo praktiškai neįmanomas, tad tokie Sakurai veiksmai turėtų būti vertinami labiau kaip parodomoji akcija arba demonstravimasis tinklaraščio skaitytojams, jog Sakurai motyvacija yra itin aukšta, nepaisanti autoritetų ir nepripažįstanti normų.

Šioms priemonėms nedavus rezultatų, Sakurai pasidalino JR East Vartotojų aptarnavimo ir Planavimo skyrių numeriais ir paprašė, kad „kaip įmanoma daugiau žmonių išreikštų savo nuomonę“ apie susidariusią ir neišspręstą situaciją⁸¹⁰. Kitaip sakant, tokiu būdu buvo prašoma intensyviai skambinti nurodytais numeriais ir taip trukdyti padalinių darbą. Toks metodas, o taip pat elektroninių laiškų ir fakso žinučių siuntimas dideliais kiekiais, yra naudojamas išreiškiant nepasitenkinimą arba bandant išreikšti spaudimą, atstovaudami vieningą nuomonę. Tai tam tikra prasme yra anksčiau minėtas *meiwaku* principas – trikdys, tik šiuo atveju ne visuomenei, o konkrečiai įstaigai ar organizacijai.

2011 m. kovo-liepos mėn. pastebėtinai įdomus pokytis, tiesiogiai susijęs su 3 11, ir tai yra atominės energetikos klausimas. Pirmiausia buvo pradėta kelti elektros energijos stygiaus problema ir kaip su tuo dorotis⁸¹¹, o vėliau išsivystė oponavimas branduolinės energetikos priešininkams, kurių veikla suaktyvėjo po Fukušimos atominės elektrinės nelaimės⁸¹². Tai buvo diskursyviai prijungta prie kraštutinės kairės grupių veiklos ir jos keliamų pavojų, kuriems iškelti į paviršių bei jiems priešintis Sakurai ėmėsi organizuoti demonstracijas⁸¹³. Ilgainiui branduolinė energetika ir energetinė nepriklausomybė tapo pagrindiniais Sakurai ir Zaitokukai veiklos motyvais. Į kokius kraštutinumus tai išplito galima spręsti iš fakto, jog Hirošimoje Sakurai organizavo

⁸¹⁰ Doronpa, 2011. [Hōkoku] JR-gawa to pachinkoposutā mondai ni tsuite chokusetsu kōshō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10915278272.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.

⁸¹¹ Doronpa, 2011. Denryoku mondai ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10838746487.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.

⁸¹² Doronpa, 2011. Genpatsu mondai ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10841608893.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.

⁸¹³ Doronpa, 2011. Nihon no denryoku o mamorō! Genpatsu no hi wo kesasenai demo kōshin no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10856127306.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

trijų dienų (2011 m. rugpjūčio 4-6 d.) demonstracijas išsaugoti atomines elektrines, o po trečiosios dienos gatvės demonstracijų suplanavo „branduolinių ginklų propagavimo“ renginį (3日目は街頭演説終了後に核武装推進デモを挙行します, *mikka me ha gaitō enzetsu shuuryōgo ni kakubusō suishin demo wo kyokō shimasu*)⁸¹⁴. Galima spėti, jog ši data pasirinkta neatsitiktinai, nes rugpjūčio 6 d. 1945 m. buvo numesta atominė bomba ant Hirošimos miesto, tad ši diena yra tapus simboliu kairiųjų aktyvistų kalendoriuje. Tądien kasmet Hirošimoje vyksta už pacifizmą ir prieš atominį ginklą nukreipti renginiai, tad Sakurai noras sukelti kuo didesnę kairiųjų nepasitenkinimą pasirenkant priešingos stovyklos įvykių epicentrą gali būti vertinamas kaip itin rizikingas. Nors apie reikšmingesnius konfliktus Sakurai nepranešė, tačiau pabrėžė, jog kairieji elgiasi nepagarbiai ir net tylos minutės metu rugpjūčio 6 d. 8:15 kėlė triukšmą, o miesto institucijos net nebandė kištis ir palaikyti tvarkos⁸¹⁵. Renginys tokiu pat formatu suplanuotas⁸¹⁶ ir pakartotas 2012 m.⁸¹⁷, vienai dienai prijungiant ir Nagasakį⁸¹⁸. 2013 demonstracijos rugpjūčio 6 d. vyko ne tik Hirošimoje, bet ir Tokijuje⁸¹⁹. Po renginio Tokijuje, Sakurai su demonstrantais naujai išrinktam ministrui pirmininkui Sh. Abei įteikė peticiją dėl branduolinio ginklo svarbos⁸²⁰. Sakurai peticiją pasirašė kaip „Demonstracijos už branduolinį ginklą komiteto atstovas“ (核武装推進デモ実行委員会代表, *kaku busō suishin demo jikkō iinkai daihyō*), nors nenurodoma, kas yra kiti komiteto nariai. Pats komiteto pavadinimas figūruoja tik įvardijant jį kaip renginio organizatorius (5 įrašai), o demonstracija „Už branduolinį ginklą“ buvo organizuojama

⁸¹⁴ Doronpa, 2011. 8 gatsu yokka-muika Hiroshima ensei shōsai kettei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10961449789.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁸¹⁵ Doronpa, 2011. Hiroshima ensei no hōkoku <8 gatsu yokka-muika>. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10978668057.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.

⁸¹⁶ Doronpa, 2012. [Katsudō annai] 8.6 Hiroshima kessen ni mukete Iza tsudoe aikokusha! 3-Kakan renzoku kōdō hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319406232.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

⁸¹⁷ Doronpa, 2012. 8.6 Hiroshima kessen ni zen'in shūgō!! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319416358.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.

⁸¹⁸ Doronpa, 2012. [Katsudō kokushi] Nagasaki genbaku tōka 67 nenme no shinjitsu renzoku kōdō 1-nichi-me (tekkyō gaisen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319425131.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.

⁸¹⁹ Doronpa, 2013. 8.6 kaku busō suishin wo motomeru seigansho zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11587856329.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 10 d.

⁸²⁰ Tokijo demonstracijoje dalyvavo apie 70 žmonių, kai tuo tarpu Hirošimos renginio dalyvių skaičius nenurodomas, tik pateikiama, jog žmonės atvyko iš „visos šalies, tame tarpe Tokijo, Kansajaus ir Kiūšiū“. Doronpa, 2013. 8.6 kaku busō suishin wo motomeru seigansho zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11587856329.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 10 d.

tik 2013 m. rugpjūčio 6 d. Vėlesniais metais tinklaraštyje nebeminima atitinkamų renginių. Galimas daiktas, jog negavus jokios oficialios LDP reakcijos į minėtą peticiją, buvo permąstyta tokių veiksmų reikiamybė. Vietoj to atkreipiamas dėmesys į „šventvagiškas“ (冒涇, *bōtoku*)⁸²¹ kairiųjų aktyvistų „Žvakių demonstracijas“⁸²², kurioms Sakurai kviečia priešintis kasmet nuo 2013 m.

3 11 atsikartoja ir vėlesniuose įrašuose. 2015 m. kovo 11 d. Sakurai paskiria dalį tos dienos įrašo nelaimės paminėjimui, o kitoje dalyje kritikuoja kairiuosius aktyvistus, kurie savo žodžiais ir veiksmais „diskriminuoja Fukušimą“ ir tokiu būdu stabdo regiono atsistatymą⁸²³.

Prie kasmetinių Hirošimos demonstracijų Sakurai tam tikra prasme grįžta 2015 metais. Rugpjūčio 2 d. Tokijaus Ginzos rajone įvyko eitynės (大行進, *taikōshin*), skirtos palaikyti Saugumo įstatymo⁸²⁴ pataisas, kurių svarstymas buvo numatytas aptariamuoju laikotarpiu. Pavadinęs renginį „sėkmingu“ ir su maža opozicija (apie 25 žmonės), Sakurai nurodė, kad šio įstatymo palaikymo akcija planuojama ir Hirošimoje rugpjūčio 5 d.⁸²⁵ Nors iki tol vykę kasmetiniai atominės energetikos palaikymo

⁸²¹ Doronpa, 2011. Zaitokukai tokubetsu hōsō to kaki kyūka ni tsuite no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10990482104.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 27 d.

⁸²² „Žvakių demonstracija“ (Sakurai tekstuose キャンドルデモ, *kyandoru demo*, oficialus pavadinimas 平和の灯を! *heiwa no hikari wo!* „Taikos šviesa!“), kurią organizuoja Vykdomasis komitetas prieš Jasukuni tamsą (ヤスクニの闇へキャンドル行動実行委員会, *Yasukuni no yami he kyandoru wo kōdō jikkō iinkai*, oficialus puslapis <http://peace-candle.net/aboutus>), kasmet vykstanti rugpjūčio pradžioje prie Jasukuni šventyklos, minima nuo 2006 04 28. Ją organizuoja prieš Jasukuni nusiteikę kairieji, uždegdami žvakes. Už keleto dienų būna organizuojamos Hantenren demonstracijos Jasukuni šventyklos prieigose. Sakurai nurodo, jog kasmet į rugpjūčio 15 d. demonstracijas susirenka žmonės iš visos šalies, o skaičius siekia apie 2000-3000 žmonių. Doronpa, 2014. 8 gatsu kokonoka oyobi 15-nichi ni mukete no yobikake. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11899236447.html>>, žiūrėta 2020 sausio 10 d.

⁸²³ Doronpa, 2015. Hisai-chi no fukkō o bōgai suru kyoku-sa katsudōkatachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996833929.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁸²⁴ Įprastai vadinamas Saugumo įstatymu, 2015 m. vasarą svarstytas ir 2015 m. rugsėjo 19 d. priimtas vienuolikos skirtingų įstatymų dalių keitimas buvo dviprasmiškai vertinamas procesas. Pataisos buvo susijusios su Savigynos būrių (Self-Defence Forces) panaudojimo užsienyje ir gynybos interpretacija. Kritikai įstatymų rinkinį vadino „Karo įstatymu“ ir jam aršiai priešinosi, tačiau pataisos buvo priimtos pasinaudojus valdančiosios LDP dauguma parlamente. Plačiau apie šio įvykio diskusijas žr. Hosoya, Y., 2019. *Security politics in Japan. Legislation for a new security environment*. Vertė Tara Cannon. Tokyo, Japan publishing industry foundation for culture.

⁸²⁵ Doronpa, 2015. „Anpo hōan wo shiji suru kokumin dai kōshin in Ginza“ sankasha no minasama he orei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12057726385.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

renginiai Hirošimoje jau nebebuvo organizuojami, Sakurai ketinimuose įžvelgiamos paralelės su prieš tai vykdytų renginių su Zaitokukai motyvais, kairiųjų forpostuose Hirošimoje bandydamas įnešti ideologinės įvairovės.

3.4.2. Veikiantieji konservatyvieji: dviprasmiškas pateikimas ir Sakurai vaidmuo jo vystyme

Dažnai tekstuose minimas, tačiau ne itin apibrėžtas darinys *Kōdō suru hoshu undō* arba veikiantieji konservatyvieji, yra stipriai su Sakurai susietas institutas. Žodžių junginys „*Kōdō suru hoshu undō*“ tekstuose pasirodo dviem skirtingais atvejais ir tai suteikia tam tikro neaiškumo jausmą, skaitant ne tik Sakurai tinklaraštį, bet ir atskirų tyrėjų tekstus (pvz., N. Smith, D. Shibuichi, kur randamas *Action conservative movement* arba ACM). Vienas iš „*Kōdō suru hoshu undō*“ pavartojimo variantų yra aktyvizmo sinonimas, skirtas apibūdinti nuo XXI a. pr. egzistuojančią kraštutinės dešinės atmainą Japonijoje. Šiai atmainai darbe yra vartojamas „konservatyviųjų aktyvistų“ terminas. Pirmieji *Kōdō suru hoshu undō* paminėjimai Sakurai tekstuose suponuoja būtent šią reikšmę. Antroji reikšmė, kuri išryškėja Sakurai vėlesniuose tekstuose, yra paties Sakurai vadovaujamos organizacijos pavadinimas. Reikšmės pasikeitimas nėra aiškiai išreikštas, bet Sakurai ėmus vadintis „*Kōdō suru hoshu undō*“ vadovu⁸²⁶, galima laikyti, jog pokytis jau imamas institucionalizuoti. Kad būtų išvengta nesusipratimų, šiame darbe buvo pasirinktas „konservatyviųjų aktyvistų“ įvardijimas kraštutinės dešinės atmainai, o su Sakurai susieta organizacija verčiama kaip „veikiantieji konservatyvieji“.

Įžvelgiant iš Sakurai perspektyvos, 2007 m. vykęs parašų rinkimas atšaukti Kono pareiškimą yra pradinis taškas, nuo kada galima laikyti naujojo tipo kraštutinių dešiniųjų judėjimų atsiradimą⁸²⁷. Tuo metu keturių aktyvistų branduolys (Sakurai iš Zaitokukai, Shuhei Nishimura iš „*Shuken kaifuku wo mezasu kai*“, Hiroyuki Seto ir Haruki Murata) tapo naujo etapo dešiniųjų veikloje pagrindu. Nors toks atskaitos taškas yra gana aiškiai nurodytas, tačiau manytina, jog konservatyviųjų aktyvistų reiškinių galima užčiuopti nuo anksčiau.

Pastebėtina, jog Sakurai naratyve veikiantieji konservatyvieji neturėjo reikšmingesnės vietos, ką rodo ir atitinkamos temos žymos sukūrimas tik nuo 2015 m. vasario mėnesio (o pagreitį įgavo tik nuo 2017 m. birželio), Sakurai jau apleidus savo pozicijas Zaitokukai. Nuo 2011 m. balandžio 9 d. Sakurai paskelbė, jog prasideda naujas veikiančiųjų konservatyviųjų (*Kōdō suru hoshu undō*) etapas ir šią idėją žada

⁸²⁶ Steigėju Sakurai įsivardina tik 6-iose įrašuose, publikuotuose savaitės periode nuo 2014 12 11 iki 2014 12 18. Doronpa, 2014. [Katsudō an'nai] 12.21 dai kenkan demo in Ōsaka ~ nikkankyōsai Gorin danko hantai ~ No oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11962807078.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁸²⁷ Doronpa, 2009. *Kōdō suru hoshu undō kara sodatsu aratana me*. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10359325867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

paskleisti penkiose paskaitose⁸²⁸. Pasak Sakurai, pokyčiai visuomenėje veda prie kitokio stiliaus aktyvumo poreikio, kur idėjos ir veiksmai eina kartu, ir tai įmanoma supratęs istoriją⁸²⁹. Todėl žmonės turi apsvarstyti, kaip geriausia elgtis bei nurodo, jog Zaitokukai, kaip didžiausia tokio tipo aktyvizmo organizacija, yra esminis darinys šiai veiklai skatinti, tokiu būdu pateikiant aiškią kryptį, kuria žmonės turėtų toliau judėti. Raktinis terminas Sakurai tekste yra „kokybinis pasikeitimas“ (質的転換, *shitsuteki tenkan*), tarsi suponuojant, kad iki tol vykęs judėjimas turėjo kokybinių trūkumų. Pristatydamas šiuos ketinimus Sakurai nemini kitų organizacijų, tik akcentuoja Zaitokukai padalinius visoje šalyje.

2011 m. balandį-liepą pradėjo matytis Sakurai reikšmės menkimas Zaitokukai judėjime. 2011 m. liepos 9 d. įrašė paskelbiama, kad artimiausią renginį pilnai organizuos pirmininko pavaduotojas Y. Yagi⁸³⁰. Toks pranešimas atspindi iki tol palaipsniui augusią (arba dirbtinai iškeltą) Yagi reikšmę, Sakurai vis pabrėžiant jo svarbą judėjime. Iš kitos pusės, Sakurai paraleliai pristatoma veikiančiųjų konservatyviųjų (*Kōdō suru hoshu undō*) antroji karta tartum suponuoja, kad Sakurai vis daugiau dėmesio skiria makro lygmens pokyčiams. Dėl to Zaitokukai organizaciniai klausimai perleidžiami kitiems asmenims, o Sakurai save bando pristatyti kaip veikiančiųjų konservatyviųjų ateities strategijos vystytoją ir kūrėją.

Nuo šio momento veikiantieji konservatyvieji nuo judėjimo tipo pradeda slinkti į Sakurai moderuojamos organizacijos formatą. Šią trajektoriją įtvirtina ir vėlesnis įrašas, kuriame veikiantieji konservatyvieji yra įvardinami kaip naujas judėjimas (行動する保守運動という新しい運動, *Kōdō suru hoshu undō to iu atarashii undō*)⁸³¹. Žinant, kad tokia aktyvizmo formuluotė jau buvo žinoma nuo 2007 m., tad būtų neteisinga teigti, jog Sakurai kalba apie tą patį darinį. Taigi, pasirinkdamas jau beveik įtvirtintą formuluotę, Sakurai ėmėsi naujo judėjimo vystymo.

Vėlesni įrašai rodo Sakurai viziją apie kraštutinės dešinės aktyvizmą. Naujai besiformuojantį veikiančiųjų konservatyviųjų judėjimą jis vadina „antrąja aktyvizmo karta“, kuri išsivystė iš pirmosios, keturių aktyvistų branduolio, formos. Tačiau čia pat jis prideda, jog numato ir trečiąją kartą⁸³². Sakurai pastebi, kad toks vystymasis yra būtinas, nes užsibuvi-

⁸²⁸ Doronpa, 2011. *Kōdō suru hoshu undō ga susumu atarashī michinori. Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10853644108.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.

⁸²⁹ *ibid.*

⁸³⁰ Doronpa, 2011. *Jinken shingai kyūsai hōan ni danko hantai shiyō! Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10946008333.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁸³¹ Doronpa, 2011. *Jiji tsuredzure / kensei shijō-hatsu no rēmudakku (shinitai) seiken hoka. Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10911661259.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.

⁸³² Doronpa, 2011. *Dainisedai no taitō. Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10945441576.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

mas esamoje situacijoje neveda prie reikiamų rezultatų. Antrosios kartos ašimi jis nurodo tuo metu vis dar aktyvią Zaitokukai, tačiau neskuba visų nuopelnų priskirti sau, pabrėždamas tuometinio pirmininko pavaduotojo Yasuhiro Yagi reikšmę.

Pasibaigus Zaitokukai etapui Sakurai karjere, 2015 m. kovą–2016 m. birželį Sakurai organizacine prasme daugiausia dėmesio skyrė *Kōdō suru hoshu undō* vystymui. Tam turėdamas pamatus ir naudodamasis Zaitokukai koncepcija, jis jau 2014 m. gruodžio 21 d. organizuoja demonstraciją prieš korėjiečius, o pranešimo apie renginį detalėse jis save nurodo kaip veikiančiųjų konservatyviųjų įkūrėją (行動する保守運動創始者, *Kōdō suru hoshu undō sōshisha*)⁸³³. Taigi, tokiu būdu toliau bandoma įtvirtinti naujosios institucijos vardą ir statusą, darant aiškią skyrą tarp Zaitokukai ir *Kōdō suru hoshu undō*.

2016 m. kovo mėn. Sakurai tinklaraštyje pagausėjo „*Kōdō suru hoshu undō*“ temai priskiriamų įrašų. Pirmasis jų pristato konfliktą, kilusį dėl NicoNico Dōga svetainės cenzūros ir jame Sakurai piktinasi, jog argumentuodama žmogaus teisių pažeidimais, internetinė vaizdų talpinimo platforma ėmė blokuoti Zaitokukai kanalą, o taip pat ir jo dabartinės organizacijos *Kōdō suru hoshu undō* įrašus⁸³⁴. Sakurai nuomone, toks elgesys iš svetainės valdytojų pusės yra neteisingas ir kaltina kairiuosius valdyboje. Toliau Sakurai kalba apie Yasuhiko Aramaki paskyrimą *Kōdō suru hoshu undō* Kansai regiono vadovu⁸³⁵. Aramaki ir Sakurai buvo tarpiai susiję dar nuo ankstyvojo Zaitokukai periodo. Aramaki buvo vienas iš keturių, kurie buvo pripažinti kaltais už neapykantos kurstymą prie Kioto Utoro korėjiečių mokyklos, tačiau tai neatgrasė jo nuo aktyvios dešiniųjų veiklos toliau tęsiant santykius su Sakurai. Taip pat pastebėtina, jog Sakurai skatina žmones aukoti lėšas veikiančiųjų konservatyviųjų veikloms paremti. Net jei duotuoju metu (2016 m. kovo mėn.) Sakurai ir neprisistatinėjo kaip veikiančiųjų konservatyviųjų judėjimo vadovas, jo formuojamas įvaizdis pristato jį kaip esminį veikėją organizacijoje. Vis dėlto, vėlesniuose įrašuose Sakurai save įvardino kaip Veikiančiųjų konservatyviųjų atstovą (行動する保守運動 代表, *Kōdō suru hoshu undō daihyō*)⁸³⁶.

⁸³³ Doronpa, 2014. [Katsudō an'nai] 12.21 dai kenkan demo in Ōsaka ~ nikkankyōsai Gorin danko hantai ~ No oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11962807078.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁸³⁴ Doronpa, 2016. Nikoniko dōga kara no tettai ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12138321005.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.

⁸³⁵ Įrašė Sakurai savęs neįvardina nei judėjimo vadovu, nei atstovu, tačiau tekste panaudota formulė leidžia suprasti, jog Sakurai turėjo sprendimų laisvę: „Sakurai nusprendė, jog ponui Aramakiui suteikiamas vadovavimas veikiančiųjų konservatyviųjų veiksmams Kansajuje“ (桜井が決定して、荒巻氏に行動する保守運動 関西の指揮をとって頂くことになった次第です, *Sakurai ga kettei shite, Aramaki-shi ni kōdō suru hoshu undō Kansai no shiki o totte itadaku koto ni natta shidaidesu*), Doronpa, 2016. Hyōgo Motomachi gaisen no hōkoku & “kōdō suru hoshu undō Kansai” Aramaki Yasuhiko daihyō shūnin no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12141961115.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.

⁸³⁶ Randami 35 įrašai, kuriuose Sakurai save įvardina veikiančiųjų konservatyviųjų atstovu – nuo 2016 02 03 iki 2019 02 04.

Terminijos pasikeitimas suponuoja buvus tokią situaciją konservatyviųjų aktyvistų flange, kurioje to paties statuso aktyvistai, ypač nuolatos Sakurai tekstuose minimi Hiroyuki Seto, Yasuhiko Aramaki, įtvirtino savo lygiavertiškumo pozicijas judėjime.

Žvelgiant į skirtumus tarp šių dviejų Sakurai organizacijų, matomas dar vienas skirtumas. Zaitokukai dydis buvo operatyviai pristatomas įrašuose, tinklaraščio skaitytojais buvo skatinami registruotis ir tapti oficialiais Zaitokukai nariais. Tuo tarpu *Kōdō suru hoshu undō* dydis nėra pristatomas. Skaitinė išraiška matoma tais atvejais, kai Sakurai pateikdavo ataskaitas apie renginius ir apie juose dalyvavusių žmonių skaičių. Kadangi informacija apie renginius yra prieinama viešai⁸³⁷, demonstracijų dalyviai nebūtinai buvo judėjimo nariai – prisijungimas iš šono buvo įmanomas, tad ir renginių ataskaitos nepateikia adekvačių duomenų apie veikiančiųjų konservatyviųjų apimtis.

3.4.3. „Japan First Party“ kaip Sakurai ambicijų tęsimo platforma

Nors kraštutinės dešinės vienas svarbiausių bruožų yra nacionalizmas, atvirkščias santykis negali būti laikomas savaime suprantamu. Priešingai, Higuchi ir Matsutani teigė, jog tautinis pasididžiavimas kartais netgi neigiamai koreliuoja su kraštutinės dešinės palaikymu⁸³⁸. Andrews teigė, jog kaip prieškarinio militarizmas netoleravo tikrųjų kraštutinių dešiniųjų ir laikė priespaudoje it pagrindinę kliką, taip ir dabarties kraštutiniai dešinieji yra laikomi eretikais ir disidentais, trikdžiu politiniam elitui⁸³⁹. Sakurai įkurta JFP yra laikytina kraštutinės dešinės ideologiją palaikančia partija ir pastebėtina, kad Japonijoje kraštutinės dešinės partijų sėkmė rinkimuose yra retas atvejis. Iki 2012 m., nei vienas kraštutinės dešinės partijų atstovas nebuvo laimėjęs jokios vietos parlamento rinkimuose⁸⁴⁰. Tad žinant rinkimuose matomas tendencijas negalima teigti, jog JFP įkūrimas buvo su realia intencija gauti rinkėjų palaikymo ir manytina, jog partijos įkūrimo priežastys yra kitos. Kaip pastebėta Sakurai tekstuose, populistinė retorika yra dažnai pasikartojantis motyvas. Anot Schroeder, populistų siekis yra buvimas alternatyva politiniam elitui ir norima, kad „dorieji žmonės“ būtų tinkamai atstovaujami valdžioje⁸⁴¹. JFP turi būti traktuojama kaip alternatyva politiniam elitui, ir nors tikrasis atstovavimas valdžioje yra sunkiai įmanomas, tai yra Sakurai siekis.

⁸³⁷ Kodo suru hoshu undo, 2019. Calender. www.koudouhosyu.info. Prieiga internete: <<http://www.koudouhosyu.info/calender.html>>. Žiūrėta 2019 07 12

⁸³⁸ Higuchi, N., Matsutani, M., 2016. Support for the Radical Right in Japan: Converging to the European Politics? *Social theory and dynamics*. Vol. 1. P. 60.

⁸³⁹ Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan A History of Japanese Radicalism and Counterculture, from 1945 to Fukushima*. P. 63.

⁸⁴⁰ Higuchi, N., Matsutani, M., 2016. Support for the Radical Right in Japan: Converging to the European Politics? *Social theory and dynamics*. Vol. 1. P. 59.

⁸⁴¹ Schroeder, R., 2018. Digital media and the rise of right-wing populism. *Social Theory after the Internet*. P. 61-62.

„Japan First“ arba 「日本第一」 ジャパンファースト tropas pirmą kartą pavartotas Sakurai rinkiminės agitacijos į Tokijo gubernatorių metų, 2016 07 03⁸⁴². Apie naujos partijos įkūrimą pranešta tais pačiais metais per rugpjūčio 15 d. demonstracijas, o kitą dieną šią žinią pateikė ir tinklaraštyje⁸⁴³. Galima suprasti, jog Sakurai yra nusi-vylęs dabartine politine situacija šalyje, nes valdanti LDP yra kaltinama poslinkiu į kairę, regioninėje politikoje neatlaiko Korėjos spaudimo, o aukšti pareigūnai atsisako lankytis Jasukuni šventykloje⁸⁴⁴. Priešpastatydamas save „apsiskelbusiems konserva-toriams“ iš LDP partijos⁸⁴⁵, Sakurai palaiko maištininko įvaizdį, tačiau tuo pat metu bando pateikti save kaip „tikrą“ konservatorių, idėjinį, o ne vaidmainišką. Tą jis pa-kartoja ir JPF įkūrimo pranešime⁸⁴⁶.

Partijos kūrimas nurodomas kaip apsvarstytas žingsnis, kuris turėtų padėti konser-vatoriams susigrąžinti pozicijas – nuo kalbančių pereiti prie veikiančiųjų. Šitas vek-torius buvo ne kartą akcentuotas Sakurai naratyve, tad galima teigti, jog užsibrėžti tikslai yra bandomi pasiekti kuo įvairesnėmis formomis. Sakurai tinklaraščio skai-tytojams toks užtikrintumas turėtų suponuoti, kad motyvuotas Sakurai yra patikimas aktyvistas, savo veiklą grindžiantis ilgalaikiais planais, o priemonės yra nuolat įvairi-namos, taip tarsi apeliuojant į pasyvesnius dešiniuosius ir ypač savo vertybinės skalės nesilaikančią LDP.

Kaip minėta anksčiau, pagal Hans-Georg Betz radikalios dešinėsios populistų partijos yra tokiomis traktuojamos, nes 1) atmėta socialinė ir individų lygybė bei poli-tinius projektus, kurie tą bando pasiekti; 2) priešinasi marginalinių grupių integracijai; 3) skatina ksenofobiją⁸⁴⁷. Art, analizuodamas radikaliųjų partijų atsiradimo priežastis, teigia, jog neretai savo ištakas jos turi socialiniuose judėjimuose⁸⁴⁸, o Barreto pateikia analogiją, kurioje pigią produkciją gaminančias kompanijas ir jų problemas vėliau užsitarnauti gerą vardą prilygina politinėms partijoms, kurios keičia savo taktikas ir elektoratą⁸⁴⁹.

⁸⁴² Doronpa, 2016. San giin senkyo Suzuki Nobuyuki kōho no ōen enzetsu ni itte mi-mashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12176669676.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.

⁸⁴³ Doronpa, 2016. 8.15 Shintō-dzukuri ni mukete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12190755184.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁸⁴⁴ ibid.

⁸⁴⁵ Doronpa, 2016. Jiji tsuredzure ~ shintō no tōmei happyō ni tsuite nado ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12194505978.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.

⁸⁴⁶ Doronpa, 2016. Ubugoe wo ageta Nippon Dai Ichi tō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12194805660.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.

⁸⁴⁷ Betz., H. G., 1994. *Radical right-wing populism in Western Europe*. P. 4.

⁸⁴⁸ Art, D., 2011. *Inside the radical right. The development of anti-immigrant parties in Wes-tern Europe*. P. 22

⁸⁴⁹ Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P. 60.

Analizuojant JFP atvejį, šios teorinės prielaidos gali būti nesunkiai pritaikomos. Pradedant nuo Barreto analogijos, galima daryti kitą palyginimą – judėjimai, turintys tam tikrą reputaciją, sunkiai gali tikėtis platesnio palaikymo visuomenėje. Tai taikytina JFP atveju – Makoto Sakurai reputacija Zaitokukai veikloje gali būti matomas kaip šleifas, besivelkantis paskui. Kadangi kraštutinės dešinės organizacijos įprastai neturi plataus palaikymo visuomenėje, jos negali tikėtis ir reikšmingesnio rinkėjų balsų kiekio rinkimuose. Tokia situacija palieka JFP tam tikroje tarpinėje būsenoje – perspektyvos rinkimuose nėra aiškios, o grįžimas atgal į Zaitokukai stadiją būtų logiškai nepaaiškinamas, turint omeny judėjimo nunykimą. Negalima teigti, jog JFP buvo įkurta tik pabėgti nuo Zaitokukai įvaizdžio – Sakurai tikslai yra aukštesni ir jų įgyvendinimui reikia visuomenės palaikymo, kuris garantuotų patekimą į savivaldos organus ar netgi parlamentą, nors mažų partijų išrinkimas į parlamentą po 1994 m. reformos tapo labai apribotas⁸⁵⁰.

Kalbant apie partijos atsiradimą, Art nurodyta transformacija iš socialinio judėjimo atitinka JFP formavimosi kelią. Šioje vietoje pravartu grįžti prie traktuotės, jog Sakurai yra socialiai įgudęs veikėjas, gebantis išnaudoti aplinkybes, burti aplink save žmones ir institucijas ir bandyti pakeisti *status quo* konkrečiame SVL. Su JFP įkūrimu, Sakurai suformuoja naują SVL, kuriame dominuoja LDP. JFP SVL atsiradimo priežastis – politinės situacijos valstybės valdymo sluoksniuose pokrypis į centro-kairės pusę, kas griaua dešiniųjų veikėjų pasitikėjimą valdančiąja partija. Kadangi JFP laukas turėtų būti laikomas dar vystymosi stadijoje, sudėtinga daryti toliau siekiančias įžvalgas – kol kas nėra užtektingai empirinių duomenų, galinčių pagrįsti lauko ypatybes ar vystymosi trajektorijas. Taip pat stokojama ir išsamesnės atvejo analizės mokslinėje literatūroje, kas JFP daro dar neaiškesniu dariniu.

Kas akivaizdu, tai JFP išsivystymas iš Zaitokukai ideologijos ir tai įrodo partijos tikslai. Juos Sakurai paskelbė 2016 m. rugsėjo 3 dieną, kartu su partijos programa. JFP tikslai:

1. Mūsų partija saugo unikalią pasaulyje imperatorišką Japonijos valstybės santvarką (*kokutai*);
2. Mūsų partija, išskeldama „Pirmiausia Japonija“ principą, gina Japonijos nacionalinius interesus, saugo japonų teises ir siekia laimės Japonijai kaip vieniui;
3. Mūsų partija siekia atstatyti tikrąjį konservatyvizmą ir yra pasiruošusi kovoti su užsienio priešais, kad būtų apgintos mūsų tradicijos, kultūra ir istorija;
4. Mūsų partija, prisitaikant prie augančios tarptautinių santykių krizės, siekia nedelsiant sukurti naują konstituciją, sudarytą pačių japonų ir įteisinti nacionalinę kariuomenę;
5. Mūsų partija panaikins iškreiptą socialinės paramos programą užsieniečiams ir pagerins japonų socialinę gerovę⁸⁵¹.

⁸⁵⁰ Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. P. 107-108

⁸⁵¹ Doronpa, 2016. Nippon Dai Ichi tō kōryō oyobi seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12195780346.html>>, žiūrėta 2020 sausio 6 d.

Šiuos tikslus galima rasti ir oficialiame JFP interneto puslapyje, kuriame nuolat įkeliami ir reikšmingi atnaujinimai⁸⁵². Ieškant paralelių su Zaitokukai, labiausiai į akis krenta būtent paskutinis programos punktas, tiesiogiai atspindintis specialiąsias privilegijas. Žvelgiant plačiau, tikslų turinys leidžia priskirti JFP radikaliųjų dešiniųjų populistų partijų kategorijai, kadangi joje atmetami socialinės ir individų lygybės projektai; iškeliama japonai, tuo savaime pastatant kitataučius ir kitakilmius už integracijos ribų; palaikoma ksenofobija.

Dar aiškiau šie punktai išpildomi detalioje partijos programoje. Ją sudaro 10 dalių – Konstitucija, Gynyba ir diplomatija, Imigrantai ir užsieniečiai, Švietimas, Ekonomika, Žemės ūkis, miškininkystė, žuvininkystė ir aplinka, Visuomenė, Saugumas, Socialinė apsauga, Politika (tokia prioriteto tvarka). Programos tekste pilna nacionalistinių, radikalumą ir ksenofobiją skatinančių punktų, kas pastato JFP į tolimą dešinę politiniame spektre⁸⁵³. Kalbėdamas apie partijos narių skaičių, Sakurai, kaip ir Zaitokukai atveju, pirmiausia taikosi į 10 000, bet neatmeta galimybės ir praplėsti jį iki 100 000, kas, anot jo, leistų sudaryti konkurenciją didžiosioms šalies politinėms jėgoms⁸⁵⁴. Vis dėlto, 2019 m. suvienytuose keturmečiuose vietinės savivaldos rinkimuose JFP nelaimėjo nei vieno posto⁸⁵⁵.

3.4.4. Sakurai oponentai ir pasipriešinimo judėjimai

Kaip pastebi Barreto, visuomenės normų sargai tokį vaidmenį gali prisiskirti siekdamai gauti aukštesnę padėtį visuomenės akyse, norėdami apginti „šventą elgesio kodeksą“, pagal kurį visi turėtų elgtis. Normų sargo galima bijoti arba jį gerbti, tačiau jo buvimas sureguliuoja visuomenę. Dažniausiai už tokią veiklą piniginio atpildo nėra teikiama, bet gaunami socialiniai dividendai, o jų kiekis priklauso nuo kolektyvinio dalyvavimo intensyvumo arba nusižengimo dydžio⁸⁵⁶.

Kalbant apie judėjimus, susietus su Sakurai, visuomenės sargais gali būti laikomi visuomeniniai judėjimai prieš kraštutinės dešinės grupes ir žiniasklaidą. Sakurai tinklaraštyje randama, jog jo paties aktyvumą inspiravo palaikymo akcijos, kurios reikalavo socialinės paramos Zainiči korėjiečiams. Kaip reakcija į tai išsivystė Zai-

⁸⁵² Japan First party, 2016. Partijos tikslai. *japan-first.net*. Prieiga internete: <<https://japan-first.net/platform>>. Žiūrėta 2020 m. sausio 6 d.

⁸⁵³ Japan First Party, 2020. Seisaku. *japan-first.net*. Prieiga internete: <<https://japan-first.net/policy/>>, žiūrėta 2020 m. vasario 19 d.

⁸⁵⁴ Doronpa, 2016. Jiji tsuredzure ~ shintō no tōmei happyō ni tsuite nado ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12194505978.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.

⁸⁵⁵ Doronpa, 2019. Tōitsu chihō senkyo (kōhan-sen) no kekka ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*, 2019 04 22. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12455880631.html>>, žiūrėta 2019 birželio 3 d.

⁸⁵⁶ Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. P.77

tokukai judėjimas, o jam priešintis iškilo oponuojančios jėgos arba kontrajudėjimai (反対勢力, *hantai seiryoku*), anot NPA (National Police Agency)⁸⁵⁷. Negalima teigti, kad palaikymo akcijų dalyviai „persikvalifikavo“ į oponuojančius Zaitokukai judėjimui, tačiau egzistuoja galimybė, kad bendras vardiklis (Zainiči korėjiečiai) gali apjungti šias dvi kairiojo aktyvizmo atmainas. カウンター (*kauntā*, liet. kontra) Sakurai tekstuose yra pačių konservatyviųjų aktyvistų renginiai, nukreipti prieš kairiųjų demonstracijas. Žvelgiant plačiau, kairiųjų akcijos neretai būna nutaikytos prieš kraštutinius dešiniuosius, taigi, Sakurai įvardijami kontra-renginiai gali būti vadinami kontra-kontra-renginiais.

Sakurai laikysenoje kairiųjų atžvilgiu sunku įžvelgti pokyčius. *Kōdō suru hoshu undō* temai priskirtas įrašas kalba apie įvykusią demonstraciją prieš pabėgėlius. Sakurai lieka ištikimas sau ir daugiau kalba ne apie demonstracijos turinį (nors ir paminima, jog dalyvavo 200 žmonių), o apie kairiųjų opoziciją ir psichiatrę Riką Kayamą, kuri dalyvavo pasipriešinimo eitynėse⁸⁵⁸. 2018 m. liepos 15 d. įrašė „[antijaponiškų pajokų⁸⁵⁹ agonija] Didelė demonstracija prieš imigrantus Korėjoje“ Sakurai kaltina liberalią mąstyseną (pvz., moterų teisių reikalavimas, kas yra prieš natūralią tvarką), kuri lėmė Japonijos susilpnėjimą⁸⁶⁰. Kitame įrašė kairiųjų destruktivus elgesys įvardijamas tokiuose kontekstuose, kaip trukdymas Sakurai dalyvauti radijo laidoje⁸⁶¹ ir įvairios kitos situacijos, susijusios su 3 11 įvykiais. Dalindamasis informacija apie būsimą demonstraciją Fukušimoje, Sakurai nurodo, kad kairiųjų aktyvistai nelegaliai užiminėja valstybės žemę su palapinėmis, o pagalbos vietiniams neteikia⁸⁶².

⁸⁵⁷ Npa.go.jp. 2018. Kōan no iji to saigai taisaku *Npa.go.jp*. Prieiga internete: <http://www.npa.go.jp/hakusyo/h29/pdf/pdf/09_dai5syo.pdf>. Žiūrėta 2020 m. vasario 20 d.

⁸⁵⁸ Doronpa, 2016. 3.27 Nanmin ukeire zettai hantai! Kokumin dai kōshin no hōkoku. *Doropna no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12144117689.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁸⁵⁹ Pajokais (パヨク, *payoku*) Sakurai pajuokiančiai vadina kairiuosius aktyvistus. Anot Sakurai, žodis kilo iš įrašo Twitter platformoje, kai vienas kairiųjų aktyvistas pavadino savo draugę „Payopayo-chan“. Kai Sakurai transformavo šį žodį į „payoku“ (skamba panašiai į „sayoku“, kas japonų kalba reiškia kairįjį sparną arba kairiuosius) ir pavartojo jį interviu „Sankei Shinbun“, terminas išpopuliarėjo. Doronpa, 2016. Shinbun media ga hajimete hōjita ‘payoku’. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12216949246.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.

⁸⁶⁰ Doronpa, 2018. [Han’nichi payoku monzetsu] Kankoku de nanmin ukeire dai hantai demo kaisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390734581.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 2 d.

⁸⁶¹ Doronpa, 2016. Honjitsu yotei shite ita rajio bangumi e no nama shutsuen toriyame ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12193708329.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.

⁸⁶² Doronpa, 2016. Fukushima kenmin ga tachiagaru! Ihō han genpatsu tento-mura e no kōgi gaisen jisshi! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189545977.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

Sakurai ir Zaitokukai oponentams pasirodžius demonstracijų vietose susidarydavo konfliktinės situacijos. Viena tokių vyko 2010 m. sausio 24 d., kai Tokijo eitynės baigėsi eile apsistumdymų ir policijos įsikišimu, kadangi buvo nukentėjusių⁸⁶³. Sakurai pateikė operatyvų pranešimą apie įvykį tą pačią dieną, nesiimdamas spręsti, kas kaltininkas, tačiau oponuojantieji buvo išvadinti „teroristais“⁸⁶⁴. Pastebėtina, kad kelios dienos prieš tai Sakurai nurodė, jog eitynių dieną yra galima kairiųjų kontra-judėjimų veikla⁸⁶⁵, tačiau kaip pripažino vėliau, tokio išpuolio numatyti nebuvo įmanoma⁸⁶⁶. Žvelgiant iš laiko perspektyvos galima pastebėti, jog ženklėni apsistumdymai su oponentais nebuvo dažnas reiškinys Zaitokukai veikloje. Nors panašaus tipo incidentai yra fiksuojami, tačiau fizinio kontakto įprastai būdavo vengiama.

2013 m. neapykantos kurstymas ir diskusijos apie jos tramdymą buvo pasiekusios savo apogėjų⁸⁶⁷. Terminas „neapykantos kurstymas“ yra santykinai naujas japonų kalboje, todėl naudojamas anglicizmas *heito supīchi* (ヘイトスピーチ), kuris tapo vienu populiariausių kasdienos žodžių (*buzz word*) 2013 m.⁸⁶⁸. Iki kol ši saviraiškos forma nebuvo apribota įstatymiškai, Sakurai nepraleisdavo progos pasišaipyti iš kairiųjų – kaltino pacifistus jėgos naudojimu, o kovotojus už diskriminacijos panaikinimą – įžeidinėjimais. Toks pavyzdys pateikiamas vienos demonstracijos 2016 m. sausio 10 d. metu, kada jau minėta kairiųjų aktyvistė ir psichiatrė Rika Kayama buvo užfiksuota rodanti vidurinę pirštą ir garsiai linkinti Sakurai mirties⁸⁶⁹.

⁸⁶³ Doronpa, 2010. [Kinkyū hōkoku] 1.24 Zaitokukai rinji taikai & gaikokujin sanseiken dan-ko hantai! Shinjuku demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10441945763.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁸⁶⁴ Doronpa, 2010. [Kinkyū hōkoku] 1.24 Zaitokukai rinji taikai & gaikokujin sanseiken dan-ko hantai! Shinjuku demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10441945763.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁸⁶⁵ Doronpa, 2010. 1 gatsu 24 nichi Shinjuku demo ni hanzai sayoku ga bōgai yokoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10437675953.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁸⁶⁶ Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure / Shinjuku tero jiken ni tsuite nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10443013709.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

⁸⁶⁷ Anot Yūki Asahinos, nuo 2013 m. iki 2018, 80 didžiausių Japonijos laikraščių jau publikavo 7000 straipsnių neapykantos kurstymo (*hate speech*) tema ir tai sudaro staigų šuolį, nes iki 2013 m. neapykantos kurstymas buvo beveik nepastebimas terminas. Asahina, Y., 2019. Becoming right-wing citizens in contemporary Japan. *Contemporary Japan*. Vol. 31. Issue 2. Pp. 122-140. P. 123.

⁸⁶⁸ Nippon.com, 2013. 2013: the winning words. *Nippon.com*. Prieiga internete: <<https://www.nippon.com/en/features/m00012/2013-the-winning-words.html>>, žiūrėta 2020 kovo 2.

⁸⁶⁹ Doronpa, 2016. “Ianfu mondai de no nikkan gōi wo kyūdan suru kokumin dai kōshin” wo oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12116717260.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.

Tokie elementai Sakurai pasakojime sudaro prieštarinę vaizdą. Lyginant antrajame etape pristatytą situaciją, kai Sakurai vaizdavo Zaitokukai kaip nuskriaustuosius ir užguitus sistemos, 2016 m. sausio 10 d. demonstracija rodo, jog yra įvykę tam tikri sisteminiai pasikeitimai. Pozicijoje buvę kairieji dabar vaizduojami kaip opoziciniai elementai, kuriems ima stigti jėgos svertų. Neapykantos kurstymas, paprastai laikomas kraštutinių dešiniųjų atributu, atsidūręs kairiųjų aktyvistų diskurse sukomplikuoja jo vientisumą, priverčia suabejoti visuomenės sargų teisingumu, ką šiuo atveju ir padaro Sakurai. Tokiu būdu, Sakurai ir jo bendraminčiai kurį laiką liko laiminčiųjų pusėje, kadangi savo taisykles sugebėjo primesti oponentams, patys likdami ištikimi savo idealams ir veiklos formoms. Vis dėlto, santykis teisine prasme pasikeitė, kai 2016 m. gegužės mėn. buvo priimtas Neapykantos kurstymo pažabojimo įstatymas.

2016 m. Sakurai santykis su kairiųjų aktyvistais rodo pastarųjų santykinę pergales. 2016 m. gegužės 19 d. įrašė pasidalinama įspūdžiais iš pralaimėtos bylos tądien – Lee Sin-hae (Zainiči korėjietė rašytoja ir žurnalistė, kuri padavė į teismą Zaitokukai ir Sakurai už įžeidinėjimus)⁸⁷⁰, o birželio 5 d. įvyko kairiųjų demonstracija Kavaskio mieste⁸⁷¹. Pastarasis renginys baigėsi susirėmimu su dešiniaisiais ir apsistumdymu su policija. Dar kartą apie tą pačią demonstraciją Kavaskio mieste Sakurai kalba ir svarsto apie tai, kaip tokie įvykiai užgniaužia žodžio laisvę⁸⁷². Iš viso Kavasakio miesto atvejį Sakurai komentavo ar pristatė 3 įrašuose. Pagrindinė problema, sukėlus Sakurai neapykantą, yra tai, jog 2016 m. birželio 5 d. Kavasakio miestas priėmė įstatą⁸⁷³, pagal kurį miesto atitinkamos instancijos turi teisę neišduoti leidimo renginiams viešose vietose bei šalia Zainiči korėjiečių nuosavybės, jei yra įtarimų, jog bus skatinama neapykanta.

Po šio įvykio Sakurai ėmė dažniau naudoti neapykantos kurstymo motyvą – tiek kalbėdamas apie savo ideologinius oponentus, tiek pristatydamas kairiųjų demonstracijas⁸⁷⁴. Tokiu būdu Sakurai naratyvas dar kartą patyrė tariamą virsmą iš aukos į puolančiojo perspektyvą. Įstatymas, kuris konservatyvius aktyvistus numanomai turėjo susilpninti, Sakurai tekstuose įgavo naują aspektą ir, pasinaudojant socialiai įgudusio veikėjo gebėjimais, buvo pradėtas naudoti kaip pačių konservatyviųjų aktyvistų įrankis. Pastebėtina, kad neapykantos kurstymas Sakurai diskurse pateikiamas

⁸⁷⁰ Doronpa, 2016. Ri Shi-ne saiban no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12161785339.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁸⁷¹ Doronpa, 2016. Kinkyū burogu 6.5 Kawasaki “Nihon jōka demo daisandan!” No aramashi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12167552423.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁸⁷² Doronpa, 2016. 6.5 Kawasaki demo (Nihon jōka demo daisandan!) Ni kanshite no seimei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12170432220.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁸⁷³ 条例, *jyōrei*, savivaldos išduotas ir konkrečioje savivaldybėje galiojantis teisės aktas.

⁸⁷⁴ Doronpa, 2016. Fukuoka, Tōkyō de kyōtai o sarasu payoku jin’ei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12172673357.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

kaip reiškiny, besivystantis vertikaliu būdu bendruomenė→valstybė santykiu, o ne atvirkščiai, kai diskriminacija vyksta iš viršaus į apačią, kurį akcentuoja van Dijk⁸⁷⁵. Sakurai pasakojime neapykantos skatinimas, kaip buvęs pagrindinis Zaitokukai bei paties Sakurai nusikaltimas, tampa priemone žodžių kare su kairiasiais aktyvistais, juos pačius kaltinant neapykantos skatinimu ir skleidimu. Vienas tokių atvejų – neapykantos prieš Japoniją kurstymas, kurį vykdo Zainiči korėjiečiai bei korėjiečiai už Japonijos ribų. Esą, šiaurės korėjiečių grasinimai sunaikinti Japoniją yra tas pats neapykantos skatinimas⁸⁷⁶. Sakurai savo tekstais bando sukurti įvaizdį, jog tiek įstatymo priėmimas, tiek pats neapykantos kurstymo traktavimas yra klaidingi ir neišbaigti. Tai tik sustiprina Sakurai vaidmenį, kaip puolančiojo, arba kovojančio už tiesą, kartu paliekant ir tam tikrą buvimo auka pojūtį.

Iš kairiojo sparno atstovų labiausiai išskiriamas Yoshifu Arita (有田ヨシフ arba 有田芳生, *Arita Yoshifu*). Jis Sakurai pasakojime yra minimas 65 įrašuose nuo 2013 m. iki 2019 m., o 23 įrašai yra iš 2013 m. – laikotarpio, kai neapykantos kurstymas buvo tapęs viena labiausiai aptarinėjamų temų visuomenėje. Y. Arita buvo vienas iš pagrindinių parlamentarų, dirbusių prie Neapykantos kurstymo pažabojimo įstatymo kūrimo⁸⁷⁷, kas leidžia jį laikyti visuomenės sargo funkciją atliekančiu asmeniu. 2013 m. straipsniuose Y. Arita apibūdinamas įvairiuose kontekstuose, pvz., minint kartu su „smurtinėmis kraštutinių kairiųjų grupėmis“ (極左暴力集団, *kyokusa bōryoku shuudan*)⁸⁷⁸, kviečiant sutrukdyti smurtinei kairiųjų demonstracijai⁸⁷⁹, įvardinant Y. Aritą kaip „problema“⁸⁸⁰, galimai sergantį demencija (痴呆症, *chihōshyō*)⁸⁸¹, organizuojantį diskriminacines de-

⁸⁷⁵ Van Dijk, T. A., 1993. *Elite discourse and racism*. p. 10.

⁸⁷⁶ Doronpa, 2017. Hokusen no kaku dōkatsu! Tainichi heitosupīchi ni wagakuni no payoku seiryoku wa... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12323860279.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 3 d.

⁸⁷⁷ The Japan Times, 2019. Three years after enactment of Japan's hate speech law, politicians call for increased efforts to eradicate discrimination. *The Japan Times*. 2019 gegužės 31 d. Prieiga internete: <<https://www.japantimes.co.jp/news/2019/05/31/national/three-years-enactment-hate-speech-law-politicians-call-increased-efforts-eradicate-discrimination/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁷⁸ Doronpa, 2013. Yūkyū no taiga nogotoki undō wo mezashite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11502358372.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁷⁹ Doronpa, 2013. 9.22 Arita Yoshifu sabetsu demo ni kōgi sareru minasama ni onegai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11616677799.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁸⁰ Rasta 11 įrašų, kviečiančių diskutuoti apie „Yoshifu Aritos problemą“ 2013 birželio 1 renginyje. Kvietimai viešinti nuo 2013 05 13 iki 2013 05 31.

⁸⁸¹ Doronpa, 2013. Futeisenjin-kei media tōitsu Nippō no detarame kiji ni taisuru hanron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11618404900.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

monstracijas (差別デモ, *sabetsu demo*)⁸⁸², būnantį nusikaltėlių *senjin* 'ų (pajuokiantis korėjiečių įvardijimas) bičiuliu⁸⁸³, palaikantį nusikaltėlių organizacijas (犯罪組織を支援する, *hanzai soshiki wo shien suru*)⁸⁸⁴ ir kituose įrašuose, siejant Aritą su neapykantos kurstymu prieš Japoniją. Galiausiai, Sakurai pateikė ieškinį Aritai už garbės įžeidimą ir įžeidžiančios kalbos vartojimą šmeižiant Sakurai asmenį⁸⁸⁵, tačiau nelaimėjo⁸⁸⁶. Santykius tarp Sakurai ir Aritos apibendrina įrašas „Dešimtmečio našta“ (十年の重み, *juunen no omomi*), kuriame Sakurai ne tik dalinasi sunkumais apie nuveiktą darbą per 10 pastarųjų metų konservatyviųjų aktyvistų fronte, bet ir pašiepia Yoshifu Aritą, kuris aną dieną posėdžio metu esą linksniavo Sakurai, „tartum jis būtų „nenugalimas velnių valdovas, Hitlerį pralenkiantis piktasis generalisimus“⁸⁸⁷.

Vienas dažniausiai minimų visuomenės sargų funkciją atliekančių darinių yra su Yoshifu Arita siejamas „Rasistus linčiuojantis būrys“ (レイシストをしばき隊, *reishi-suto wo shibakitai*), dažniau įvardijamas tiesiog „Shibakitai“ arba „Counter-Racist Action Collective“ (CRAC)⁸⁸⁸, kuris buvo įkurtas 2013 m. vasarį⁸⁸⁹. Sakurai tinklaraštyje randamas 241 įrašas, kuriuose minimas Shibakitai pavadinimas – nuo 2013 m. kovo 19 d. iki 2019 m. balandžio 5 d.⁸⁹⁰ Aonuma nurodo, jog nuo pat aktyvumo pradžios, 2013 m. vasario 23 ir liepos 30 dienomis CRAC aktyviai konfrontavo su

⁸⁸² Pranešimas vėliau buvo pakartotas dar 6-iose įrašuose, 2013 09 25-2013 10 04. Doronpa, 2013. [Kinkyū demo kokuchi] Kankokujin ni yoru Yasukunijinja hōka misui jiken tettei kyūdan demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11621061409.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁸³ Doronpa, 2014. Genron dan'atsu ni makeru ka! Mako to-ku / genronhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11808798960.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁸⁴ Doronpa, 2014. [Katsudō hōkoku] 9.23 zenkoku issei Nikkan dankō akushon 2014 wo oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11929887013.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁸⁵ Doronpa, 2016. Arita Yoshifu heito saiban ni tsuite no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12169328911.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

⁸⁸⁶ Doronpa, 2016. Arita Yoshifu heitosupīchi saiban genkoku sakurai makoto iken chinjutsu genkō zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12282675122.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.

⁸⁸⁷ Doronpa, 2016. Jū nen no omomi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12140526762.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.

⁸⁸⁸ Counter-racist action collective, n.d. *Counter-racist action collective* „Tumbler“ paskyra. Prieiga internete: <<https://cracva.tumblr.com/>>, žiūrėta 2020 m. sausio 21 d.

⁸⁸⁹ Nakagawa, J., 2017. 'Kore made no kiji o tekka shita...' Okinawa de watashi wa monokaki haigyō o kakugo shita. *Gendai bijinesu*. Prieiga internete: <<http://web.archive.org/web/20170309221014/https://gendai.ismedia.jp/articles/-/51162>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁹⁰ Daugiausia įrašų su Shibakitai randama 2016 m. – 136, o populiariausi mėnesiai buvo birželis (21 įrašas), liepa (31 įrašas) ir rugpjūtis (29 įrašai), rugsėjį randama 19 įrašų, vėliau dažnis smunka. Dauguma šio laikotarpio paminėjimų yra susiję su knygos apie Shibakitai išleidimu ir jos reklama.

Zaitokukai ir Sakurai⁸⁹¹, tačiau Sakurai savo tekstuose tų dienų įvykių nekomentavo ir nieko neužsiminė apie opoziciją, nors paprastai tokią konfrontaciją jis buvo linkęs išryškinti⁸⁹². Taip pat apie Zaitokukai protestus nurodytomis dienomis nerasta informacijos oficialių renginių sąraše. Vis dėlto, tiesioginę konfrontaciją Sakurai atskleidžia 2013 m. birželio 16 incidente, kai įvyko apsistumdymas su Sakurai ir provokatoriai Shibakitai nariai buvo areštuoti⁸⁹³.

Jau pačiame pirmame įrašė, kuriame minimi Shibakitai, yra nurodoma, jog maždaug 20 Shibakitai narių užpuolė ir sumušė vienos iš tuomet egzistavusių grupių *Shinshuumikunikai* (神鷲皇國會) narį⁸⁹⁴. Sakurai tekstuose Shibakitai dažnai minimi kartu su Y. Arita. Shibakitai yra įvardijami kaip pavojingi ir agresyvūs, smurtauojantys (esą policija suėmė 8 narius dėl sužalojimų)⁸⁹⁵. Įrašė, kuris pateikiamas kaip oficiali užklausa Japonijos demokratų partijai, Sakurai įvardina Y. Aritą kaip artimai bendraujantį su Shibakitai ir yra reikalaujama oficialiai atsakyti iki 2014 m. rugpjūčio 8, ar toks asmuo atitinka partijos nuostatus. Kadangi susijęs įrašas nepatalpintas, galima spėti, jog demokratų partija atsakymo į užklausą nepateikė. Paskutiniuose įrašuose, kuriuose kalbama apie Shibakitai, su ja susiję dalyviai vadinami „likučių gauja“ (殘党一味, *zantō ichimi*)⁸⁹⁶, kas turėtų suponuoti, jog judėjimas jau nebeaktyvus ar bent jau Sakurai akyse atrodo reikšmingai sumažėjęs, tad identifikuojami tik pavieniai asmenys. Šią poziciją galima iš dalies patvirtinti, nes socialiniuose tinkluose Shibakitai žinutės dar publikuojamos, tačiau jų dažnis nėra didelis⁸⁹⁷.

⁸⁹¹ Aonuma, S., 2014. In Search of Neto-Uyo's Cure: A Critique of Nationalist-Chauvinist Rhetoric in Japanese-Language Cyberspace. 2014 *National Communication Association Annual Convention*. Pranešimo tekstas. Prieiga internete: <https://www.academia.edu/20098983/In_Search_of_Neto-Uyo_s_Cure_A_Critique_of_Nationalist-Chauvinist_Rhetoric_in_Japanese-Language_Cyberspace>, žiūrėta 2020 m. sausio 21 d. P. 12-13.

⁸⁹² Sakurai tinklaraštyje CRAC minimi tik 1 kartą – 2018 m. rugsėjo 29 d. įrašė „,,10 14 Han imin dē” Ano Asahi shinbun ga ōen kiji wo!““. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12407976002.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁹³ Doronpa, 2013. Iroiro to go shinpai gomeiwaku wo okake shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11556436580.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁹⁴ Doronpa, 2013. 3.17 Haru no Zaitoku matsuri Shin Ōkubo demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11493121260.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁹⁵ Doronpa, 2014. [Zaitokukai Saitama shibu] Arita Yoshifu giin ni kansuru Minshutō he no kōkai shitsumonjō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11898129401.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

⁸⁹⁶ Doronpa, 2019. Nishiyama Takeshi kōho (Kyōto-shi Sakyō-ku) kojīn kōenkai no hōkoku nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12451990120.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.

⁸⁹⁷ Oficialus CRAC puslapis www.crac.jp (žiūrėta 2020 m. sausio 22 d.) aktyvus ir nauji įrašai apie renginius ar užfiksuotus neapykantos atvejus įkeliami kartą į mėnesį. Pastebėtina, jog CRAC padalinio, apie kurį Sakurai kalba savo įrašė 2018 m. rugsėjo 29 d. įrašė, CRAC578 (skaityti CRAC *Nagoya*) Twitter paskyra yra suspenduota (žr. priedą nr. 15).

Kol liberaliai stovyklai atstovaujantieji analizuoja Zainiči korėjiečių palaikymo aktyvizmą per demokratinių procesų pagyvinimo ir pilietybės sampratos praplėtimo prizmes⁸⁹⁸, Sakurai naratyve tokios akcijos yra vadinamos antijaponiškėmis (反日, *han ni-chi*) bei dažnai yra lydimos epiteto „nusikaltėliškos“ (不逞, *futei*). Tiesa, aptinkama ir kitokių korėjiečių palaikymo grupių įvardijimų. Pavyzdžiui, „save vadinantys Korėjos bangos (Hallyu/Hanryuu) fanais“ yra vadinami *pokopen* (ポコペン, 韓流ファンの自称, *pokopen*, *hanryuu fan no jishō*) yra neinstitucionalizuotas darinys, Sakurai tekstuose pro tarpiais figūruojantis nuo 2013 sausio 15 d.⁸⁹⁹ iki 2018 m. lapkričio 6 d. Kalbėdamas apie demonstracijas Shin Ōkubo rajone 2013 m. kovo 30 d. įrašė Sakurai *pokopen* pajuokiančiai pavadina „banditėliais“ (チンピラ, *chimpira*)⁹⁰⁰, o vienas *pokopen*, vardu Yuta, rinkimų į Tokijo gubernatoriaus postą metu atsiuntė grasinimą susidoroti su Sakurai⁹⁰¹. Vis dėlto, Sakurai pripažino, jog nuo 2009 m. vidurio pasipriešinimo judėjimai buvo reikšmingų apimčių, inkorporuojantys kairiąsias organizacijas, kaip antai profsąjungos⁹⁰².

Žvelgiant į ideologinių priešų sąrašą, kuris gaunamas skaitant Sakurai tinklaraštį, matomas itin platus spektras – nuo atskirų asmenybių iki valstybių. Vis dėlto, žiniasklaida Zaitokukai vaidmenį pateikia kiek kitokį. Atlikus „The Japan Times“ straipsnių analizę (žr. priedą nr. 1) pastebima, kad Zaitokukai labiausiai apibūdinama kaip „antikorėjietiška grupė“, taip pat vyrauja „ultranacionalistų“, „dešiniųjų“, „antikorėjietiškos aktyvistų grupės“ įvardijimai. Kitos šalys ar tautybės nėra nurodomos, nors ir žinoma, kad Zaitokukai akcijos prieš balso teisių nuolatiniams gyventojams suteikimą apėmė ir nuolatinis kinų kilmės gyventojus, o paguodos moterys buvo iš viso Rytų Azijos regiono, ne tik Korėjos. Toks neatitikimas perša kelias įžvalgas. Pirma, žiniasklaida paprastumo dėlei susiaurino Zaitokukai veiklos lauką. Tai skamba įtikinamai žinant, jog didžiausio atgarsio susilaukė Zaitokukai veiksmai buvo nukreipti prieš korėjiečius Japonijoje. Antra, Zainiči korėjiečiai yra viena gausiausių etninių mažumų Japonijoje, neretai pristatoma per nuskriaustųjų prizmę, todėl Zaitokukai siejimas su jais leidžia tikėtis didesnio skaitytojų susidomėjimo bei empatijos. Trečia, Sakurai tekstuose randamas oponentų sąrašas realiuose Zaitokukai veiksmuose neatsispindėjo ir liko tik naratyvo dalimi.

Ideologinis susidūrimas prie Jasukuni šventyklos matomas ne tik šventyklos lankymo iniciatyvoje kasmet maždaug rugpjūčio viduryje, bet ir planuose pasipriešinti opo-

⁸⁹⁸ Erin Aeran Chung, 2010. *Immigration and citizenship in Japan*. P. 6

⁸⁹⁹ Doronpa, 2013. Pokopen (hanryū fan) kyōran. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11448653883.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁹⁰⁰ Doronpa, 2013. Awarena pokopen (hanryū fan) tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11500626870.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁹⁰¹ Doronpa, 2016. Shichi gatsu hatsuka yūzei-saki no oshirase& satsugai yokoku ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12182164816.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.

⁹⁰² Doronpa, 2009. Heisei 21 nendo wo furikaette (kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10422987071.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

nuojančių grupių demonstracijoms⁹⁰³, kurios palaiko atsiprašymo už praeities žiaurumus naratyvą⁹⁰⁴. Iš jų labiausiai pastebima yra Hantenren (反天連, liet. Susivienijimas prieš imperatorių). Matydamas aktyvėjančiais imponantiškos Hantenren organizacijos demonstracijas kasmet⁹⁰⁵, Sakurai kviečia savo aktyvistus nelikti nuošaly ir dalyvauti kontra-demonstracijose⁹⁰⁶. Su Hantenren susijęs renginys, vadinamoji „Žvakių eiseną“ irgi tapo Sakurai taikiniu. 2015 m. rugpjūčio 8 d. įrašų visus buvo kviečiami pasipirešinti „Žvakių eisenos“ demonstracijoms, kurios kasmet vyksta prie Jasukuni šventyklos⁹⁰⁷. Kitas įrašas skelbia, kad rugpjūčio 15 d. reikia visiems susirinkti ir atsverti Hantenren bei kitų kraštutinių kairiųjų provokatyvioms demonstracijoms, rodančioms nepagarbą žuvusiems kare⁹⁰⁸. Kvietimas pakartotas ir 2016 m., artėjant rugpjūčio 15 d.⁹⁰⁹

Svarbu užakcentuoti, jog Hantenren nebuvo sukurta oponuoti Zaitokukai ar kitiems Sakurai judėjimams. Greičiau Sakurai pats priskyrė Hantenren savo priešų ratui. Tas pats pasakytina ir apie budistinę Sokka Gakai asociaciją, korėjiečių Japonijoje organizacijas, Japonijos socialistų, komunistų, Komeito, Demokratų partijas, LDP kairiąją frakciją, Buraku išsivadavimo lygą (部落解放同盟, *Buraku kaihō dōmei*), TV Asahi, vietinius laikraščius, priklausančius Mainichi leidinių grupei ir bendrai kairiuosius, kuriuos įpykęs netgi įvardina „antijaponiškais išmatomis“ (反日糞左翼, *hannichi kuso sayoku*)⁹¹⁰, o jų tarpusavio nesutarimus įvardina kaip „kanibalizmą“ [grupės viduje]⁹¹¹. Sakurai taip pat kritikuoja „Green Peace Japan“ organizaciją⁹¹²,

⁹⁰³ Doronpa, 2009. 8.15 Kōdō suru hoshu wa yasukuni he shūgō wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10319906728.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁹⁰⁴ Doronpa, 2009. [Kinkyū-sei chūkei] 8.8 Han-Nichi, han-Yasukuni Kyandorudemo he nihonkokumin wa kōgi shiyou! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10316105521.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁹⁰⁵ Hantenren demonstracijos pasižymi tuo, jog jų metu yra nešami griaučiai, kurie primena imperatorių Šiovą. Tai yra simbolis, reiškiantis karo laikų žiaurumus ir tai, jog imperatorių Šiova buvo tiesiogiai už juos atsakingas.

⁹⁰⁶ Doronpa, 2011. 8 gatsu 15 nichi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10935805083.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

⁹⁰⁷ Doronpa, 2015. [Katsudō an'nai] 8.8 Han-Yasukuni, han-ten'nō, han-genpatsu kyokusa kyandorudemo he no kauntā. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12057731697.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

⁹⁰⁸ Doronpa, 2015. Hoshu taru michi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12061905425.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.

⁹⁰⁹ Doronpa, 2016. 8.13 Kyandorudemo he no kauntā kōdō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189788684.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

⁹¹⁰ Doronpa, 2015. Itchi danketsu... dekinai Nihon. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11986794934.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

⁹¹¹ Doronpa, 2009. Tomogui wo hajimeta sayoku no kyōtai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10294127978.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁹¹² Doronpa, 2008. Hanzai soshiki gurīnpīsu Japan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10097268002.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

atominės energetikos priešininkus, teismų sistemą, kurioje esama kairiųjų pažiūrų teišėjų⁹¹³ bei Taivaną, kurio tuometinis (2009 m.) naujai išrinktasis prezidentas Ma Ying-jeou yra „antijaponiškas“⁹¹⁴. Sakurai priešų sąrašą įtraukiami ir žydai, teigiant, jog specialiosios Zainiči privilegijos yra žydų sąmokslas bei vienas iš daugelio momentų, vedančių prie žydų pasaulinio dominavimo⁹¹⁵.

Sakurai ideologinių oponentų sąrašą papildo ir įrašas, kviečiantis dalintis Suvereniteto gražinimo draugijos (主権回復を目指す会, *shuken kaifuku wo mezasu kai*) renginiu prieš garsų rašytoją Kenzaburo Oe ir leidyklą „Iwanami shoten“⁹¹⁶. Būdinga, jog kairiąją žiniasklaidą Sakurai vadina išdavikais (売国, *baikoku*), tačiau tokią pat etiketę pritaiko ir rašytojui Kenzaburo Oe dėl jo tekstų apie Okinavos mūšio pabaigoje įvykdytą priverstinę masinę savižudybę⁹¹⁷. Tai yra emociškai stiprus ir griežtas vertinimas, panašiai kaip Smith išskirti karo laikų terminai *hikokumin* (nepilietis) arba *kokuzoku* (išdavikas)⁹¹⁸, kurie Sakurai tekstuose pavartoti atitinkamai 5 ir 32 kartus. Nepaisant šių terminų istorinės konotacijos, ir dabar juos naudoja dešinieji. Šiuos epitetus galima priskirti Schroeder nurodytai susikompromitavusio elito kategorijai. Tokiu būdu, Sakurai retorika stipriai sietusi su populistinės kraštutinių dešiniųjų komunikacijos modeliu.

Tam tikra trintis matoma ir santykių su kitais žinomais kultūros veikėjais. Garsiam animacijos kūrėjui Hayao Miyazaki Sakurai priekaištavo dėl jo tariamai kairiųjų pažiūrų ir pacifistinės konstitucijos palaikymo, kuri ISIS terorizmo akivaizdoje nepadedą⁹¹⁹. Dėl kairiųjų pažiūrų ir, anot Sakurai, istorijos nežinojimo, kritika išsakyta ir žinomam rašytojui Haruki Murakami⁹²⁰. Šis sąrašas nėra baigtinis, tačiau pateikti pavyzdžiai leidžia susidaryti bendrą Sakurai ideologinių oponentų vaizdą.

Santykiai su kairiaisiais buvo ne tik priešprieša, bet ir tam tikra simbiozė. Iš kairiųjų retorikos buvo „pasiskolinta“ revoliucijos samprata. Tai pastebima Sakurai rinkiminės kampanijos į Tokijo gubernatoriaus postą metu 2016 m. vasarą, kai vienas

⁹¹³ Doronpa, 2008. Kyōaku Shinajin Ri kokorozashi saiban bōchō-ki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10100966409.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.

⁹¹⁴ Doronpa, 2009. Sōka gakkai to han'ichi kyokusa demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10317554124.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.

⁹¹⁵ Doronpa, 2008. Zainichi tokken nado arimasen! (Bō kōen-kai yori). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10105152291.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.

⁹¹⁶ Doronpa, 2007. Kōgi dōga no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10056375237.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.

⁹¹⁷ ibid.

⁹¹⁸ Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social citizenship, ethnicity, and Postwar cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal* Vol. 21, No. 2, pp. 235-257. P. 246

⁹¹⁹ Du Japonijos piliečiai buvo pagrobti ir 2015 m. nukirsdinti ISIS kovotojų. Doronpa, 2015. Miyazaki Hayao to iu ningen ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11991005863.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

⁹²⁰ Doronpa, 2015. 'Shazai to baishō wa nandodemo' by Murakami Haruki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12035142087.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

pagrindinių šūkių buvo revoliucinis „Grąžinti metropolio valdymą į piliečių rankas“. Žvelgiant į Sakurai tekstus galima jausti ir kitus su kairiųjų aktyvizmu siejamus motyvus, tokius kaip Didžiosios Prancūzijos revoliucijos išaukštinimas ir netiesioginis kvietimas analogiškam veiksmui Japonijoje⁹²¹. Kitas perimtas aspektas atsiskleidžia manyme, jog Zaitokukai atstovauja „minią“ (烏合の衆, *ugō no shuu*), galinčią sukelti perversmą, prilygindamas save patį Robespjerui ar Napoleonui⁹²². Šioje situacijoje galima prisiminti terminų konfūzą, mat konservatyvieji aktyvistai adaptavo sau kairiųjų iki tol naudotą „*shimin*“ apibrėžtį, nors pagal veiklos tipą dešiniams labiau tinkantis yra *kokumin* modelis. Galiausiai, toks ideologinis nevientisumas Sakurai diskurse gali būti vertinamas kaip pilietinio aktyvumo propagavimas ignoruojant cituojamo įvykio kontekstą, sąmoningai atsirenkant naratyvui parankius elementus.

Nepaisant prieštarų savybių, aptinkamų tinklaraštyje, Sakurai veikla turėtų būti vertinama per socialinio judėjimo prieigą. Remiantis Tilly ir Tarrow apibrėžimu, Sakurai organizuotas Zaitokukai pasižymėjo nuolatinio apeliavimu, dažnomis viešomis manifestacijomis, bendrumo jausmo ir grupės tapatybės kūrimu tiek demonstracijų metu, tiek ir tinklaraštyje, taipogi akivaizdžiai matomas bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis. Tačiau socialinio judėjimo vystymosi prielaidų šis apibrėžimas nepaaiškina.

Stebint Zaitokukai narių skaičiaus augimą, galima teigti, jog individų siekis jungtis prie judėjimo stiprėdavo kaskart, kai būdavo pabrėžiamos konkrečios problemos visuomenėje – balso teisės suteikimas nuolatiniais Japonijos gyventojams, neapykantos kurstymo egzistavimo problematizavimas, Zainiči korėjiečių situacijos ar teritorinių nesutarimų iškėlimas. Šie momentai koreliuoja su Sakurai tinklaraštyje vystomu pasakojimu ir įrašų, skirtų konkrečioms temoms, skaičiaus fluktuacija. Tai reiškia, jog Sakurai kurtas naratyvas sudarė tinkamas sąlygas pašaliniams susipažinti su Zaitokukai grupės tapatybe, kuri atitiko jų lūkesčius – jiems buvo sudaryta galimybė keisti aplinkinį pasaulį (kovoti su specialiosiomis Zainiči privilegijomis, priešintis imigracinei politikai, išlaikyti rinkimų teisę tik Japonijos piliečių rankose ir kt.); jiems buvo suteikta prieiga prie bendros tapatybės, nes minėtos problemos vienijo bendrų siekių siejamą grupę; jie gavo galimybę puoselėti savo ideologiją, kuri buvo artima ir paties Sakurai ideologijai. Tokiu būdu galima teigti, jog buvo patvirtintas Klandermans ir Mayer išskirtas apibrėžimas apie individų prisijungimo prie judėjimo motyvacijas.

Atliekant tyrimą buvo laikytasi pozicijos, jog pasakojimas, kurį savo tinklaraštyje kūrė Sakurai, buvo pagrindinis veiksnys, sąlygojęs grupės tapatybės susiformavimą.

⁹²¹ Doronpa, 2008. Jimetsu suru Fukuda Yasuo wa Nihon no minshushugi wo michidzure ni suru no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10094165663.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

⁹²² Doronpa, 2009. Kakusha kara no shuzai ga shūchū shita 1-shūkan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10418375215.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

Tyrimu buvo siekiama išsiaiškinti, kaip buvo kuriamas pasakojimas, sudaręs prieigas jungtis prie Sakurai kuriamų judėjimų. Tam buvo pasitelkti metodologiniai įrankiai, pateikti Fligstein ir McAdam SVL teorijoje. Joje išplėtota socialiai įgudusio veikėjo koncepcija akcentuoja intersubjektyvumą bei gebėjimą kurti pasakojimą, kuriuo formuojama grupės tapatybė. Tokiu būdu socialiai įgudęs veikėjas gali burti savo SVL, kurio (ar kurių) pagalba siekia pakeisti esamą santvarką. Atlikta tinklaraščio analizė leidžia teigti, jog Sakurai turi reikiamas savybes vadintis socialiai įgudusiu veikėju.

Siekiant atsakyti į klausimą, kas buvo priežastis atsirasti Zaitokukai laukui, manytina, kad tai buvo išorinis veiksnys. Kitaip sakant, Sakurai įvertino susidariusias aplinkybes, kurios suteikė galimybes kurti judėjimą siekiant savo tikslų. SVL teorijoje teigiama, kad SVL atsiradimą lemia sukrėtimas, įvykęs už pradinio SVL ribų. 2007 m. lapkritį Mie prefektūros Iga mieste nustatyta manipuliacija mokestinėmis lengvatomis, kurios buvo suteikiamos Zainichi korėjiečiams, gali būti laikoma kaip pradinis išorinis sukrėtimas, nes iki to laiko Sakurai nedemonstruoja intencijų burti konkrečią grupę, veikiančią su tikslu panaikinti specialiąsias Zainichi privilegijas. Iki tol nebuvo jokio SVL, kurio veikėjus vienytų specialiosios Zainichi privilegijos. Laukai, kuriuose buvo matoma Sakurai veikla iki tol, buvo vienijami neapykantos Korėjai skleidimo, ką liudija ir Sakurai leistos knygos bei Sakurai tinklaraščio pirmojo etapo pradžios turinys. Tačiau užfiksavus Iga mieste mokestinių lengvatų situaciją, Sakurai ėmėsi aktyviai palaikyti prieš specialiąsias Zainichi privilegijas nukreiptą pasakojimą, taip sukurdamas pagrindą prie Zaitokukai lauko prisijungti aplinkinius ir vystyti šį SVL.

Beveik tuo pat metu įvykiai Kodairos mieste atkreipė Sakurai dėmesį. Mindan organizuotos akcijos, skirtos paskatinti pensijų išmokas Zainichi korėjiečiams, kurie, Sakurai nuomone, nebuvo tam kvalifikuoti, taip pat prisidėjo prie Zaitokukai SVL vystymosi. Mokestinė ir socialinės rūpybos sistema, kuri yra didžiąja dalimi priklausanti vietos savivaldybėms dėl santykinai didelės biurokratinės decentralizacijos, buvo priežastis, dėl kurios Sakurai ėmė toliau plėtoti „specialiųjų Zainichi privilegijų“ diskursą, juo remdamasis plėtė ir vystė Zaitokukai SVL. Šioje schemoje galima išskirti biurokratijos, vietinių savivaldybių, Zainichi korėjiečių SVL, kurie laikytini dominuojančiais, o Zaitokukai SVL užima iššūkį metančiojo vaidmenį. Platesnis SVL, kurio pozicijas bandė pakeisti Sakurai, buvo valstybinė socialinės apsaugos sistema.

Išorinės aplinkybės lėmė, jog Zaitokukai SVL ėmė sparčiai vystytis nuo 2009 m. rudens, kai Japonijos parlamento Atstovų rūmuose po rinkimų įsitvirtino Demokratų partija (DPJ – Democratic party of Japan). Ideologiškai priešiška Sakurai pažiūroms, DPJ sudarė galimybes Sakurai perkelti kovą iš savivaldybių lygmens į valstybinį, kas matosi ir Sakurai veiksmuose – iš Mitakos miesto, kurio aktualijų buvo laikomasi daugiau nei mėnesį, 2009 rugsėjį Sakurai permetė pajėgas į priešinamąsi balso teisės užsieniečiams suteikimui, kas buvo aktualu platesnei skaitytojų auditorijai.

Nuo 2009 m. rudens Zaitokukai pozicija, kaip metanti iššūkį, tik dar labiau sustiprėjo. Platesnis veiksmo laukas reiškė ir didesnes galimybes pritraukti narių, organizuoti daugiau renginių ir sumažino poreikį remtis kitais judėjimais, nes tą leido išaugusi Zai-

tokukai palaikymo grupė. Tai reiškia, jog Sakurai kurta Zaitokukai lauko tapatybė tapo priimtina vis platesnei auditorijai, nes renginiuose ėmė dalyvauti ne tik paskiri Zaitokukai nariai ar jiems pritariantys, tačiau ir atskirtos organizacijos, kurių tyrimo metu nustatyta 126. Nors dalis organizacijų atsiribojo nuo Zaitokukai po Kioto Utoro korėjiečių mokyklos incidento, tačiau duotuoju momentu Zaitokukai SVL buvo savo vystymosi zenite, kas leido priimti rizikingesnius sprendimus demonstracijų taikinių klausimu.

Zaitokukai yra konkrečiame politiniame, socialiniame, istoriniame ir kultūriniame konteste suformuotas socialinis judėjimas, tiesiogiai veikiamas valdžios ir kitų poveikį darančių grupių sukurto įvaizdžio apie korėjiečius Japonijoje ir Korėjas. Kalbant SVL terminais, Makoto Sakurai yra mediatorius tarp tų įvaizdžių ir savo lauko. Kurdamas savo naratyvą, paremtą esamų įvaizdžių perinterpretavimu ir perpasakojimu per savo prizmę, naudojasi visuomenėje sklindančiu istorinio revizionizmo politikos palaikymu. Prisijungimas prie Sakurai lauko stipriai susijęs su virtualios bendruomenės kūrimą palengvinančiomis priemonėmis – tinklaraščiais, vaizdo dalinimosi platformomis, pokalbių kambariais (*chat room*) ir viską tą palengvinančiu anonimiškumu. Zaitokukai palaikymas gyvai ėmė smukti dėl įvairių priežasčių. Pirma, Kioto Utoro korėjiečių mokyklos atvejis teismo sprendimu buvo pripažintas kaip pažeidžiantis žmogaus teises, tad buvo paskirtos finansinės nuobaudos bei laisvės atėmimo bausmės aktyviausiems dalyviams. Tai reiškė, jog dalyvavimas demonstracijose ėmė grėsti dalyvių reputacijai, išaugo socialinis atsakingumas, o Neapykantos kurstymo pažabojimo įstatymo priėmimas nustatė naujas žodžio ir saviraiškos laisvių ribas.

Viena didžiausių nelaimių šiuolaikinės Japonijos istorijoje, Didysis Rytų Japonijos žemės drebėjimas ir cunamis 2011 kovo 11 d. (arba 3 11), tapo lūžiniu tašku įvairiose sferose. Visuomeninių judėjimų, gamtos saugos, energetikos, saugumo ir kitos studijos dalinamos į „iki 3 11 ir po 3 11“. Toks dėmesys šiai temai buvo matomas iškart po nelaimės, kai žiniasklaidoje 3 11 buvo dėmesio centre. Tai sudarė situaciją, vadinamą diskursyvia galimybe. 3 11 Sakurai tekstuose yra būtent tokia diskursyvi galimybė, nes itin išaugęs 3 11 pristatymas žiniasklaidoje suteikė prieigą ir Zaitokukai temų didesniam matumui. Naudodamas 3 11 kaip leitmotyvą, Sakurai ją pateikdavo savo naratyve pagal jam pačiam naudingą interpretaciją. Trijų mėnesių laikotarpis po 3 11 žymėjo didžiausio Sakurai tinklaraščio aktyvumo etapą, kai įrašai buvo keliami beveik kasdien. Temos, pristatytos juose, buvo paveiktos 3 11, nes Sakurai problematizavo šalies lygmens iššūkius, kaip antai atsistatymo kaštai, elektros energijos trūkumas, branduolinė energetika, parama nukentėjusiems regionams. Tokiame kontekste problemos, kurias Sakurai iki tol akcentavo (neteisėta socialinė parama Zainiči korėjiečiams, pačinko salonų veikla, etninio švietimo rėmimas ir kita), įgavo naują atspalvį ir buvo pristatomos kaip dalis visų „po 3 11“ iššūkių, į kuriuos turi atkreipti dėmesį visi.

Zaitokukai SVL nunyko neįvykus reikšmingiems pokyčiams, dėl kurių ir buvo sukurta. Lauko dominantė nuo pat pradžių yra Zainiči bendruomenė, kurią palaiko atskiros organizacijos, tokios kaip vietinė savivalda, žiniasklaida, teisėsauga. Bet kuriuo kitu

atveju nebūtų teisinga sakyti, jog Zainiči bendruomenė yra viena – jos fragmentacija yra akivaizdi, tačiau Sakurai diskursas ją pateikia kaip vieningą ir būtent šis vieningumas sudaro galimybę Sakurai vystyti savo diskursą prieš korėjiečius Japonijoje. Lauko susidarymo priežastys – išorinės. Sakurai savo kasdienoje neturėjo konfliktų su Zainiči bendruomene, kol neteko susidurti su Mindan organizuota demonstracija. Mindan veikė savo SVL, ir tokiu būdu šis įvykis tapo tuo reikšmingu postūmiu, sąlygojusiu naujo SVL inicijavimą. Žvelgiant į tinklaraščio duomenis, manytina, kad šio SVL vystymasis truko iki kol Sakurai pasitraukė iš pirmininko posto. Nuo tada sumažėjo Zaitokukai aktyvumas – mažiau renginių, apeliacijų dominuojančioms organizacijoms, kontaktų su panašaus pobūdžio grupėmis. Nors žiniasklaidoje Zaitokukai vardas figūruoja ir po 2014 gruodžio (žr. priedą Nr. 1), tačiau pasigilinus į straipsnių turinį pastebima, jog Zaitokukai juose minimi už praeities įvykius – dėl besitęsiančių teismų procesų arba kalbant apie neapykantos skatinimą iš praeities perspektyvos. Sakurai veiklos nutraukimas Zaitokukai ir po to sekęs Zaitokukai nykimas įrodo, kad Sakurai savo asmenyje buvo sukaupęs pakankamai įtakos, jog galėtų būti vadinamas socialiai įgudusiu veikėju.

Po Zaitokukai etapo sekęs santykinio pasyvumo laikotarpis vertintinas kaip pasiruošimas politinei Sakurai karjerai. Tą rodo net tik aptariamų temų pasikeitimai, didesnis dėmesys tarptautiniams santykiams ir ypač D. Trump politikai, bet ir Sakurai siekis tapti Tokijo gubernatoriumi 2016 m. liepos 31 d. Rinkiminės kampanijos metu Sakurai įkūrė dar vieną organizaciją, pavadintą Toshukai (Judėjimas Gražinti Metropolio valdymą gyventojams), tačiau pasibaigus rinkimams ir Sakurai likus penktoje vietoje, ši organizacija nebefigūravo pasakojime. Iš esamų duomenų Sakurai tinklaraštyje neįmanoma daryti išvadų apie Toshukai sėkmes ar nesėkmes, tačiau jos įkūrimas patvirtina Sakurai gebėjimą burti žmones apie save akcentuojant bendro tikslo siekimą, taigi, dar sykį patvirtina ir socialiai įgudusio veikėjo statusą.

Šią savybę dar labiau sustiprina JFP įkūrimas. Politinė partija, kurią Sakurai įkūrė po nesėkmingai pasibaigusio rinkimų į Tokijo gubernatoriaus postą, buvo svarbiausias įvykis, dar kartą reikšmingai pakeitęs Sakurai tinklaraščio pasakojimo kryptis. Partijos pristatymui skirti įrašai sudarė didžiąją dalį Sakurai tekstų, taip stengiantis tęsti bendros skaitytojų tapatybės palaikymą, išlaikant pamatines vertybes (kova prieš specialiąsias Zainiči privilegijas, priešinimasis imigracijai, nuolatinė kairiojo sparno kritika ir sąmokslų teorijų vystymas) bei naujus aspektus, tokius kaip suintensyvėjusi LDP ir ministro pirmininko Sh. Abės kritika.

Pasukdamas prieš LDP ir Sh. Abę, Sakurai dar labiau sustiprino populistinį diskursą. Prieš atliekant tyrimą, nebuvo svarstyta gilintis į Sakurai populizmo raišką, tačiau įvairūs veiksniai, tokie kaip populiariosios žiniasklaidos kritika, nusistatymas prieš politinį elitą, japonų supriešinimas su užsieniečiais ir aktyvus šios priešpriešos palaikymas akcentuojant neteisėtą valstybinių finansinių išteklių skirstymą ne japonams lėmė, jog Sakurai pasakojimas buvo įvertintas ne tik kaip ksenofobinis, rasistinis ir su regioninių aktualijų skatinamo nacionalizmo elementais, bet ir populistinis.

Išvados

1. Remiantis literatūra, buvo atsepta Japonijos kraštutinės dešinės raida ir formų kaita bei išskirti svarbiausi šio proceso bruožai nuo laikotarpio prieš Meidži restauraciją iki XXI a. pr. Kadangi nebuvo rasta šaltinio, pateikiančio vientisą kraštutinės dešinės istorinę raidą, darbe atlikta apžvalga leido įvertinti kraštutinės dešinės transformacijas ir nurodyti jų veiklos bruožus. Analitinio istorinių įvykių raidos tyrimo rezultatai leidžia teigti, jog kraštutinės dešinės ideologija Japonijoje egzistavo nuo Meidži laikotarpio, kai išryškėjo nacionalizmo apraiškos tarp japonų plačiąja prasme – ne tik Meidži restauracijos aktyvistų, bet ir liaudies tarpe. Ankstyvosios kraštutinei dešinei priskiriamos grupės (*uyoku dantai*) pradėjo formuotis XIX a. pab. ir jos buvo paremtos pan-azianizmu. Šios ideologijos centre buvo iškeliamas Japonija, kurios ašis buvo *kokutai* įtakoje suformuota imperatoriaus figūra. XX a. pirm. p. kraštutinės dešinės grupės pasižymėjo radikaliomis veiklos formomis, buvo remiamasi smurtu ir terorizmu, nukreiptu prieš liberalią tuometinę vyriausybę ir jos narius. Kraštutinės dešinės grupės kurdavosi apie charizmatiškus lyderius, tačiau dažni konfliktai tarp grupių ar finansinės problemos buvo kraštutinės dešinės visuomeninių grupių trumpalaikiškumo priežastimis.

Po antrojo pasaulinio karo reformuojant politinę Japonijos santvarką, kraštutinės dešinės grupės buvo uždraustos, tačiau kraštutinės dešinės ideologija liko puoselėjama po grindyje. Tokiu būdu susidarė situacija, kurioje buvusių kraštutinės dešinės grupių atstovai ėmė veikti išvien su nusikalstamomis organizacijomis, sukurdami vadinamosios tradicinės

dešinės pakraipą. Tradicinės dešinės nariais tapdavo naujosios visuomenės paraščių atstovai – buvę kareiviai, etninių mažumų atstovai, praradę Japonijos pilietybę po San Fracisko sutarties 1952 m. Pasibaigus Japonijos okupacijai, tradicinės dešinės grupės tapo vis aktyvesnės viešumoje – tęsė imperatoriaus kulto išaukštinimą, eskalavo opoziciją komunizmui ir ypač Sovietų Sąjungai. Formų įvairovės įžvelgti nėra galima -daugiausia vyravo susiskaldžiusios grupuotės, turinčios konkrečius tikslus ir susitelkusios aplink lyderį.

Apie 1970-ųjų vidurį pradėjo ryškėti kraštutinės dešinės srovė, vadinama Naująja dešine. Kaip ir tradicinės dešinės grupės, Naujosios dešinės atstovai tęsė neigiamą santykį su Sovietų Sąjunga, nedemonstravo neapykantos ne japonams, akcentavo ryšį su imperatoriaus institucija, tačiau pradėjo eskaluoti nepasitenkinimą JAV politika ir neigė Vakarų įtaką šalies politikoje. Formos prasme, naujosios dešinės grupės buvo sudarytos daugiausia iš studentų, atsiribota nuo organizuoto nusikalstamumo grupių.

2. Istorinis revizionizmas, suintensyvėjęs interneto naudojimas 2000-ųjų pradžioje, pokyčiai darbo rinkoje, ryškėjanti Kinijos ekonominė ir P. Korėjos kultūrinė reikšmė regione lėmė konservatyviųjų aktyvistų iškilimą Japonijoje. Konservatyvieji aktyvistai yra kraštutinės dešinės atmaina, kuriai būdingas atviras ksenofobijos ir rasizmo propagavimas. Šie bruožai konservatyviuosius aktyvistus atskiria nuo tradicinės ir Naujosios dešinės. Formos prasme, konservatyvieji aktyvistai išplėtė savo geografiją, nes aktyvus interneto panaudojimas suteikė galimybę koordinuoti padalinius visoje šalyje.

Ankstyvieji konservatyvieji aktyvistai daugiausiai reiškė pažiūras internete, todėl jiems buvo pritaikytas terminas *netto uyoku* – interneto dešinieji. Tačiau nuo 2007 m. pastebimas konservatyviųjų aktyvistų veiklų perkėlimas į gatves, kur buvo organizuojamos demonstracijos, eitynės, protesto akcijos, kuriose internetinė ksenofobija buvo pradėta skleisti ir viešumoje. Šių pokyčių iniciatorius buvo Makoto Sakurai ir jo sukurta organizacija Zaitokukai.

Makoto Sakurai veiklą pradėjo leisdamas knygas, dalyvaudamas interneto televizijos „Channel Sakura“ laidose ir 2005 m. balandžio 1 d. pradėdamas nuolatos pildyti tinklaraštį „*Doronpa no hitorigoto*“ (Doronpos monologas). 2006 m. lapkritį jis subūrė judėjimą Zaitokukai ir imdamas aktyviai išnaudoti internetą, ypač vaizdo įrašų dalinimosi platformas, iš pagrindų pakeitė kraštutinės dešinės idėjų sklaidą ir veiklos formas Japonijoje. Dėl interneto panaudos Sakurai idėjos buvo paskleistos plačiam interneto vartotojų ratui, kas lėmė Zaitokukai tapimą didžiausia konservatyviųjų aktyvistų organizacija XXI a. pr. Japonijoje. Kai Sakurai nustojo eiti pirmininko pareigas, jis pradėjo kitas veiklas – vystytas *Kōdō suru hoshu undō* (veikiančiųjų konservatyviųjų) judėjimas, 2016 m. liepos gale bolatiruotasi į Tokijo gubernatoriaus postą, 2016 m. rugsėjį įsteigta politinė partija JFP – „Japan First Party“. Atsekus kraštutinės dešinės Japonijoje raidą ir formų kaitą iki Heisei eros pabaigos, buvo įgyvendintas pirmasis darbo uždavinys.

3. Naudojantis Fligstein ir McAdam Strateginio veiksmo laukų teorijoje pristatytu socialiai įgudusio veikėjo konceptu, Polleta išanalizuota pasakojimo reikšmė judėjimams, Klandermans ir Mayer pristatytu socialinių judėjimų dalyvių motyvacijų mode-

liu bei Barreto pateikta nacionalizmo logikos interpretacija, buvo sukonstruotas konceptualus modelis, skirtas paaiškinti prisijungimo prie socialinių judėjimų ir dalyvavimo juose motyvą. Remiantis juo yra teigiama, jog iš kasdienės aplinkos socialiai įgudęs veikėjas iškristalizuoja esmines unikalaus pasakojimo gaires ir pagal jas kuria savo naratyvą. Potencialūs judėjimo dalyviai susipažįsta su pasakojimu ir, tapatindamiesi su jame išreikštais tikslais, prisijungia prie judėjimo. Prisijungimas yra sąlygojamas egoistinių paskatų, kas leidžia jiems nujauti, jog judėjime turės galimybes realizuoti save.

Tyrimo metu surinkti duomenys leidžia teigti, jog Sakurai organizuoti judėjimai (veikiantieji konservatyvieji ir ypač Zaitokukai), atitinka visas socialiniams judėjimams priskiriamas ypatybes pagal Tilly ir Tarrow pateiktą socialinių judėjimų apibrėžimą. Tuo pačiu patvirtintu galima laikyti antrąjį šio darbo ginamąjį teiginį – konservatyviųjų aktyvistų grupės yra socialiniai judėjimai, kurių susiformavimą, raidą ir palaikymą lemia įtikinamas naratyvas, kuriamas socialiai įgudusio veikėjo.

4. Atlikus chronologinę-tematinę tinklaraščio „Doronpos monologas“ analizę galima teigti, jog jame kurtas pasakojimas savo turiniu ir tikslais iš esmės atitinka skirtingų Sakurai judėjimų vystymo ir etapus – iki Zaitokukai įkūrimo (2005 m. balandis-2007 m. spalį), Zaitokukai aktyvumo metai (2007 m. lapkritis-2015 m. vasaris), persiorientavimo į politinę karjerą etapas (2015 m. kovas-2016 m. birželis) ir JFP etapas (2016 m. liepa-2019 m. balandis).

Tuo pačiu buvo iš esmės įrodytas ir SVL teorijoje apibrėžto socialiai įgudusio veikėjo egzistavimas. Sakurai, būdamas socialiai įgudusiu veikėju, kūrė savo SVL (Zaitokukai, veikiančiųjų konservatyviųjų bei JFP), kuriais bandė pasiekti skirtingų tikslų. Zaitokukai buvo sukurtas panaikinti specialiąsias Zainiči privilegijas ir Specialųjį migracijos įstatymą, pakeisti egzistuojančią situaciją teisiniame Zainiči korėjiečių socialinės padėties traktavime. Veikiančiųjų konservatyviųjų judėjimas tęsia Zaitokukai pramintą kelią, o įkūrus JFP, iki tol puoselėti tikslai tapo politinės programos dalimi. Tai Sakurai darė naudodamasis savo socialiai įgudusio veikėjo savybėmis – tarporganizacinio bendradarbiavimo skatinimu, grupės tapatybės kūrimu siekiant bendro tikslo.

5. Remiantis atlikto tyrimo rezultatais, galima teigti, jog Sakurai pasakojimas buvo formuojamas skatinant ksenofobiją ir rasizmą. Siekiant įtikinti skaitytojus, Sakurai naudavosi įvairia statistika ir prognozėmis, tačiau jų analizė būdavo paremta hiperbolėmis ir neadekvačiu vertinimu. Ksenofobija buvo palaikoma kuriant neigiamą kitataučių įvaizdį, rodant atvirą neapykantą ne japonams, aktyviai priešinant imigracijos skatinimo iniciatyvoms. Rasistinis diskursas buvo palaikomas paniekinamai kalbant apie Zainiči korėjiečius bei kinų kilmės Japonijos gyventojus, ypač kalbant apie Zainiči korėjiečių „specialiąsias privilegijas“. Kartu su Zaitokukai, Sakurai prieš jas organizavo demonstracijas, jomis grindė savo naratyvą eskaluojamą neapykantą korėjiečiams Japonijoje.

Remiantis Sakurai tekstais, šiame darbe buvo praplėstas iki tol žinotas „specialiųjų privilegijų“ sąrašas. Specialiosios Zainiči privilegijos, kurios tapo Zaitokukai judėjimo pagrindu, yra žodinės ir internetinės tautosakos rezultatas, sociopolitinis kons-

truktas, egzistuojantis tik kraštutinės dešinės diskurse. Sakurai, pradėjęs specialiųjų privilegijų pristatymą nuo su socialine rūpyba susijusių temų, pavertė šį terminą į leitmotyvą, pasikartojantį praktiškai visada, kai kalbama apie teisinę ar socialinę Zainiči korėjiečių padėtį. Iš Sakurai diskurso specialiosios privilegijos pilnai nedingo ir yra sporadiškai pastebimos pastarųjų metų įrašuose, o taip ir JFP programoje.

6. „Doronpos monologo“ įrašų analizė patvirtino trečiąjį ginamąjį teiginį apie regioninių aktualijų skatinamo reakcingo nacionalizmo svarbą Sakurai pasakojime. Intensyviai remdamasis įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis (tiek Japonijos, tiek ir regiono valstybių), Sakurai nuolatos filtravo ir perteikė politines, socialines, kultūrines aktualijas pagal savo ideologiją, tokiu būdu kurstydamas etninę neapykantą, aštrindamas nacionalistinį foną. Reakcingumas (atsakas į veiksmus, o ne pirminis veiksmas) pasireiškėdavo protestais, peticijomis, įvairiomis užklausomis, reikalavimais ar apeliacijomis. Reakcingam nacionalizmui, skatinamam regioninių aktualijų, priskirtina ir paguodos moterų tema, kuriai, kaip rodo atlikta įrašų turinio analizė, Sakurai skiria santykinai daug dėmesio – paguodos moterų paminimos 44% Sakurai įrašų. Paguodos moterų tema laikytina konservatyviųjų aktyvistų vienu iš kertinių veiklos akcentų, nes pats paguodos moterų reiškinytis yra tampriai susijęs su istorinio revizionizmo iškilimu žiniasklaidoje XX a. dešimtame dešimtmetyje. Šios sąsajos leidžia teigti, jog Sakurai ideologija susiformavo istorinio revizionizmo įtakoje.

7. Atlikto tyrimo rezultatai rodo, jog Sakurai kurtame pasakojime vyrauja populizmas. Tai labiausiai matoma populiariosios žiniasklaidos kritikoje ir priešpriešos su politiniu elitu kūrime. Kritikuodamas žiniasklaidą, ypatingą dėmesį Sakurai skyrė populiariausioms Japonijos žiniasklaidos kompanijoms „Asahi shimbun“, „TV Asahi“, „Mainichi shimbun“, „TV Tokyo“, vietiniams „Mainichi“ ir „Asahi“ grupių leidiniams. Kaip atsvara jiems buvo pateikiami dešiniojo sparno leidiniai, ypač „Sankei shimbun“ bei paties Sakurai kuriamas tinklaraštis, kuris iš dalies funkcionavo kaip alternatyviosios žiniasklaidos pavyzdys. Ši savybė atitinka Schroeder teiginį apie alternatyviosios medijos svarbą tradicinės žiniasklaidos dėmesio negaunantiems dešiniejiems populistams.

Nusistatymas prieš politinį elitą matomas politinių partijų Komeito, DPJ, Japonijos komunistų partijos, LDP partijos kairiosios frakcijos kritikoje. Tačiau labiausiai matomas anti-elitizmo protrūkis pastebimas nuo 2015 m. gruodžio 28 d. Japonijos ir Korėjos respublikos sutarties dėl karo meto kompensacijų išmokų. Po šios sutarties sudarymo Sakurai diskurse kardinaliai pasikeitė LDP partijos ir ministro pirmininko Šinzo Abės įvaizdis. Toks vertinimo pokytis yra dvilypis. Pirma, tai rodo istorinio revizionizmo svarbą Sakurai kuriamam pasakojimui ir jo pagalba konstruojamai tapatybei. Antra, Sakurai tokiu būdu kuria „tikro“ konservatyviųjų vertybių puoselėtojo įvaizdį ir su juo savo pusėn bando patraukti galimus rinkėjus, kurie yra konservatyviosios LDP frakcijos šalininkai ir kurie Abės veiksmais turėtų būti manomai nusivylę.

Literatūros sąrašas

Monografijos, straipsnių rinkiniai

1. Anderson, B., 2006. *Imagined communities*. 3 leidimas. London: Verso.
2. Andrews, W., 2016. *Dissenting Japan. A history of Japanese radicalism from 1945 to Fukushima*. London: Hurst and Company.
3. Art, D., 2011. *Inside the radical right. The development of anti-immigrant parties in Western Europe*. New York: Cambridge university press.
4. Bailey, O. G., Cammaerts, B. & Carpentier, N., 2008. *Understanding alternative media*. Berkshire: McGraw-Hill.
5. Barnard, C., 2003. *Language, Ideology, and Japanese History Textbooks*. London and New York: RoutledgeCurzon.
6. Barreto, A. A., 2009. *Nationalism and its logical foundations*. s.l.:Palgrave MacMillan.
7. Bednarek, M., 2006. *Evaluation in media discourse: analysis of a newspaper corpus*. New York and London: Continuum.
8. Betz, H. G., 1994. *Radical right-wing populism in Western Europe*. London: Macmillan.
9. Billig, G., 2002. *Banal nationalism*. London: Sage publications.
10. Bix., H. P., 2001. *Hirohito and the making of modern Japan*. s.l.:Harper Perennial.

11. Bourdieu, P., 2013. *Outline of a Theory of Practice*. s.l.:Cambridge University Press.
12. Cammaerts, B. & Carpentier, N. mont., 2007. *Reclaiming the Media. Communication rights and democratic media roles*. Chicago: Intellect.
13. Campbell, D., 1992. *Writting security. United States foreign policy and the politics of identity*. Minneapolis: University of Minnesota press.
14. Carpentier, N., 2011. *Media and participation*. Chicago: Intellect.
15. Chung, E. A., 2010. *Immigration and citizenship in Japan*. s.l.:Cambridge univ. press.
16. Dale, P., 1986. *Myth of Japanese Uniqueness*. London: Croom Helm.
17. Doak, K., 2007. *History of nationalism in modern Japan*. Leiden: Brill.
18. Fligstein, N. & McAdam, D., 2012. *A theory of fields*. New York: Oxford university press.
19. Gayle, C. A., 2003. *Marxist history and postwar Japanese nationalism*. New York: RoutledgeCurzon.
20. Gordon, A., 2003. *A modern history of Japan*. s.l.:Oxford university press.
21. Gottlieb, N., 2006. *Linguistic Stereotyping And Minority Groups In Japan*. New York: Routledge.
22. Hasegawa, T. & Togo, K., 2008. *East Asia's Haunted Present*. Westport, Connecticut, London: Praeger Security International.
23. Hearn, J., 2006. *Rethinking nationalism*. London: Palgrave MacMillan.
24. Higuchi, N., 2016. *Japan's ultra-right*. Melbourne: Trans Pacific press.
25. Hook, G. D., Mason, R. & O'Shea, P., 2015. *Regional risk and security in Japan*. London ir New York: Routledge.
26. Hosoya, Y., 2019. *Security politics in Japan. Legislation for a new security environment*. Tokyo: Japan publishing industry foundation for culture.
27. Hotta, E., 2007. *Pan-Asianism and Japan's war 1931-1945*. New York: Palgrave McMillan.
28. Hroch, M., 2012. *Mažosios Europos tautos*. Vilnius: Mintis.
29. Yasuda, K., 2012. *Netto to aikoku. Zaitokukai ,yami' wo oikakete*. Tokyo: Kodansha.
30. Yoshino, K., 1995. *Cultural nationalism in contemporary Japan*. London: Routledge.
31. Yus, F., 2011. *Cyberpragmatics*. Amsterdam and Philadelphia: ohn Benjamins publishing company.
32. Kimura, K., 2019. *The burden of the past. Problems of historical perception in Japa-Korea realtions*. Chicago: University of Michigan Press.
33. Kingston, J., 2013. *Contemporary Japan*. Oxford: Willey-Blackwell.
34. Lee, K.-k., 2000. *Overseas Koreans*. Jimoondang: s.n.
35. Lie, J., 2001. *Multiethnic Japan*. Harvard: Harvard University Press.
36. McAdam, D., 1985. *Political Process and the Development of Black Insurgency 1930-1970*. Chicago: University of Chicago Press.

37. McVeigh, B., 2004. *Nationalisms of Japan*. Lanham: Rowman and Littlefield.
38. Miles, R., 2003. *Theories of race and racism*. New York: Routledge.
39. Mizuno, H., 2009. *Science for the Empire. Scientific nationalism in modern Japan*. Stanford: Stanford university press.
40. Mudde, C., 2000. *The ideology of the extreme right*. Manchester: Manchester university press.
41. Mudde, C., 2007. *Populist radical right parties in Europe*. New York: Cambridge university press.
42. Norris, P., 2005. *Radical right*. New York: Cambridge university press.
43. Nozaki, Y., 2008. *War memory, nationalism and education in Postwar Japan, 1945-2007*. New York: Routledge.
44. Ogawa, A., 2009. *The failure of civil society?* Albany: State University of New York Press.
45. Ohnuki-Tierney, E., 2006. *Kamikaze diaries*. Chicago and London: The university of Chicago press.
46. Pekkanen, R. J., 2006. *Japan's Dual Civil Society – Members Without Advocates*. s.l.:Stanford University Press.
47. Polyakova, A., 2015. *The dark side of European Integration*. Stuttgart: Ibidem press.
48. Polleta, F., 2006. *It was like a fever. Storytelling in protest and politics*. Chicago and London: University of Chicago press.
49. Reimann, K. D., 2010. *The Rise of Japanese NGOs*. New York and London: Routledge.
50. Saito, H., 2017. *The history problem: the politics of war commemoration in East Asia*. Honolulu: University of Hawai'i Press.
51. Schroeder, R., 2018. *Social Theory after the Internet*. UCL Press.
52. Statkus, N., 2004. *Tapatybės politika etniniam konfliktams reguliuoti*. Vilnius: Versus Aureus.
53. Storry, R., 1957. *The Double Patriots*. London: Chatto and Windus.
54. Sugano, T., 2016. *Nippon kaigi no kenkyū*. Tokyo: Fusosha.
55. Tamaki, T., 2010. *Deconstructing Japan's image of South Korea*. New York: Palgrave MacMillan.
56. Tanaka, S., 1996. *Japan's Orient: Rendering Pasts into History*. Berkeley: University of California Press.
57. Tilly, C. & Tarrow, S., 2015. *Contentious politics*. New York: Oxford university press.
58. Van Dijk, T. A., 1993. *Elite discourse and racism*. Newbury Park, London, New Delhi: Sage publications.
59. Wendt, A., 1999. *Social theory of international politics*. New York: Cambridge university press.

Moksliniai straipsniai iš žurnalų ir straipsnių rinkinių

60. Aonuma, S., 2014. *In Search of Neto-Uyo's Cure: A Critique of Nationalist-Chauvinist Rhetoric in Japanese-Language Cyberspace*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.academia.edu/20098983/In_Search_of_Neto-Uyo_s_Cure_A_Critique_of_Nationalist-Chauvinist_Rhetoric_in_Japanese-Language_Cyberspace>, žiūrėta 2020 m. gegužės 8 d.
61. Archetti, C., 2015. Terrorism, Communication and New Media: Explaining Radicalization in the Digital Age. *Perspectives on Terrorism*, 9(1), pp. 49-59.
62. Asahina, Y., 2019. Becoming right-wing citizens in contemporary Japan. *Contemporary Japan*, 31(2), pp. 122-140.
63. Barth, F., 1969. Introduction. Esantis: F. Barth, red.. *Ethnic groups and boundaries. The social organization of culture difference*. Boston: Little, Brown and Company, pp. 9-38.
64. Bauer, O., 1996. The Nation. Esantis: G. Balakrishnan, red. *Mapping the nation*. London, New York: Verso, pp. 39-77.
65. Benner, E., 2006. Japanese national doctrines in international perspective. Esantis: N. Shimazu, mont. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 9-40.
66. Burgess, G., 1990. On Revisionism: An Analysis of Early Stuart Historiography in the 1970s and 1980s. . *The Historical Journal*, Rugsėjis, 33(3), pp. 609-627.
67. Chapman, D. & Toyoda, E., 2019. Family Matters: Nippon Kaigi and Keeping Things Normal. *Japanese studies*, 39(3), pp. 371-390.
68. Choi, D. & Chun, J.-H., 2018. Japan's Foreign Policy on Postwar Issues Relating South Korea. *Pacific Focus*, XXXIII(3, December 2018), p. 455-477.
69. Dixon, K., 1972. Right-wing student movements in Japan. *Asian survey*, lapkritis, 12(11), pp. 953-959.
70. Ernst, N. et al., 2019. Populists Prefer Social Media Over Talk Shows: An Analysis of Populist Messages and Stylistic Elements Across Six Countries. *Social Media + Society*, 2019 January, pp. 1-14.
71. Fligstein, N., 2008. Fields, power, and social skill: a critical analysis of the new institutionalisms. *International public management review*, 9(1), pp. 227-253.
72. Furlong, P. & Marsh, D., 2010. A skin not a sweater: ontology and epistemology in political science. Esantis: *Theory and methods in political science*. s.l.:Palgrave Macmillan.
73. Gaither, M., 2012. The Revisionists Revived: The Libertarian Historiography of Education. *History of Education Quarterly*, 52(4), pp. 488-505.
74. Gill, T., 2018. The Nativist Backlash: Exploring the Roots of the Action Conservative Movement. *Social Science Japan Journal*, 21(2), pp. 175-192.

75. Goldberg, D. T., 1999. The semantics of race. Esantis: *Racism*. New York: Oxford university press, pp. 362-377.
76. Goto-Shibata, H., 2006. Internationalism and nationalism Anti-Western sentiments in Japanese foreign policy debates, 1918–22. Esantis: N. Shimazu, red. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 66-84.
77. Green, D., 2013. Local Foreign Suffrage in Kawasaki City. *Electronic journal of contemporary Japanese studies*, 13(1).
78. Guillaumin, C., 1999. The changing face of ‚Race‘. Esantis: M. Bulmer & J. Solomos, red. *Racism*. New York: Oxford university press, pp. 355-362.
79. Hall, J., 2018. Japan’s Right-wing YouTubers: Finding a Niche in an Environment of Increased Censorship. *Seoul National University Asia Review*, 8(1), pp. 315-347.
80. Hatano, A., 2018. The Internalization Of Internationalhuman Rights Law: The Case Of Hate speech In Japan. *NYU Journal of International Law & Politics*, 50(637), pp. 637-654.
81. Higuchi, N., 2011. Zaitokukai no ronri (1-7). *Tokushima daigaku sougou kagakubu shakai kagaku kenkyū*, 25 tomas, pp. 53-107.
82. Higuchi, N., 2012. Haigaishugi undo no mikuro doin katei: Naze Zaitokukai wa doin ni Seiko shitanoka. *Asia Taiheiyō Review*, Issue 9, pp. 2-16.
83. Higuchi, N., 2014. Japan’s Far Right in East Asian Geopolitics: The Anatomy of New Xenophobic Movements. *University of Tokushima, Social Sciences Research*, 28 tomas, pp. 163-183.
84. Higuchi, N., 2015. *Explaining the Rise of Japan’s Anti-Korean Movement: A Discursive Opportunities Approach*. Gyeongju, World Congress for Korean Politics and Society.
85. Higuchi, N., 2018. The radical right in Japan. Esantis: J. Rydgren, mont. *The Oxford Handbook of the Radical Right*. s.l.:s.n.
86. Higuchi, N. & Matsutani, M., 2016. Support for the Radical Right in Japan: Converging to the European Politics?. *Social theory and dynamics*, 1 tomas, pp. 59-68.
87. Yamaguchi, T., 2013. Xenophobia in Action: Ultranationalism, Hate Speech, and the Internet in Japan. *Radical history review*, Issue 117, pp. 98-118.
88. Yamaguchi, T., 2017. The “Japan Is Great!” Boom, Historical Revisionism, and the Government. *The Asia-Pacific journal | Japan focus*, 15(6-3).
89. Yamaguchi, T., 2018. Revisionism, Ultranationalism, Sexism: Relations Between the Far Right and the Establishment Over the ‘Comfort Women’ Issue. *Social Science Japan Journal*, 21(2), pp. 193-212.
90. Ichikawa, M., 2015. Hyougen no jiyū to heito supiichi. *Ritsumeikan hōgaku*, 2(360), pp. 122-134.
91. Yoon, I.-j., 2012. Migration and the Korean diaspora: a comparative description of five cases. *Journal of Ethnic and migration studies*, 38(3), pp. 413-435.

92. Yoshifumi, T., 2017. What is the Aim of Nippon Kaigi, the Ultra-Right Organization that Supports Japan's Abe Administration? *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 15(21).
93. Jasper, J. M., 2014. Book Review: A Theory of Fields. *Cultural sociology*, 8(2), pp. 212-213.
94. Kashiwazaki, C., 2000. The politics of legal status. Koreans in Japan. Esantis: S. Ryang, red. *Critical voices from the margin*. New York: Routledge, pp. 13-31.
95. Kitayama, Y., 2018. The rise of the far right in Japan, and challenges posed for education. *London Review of Education*, 16(2), pp. 250-267.
96. Klandermans, B., 2011. Radicalization. Esantis: A. E. Azzi, X. Chrysoschoou, B. Klandermans & B. Simon, red. *Identity and participation in culturally diverse societies*. Chichester: Wiley-Blackwell, pp. 177-180.
97. Klandermans, B. & Mayer, N., 2006. Right-wing extremism as a social movement. Esantis: N. M. B. Klandermans, red. *Extreme right activists in Europe*. New York: Routledge, pp. 3-16.
98. Koo, Y., 2014. The Tsukurukai's networking with politicians: conservative Diet members groups in Japanese interst group politics. *Journal of East Asian studies*, Issue 12, pp. 21-42.
99. Kowner, R., 2018. Race and racism. Esantis: S. Saaler & C. W. A. Szpilman, red. *Routledge handbook of modern Japanese history*. New York: Routledge, pp. 92-102.
100. Large, S. S., 2006. Japanese nationalist extremism, 1921–41, in historical perspective. Esantis: N. Shimazu, red. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 85-109.
101. Lie, J., 2009. The End of the Road? The Post-Zainichi Generation. Esantis: S. Ryang & J. Lie, red. *Diaspora without homeland*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, pp. 168-180.
102. Lim, Y., 2009. Reinventing Korean Roots and Zainichi Routes. Esantis: S. Ryang & J. Lie, red.. *Diaspora without homeland*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, pp. 81-106.
103. Mark, E., 2015. Translator's introduction. Esantis: Y. Yoshiaki, red. *Grassroots fascism. The war experience of the Japanese people*. New York: Columbia university press, pp. 1-40.
104. Matsuda, K., 2018. From Edo to Meiji: the public sphere and political criticism in nineteenth-century Japan. Esantis: S. Saaler & C. W. A. Szpilman, red. *Routledge handbook of modern Japanese history*. New York: Routledge, pp. 137-146.
105. McNeill, D., 2015. Nippon Kaigi and the radical conservative project to take back Japan. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 13(50).
106. Mitani, H., 2008. The History Textbook Issue in Japan and East Asia: Institutional Framework, Controversies, and International Efforts for Common Histories.

- Esantis: *East Asia's haunted present*. London: Praeger security international, pp. 83-93.
107. Morris, I., 1960. Extremes in Japanese Politics. *The World Today*, Lapkritis. 16(11).
108. Morris-Suzuki, T., 2013. Freedom of Hate Speech; Abe Shinzo and Japan's Public Sphere. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 11(8).
109. Mullins, M. R., 2016. Neonationalism, Religion, and Patriotic Education in Postdisaster Japan. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 14(20-5).
110. Narusawa, M., 2013. Abe Shinzo: Japan's New Prime Minister a Far-Right Denier of History. *The Asia-Pacific journal*, 11(1-1).
111. Nozaki, Y., Inokuchi, H. & Kim, T.-Y., 2006. Legal Categories, Demographic Change and Japan's Korean Residents in the Long Twentieth Century. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 4(9).
112. Penney, M. & Wakefield, B., 2008. Right Angles: Examining Accounts of Japanese Neo-Nationalism. *Pacific Affairs*, winter, 2008/2009, 81(4), pp. 537-555.
113. Pettinicchio, D., 2013. Strategic action fields and the context of political entrepreneurship: how disability rights became part of the policy agenda. *Rsearch in social movements, conflicts and change*, 36 tomas, pp. 19-106.
114. Postel-Vinay, K., 2017. The global rightist turn, nationalism and Japan. *The Asia-Pacific journal*, 15(10-4).
115. Ryang, S., 2009. Introduction. Esantis: Lie., J., Ryang, S., red. *Diaspora without homeland*. Berkeley: University of California press, pp. 1-20.
116. Rose, C., 2006. The battle for hearts and minds Patriotic education in Japan in the 1990s and beyond. Esantis: N. Shimazu, mont. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 131-154.
117. Rozman, G. & Lee, S.-W., 2006. Unraveling the Japan-South Korea "Virtual Alliance": Populism and Historical Revisionism in the Face of Conflicting Regional Strategies. *Asian Survey*, 46(5 (September/October 2006)), pp. 761-784.
118. Saaler, S., 2016. Nationalism and history in contemporary Japan. *The Asia-Pacific journal | Japan Focus*, 14(20-7).
119. Saaler, S., 2018. The military and politics. Esantis: S. Saaler & C. W. A. Szpilman, mont. *Routledge handbook of modern Japanese history*. New York: Routledge, pp. 184-198.
120. Sakamoto, R., 2011. 'Koreans, Go Home!' Internet Nationalism in Contemporary Japan as a Digitally Mediated Subculture. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 9(2), pp. 1-21.
121. Schreiber, M. & Wetherall, W., 2017. Tabloid nationalism and racialism in Japan. Esantis: J. Kingston, red. *Press freedom in contemporary Japan*. New York: Routledge, pp. 195-210.

122. Schroeder, R., 2019. Digital Media and the Entrenchment of Right-Wing Populist Agendas. *Social Media + Society*, spalio-gruodis. pp. 1-11.
123. Selden, M., 2008. Japan, the United States and Yasukuni Nationalism: War, Historical Memory and the Future of the Asia Pacific. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 6(9).
124. Shibuichi, D., 2007. The 'Uyoku Rōnin Dō'. Assessing the Lifestyles and Values of Japan's Contemporary Right Wing Radical Activists. *Electronic journal of contemporary Japanese studies*, Discussion Paper 6 in 2007 tomas.
125. Shibuichi, D., 2015. Zaitokukai and the problem with hate groups in Japan. *Asian Survey*, liepa-rugpjūtis, 55(4), pp. 715-738.
126. Shibuichi, D., 2016. The Struggle Against Hate Groups in Japan: The Invisible Civil Society, Leftist Elites and Anti-Racism Groups. *Social Science Japan Journal*, 19(1), p. 71-83.
127. Shimazu, N., 2006. Reading the diaries of Japanese conscripts Forging national consciousness during the Russo-Japanese war. Esantis: N. Shimazu, red. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 41-65.
128. Smith, N., 2018. Fights on the Right: Social Citizenship, Ethnicity, and Postwar Cohorts of the Japanese Activist Right. *Social Science Japan Journal*, 21(2), pp. 1-23.
129. Szpilman, C. W. A., 2018. Conservatism and conservative reaction. Esantis: S. Saaler & C. W. A. Szpilman, red. *Routledge handbook of modern Japanese history*. New York: Routledge, pp. 160-183.
130. Takahashi, T., 2006. The national politics of the Yasukuni shrine. Esantis: N. Shimazu, red. *Nationalisms in Japan*. London and New York: Routledge, pp. 155-180.
131. Takenaka, A., 2015. Mobilizing Death in Imperial Japan: War and the Origins of the Myth of Yasukuni. *The Asia-Pacific Journal | Japan Focus*, 13(38-1).
132. Takenaka, A., 2016. Japanese Memories of the Asia-Pacific War: Analyzing the Revisionist Turn Post-1995. *Asia-Pacific journal | Japan Focus*, 14(20-8).
133. Tamaki, T., 2009. An Unholy Pilgrimage? Yasukuni and the Construction of Japan's Asia Imaginary. *Asian Politics & Policy*, 1(1), pp. 31-49.
134. Tansman, A., 2009. Introduction: the culture of Japanese fascism. Esantis: A. Tansman, red. *The culture of Japanese fascism*. Durham and London: Duke university press.
135. Tiefenbach, T. & Holdgrün, P. S., 2015. Happiness Through Participation in Neighborhood Associations in Japan? The Impact of Loneliness and Voluntariness. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 26(1), pp. 69-97.
136. Togo, K., 2008. Comfort Women: Deep Polarization in Japan on Facts and on Morality. Esantis: T. Hasegawa & K. Togo, red. *East Asia's Haunted Present*. Westport, Connecticut, London: Praeger Security International, pp. 142-162.

137. Van Stekelenburg, J., Oegema, D. & Klandermans, B., 2011. No radicalization without identification: how ethnic Dutch and Dutch Muslim web forums radicalize over time. Esantis: A. E. Azzi, X. Chryssochoou, B. Klandermans & B. Simon, red. *Identity and participation in culturally diverse societies*. Chichester: Wiley-Blackwell, pp. 256-274.
138. Weiner, M. & Chapman, D., 2009. Zainichi Koreans in history and memory. Esantis: M. Weiner, red. *Japan's minorities*. 2 leidimas. New York: Routledge, pp. 162-187.
139. Willensky, M., 2005. Japanese fascism revisited. *Stanford journal of East Asian affairs*, 5(1), pp. 58-77.
140. Wimmer, A., 1997. Explaining Xenophobia and Racism: A Critical Review of Current Research Approaches. *Ethnic and Racial Studies*, 20(1, January 1997), pp. 17-41.
141. Winkler, C., 2012. Consistent Conservatism in Changing Times: An Analysis of Japanese Conservative Intellectuals' Thought. *Social Science Japan Journal*, 15(1), pp. 93-110.

Daktaro disertacijos

1. Hall, J., 2015. *Finding Meaning Online: Grassroots Media & Conservative Activism in Japan*. Tokyo: Waseda university.
2. Pope, C. G. P., 2017. *Bringing back 'Japan': Prime minister Abe's political rhetoric in critical perspective*. Scheffield: Sheffield university.
3. Shibuichi, D., 2005. *Contemporary Japanese rightist movements*. Singapore: National university of Singapore.
4. Vaičekauskienė, G., 2019. *Lietuvos politinių lyderių retorikos projektavimas ir sugestvumo išraiškos. Daktaro disertacija*. Klaipėda: Klaipėdos universitetas.

Interneto žiniasklaidos straipsniai

1. Aljazeera, 2019. South Korean 'comfort women' activist dies at 93. *Aljazeera.com*, 29 sausio.
2. BBC.CO.UK, 2009. *Girl chooses Japan over parents*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/7998048.stm> [Žiūrėta 2020 vasario 8].
3. BBC.com, 2014. *Japan election: Voters back Shinzo Abe as PM wins new term*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.bbc.com/news/world-asia-30444230> [Žiūrėta 2020 vasario 12].

4. Brophy, B., 2006. *Permanent residency. You don't need an Oscar, but it helps*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2006/09/12/issues/permanent-residency> [Žiūrėta 2020 sausio 11].
5. CRAC, n.d. *Counter-racist action collective „Tumbler“ paskyra*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://cracva.tumblr.com/> [Žiūrėta 2020 sausio 21].
6. Debito, A., 2019. *From new visas to a tourism backlash, the Top 10 issues that affected us in 2018 may forecast our future treatment*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.debito.org/?m=201901> [Žiūrėta 2019 lapkričio 15].
7. Economist, T., 2015. Right side up. *The Economist*, 2015 m. birželio 4 d. [tinkle] nuoroda internete: < <https://www.economist.com/asia/2015/06/04/right-side-up>>, [žiūrėta 2020 vasario 16].
8. jisho.org, 2020. *kokusuishugi*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.jisho.org/search/kokusuishugi> [Žiūrėta 2020 sausio 13].
9. McNeill, D., 2009. 'A battle for Japan's future'. *The Japan Times*, 2009 balandžio 14.
10. McNeill, D., 2010. *Sakurai: a very dapper demagogue*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2010/05/18/issues/sakurai-a-very-dapper-demagogue> [Žiūrėta 2019 spalio 12].
11. Mie, A., 2013. *Xenophobia finds fertile soil in web anonymity*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/01/08/reference/xenophobia-finds-fertile-soil-in-web-anonymity> [Žiūrėta 2019 lapkričio 3].
12. Nakagawa, J., 2017. 'Kore made no kiji o tekkai shitai...' *Okinawa de watashi wa monokaki haigyou o kakugo shita*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://web.archive.org/web/20170309221014/https://gendai.ismedia.jp/articles/-/51162> [Žiūrėta 2020 sausis 23].
13. NBCNews.com, 2019. Who are the 'comfort women,' and why are U.S.-based memorials for them controversial?. *NBC News*, 7 gegužės .
14. Nippon.com, 2013. *2013: the winning words*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.nippon.com/en/features/m00012/2013-the-winning-words.html> [Žiūrėta 2020 kovo 2].
15. O'Dwyer, S., 2017. *What's so bad about Imperial Rescript on Education anyway?*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2017/03/19/commentary/japan-commentary/whats-bad-imperial-rescript-education-anyway> [Žiūrėta 2020 vasario 4].
16. Osaki, T., 2016. Diet passes Japan's first law to curb hate speech. *The Japan Times*, 2016 gegužės 24.
17. Osaki, T., 2016. Lesser-known candidates in the Tokyo gubernatorial race make their case. *The Japan Times*, 2016 liepos 29.
18. Reuters, 2014. *Japan minister denies ties to hate speech group, government says*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.reuters.com/article/us-japan->

- politics-photos/japan-minister-denies-ties-to-hate-speech-group-government-says-idUSKBN0HD0KN20140918 [Žiūrėta 2020 vasario 28].
19. The Japan Times, 2001. *Koizumi visits Yasukuni shrine*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2001/08/14/national/koizumi-visits-yasukuni-shrine> [Žiūrėta 2020 vasario 5].
 20. The Japan Times, 2013. *Abe and his ministers give anti-foreigner rallies tacit green light*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2013/08/19/voices/abe-and-his-ministers-give-anti-foreigner-rallies-tacit-green-light> [Žiūrėta 2020 vasario 27].
 21. The Japan Times, 2016. *High court rejects Inada appeal over magazine defamation case*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/crime-legal/high-court-rejects-inada-appeal-over-magazine-defamation-case> [Žiūrėta 2019 balandžio 16].
 22. The Japan Times, 2017. *In a rare move, court suspends publication of the best-seller on Abe-linked conservative lobby group*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2017/01/07/national/rare-move-best-seller-abe-linked-nippon-kaigi-suspended-court> [Žiūrėta 2019 kovo 20].
 23. The Japan Times, 2019. *Three years after enactment of Japan's hate speech law, politicians call for increased efforts to eradicate discrimination*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2019/05/31/national/three-years-enactment-hate-speech-law-politicians-call-increased-efforts-eradicate-discrimination> [Žiūrėta 2020 sausio 23].
 24. web.archive.org, 2016. *Heisei 28 nen 7 gatsu 31 nichi shikkou Toukyou to chiji senkyou rikkouhousha ichiran*, s.l.: s.n.

Teisės dokumentai, reglamentai

1. elaws.e-gov.go.jp, 1991. *Nihonkoku to no Heiwa jyouyakuteki ni motozuki Nihon no kokuseki wo ridatsu shita kata nado no shutsunyuuoku kanri ni kan suru tokureiho*. [Tinkle] Nuoroda internete: https://elaws.e-gov.go.jp/search/elawsSearch/elaws_search/lsg0500/detail?lawId=403AC0000000071&openerCode=1 [Žiūrėta 5 gruodžio 2019].
2. mofa.go.jp, 1995. *Statement by Prime minister Tomiichi Murayama „On the occasion of the 50th anniversary of the war's end“*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.mofa.go.jp/announce/press/pm/murayama/9508.html> [Žiūrėta 15 kovo 2019].

3. mofa.go.jp, 2008. *Third, Fourth, Fifth and Sixth Combined Periodic Report on the Implementation of the International Convention on Elimination of Racial Discrimination Japan.*, s.l.: MOFA.
4. mofa.go.jp, 2013. *Seventh, Eighth, and Ninth Combined Periodic Report by the Government of Japan under Article 9 of the International Convention on Elimination of All Forms of Racial Discrimination*, s.l.: mofa.go.jp.
5. mofa.go.jp, 2014. *Takeshima*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/takeshima/index.html> [Žiūrėta 3 vasario 2020].
6. mofa.go.jp, 2017. *Tenth and Eleventh Combined Periodic Report by the Government of Japan under Article 9 of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination*, s.l.: mofa.go.jp.
7. mofa.go.jp, 2018. *Abductions of Japanese citizens by North Korea*. [Tinkle] Nuoroda internete: https://www.mofa.go.jp/region/asia-paci/n_korea/abduction/index.html [Žiūrėta 18 sausio 2020].
8. mofa.go.kr, 2013. *Basic Position of the Government of the Republic of Korea on Dokdo*. [Tinkle] Nuoroda internete: http://www.mofa.go.kr/eng/wpage/m_5441/contents.do [Žiūrėta 3 vasario 2020].
9. moj.go.jp, 2016. *Honpou gaishusshinsha ni tai suru futouna sabetsute-ki gendou no kaishou ni muketa torikumi no suishin ni kan suru houritsu*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.moj.go.jp/content/001184402.pdf> [Žiūrėta 9 vasario 2020].
10. moj.go.jp, 2017. *Zairyū Gaikokujin Tōkei 2017-nen-sue (Užsieniečių gyven- tojų statistika, 2017 m. birželio pab. duomenys)*. [Tinkle] Nuoroda internete: http://www.moj.go.jp/housei/toukei/toukei_ichiran_touroku.html [Žiūrėta 12 gegužės 2018].
11. moj.go.jp, 2019. *Guidelines for Permission for Permanent Residence*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.moj.go.jp/content/001241940.pdf> [Žiūrėta 6 February 2020].

Kiti ištekliai

1. Doronpa no hitorigoto, 2020. *Doronpa no hitorigoto*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://ameblo.jp/doronpa01/> [Žiūrėta 13 sausio 2020].
2. Yasukuni.or.jp, 2019. *History*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.yasukuni.or.jp/english/about/history.html> [Žiūrėta 18 kovo 2019].
3. japan-first.net, 2016. *Partijos tikslai*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://japan-first.net/platform> [Žiūrėta 6 sausio 2020].

4. japan-first.net, 2020. *Seisaku*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://japan-first.net/policy> [Žiūrėta 4 vasario 2020].
5. Nipponism.net, 2017. „Zaitokukai“, *tsukurareta kyouzou to sono kekka!*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://nipponism.net/wordpress/?p=34162> [Žiūrėta 28 sausio 2020].
6. Nippon Kaigi, 1997. *Nippon Kaigi steigimo deklaracija*. [Tinkle] Nuoroda internete: <http://www.nipponkaigi.org/about> [Žiūrėta 17 kovo 2019].
7. Nippon Dai Ichi, 2020. *Twitter.com*. [Tinkle] Nuoroda internete: <https://twitter.com/nippondaiichi> [Žiūrėta 13 sausio 2020].
8. Mindan, 2014. *Report on the issue of Racism and Hate Speech in Japan*, s.l.: The Committee on the Protection of Human Rights of the Central Head Office of the Korean Residents Union in Japan.
9. npa.go.jp, 2017. *Kouan no iji to saigai taisaku*, s.l.: National Police Agency.
10. www.crac.jp, 2019. *Oficialus CRAC puslapis*. [Tinkle] Nuoroda internete: www.crac.jp [Žiūrėta 22 sausio 2020].

Šaltinių sąrašas

Makoto Sakurai tinklaraščio įrašai

1. Doronpa, 2005. “Fōramu nikkan hyaku-nen no kōsatsu” no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10005721348.html>> , žiūrėta 2019 sausio 15 d.
2. Doronpa, 2005. Burogu dokusha no minasama he kotoshi ichinen no kansha wo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007541284.html>> , žiūrėta 2019 gegužės 12 d.
3. Doronpa, 2005. Han nichī mōgen gekitai manyuaru dainihan kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007355348.html>> . Žiūrėta 2019 birželio 7 d.
4. Doronpa, 2005. Hanguru jugyō wo oshisusumeta no wa akuratsu naru Chōsen sōtokufu? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002174767.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 7 d.
5. Doronpa, 2005. Horobi no inshi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002174972.html>> Žiūrėta 2019 sausio 7 d.
6. Doronpa, 2005. Yuragu kōtō “nyokeiten’ nō”. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10006012614.html>> , žiūrėta 2019 sausio 25 d.

7. Doronpa, 2005. Jinken yōgo hōan to iu na no zainichi yōgo hōan no kiken-sei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002471534.html>>, žiūrėta 2020 vasario 2 d.
8. Doronpa, 2005. Kyokō no rekishi ni ikiru zainichi o kangaeru. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002128286.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.
9. Doronpa, 2005. Mindo naki kokka ni wa sakana mo yoritsukanai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002117294.html>> Žiūrėta 2019 sausio 7 d.
10. Doronpa, 2005. Musō no naka ni ikiru Kankoku hitotachi no awarena han ni-chi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002175045.html>> . Žiūrėta 2019 sausio 7 d.
11. Doronpa, 2005. Shoseki shōkai & zainichi tokken o yurusanai tame ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10018481011.html>> , žiūrėta 2019 sausio 7 d.
12. Doronpa, 2005. Zainichi go kajō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002228484.html>>, Žiūrėta 2019 sausio 8 d.
13. Doronpa, 2005. Zainichi mondai no konpon [futatabi zainichi wo kangaeru] . *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002128269.html>>, žiūrėta 2019 sausio 8 d.
14. Doronpa, 2005. Zainichi issei no fushigi na tabi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10002307730.html>> Žiūrėta 2019 sausio 8 d.
15. Doronpa, 2005. Zainichi no jitai wo arawasu futatsu no nyūsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10016737426.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.
16. Doronpa, 2005. Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003452451.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.
17. Doronpa, 2005. Zoku, Zainichi ron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10003771539.html>> Žiūrėta 2019 sausio 8 d.
18. Doronpa, 2006. Fōramu-go no tsuredzureki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007888571.html>> , žiūrėta 2019 sausio 15 d
19. Doronpa, 2006. Yoi Zainichi to iu gensō (kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10011582493.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 15 d.
20. Doronpa, 2006. Jiji tsuredzure. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10012101559.html>>, žiūrėta 2019 kovo 15 d.

21. Doronpa, 2006. Kankoku kara no hihan ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10015951534.html>>, Žiūrėta 2019 sausio 9 d.
22. Doronpa, 2006. Makoto no „ken nichi ryū“. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10011290395.html>> Žiūrėta 2019 gegužės 19 d.
23. Doronpa, 2006. Nentō ni atari go aisatsu to onegai o. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10007649101.html>>, žiūrėta 2019 sausio 15 d.
24. Doronpa, 2006. Osen sareru Chūgoku no mizu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10008684351.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 14 d.
25. Doronpa, 2006. Shoseki shōkai & zainichi tokken o yurusanai tame ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10018481011.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.
26. Doronpa, 2006. Sōren to Mindan to futeisenjin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10012617590.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 5 d.
27. Doronpa, 2006. Zainichi tokken yo yurusanai shimin no kai seishiki hossoku kettei no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10020961316.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
28. Doronpa, 2006. Zainichi tokken wo yurusanai shimin no kai (kashō) junbi kaigō & shoseki shōkai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10019667490.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.
29. Doronpa, 2006. Zaitokukai kaiin 100 mei toppa! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10021586626.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.
30. Doronpa, 2007. Hoshukei shi dantai gōdō kikaku “Gekiron batoru! Gaikoku-jin sanseiken no zehi wo tou”. 2007 11 16. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055589684.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
31. Doronpa, 2007. Mindan han’nichi demo e no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. 2007 11 07. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
32. Doronpa, 2007. 11 gatsu 27 nichi (ka) ni Kodaira Shiyakushomae de gaitō katsudō wo okonaimasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10056519623.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
33. Doronpa, 2007. 8 gatsu 15 nichi Yasukuni sanpai no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10043468925.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 20 d.

34. Doronpa, 2007. Ajia no yume. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10028011238.html>>, žiūrėta 2019 balandžio 7 d.
35. Doronpa, 2007. Ameburo no gawa to no yaritori wo kōhyō shimasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10045052766.html>>. Žiūrėta 2019 sausio 7 d.
36. Doronpa, 2007. Chan'neru sakura sai shuppatsu ni yosete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10027693780.html>> , žiūrėta 2019 kovo 5 d.
37. Doronpa, 2007. Hoshu kei shi dantai gōdō kikaku no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054317719.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
38. Doronpa, 2007. Kōdō suru hoshu e no satsugai yokoku ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Nuoroda internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10407018680.html>> žiūrėta 2019 birželio 19.
39. Doronpa, 2007. Kōgi dōga no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10056375237.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
40. Doronpa, 2007. Mie ken Iga shiyakusho he denwa o kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055137017.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
41. Doronpa, 2007. Mindan han'nichi demo e no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
42. Doronpa, 2007. Mindan Mie honbu he denwa wo kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055299064.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
43. Doronpa, 2007. Sōmushō jichi Hōmukyoku shichōson zeika e denwa o kakemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10055423045.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
44. Doronpa, 2007. Sutoppu! Za Zainichi tokken no tame ni... 2007 12 02. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10058158559.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.
45. Doronpa, 2007. Zainichi kankokujin, chōsenjin he. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10030407532.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.
46. Doronpa, 2007. Zainichi ni nokisaki kashite omoya o nottora reyou to shite iru Kawasaki-shi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10058867951.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.

47. Doronpa, 2007. Zaitokukai hossoku shūkai wo oete...(kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. 2007 01 26. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10024004544.html>>, žiūrėta 2019 sausio 7 d.
48. Doronpa, 2008. [Hōkoku] Zainichi tokken danko hantai! Kokumin dai kōshin in Kodaira-shi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10077015447.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
49. Doronpa, 2008. [sokuhō] Shūkanshinchō „Zainichi to kakarete manga ga „kenkan-ryū“ wo uttaeta „orihara jōji““. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10083494983.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
50. Doronpa, 2008. [Zainichi kokuseki shutoku tokurei hōan danko hantai!] Kōgi katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10078847994.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
51. Doronpa, 2008. 25 nichī ~26 nichī ni kakete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10091690101.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
52. Doronpa, 2008. 5 gatsu 28 nichī kōgi katsudō no oshirase to 6 gatsu no katsudō yotei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10100468935.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.
53. Doronpa, 2008. 7.11 Tenjinmae gaitō enzetsu-kai he no osasoī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10954434223.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
54. Doronpa, 2008. Firipin hito kazoku no sokuji kokugai taikyo o! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10167818603.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.
55. Doronpa, 2008. Fukuoka de no Zaitokukai kōgi katsudō no hōkoku (mōgen media kyūdan-hen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10108071505.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
56. Doronpa, 2008. Gaikokujin sanseiken no akumu ga iyoiyo genjitsu ni... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10088252831.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
57. Doronpa, 2008. Hanzai soshiki gurīnpīsu Japan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10097268002.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
58. Doronpa, 2008. Hokkaidō•Oosaka kō'enkai wo oete (sono 2). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10099104160.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
59. Doronpa, 2008. Imin ukeire de Nihon no mirai wa dō naru? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10104481410.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.

60. Doronpa, 2008. Jimetsu suru Fukuda Yasuo wa Nihon no minshushugi wo michidzure ni suru no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10094165663.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
61. Doronpa, 2008. Jimintō zen kinkyū kōgi katsudō no oshirase hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10079652636.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.
62. Doronpa, 2008. Jinken yōgo hōan hantai shūkai hōkoku nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10073562969.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.
63. Doronpa, 2008. Jinken yōgo, gaikokuninjinseiken de tokken kaikyū o mezasu zainichi no akunaki yokubō *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10065948129.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.
64. Doronpa, 2008. Kankoku SBS no shuzai wo ukemashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074365774.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
65. Doronpa, 2008. Kyōaku Shinajin Ri kokorozashi saiban bōchō-ki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10100966409.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.
66. Doronpa, 2008. Kōgi katsudō dōga matome & ki ni naru nyūsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10090196130.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
67. Doronpa, 2008. Mindan han'nichi demo he no kōgi katsudō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10054386867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 13 d.
68. Doronpa, 2008. Mindan mae kōgi katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10071544618.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
69. Doronpa, 2008. Mindan mae no daikiba kōgi dōga dai ni dan no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10072061145.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.
70. Doronpa, 2008. Mindan zen kōgi katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10071544618.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
71. Doronpa, 2008. Nihon o mamorō! Kokumin dai shūkai dai kōshin no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10084386357.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
72. Doronpa, 2008. Ochanomizu ekimae oyobi Hōmushō zen gaitō katsudō no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10074665835.html>>, žiūrėta 2019 birželio 15 d.

73. Doronpa, 2008. Seikyō kyūdan Shina-san shokuhin no kikensei o uttaeru Shibuya demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10075278511.html>>, žiūrėta 2019 birželio 10 d.
74. Doronpa, 2008. Shimakura kyō'ikuchō (Shimonoseki shi) no hatsugen ni shiji wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10111409993.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
75. Doronpa, 2008. Taisetsu ni omou mono o mamoru tame ni tachiagarō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10080915586.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
76. Doronpa, 2008. Tōkyō chisai Yamaguchi Masataka saibankan no himen o motomeru seikyū-jō o teishutsu shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10101133848.html>>, žiūrėta 2019 birželio 17 d.
77. Doronpa, 2008. Zainichi tokken nado arimasen! (Bō kōen-kai yori). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10105152291.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
78. Doronpa, 2008. Zainichi tokken no rensa o tachikiru tame ni. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10077904578.html>>, žiūrėta 2020 sausio 8 d.
79. Doronpa, 2008. Zaitokukai gaitō katsudō no oshirase (Nagoya, Fukuoka). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10081658360.html>>, žiūrėta 2019 birželio 16 d.
80. Doronpa, 2008. Zaitokukai yori Kodaira shimin ni muketa kinkyū apīru. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10057914799.html>>, žiūrėta 2019 birželio 14 d.
81. Doronpa, 2009. [Dōga an'nai] Sapporo kōen-kai & demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10343195854.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
82. Doronpa, 2009. [Kinkyū-sei chūkei] 8.8 Han-Nichi, han-Yasukuni Kyandorudemo he nihonkokumin wa kōgi shiyō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10316105521.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
83. Doronpa, 2009. "Chūgakusei no tame no ianfuten" kanzen shūryō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10300065714.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
84. Doronpa, 2009. „Mitaka shi ianfu tenjikai“ shūryō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10291441551.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
85. Doronpa, 2009. 10.10 Ōsaka demo shōsai kettei! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10344455233.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

86. Doronpa, 2009. 12.20 shijō hatsu! Kyōto Utoro demo kōshin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10396742775.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
87. Doronpa, 2009. 12.21 Zaitokukai wa Kyōto Chōsengakkō-gawa o kokuhatsu shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10416775651.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
88. Doronpa, 2009. 8.15 Kōdō suru hoshu wa yasukuni he shūgō wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10319906728.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
89. Doronpa, 2009. Chōsensōren no danmatsuma. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10407817955.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
90. Doronpa, 2009. Gaikokujin jūmin kihon hōan ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10381515621.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
91. Doronpa, 2009. Gaikokujin sanseiken danko hantai! Sapporo demo o oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10342462752.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
92. Doronpa, 2009. Gaikokujin sanseiken danko hantai! Zenkoku rirē demo kaisai no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10339321736.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
93. Doronpa, 2009. Han'ichi kyoku u no seigyakutai kara kodomo-tachi o mamorou! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10307237316.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
94. Doronpa, 2009. Hanzai-sha ni menzaifu wo ataeru Hōmushō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10297317991.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
95. Doronpa, 2009. Heisei 21 nendo wo furikaette (kōhen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10422987071.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
96. Doronpa, 2009. Kakusha kara no shuzai ga shūchū shita 1-shūkan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10418375215.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
97. Doronpa, 2009. Kinkyū kōgi katsudō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10353553913.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
98. Doronpa, 2009. Kōdō suru hoshu undō kara sodatsu aratana me. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10359325867.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.

99. Doronpa, 2009. Kōkinsobai no nyūkoku kinshi wo motomeru shomei-bo teishutsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10325492603.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
100. Doronpa, 2009. Mitaka shi no mikkakan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10313522551.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
101. Doronpa, 2009. Mitaka shiyakusho wa itsu ketsuron o kudasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10295364838.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
102. Doronpa, 2009. Rekishi ga toikakete iru koto. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10387359625.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
103. Doronpa, 2009. Semari kuru gaikokujin sanseiken jōtei no hi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10389969121.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
104. Doronpa, 2009. Sōka gakkai to han'ichi kyokusa demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10317554124.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
105. Doronpa, 2009. Ten'nōheika wo `dōgu' ni tsukau Minshutō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10411150359.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
106. Doronpa, 2009. Tomogui wo hajimeta sayoku no kyōtai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10294127978.html>>, žiūrėta 2019 birželio 18 d.
107. Doronpa, 2009. Zaitokukai Kyōto Utoro ensei hōkoku (sono 1). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10417562276.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
108. Doronpa, 2009. Zaitokukai Kyōto Utoro ensei hōkoku (sono 2). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10417566120.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
109. Doronpa, 2010. [Hōkoku] 2.21 Fukuoka ensei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10465470941.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
110. Doronpa, 2010. [Hōkoku] 2.3 Jimintō he no kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10450013851.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
111. Doronpa, 2010. [Kinkyū hōkoku] 1.24 Zaitokukai rinji taikai & gaikokujin sanseiken danko hantai! Shinjuku demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10441945763.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

112. Doronpa, 2010. [Kinkyū hōkoku] 1.24 Zaitokkai rinji taikai & gaikokujin sanseiken danko hantai! Shinjuku demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10441945763.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
113. Doronpa, 2010. [Sokuhō] Kanjinbashi jidō kōen kara ihō setchi-mono ga tekkyo sa reta moyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10431655601.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
114. Doronpa, 2010. [zenkoku 4 toshi] Chōsensōren Chōsengakkō kaitai demo kōshin no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10725843348.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
115. Doronpa, 2010. 1 gatsu 24 nichi Shinjuku demo ni hanzai sayoku ga bōgai yokoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10437675953.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
116. Doronpa, 2010. Chōsen hito wa sabetsu yōgo by Nagasaki shimbun. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10430897951.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
117. Doronpa, 2010. Gaikokujin sanseiken ni taisuru Zaitokukai sandankamae. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10456587151.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
118. Doronpa, 2010. Ichikawa shigikai de dai 2 raundo kaishi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10467759469.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
119. Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure / dorobō ga daijin o tsutomeru kuni hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10470834620.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
120. Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure / Shinjuku tero jiken ni tsuite nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10443013709.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
121. Doronpa, 2010. Jiji tsuredzure/ Chōsen kōmin shisetsu ni okeru Chōsenjin-gawa no bōkyo ni kanshite hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10478719392.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
122. Doronpa, 2010. Kyōto bengoshi-kai ni taisuru hanron seimei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10438133176.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
123. Doronpa, 2010. Kyōto-fu chiji kara no kaitō-sho. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10445967505.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
124. Doronpa, 2010. Shuzai to iu kihon sura wasureta media no chōraku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10427544312.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.

125. Doronpa, 2010. Wazuka mietekita kibō no hikari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10448398854.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
126. Doronpa, 2010. X dē no yukue. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10468820098.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
127. Doronpa, 2010. Zaitokukai dai ichi jishibu saihei no oshirase nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10432648052.html>>, žiūrėta 2019 birželio 20 d.
128. Doronpa, 2011. [Dōga an'nai] 5・2 terebi Asahi honsha mae kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10879853155.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
129. Doronpa, 2011. [Hōkoku] JR-gawa to pachinkoposutā mondai ni tsuite chokusetsu kōshō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10915278272.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.
130. Doronpa, 2011. [jissai shōsai] Nihon bōtoku no han Yasukuni kiandoru demo ni ikari no kōgi katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10980183529.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.
131. Doronpa, 2011. 5.21 Zenkoku issei pachinko haishi demo no jōhō kakusan no onegai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10896181677.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.
132. Doronpa, 2011. 8 gatsu 15 nichi ni kansuru seishiki komento & shijō saidai no kauntā kokuchi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10983312740.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.
133. Doronpa, 2011. 8 gatsu 15 nichi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10935805083.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
134. Doronpa, 2011. 8 gatsu yokka-muika Hiroshima ensei shōsai kettei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10961449789.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
135. Doronpa, 2011. Dai ni sedai no taitō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10945441576.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
136. Doronpa, 2011. Denryoku mondai ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10838746487.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.
137. Doronpa, 2011. Fuyō fukyū no kaishime wo tomeiō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10830276090.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
138. Doronpa, 2011. Genpatsu mondai ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10841608893.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.

139. Doronpa, 2011. Hiroshima ensei no hōkoku <8 gatsu yokka-muika>. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10978668057.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.
140. Doronpa, 2011. Hokkaidō Chōsen gakkō e no jyūmin kansa seikyū ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10849586864.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
141. Doronpa, 2011. Ihō tobaku pachinko hantai posutā (daiichidan). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10862997136.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
142. Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kaigai keijiban `Nihonde wa naze ryakudatsu ga okinai no ka?' *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10833861825.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
143. Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kensei shijō-hatsu no rēmudakku (shinitai) seiken hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10911661259.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.
144. Doronpa, 2011. Jiji tsuredzure / kodomo teate wa hontōni hitsuyō ka? *Doronpa no hitorigoto*. Nuoroda internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10845528688.html>> žiūrėta 2019 birželio 22.
145. Doronpa, 2011. Jinken shingai kyūsai hōan ni danko hantai shiyō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10946008333.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
146. Doronpa, 2011. Kyōto Tokushima jiken issinhanketsu wo ukete no seimei (Kawahigashi Dairyō fukukaichō). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10869783676.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
147. Doronpa, 2011. Kōdō suru hoshu undō ga susumu atarashī michinori. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10853644108.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
148. Doronpa, 2011. Minshushugi no daishō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10837072042.html>>, žiūrėta 2019 birželio 22 d.
149. Doronpa, 2011. Nihon no denryoku o mamorō! Genpatsu no hi wo kesasenai demo kōshin no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10856127306.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
150. Doronpa, 2011. Nihon o kyōhaku suru Kankoku daitōryō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10966625160.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
151. Doronpa, 2011. Nihon shinryaku wo yurusanai kokumin no kai hossoku kinen shūkai he no osasoī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10939956107.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.

152. Doronpa, 2011. Saigai-ji shien borantia to shite no katsudō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10827915403.html>>, žiūrėta 2019 birželio 21 d.
153. Doronpa, 2011. Terebi Asahi he no kōgibun zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10874349718.html>>, žiūrėta 2019 birželio 25 d.
154. Doronpa, 2011. Terebi Asahi he no kōgi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10873468919.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
155. Doronpa, 2011. Zaitokukai Chiba shibu no Chōsengakkō hojokin mondai ni taisuru torikumi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10795593988.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 5 d.
156. Doronpa, 2011. Zaitokukai kara no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-10851331504.html>>, žiūrėta 2019 birželio 24 d.
157. Doronpa, 2012. [Jōhō kakusan kibō] 9.29 shijō saidai no hanchū demo! Shina han'nichi bōdō ni ikari no kokumin dai kōshin in Ikebukuro. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11358921652.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
158. Doronpa, 2012. [Jōhō kakusan] 9.29 Shijō saidai no hanchū demo! Shina han'nichi bōdō ni ikari no kokumin daikōshin in Ikebukuro. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363608811.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
159. Doronpa, 2012. [katsudō annai] 11.4 'Gunma no mori' Chōsen hito tsuitōhi no tekkyo wo! Kōgi gaisen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11381159246.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
160. Doronpa, 2012. [Katsudō annai] 8.6 Hiroshima kessen ni mukete Iza tsudoe aikokusha! 3-Kakan renzoku kōdō hoka. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319406232.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
161. Doronpa, 2012. [Katsudō kokuchi] 9.8 Takeshima o mamore! Zenkoku tōitsu kin kyū kōgi katsudō in Sapporo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11346678585.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
162. Doronpa, 2012. [Katsudō kokushi] Nagasaki genbaku tōka 67 nenme no shinjitsu renzoku kōdō 1-nichi-me (tekkyō gaisen). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319425131.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
163. Doronpa, 2012. 8.6 Hiroshima kessen ni zen'in shūgō!! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11319416358.html>>, žiūrėta 2019 birželio 27 d.

164. Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen’in sōkanron“ dai ichibu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339071251.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.;
165. Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen’in sōkanron“ dai nibu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339076213.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.;
166. Doronpa, 2012. Natsuyasumi tokubetsu kikaku „Zainichi zen’in sōkanron“ dai sanbu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11339082673.html>>, žiūrėta 2019 birželio 28 d.
167. Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 2 ~ Shina Mafia no jittai ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363615539.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.
168. Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 3 ~ gekizō suru Shina hito hanzai ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363616985.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.
169. Doronpa, 2012. Shina mondai ni tsuite kangaeyou 4 ~ Shina ni kuppuku suru Nihon no media ~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11363620019.html>>, žiūrėta 2019 birželio 29 d.
170. Doronpa, 2013. [katsudō annai] 11.23 Kokuzoku Yamamoto Tarō jishoku yōkyū kōkumin dai kōshin in Suginami. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11710039560.html>>, žiūrėta 2019 liepos 2 d.
171. Doronpa, 2013. [katsudō annai] 8.10 Han Yasukuni, han tennō, han genpatsu kyokusa kyandorudemo he no kauntā. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11589779512.html>>, žiūrėta 2019 liepos 2 d.
172. Doronpa, 2013. [katsudō annai] Haru no Zaitoku matsuri futeisenjin tsuihō kyanpēn demo kōshin in Shin Ōkubo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11491506046.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
173. Doronpa, 2013. [Kinkyū demo kokuchi] Kankokujin ni yoru Yasukunijinja hōka misui jiken tettei kyūdan demo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11621061409.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
174. Doronpa, 2013. [shūkai annai] 6.1 Kōdō suru hoshu daikaigi zen’in shūgō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11540185394.html>>, žiūrėta 2019 birželio 26 d.
175. Doronpa, 2013. 3.17 Haru no Zaitoku matsuri Shin Ōkubo demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11493121260.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
176. Doronpa, 2013. 5.19 Shin’ōkubo demo no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11533898474.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

177. Doronpa, 2013. 8.6 kaku busō suishin o motomeru seigansho zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11587856329.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 10 d.
178. Doronpa, 2013. 9.22 Arita Yoshifu sabetsu demo ni kōgi sareru minasama ni onegai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11616677799.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
179. Doronpa, 2013. Awarena pokopen (hanryū fan) tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11500626870.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.
180. Doronpa, 2013. Futeisenjin-kei media tōitsu Nippō no detarame kiji ni taisuru hanron. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11618404900.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
181. Doronpa, 2013. Iroiro to go shinpai gomeiwaku wo okake shimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11556436580.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
182. Doronpa, 2013. Yūkyū no taiga nogotoki undō wo mezashite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11502358372.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
183. Doronpa, 2013. Pokopen (hanryū fan) kyōran. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11448653883.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.
184. Doronpa, 2014. [Katsudō an'nai] 12.21 dai kenkan demo in Ōsaka ~ nikkankyōsai Gorin danko hantai ~ No oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11962807078.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
185. Doronpa, 2014. [Katsudō hōkoku] 9.23 zenkoku issei Nikkan dankō akushon 2014 wo oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11929887013.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
186. Doronpa, 2014. [sōda! Senkyo ni ikō] Shakai henkaku wo unagasu ippyo no trumikasane. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11960916240.html>>, žiūrėta 2019 birželio 30 d.
187. Doronpa, 2014. [Zaitokukai Saitama shibu] Arita Yoshifu giin ni kansuru Minsutō he no kōkai shitsumonjō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11898129401.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
188. Doronpa, 2014. 8 gatsu kokonoka oyobi 15-nichi ni mukete no yobikake. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11899236447.html>>, žiūrėta 2020 sausio 10 d.
189. Doronpa, 2014. Genron dan'atsu ni makeru ka! Mako to-ku / genronhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11808798960.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

190. Doronpa, 2014. Kaichō tainin no aisatsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11958341149.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.
191. Doronpa, 2014. Kyōto Chōsengakkō saiban ni saikōsai no hanketsu ga orimashita! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11963357522.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
192. Doronpa, 2014. Seitō wa netto genron wo tōhyōkōdō ni musubitsukeru doryoku wo! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11961984541.html>>, žiūrėta 2019 birželio 30 d.
193. Doronpa, 2014. Zaitokukai kaicho tainin no gohokoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11951299296.html>>. Žiūrėta 2019 balandžio 15 d.
194. Doronpa, 2014. Zaitokukai no henka wa nani wo motarasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11959561959.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
195. Doronpa, 2015. [Katsudō an'nai] 8.8 Han-Yasukuni, han-ten'nō, han-genpatsu kyokusa kyandorudemo he no kauntā. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12057731697.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
196. Doronpa, 2015. [orei] 6.22 Nikkan dankō wo motomeru kokumin daishūkai no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12040965942.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
197. Doronpa, 2015. 'Sakura' wa Kankoku kigen? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12074369031.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
198. Doronpa, 2015. 'Shazai to baishō wa nandodemo' by Murakami Haruki. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12035142087.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
199. Doronpa, 2015. "Anpo hōan o shiji suru kokumin dai kōshin in Ginza" sankasha no minasama e orei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12057726385.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
200. Doronpa, 2015. 11.29 zenkoku issei imin (nanmin) ukeire zettai hantai kokumin daikōshin& kokumin daienzetsukai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12097547390.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
201. Doronpa, 2015. 3.7 Fukuoka kōen-kai sankasha e no orei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996812499.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.
202. Doronpa, 2015. Abe danwa wa hitsuyō na no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996795802.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.

203. Doronpa, 2015. Abe seiken kara Kita Chōsen he jūdai na messēji. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12035141585.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
204. Doronpa, 2015. Boku Kin-kei no gosan shiji-ritsu to han'nichi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064232456.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
205. Doronpa, 2015. Chōsen josei no hiai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12084143679.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
206. Doronpa, 2015. Chōsen Sōren honbu tenbai no aya. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11981008749.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
207. Doronpa, 2015. Dai ni no Achison rain. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12012124491.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.
208. Doronpa, 2015. Hyōgo-ken Akashi-shi no jūmin tōhyō jōreian ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12102732403.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
209. Doronpa, 2015. Hisai-chi no fukkō o bōgai suru kyoku-sa katsudōkatachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11996833929.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.
210. Doronpa, 2015. Hoshu taru michi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12061905425.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
211. Doronpa, 2015. Ianfu dorama “chūmoku” ni nekkyō suru gumin-tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12056080324.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
212. Doronpa, 2015. Ianfu mondai no honshitsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12110002233.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
213. Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyō, chūhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976625193.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
214. Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyō, kōhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976626865.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
215. Doronpa, 2015. Imin ni tsuite kangaeyō, zenhen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11976624584.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
216. Doronpa, 2015. Itchi danketsu... dekinai Nihon. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11986794934.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.

217. Doronpa, 2015. Itō Hirobumi no yūutsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064226110.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
218. Doronpa, 2015. Kangokujin to sei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12084144750.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
219. Doronpa, 2015. Kanjin washoku no osoroshiki menyū. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12049062361.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
220. Doronpa, 2015. Kankoku no o sake ga urenai no wa naze? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12005477062.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.
221. Doronpa, 2015. Kankokujin baishunpu no dentō-gei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12025676220.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.
222. Doronpa, 2015. Kyokujitsu hata to kankokujin. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12067724013.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
223. Doronpa, 2015. Kōdo jinzai no ukeire = imin seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12002122555.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.
224. Doronpa, 2015. Kōdō suru hoshu undō no mirai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12002112945.html>>, žiūrėta 2019 liepos 8 d.
225. Doronpa, 2015. Kokka ni totte taisetsu na mono. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12033956017.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.
226. Doronpa, 2015. Nanbasen 'Shina' kara nigedaseru ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12047534993.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.
227. Doronpa, 2015. Nikkan tsūka suwappu shūryō wa Kankoku ni dono yōna ketsumatsu o motarasu no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064229272.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
228. Doronpa, 2015. Osen busshitsu ni shizumu toshi 'Pekin'. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12056079953.html>>, žiūrėta 2019 liepos 6 d.
229. Doronpa, 2015. Pari'tero jiken to nanmin mondai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12095724704.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
230. Doronpa, 2015. Takeshima wa wagakuni koyū no ryōdo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12038011344.html>>, žiūrėta 2019 liepos 11 d.

231. Doronpa, 2015. Torikaeshi no tsukanai Kankoku no han'nichi kyōiku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12064231227.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
232. Doronpa, 2015. Tsushima de shinda kankokujin no kai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11972194880.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
233. Doronpa, 2015. Urenai!? Kankoku shokuhin jijō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12025693213.html>>, žiūrėta 2019 liepos 9 d.
234. Doronpa, 2015. Ware ga furinaosanu Mindan O Gonte. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-11971719205.html>>, žiūrėta 2019 liepos 1 d.
235. Doronpa, 2016. `Jōi` ni kansuru ten'nōheika no okotoba. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12188453538.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
236. Doronpa, 2016. "Ianfu mondai de no nikkan gōi wo kyūdan suru kokumin dai kōshin" wo oete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12116717260.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
237. Doronpa, 2016. „Imin mondai“ Eikoku „The Economist“ no shuzai wo ukeite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12191830304.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
238. Doronpa, 2016. „Nippon Dai Ichi“ „Jyapan fa-suto“ wo takaraka ni! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177909198.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
239. Doronpa, 2016. 12.28 Nikkan gōi wo hoshu shugi-sha wa kyoyō shite wa ikenai! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12114276854.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
240. Doronpa, 2016. 3.27 Nanmin ukeire zettai hantai! Kokumin dai kōshin no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12144117689.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
241. Doronpa, 2016. 6.5 Kawasaki demo (Nihon jōka demo daisandan!) Ni kanshite no seimei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12170432220.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
242. Doronpa, 2016. 7 gatsu 18 nichi Yūzei-saki no oshirase & shokan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12181565017.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
243. Doronpa, 2016. 7 gatsu 24 nichi Yūzeisaki no oshirase& netto kara kizon media he no sensen fukoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12183588524.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.

244. Doronpa, 2016. 7 gatsu 25 nichi Yūzeisaki no oshirase&hapuningu zokushutsu no Ueno, Ikebukuro, Shinjuku no yūzei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12183911733.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
245. Doronpa, 2016. 7 gatsu 27 nichi yūzeisaki no oshirase&senkyo ni itte kizon media ni isshi mukuiyō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12184476993.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
246. Doronpa, 2016. 8.13 Kyandorudemo he no kauntā kōdō no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189788684.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
247. Doronpa, 2016. 8.14 kara 8.15 ni kakete no kōdō suru hoshutachi no tataakai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12190146565.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
248. Doronpa, 2016. 8.15 Shintō-dzukuri ni mukete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12190755184.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
249. Doronpa, 2016. Arita Yoshifu heito saiban ni tsuite no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12169328911.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
250. Doronpa, 2016. Arita Yoshifu heitosupīchi saiban genkoku sakurai makoto iken chinjutsu genkō zenbun keisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12282675122.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.
251. Doronpa, 2016. Beikoku Kyōwatō daitōryō kōho Donarudo Toranpu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12157941578.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
252. Doronpa, 2016. Boku Kinhei taijin! Tsugi no daitōryō kōho to Nihon no torubeki gaikō seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12224051934.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
253. Doronpa, 2016. Chōsen gakkō wa Kitachōsen no kabu soshiki sonna soshiki wo mus-hōka suru nado zettai ni arienai! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12220321952.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 09 d.
254. Doronpa, 2016. Dai 45 dai Beikoku daitōryō Donarudo Toranpu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12217863923.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 09 d.
255. Doronpa, 2016. Danjo kyōdō sankaku wa kuni wo horobosu shōshika wo maneku dake. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12220845879.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 25 d.
256. Doronpa, 2016. Eikoku ensei ni tsuite hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12310380583.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.

257. Doronpa, 2016. Eikoku shokku ga oshieru Nihon no mirai *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12174305956.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.
258. Doronpa, 2016. Fukuoka, Tōkyō de kyōtai o sarasu payoku jin'ei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12172673357.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
259. Doronpa, 2016. Fukushima kenmin ga tachiagaru! Ihō han genpatsu tento-mura e no kōgi gaisen jissai! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189545977.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
260. Doronpa, 2016. Hyōgo Motomachi gaisen no hōkoku & “kōdō suru hoshu undō Kansai” Aramaki Yasuhiko daihyō shūnin no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12141961115.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.
261. Doronpa, 2016. Honjitsu yotei shite ita rajio bangumi e no nama shutsuen toriyame ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12193708329.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.
262. Doronpa, 2016. Honjitsu kara 17 nikkā, yume wo tsumugu tatakai ga hajimari-masu! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12180267947.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
263. Doronpa, 2016. Ianfumondai de no Nikkan gōi wo kyūdan suru kokumin dai kōshin no an'nai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12114282318.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
264. Doronpa, 2016. Ima koso towareru „Toranpu shokku“ ni kōsuru hoshushugi no arikata. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12221527197.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 25 d.
265. Doronpa, 2016. Yo-roppa wa moete iru ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118723653.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
266. Doronpa, 2016. Yume wo tsumugu tatakai no owari... soshite, hajimari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186113116.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
267. Doronpa, 2016. Jiji tsuredzure ~ Nippongun ga jūsatsu shita san jū mei no shōjotachi? Nado ~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12217566131.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 9 d.
268. Doronpa, 2016. Jiji tsuredzure ~ shintō no tōmei happyō ni tsuite nado ~. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12194505978.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.
269. Doronpa, 2016. Jū nen no omomi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12140526762.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.

270. Doronpa, 2016. Kawasaki demo wa „Nihon wo torimodosu“ tatakai no hajimari! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12167968694.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.
271. Doronpa, 2016. Kenpō mukōron ~Beikoku ni yoru 70 nen mae no Nihonkoku kenpō seitei~ *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12188850879.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
272. Doronpa, 2016. Kinkyū burogu 6.5 Kawasaki “Nihon jōka demo daisandan!” No aramashi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12167552423.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
273. Doronpa, 2016. Kita Chōsen ni yoru dandō misairu ga tsuini Nihon no haitateki keizaisuiiki ni! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12186845771.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
274. Doronpa, 2016. Kokka hyaku nen no taikai o mi ayamatta nikkan gōi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118323163.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
275. Doronpa, 2016. Kokka hyaku nen no taikai o mi ayamatta nikkan gōi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12118323163.html>>, žiūrėta 2019 liepos 7 d.
276. Doronpa, 2016. Masuzoe Youichi zentochiji jishoku mondai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12171442003.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
277. Doronpa, 2016. Masuzoe riko-ru demo shūryōgo no shokan&“nanmin ukeire zettai hantai! Kokumin daikōshin in Shinjuku“ no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12143419489.html>>, žiūrėta 2019 liepos 5 d.
278. Doronpa, 2016. NHK seiken hōsō shūrokutan. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12179580354.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
279. Doronpa, 2016. Nikoniko dōga kara no tettai ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12138321005.html>>, žiūrėta 2019 liepos 4 d.
280. Doronpa, 2016. Nippon Dai Ichi tō kōryō oyobi seisaku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12195780346.html>>, žiūrėta 2020 sausio 6 d.
281. Doronpa, 2016. Ōshū kiki kara hajimaru nashonarizumu no taitō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177240412.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
282. Doronpa, 2016. Ri Shi-ne saiban no hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12161785339.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.

283. Doronpa, 2016. San giin senkyo Suzuki Nobuyuki kōho no ōen enzetsu ni itte mimashita. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12176669676.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.
284. Doronpa, 2016. Sangiinsenkyo shūryō tochiijisen mikkamae! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12179371485.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
285. Doronpa, 2016. Semari kuru Kita Chōsen no kyōi! Sonotoki, wagakuni seifu wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12193326117.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.
286. Doronpa, 2016. Senkaku ni oshiyoseru Shina Chūkyō Nihon no mirai wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12189242735.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.
287. Doronpa, 2016. Shichi gatsu hatsuka yūzei-saki no oshirase& satsugai yokoku ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12182164816.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 3 d.
288. Doronpa, 2016. Shimbun media ga hajimete hōjita `payoku`. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12216949246.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.
289. Doronpa, 2016. Shinjitsu wa itsumo hitotsu!... are? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12176166404.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.
290. Doronpa, 2016. Tenchōsetsu (Ten'nōtanjōbi) no oyorokobi, oiwai wo mōshia-gemasu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12230962572.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
291. Doronpa, 2016. Tochihi Masuzoe Yōichi ni tai suru jyūmin kansaseikyū no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12160350611.html>>, žiūrėta 2019 liepos 12 d.
292. Doronpa, 2016. Tochihi senshutsu no kisha kaiken nitsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12175662447.html>>, žiūrėta 2019 liepos 18 d.
293. Doronpa, 2016. Tochiijisen junbi jōkyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12177057716.html>>, žiūrėta 2019 liepos 22 d.
294. Doronpa, 2016. Tosei wo kokumin no te ni torimodosu kai (Tochiijisen rikkōho yotei Sakurai Makoto shien dantai) hassoku no oshirase. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12173965659.html>>, žiūrėta 2019 liepos 13 d.
295. Doronpa, 2016. Tosei wo kokumin no te ni torimodosu kai. Kaigō hōkoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12187896609.html>>, žiūrėta 2019 liepos 25 d.

296. Doronpa, 2016. TPP kara Beikoku ridatsu!? Nihon seifu wa tomeru yūki wo motsu beki! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12222357587.html>>, žiūrėta 2019 rugsėjo 26 d.
297. Doronpa, 2016. Ubugoe wo ageta Nippon Dai Ichi tō! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12194805660.html>>, žiūrėta 2019 liepos 29 d.
298. Doronpa, 2017. Hokusen dōran chokuzen!? Minaosare hajimeta “kōdō suru hoshu undō” zenpen. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12263161509.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
299. Doronpa, 2017. [Kakutō no kōyaku] Shōhizei zōzei wa sakerarenai? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12316192057.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.
300. Doronpa, 2017. „Nihonjin ga daikirai, Nihonjin wa kichigai...“ Hantenren no shuchō wo ze to suru Hōmukyoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339334000.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.
301. Doronpa, 2017. Beikoku ga Kitachōsen o tero shienkokka ni sai nintei!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12330421509.html>>, žiūrėta 2019 birželio 19 d.
302. Doronpa, 2017. Byōyomi ga kaishi sa reta Hokusen he no gunji kōdō!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12262247884.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
303. Doronpa, 2017. Chōsensensō saikai ni sonaeru beki nihonkokumin hitorihitori no kokorogamae. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264983038.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
304. Doronpa, 2017. Chōsensensō saikai-ji ni Kitachōsen kara no tairyō nanmin ga Nihon ni oshiyoseru? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12328871267.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 5 d.
305. Doronpa, 2017. Hantō dōran ni okeru sensō shinario sono 1. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264381268.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
306. Doronpa, 2017. Hantō dōran ni okeru sensō shinario sono 2. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12264382743.html>>, žiūrėta 2019 spalio 23 d.
307. Doronpa, 2017. Hokusen dōran urutora shī no kaiketsusaku “kanemasa on bōmei” sakusen!? *no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12266646171.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.
308. Doronpa, 2017. Hokusen no kaku dōkatsu! Tainichi heitosupīchi ni wagakuni no payoku seiryoku wa... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12323860279.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 3 d.

309. Doronpa, 2017. Jiji tsuredzure “kyō wa tenchōsetsu” nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12338315591.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.
310. Doronpa, 2017. Jimetsu ganbō? Asahi mainichi no feikunyūsu bokumetsu kyanpēn (wara). *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12333776013.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 15 d.
311. Doronpa, 2017. Kenpō 89-jō ihan!? Shigaku josei wo shuchō suru Abe sōri. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12317757569.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.
312. Doronpa, 2017. Kitachōsen mondai kaya no soto no Nihon to Beikoku no omo-waku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390464390.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.
313. Doronpa, 2017. Kokkyō no shima, Tsushima no ima Kankokujin wo kyohi suru jimoto no hito-tachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12309714486.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.
314. Doronpa, 2017. Kokutai hakai wo mezasu han ten ren to sore ni kōgi suru kōdō hoshu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12270099692.html>>, žiūrėta 2019 spalio 27 d.
315. Doronpa, 2017. Sai kenshō himitsu gōi nikkan gōi haki dare no sekinin? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339644984.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.
316. Doronpa, 2017. Sai kenshō, himitsu gōi, nikkan gōi haki dare no sekinin? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12339644984.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.
317. Doronpa, 2017. Sayoku shintō “kibō no tō” chōraku ni hokusoemu chūdō saha seiryoku. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12317469383.html>>, žiūrėta 2019 spalio 30 d.
318. Doronpa, 2017. Seikatsu hogo ikkō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12335201406.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 18 d.
319. Doronpa, 2017. TPP henshūbyō ni rikan suru jimintō no usotsukidomo. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12324277318.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 4 d.
320. Doronpa, 2018. „riberaru na Asahi“ baikoku shimbun saigo no otakebi!? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391953952.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 5 d.
321. Doronpa, 2018. [Asahi no hanzai] Kantō daishinsai de Chōsen hito gyakusatsu o hikiokoshita no wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12392552418.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 5 d.

322. Doronpa, 2018. [Chōsen no senmonka?] Bunseki wo ayamatta Beikoku no iradachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12425183764.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
323. Doronpa, 2018. [Dō sureba ii no?] Ōsakashi ikunoku de matamata zainichi hanzai hassei! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12412692765.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 4 d.
324. Doronpa, 2018. [Han'nichi payoku monzetsu] Kankoku de nanmin ukeire dai hantai demo kaisai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390734581.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 2 d.
325. Doronpa, 2018. „„10 14 Han imin dē” Ano Asahi shimbun ga ōen kiji wo!“”. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12407976002.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.
326. Doronpa, 2018. Facebook nado SNS ni yoru genron tōsei ni taikō shiyou! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12356892152.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 19 d.
327. Doronpa, 2018. Gō'u saigai ni awareta minasama e. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12389579138.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.
328. Doronpa, 2018. Henkō hōdō no rekishi kizon media vs netto. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390927177.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 2 d.
329. Doronpa, 2018. Imasara kikenai “kurisumasu” no arekore. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427350423.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
330. Doronpa, 2018. Iwai! IWC dattai rainen yori no hōgei saikai ni mukete. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427306803.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
331. Doronpa, 2018. Kankoku o hōmon suru nihonjin kankōkyaku wa hontōni fuete iru no ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12392954681.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
332. Doronpa, 2018. Kankoku-gun heishi no bankō ni taishite tōji kuni ni shazai shinai bun zai Tora. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12363657647.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.
333. Doronpa, 2018. Kanzen ni hōkai shita `nikkan gōi' no atoshimatsu. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12393184466.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
334. Doronpa, 2018. Kinrin shokoku jōkō ni miru jigiyaku kokka Nihon wo tachinao-ra seru ni wa... *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391639471.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 3 d.

335. Doronpa, 2018. Kita Chōsen e no keizai shien-gaku wa ichi chō-en? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12391880303.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 4 d.
336. Doronpa, 2018. Kita Chōsen no ugoki ni aseru hitsuyō-nashi! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12364078753.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.
337. Doronpa, 2018. Moritomo bunsho kaizan jiken de yuragu seitō seiji e no shin-rai. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12360406628.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 20 d.
338. Doronpa, 2018. Mugen rūpu! “Shazai to baishō” wo tachikuru ni wa? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12425617657.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
339. Doronpa, 2018. Nihon gaikō no ronten Kankoku to dō mukiau ka? *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12429330222.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 9 d.
340. Doronpa, 2018. Nihon ni tairyō shūrai suru Shinajin, kangokujintachi. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12390218047.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.
341. Doronpa, 2018. Seijika ga atsukai ni komaru `kōdō suru hoshu undō’. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12346985662.html>>, žiūrėta 2020 m. vasario 6 d.
342. Doronpa, 2018. Sen wazawai Raosu damu kekkai yukue fumei-sha sū hyakumei hisai-sha 6600-meī. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12393397387.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.
343. Doronpa, 2018. Shikei seido no kahi ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12389619768.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 29 d.
344. Doronpa, 2018. Shikei shikkō: Asahara Shōkō ra ŌMU shikeishū 7 mei. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12388851523.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.
345. Doronpa, 2018. Sō jinkō no 1% ika? Nihon ni netsukanai Kirisutokyō. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12388186538.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 26 d.
346. Doronpa, 2018. Tai Shina hōi-mō Ajia no `Kotsuki kairō’ de taikō o! *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12387879979.html>>, žiūrėta 2019 lapkričio 25 d.
347. Doronpa, 2018. Tenchōsetsu tsuiki ari. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12427349012.html>>, žiūrėta 2019 gruodžio 6 d.

348. Doronpa, 2019. Nishiyama Takeshi kōho (Kyōto-shi Sakyō-ku) kojīn kōenkai no hōkoku nado. *Doronpa no hitorigoto*. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12451990120.html>>, žiūrėta 2020 m. sausio 24 d.
349. Doronpa, 2019. Tōitsu chihō senkyo (kōhan-sen) no kekka ni tsuite. *Doronpa no hitorigoto*, 2019 04 22. Prieiga internete: <<https://ameblo.jp/doronpa01/entry-12455880631.html>>, žiūrėta 2019 birželio 3 d.

Priedai

Priedas Nr. 1.

**Zaitokukai įvardijimai „The Japan Times“ portale,
2010-2019 m. Surinkta autoriaus.**

Terminas	Šaltinis
anti-foreigner group	1. Murai Sh., 2016. Sakurai's xenophobic comments ignites debate over hate speech. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/08/04/national/social-issues/sakurais-xenophobic-comments-ignites-debate-hate-speech>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 2. The Japan Times, 2013. Abe and his ministers give anti-foreigner rallies tacit green light. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2013/08/19/voices/abe-and-his-ministers-give-anti-foreigner-rallies-tacit-green-light> žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
anti-Korean activist group	1. The Japan Times, 2015. Video posting site shuts down anti-Korean Zaitokukai activists' channel. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/05/20/national/social-issues/video-posting-site-shuts-anti-korean-zaitokukai-activists-channel>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 2. The Japan Times, 2016. Ministry warns Kawasaki event organizer over hate speech against Korean women. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/08/03/national/ministry-warns-kawasaki-event-organizer-hate-speech-korean-women>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 3. Osaki, T., 2016. Diet passes Japan's first law to curb hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/05/24/national/social-issues/diet-passes-japans-first-law-curb-hate-speech>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 4. The Japan Times, 2016. Websites deleted hate speech videos at government request. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/02/14/national/social-issues/websites-deleted-hate-speech-videos-government-request>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 5. Murai Sh., 2016. U.N. rapporteur urges Japan to consider law banning hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/02/08/national/social-issues/u-n-rapporteur-urges-japan-to-consider-law-banning-hate-speech> žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
anti-Korean group	1. The Japan Times, 2016. Japan's laws against hate speech piecemeal, lack teeth. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/social-issues/japans-laws-hate-speech-piecemeal-lack-teeth> žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 2. The Japan Times, 2016. High court rejects Inada appeal over magazine defamation case. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/crime-legal/high-court-rejects-inada-appeal-over-magazine-defamation-case> žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 3. Aoki, M., 2016. In Tokyo gubernatorial poll, more color than most know. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/07/26/national/politics-diplomacy/tokyo-gubernatorial-poll-color-know>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 4. Johnston, E., 2016. Osaka enforces Japan's first ordinance against hate speech, threatens to name names. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/07/01/national/crime-legal/osaka-enforces-japans-first-ordinance-hate-speech-threatens-name-names>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.

	5. Johnston, E., 2014. Osaka mayor prepares to tackle anti-Korean group Zaitokukai. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/01/national/osaka-mayor-prepares-tackle-anti-korean-group-zaitokukai/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 6. The Japan Times, 2016. High court doubles damages owed by anti-Korean group, labels attack against Japanese as racist. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/04/25/national/high-court-doubles-damages-owed-anti-korean-group-labels-attack-japanese-racist/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 7. Johnston, E., 2016. Osaka assembly passes nation's first ordinance against hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/01/15/national/osaka-set-pass-japans-first-ordinance-hate-speech-will-name-shame-offenders/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 8. Debito, A., 2016. Battles over history, the media and the message scar 2015. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2016/01/03/issues/battles-history-media-message-scar-2015/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 9. Johnston, E., 2015. Osaka's assault on ethnic invective stalls. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/06/15/national/osakas-assault-ethnic-invective-stalls/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 10. Johnston, E., 2015. Hate speech may lack clear definition but Kansai trying to squelch it. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/06/15/national/hate-speech-may-lack-clear-definition-kansai-trying-squelch/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 11. Otake, T., 2015. With hate speech bill, Osaka grapples with freedom of expression. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/05/25/national/social-issues/with-hate-speech-bill-osaka-grapples-with-freedom-of-expression/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 12. Johnston, E., 2015. Hashimoto likely to continue political career, but in what role? <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/05/22/national/politics-diplomacy/hashimoto-likely-continue-political-career-role/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 13. Johnston, E., 2015. Kansai spearheads campaign against hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/01/25/national/kansai-spearheads-campaign-against-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 14. Johnston, E., 2014. Public protest in Japan: Power to the people? <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/life/2014/12/20/general/public-protest-japan-power-people/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 15. The Japan Times, 2014. Top court finalizes ruling against anti-Korean group's hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/12/11/national/social-issues/top-court-finalizes-ruling-anti-korean-groups-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 16. The Japan Times, 2014. Security report names anti-Korean group Zaitokukai for first time. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/12/04/national/security-report-names-anti-korean-group-zaitokukai-first-time/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 17. The Japan Times, 2014. Osaka mayor gets into shouting match with head of anti-Korean group. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/21/national/social-issues/osaka-mayor-engages-shouting-match-head-anti-korean-group/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
--	--

	18. The Japan Times, 2014. Curbing hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2014/10/06/editorials/curbing-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 19. Aoki, M., 2014. DPJ chief assails Abe over rise in far-right hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/09/30/national/politics-diplomacy/dpj-chief-assails-abe-rise-far-right-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 20. The Japan Times, 2014. Public security chief admits posing with anti-Korean activist. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/09/18/national/new-abduction-minister-posed-for-photo-with-anti-korean-activist/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 21. Johnston, E., 2014. Time for legislation to prevent spread of hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/07/19/national/time-for-legislation-to-prevent-spread-of-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 22. The Japan Times, 2013. Abe and his ministers give anti-foreigner rallies tacit green light. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2013/08/19/voices/abe-and-his-ministers-give-anti-foreigner-rallies-tacit-green-light/> žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 23. Osaki, T., 2013. Nationalism rearing ugly head with greater frequency. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/05/23/national/social-issues/nationalism-rearing-ugly-head-with-greater-frequency/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
anti-Korean hate group	1. Debito, A., 2019. From new visas to a tourism backlash, the Top 10 issues that affected us in 2018 may forecast our future treatment. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2019/01/27/issues/new-visas-tourism-backlash-top-10-issues-affected-us-2018-may-forecast-future-treatment/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Johnston, E., 2015. A legacy of WWII, Korean residents test nation's ability to accommodate non-Japanese. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/08/10/national/history/legacy-wwii-korean-residents-test-nations-ability-accommodate-non-japanese/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 3. Adelstein, J., 2014. Yakuza do what Abe Cabinet pick can't. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/04/national/media-national/yakuza-abe-cabinet-pick-cant/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Anti-Korean residents group	The Japan Times, 2016. Taking aim at hate speech. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/opinion/2016/04/23/editorials/taking-aim-hate-speech/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
citizens' group	Harlan, Ch., 2013. Shin-Okubo, window on a sad regional rift. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2013/12/06/national/shin-okubo-window-on-a-sad-regional-rift/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Extreme-right	The Japan Times, 2016. High court rejects Inada appeal over magazine defamation case. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/crime-legal/high-court-rejects-inada-appeal-over-magazine-defamation-case/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
far-right citizens' group	Osaki, T., 2015. First Japanese bill outlawing racism, hate speech submitted to Upper House. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2015/05/22/national/social-issues/first-japanese-bill-outlawing-racism-hate-speech-submitted-to-upper-house/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.

Far-right group	1. The Japan Times, 2014. DPJ member admits heckling female minister with sexually suggestive comment. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/08/national/politics-diplomacy/diet-heckler-insinuates-minister-intimate-anti-korean-group-members>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Osaki, T., 2014. Courts, U.N. shine spotlight on hate speech in Japan. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/08/04/reference/courts-u-n-shine-spotlight-hate-speech-japan>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 3. Mie, A., 2013. Xenophobia finds fertile soil in web anonymity. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/01/08/reference/xenophobia-finds-fertile-soil-in-web-anonymity>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
far-rightist group	Osaki, T., 2016. Japanese court issues first-ever injunction against hate-speech rally. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2016/06/03/national/crime-legal/japanese-court-issues-first-ever-injunction-hate-speech-rally >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Far-right activists	Osaki, T., 2014. New justice minister against outlawing hate speech. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/06/national/new-justice-minister-outlawing-hate-speech >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
group targeting Koreans in Japan	1. Pesek, W., 2014. Abe's 'womenomics' is little more than skin deep. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/opinion/2014/10/21/commentary/abes-womenomics-is-little-more-than-skin-deep>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Yoshida, R., 2014. DPJ takes aim at newly appointed female Cabinet members. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/08/national/politics-diplomacy/dpj-takes-aim-at-newly-appointed-female-cabinet-members>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Hate group	1. Adelstein, J., 2015. The candy, the whip and freedom of press in Japan. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/02/28/national/media-national/candy-whip-freedom-press-japan/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Debito, A., 2015. Hate, muzzle and poll: a top 10 of issues for 2014. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2015/01/01/issues/hate-muzzle-poll-top-10-issues-2014>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 3. McNeill, D., 2010. Sakurai: a very dapper demagogue. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2010/05/18/issues/sakurai-a-very-dapper-demagogue/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Hate speech	1. The Japan Times, 2016. High court rejects Inada appeal over magazine defamation case. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2016/10/12/national/crime-legal/high-court-rejects-inada-appeal-over-magazine-defamation-case>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Iwahara, N., 2015. Kids' booklet aims to explain Zaitokukai hate-speech ruling. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/02/19/national/social-issues/kids-booklet-aims-to-explain-zaitokukai-hate-speech-ruling>, 2020 m. gegužės 7 d. 3. Yoshida, R., 2014. DPJ takes aim at newly appointed female Cabinet members. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/08/national/politics-diplomacy/dpj-takes-aim-at-newly-appointed-female-cabinet-members>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
yakuza-linked group	Adelstein, J., 2015. Learning valuable lessons from the yakuza? <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2015/04/04/national/media-national/learning-valuable-lessons-yakuza/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.

Nationalist	1. The Japan Times, 2014. Japanese high court upholds ruling against anti-Korean activists' hate speech. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/07/08/national/crime-legal/japanese-high-court-upholds-ruling-anti-korean-activists-hate-speech/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Osaki, T., 2013. Nationalism rearing ugly head with greater frequency. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/05/23/national/social-issues/nationalism-rearing-ugly-head-with-greater-frequency/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
much more extreme than regular right-wingers	Arita, E., 2012. Symposium looks at the disturbing rise of online nationalism. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2012/11/04/national/media-national/symposium-looks-at-the-disturbing-rise-of-online-nationalism/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
opposes the granting of permanent residency status to Korean residents in Japan, repeated hate speeches	The Japan Times, 2018. Former Zaitokukai member pressed with libel charges for hate speech against Korean school in Kyoto. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2018/04/24/national/crime-legal/former-zaitokukai-member-pressed-libel-charges-hate-speech-korean-school-kyoto/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Racially discriminatory	Reynolds, I., 2014. North Korean schools in Japan soldiering on despite tough times. <i>he Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/13/national/north-korean-schools-in-japan-soldiering-on-despite-tough-times/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Racist group	1. Adelstein, J., 2014. Jeers, apologies and silence: Japan's 2014 in quotes. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2014/12/22/issues/jeers-apologies-silence-japans-2014-quotes/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Osaki, T., 2014. New justice minister against outlawing hate speech. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/06/national/new-justice-minister-outlawing-hate-speech/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 3. Yoshida, R., 2014. Obuchi scandal bad omen for Abe. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/18/national/politics-diplomacy/obuchi-scandal-bad-omen-abe/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Rightist	1. The Japan Times, 2014. Public security chief admits posing with anti-Korean activist. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/09/18/national/new-abduction-minister-posed-for-photo-with-anti-korean-activist/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Mie, A., Nagata, K., 2014. Anniversary of WWII surrender met with varied reaction. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/08/15/national/anniversary-of-wwii-surrender-met-with-varied-reaction/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 3. The Japan Times, 2013. Court bans rightists' hate speech, rallies. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/10/07/national/court-bans-rightists-hate-speech-rallies/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 4. The Japan Times, 2013. Abe and his ministers give anti-foreigner rallies tacit green light. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/community/2013/08/19/voices/abe-and-his-ministers-give-anti-foreigner-rallies-tacit-green-light/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 5. Johnston, E., 2013. Politicians silent on curbing hate speech. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/07/10/national/social-issues/politicians-silent-on-curbing-hate-speech/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.

right-wing	1. Johnston, E., 2014. Osaka mayor prepares to tackle anti-Korean group Zaitokukai . <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/01/national/osaka-mayor-prepares-tackle-anti-korean-group-zaitokukai/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. Johnston, E., 2015. Kansai spearheads campaign against hate speech. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/01/25/national/kansai-spearheads-campaign-against-hate-speech/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 3. Osaki, T., 2013. Nationalism rearing ugly head with greater frequency. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/05/23/national/social-issues/nationalism-rearing-ugly-head-with-greater-frequency/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 4. Arita, E., 2012. Symposium looks at the disturbing rise of online nationalism. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2012/11/04/national/media-national/symposium-looks-at-the-disturbing-rise-of-online-nationalism/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
right-wing fringe organization	Kingston, J., 2017. Koike tests possibilities and perils of populism in Japan. <i>The Japan Times</i> . Nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/opinion/2017/08/26/commentary/koike-tests-possibilities-perils-populism-japan/ >, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
Right-wing hate group	Johnston, E., 2015. Osaka's assault on ethnic invective stalls. <i>The Japan Times</i> , nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2015/06/15/national/osakas-assault-ethnic-invective-stalls/ >, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
ultraconservative anti-Korean	Osaki, T., 2016. Japan's first-ever hate speech probe finds rallies are fewer but still a problem . <i>The Japan Times</i> , nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2016/03/30/national/japans-first-ever-hate-speech-probe-finds-rallies-are-fewer-but-still-a-problem/ >, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
ultraconservative civic group	Osaki, T., 2016. Lesser-known candidates in the Tokyo gubernatorial race make their case. <i>The Japan Times</i> , nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2016/07/29/national/politics-diplomacy/lesser-known-candidates-tokyo-gubernatorial-race-make-case/ >, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
ultranationalist	1. Osaki, T., 2014. Head of anti-foreigner group Zaitokukai to step down. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/12/national/head-of-anti-foreigner-group-zaitokukai-to-step-down/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 2. Wong, D., 2015. The songs that tried to teach Japan to kill. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/culture/2015/07/05/music/songs-tried-teach-japan-kill/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 3. Adelstein, J., 2015. Could Hamp's detention reinforce prejudice? <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2015/07/04/national/media-national/hamps-detention-reinforce-prejudice/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 4. Johnston, E., 2014. Hate speech law faces uphill battle as snap poll may derail debate. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/17/reference/hate-speech-law-faces-uphill-battle-snap-poll-may-derail-debate/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d. 5. Adelstein, J., 2014. Yakuza do what Abe Cabinet pick can't. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/04/national/media-national/yakuza-abe-cabinet-pick-cant/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.

	6. Schreiber, M., 2013. 'Hate speech' in the media, but not the legal code. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/06/23/national/media-national/hate-speech-in-the-media-but-not-the-legal-code/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 7. Osaki, T., 2013. Nationalism rearing ugly head with greater frequency. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2013/05/23/national/social-issues/nationalism-rearing-ugly-head-with-greater-frequency/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 8. Osaki, T., 2014. Head of anti-foreigner group Zaitokukai to step down. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/11/12/national/head-of-anti-foreigner-group-zaitokukai-to-step-down/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
ultra-rightist group	Yamaguchi, J., 2014. Perilous spirit of the times. <i>The Japan Times</i> , nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/opinion/2014/10/28/commentary/japan-commentary/perilous-spirit-times/ >, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
Ultra-rightist organization	Osaki, T., 2013. Anti-Korean rally in Shin-Okubo turns ugly; several suspects held. <i>The Japan Times</i> , nuoroda internete: < https://www.japantimes.co.jp/news/2013/06/18/national/crime-legal/anti-korean-rally-in-shin-okubo-turns-ugly-several-suspects-held/ >, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.
ultra-rightwing group	1. Yoshida, R., 2014. Obuchi scandal bad omen for Abe. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/10/18/national/politics-diplomacy/obuchi-scandal-bad-omen-abe/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d. 2. The Japan Times, 2014. U.S. human rights report cites anti-Korean hate speech in Japan. <i>The Japan Times</i>. Nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/02/28/national/u-s-human-rights-report-cites-anti-korean-hate-speech-in-japan/>, žiūrėta: 2020 m. gegužės 7 d.
極端な民族主義・排外主義	1. NPA, 2017. Metinė NPA ataskaita. http://www.npa.go.jp/hakusyo/h29/pdf/pdf/09_dai5syo.pdf, p. 185 2. The Japan Times, 2014. Security report names anti-Korean group Zaitokukai for first time. <i>The Japan Times</i>, nuoroda internete: <https://www.japantimes.co.jp/news/2014/12/04/national/security-report-names-anti-korean-group-zaitokukai-first-time/>, žiūrėta 2020 m. gegužės 7 d.

Priedas Nr. 2**Makoto Sakurai tinklaraštyje nurodytos bendradarbiaujančios (協賛, *kyōsan*) organizacijos**

Organizacijos pavadinimas	Renginio data
ACT FACTORY TOPIX	2010 08 22,
BLOG最右翼勢力	2013 03 17,
BLOG「警鐘RANDA!!」	2013 08 10, 2013 11 23, 2014 01 26
NPO外国人犯罪追放運動	2008 01 26, 2008 02 09, 2008 03 02, 2008 08 13, 2008 10 04, 2008 10 13, 2008 12 05, 2009 02 13, 2009 03 09, 2009 04 11, 2009 06 12, 2009 06 13, 2009 07 26, 2009 08 16, 2009 08 30, 2009 08 31, 2009 09 27, 2009 10 04, 2009 11 28, 2010 01 24, 2010 02 03, 2010 03 05, 2010 04 18, 2010 05 01, 2012 09 29, 2012 10 27, 2013 06 01, 2014 03 16
きな の 会	2012 05 27, 2013 07 27,
せと弘幸Blog『日本よ何処へ』	2008 01 26, 2008 08 13, 2008 09 21, 2008 10 04, 2008 10 13, 2008 12 05, 2009 02 13, 2009 03 09, 2009 04 11, 2009 04 19, 2009 05 02, 2009 06 12, 2009 06 13, 2009 07 26, 2009 08 16, 2009 08 30, 2009 08 31, 2009 09 27, 2009 10 04, 2009 10 20, 2009 10 31, 2009 11 11, 2009 11 28, 2010 01 24, 2010 02 03, 2010 03 05, 2010 04 18, 2012 05 27, 2013 03 17, 2013 09 29, 2014 03 16,
クリーンかわさき連絡会	2010 08 22, 2013 03 17, 2013 06 01, 2014 01 18
サラリーマンの保守活動を応援する会	2012 05 27, 2013 03 17, 2013 06 01, 2013 07 27,
チーム関西/ WE.ARE☆TEAM-KANSAI!	2010 05 19, 2011 10 10, 2011 10 12, 2012 01 23,
テレボス会	2010 06 20,
パチンコ廃止を求める会	2012 06 30, 2013 03 17, 2013 07 27,
愛国倶楽部	2012 07 29, 2012 12 02, 2013 05 25, 2013 09 29,
愛国女性のつどい花時計	2010 05 03, 2012 09 29,
愛書連 (aishoren)	2009 08 30, 2010 08 22,
愛国矜持会	2013 07 27
愛国日本	2013 11 23,
愛国者市民団体 日の丸友の会	2012 09 29, 2013 11 23,
維新政党新風 (ishin seito shinpu)	2008 07 10, 2009 05 02, 2009 06 06, 2009 10 31, 2010 05 23, 2010 10 24, 2012 09 29, 2012 11 04, 2013 09 29, 2014 03 16

外国人参政権に反対する会	2008 02 09, 2008 03 02, 2008 10 04, 2009 03 09, 2009 04 11, 2009 04 19, 2009 05 02, 2009 06 12, 2009 06 13, 2009 06 26, 2009 07 26, 2009 08 16, 2009 08 30, 2009 08 31, 2009 09 27, 2009 10 04, 2009 10 20, 2009 11 11, 2009 11 28, 2010 01 17, 2010 01 24, 2010 03 05, 2010 03 14, 2010 04 03, 2010 10 16, 2011 11 06, 2012 09 29, 2012 11 04, 2014 03 16
鎌倉保守の会	2010 08 22,
国家主権を考える会	2011 02 22
差別利権を許さない市民の会	2010 05 19
子ども手当て再審議要求デモ実行委員会	2010 05 03,
主権回復を目指す会	2007 12 04, 2008 01 26, 2008 02 09, 2008 03 02, 2008 08 13, 2008 09 21, 2008 10 13, 2008 12 05, 2009 02 13, 2009 03 09, 2009 04 11, 2009 04 19, 2009 05 02, 2009 06 12, 2009 06 13, 2009 07 20, 2009 08 16, 2009 08 30, 2009 08 31, 2009 09 13, 2009 09 27, 2009 10 04, 2009 10 10, 2009 10 20, 2009 11 28, 2009 12 08, 2009 12 20, 2010 01 24, 2010 02 03, 2010 03 05,
俊傑憂憤の集い	2009 05 02, 2009 06 06, 2010 06 20, 2010 10 24, 2010 12 11, 2011 01 30, 2011 09 17, 2012 02 11, 2012 02 12, 2012 09 09, 2014 04 27
真広島長崎平和集会千人委員会	2010 10 24,
神楽花	2010 05 03,
千風の会	2009 09 27, 2010 02 03, 2010 03 05, 2010 06 20, 2012 09 29,
大阪魂	2012 05 27,
大日本愛書連	2010 11 07
日本の子供の未来を守る会	2010 05 03,
日本の自存自衛を取り戻す会	2009 11 11, 2012 08 15, 2012 09 29, 2012 10 27, 2012 11 04, 2013 03 17, 2013 06 01, 2013 11 23,
日本の心を伝える会	2009 11 11,
日本を護る市民の会	2008 12 05, 2009 04 11, 2009 05 02, 2009 06 12, 2009 06 13, 2009 08 16, 2009 08 29, 2009 08 30, 2009 08 31, 2009 09 27, 2009 10 04, 2009 10 10, 2009 11 11, 2009 11 23, 2009 12 12, 2009 12 13, 2009 12 27, 2010 01 11, 2010 01 17, 2010 01 24, 2010 02 03, 2010 02 21, 2010 04 03, 2010 04 25, 2010 05 23, 2010 06 20, 2010 10 16,
日本を大切に思う道民の会	2008 09 21, 2009 05 02,
日本シルクロード科学倶楽部	2010 10 24,

日本会議北海道本部	2009 05 02, 2009 06 06, 2010 12 04,
日本再建会議 (saiken)	2010 10 16
日本女性の会 そよ風/そよ風	2009 08 16, 2009 08 31, 2009 09 27, 2009 10 10, 2009 11 23, 2009 12 12, 2009 12 13, 2009 12 27, 2010 02 21, 2010 04 03, 2010 04 25, 2010 08 22, 2010 10 24, 2010 12 11, 2011 01 30, 2011 09 17, 2012 02 11, 2012 02 12, 2012 05 27, 2012 08 15, 2012 09 09, 2012 09 29, 2012 11 04, 2013 03 17, 2013 06 01, 2014 01 18, 2014 03 16, 2014 04 27
日本侵略を許さない国民の会	2011 09 11, 2011 11 06, 2011 12 17, 2012 01 30, 2012 02 12, 2012 02 25, 2012 02 26, 2012 06 30, 2012 08 15, 2012 09 29, 2012 10 27, 2012 11 11, 2013 03 17, 2013 06 01, 2013 08 06, 2014 01 18, 2014 03 16, 2014 07 13
日本の心を学ぶ会	2013 03 17,
日本人差別をなくせデモ実行委員会	2013 06 01,
浜の会	2012 05 27,
李登輝友の会北海道支部	2009 06 06,
新社会運動	2012 09 29, 2013 06 01,
鎌倉の教育を考える会	2012 09 29, 2012 11 04,
小金井市青少年育成協議会	2012 09 29, 2012 11 04,
ジャパンライジング	2012 09 29, 2014 03 16,
(ロックバンド)フジモンズ	2012 09 29, 2012 10 27, 2013 03 17, 2013 05 12, 2013 06 01, 2013 08 06, 2013 08 10, 2014 05 18
誇りある日本の会	2012 09 29,
従軍慰安婦の嘘を許さない会	2012 11 04,
笹竜党(ささりんどう)	2012 11 04,
真の人権を考える日本国民の集い	2012 11 04,
國心会	2013 03 17, 2013 06 01,
護国市民隊志士の会	2013 03 17, 2013 06 01, 2013 11 23, 2014 01 18, 2014 03 16,
新日友会	2013 03 17, 2013 06 01,
東京青少年の会	2013 03 17,
民族主義党(民主党)*	2013 03 17, 2013 06 01,
純日本人会	2013 06 01,
湘南純愛組	2013 06 01,
政経調査会	2013 06 01,

東青会	2013 06 01,
歴史捏造を糾す会	2013 07 27,
TEAM京都	2013 07 27,
純心同盟	2013 07 27, 2013 09 29,
我流通信社	2013 07 27,
新日の丸友の会	2013 08 06, 2013 08 10,
外国人犯罪撲滅協議会	2013 08 06, 2013 08 10,
護国千葉の会	2013 08 10, 2013 11 23,
在京テレビ局6社と関わりのあるテレビ番組を見ない市民の会	2013 08 10, 2013 11 23,
チーム引っ越しオバさん	2013 08 10, 2013 11 23,
反日組織解隊	2013 08 10, 2013 11 23,
荒井泉	2013 11 23,
相州さくら会	2013 11 23,
勇気あるニッポン人と五十六パパ	2013 11 23,
真の革新を目指す見沼の会	2014 01 18,
保守川口連絡会	2014 01 18,
壮年行動保守北関東組	2014 01 18,
しきしま会	2014 01 18,
桜乱舞流	2014 01 18,
護国志士の会	2014 07 13, 2014 08 15
チーム桂田	2014 07 13
チーム桜田	2014 07 13
関西保守活動有志一同	2014 12 21

Priedas Nr. 3**Makoto Sakurai tinklaraštyje nurodytos bendradarbiaujančios (共催, *kyōsai*) organizacijos**

主権回復を目指す会	2008 28 24, 2010 01 13, 2010 01 14, 2010 01 16
特定失踪者問題調査会	2011 06 05
主権回復を目指す会・関西 実戦委員会	2008 05 18,
新風の会	2008 05 18,
外国人参政権に反対する会	2008 05 18,
一日会	2008 05 18,
純日本人会	2010 05 30
WE.ARE?★TEAM-KANSAI!	2010 08 04, 2010 12 04, 2011 09 17,
そよ風	2010 12 04, 2011 06 19, 2013 07 27,
きな会	2010 12 04
日本侵略を許さない国民の会	2011 09 23, 2011 09 25
BLOG警鐘RANDA!!	2014 04 06

Makoto Sakurai tinklaraštyje nurodytos bendradarbiaujančios (応援, *ōen*) organizacijos

そよ風	2010 12 04
-----	------------

Priedas Nr. 4**Makoto Sakurai tinklaraštyje nurodytos bendradarbiaujančios (協力, *kyōryoku*) organizacijos**

政経調査会	2008 07 19
日本を大切に思う道民の会	2008 07 06
俊傑憂憤の集い&喜楽ファミリー	2009 09 12
主権回復を目指す会	2009 11 21
新攘夷運動排害社	2011 07 03
そよ風	2011 07 03
外国人参政権に反対する会	2011 07 03
関西保守活動有志一同	2014 12 21

Priedas Nr. 5**Makoto Sakurai tinklaraštyje nurodytos bendradarbiaujančios
organizuojančios (主催, *shusai*) organizacijos**

「村山談話」の白紙撤回を求める市民の会	2009 02 11
3・1集会実行委員会	2009 03 01
NPO外国人犯罪追放運動	2007 12 28, 2008 01 22, 2008 03 14, 2008 05 22, 2008 06 09, 2008 06 14, 2008 07 19, 2008 11 04, 2009 02 11, 2009 05 17, 2009 10 20, 2009 12 28, 2011 07 14,
せと弘幸Blog『日本よ何処へ』	2007 11 17, 2008 03 14, 2008 04 22, 2008 05 22, 2008 06 09, 2008 06 14, 2008 07 19, 2008 08 24, 2008 11 04, 2009 02 11, 2009 03 01, 2009 03 10, 2009 05 17, 2009 12 28, 2010 05 30,
せと弘幸	2016 08 14
マスコミの偏向報道を許さない道民の会	2009 06 06,
ロート製菓不買デモ実行委員会	2012 05 27
愛書連	2009 04 19, 2009 10 04
愛国倶楽部	2009 12 11, 2009 12 12, 2011 8 28
河野談話の白紙撤回を求める市民の会	2008 01 26,
外国人参政権に反対する会	2007 11 17, 2008 03 14, 2008 06 09, 2008 06 14, 2008 07 19, 2008 11 04, 2009 03 01, 2009 02 11, 2009 03 10, 2009 03 20, 2009 05 17, 2009 10 31, 2009 12 28,
核武装推進デモ実行委員会	2013 08 06
救う会 sukuukai	2008 06 29, 2008 07 03, 2011 06 05
家族会	2011 06 05
拉致議連	2011 06 05
群馬の森の朝鮮人追悼碑の撤去を求める県民の会	2012 11 04,
健全な国民社会を実現する運動	2010 05 01
原発の火を消さない国民会議	2011 04 17, 2011 09 11,
現幻月党	2010 02 14
誇りある日本をつくる会/誇りある日本の会	2011 10 22, 2016 08 14,
自衛隊の活動に感謝する国民の会	2012 11 11

主権回復を目指す会	2007 11 17, 2007 12 20, 2007 12 28, 2008 01 22, 2008 03 14, 2008 05 22, 2008 06 09, 2008 06 14, 2008 07 06, 2008 07 19, 2008 10 04, 2008 11 04, 2009 02 11, 2009 03 01, 2009 03 10, 2009 03 17, 2009 05 17, 2009 07 26, 2009 10 17, 2009 10 26, 2009 11 11, 2009 11 25, 2009 12 08, 2009 12 17, 2009 12 28, 2010 04 18,
新しい歴史教科書をつくる会	2007 12 04, 2007 12 20
新社会運動	2012 06 16, 2013 02 09,
新風山口県本部	2009 06 06,
新攘夷運動	2012 02 26,
真・保守市民の会	2009 02 11
人権擁護法案を阻止する市民の会	2008 03 14, 2008 06 14, 2009 03 10,
千風の会	2009 09 13
田母神論文と自衛官の名誉を考える会	2009 12 08,
毒ギョーザに抗議するエブロンデモ実行委員会	2008 04 26
日本のお母さんパレード実行委員会	2010 05 03
日本を護る市民の会	2009 02 11, 2009 03 20, 2009 05 17, 2009 09 13, 2009 10 21, 2009 12 26, 2010 01 16, 2010 05 23,
日本差別集団シーシェパードを糾弾する国民の会	2012 11 24,
日本女性の会 そよ風	2009 08 07, 2009 10 18, 2009 11 11, 2010 05 19, 2010 10 16, 2013 07 27,
日本侵略を許さない国民の会	2011 10 30, 2011 12 04, 2012 06 10, 2012 06 16, 2012 07 29, 2012 10 13
名も無き市民の会	2008 06 04, 2008 06 08
千風の会	2009 09 13, 2011 11 27,
パチ禁デモ実行委員会	2010 01 17
現幻月党	2010 02 14
ACT FACTORY TOPIX	2010 04 26
拉致被害者奪還・国民大行進実行委員会	2013 08 04
勇気あるニッポン人と五十六パパ	2013 07 28
日本の未来を考える会	2013 07 14

桜井誠講演会実行委員会	2013 06 30
甦れ日本国民の会	2013 01 25
湘南純愛組	2012 12 22
日韓断交共闘委員会	2012 07 08, 2012 09 23, 2012 10 13
日本の自存自衛を取り戻す会	2010 11 22, 2011 04 12
国会記者クラブ所属・日刊中央通信社主幹 瀬戸弘	2011 01 15
5・3「子ども手当」「夫婦別姓」反対・日本のお母さんパレード実行委員会	2010 05 03
純心同盟本部	2014 04 13
行動する保守運動 (Makoto Sakurai)	2015 04 25, 2015 06 22, 2015 07 05, 2015 08 08, 2015 08 15, 2015 11 01, 2015 11 29, 2015 12 20, 2016 01 24, 2016 05 27, 2016 05 29, 2016 05 31, 2016 06 19, 2016 08 13, 2016 08 15, 2016 12 01,
三重県パチンコオールナイト営業に反対する会	2015 12 06
拉致被害者奪還国民大行進実行委員会	2016 08 15

Priedas Nr. 6.

Makoto Sakurai tinklaraštyje paminėtos organizacijos ir jiems priskiriamų renginių skaičius.

Eil. Nr.	Pavadinimas	reikšmė	Reng. Sk.
1	「村山談話」の白紙撤回を求める市民の会	Piliečių organizacija, pasisakanti už „Murayamos pareiškimo“ atšaukimą	1
2	(ロックバンド)フジモンズ	(roko grupė) Fujimons	8
3	ACT FACTORY TOPIX	ACT FACTORY TOPIX	2
4	BLOG「警鐘RANDA!!」	tinklaraštis „Išpėjimo signalas RANDA!!“	4
5	BLOG最右翼勢力	tinklaraštis „Dešiniausia jėga“	1
6	TEAM京都	TEAM Kyoto	1
7	NPO外国人犯罪追放運動	NPO „Judėjimas išstumti užsieniečių nusikaltimus“	41
8	きな会	<i>Kina</i> bendrija	3
9	しきしま会	<i>Shikishima</i> bendrija	1
10	せと弘幸	Seto Hiroyuki	1
11	せと弘幸Blog『日本よ何処へ』	Seto Hiroyuki tinklaraštis „Kur [eina] Japonija“	46

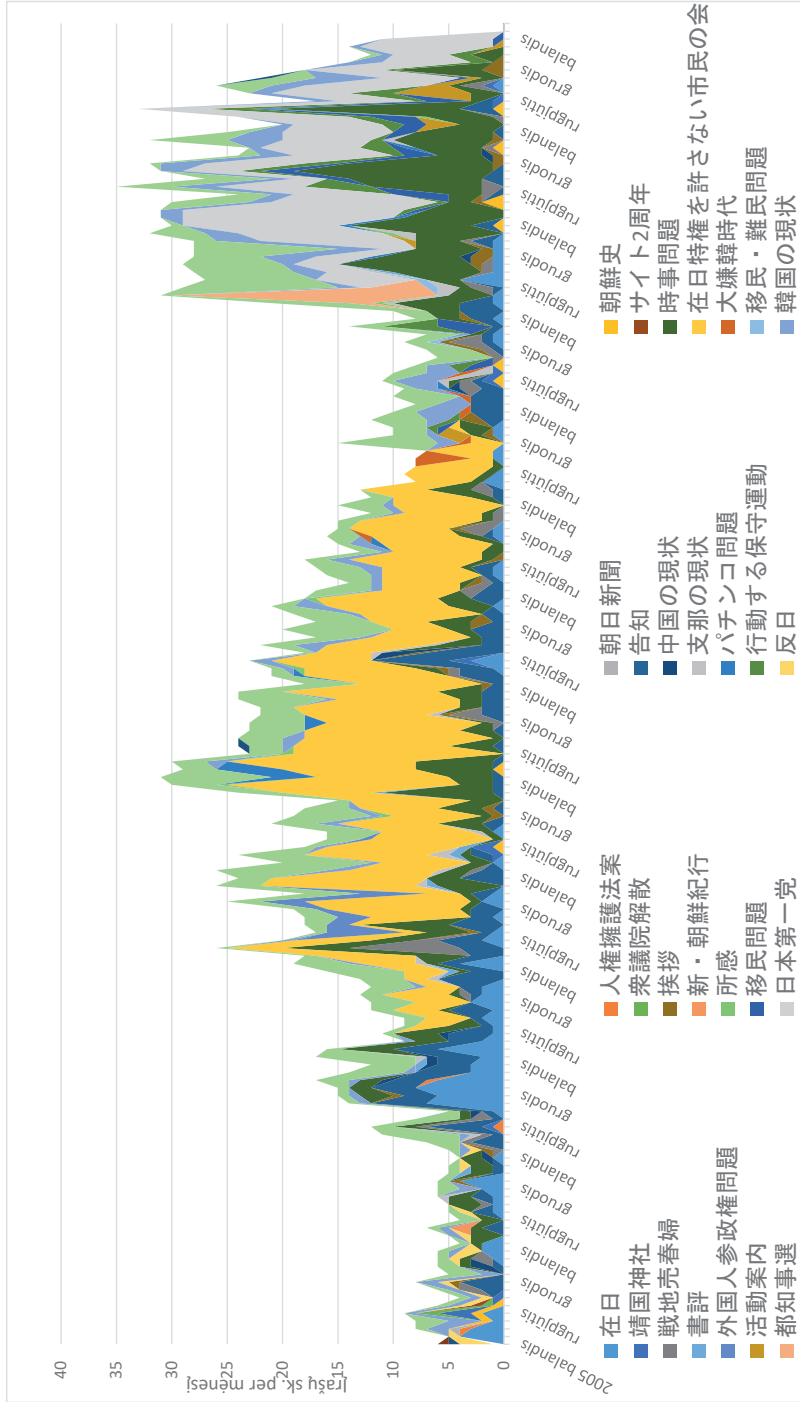
Eil. Nr.	Pavadinimas	reikšmė	Reng. Sk.
12	クリーンかわさき連絡会	Kontaktų draugija „Clean Kawasaki“	4
13	サラリーマンの保守活動を応援する会	Tarnautojų, palaikančių konservatyviasias veiklas, draugija	4
14	ジャパンライジング	„Japan Rising“	2
15	チーム引越しオバさん	Komanda „Persikraustančios senutės“	2
16	チーム関西/ WE.ARE☆TEAM-KANSAI!	Komanda „Kansai“	7
17	チーム桂田	Komanda „Katsurada“	1
18	チーム桜田	Komanda „Sakurada“	1
19	テレポス会	„Telepost“ draugija	1
20	パチンコ廃止を求める会	Pačinko uždraudimo draugija	3
21	パチ禁デモ実行委員会	Demonstracijos dėl pačinko uždraudimo vykdomasis komitetas	1
22	マスコミの偏向報道を許さない道民の会	Hokaidiečių draugija, netoleruojanti šališkos žiniasklaidos	1
23	ロート製薬不買デモ実行委員会	Demonstracijos prieš Rohto farmacijos boikotą komitetas	1
24	愛国倶楽部	Patriotų klubas	7
25	愛国者市民団体 日の丸友の会	Patriotų pilietinė organizacija „Saulės disko“ bendrija	2
26	愛国女性のつどい花時計	Patriotų sueiga „Gėlių laikrodis“	2
27	愛国日本	Japonijos patriotai	1
28	愛国矜持会	Patriotų pasididžiavimo draugija	1
29	愛書連	Aishoren	4
30	維新政党新風	Atkūrimo partija-Naujasis vėjas	10
31	一日会	Pirmosios Dienos draugija	1
32	家族会	Šeimų draugija	1
33	河野談話の白紙撤回を求める市民の会	Piliečių organizacija, siekianti visiško „Kono pareiškimo“ atšaukimo	1
34	我流通信社	Savojo transliavimo kompanija	1
35	外国人参政権に反対する会	Užsieniečių balso teisei besiprišianti draugija	44
36	外国人犯罪撲滅協議会	Užsieniečių nusikaltimų panaikinimo taryba	2
37	核武装推進デモ実行委員会	Demonstracijos už branduolinį ginklą vykdomasis komitetas	1
38	鎌倉の教育を考える会	Draugija svarstymui apie švietimą Kamakuroje	2
39	鎌倉保守の会	Kamakuros konservatyvioji draugija	1
40	関西保守活動有志一同	Visi Kansajaus konservatyviųjų veiklų savanoriai	1
41	救う会	Išsigelbėjimo draugija	3

Eil. Nr.	Pavadinimas	reikšmė	Reng. Sk.
42	群馬の森の朝鮮人追悼碑の撤去を求める県民の会	Prefektūrinė asociacija, reikalaujanti pašalinti korėjiečių paminklą iš Gunmos miško	1
43	健全な国民社会を実現する運動	Judėjimas už sveikos tautinės visuomenės įgyvendinimą	1
44	原発の火を消させない国民会議	Piliečių konferencija už atominės energetikos neatsisakymą	2
45	現幻月党	„Gengengetsu“ partija	2
46	誇りある日本の会	Pasididžiuotinos Japonijos draugija	1
47	誇りある日本をつくる会	Pasididžiuotinos Japonijos sukūrimo draugija	2
48	護国市民隊志士の会	Šalį ginančių piliečių partiotinė draugija	5
49	護国志士の会	Tautą ginančių patriotų bendrija	2
50	護国千葉の会	Šalies gynimo Čibos draugija	2
51	荒井泉	Izumi Arai (politikas)	1
52	行動する保守運動	Veikiančiųjų konservatyviųjų judėjimas	16
53	国家主権を考える会	Nacionalinio suvereniteto svarstymo draugija	1
54	刊中央通信社主幹 瀬戸弘	Hiroshi Seto, Nikkei Chuo naujienų agentūros vadovas	1
55	差別利権を許さない市民の会	Diskriminuojančių teisių netoleruojanti piliečių draugija	1
56	在京テレビ局6社と関わりのあるテレビ番組を見ない市民の会	Piliečių draugija, nežiūrinti TV programų, susijusių su šešiomis TV stotimis	2
57	桜井誠講演会実行委員会	Sakurai Makoto paskaitų vykdomasis komitetas	1
58	桜乱舞流	(Sakuramburyu) Scramble	1
59	笹竜党	Sasarin partija	1
60	三重県パチンコオールナイト営業に反対する会	Draugija prieš Mie prefektūros per naktį veikiančius pačinko salonus	1
61	子ども手当で再審議要求デモ実行委員会	Demonstracijos dėl Vaiko išmokos [įstatymo] persvarstymo vykdymo komitetas	1
62	自衛隊の活動に感謝する国民の会	Savisaugos būriams dėkojančių tautiečių draugija	1
63	主権回復を目指す会	Suvereniteto atstatymo siekianti draugija	61
64	主権回復を目指す会・関西 実戦委員会	Suvereniteto atstatymo siekiančios draugijos Kansai kovos komitetas	1
65	従軍慰安婦の嘘を許さない会	Karo paguodos moterų melo netoleruojanti draugija	1
66	俊傑憂憤の集い	Didvyrių sielvarto ir pykčio sueiga	11
67	俊傑憂憤の集い&喜楽ファミリー	Didvyrių sielvarto ir pykčio sueiga bei „Kiraku family“	1
68	純心同盟/本部	Tyrosios širdies sąjungos centrinė būstinė	3
69	純日本人会	Tyrųjų japonų draugija	2

Eil. Nr.	Pavadinimas	reikšmė	Reng. Sk.
70	小金井市青少年育成協議会	Koganai miesto jaunimo vystymo taryba	2
71	湘南純愛組	<i>Shonan junai</i> grupė	2
72	新しい歴史教科書をつくる会	Naujų istorijos vadovėlių sukūrimo draugija	2
73	新社会運動	Naujosios visuomenės judėjimas	4
74	新日の丸友の会	Naujojo Saulės disko draugija	2
75	新日友会	Naujosios Japonijos draugija	2
76	新風の会	Naujojo vėjo draugija	1
77	新風山口県本部	Naujojo vėjo Yamaguchi prefektūros padalinys	1
78	新攘夷運動	Naujasis užsieniečių ištūmimo judėjimas	2
79	新攘夷運動排斥社	Naujasis užsieniečių ištūmimo judėjimas – asociacija prieš skriaudas	1
80	真・保守市民の会	Tikrųjų konservatyviųjų piliečių draugija	1
81	真の革新を目指す見沼の会	Tikrųjų pokyčių siekianti Minumos draugija	1
82	真の人権を考える日本国民の集い	Tikrųjų žmogaus teisių svarstymo Japonijos piliečių sueiga	1
83	真広島長崎平和集会千人委員会	Tikroji Hirošimos ir Nagasakio taikos asamblėja	1
84	神楽花	Kagura hana	1
85	人権擁護法案を阻止する市民の会	Žmogaus teisių įstatymui kelią užkertanti piliečių draugija	3
86	政経調査会	Politinių ir ekonominių tyrimų draugija	2
87	千風の会	Tūkstančio vėjų draugija	8
88	壮年行動保守北関東組	Brandaus amžiaus veikiančiųjų konservatyviųjų Šiaurės Kanto grupė	1
89	相州さくら会	Bendraregioninė Sakura draugija	1
90	大阪魂	Osakos siela	1
91	大日本愛書連	Dai Nippon Aishoren	1
92	田母神論文と自衛官の名誉を考える会	Tamogami publikacijos ir Savisaugos pajėgų garbės apsvaistymo draugija	1
93	東京青少年の会	Tokijo jaunimo asociacija	1
94	東青会	Toseikai (Tokijo jaunimo asociacija?)	1
95	特定失踪者問題調査会	Specialusis dingusių asmenų tyrimo komitetas	1
96	毒ギョーザに抗議するエプロンデモ実行委員会	Prijuosčių demonstracijos prieš apnuodytus koldūnus vykdomasis komitetas	1
97	日韓断交共闘委員会	Japonijos-P. Korėjos santykių nutraukimo suvienytos kovos komitetas	3
98	日本のお母さんパレード実行委員会	Japonijos močiųjų parado vykdomasis komitetas	2
99	日本の子供の未来を守る会	Japonijos vaikų ateities apsaugos asociacija	1

Eil. Nr.	Pavadinimas	reikšmė	Reng. Sk.
100	日本の自存自衛を取り戻す会	Japonijos savaime egzistuojančių savigynos pajėgų susigrąžinimo asociacija	10
101	日本の心を学ぶ会	Draugija Japonijos širdies mokymuisi	1
102	日本の心を伝える会	Draugija Japonijos širdies perteikimui	1
103	日本の未来を考える会	Japonijos ateities apmąstymo asociacija	1
104	日本を護る市民の会	Piliečių asociacija Japonijos apsaugojimui	35
105	日本を大切に思う道民の会	Japoniją atidžiai apsvarstančių hokaidiečių draugija	3
106	日本シルクロード科学倶楽部	Japonijos „Šilko kelio“ mokslo draugija	1
107	日本会議北海道本部	Nippon Kaigi Hokaido būstinė	3
108	日本差別集団シーシェパードを糾弾する国民の会	Japoniją diskriminuojančią organizaciją „Sea Sheppard“ kaltinanti tautiečių draugija	1
109	日本再建会議 (saiken)	Japonijos atstatymo konferencija	1
110	日本女性の会 そよ風/そよ風	Japonijos moterų draugija „Švelnus vėjelis“	39
111	日本侵略を許さない国民の会	Japonijos užpuolimo neatleisiančių tautiečių asociacija	26
112	日本人差別をなくせデモ実行委員会	Demonstracijos už diskriminacijos prieš japonus panaikinimo vykdomasis komitetas	1
113	反日組織解隊	Anti-japoniškų organizacijų išgrupavimas	2
114	浜の会	Paplūdimių draugija	1
115	保守川口連絡会	Konservatyvioji Kawaguchi kontaktų draugija	1
116	民族主義党(民主党)*	Nacionalistų partija	2
117	名も無き市民の会	Anoniminių piliečių asociacija	2
118	勇気あるニッポン人と五十六パパ	Drąsusis japonas ir 56 tėčiai	2
119	李登輝友の会北海道支部	Lee Teng-hui draugijos Hokaido padalinys	1
120	歴史捏造を糾す会	Sueiga patikrinti istorijos pramanus	1
121	國心会	Šalies širdies draugija	2
122	拉致議連	<i>Rachi giren</i> , Pagrobtųjų klausimo parlamentinė grupuotė	1
123	拉致被害者奪還・国民大行進実行委員会	Masinių tautiečių eitynių dėl Pagrobtųjų asmenų susigrąžinimo vykdomasis komitetas	1
124	甦れ日本国民の会	Tautiečių draugija atgaivinti Japoniją	1
125	3・1集会実行委員会	Kovo pirmosios susirinkimo vykdomasis komitetas	1
126	5・3「子ども手当」「夫婦別姓」反対・日本のお母さんパレード実行委員会	Gegužės 3-iosios mamų parado prieš „Vaiko pinigų“ ir „Skirtingas sutuoktinių pavardes“ vykdomasis komitetas	1
	Viso:		542

Priedas Nr. 7.
Sakurai tinklaraščio chronologinė teminė kaita 2005 m. 04 mėn.-2019 m. 04 mėn.

Priedas Nr. 8. Sakurai tinklaraščio įrašų statistinė lentelė

	在日	人權擁護法案	朝日新聞	朝鮮史	靖国神社	衆議院解散	告知	サイト2周年	戦地売春婦	揆瑤	中国の現状	時事問題	書評	新・朝鮮紀行	支那の現状	在日特権を許さない市民の会	外国人参政権問題	所感	パチンコ問題	大嫌韓時代	活動案内	移民問題	行動する保守運動	移民・難民問題	都知事選	日本第一党	反日	韓国の現状	日本の現状	日韓基本条約	朝鮮総督府	VISO:
2005 balandis																														1	1	5
gegužė	4																															5
birželis	3	1	1																										2	1		8
liepa	1			1																									3	3		8
rugpjūtis	2		1	3	2																								1			9
rugšėjis			1	1	1			1																			1	1	1			6
spalis					1																						1	1	1			4
lapkritis						2	2		2																			1	1			6
gruodis						4	4		1																		1	2				8
2006 sausis																												2	3			5
vasaris						1	1				2	1																		2		6
kovas	1							2				1															1	1				6
balandis	2																										2	1	1			6
gegužė	2											1																		1		4

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

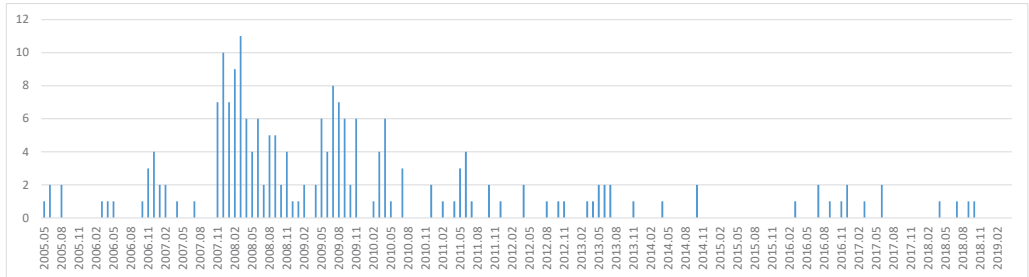
[illegible]

[illegible]

[illegible]

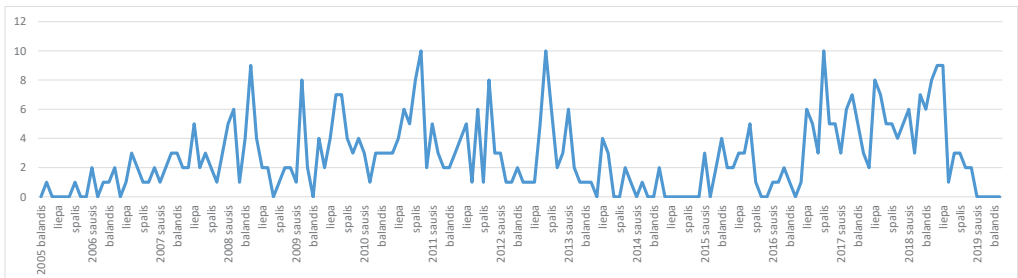
Priedas Nr. 9.

Įrašų su specialiųjų privilegijų (特権) paminėjimais dažnis Sakurai tinklaraštyje, 2005 05-2019 05

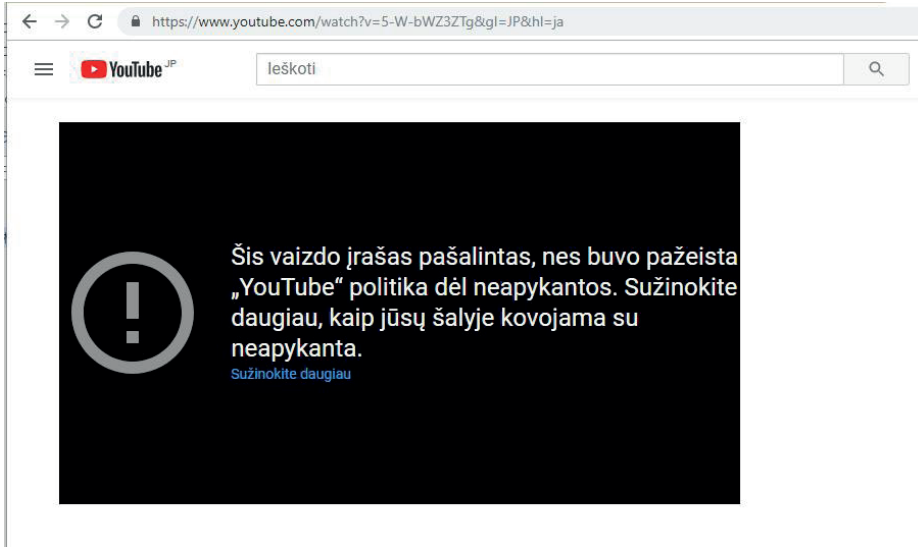
Priedas Nr. 10.

Įrašų su Kinija (支那、シナ) dažnis

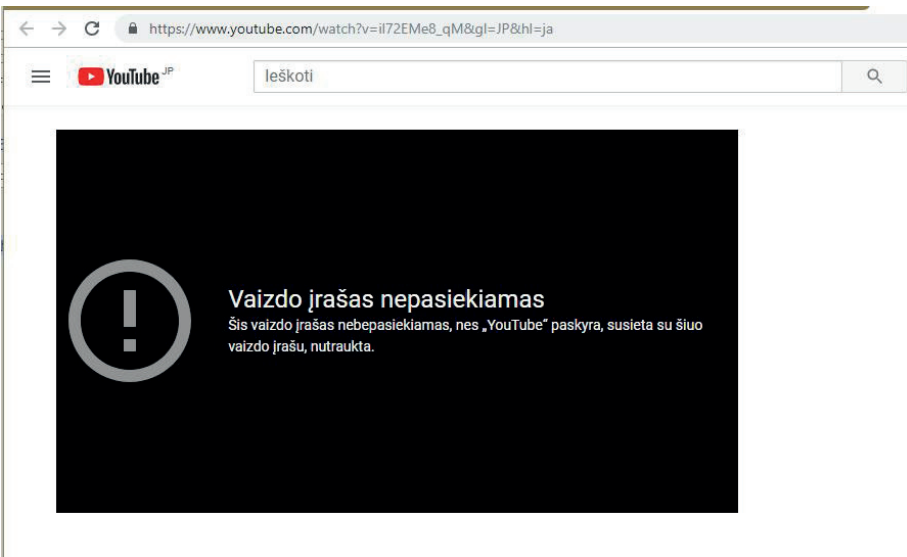

Priedas Nr. 11.

Pav. Nr. 1. Zaitokukai demonstracijų vaizdo įrašų prieinamumo apribojimas YouTube platformoje. Žiūrėta 2019 m. birželio 16 d.

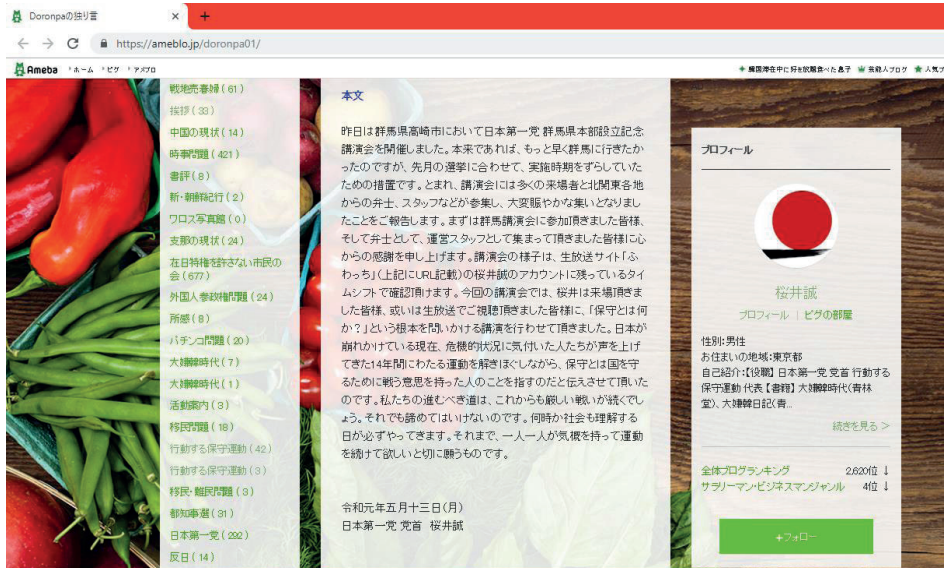

Pav. Nr. 2. Zaitokukai demonstracijų įrašų prieinamumo apribojimas YouTube platformoje. Žiūrėta 2019 m. birželio 16 d.

Priedas Nr. 12.

Sakurai tinklaraščio ekranvaizdis (2019 06 20)

Priedas Nr. 13.

Balso teisės užsieniečiams (外国人参政権, *gaikokujin sanseiken*) paminėjimų dažnis Sakurai tinklaraštyje

	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
2005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2007	0	0	0	0	1	1	2	1	0	1	6	5
2008	8	4	10	4	4	2	0	1	1	2	0	2
2009	9	8	1	10	18	10	10	9	13	11	13	12
2010	14	14	10	7	1	4	1	0	2	0	0	1
2011	0	0	1	1	0	2	2	1	0	2	2	2
2012	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1
2013	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2014	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
2016	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0								

Priedas Nr. 14.

Socialinės paramos gavimo (福祉給付金, *fukushi kyuufukin*) paminėjimų dažnis Sakurai tinklaraštyje

	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9
2008	7	4	6	4	1	0	0	3	5	4	6	0
2009	2	8	2	1	2	2	3	6	5	1	0	1
2010	0	0	2	1	0	1	2	0	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	0	0
2012	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0								

Priedas Nr. 15.

CRAC758 Twitter paskyra suspenduota. Žiūrėta 2020 m. sausio 22 d.

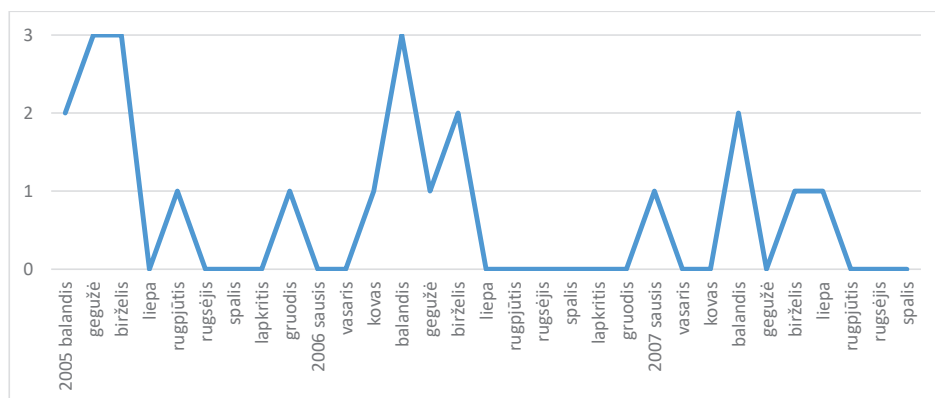
Priedas Nr. 16.

Atnaujintas Zaitokukai interneto puslapis. Žiūrėta 2020 m. sausio 23 d.

Priedas Nr. 17.

“Žvėrių” (獣) pavartojimo dažnis Sakurai tinklaraštyje

Priedas Nr. 18.

Sakurai tinklaraščio „Doronpos monologas“ biografijos skiltis. Žiūrėta 2020 m. vasario 19 d.

Klaipėdos universiteto leidykla

Arvydas Kumpis

JAPONIJOS KRAŠTUTINĖS DEŠINĖS RAIDĄ IR FORMOS:
KONSERVATYVIŲ AKTYVISTŲ ATVEJIS

Daktaro disertacija

Klaipėda, 2020

SL 1335. 2020 11 10. Apimtis 22,82 sąl. sp. l.

Klaipėdos universiteto leidykla, Herkaus Manto g. 84, 92294 Klaipėda

Tel. (8 46) 398 891, el. paštas: leidykla@ku.lt, interneto adresas: <http://www.ku.lt/leidykla/>

Spausdino UAB „Druka“, Mainų g. 5, 94101 Klaipėda